This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

UC-NRLF
$B 318 760

LIBRARY

OF THE

University of California.

No. 4123

Division

Range 753

Shelf 1870

Received Sept. 15, 1872

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
ΤΡΑΓΩΙΔΙΑΙ.

AESCHYLI
TRAGOEDIAE.

RECOGNOVIT

ET PRAEFATUS EST

GUILIELMUS DINDORFIUS.

EDITIO QUINTA CORRECTIOR.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXX.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO
EDITIONIS QUINTAE.

Aeschyli tragoediarum septem unus exstat codex seculi undecimi ineuntis, olim Mediceus, nunc Laurentianus plutei XXXII, 9, quem accuratius descripsi in Praefationibus editionis Oxoniensis voluminis primi ac tertii, addito etiam scripturae specimine ex Choephoris (373—416), quod Petro de Furia, Francisci filio, viro eruditissimo, acceptum refero. Prima huius codicis notitia Ambrosio Camaldulensi debetur, qui in epistola "*Florentiae ex nostro Monasterio Angelorum* VIII *Kalendas Iunii*," non satis constat quo anno,[a] ad Nicolaum Nicolum, codicum multorum possessorem, data haec scripsit (XV, 1. in Edm Martene *Collectione Scriptorum*, Paris. 1724. vol. 3. p. 488. sive VIII, 8. vol. 2. p. 368. ed. Mehus, quae Florentiae prodiit a. 1759.). "*Heri vesperi, posteaquam coeperam scribere ad te, redditum est mihi a Pantaleone volumen illud eximium ad te ex Byzantio delatum. Quod sane ut vidi, facile a me obtinuit ut omissa cura in se animum oculosque converterem. Est enim eximiae pulchritudinis et dignum sane quod in Bibliothecam tuam iampridem immigraret. Continet septem tragoedias Sophoclis, sex Aeschinis,*[b] *Argonautica Apollonii in libros quatuor di-*

[a]) quo anno] Ambrosium, cuius imaginem aeri incisam Mehus vitae eius ab se scriptae praefixit vol. 1. p. CXLV., natum esse novimus mense Septembri a. 1386, mortuum mense Octobri a. 1439, postremos vero vitae annos Basileae aliisque in regionibus transegisse, ex quo colligi potest epistolam hanc media fere eius aetate scriptam esse.

[b]) *sex Aeschinis*] *Aeschinis* si scripsit, calami lapsu scripsit. Quod autem *sex* dicit Aeschyli tragoedias, manifesta est erroris origo. Nam quum Ambrosius has literas, ut ex verbis "*heri vesperi*" intelligitur, paucis postquam codex in manus eius venerat horis scriberet, non animadverterat quaternionem ιή totum et quaternionis ιθ' folia sex media excidisse: de quo defectu videnda quae dixi in Praefatione editionis Oxoniensis secundae p. III. IV. (ubi pag. IV. lin. 28 pro "26. integris" legendum "26—31 integris.") Quae lacuna quum Agamemnonis partem ma-

stincta, in membranis, literisque gratissimis et quae pro antiquitate sua, meo quidem iudicio, ante sexcentesimum annum[c] *exaratae sunt. Latitudo voluminis huiusce folii aequat latitudinem, longitudinem duobus hoc digitis superat. Habet per totum in marginibus inserta notabilia plurima et perutilia compositissimis literis atque ex nobilissimis auctoribus sumta, Lucillo Tarrense, quae Cretae civitas, Sophocle ac Theone.*[d] XXXIX *lineis*[e] *quaeque pagina signatur, folia omnia* CCLXVI

ximam et *Χοηφόρων* initium hauserit, sex tantum fabulae esse videbantur quae re vera septem sunt: qui error communis Ambrosio est cum duobus primis Aeschyli editoribus, Aldo Manutio et Adriano Turnebo, qui recentibus usi apographis pariter defectis ipsi quoque sex tantum edere sibi videbantur tragoedias.

c) *ante sexcentesimum annum*] Id est circa annum 820. Exaggerat Ambrosius, more suorum temporum, aetatem codicis, duobus circiter seculis ab vero aberrans, inductus haud dubie literarum capitalium adspectu, quibus scholia in codice exarata sunt et ad quas potissimum illud quoque est referendum quod literas *gratissimas* dixit Ambrosius et paullo post, ubi de scholiis diserte loquitur, literas *compositissimas*.

d) *Lucillo — Sophocle ac Theone*] Haec ad scholia in Apollonium spectant, quibus in codice subscriptum est "*παράκειται τὰ σχόλια ἐκ τῶν Λουκίλλου Ταρραίου καὶ Σοφοκλέους καὶ Θέωνος. Τάρρα πόλις Κρήτης, ὥς φησι Λογγῖνος ἐν τοῖς φιλολόγοις.*" Male igitur Ambrosius pro *Tarrhaeo* scripsit *Tarrense*, quod in *Tarsense* corrupit Mehus, de Tarso cogitans, quae Ciliciae urbs est.

e) XXXIX *lineis quaeque pagina*] Hoc Ambrosius paucarum tantum codicis "*heri vesperi*" accepti paginarum versibus numeratis dixit: si plurium numerasset, vidisset versuum numerum plerumque paullo maiorem esse, velut in *Χοηφόρων* pagina, quam in tabula lithographica delineatam scholiorum editioni meae adiunxi, versus continente quadraginta quinque. Neque hoc satis accurate dixit Ambrosius, codicem foliis constare 266. nam 264. tantum sunt: nisi CCLXVI. error est typothetae pro CCLXIV. Omnino enim et Parisina et Florentina editio valde negligenter sunt excusae partim scribarum, qui has epistolas ex autographis descripserunt, partim editorum et typothetarum culpa. Sic supra lin. 5. vocabulum *inserta* excidit in ed. Flor., et hoc loco in Par. legitur *Lucilio Tarrense, quae Cretae civitas, Sophocle Athenoae* (sic) — *quoque pagina — poeticum aliquid formosius — numquam fere — affuerunt — perstitit*, in Flor. vero *Lucillo Tarsense, quae civitas certe est Sophocleo, ac Theone — quaque pagina — poeticum aliquod volumen formosius — nusquam fere — obfuerunt — persistit.*

sunt, atque ut totum breviter explicem, numquam poeticum aliquid formosius vidi. Graecanicae sordes numquam fere libro illi obfuerunt, sed comtus satis ac nitidus perstitit. Aurispa[f] *noster in hoc profecto amicissimi viri implevit munus, quod tanta illi cura fuit ut volumen ipsum in tuas deveniret manus. Verum haec satis de volumine nostro.*" Intelligitur ex his primum codicis ex Graecia in Italiam delati et iam tum foliis quattuordecim defecti possessorem Nicolaum Nicolum fuisse: primus vero qui excerptas lectiones quasdam proferret Franciscus Robortellus fuit, qui codicem ab Mariano Savello, Patavio ad se missum, utendum acceperat quo tempore editionem Venetam a. 1552. praeparabat, sed quum ad tres primas fabulas iam aliis usus esset codicibus tam accurate, ut ipsi videbatur, scriptis "*ut nulla in iis inhaeserit macula,*" satis habuit codice ab Savello suppeditato in quattuor postremis uti fabulis, quod ita fecit ut non solum editionis Aldinae vitia plura ex codice illo tacite corrigeret, sed etiam specimina quaedam vitiosarum codicis lectionum, quarum emendationes ab Michaele Sophiano acceperat, in Appendice ad Praefationem proponeret p. XVII—XXIV. Nec scholia in fabulas septem neglexit, sed eodem anno 1552. separato edidit volumine: de qua editione alio loco pluribus dicendum mihi erit. Quo tempore codex in bibliothecam Mediceam transierit neque ego compertum habeo nec Franciscus de Furia investigare poterat, quum multis abhinc annis de hac quaestione ad eum scriberem. Si inter libros fuit ex bibliotheca Nicoli in Mediceam illatos, rursus ex

f) De Ioanne Aurispa Siculo comparanda Ambrosii ad eum epistola V, 34. p. 268. 269. in qua Ambrosius *libros sacros ex Byzantio in Siciliam ab Aurispa transmissos* memorat. Maioris momenti Aurispae ipsius ad Ambrosium epistola est (XXIV, 53. p. 1027.) in qua scriptorum profanorum volumina ex Graecia allata Venetiis se habere scribit ducenta et duo de quadraginta, ex quibus speciminis caussa inter alia nominat Orphei Argonautica, Homeri Iliadem cum *Aristarcho super Iliade, opus quoddam spatiosum et pretiosissimum*, Platonem, Xenophontem, Dionem Cassium et "*Naucratici cuiusdam Atheniensis volumen quoddam maximum nec adhuc finitum de coenis: nihil usquam facetum dictum est, quin ibi non inveniatur.*" Quorum librorum pars aliqua inter eos esse videtur qui nunc in bibliotheca Marciana servantur, inscripto "*κτῆμα Βησσαρίωνος.*"

ea ablatus esse potest, quum bibliotheca Medicea a. 1496. diriperetur: de qua calamitate Bandinius dixit in Praefatione ad Catalogum codicum Laurentianorum Graecorum vol. I. p. XII. Qui paucis post Robortellum annis codice usus est Petrus Victorius in Praefatione[g] ad editionem Aeschyli ab H. Stephano a. 1557. excusam ita de eo loquitur ut bibliothecam Mediceam ne verbo quidem memoret, secus atque in aliis fecit operibus ex codicibus huius bibliothecae editis, velut Porphyrii libris de abstinentia a. 1548. et Clemente Alexandrino a. 1551. cuius in editionis Praefatione Cosmi in ditanda Mediceorum bibliotheca alacritatem praedicat. Post Victorium alii non pauci codicem vel inspexerunt vel integrum cum exemplaribus editis compararunt, et hodie quoque novi quotannis fere peregrinatores Florentiam codicis videndi, tangendi, excutiendi caussa adeunt, non raro, ut fert huius libri conditio, de literulis et lituris aliisque rebus minutis nonnihil inter se discrepantes, sed — quod ego quoque sum expertus quum codex ante hos quindecim annos ab F. Duebnero meos in usus accuratissime compararetur — nihil elicientes quod lucem afferat locis corruptioribus, quorum vitia pleraque aetatem codicis Medicei multis seculis superare certissimis demonstrari indiciis potest.

Ex codice Mediceo derivata sunt quotquot ad hunc usque diem innotuerunt harum tragoediarum apographa: quod primus omnium, nisi fallor, Georgius Burgesius dixit in annotationibus ad Supplices p. 41. anno 1821. editis, etsi non alio, ut videtur,

g) Pag. III. "*Quod prius errore quodam non parvo confusa haec fabula* [Agamemnon] *erat cum Choephoris, originem huius incommodi, nisi fallor, indicabo. Erant in vetustissimo nobilissimoque volumine, quo continentur omnes Sophoclis atque Aeschyli tragoediae — nec non Apollonii etiam Argonautica (id autem apud nos est) ambae hae fabulae scriptae — lapsae autem illinc sunt paginae nonnullae, sive ab improbo quopiam excisae, in quibus reliqua ac magna quidem illa* [quae nunc deest] *pars Agamemnonis continebatur et initium Choephorarum manebat.* Pag. IV. lin. 9. "*ex hoc nostro exemplari.*" lin. 21 "*nostrum librum.*" Pag. VI. lin. 26. "*e nostro hoc exemplari.*" lin. 33. "*in nostro antiquissimo exemplari.*" Pariterque H. Stephanus in initio annotationum p. 354. "*Quum — Victorius — exemplar mihi dedisset cum libro pulcherrimo ac vetustissimo quodam suo (oculatus ipse sum testis) summa cura summoque studio collatum —*"

argumento motus quam quod codices omnes in vitiis plurimis ac plane singularibus consentire videret. Quo argumento solo quum non multum efficiatur, ego hanc quaestionem accuratius tractandam mihi sumsi commentationibus tribus in Leutschii Philologo editis vol. XVIII. (a. 1862.) p. 55-93. XX. (a. 1863.) p. 1—50. 385—411. XXI. (a. 1864.) p. 191—225. Est tamen apographorum illorum non eadem omnium ratio. Paucissima supersunt quae trilogiam Oresteam, omissis plerumque Choephoris, et Supplices contineant, plurima vero trium primarum tragoediarum, quae cum totidem Sophoclis, Euripidis et Aristophanis fabulis fere solae in scholis Byzantinorum tractari scholiisque tironum institutioni scriptis illustrari solebant. Porro apographa, quorum non raro aliud ex alio describeretur, etsi saepissime vel in codicis Medicei vitiorum correctionibus vel in temerariis corruptarum incorruptarumque lectionum mutationibus inter se consentiant, tamen non paucioribus in locis inter se dissentire reperiuntur, librariis aliis aliter peccantibus correctoribusque aliis alia tentantibus, quorum audacissimus Demetrius Triclinius fuit, cuius recensionem exhibet apographum Farnesianum, ipsius Triclinii manu scriptum, quod nunc in Museo regio Neapolitano servatur, de quo pluribus dixi scholiaque Triclinii in Agamemnonem et Septem ad Thebas edidi in commentationibus supra memoratis Philologi vol. XX. p. 8. 9. 30—49. vol. XXI. p. 193—225.

Apparet ex his Aeschylum qui emendare velint nihil usquam praesidii paratum habere praeter codicem Mediceum grammaticorumque veterum — inter quos unus omnium maxime eminet Hesychius — notationes saepe utilissimas, si quis recte iis uti didicerit. Nam quae correctores Byzantini emendarunt in levissimis codicis vitiis versantur, qualia hodie quivis ipse facillime corrigat. Itaque magni refert scripturas libri Medicei omnes accuratissime cognitas habere, nisi quis falsis de codice opinionibus ductus errores erroribus cumulare velit. De quo quum multa ab me dici possint, hoc loco satis habebo breviter exposuisse ad quae inprimis attendi oporteat.

I. Codex Mediceus e libro derivatus est qui literis uncialibus scriptus fuit. Quamobrem qui scripturas corruptas emendare conatur imaginem vocabulorum literis uncialibus scriptorum

animo informare debet, cavereque ne corruptelarum originem vel ab formis literarum vel ab scribendi compendiis repetat quae in codicibus demum multo quam codex Mediceus eiusque archetypum recentioribus reperiantur.

II. Textus codicis ab duabus scriptus est manibus, quarum prior post septem, quae eodem volumine continentur, Sophoclis tragoedias Aeschyli Persarum versus 1—705. scripsit, altera reliquam Persarum fabulae partem et sex ceteras Aeschyli tragoedias hoc ordine ut post Persas Agamemnon et Choephoroe, tum Prometheus, Eumenides, Septem et Supplices sequantur. Has duas manus ego communi primae manus nomine appellare soleo. Errores inter scribendum ab se commissos non paucos librarius ipse correxit versusque omissos interdum in margine supplevit. Idem librarius versibus multis adscripsit ζ^{τ}, i. e. *ζήτει*, haud dubie archetypo quod describebat praeeunte: ipse enim per totum librum talem se praebuit ut non videatur magnopere quaesivisse quid sanum quid corruptum esset. Adscripta autem illa nota non solum corruptis versibus est, sed passim etiam incorruptis, velut Eumenid. 660. 661.

τίκτει δ' ὁ θρώσκων, ἡ δ' ἅπερ ξένῳ ξένη
ἔσωσεν ἔρνος, οἶσι μὴ βλάψῃ θεός.

qui versus parum digni quidem Aeschylo sunt, sed in scriptura nihil est quod ullam corruptelae suspicionem movere possit. Interdum rariores vocabulorum formae, quae captum librariorum excederent, vitii suspicionem movisse videntur, velut *πέπεισθι* ibid. v. 599. *νεκροῖσι νῦν πέπεισθι μητέρα κτανών*, ubi pariter adscriptum ζ^{τ}. Post primam alia eiusdem fere aetatis manus levia quaedam vitia correxit. Longe maioris momenti tertia non multo recentior manus est grammatici, qui *διορθωτοῦ*, ut technico vocabulo utar, officio functus est. Is textum vel cum archetypo, ex quo liber Mediceus est descriptus, vel cum alio libro simillimo comparavit, versibus quos prior librarius hic illic omiserat in margine suppletis vitiisque scribendi plurimis correctis. Inter quas correctiones, quae partim supra versus scriptae partim litura facta textui illatae sunt, non paucas esse ab ipso excogitatas certissimo indicio est praefixum non raro verbum *οἶμαι*, quo grammatici coniecturas significare solent. Qua nota si *διορθωτὴς* cōnstanter usus esset,

nihil facilius foret quam coniecturas eius ab emendationibus quas antiquioris libri comparationi debeat discernere. Verum multum abest ut tanta illius religio fuerit. Nam etiam inter correctiones, quibus *οἶμαι* non est praescriptum, non paucae eaeque interdum parum felices reperiuntur, quas ex coniectura profectas esse certissimum haberi possit. Ceterarum pleraeque ita sunt comparatae ut in medio relinqui oporteat utrum ex libro quem supra dicebam antiquiore duxerit an ipsas quoque suopte ingenio invenerit: quales correctores, inferiores quidem veteribus criticis Alexandrinis, sed doctiores tamen et prudentiores quam Demetrius Triclinius aliique posteriorum temporum grammatici, etiam in Sophoclis tragoediis corrigendis operam modo felicem modo infelicem posuisse ab Elmsleio ostensum est in annotatione ad Oedipum Col. v. 7. collectis ex una illa fabula exemplis plus quam centum et viginti. Apparet ex his correctiones *διορθωτοῦ* textui corrigendo caute esse adhibendas diligenterque distinguendas a duarum primarum manuum correctionibus, quod interdum difficile est, praesertim ubi correctio in una tantum litera vel addita vel mutata vel erasa versatur. De aliis duabus vel pluribus manibus scribarum, qui intra seculi tertii quintique decimi tempora hic illic vel coniecturas, interdum perineptas (ut *μὴ πρὸς* pro *ματρός* in Sept. 753.) vel scholia brevia et glossemata adscripserunt, non est operae pretium pluribus hoc loco dici.

III. Scholia in margine codicis Medicei posita ab manu *διορθωτοῦ* scripta sunt: unde factum est ut libera sint a puerilibus scribendi vitiis, qualia librarius qui textum scripsit centena commisit et in scholiis quoque, si scribenda ei fuissent, haud dubie commissurus erat. Fuit enim ex eo genere scribarum qui codices depingerent magis quam iudicio adhibito describerent. *Διορθωτὴς* vero quum scholia sua ipse manu scripserit, haud dubie emendationes, si quibus opus esse videretur, statim ipse fecit, ut pauca tantum relinquerentur quae postmodo corrigeret, velut in scholio Persarum v, 41., *καὶ ὁ Λυδοφοίτης δὲ μυροπώλης τὴν τρυφὴν ταύτην δηλοῖ*, ubi in margine coniecturam adscripsit parum prudenter excogitatam, *οἶμαι τὸν τρυφητήν*. Verum opera eius non in corrigendis tantum scholiis, sed etiam in augendis versata est, quod non

paucis iisque certissimis indiciis demonstrari potest, inprimis locorum ubi coniecturam ab se ipso verbis poetae illatam explicare conatur, velut in Prometheo v. 156. de quo loco infra dicetur. Quamobrem scholiis quoque codicis Medicei in posterum aliquanto cautius quam adhuc factum est utendum erit, ne veteres interpretes Alexandrini, quorum tenuia tantum scholiorum excerpta relicta sunt, aut legisse in codicibus suis aut scripsisse credantur quae librariis grammaticisque debeantur qui multis post illos seculis vixerint.

His in universum expositis operae pretium erit librariorum correctorumque veterum negligentiam et temeritatem ampliori-bus quibusdam speciminibus in clara luce collocari: quo consilio selectos ex septem fabulis locos pertractavi in annotationibus infra positis, et carmina aliquot chorica ita ut in codice Mediceo scripta sunt exhibui, ex quibus lectores suis ipsi oculis videbunt quanta fuerit librarii vel ipsius vel alius cuius exemplar descripsit imperitia.

PROMETHEUS.

In ipso fabulae initio, *χθονὸς μὲν ἐς τηλουρὸν ἥκομεν πέδον, Σκύθην ἐς οἶμον, ἄβατόν τ' εἰς ἐρημίαν*, non solum *τε* particula post *ἄβατον* ab librario est addita, quem fugisset verbis *ἄβατον εἰς ἐρημίαν* praecedens *Σκύθην ἐς οἶμον* accuratius definiri, non alius loci descriptionem inferri, sed etiam veteris glossatoris vocabulum *ἄβατον* est illatum, pro quo *αβροτον* restitui ex schol. Homeri Il. 14, 78. Eustathio p. 968, 44. et schol. Aristoph. Ran. 826., apud quem ipsum quoque libri nonnulli *ἄβατον*, sed *ἄβροτον* apud Suidam s. v. *ἐριβρεμέτας*, qui scholion hoc exscripsit. Nec dubitandum quin huc spectet glossa Hesychii, *ἄβροτον* per *ἀπάνθρωπον* interpretati, quemadmodum idem in alio huius fabulae loco, v. 150., ubi in codice Mediceo scriptum est violato metro *Ζεὺς ἀθέσμως κρατύνει*, veram scripturam *ἀθέτως* servavit, *ἀθέτως*: *ἀθέσμως ἢ οὐ* (*οὐ* addidit Bentleius in Epistola ad Millium p. 77.) *συγκατατεθειμένως, Αἰσχύλος Προμηθεῖ δεσμώτῃ*. Ratio autem

cur Aeschylus usitato *ἄβατος ἐρημία* exquisitius praeferret *ἄβροτος ἐρημία* in eo posita est quod hic de Prometheo agitur ab hominum societate secludendo; qua ratione etiam *τῷδ' ἀπανθρώπῳ πάγῳ* dixit v. 20., ut recte in apographis correctum e locis similibus v. 117. 130. 270. pro *τόπῳ*, quod est in cod. Med. Minus recte *πάγου* vocabulum ab correctore illatum est in cod. Med. Sophoclis Oed. Col. 19. ubi ad *ἀξέστου πέτρου* in marg. annotatum est *γρ. πάγου*. Ceterum in loco Aeschyli in scriptura interpolata consentit schol. ad v. 15. *δυσχειμέρῳ*: *ἄνω ἄβατον καὶ ὑψηλόκρημνον αὐτὴν εἶπεν, ὧδε* (fortasse addendum *δέ*) *προσανεπλήρωσε τῷ δυσχειμέρῳ*: recta scriptura fortasse usus est scholiasta antiquior, qui ad v. 2. annotavit, *τοῦτο εἰς τὸ ἀπαραμύθητον τοῦ δεθησομένου. καὶ Σοφοκλῆς τὸ αὐτὸ περὶ Φιλοκτήτου λέγει.* Quae spectant ad initium fabulae Sophocleae, ubi *ἀκτὴ Λήμνου* dicitur *βροτοῖς ἄστιπτος οὐδ' οἰκουμένη*. De loco autem in quo Prometheus apud Aeschylum vinctus sit lectu digna est Bernhardi Fossii dissertatio Bonnae edita a. 1862.

V. 6. *ἀδαμαντίνων δεσμῶν ἐν ἀρρήκτοις πέδαις* ex schol. Aristoph. Ran. 826. restitutum pro *ἀδαμαντίναις πέδησιν ἐν ἀρρήκτοις πέραις*, quod est in Med., *πέραις* a correctore in *πέτραις* mutato, et ita quidem ut literae *ε* et *τ* propter spatii angustiam in unum ductum coaluerint. Memoravi hoc ut insigni exemplo ostenderetur quas turbas librarii veteres interdum in verbis planissimis excitaverint.

V. 36. *εἶεν, τί μέλλεις καὶ κατοικτίζει μάτην*] Recte editores *κατοικτίζῃ*, quod est in codice, mutarunt in *κατοικτίζει*. In duobus apographis est *κατοικτίζεις* (superscripto *η*) eodem errore quo in Eumen. 121. etiam Mediceo in libro scriptum *ἄγαν ὑπνώσσεις κοὐ κατοικτίζεις πάθος*, relicto formae Atticae, quae saepe sub terminatione *ε̄ις* latet, vestigio, *κατοικτίζει*. Nam si Aeschylus in Promethei versu *μέλλεις — κατοικτίζει* scripsit, non est verisimile eum altero loco *ὑπνώσσεις — κατοικτίζεις* praetulisse.

V. 52. *οὔκουν ἐπείξει τῷδε δεσμὰ περιβαλεῖν*] In apographis pluribus est *δεσμὰ τῷδε*, quod non euphoniae caussa, ne syllabae *δε δε* iuxta se positae essent (ut in Eumen. 306. *ὕμνον δ' ἀκούσει τόνδε δέσμιον σέθεν*), scriptum esse videtur,

sed casu, ut alia plura huiusmodi. Sic infra v. 385. *δοκεῖν φρονεῖν* scripserunt pro *φρονεῖν δοκεῖν*, in Persis v. 299. *φάος βλέπει* pro *βλέπει φάος*, v. 684. *πέλας τάφου* pro *τάφου πέλας*. Contra intacta reliquerunt quae transponenda esse vidissent si subtiliorem huius rei scientiam habuissent. Sic in Persis v. 471. non scripsit Aeschylus *πρὸς τῇ πάροιθε συμφορὰν πάρα στένειν*, quum posset *στένειν πάρα*, ut v. 167. *ὅσον σθένος πάρα* dixit, non *ὅσον πάρα σθένος*, et v. 511. *ὡς στένειν πόλιν*, non *πόλιν στένειν*. Ibid. v. 782. *φρονεῖ νέα*, non *νέα φρονεῖ*. Suppl. v. 764. *ναυτικοῦ στολὴ στρατοῦ*, non *ναυτικοῦ στρατοῦ στολή*, et in tertio pede trimetri Pers. v. 366. non *τάξαι νεῶν στῖφος μὲν ἐν στοίχοις τρισίν*, sed *μὲν στῖφος*, quod iam Brunckius vidit. Neque in Suppl. v. 616. Aeschylus scripserat quod est in codice Med.

ἄναξ Πελασγῶν, ἱκεσίου Ζηνὸς κότον—

ubi qui apographi Guelferbytani scripturam *Διὸς* probarunt recte quidem senserunt in sede impari senariorum, quum nihil caussae sit cur spondeus praeferatur iambo, *Διὸς* potius dixisse tragicos quam *Ζηνός*, sed non viderunt Aeschylum scripsisse *ἄναξ Πελασγῶν, Ζηνὸς ἱκεσίου κότον*, ut v. 346. dixerat *βαρύς γε μέντοι Ζηνὸς ἱκεσίου κότος*, et *Ζηνὸς* in eadem sede trimetri collocavit Prom. v. 358. 372. 803. 938. Agam. 285. Eum. 621. Suppl. 478. Reconditius vitium latere videtur in Prom. v. 930. *καὶ προσδοκᾶν χρὴ δεσπόσειν Ζηνός τινα*, ubi apographa multa *Διός*, quod probandum foret, nisi dubitari posset an Aeschylus scripserit *καὶ προσδοκᾶν χρὴ Ζηνὶ δεσπόσειν τινά*, ne versus ex tribus partibus aequalibus compositus esset, verbo *δεσπόζειν* cum dativo constructo, ut *ἄρχειν* interdum cum dativo construitur et ab Aeschylo ipso constructum est in hac fabula v. 945. *δαρὸν γὰρ οὐκ ἄρξει θεοῖς*, pariterque *ἐπιδεσπόζειν* Pers. 241. *τίς δὲ ποιμάνωρ ἔπεστι κἀπιδεσπόζει στρατῷ*; ubi nihil caussae est cur dativus *στρατῷ* (in apographis multis in *στρατοῦ* mutatus) propter verbum praecedens *ἔπεστι* positus esse putetur. Cum accusativo coniunxit Euripides Herc. f. v. 28. *τὴν ὑψίπυργον τήνδε δεσπόζων πόλιν*, quod ipsum quoque unicum est exemplum, etsi poetam nihil impediebat quominus scriberet *τῆς ὑψιπύργου τῆσδε δεσπόζων πόλεως*.

V. 59. *δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρον*] Sic codex. Non apparet cur de Prometheo, viro omnium *πολυμηχανωτάτῳ*, singulari *πόρον* uti maluerit quam plurali *πόρους*, quem habet schol. Arist. Eq. 756. et legisse videntur scriptores ab Porsono indicati, partim antiquiores Synesio, qui *πόρον ἐν ἀμηχάνοις εὑρεῖν* dixit Epist. 147. p. 288 A. Restitui igitur *πόρους*.

V. 112. *τοιῶνδε ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνω*] Sic recte correctum est quod in codice legitur *τοιάσδε*, propter *ποινάς* positum. Nam Prometheus in versibus praecedentibus non quales poenas pateretur exposuerat, sed qualia peccata commisisset. Ineptit scholiasta Byzantinus, qui *τοιῶνδε* per enallagen pro *τοιάσδε* dictum esse finxit. Tanta enim fuit horum hominum imbecillitas ut ne levissima quidem antiquiorum librorum menda coniecturae ope corrigere vel possent vel, si possent, auderent. Recta orationis forma intacta est servata v. 8. *τοιᾶσδε—ἁμαρτίας—δίκην*. 620. *πείων δὲ ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνεις*; 913. *τοιῶνδε μόχθων ἐκτροπήν*. ubi Aeschylus *τοιάνδε — πείας — τοιάνδε* scribere potuisset, si inepte quam apte loqui maluisset.

V. 113. *ὑπαιθρίοις δεσμοῖσι πασσαλεύμενος*] Sic Med, nisi quod corrector accentum correxit *πασσαλευμένος*. Hoc quum pro *πεπασσαλευμένος* dici non posse intellexisset corrector Byzantinus, in *πασσαλευτός* mutavit, quod in apographis plerisque legitur, futili coniectura, qua usus Turnebus *πασσαλευτὸς ὤν* scripsit. Veram lectionem *προσπεπαρμένος*, cuius syllabis tribus ultimis superscriptum fuit *πασσαλευμένος* ad significandum glossema *προσπεπασσαλευμένος*, restitui in editione Oxoniensi secunda. Quo verbo Aeschylum hic usum esse tanto certius haberi potest, quod v. 142. adiectivo hinc derivato usus est *προσπαρτός*, quod ipsum quoque interpolatores attrectarunt. *Δεσμοῖσι προσπεπαρμένος* autem dixit omisso qui sponte intelligitur dativo altero *πέτρᾳ*, ut v. 142. *οἴῳ δεσμῷ προσπαρτὸς ἐγώ*.

V. 115. *ἆᾶ, | τίς ἀχῶ, τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγὴς, | θεόσυτος, ἢ βρότειος, ἢ κεκραμένη; | ἵκετο τερμόνιον ἐπὶ πάγον | πόνων ἐμῶν θεωρὸς, ἢ τί δὴ θέλων;*] Lenem aetheris motum, quem chorus Oceanidum e longinquo advenientium excitat, egregie descripsit Aeschylus metro bacchiaco usus, sed

hanc laudem perdidit si tam ineptus fuit ut ante trimetros iambicos, qui sequuntur, hunc interponeret versiculum, *ἵκετο τερμόνιον ἐπὶ πάγον*, quasi haec verba novum ac magnum quid aut horrendum auditu continerent: quod argumentum olim, ut spero, maiorem contra scripturam vulgatam vim habere videbitur quam nunc, ubi diversorum metrorum consociandorum leges tam parum exploratae sunt ut hoc in genere libera cuique quidvis fingendi credendique potestas sit. Manifestum est verba illa nihil aliud esse quam trimetri reliquias, (quemadmodum in Eumen. 567. de sex pedibus trimetri haec tantum supersunt, *εἶτ' οὖν διάτορος Τυρσηνική*), desiderarique pronomen *τίς* ante *ἵκετο*, quod non poterat ex praecedentibus *τίς ἀχώ*, *τίς ὀδμά* cogitando repeti. Non magis *ἵκετο* pro *ἆρ' ἵκετο* dictum accipi potest, non solum quia omittendi *ἆρα* ratio nulla erat, sed etiam quia absurdum est verba proxima *πόνων ἐμῶν θεωρὸς ἢ τί δὴ θέλων* ad *ἀχώ* et *ὀδμά* referri: quod non potest defendi adhibito quod grammatici vocant schemate *πρὸς τὸ σημαινόμενον*. Quamobrem ego, etsi non satis certa huius loci emendatio est, tamen hoc mihi licere putavi ut in locum eius quod scriptum ab Aeschylo esse nequit ponerem quod scribi ab eo potuit, *τίς ἵκετ' αἴας τερμόνειον ἐπὶ πάγον*. Nec mirandum *τερμόνειος* pro *τερμόνιος* dictum, quum in terminationibus adiectivorum in *ῑος* et *εῑος* multum libertatis sibi sumserint poetae. Non minus defectus versus est Eum. 131. *λάβε λάβε λάβε λάβε φράζου*, sic fortasse in ordinem redigendus, *Α. λαβοῦ λαβοῦ. Β. λαβοῦ λαβοῦ. Γ. φράζου, λαβοῦ.*

V. 141. Hi versus sic scripti et divisi sunt in codice Med.

δέρχθητ', ἐσίδεσθ' οἴωι δεσμῶι
πρὸσ πατρὸσ τῆσδε φάραγγοσ
σκοπέλοισ ἐν ἄκροισ
φρουρὰν ἄζηλον ὀχήσω.

v. 2. *πρὸσ πατρὸσ* | Rectam scripturam *προσπαρτός* in *γρ.* habet apographum Lipsiense. In codice Med. a manu seculi quinti decimi annotatum *προσπορπατόσ*, quod est in apographis plerisque, ab correctore fictum, qui non animadverterat post *προσπαρτός* excidisse *ἐγώ*, quod restitui; quo alia quoque interpolatio convellitur, quae est in apographis plerisque, *ἐσίδεσθέ μ' οἴῳ*, pro *ἐσίδεσθ' οἴῳ*. *Προσπαρτὸς* autem a *προσ-*

πείρω formatum ut σπαρτός a σπείρω, χαρτός et ἐπίχαρτος a χαίρω.

V. 145. εἰσιδοῦσαν] In Med. solae literae εισ a pr. manu sunt, reliquae, nullo relicto literae α vestigio, in rasura scriptae sunt a manu multo recentiore cum accentu vitioso εἰσίδουσα. In apographis aliis εἰσιδοῦσι, aliis εἰσιδούσῃ est vel εἰσιδοῦσαι, i. e. εἰσιδούσᾳ, quod Turnebus posuit. Quas scripturas memorat Thomas Magister: καὶ τὸ εἰσιδοῦσι μὲν πρὸς τὸ ὀφθαλμοῖς, τὸ δὲ εἰσιδούσῃ πρὸς τὸ σημαινόμενον· τὸ γὰρ προσῆλθε τοῖς ἐμοῖς ὄσσοις οὐκ ἔστιν ἕτερον ἢ ἐμοί. Verum quum participium probabilius ad personam quam ad ἐμοῖσιν ὄσσοις referatur, dativus autem εἰσιδούσᾳ minus aptus sit propter dativum qui sequitur πέτρᾳ, accusativum praetuli εἰσιδοῦσαν ex coniectura Hermanni, eadem verborum structura qua Aeschylus in Choeph. v. 410. dixit, πέπαλται δ' αὐτέ μοι φίλον κέαρ | τόνδε κλύουσαν οἶκτον: de qua dixit Bernhardyus in Paralipom. Syntaxis Graecae (Hal. 1862.) p. 22.

V. 146. πέτρᾳ προσαυαινόμενον τᾷδ' ἀδαμαντοδέτοισι λύμαις] τᾷδ' ex coniectura Elmsleii scripsi pro ταῖσδ'.

V. 156. 157. Haec qui sic scripta esse in codice Med. perhibuerunt, ὡσ μήποτε θεὸσ μήτε τισ ἄλλοσ | τοῖσδ' ἐπεγήθει, id ipsum praeterviderunt quod ad veram huius loci scripturam investigandam ducit. Nam vocabuli ἄλλος literae λλ ita sunt erasae ut tenuia tantum relicta sint vocabuli a manu prima scripti αν. σ vestigia, quae intenta oculorum acie ante hos quindecim annos agnovit Duebnerus, non potuit agnoscere doctus amicus qui codicem nuperrime inspexit. Literis autem αν. σ significatur ἄνθρωπος, quod vocabulum usitato compendio ανοσ̄ etiam in codicibus multo quam Mediceus antiquioribus expressum reperitur. Apparet ex his, quod etiam sine veteris scripturae indicio illo satis manifestum foret, ἄλλος correctoris inventum esse. Aeschylus autem haud dubie scripserat ὡς μήτε θεῶν μήτε τις ἀνδρῶν, pronomine cum altero genitivo propter metri necessitatem coniuncto, ut Sophocles fecit Oedip. R. v. 817. ὃν μὴ ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινὶ | δόμοις δέχεσθαι: quo factum est ut vetus interpres duplex adscriberet glossema, alterum τις θεός, alterum ἄνθρωπος: unde ΤΙϹ in ΠΟ corrupto mirum illud μήποτε ortum est, quod nunc pro μήτε legi-

tur in codice. Hoc quum non animadvertisset interpolator, ανοσ in ἄλλοσ mutavit suoque ipse invento plaudens hanc adscripsit annotationem, qua ad ἄνθρωπος ab se feliciter, ut arbitrabatur, remotum alludit, καλῶς οὐκ ἐπήνεγκε μήτε τις ἄνθρωπος· οὐ γὰρ ἐπέχαιρον οὗτοι αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ συνέπασχον. Quod commentum Moschopulo aliquo quam Aeschylo dignius est. Nam etiam si ἄλλος scribamus, quis tandem praeter homines intelligatur? Porro ne vera quidem eius ratio est, rectissimeque Aeschylus et deos et homines nominavit, (ut Eum. 70. οὐ—θεῶν τις οὐδ' ἄνθρωπὸς οὐδὲ θήρ ποτε) etsi in tali formula, qua nihil amplius significatur quam *nemo omnino*, vix operae pretium est verba singula rimari. Nam Prometheo nec dii omnes male neque homines omnes bene volunt. De diis satis erit meminisse quae Vulcanus in initio fabulae cum Iovis satellitibus colloquitur. Homines vero qui utilitatem suam pietate erga deos potiorem habent, dolent fatum Promethei, qui tot in ipsos contulit beneficia: contra qui pietatem omnibus aliis rationibus potiorem ducunt, iure puniri credunt effrenatam Promethei adversus Iovem, deorum hominumque patrem, pertinaciam.

V. 157. Codicis Med. scripturam ἐπεγήθει in ἐγεγήθει mutavit Elmsleius, collata Hesychii glossa ἐγεγήθει: ἔχαιρε. Quod recepi, licet incerta sit correctio. Nam quum ἐπιχαίρειν et ἐπιδεῖν saepissime dicantur qui malis aliorum gaudent, pari iure ἐπέγηθεν corrigi potest. Qua praesentis forma Aeschylus usus est Choeph. 722. ἄνωχθ' ὅσον τάχιστα γηθούσῃ (codex γαθούσῃ) φρενί, et saepius usi sunt inferiorum temporum scriptores, quorum exempla collegi in Thesauro vol. 2. p. 603.

V. 236. Recte Med. ἐξελυσάμην βροτοὺς, | τὸ μὴ διαρραισθέντας εἰς Ἅιδου μολεῖν, quod correctores Byzantini τοῦ μὴ scripserunt, qui frequentissimus eorum error est etiam in prosae orationis scriptoribus, velut Xenophonte, de quo dixit L. Dindorfius ad Cyropaed. p. 112. ed. Oxon.

V. 264. τὸν κακῶς πράσσοντ' Stanleius restituit pro scriptura codicis τοὺς κακῶς πράσσοντας, non minus vitiosa quam τοὺς—προνέμοντας pro τὸν—προνέμοντ' in anapaestis Eumen. 317. Tertium, sed nondum animadversum, huius generis vitium est in verbis chori Danaidum Suppl. 204. πάτερ,

φρονούντως πρὸς φρονοῦντας ἐννέπεις, quod patienter tulerunt critici, masculinum etiam de choro mulierum dici posse opinati, quod non cadere in hunc locum facile intelliget qui accuratius quaerere volet. Quamobrem Aeschylus, quum φρονούσας propter notam de quinto pede trimetri legem dicere nollet, φρονοῦσαν scripserat, ut in praecedente Danai oratione post tria vocabula numeri pluralis (δελτουμένας, ἔχουσαι et λέγουσαι v. 179. 193. 196.) plura sequuntur adiectiva feminina numeri singularis.

V. 313. τὸν νῦν ὄχλον παρόντα μόχθων] Codex χόλον. Recepi quod Doederlinus restituit ὄχλον. Eodem sensu infra v. 539. φρίσσω δέ σε δερκομένα μυρίοις μόχθοις διακναιόμενον. De collocatione verborum τὸν νῦν ὄχλον παρόντα pro τὸν νῦν παρόντα ὄχλον dixi in Fleckeiseni Annalibus a. 1863. vol. 87. p. 75. collatis locis Thucydidis 1, 11. τοῦ νῦν λόγου κατεσχηκότος pro κατεσχηκότος λόγου, 3, 54. τῶν ἐς Ἰθώμην εἱλώτων ἀποστάντων pro ἀποστάντων εἱλώτων, et Xenophontis locis pluribus, quorum in uno (Anab 5, 3, 4.) veterum librorum scriptura τὸ ἀπὸ τῶν αἰχμαλώτων ἀργύριον γενόμενον interpolata in recentioribus est, transpositis verbis γενόμενον ἀργύριον.

De versibus 354. 378. 428. - 430. 543. 550. 568. 692. 693. 770. qui partim glossematis illatis partim aliis modis corrupti in codice Med. sunt, non repetam quae in Annotationibus Oxonii editis dixi: in quibus nihil est de quo sententiam mihi mutandam esse videam, nisi quod de scriptura codicis Medicei v. 568. quae minus accurate olim tradita sunt nunc corrigere licet. Legitur in codice ἄλευ ᾱ δᾱ, literis αλευ α in litura scriptis et accentibus omnibus ab manu διορθωτοῦ additis. Pro ᾱ a prima manu scriptum fuit ῶ, quod servatum in apographis plerisque, in quibus ἄλευ' cum apostropho et ῶ δᾱ scriptum. Iis διορθωτὴς scholion adscripsit cuius pars prior ipso quam vetere grammatico Alexandrino dignior est, γρ. (hoc est γράφεται vel γραπτέον) ἀλευάδα πατρωνυμικῶς ἀπὸ τοῦ ἀλευας. ἢ ὃν δεῖ φυλάξασθαι. τινὲς οὕτως, ἄλευ ω δᾱ· ἄλευ. ἀναχώρει, ἔκκλινε· τὸ δὲ ᾱ δᾱ, ῶ γῆ. οἱ γὰρ Δωριεῖς τὴν γῆν δῆν καὶ δᾶν φασιν καὶ τὸν γνόφον δνόφον. Horum postrema similia sunt iis quae leguntur in Etym. M. p. 60, 8. ἀλευάδα εἴρηται ὡς τὸ φευδα (id est φευ δα). οἱ γὰρ Δωριεῖς τὴν γῆν δᾶν

λέγουσιν, *ὡς καὶ τὸν γνόφον δνόφον. φεύδα οὖν φεῦ γῆ. οὕτως οὖν καὶ τὸ* (*τὸ* om. cod. Voss.) *ἀλευάδα ἀλέου δᾶ* (*δῆ*, superscripto *γῆ*, codex Voss. *δηῖ* cod. Dorvill.) *τοῦ δᾶ ἀντὶ τοῦ γῆ κειμένου.* ubi in lemmate *ἀλευάδα* solo librarii errore scriptum est pro *ἄλευ δᾶ*, vel *ἀλεύδα*, ut *φεύδα* pro *φεῦ δᾶ* scriptum, postrema vero, sublata dittographia, sic corrigenda, *οὕτως οὖν καὶ ἄλευ δᾶ* (vel *ἀλεύδα*), *τοῦ δᾶ ἀντὶ τοῦ γῆ κειμένου.* Nam commentum de Aleuada proprium est *διορθωτοῦ* Aeschylei alienumque ab glossa Etymologi, cuius in verbis nihil est quod ad Aleuadae nomen spectet. Apparet ex his veterem apud Aeschylum scripturam *ΑΛΕΥΔΑ* fuisse, cui *ὦ* ante *δᾶ* ab interprete additum fuit, quod servavit prima codicis Medicei manus, metro violato. Quamobrem eiecto *ὦ* revocavi *ἄλευ δᾶ*, etsi haec singularis est apocope. Nam quod Aristophanes Equit. 821. *παῦ παῦε* dixit et Aeschylus *δίαιν δίαινε*, quod restitui Pers. 1038., ubi codex *δίαινε δίαινε*, diversum est, ut monui in Annot. Oxon. anni 1841. ad versum Persarum p. 318. his verbis "Sponte intelligitur apocopen hanc ibi tantum locum habere ubi idem verbum repetatur. Itaque Aeschylus et Aristophanes recte dicere potuerunt *δίαιν δίαινε* et *παῦ παῦε*, non potuissent simpliciter *δίαιν* et *παῦ*." Nec si *ἄλευ δᾶ*, sive primus sive alio praeeunte, dixit Aeschylus, sequitur eum *ἄλευ* etiam extra formulam illam unquam dicturum fuisse. De simili infinitivi aoristi in *ναι* apocope infra dicetur in annotatione ad Suppl. 790.

V. 420. *Ἀραβίας*, cui vocabulo in versu strophico 415. creticus respondet, si recte legitur, Aeschylus maiorem quam quae excusari possit rerum geographicarum imperitiam prodidit, quod parum probabile esse a multis est intellectum, etsi de emendatione dissentiunt: de quo v. Fossii commentatio supra memorata p. 20 — 22. et Wieselerus in Schedis criticis in Aeschyli Prometheum Gottingae editis a. 1860. p. 8. Scholiasta vetus quid legerit non constat. Nam quae nunc inter scholia legitur annotatio, *πῶς τὴν Ἀραβίαν Καυκάσῳ συνῴκισεν; ἢ ἐπεὶ Στράβων φησὶ Τρωγλοδύτας οἰκεῖν μεταξὺ Μαιώτιδος καὶ Κασπίας, οἵ εἰσιν Ἄραβες*, ab scholiorum veterum interpolatore scriptam esse intellexit Meinekius in Vindiciis Strabonianis p. IX., qui Strabonis Geographumena non

laudari nisi ab recentioris et fere Byzantinae memoriae scriptoribus ostendit, observatione egregia, qua etiam ad Harpocrationis locos duo ab interpolatoris additamentis liberandos usus est.

V. 541. *μυρίοις μόχθοις διακναιόμενον* – ⏑ ⏑ –] Vocabulum ab librario omissum fuit fortasse *γυιοφθόροις*, quod fingi ab Aeschylo potuit ad similitudinem adiectivi *γυιοβόρος*. Ceterum notandum syllabae vocabuli *μόχθοις* priori in versu strophico brevem respondere *βουφόνοις παρ'* —, quod si quid offensionis haberet in hoc metri genere, facile vitare potuisset poeta si *πόνοις* pro *μόχθοις* dixisset. Eadem inaequalitas v. 535. ubi verbis *ἀλλά μοι τόδ' ἐμμένοι* in antistropha v. 543. haec respondent, *αὐτόνῳ γνώμᾳ σέβει*. Nam sic correxi quod in codice legitur *ἰδίᾳ γνώμᾳ*, illato glossemate vetere ut in locis supra ad v. 2. indicatis. Simili adiectivo *αὐτόβουλος* usus est Aeschylus Sept. v. 1053. et *αὐτόγνωτος ὀργά* Soph. Ant. 875. quod per *ἰδιογνώμων* explicatur in Etym. M. p. 173, 38., ut *αὐτώδης* per *ἰδιογνώμων* explicuit Hesychius.

V. 574. *κηρόπλαστος — δόναξ*] Exspectes potius *κηρόπακτος*, quod coniecit Meinekius in Leutschii Philologo vol. 20. p. 52.

V. 576. *ποῖ μ' ἄγουσιν* ⏑ – *τηλέπλανοι πλάνοι*] Vocabulum quod excidit fuit fortasse *πάλιν*.

V. 620. *ποίων δὲ ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνεις;*] Legebatur *ποινὰς δὲ ποίων* —, quod correxit Weilius. Sic supra v. 112. *τοιῶνδε ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνω*, ubi vide quae annotavimus.

V. 626. *ἀλλ' οὐ μεγαίρω τοῦδέ σοι δωρήματος*] Codex *τοῦδε τοῦ δ*. Correxit Turnebus, qui recte sensit pronomine hic magis opus esse quam articulo.

V. 657. *τοιοῖσδε πάσας εὐφρόνας ὀνείρασι | συνειχόμην δύστηνος, ἔς τε δὴ πατρὶ | ἔτλην γεγωνεῖν νυκτίφαντ' ὀνείρατα*] Pro *νυκτίφαντ'* in apographis scriptum est *νυκτίφοιτ'*, quod verum videtur. Porro non est verisimile Aeschylum *ὀνείρατα* scripsisse quum modo praecesserit *ὀνείρασι*. Recte igitur, ut opinor, Nauckius (in *Bulletin de l'Académie de Pétersbourg* a. 1860. p. 241.) *νυκτίφοιτα δείματα* restituit, quod apud Lycophronem legitur v. 225. qui fortasse hunc ipsum Aeschyli

locum est imitatus. *Ἔκ τ' ὀνειράτων καὶ νυκτιπλάγκτων δειμάτων πεπαλμένη* dixit Aeschylus Choeph. 523.

V. 762. *πρὸς αὐτὸς αὑτοῦ κενοφρόνων βουλευμάτων*] Hanc praepositionis collocationem tragici interdum admiserunt propter metri necessitatem, ut Aeschylus infra v. 919. *ἐπ' αὐτὸς αὑτῷ*. Hoc vero loco usus ea est propterea ut Promethei verba argutius responderent praecedenti Iouis interrogationi, *πρὸς τοῦ τύραννα σκῆπτρα συληθήσεται*; Quod non perspexit qui *αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ* scripsit, quod est in apographis plerisque.

V. 803. *ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκλαγγεῖς κύνας | γρῦπας φύλαξαι*] Restitui *ἀκλαγγεῖς*, quod quum in libris antiquioribus *ἀκλαγεῖς* scriptum esset, ut verbi *κλαγγάνω* formae plures vocabulaque ab eo derivata saepe simplici *γ* scripta sunt, in *ἀκραγεῖς* est mutatum ab librariis non cogitantibus canes non *clamare*, sed *latrare* dici. Eodem errore *κύνες κεκραγυῖαι*, ex *κεκλαγυῖαι* ortum, in codicibus plerisque Xenophontis Cyneg. 3, 9. et 6, 27, scriptum est pro *κεκλαγγυῖαι*, quod est servatum in aliis. In Choeph. 535. ubi codex *κέκλαγεν*, H. L. Ahrens *κέκλαγγεν* scripsit, Robortellus *κέκραγεν*. *Ἀκλαγγεῖς* autem *κύνας* Aeschylus dixit ut canes metaphorice dictos ab canibus qui proprie dicuntur distingueret: quae satis usitata tragicis loquendi forma est. Cum *ᾱ* privativo ante mutam cum liquida producto comparandum *ἄτρυτον πόδα* in trimetro Aeschyli Eum. 403. et *ἄτρωτος* in trimetro Eubuli apud Athen. 9. p. 449 F. *Ἓν ὄνομα πολλοῖς· τρωτὸς ἄτρωτος, δασύς*. Cum canibus autem Grypes comparantur quia auri sunt custodes: quemadmodum mulierem, quae domum absente marito custodit, *γυναῖκα πιστὴν — δωμάτων κύνα* dixit Aeschylus Agam. v. 607. De adiectivo *ἀκραγής* ex *ἄκρος* et *ἄγος* composito, sed nusquam lecto nisi in grammaticorum glossis quibusdam, dixi in Supplementis Thesauri vol. IX. s. v. *Ἀκραγγης*.

V. 829. *γάπεδα*] Codex *δάπεδα* vitiato metro: nam *δάπεδον* syllaba prima correpta dicitur. Eodem errore apud Lycophr. 817. *τοῦ τειχοποιοῦ γαπέδων Ἀμοιβέως* codices non pauci *δαπέδων*. Recte igitur *γάπεδα* Aeschylo restituit Porsonus ad Euripidis Orest. v. 324. qua forma tragici interdum usi sunt ubi *δάπεδον* metrum non ferret, servato Dorico *ἄλφα*, ut in *γάμορος γάϊος γαπόνος γάπυτος δάϊος νάϊυς* aliisque

vocabulis fecerunt, de quo disertum est Stephani Byzantii testimonium s. v. *Γῆ*: *λέγεται καὶ γήπεδον* (*τὸ πρὸς τοῖς οἴκοις ἐν πόλει κηπίον*) *ὅπερ οἱ τραγικοὶ διὰ τοῦ ᾱ φασὶ δωρίζοντες*. ubi quae de significatione vocabuli dicit cavendum est ne quis ad tragicos referat, quos non est verisimile usquam de hortulis ante aedes sitis esse locutos. Dixerunt illi haud dubie *γάπεδον* nunquam aliter quam ut *γῆς πέδον* significaret. Alterius significationis exempla antiquissima apud Platonem et Aristotelem reperiuntur, qualia in mente habuit Phrynichus quum de usu vocabuli diceret quae in Bekkeri Anecd. p. 32, 1. leguntur, ab Stephano Byzantio quoque, etsi omisso Phrynichi nomine, apposita post verba supra ab me allata. Glossa Hesychii *Γάπεδα*: *ἀγροικικαὶ οἰκίαι* etsi ex prosae orationis scriptore aliquo Dorico sumta esse potest, tamen probabilius videtur eam ad tragicos spectare, adiuncta quae ab tragicorum usu aliena est interpretatione.

V. 849. *ἐνταῦθα δή σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα* | [*ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγὼν μόνον*] | *ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γέννημ' ἀφῶν* | *τέξεις κελαινὸν Ἔπαφον* — | Seclusi versum spurium. Quum manifestum esset post primi versus verba versum excidisse in quo *τῶν Διὸς ἀφῶν* mentio facta esset, interpolator versiculum composuit qui nunc in codice Mediceo legitur, *ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγὼν μόνον*, Ioanne Tzetza quam Aeschylo digniorem: quod non fugit Elmsleium. Nam Aeschylus nec verba *ἐπαφῶν καὶ θιγών* (ut *ἅπτεσθαι καὶ θιγγάνειν* alicubi dixit Epiphanius), quibus interpolator versum explere voluit, hic erat coniuncturus ubi multo aptius quid dici poterat, neque *ἀταρβεῖ χειρί* dicturus, quasi cavendum fuerit ne quis Iovem, deorum omnium potentissimum amatorumque quos Graeca poesis finxit audacissimum, Ionem, quia cornuta est, pertimuisse crederet, quemadmodum pueri et puellae pecudes cornutas tremula manu tangunt: quod non minus ridiculum est quam si quis Herculem, qui leonem Nemeaeum occidit, felem *ἀταρβεῖ χειρὶ* tetigisse dicat. Aeschyli igitur etsi nescimus quae verba fuerint, tamen qualibus uti potuerit non est difficile dictu, velut, ut exemplum ponam,

ἐνταῦθα δή σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα
χειρὸς κραταιᾶς εἰσαφάσμασιν μόνοις.

Nam quum insanienti sanam mentem solo manus tactu restituere non cuiusvis, sed plus quam humanae potentiae sit, hoc potius significari debebat quam duo verba, qualia interpolator posuit, idem significantia inutiliter inferri. Sic χειρὶ μάλα μεγάλῃ de Iove dixit Homerus Il. 15, 694. et θιγὼν κραταιᾶς χειρὸς de Eurystheo Herculis manum tangente Euripides Herc. f. 967. Verbo antiquo ἀφάσσω et εἰσαφάσσω tangendi significatione saepius usus est Hippocrates: substantivum εἰσαφάσματα de aquila in jecur Promethei irruente ab Aeschylo dictum in Prometheo soluto annotavit Hesychius, per εἰσπτήματα et σπαράγματα interpretatus, sensum loci magis spectans quam significationem propriam vocabuli. Haec de hoc loco scripsi in Leutschii Philologo vol. 16. p. 216. In versu proximo egregiam recepi emendationem Wieseleri γέννημ' ἀφῶν pro γεννημάτων.

V. 894. Trium syllabarum defectum explevi addito πότνιαι, quod coniecit F. Paleius.

V. 915. πιστὸς, τινάσσων τ' ἐν χεροῖν πύρπνοον βέλος] Scriptura non satis probabilis, quum adiectivorum in πνοος et ροος terminatorum formas solutas, ubi facile fieri possit, contractis praeferre soleant tragici, quod hic non difficile erat, si poeta scriberet, πιστὸς, τινάσσων χειρὶ πυρπνόον βέλος, quod proposuit Porsonus ad Euripidis Hec. v. 1117.

V. 923. ὑπερβάλλοντα] ὑπερφέροντα probabiliter correxit Weilius, sublato glossemate. Sic ὑπερφέρεις per ὑπερβάλλεις explicat Hesychius.

V. 968. κρεῖσσον γὰρ οἶμαι τῇδε λατρεύειν πέτρᾳ | ἢ πατρὶ φῦναι Ζηνὶ πιστὸν ἄγγελον. οὕτως ὑβρίζειν τοὺς ὑβρίζοντας χρεών] Verbum οἶμαι etsi non raro ironice dicitur, tamen falluntur qui hic quoque ironice dictum accipiunt. Nam ironia non in hoc verbo posita est, sed in verbis πατρὶ Ζηνί et πιστὸν ἄγγελον, quae Prometheus non ex sua, sed ex Mercurii persona dicit, quo non reverentia erga Iovem, sed contemtus exprimitur. Sensit hoc, ut opinor, vetus magister, qui laudandi poetae caussa versiculum ab se compositum adscripsit οὕτως ὑβρίζειν τοὺς ὑβρίζοντας χρεών, quem si adiecisset Aeschylus, praecedentium verborum vim magnopere minuisset. Ceterum laudandus mihi est Otto Ribbeckius, qui in commenta-

tione Bernae a. 1859. edita p. 11. ipse quoque vitium huius loci sensit, etsi longius quam debebat progressus non hunc tantum versum, sed etiam praecedentes duo tolli voluit, in quibus nihil est quod interpolationis suspicionem movere possit.

V. 980. *ΠΡ. ὤμοι.* | *ΕΡ. ὤμοι; τόδε Ζεὺς τοὔπος οὐκ ἐπίσταται*] Alterum *ὤμοι*; addidit Richardus Schneiderus in Quaestionibus Xenophonteis Bonnae editis a. 1860. p. 38. priore *ὤμοι* extra versum posito. Qua emendatione propterea opus est, ne trimeter inter duas personas dividatur contra legem tragoediae antiquae, diligenter servatam in septem Aeschyli tragoediis et ab Sophocle in Antigona, fabularum quae supersunt antiquissima, sed ignotam interpolatori veteri qui Aeschyli locum Sept. ad Theb. v. 218. corrupit, de quo infra dicemus. Ceterum eadem orationis forma Prometheus utitur supra v. 972. ubi Mercurio dicenti, *χλιδᾶν ἔοικας τοῖς παροῦσι πράγμασι*, respondet, *χλιδῶ; χλιδῶντας ὧδε τοὺς ἐμοὺς ἐγὼ* | *ἐχθροὺς ἴδοιμι.*

V. 1008. *τέγγει γὰρ οὐδὲν οὐδὲ μαλθάσσηι λιταῖς* | *ἐμαῖς*] Sic haec scripta sunt in codice. In editione Robortelli, servata eadem versuum divisione, ante *λιταῖς* insertum est *κέαρ*, sumtum haud dubie ex v. 379. *ἐάν τις ἐν καιρῷ γε μαλθάσσῃ κέαρ.* Quod si ab Michaele Sophiano adscriptum sit, cuius coniecturis usus est Robortellus, fortasse emendationem indicare voluit certissimam, quam postmodo Porsonus fecit, *τέγγει γὰρ οὐδὲν οὐδὲ μαλθάσσει κέαρ* | *λιταῖς*, deleto *ἐμαῖς*, quod vetus corrector addidit postquam *κέαρ* exciderat, non sentiens simplici *λιταῖς* opus esse, quum Prometheus non solum Mercurii, sed neminis omnino precibus moveri dicendus sit. Simillimae interpolationis exemplum est in Agam. v. 14. de quo suo loco dicetur.

V. 1057. Codex Med. *ἡ τοῦδ' εὐτυχῆ*, in quo latet quod ego restitui *ἡ τοῦδε τύχη.* Manus recentior in margine codicis *εἰ τάδ' εὐτυχῆ*, quod est in apographis plerisque.

V. 1087. *σκιρτᾷ δ' ἀνέμων* | *πνεύματα πάντων εἰς ἄλληλα* | *στάσιν ἀντίπνουν ἀποδεικνύμενα*] Forma contracta *ἀντίπνουν* hic non solum propter se ipsa, ut *πύρπνουν* v. 915. suspecta est, sed manifesto vitiosa propter syllabam mediam imperite productam. Quod sensit E. I. Kiehlius in Aeschyleis

(Lugd. Bat. 1850) p. 79. qui eiecto *εἰς ἄλληλα* scribi voluit *ἀποδεικνύμενα στάσιν ἀντίπνοον*. Ac mihi quoque extra dubitationem positum videtur Aeschylum *στάσιν ἀντίπνοον* scripsisse: sed *ἀποδεικνύμενα* vereor ne ab interprete illatum sit pro verbo aliquanto graviore, nisi *σκιρτᾷ* — *στάσιν ἀντίπνοον* dicere placuit Aeschylo, nullo addito participio.

SEPTEM AD THEBAS.

V. 12. *ὥραν τ' ἔχονθ' ἕκαστον ᾧ 'στι συμπρεπές*] Hic versus in codice Mediceo legitur sic fere scriptus a prima manu, *ὥραν τ' ἔχωνθ' ἕκαστοσ ὥστισ συμπρεπές*. *ὥραν* ab manu *διορθωτοῦ* in *ὥραν* mutatum cum spiritu leni. Literam *ν* proximumque *τ'* manus recentior scripsit, fortasse literas prope evanidas resuscitans, ut saepe factum in codicibus antiquis, quorum interdum paginae integrae hoc modo instauratae sunt: nisi fortasse primo scriptum fuit *ὥραν ἔχων θ' ἕκαστος*, quod tamen non convenit accusativis qui praecedunt. Ex *ἔχωνθ'* factum est *ἔχονθ'*, litera *ω* radendo in *ο* conversa. *ἕκαστοσ* ab recentissima demum manu in *ἕκαστον* est mutatum. Denique vocabuli *ὥστισ* litera ultima, orta ex *συμπρεπές*, quod sequitur, erasa est: unde *ὥς τι* servatum in apographis plerisque, in uno in *ὥστε* mutatum, quod editoribus non paucis fraudi fuit, non animadvertentibus antiquam scripturam *ΩCTI* vel *ΩΙCTI* imprudenter pro *ὥς τι* esse acceptam, quum *ᾧ 'στι* significaret. Totus autem versus non Aeschyli est, sed interpolatoris, qui quum duas tantum civium classes in praecedentibus versibus memorari videret, alteram quae aetatem militarem nondum attigit (*τὸν ἐλλείποντ' ἔτι ἥβης ἀκμαίας*), alteram quae excessit (*τὸν ἐξηβον χρόνῳ*), tertiam, quae inter has media est, supplevit addito versu illo, in quo postrema verba *ᾧ 'στι συμπρεπές* metri explendi caussa scripta sunt. Non cogitavit autem interpolator mediam illam civium classem, quae eos omnes complectitur quos militari oportebat, propterea non esse memoratam, quia iam exierant omnes ad urbem ab hostium impetu defendendam. Adiectivi *συμπρεπής* unum praeter hoc apud tragicos exemplum est Aeschyli Suppl. 458. *τάχ' ἂν γυ-*

ναικὶ ταῦτα συμπρεπῆ πέλοι, ubi *convenientem* significat. Verbo *συμπρέπειν* raro antiquiores, saepe inferiorum temporum scriptores usi sunt, adverbioque *συμπρεπόντως* locis non paucis Sanctus Epiphanius, velut vol. 1. p. 1024c et *συμπρέπον* p. 938c. 939b. 940c. 942a. 961d. 970c. 978a. 980c. 983b. 984a. 986a. Aliam viam ingressus est grammaticus cuius ab manu scholia codicis Medicei scripta sunt: qui ex *ὥραν* mutato accentu *ὥραν* fecit, hac addita annotatione, qua utramque scripturam explicuit, *ὥραν φροντίδα* (adde *ἢ*) *ἡλικίαν, ἵν' ᾖ ὁ νοῦς οὕτως, ἕκαστον ὑμῶν ἔχοντα φροντίδα τῆς πόλεως· ἢ ἕκαστον πρὸς τὴν ἡλικίαν βοηθεῖν τῇ πόλει ὡς πρέπον*. Verum etsi in bellis et veterum et recentiorum non raro factum est ut instante periculo omnes omnium ordinum cives ad opem ferendam evocarentur, tamen neminem vidi qui cohortationem suam tam debili amplificaret appendicula qualem Aeschylo affinxit scholiasta, *curam habentem quemque quem decet*: quod Aeschylus, si quid huiusmodi addere voluisset, in quo per se nihil foret quod quis reprehenderet, longe aliter dicturus erat. Itaque non dubitandum quin totum illud de *cura* commentum errori debeatur scholiastae, qui non perspexisset mentem verborum interpolatoris, *ὥραν τ' ἔχονθ' ἕκαστον, ᾧ 'στι συμπρεπές*, supra ab me expositam. Remoto igitur hoc additamento optime procedit Aeschyli oratio, *καὶ τὸν ἐλλείποντ' ἔτι | ἥβης ἀκμαίας καὶ τὸν ἔξηβον*[a] *χρόνῳ, | βλαστημὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολὺν, | πόλει τ' ἀρήγειν* etc. nisi quod valde suspectum est *πολύν*, quod si scripsit Aeschylus, Eteoclem paullo plus postulantem fecit quam ab *ἐξήβοις χρόνῳ* aut postulari aut exspectari poterat, qui *denuo* florere, i. e. reiuvenescere, potius dicendi erant quam *magnopere* florere. Quod quum Aeschylum vix fugere potuerit, non puto eum *πολύν* scripsisse, sed *πάλιν*,

[a]) *ἔξηβον*] Ad hunc locum spectat Phrynichi notatio in Bekkeri Anecd. p. 37, 17. *Ἔξηβον: τοῦτο καινόν. καθωμιλημένον τὸ ἔξωρον*. Recte hoc dixit Phrynichus: nam *ἔξηβον* nusquam alibi legitur. In gl. Hesychii *Ἔξηβος: ἔξω τῆς ἥβης. τριάκοντα πέντε ἐτῶν* vereor ne verba *τριάκοντα πέντε ἐτῶν* non sint scripta a primo glossae auctore, qui haud dubie ipse quoque Aeschyli locum in mente habuit. Alia huiusmodi composita cum *ἐξ*, ab usu communi non minus aliena, sunt *ἐκγενής, ἔκτιμος* et *ἐξόμιλος* apud Sophoclem.

quo restituto homines reiuvenescentes cum plantis comparantur *παλιμβλαστέσι*, quas Theophrastus dixit Hist. Plant. 3, 19, 2. (ubi eodem quo apud Aeschylum errore libri, excepto optimo Urbinate, omnes *πολυβλαστῆ*) et 4, 8, 5. Non melioris notae illud esse *πολύς* videtur quod apud Aeschylum paullo ante intulit interpolator v. 7. ubi in codice scriptum est *Ἐτεοκλέης ἂν εἷς κατὰ πτόλιν | ὑμνοῖθ' ὑπ' ἀστῶν φροιμίοις πολυρρόθοις*, scripto inter *εἷς* et *κατὰ* supra versum sive ab eadem sive ab alia manu antiqua *πολύσ*, vocabulum valde supervacaneum, quum sequatur *πολυρρόθοις*, quod in *παλιρρόθοις* mutari volebat Valckenarius, aliter fortasse iudicaturus, si scripturam codicis cognitam habuisset, etsi huic indicio soli non multum tribuendum foret,[b] nisi *πολύς* per se ipsum suspectum esset. Nam Aeschylus haud dubie scripserat, *Ἐτεοκλέης ἂν πᾶσαν εἷς κατὰ πτόλιν*, — usitata inter *εἷς* et *πᾶς* antithesi — ut in Agam. 1106. dixit *πᾶσα γὰρ πόλις βοᾷ*, et Horatius ab Paleio comparatus Sat. 2, 1, 46. *Flebit et insignis tota cantabitur urbe.* Origo autem erroris fortasse inde repetenda quod *πᾶσαν* aut in margine scriptum exciderat aut post *εἷς* positum, quae usitatior verborum collocatio est, metri caussa corrigendum videbatur. Cuiusmodi interpolatione affectus est versus 21. ubi in codice legitur, *ἐθρέψατ' οἰκιστῆρας ἀσπιδηφόρους | πιστοὺς, ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος τόδε*, quod pro *ὅπως γένοισθε πιστοὶ πρὸς χρέος τόδε* dictum esse creditur per attractionem quandam, cuius figurae usus etsi late patet, tamen nullum exemplum vidi quod huic Aeschyleo omni ex parte simile esset, nec rationem reddiderunt interpretes quid Aeschylum movere potuerit ut versum faceret ex tribus partibus aequalibus compositum, quod tragici vitare potius quam dedita opera quaerere solent,

πιστοὺς, ὅπως | γένοισθε πρὸς | χρέος τόδε,

quum in promptu esset et sententia aptissima et numeris optimis scribere,

ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος πιστοὶ τόδε.

Hoc igitur restitui. *πιστοὶ* quum aut in textu omissum in mar-

[b]) Sic vocabula casu omissa supra versum scripta habet codex apud Sophoclem *μαστήρ* Trach. 733. *Ἅιδου* 1161. *ἄτρακτος* Phil 290. *μέν* 1278.

gine positum esset, aut metro corrupto sive post *γένοισθε* sive post *τόδε* collocatum, corrector aliquis vulgatam effinxit scripturam *πιστοὺς, ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος τόδε*. Ceterum similiter loquitur Aeschylus Eumen. 670. *καὶ τόνδ' ἔπεμψα σῶν δόμων ἐφέστιον, | ὅπως γένοιτο πιστὸς ἐς τὸ πᾶν χρόνου.*

V. 78. Parodi virginum Thebanarum pars maior (v. 78—165.) tot omnis generis vitiis, sive sententias sive verba singula sive metra spectamus, deformata est ut de eorum emendatione prorsus desperandum foret, nisi propitia fortuna factum esset ut inter immanes librariorum veterum hallucinationes tot tamen in codice Mediceo, quamvis descripto ex libro vitiosissimo, relicta sint verae scripturae vestigia ut pleraque omnia aut certa aut probabili coniectura in integrum restitui posse videantur, si quis accurata imbutus sit Aeschyleae dictionis cognitione, neque aut ab correctoribus, qui codicem Mediceum contaminarunt, aut a Byzantinis fraudem sibi fieri patiatur, qui huius quoque in carminis apographis pauca tantum et levia sustulerunt vitia, multo plura vero corruperunt, quorum ego nonnulla tantum quae notari operae pretium sit attingam, reliqua lectoribus, si qui sint qui istiusmodi quisquiliis delectentur, ex futili quam editores congesserunt diversae scripturae farragine cognoscenda relinquo. Est autem parodi huius pars prior (v. 78—165.) non antistrophica, sed, quod aptissime, etsi contra tragicorum consuetudinem — quantum ex paucis quae integrae ad nos pervenerunt tragoediis iudicari potest — instituit Aeschylus, distributis inter singulas chori personas singulis carminis partibus, ut ipsis metrorum formis summam exprimeret, qua virgines Thebanas agitari fingit, trepidationem metumque imminentis ab hostili, qui urbi appropinquat, Argivorum exercitu periculi. Hanc igitur carminis partem primo apponam ut scripta est in libro Mediceo ab manu prima, servata versuum quae in codice est divisione, de qua hic ut ubique tacuerunt qui ante me hoc libro usi sunt, parum cogitantes etiam huius rei cognitionem saepe non inutilem esse ad indagandam inveteratorum errorum originem. Nec paginarum codicis initia notaverunt, quae ipsa quoque cognita habere interdum refert, ut versuum huius fabulae 194—196. exemplo infra ostendam. Sic igitur codex Medi-

ceus folio 66ª, post undecim a quibus hoc folium incipit trimetros (66—77.):

o ϑ
Χ. παρ. ϑρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη.
μεϑεῖται στρατὸσ. στρατόπεδον λιπὼν
ῥεῖ. πολὺσ ὅδε λεὼσ πρόδομοσ ἱππότασ.
αἰϑερία κόνισ με πείϑει φανεῖ
5 *σ' ἄναυδοσ σαφὴσ ἕτυμοσ ἄγγελοσ.*
ἔλεδέμασ πεδιοπλοκτύποσ
τὶχρίμπτεται βοᾶι
ποτᾶται. βρέμει
δ' ἀμαχέτου δίκαν ὕδατοσ ὀροτύπου.
10 *ἰὼ ἰὼ ἰὼ ϑεοὶ*
ϑεαί τ' ὁρόμενον κακὸν ἀλεύσετε.
βοᾶι ὑπὲρ τειχέων
ὁ λεύκασπισ ὄρνυται λαὸσ εὐ
τρεπὴσ ἐπὶ πτόλιν διώκων.
15 *τίσ ἄρα ῥύσεται. τίσ ἄρ' ἐπαρκέσει*
ϑεῶν ἢ ϑεᾶν.
πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη
δαιμόνων. ἰὼ μάκαρεσ εὔεδροι
ἀκμάζει. βρετέων ἔχεσϑαι τί
20 *μέλλομεν ἀγάστονοι.*
ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκούετ' ἀσπίδων κτύπον·

5. *ἕτυμος*] Sic codex cum spiritu aspero, qui frequens in hoc vocabulo est in codicibus propter similitudinem cum adiectivo *ἕτοιμος*.

6. *ἔλεδέμασ*] Accentus super *ε* erasus iu M. In *ἕλεδεμνὰσ* mutatum ab manu ea quae scholia scripsit. Porro utrique versus margini adscriptum *ζτ*, i. e. *ζήτει*, quae frequens est in codicibus corruptorum locorum nota, de qua supra dicebam p. VIII.

7. *τὶ*] Accentus erasus.

βοᾶι] *ι* erasum.

11. *ὁρόμενον*] Sic cum spiritu aspero hic et v. 36.

ἀλεύσετε] *ἀλεύσετε* litera *α* ab manu recentiore superscri pta: quo recta indicatur scriptura *ἀλεύσατε*.

14. *τρεπὴσ*] Ante *τ* litera una erasa, quae haud dubie *π* uit.

πέπλων καὶ στεφέων πότ' εἰ μὴ νῦν
ἀμφίλιταν ἔξ.ομεν.
κτύπον δέδορκα. πάταγοσ οὐχ ἑνὸσ δορόσ.
25 τί ῥέξεισ. προδώσεισ
παλαίχθων ἄρησ
τᾶν τεᾶν. ὦ χρυσοπήληξ δαίμων
ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν.
η
ἄν ποτ' εὐφιλήτᾶν ἔθου. θεοὶ
30 πολιάοχοι χθονὸσ
τ
ἴθ' ἴτε πάντεσ
ἴδετε παρθένων
ἱκέσιον λόχον δουλοσύνασ ὕπερ.
κῦμα γὰρ περιπτόλιν
35 δοχμολόφων ἀνδρῶν καχλάζει πνοαῖσ
ἄρεοσ ὁρόμενον.
ἀλλ' ὦ ζεῦ πάτερ παντελὲσ πάντωσ

Folio 66b.

ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν

22. στεφέων radendo factum ex στεφάνων, quod primo scriptum fuerat.

23. ἀμφίλιταν] ἀμφὶ λιτὰν manus recens.

ἔξ.ομεν radendo ex ἔξωμεν factum videtur. Tum ἔξ.μεν, et a manu recentiore inter ξξ et ο inserta litera ι.

27. τᾶν τεᾶν] Lineae utrique α superscriptae indicant α longum esse, quod saepe hoc modo in hoc aliisque aliorum poetarum codicibus notatur, ut v. 29. 49

δαίμων] In δαῖμον mutatum ab manu, ut videtur, scholiastae.

η
29. εὐφιλήταν] η ab eadem manu superscriptum, ut saepe fit in formis Doricis, velut v. 49. 54. In Agam. v. 47. codex ἀρωγαην, quod ex ἀρωγάν ortum, et in Choeph. v. 311. δίκηα pro δίκα. In codice Athenaei Marciano α Dorico librarius prope constanter η superscripsit.

τ
31. ἴθ'] τ ab eadem manu.

.γὰρ.
ἀργεῖοι δὲ πόλισμα κάδμου
40 κυκλοῦνται. φόβοσ δ' ἀρηΐων ὅπλων.
διαδέτοι γενύων ἱππείων
κινύρονται φόνον χαλινοί.
ἑπτὰ δ ἀγήνορεσ πρέποντεσ στρατοῦ
δορυσσόοι σαγᾶι πύλαισ ἑβδόμαισ
45 προσίστανται πάλωι λαχόντεσ.
σύ τ' ὦ διογενὲσ φιλόμαχον κράτοσ
ῥυσίπτολισ γενοῦ παλλὰσ ὅ θ' ἵππιοσ
ποντομέδων ἄναξ
η η
ἰχθυβόλωι μᾶχανᾶι ποσειδᾶν
.βου.
50 ἐπίλυσιν φόνων ἐπίλυσιν δίδου.
σύ τ' ἄρησ φεῦ φεῦ
ἐπώνυμον κάδμου
πόλιν φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶσ.

39. γὰρ dubitari potest utrum a prima manu an, quod pro-
.βου.
babilius, ab scholiastae manu superscriptum sit, ut v. 50. φόνων literae βου ab ea superscriptae sunt. Correctiones inter duo
.δ.
puncta superscriptae reperiuntur infra 333. ἀρτιτρόποισ. 810.
.ηλ. .ο. .ε. .α.
κεῖσθον. Pers. 78. ἐχυροῖσι. 618. πληκτὰ. 774. πάτρηι, et alibi, multo plures sine punctis.

41. διαδέτοι] διάδετοι in margine a manu recentissima.

44. δορυσσόοισ σαγαῖσ] Literae septem σ σαγαῖσ in litura quinque literarum scriptae sunt. Alterum vocabuli σαγαῖσ sigma si a prima manu scriptum exstitisset, cum litera π, quae sequitur, ex more prope constanti huius aliorumque vetustorum librorum uno ductu scribi debuisset σαγαῖ ασύλαις, quod non factum est. Nam literae π ea est forma ut non cum alia litera coniunctam fuisse pateat. Antiqua igitur scriptura δορυσσόοι σαγᾶι fuit, cuius qui usus sit infra ostendetur.

η η
49. μᾶχανᾶ] V. ad v. 27 et 28.
.βου.
50. φόνων] V. ad v. 39.

καὶ κύπρισ ἥτε γένουσ προμάτωρ
55 ἄλευσον. σέθεν ἐξ αἵματοσ
γέγοναμεν. λιταῖσ σε
θεοκλύτοισ ἀπύουσαι
πελαζόμεσθα. καὶ σὺ λύκειε ἄναξ
λύκειος γενοῦ στρατῶι δαΐωι
60 στόνων ἀϋτᾶσ. σύ τ' ὦ
λατογένεια κοῦρα τόξον πτυκάζου
ἄρτεμι φίλα.
ἐ ἐ ἐ ἐ
ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφιπόλιν κλύω.
65 ὦ πότνια ἥρη.
ἔλακον ἀξόνων βριθομένων χνόαί.
ἄρτεμι φίλα.
ἐ ἐ ἐ ἐ.
δοριτίνακτος δὲ αἰθὴρ ἐπιμαίνεται.
70 τί πόλις ἄμμι πάσχει. τί γενήσεται.
ποῖ δ' ἔτι τέλοσ ἐπάγει θεόσ.
ἐ ἐ ἐ ἐ.
ἀκροβόλων δ' ἐπάλξεων λιθὰσ ἔρχεται.
ὦ φίλ' ἄπολλον.
75 κόναβος ἐν πύλαισ χαλκοδέτων σακέων
καὶ διόθεν
πολεμόκραντον ἁγνὸν τέλοσ ἐν μάχαισί

54. ἥτε] V. ad v. 29.
57. θεοκλύτοισ] Litera penultima correcta. Fuit haud dubie θεοκλύτουσ.
59. λύκειοσ] a manu antiqua ex λύκιοσ factum.
61. κοῦρα] κούρα a manu paullo recentiore.
πτυκάζου] ἐντυκάζου a manu scholiastae, literis ἐν in litura literae π positis.
64. ἀμφιπόλιν] ἀμφὶ πόλιν a manu recenti.
65. ἥρη] Alterum η in α mutatum.
66. χνόαί] Sic, duplici accentu.
73. λιθάσ] Litera σ ex ρ, ut videtur, facta. Videtur librarius ad literam ρ verbi ἔρχεται aberrasse et errore animadverso ρ in σ mutasse.

τε μάκαιρ' ἄνασσ' ὄγκα προ πόλεωσ
ἑπτάπυλον ἕδοσ ἐπιρρύου-

Versuum divisio etsi multis modis laborat, tamen ab vera ratione paullo proplus abest quam in apographis plerisque Byzantinorum manus expertis: de quo post ea quae pridem vel ab aliis vel ab me ipso alibi dicta sunt pauca tantum addenda erunt. Tanto plura de versuum plurimorum scriptura restant dicenda. In ipso carminis initio recentioribus inde a Blomfieldo editoribus omnibus et, quod pudet dicere, multos per annos mihi ipsi fraus facta est ab correctore Byzantino, qui metri dochmiaci ignarus verba θρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη in versum iambicum dimetrum redegit

θρεῦμαι φοβερὰ μεγάλα τ' ἄχη,

quae scriptura ita est per apographa propagata ut vix duo vel tria innotuerint in quibus vel θρέομαι vel μεγάλ' ἄχη vel utrumque simul servatum sit. Temerariae mutationis partem alteram, μεγάλα τ' ἄχη, repudiarunt editores, quum metrum dochmiacum esse vidissent, probarunt vero priorem, quae nihilo illa melior est, θρεῦμαι, pusillam fingentes quattuor vocabulorum proodum, quae ex uno spondeo unoque dochmio composita sit: quo metro si usquam usus esset Aeschylus, sensisset certe aptius id esse choro senum gravi sedatoque gressu orchestram intranti quam choro virginum trepidantium. Has a plenis incipere oportebat dochmiis, iisque, si fieri poterat, arses solutas habentibus. Qualem versum hic ab Aeschylo factum esse, ut ipsis primis chori verbis mentes audientium percellerentnr totiusque carminis summa paucis verbis significaretur, clarissimo indicio sunt tres ultimae dochmii syllabae θρέομαι, servatae in libro Mediceo, amissis quattuor praecedentibus, quae vel casu exciderunt, ut alia plura in hoc carmine, de quibus infra dicetur, vel propter similitudinem cum postremis praecedentis vocabuli

ΠΑΡΘΕΝΩΝ literis, vel, si ΠΑΡ etiam in antiquiore exem

78. ὄγκα] Fuit primo ὤγκα.
προ] Accentum (πρὸ) addidit manus recens.

79. ἐπιρρύου] ἐπιρόου m. pr., ἐπιρου recentior.

plari compendio[b] scriptum fuit, librario ab literis Θ_{P} ad literas ΘΡ, a quibus θρέομαι incipit, aberrante. Nam Aeschylus haud dubie dixerat,

νεόκοτα θρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη,

cuiusmodi graviore vocabulo, non debili aliquo atque inutili epitheto, in initio carminis opus erat. Νεόκοτα autem ἄχη dicuntur ratione habita priorum eventorum, quae praecessisse ex prologo Eteoclis cognoverant spectatores. Adiectivo νεόκοτος utitur infra v. 804. in verbis chori, τί δ' ἐστὶ πρᾶγμα νεόκοτον πόλει πάλιν,[c] et in Persis v. 256. ubi κακὰ νεόκοτα καὶ δάϊα dixit. Simile etiam νέον ἄχος μέγα Agam. 1101. Verbi θρέομαι tria praeter hoc apud Aeschylum exempla sunt, Suppl. 111.

τοιαῦτα πάθεα μέλεα θρεομένα δ' ἐγὼ
λιγέα βαρέα δακρυοπετῆ —.

Ag. 1165. μινυρὰ θρεομένας. et Choeph. 970. θρεομένοις, nulla apud Sophoclem, duo apud Euripidem, alterum in trimetro Med. 51. ἕστηκας αὐτὴ θρεομένη σαυτῇ κακά, alterum in versu dochmiaco Hippol. 363. τυράννου πάθεα μέλεα θρεομένας, ad quos locos tres accedunt glossae Hesychii, haud dubie ex tragicis sumtae, θρέειν, θρεομένη (haec fortasse ex Euripid. Med. 51.) et θρεόμενον. Nulla igitur supersunt formae contractae exempla, nisi quis Euripidis loco alteri restitui eam velit, τυράννου πάθη μέλεα θρευμένας, quo dochmii accuratius respondeant antistrophicis v. 670. τίνας νῦν τέχνας ἔχομεν ἢ λόγους, ut reliqui omnes huius carminis dochmii exaequati sunt, uno excepto v. 368. τίς σε παναμέριος ὅδε χρόνος μένει; ubi ultima prioris dochmii syllaba in strophico tantum versu soluta est.

V. 2. μεθεῖται στρατὸς] Post verba νεόκοτα θρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη inepte infertur μεθεῖται, verbum ambiguum,

b) Apud Sophoclem Trach. 1219. παρθένον compendio est expressum παρνον in codice Mediceo

c) πόλει πάλιν] In Med. πόλει πλέον, pro quo in apographis multis πόλει παρόν positum est ex coniectura correctoris, qui propius ad literas in codice traditas accedere potuisset si πέλον scripsisset, participio non minus quam παρόν inutili. Aeschylus haud dubie πόλει πάλιν scripserat. Similiter Sophocles Oed. Col. 1570. τί δ' ἐστίν, ὦ παῖ Λαΐου, νέορτον αὖ;

quod exercitum dimissum domumque abeuntem potius significare videatur quam exercitum urbem aggressurum. Talis exercitus *καθεῖσθαι* dicendus erat, ut Herodotus dixit 7, 138. *ἡ στρατηλασίη ἡ βασιλέος οὔνομα μὲν εἶχε ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνοι, κατίετο δὲ ἐς πασαν τὴν Ἑλλάδα.* et Polybius 3, 92, 7. *εἰς δὲ τὸ πεδίον οὐ καθίει τὴν δύναμιν*, ut alia aliorum exempla omittam. Praepositiones autem *κατά* et *μετά* saepissime ab librariis esse permutatas nemini ignotum est. Aliud huius erroris exemplum est apud Aeschylum in Choeph. 661. *ὥρα δ' ἐμπόρους μεθιέναι | ἄγκυραν ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων. Ἄγκυραν μεθιέναι* qui diceret hoc significaret, ancoram in navi alligatam emitti, eo videlicet consilio ut in litore figatur. Verum hae cogitandi ambages non placuerunt Graecis, qui clare breviterque inde ab Herodoto usque ad infimae aetatis scriptores *ἄγκυραν καθιέναι* dixerunt. Hoc igitur Aeschylo quoque restituendum. Nec scholiasta Euripidis ad Orest. v. 54. *τὴν πλάτην μεθίεσθαι εἰς τὴν θάλασσαν* dixit, quod adhuc legebatur, sed *καθίεσθαι*, quod ego ex antiquo optimae notae codice restitui in editione Oxoniensi.

V. 6. Monstrosum vocabulum *ἕλεδέμασ* in *ἕλεδεμνὰσ* mutatum est ab manu quae scholia scripsit: quas ineptias, nulla metri ratione habita, interpretari conatus est qui seculo circiter decimo tertio margini codicis haec adscripsit, *ἑλεδεμὰς ἡ τὸ δέμας ἡμῶν τῷ φοβῳ λαμβάνουσα καὶ ταράττουσα, ἢ ἑλεδεμνὰς ἡ ἑλοῦσα ἀπὸ τῶν δεμνίων*, quae commenta pleniora legere licet inter scholia Byzantina in editione mea p. 311, 11 -29. Manifestum est antiquam scripturam fuisse *ΕΛΕΔΕΜΑϹ*, quae nihil aliud significare potest quam *ἕλε δ' ἐμὰς*, quo indicio non difficile erat duo quae exciderunt vocabula supplere, *ἕλε δ' ἐμὰς φρένας δέος*. Nam post quattuor de exercitu urbem petente versus rationi consentaneum erat ut chorus aliquam metus, quo ipse agitaretur, significationem iterum interponeret, ne nimis cumulata evaderet exercitus huius descriptio. Illud igitur restitui, *ἕλε* in *εἷλε* mutato. Nam quum prima arsis dochmii soluta esset, nihil caussae erat cur brevem anacrusin longae, qua uti in promptu erat, praeferret poeta. Cum locutione autem *εἷλε δ' ἐμὰς φρένας δέος* comparanda similia plura quae Aeschylus dixit, velut Prometh. 181. *ἐμὰς δὲ φρένας ἐρέ-*

θισε διάτορος φόβος. Suppl. 379. *ἀμηχανῶ δὲ καὶ φόβος μ' ἔχει φρένας*. et diu ante Aeschylum Homerus, *ἐμὲ δὲ* (vel *τοὺς δὲ*) *χλωρὸν δέος ᾕρει* Il. 7, 479. Od. 11, 43. 633.

In proximis syllabis *πεδιοπλοκτύποσ τὶ χρίμπτεται* non magnae sagacitatis erat manifesta, quae ante triginta annos restitui, agnoscere verba sensui huius loci metroque aptissima *ΟΠΛΟΚΤΥΠΟΣΠΟΤΙΧΡΙΜΠΤΕΤΑΙ*, id est *ὅπλων κτύπος ποτιχρίμπτεται*, literis *ΠΕΔΙ*, ad versum proximum redintegrandum adhibitis, ubi verba *βοὰ ποτᾶται* nec metrum explent nec sententiam: exspectes enim ut dicatur ubi clamor volitet. Hoc Aeschylus haud dubie dixerat *διὰ πέδον βοὰ ποτᾶται· βρέμει δ'* etc. Gravioris verborum corruptelae nullam suspicionem habuit scriptor scholii codicis Medicei, *καὶ τὰ τῆς γῆς δέ μου πεδία κατακτυπούμενα τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων καὶ τοῖς ὅπλοις ποιεῖ μου προσπελάζειν τὸν ἦχον τοῖς ὠσίν*, quae non veteris grammatici annotatio est, sed aut eius qui scholia vetera in codicem Mediceum transscripsit suis ipsius additamentis aucta, aut alius grammatici, qui nec doctior illo nec multo antiquior fuit. Quod *τοῖς ὠσὶν* dixit, lucem accipit ab annotatiuncula quam manus recentior (seculi, ut videtur, decimi tertii) margini codicis allevit (ad *τὶχρίμπτεται*), *τινὲς ὠσὶ χρίμπτεται βοά*. Quod commentum Byzantini quoque interpretes secuti sunt, quorum annotationes in editione mea collectae p. 311. quot contineant incredibilis documenta stuporis ostendi in Philologo vol. 16. p. 223. 224.

V. 10. *ἰὼ ἰὼ ἰὼ θεοὶ*] Tertium *ἰὼ*, quod dochmii mensuram excedit, recte omissum in paucis quibusdam apographis.

V. 12. *βοᾷ ὑπὲρ τειχέων ὁ λεύκασπις ὄρνυται λαὸς εὐτρεπὴς* (vel *εὐπρεπὴς*) *ἐπὶ πτόλιν διώκων*] Leve vitium *πτόλιν* pro *πόλιν* recte correctum in apographis, quae in ceteris verbis nihil differunt ab libro Mediceo, in quibus quod legitur *τειχέων* duabus de caussis absurdum est. Primo enim exercitus Argivorum, etsi urbi appropinquat, tamen paullo longius adhuc abest ab ea quam ut iam nunc muros urbis transsilire dici possit. Deinde qui *ὑπὲρ τειχέων ὄρνυται* non *ἐπὶ πόλιν διώκει*, sed iam ipsa in urbe versatur. Non cadit harum ineptiarum culpa in Aeschylum, qui virgines Thebanas trepidantes quidem finxit, verum non delirantes. Quamobrem restitui ei

quod scripserat, *ὑπὲρ τάφρων*. Nam fossas transgredi oportebat Argivos antequam muros urbis aggredi possent. Nec fossas dicit urbi proximas, sed remotiores. Accurate haec distinxit Euripides Phoen. 1098.

περγάμων δ' ἀπ' ὀρθίων
λεύκασπιν εἰσορῶμεν Ἀργείων στρατὸν
Τευμησὸν ἐκλιπόντα· καὶ τάφρου πέλας
δρόμῳ ξυνῆψεν ἄστυ Καδμείας χθονός.
παιὰν δὲ καὶ σάλπιγγες ἐκελάδουν ὁμοῦ
ἐκεῖθεν ἔκ τε τειχέων ἡμῶν πάρα.

Alio modo in verbis proximis peccatum, quibus manifestum illatum glossema est *ὁ λεύκασπις λαὸς εὐτρεπὴς διώκων*, relicto tamen in *εὐτρεπής* vel *εὐπρεπής* verae scripturae vestigio, quam restitui, *λευκοπρεπὴς λεὼς ὄρνυται ἐπὶ πόλιν*. Exercitum Argivorum *λεύκασπιν* appellant chorus senum Thebanorum apud Sophoclem Antig. 106. et nuncius, qui pugnae Thebanorum et Argivorum testis oculatus interfuerat, apud Euripidem in Phoenissis loco supra apposito v. 1099; virgines vero Thebanae Aeschyli, quae in re militari minus quam viri versatae sunt et exercitum Argivorum e longinquo tantum conspiciunt, aptissimo adiectivo *λευκοπρεπὴς* utuntur, quo splendor, quem alba militum scuta diffundunt, satis clare, etsi vocabulo minus definito designatur, quod similiter formatum est adiectivo *ὁμοιοπρεπής*, quo ipso quoque solus Aeschylus uno in loco usus est Agam. 793. *καὶ ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι.*

V. 17. *πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη δαιμόνων*] Vocabulum *δαιμόνων*, quod in codice in versum proximum est translatum, indicio est in antiquioribus exemplaribus versus sic fuisse divisos

πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη
δαιμόνων.
ἰὼ μάκαρες εὔεδροι,

ut alii trimetri dochmiaci non pauci in duo versus, dimetrum et monometrum, in hoc aliisque Aeschyli carminibus in codice divisi sunt. Horum versuum medius, *δαιμόνων*, quum nimis brevis esset, cum verbis proximis, *ἰὼ μάκαρες εὔεδροι*, in quibus *ἰώ* extra metrum positum est, in unum versum est con-

iunctus. Quod qui primus fecit tres ante *δαιμόνων* syllabas excidisse non magis animadvertit quam editores, qui versum dimetrum dochmiacum finxerunt, cuius in fine creticus adiectus sit,

πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη δαιμόνων.

Quam parum probabilem rationem esse facile sentiet qui reliquos huius carminis dochmios considerare volet. Nam quod versus 29. et 79. prior ex cretico et dochmio, alter ex paeone primo et dochmio compositus esse vulgo creditur, falsum esse infra ostendetur. Itaque non dubitandum quin ante *δαιμόνων* tot exciderint syllabae quot ad dochmium explendum requiruntur, eaeque ita comparatae ut error librarii, qui primus eas omisit, facile explicari possit. Nam Aeschylus, nisi magnopere fallor, scripserat,

πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη τίμια δαιμόνων;

Eadem simulacra v. 211. alio, quod metro illic aptum erat, epitheto usus *ἀρχαῖα* dixit Aeschylus,

ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρχαῖα βρέτη.

Nec raro adiectivo *τίμιος* usus est, velut huius fabulae v. 240. *τάνδ' ἐς ἀκρόπτολιν, τίμιον ἕδος, ἱκόμαν.* et Eum. 855. *τιμίαν | ἕδραν ἔχουσα πρὸς δόμοις Ἐρεχθέως.*

V. 22. *πέπλων καὶ στεφέων πότ', εἰ μὴ νῦν ἀμφὶ —*] Dochmium imperite compositum *πότ' εἰ μὴ νῦν ἀμ—* optime correxit Carolus Prienus restituto exquisitiore ordine verborum *εἰ μὴ νῦν, πότ' ἀμ—*. Nam quod Pindarus *καί νυν* temporis significatione aliquoties correpto *νῦν* pro *καὶ νῦν* dixit, nihil pertinet ad tragicos omniumque minime locum esset habiturum in formula *πότε εἰ μὴ νῦν*. Ceterum Pindaricum illud non *ἐγκλιτικῶς* est scribendum *καί νυν*, sed *καὶ νύν*, ut Epicharmo apud Diog. L. 3, 11.

καὶ τὸ δὴ κἠγὼ χθὲς ἄλλοι καὶ νὺν ἄλλοι τελέθομες,

recte restitutum est pro *καὶ νῦν*, quod est in libris.

V. 23. Quod in codice scriptum est *ἀμφίλιταν* correxit Seidlerus restituto *ἀμφὶ λιτάν'*, quo adiectivo usus est Aeschylus Suppl. 809. ubi *ἴυζε — μέλη λιτανὰ θεοῖσι* dixit. Hesychii glossa *Ἀμφιλίτην· τὴν λιτανευτήν*, si ad versum Aeschyli est referenda, sic corrigenda erit sublata literarum *την* dittogra-

phia, ἀμφιλιτάν· λιτανευτήν.[d] Nam quod apud Aeschylum legebatur *ΑΜΦΙΛΙΤΑΝ* ab grammatico metri ignaro pro ἀμφιλιτάν accipi poterat, illato adiectivo λιτάν, quo Pindarus usus est, et quod Hesychius infra annotavit, λιτή per λιτανευτή interpretatus, quam glossam cum priore comparavit Albertus. Ἀμφὶ λιτάν legit scholiasta, qui per τραπεῖσαι ἐπὶ λιτανείαν interpretatus est. Alius, qui dubitaret utrum substantivum an adiectivum esset, adscripsit τὴν περὶ ἡμῶν λιτανείαν· ἢ πολυπαράκλητον, nisi hoc ἢ πολυπαράκλητον recentioris grammatici additamentum est.

ἕξομεν] Quae de scriptura codicis supra dixi ostendunt ab antiquiore librario, qui post πότε coniunctivum requiri putaret, ἕξωμεν scriptum fuisse, ex quo postmodo erasa literae ω (nam sic haec in veteribus codicibus scribitur, non Ω) parte priore ἕξ.ομεν factum est, quod in errorem induxit correctorem multo recentiorem, qui unam post ξ literam obscuratam esse ratus εξιομεν scripsit, quod ἕξιμεν scribendum foret, nisi rectissime dictum esset πέπλων καὶ στεφέων ἀμφὶ λιτανὰ ἕξομεν, ut ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν dixit Xenophon Cyrop. 4, 5, 15. et quae sunt similia apud eundem aliosque scriptores. Quod intellexerunt interpretes Byzantini, quorum annotationes collegi in scholiorum editione Oxoniensi p. 313. 314.

V. 24, τί δέξεις: προδώσεις, παλαίχθων Ἄρης, τὰν τεὰν] Quod post τεὰν in codice excidit γᾶν recte suppletum est in

[d]) Quod sequitur apud Hesychium Ἀμφιλιχῆ· περιμάχητον, ex ἀμφινικῆ, id est ἀμφινεικῆ, detortum esse animadvertit L. Dindorfius in Thesauro s. v. Ἀμφιλίτη, praeeunte quodammodo Is. Vossio, qui post vanas quasdam de hac glossa coniecturas rectiorem viam ingressus adscripserat "Conf. ἀμφίνεικος." Quae adiectivi forma Musuri inventum est, qui quod in codice invenerat ἀμφίνηκες. περιμάχετοι in ἀμφίνεικος· περιμάχητος, depravavit, non animadvertens sic haec scripta ab Hesychio esse, Ἀμφινεικής· περιμάχητος, ἐναντίους ἔχων λόγους. Σοφοκλῆς Τραχινίαις. qui ἀμφινεικῆ Δηϊάνειραν dixit v. 104. (ubi scholiasta pariter per περιμάχητον explicat), ut ἀμφινεικῆ Ἑλέναν dixit Aeschylus Agam. 686. ad quem locum fortasse referenda prior illa glossa Hesychii post ἀμφιλίτην posita. Alio modo in literis λιχ apud Hesychium peccatum est s. v. Λίχας, quod per ἀπότομος explicatur, corruptum ex λισσάς. Quae glossa fortasse ipsa quoque ex Aeschylo sumta est, qui λισσὰς αἰγίλιψ πέτρα dixit Suppl. 794.

apographis nonnullis, in aliis τὰν τεὰν γῆν, vel τὰν σὰν γᾶν, vel τὴν σὴν γῆν, vel τὰν γῆν τεάν, vel γᾶν (sive γῆν) τεάν, omisso τὰν, scriptum. Quae diversitas inde est explicanda quod, quum γᾶν in archetypo desideraretur, vocabulum a quovis facile supplendum alii alio loco inseruerunt, alii τάν ex γᾶν corruptum esse opinati sunt: quae fluctuatio ignoscenda hominibus metrorum imperitis. Qualibus a criticis multo minus exspectari poterat ut aliud reconditius huius versus vitium animadverterent, quod duobus indiciis proditur. Primo enim mirum est vocativum παλαίχθων Ἄρης non post τί ῥέξεις, sed minus apte post alterum verbum προδώσεις positum esse. Deinde servatis verbis ut nunc scripta sunt usitata violatur baccheorum proportio, qui pari potius quam impari pedum numero incedere solent. Sic, ut frequentia dimetrorum exempla omittam, versu tetrametro apud Aeschylum Prom. 115.

τίς ἀχὼ, τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγής;

Choeph. 320. 367.

τέκνων τ' ἐν κελεύθοις ἐπιστρεπτὸν αἰῶ
πάρος δ' οἱ κτανόντες νιν οὕτω δαμῆναι.

Agam. 1103. 1110.

ἄφερτον φίλοισιν, δυσίατον. ἀλκὰ δ' —.
τάχος γὰρ τόδ' ἔσται. προτείνει δὲ χεὶρ ἐκ —.

ubi in fine dochmius additus est, in stropha ἑκὰς ἀποστατεῖ, in antistropha χερὸς ὀρέγματα, ut Eumen. 789. 819.

στενάζω; τί ῥέξω; γελῶμαι πολίταις. δύσοισθ' ἄπαθον.

Nam sic dochmium, depravatum in codicis scriptura δύσοιστα πολίταις ἔπαθον, optime restituit Schoemannus. Quattuor baccheos cum tribus dochmiis coniunxit Euripides Bacch. 1181. 1197. et cum alio metro Ion. 1446. Apud Sophoclem Philoct. 395. 511. pariter inter dochmios,

ὅτ' ἐς τόνδ' Ἀτρειδᾶν ὕβρις πᾶσ' ἐχώρει.
ἐγὼ μὲν τὸ κείνων κακὸν τῷδε κέρδος.

et apud Aristophanem, ubi sermonem tragicum imitatur, Thesmoph. 1143.

φάνηθ', ὦ τυράννους στυγοῦσ' ὥσπερ εἰκός.

Porro in versu poetae ignoti apud Dionysium Hal. de compos. verb. c. 17.

τίν' ἀκτὰν, τίν' ὕλαν δράμω; ποῖ πορευθῶ;

Octo baccheos, quem numerum nemo ceterorum quos novimus poetarum Graecorum vel aequavit vel transgressus est, continuos positos memorat Hephaestio c. 13. p. 82: *τὸ Βακχειακὸν σπάνιόν ἐστιν, ὥστε εἰ καί που ποτὲ ἐμπέσοι, ἐπὶ βραχὺ εὑρίσκεσθαι, οἷον,*

ὁ ταῦρος δ' ἔοικεν κυρίξειν[e] τιν' ἀρχάν,
φθάσαντος δ' ἐπ' ἔργοις προπηδήσεταί νιν.

ubi gratiae habendae sunt scholiastae codicis Saibantiani Bodleiani, qui annotavit, *Βασσάρων*[f] *Αἰσχύλου ἡ χρῆσις*, ex qua fabula praeter senarium ab schol. Nicandri Ther. 288. allatum vocabulumque *εἰλλόμενον*, quod Hesychius annotavit, nihil adhuc cognitum habebamus. Haec igitur omnia etsi non impediunt quominus tragicos interdum etiam trimetris bacchiacis, similes molossicis trimetris, de quibus dixi in metrorum scenicorum descriptione p. 96. vel pentametris vel heptametris usos esse credamus,[g] nihil tamen hoc ad antiquiorem Aeschyli poesin pertinet, praesertim in loco etiam propter aliam, quam supra significabam, rationem suspecto. Quamobrem non dubitavi Aeschylo tetrametrum restituere,

τί ῥέξεις, παλαίχθων Ἄρης, τὰν τεὰν γᾶν;

quibus verbis poeta elegantius et modestius idem fere expresserat quod scholiasta praepostere illato interpretamento *προδώσεις*; minus subtiliter et minore cum reverentia dei, cuius auxilium imploratur, chorum dicentem fecit.

Verba proxima (v. 27.) *ὦ χρυσοπήληξ δαῖμον, ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν* pro iambico trimetro habita sunt ab editoribus: qualem trimetrum nusquam fecit Aeschylus, quod facile sentiet qui

[e]) *κυρίξειν*] Variis modis corruptum in libris, *κυρίζειν*, *κηρύξειν*, *κορίξειν*, *κορύξειν* praebentibus. Veram glossematis scripturam *κορύψειν* unus servavit codex Dorvillianus.

[f]) *Βασσάρων*] Corrigendus accentus, qui *Βασσαρῶν* esse debebat. Nam *Βασσαρίδες*, quo nomine Aeschylus fabulam inscripserat, a pluribus grammaticis *Βασσάραι* appellatae sunt: de quo dixi ad Fragmenta Aeschyli p. 251. ed. Oxon. secundae.

[g]) Sic tres baccheos, si versus integer est, *φονεύουσα λαιμῶν διαμπάξ*, ante totidem dochmios posuit Euripides Bacch. 994. septem in colloquio duorum *ἡμιχορίων* in Rheso 706—708. =724—726. In Choeph. v. 390. tribus baccheis non esse usum Aeschylum apparebit loco illo in stropha et antistropha emendato.

reliquos carminum melicorum Aeschyli senarios cum hoc comparare volet, in quo a plumbeo initio duorum spondeorum, qui in primo tertioque pede positi sunt, transitus fit ad volubiles tribrachos duo. Quae perversitas tollitur ὦ in ἰὼ mutato sublatoque δαῖμον, quod non Aeschyli, sed interpretis est. Quo pacto numerus bacchiacus continuatur, a quo ad dochmios transitur ut in locis paullo ante ab me memoratis ubi de versibus bacchiacis agebam et alibi non raro,

ἰὼ χρυσοπήληξ, ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν.

Quod multum praestat alteri de qua ego ipse olim cogitavi rationi, ut scribatur,

ἰὼ χρυσοπήληξ δαῖμον, ἔπιδε πόλιν.

Recte enim de duplicato ἔπιδε iudicat scholiasta, ἠθικὸν τὸ δὶς ἀναφωνῆσαι· δειλίαν γὰρ ἐμφαίνουσι διὰ τούτου. Contra vocabulo δαῖμον tanto minus opus est quum ipsum nomen dei, παλαίχθων Ἄρης, praecedat. Aliquanto insolentius v. 43. dictum est ἑπτὰ δ' ἀγάνορες, intellecto ἡγεμόνων nomine: cui comparari potest quod Pindarus dixit Isthm. 4, 108. χαλκοαρᾶν ὀκτὼ θανόντων, ubi υἱῶν intelligendum ex verbis sequentibus τοὺς Μεγάρα τέκε οἱ Κρειοντὶς υἱούς, in quibus υἱῶν scribere potuisset Pindarus, nisi altera ratio magis poetica visa esset.

V. 29. ἄν ποτ' εὐφιλήταν ἔθου] Hunc versum perite redintegravit Lachmannus in libro de choricis systematis p. 82. τεὰν, ἄν ποτ' —. quo non solum creticus ille ἄν ποτ' εὐ—, alienus ab hoc carmine, ut supra dicebam ad v. 17, removetur, sed etiam ultima syllaba praecedentis dochmii ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν, quae longa esse debet, producitur. Aptissime autem πόλιν τεὰν, ut paullo ante τὰν τεὰν γᾶν, dictum: quod instantius precantis est.

V. 30. θεοὶ πολιάοχοι χθονὸς ἴτ' ἴτε πάντες] Ultimo huius versus dochmio una ad integritatem syllaba deest, quae vix potest alia fuisse quam ὧδ', quod restitui in editione Oxoniensi, aptissimum huic loco, ut alibi non raro dii deaeve numine suo praesentes δεῦρο ἐλθεῖν, δεῦρο ἀφικέσθαι, δεῦρο φανῆναι dicuntur, velut apud Aristoph. Eq. 581. ὦ πολιοῦχε Παλλὰς — δεῦρ' ἀφικοῦ λαβοῦσα — ξυνεργὸν Νίκην. — νῦν οὖν δεῦρο φάνηθι. ib. 559. δεῦρ' ἔλθ' ἐς χορὸν, ὦ χρυσοτρίαινε. Thesm. 1136. Παλλάδα τὴν φιλόχορον ἐμοὶ δεῦρο

καλεῖν νόμος ἐς χορόν. Verum priora quoque non esse integra metrum, quod nullum est, ostendit. Nec verisimile est Aeschylum hic, ubi alia quam quae praecedentia cecinerat persona loqui incipit, *θεοὶ* nulla praemissa interiectione posuisse, secus atque in aliis omnibus huius carminis partibus fecit. Tollitur vero omnis et linguae et metri perversitas vera restituta scriptura,

ἰὼ ἰὼ θεοὶ πολίοχοι χθονὸς, ἴτ' ἴτε πάντες ὧδ' —.

ut v. 10 dixit *ἰὼ ἰὼ θεοὶ θεαί τ'* —. Brevis in fine secundi dochmii syllaba idoneam ab exclamatione excusationem habet, cuius de vi tot aliis tragicorum locis constat ut satis habeam unum comparasse exemplum simillimum Aeschyli Eumen. 149.

ἰὼ παῖ Διὸς, ἐπίκλοπος πέλει,

respondens versui 148.

ἰοὺ ἰοὺ πόπαξ. ἐπάθομεν, φίλαι.

Propter eandem rationem supra v. 19. hiatum admisit poeta,

ἰὼ μάκαρες εὔεδροι, ἀκμάζει βρετέων —.

ubi interiectionem *ἰώ* extra metrum adeo addere maluit poeta quam omittere. Quod autem in codice Mediceo scriptum est

ου

πολιάοχοι nihil aliud est quam *πολίοχοι*, quo *πολίοχοι* per *πολιοῦχοι*, quam formam librarii ubique priori substituere solent, explicatur. Litera vero *ου* quod pro *α* accepta est non mirandum in harum literarum similitudine, quae interdum tanta est ut vix discerni altera ab altera possit. Sic, ut exemplo utar, in Promethei v. 635. *ὑπουργῆσαι* in codice Mediceo ita scriptum est ut primo adspectu *ὑπαργῆσαι* potius esse videatur quam *ὑπουργῆσαι*. Harum rerum omnium nulla suspicio tetigit correctores Byzantinos, qui eadem temeritate quam in primo huius carminis versu supra notabam hic quoque iambicum dimetrum finxerunt,

θεοὶ πολισσοῦχοι χθονός,

ut in apographis plerisque omnibus scriptum est et apud Triclinium ad Sophoclis Antig. 154.

V. 34. *κῦμα γὰρ περὶ πτόλιν*] Particulam *γὰρ* delendam esse vidit Ritschelius.

V. 35. *δοχμολόφων ἀνδρῶν*] Quum *λευκολοφας* et alia huiusmodi a poetis dicta sint, non est verisimile Aeschylum

δοχμολόφων ἀνδρῶν in versu dochmiaco dicere maluisse quam *δοχμολοφᾶν ἀνδρῶν*. Hoc igitur cum Brunckio restitui, etsi *δοχμολόφων* fortasse etiam in suo codice legit Hesychius, qui *δοχμόλοφοι* interpretatus est *οἱ ἐκ πλαγίου τοὺς λόφους ἔχοντες*. Pari errore in versu dochmiaco Aristophanis Acharn. 570. *τειχομάχος ἀνήρ* violato metro scriptum est in codicibus pro *τειχομάχας ἀνήρ*, quod restituit Dobraeus.

καχλάζει] Ex hoc loco fortasse sumta est glossa Hesychii, *καχλάζει*: — *τετάρακται. γέγονε δὲ ἀπὸ τῶν κυμάτων. ἐπαίρεται, φλεγμαίνει.* Quae partim similia sunt scholiastae interpretationi,

V. 37. *ἀλλ' ὦ Ζεῦ πάτερ παντελὲς πάντως*] Hac scriptura fuerunt qui ita uterentur ut versum facerent dochmiacum cum cretico *ἀλλ' ὦ Ζεῦ πάτερ παντελὲς*, hic nihilo probabiliorem quam supra v. 17., et iambicum catalecticum *πάντως ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν*, qualis infra quoque v. 52. veteris librarii errore illatus est. Reliqua huius carminis metra consideranti non dubium erit quin verba *ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν* versus sint antispasticus, nec verisimile est Aeschylum *παντελὲς πάντως* scripsisse, quasi ludere in horum vocabulorum similitudine voluerit. Quare rectam, ut opinor, Aeschyloque digniorem scripturam restitui iam in editione Oxoniensi,

ἀλλ' ὦ Ζεῦ πάτερ, πᾶν τέλος ὃς νέμεις.

Sic *ὁ πάντα νέμων Ζεύς* est in Prometheo v. 526. et *Ζεὺς νεμέτωρ* in Sept. v. 485. Similiter *Δίκη* dicitur *πᾶν ἐπὶ τέρμα νωμᾶν* Agam. v. 781.

V. 39. *Ἀργεῖοι δὲ*] Recta lectio *γάρ* superscripta est in codice, *δὲ* duobus punctis notato.

V. 40. *φόβος δ' ἀρηΐων ὅπλων*] Metrum postulat *ἀρεΐων*, quod formae trisyllabae *ἀρείων* praetuli, cuius ambigua significatio foret, quum *ἀρείων* etiam *κρείττων* significare possit. *ἄρειον* per *ἀρήϊον* explicat schol. Prometh. v. 420.

V. 41. *διαδέτοι*] Recte corrector recentior in margine codicis *διάδετοι* scripsit, etsi non animadvertit utroque coniuncto scribendum esse *διάδετοι δέ τοι*.

γενύων ἱππείων] Hoc *γενῦν ἱππιᾶν* scribendum erat. Similiter *Ἐρινῦν* pro *Ἐρινύων* a Pindaro Pyth. 4, 401. et aliquoties ab Euripide dictum est, de quo videnda annotatio mea

ad Iphig. Taur. 931. adversantibus, ut exspectari poterat, librariis, qui Ἐρινύων ut apud Aeschylum γενύων scripserunt.

V. 42. κινύρονται] Ad hunc locum haud dubie referenda glossa Hesychii, μινύρονται: προφωνοῦσι, προλέγουσι, unde Aeschylo μινύρονται restituit L. Dindorfius in Thesauro. Utitur hoc verbo Aeschylus Agam. v. 16.

V. 43. ἀγήνορες] Dialectus huius carminis Doricam postulat formam ἀγάνορες.

V. 44. Quod in codice a prima manu scriptum est δορυσόοι σαγᾶι ad veram scripturam ducit δορυσόῳ σαγᾷ, quod numero plurali δορυσόοις σαγαῖς praetulit Aeschylus propter dativos qui sequuntur πύλαις ἑβδόμαις pariter in αις exeuntes, quem earundem syllabarum concursum poetae vitare solent ubi commode fieri potest. Quamobrem Aeschylus Eumen. v. 727. non scripsit quod in codice Mediceo et apud schol. Eurip. Alcest. v. 12. legitur, σύ τοι παλαιὰς διανομὰς (δαίμονας codex Med.) καταφθίσας | οἴνῳ παρηπάτησας ἀρχαίας θεάς, quinquies intra duo versus repetitio ας, sed quod ego restitui, σύ τοι παλαιὰν διανομὴν καταφθίσας—. Quod scholiasta codicis Medicei numerum pluralem δορυσόοις σαγαῖς interpretatus est, ταῖς διὰ τῶν δοράτων σωζούσαις πανοπλίαις et πολεμικαῖς πανοπλίαις, nullius momenti est, quum haec, ut alia multa, ab recentiore scholiasta scripturam interpolatam interpretante profecta esse possint. Ceterum δορυσόοις simplici σ scriptum in pluribus apographis et apud Thomam M. s. v. ἑβδόμη. Pariter leve codicis vitium ῥυσίπτολις pro ῥυσίπολις v. 47. recte correctum in apographis nonnullis.

V. 50. Quod in codice est φόνων in φόβου mutavit corrector, pro quo φόβων est in apographis plerisque. Plurali φόβοι, etsi per se minime reprehendendo, nusquam usus est Aeschylus. Quum pari probabilitate πόνων corrigi possit, hoc ut aptissimum praetuli.

V, 51. Verborum collocatio, quae est in libro Mediceo, σύ τ' Ἄρης φεῦ φεῦ ἐπώνυμον Κάδμου πόλιν, in apographis omnibus sic est mutata ut ἐπώνυμον inter Κάδμου et πόλιν poneretur. In quo acquieverunt editores, qui versum iambicum fecerunt,

πόλιν φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶς,

licet verba *φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶς* versum praebeant antispasticum, quales tot alii in hoc carmine reperiuntur. Porro ab nemine rationem redditam esse video quid sibi velint interiectiones *φεῦ φεῦ* post *σύ τ' Ἄρης* illatae, ubi similiter positae sunt ac si quis orator hodie vota faciens pro salute urbis ab hostibus obsessae sic perorare vellet, *tuque deus omnipotens, heu heu, urbem nostram in tutelam tuam recipe et fac ut salva atque incolumis ex praesenti emergat periculo.* Aeschylus quomodo huiusmodi interiectiones interponere soleat ex aliis locis disci potest, velut Choeph. 393. *καὶ πότ' αν ἀμφιθαλὴς Ζεὺς ἐπὶ χεῖρα βάλοι,* | *φεῦ φεῦ κάρανα δαΐξας*; Scholiasta quid legerit nescimus, quum nulla ad haec verba annotatio supersit. Credo tamen eum, si *φεῦ φεῦ* legerit, non magnopere de eo laboraturum, sed de sensu quaerentibus breviter responsurum fuisse, *τὸ φεῦ φεῦ διὰ μέσου*, quemadmodum in Eumen. v. 358. ubi non minus inepte *ἐπὶ τὸν ὦ διόμεναι* (corruptum ex *ἐπιτόνως διόμεναι*, quod Turnebus restituit) legitur, breviter annotavit, *διὰ μέσου τὸ ὦ*. Mihi istud *φεῦ* ex literis *φερ* corruptum esse videtur, quo facto duplicatum est, quia saepissime *φεῦ φεῦ* dicitur. Illud autem *φερ* nihil aliud est quam glossema primis adiectivi *ἐπώνυμον*, quod in codice post *φεῦ φεῦ* legitur, literis superscriptum, ut indicaretur *φερώνυμον*, quod scriptores recentiores frequentius dixerunt quam *ἐπώνυμος*. Sublato igitur *φεῦ φεῦ* et adiectivo *ἐπώνυμον* suum in locum reposito scribendum erit,

σύ τ', Ἄρης, Κάδμου πόλιν ἐπώνυμον
φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶς.

aut correpta altera *Κάδμου* nominis syllaba, *σύ τ', Ἄρης, πόλιν Κάδμου ἐπώνυμον.*

V. 53. *καὶ Κύπρις ἅτε γένους προμάτωρ*] Ultimam antispasti syllabam longam esse oportebat, ut in aliis omnibus huius generis versibus per totum hoc carmen. Recte igitur Seidlerus una quae exciderat post *ἅτε* litera restituta *ἅτ' εἶ* scripsit.

V. 54. Post *σέθεν* excidit in codice *γὰρ*, quod recte suppletum in apographis plerisque.

V. 55. *λιταῖς*] Metrum postulat *λιταῖσι*, quod posuit Seidlerus. Quanquam etiam *λιταῖς τοι* scribi ab Aeschylo potuit.

V. 56. ἀπύουσαι etsi producta syllaba secunda dici potuit, qua mensura usus est Moschus 2, 120. et in composito ἀνηπύοντος ib. 98, tamen probabilius videtur quod Seidlerus proposuit ἀϋτοῦσαι.

V. 59—79. De his versibus, in quibus plurima corrupta et perversa, nonnulla etiam prorsus absurda sunt, ita dicam ut primo vitia scripturae exponam, tum quomodo emendari posse videantur ostendam.

V. 59, καὶ σὺ, Λύκει' ἄναξ, Λύκειος γενοῦ στρατῷ δαΐῳ στόνων ἀϋτᾶς] De Apollinis Λυκείου nominis origine alii alia fabulati sunt. Plerique ab lupis, quos Apollo occiderit, derivarunt: quam famam secutus est Sophocles, qui in Electra v. 7. ἀγορὰν Λύκειον Argivorum memorat, in qua statua τοῦ λυκοκτόνου θεοῦ posita sit. Verum hoc nihil facit ad alios Sophoclis ceterorumque tragicorum locos, in quibus Apollo Λύκειος, undecunque nomen ductum fuerit, non ut dator, sed ut averruncus malorum invocatur. Cuius dei etsi duplex natura fuit, altera ut mala averteret ab iis quibus faveret, quo sensu etiam ἀποτρόπαιος saepissime appellatus est, altera ut iis quos perdere vellet mortifera tela mitteret, tamen neutra verbis Aeschyli ut nunc scripta sunt convenit. Nam si averruncum intelligamus, absurde virgines Thebanae vota facient pro salute exercitus hostilis: si mortiferum, non minus inepte dictum erit Λύκειος γενοῦ στρατῷ δαΐῳ, pro quo ὀλέθριος γενοῦ vel simile quid dici debebat. Ex his sequitur verba στρατῷ δαΐῳ aliquid vitii contraxisse: quam suspicionem confirmat proximum vocabulum στόνων. Nam quum exercitus Thebanorum et Argivorum pugnae aleam nondum subierint necdum alter ab altero victus sit, sed laetam utrique alant spem victoriae, πόνων dici poterat, non στόνων, omninoque gemitus non conveniunt ulli exercitui, nisi forte turpi funestaque clade fuso, qualem in Persis descripsit Aeschylus: optime vero conveniunt trepidanti, quae in urbe inclusa est, imbecilli turbae populi, cuius gemitus, clamores et lacrimas quum aliis huius fabulae locis tum in ipso eius initio castigat Eteocles v. 5-9. εἰ δ' αὖθ', ὃ μὴ γένοιτο, συμφορὰ τύχοι, | Ἐτεοκλέης ἂν πᾶσαν εἰς κατὰ πτόλιν | ὑμνοῖθ' ὑπ' ἀστῶν φροιμίοις πολυρρόθοις | οἰμώγμασίν θ', ὧν Ζεὺς ἀλεξητήριος | ἐπώνυμος γέ-

νοιτο Καδμείων πόλει, ubi Iovis averrunci auxilium contra gemitus illos plane eadem ratione invocatur qua in eo de quo agimus loco Apollinis *Λυκείου*. Recte igitur habet *στόνων*. Rursus vero corruptum est quod sequitur *ἀϋτᾶς*, licet nihil mali suspicatus sit scholiasta, qui artis suae interpretandi hoc specimen dedit, *Λύκειος γενοῦ: πολέμιος. οἷον ὥσπερ λύκος αὐτοῖς ἐφόρμησον ἀνθ' ὧν ἡμεῖς νῦν θρηνοῦμεν. οὕτω τινὲς τὸ Λύκειος· ἢ ἐπιβλαβὴς τοῖς πολεμίοις ἐπὶ τῆς ἀϋτῆς τῶν στόνων γενοῦ, οἷον ἐπὶ τοῦ πολέμου.* Quo sensu Apollinem *Λύκειον γίγνεσθαί τινι* qui dixerit nemo dum ab interpretibus est productus, nec Welckerus produxit, qui de Apolline *Λυκείῳ* dixit Mythologiae Graecae vol. 1. p. 476—482., hoc quoque Aeschyli loco usus p. 479.

V. 60. *σύ τ' ὦ Λατογένεια κούρα τόξον πτυκάζου*] Quum reliquarum chori virginum versus quibus deorum dearumve opem implorant, ab verbis *σύ τε* vel *καὶ σύ* exorsae, omnes dochmiaci sint, partim cum antispasticis, cognato metri genere, coniuncti, difficile dictu est quid huic uni virgini in mentem venerit ut ad genus dactylico-trochaicum aberraret: quod iam Seidlero suspectum fuit in libro de vers. dochm. p. 196. Manifestum est haec quoque verba nihil aliud esse quam duorum versuum reliquias, quorum prior dochmiacus fuit, alter antispasticus, verbo *εὐτυκάζου* (nam haec vera scriptura est) terminatus. Accedunt ad haec alia argumenta duo, quibus verba non integra esse probetur. Primo enim parum verisimile est Dianam, deam a virginibus prae ceteris colendam, non esse paullo splendidiore oratione ab choro invocatam quam verbis *σύ τ', ὦ Λατογένεια κούρα, τόξον εὐτυκάζου*. Deinde post *εὐτυκάζου* perinepte solitaria infertur dipodia iambica *Ἄρτεμι φίλα*: quam qui ita removere studuerunt ut assumtis quae in codice separatim scriptae sequuntur interiectionibus *ἐἐἐἐ* dochmium fingerent, *Ἄρτεμι φίλα, ἐέ*, malum non minuerunt, sed auxerunt. Nam quum interiectiones illae non ad invocationem deae pertineant, sed alius sint personae, quae eas verbis suis *ὄτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω* praemittit timoris significandi caussa, non possunt cum praecedentibus alius personae verbis in unum dochmium coagmentari. Recte igitur in codice verba *ἄρτεμι φίλα* et interiectiones illae in duo versus dividuntur,

etsi in eo peccatum ab librario est, quod eadem post v. 66. repetivit, aut negligentia aut errore inde explicando quod in margine antiquioris exemplaris haec ita scripta fuerant ut dubitari posset quo loco inserenda essent.

V. 65. *ὦ πότνια ἥρη* (vel *ἥρα*)] Haec verba editores in dactylicum dimetrum redegerunt elisa litera *α*, *ὦ πότνι' Ἡρα*, de quo tanto minus dubitarunt quod idem metrum versus 74. esse videbatur *ὦ φίλ' Ἄπολλον*. Verum nec metri haec forma admodum probabilis in hoc carmine est, et permirum Iunonem, Iovis coniugem, hoc uno carminis loco appellatam, non pluribus quam tribus verbis *ὦ πότνι' Ἥρα* invocari, et ita quidem ut eius nomini non magis quam Apollinis in versu altero aliquot verba adiungantur, quibus utriusque numinis auxilium imploretur, ut per totum hoc carmen constanter factum est exceptis duobus his versiculis, quorum alterum non integrum esse alia quoque ratione infra probabo. Apparet ex his valde incertum esse quod editores scripserunt *ὦ πότνι' Ἥρα*, quum literae *ΑΗΡΗ* vel *ΑΗΡΑ* etiam extremae versus partis reliquiae esse possint *ΑΡ*, superscripto olim *ΗΡΗ* vel *ΗΡΑ*.

V. 70. *δοριτίνακτος δὲ αἰθὴρ ἐπιμαίνεται*] *δὲ* si scriptum sit ab Aeschylo, non eo quo codex habet loco, sed post *αἰθὴρ* ponendum esse pridem ab aliis monitum est, nisi eiicere praestet unius apographi exemplo.

V. 71. *ποῖ δ' ἔτι τέλος ἐπάγει θεός*] Dochmios alii aliter restituere conati sunt: ego tantum recte olim vidi, *ἐπάγει* ex *ἐπάξει* esse corruptum, etsi me fugerat excidisse participium cum *ποῖ* construendum.

V. 73. *ἀκροβόλων δ' ἐπάλξεων λιθὰς ἔρχεται*] Quum huic versui, a quo alia chori persona loqui incipit, interiectiones *ἐὴ ἐή* praemissae sint, locum non habet *δέ* particula post *ἀκροβόλων* ab librario illata, fortasse quod v. 69. pariter scriptum videret *δοριτίνακτος δ' αἰθὴρ*—.

V. 75. *κόναβος ἐν πύλαις χαλκοδέτων σακέων*] Ad hunc versum nihil annotatum in scholiis Mediceis: recentiores interpretes ad *κόναβος* intelligunt *ἐστί*, quod etsi nemo ignorat saepissime omitti, tamen qui praecedentes versus similes comparaverit, quorum unusquisque significantius aliquod verbum additum habet, vix verisimile esse iudicabit nullum gravius

Aeschylo hic in promptu fuisse verbum quam debile illud ἐστί, idque ne expressum quidem, sed cogitatione supplendum. Verum hic quoque Aeschylus non sua, sed librariorum culpa sui dissimilis factus est, ut infra ostendam. Neque hoc satis certum est, Aeschylum supra v. 40. φόβος δ' ἀρεῖων ὅπλων dixisse intellecto ἐστί. Nam fieri potest ut illic quoque aliquot verba exciderint et aliud quid quam φόβος scripserit Aeschylus, quae Wakefieldi suspicio est (ad Lucret. 2, 48.) ψόφος coniicientis.

V. 76. Verba καὶ διόθεν unum in codice versiculum faciunt, quem defectum esse et metrum et proxima verba arguunt, ut iam ab aliis animadversum est. Accidit igitur huic versui idem quod versibus 65. et 74., de quibus supra dicebam, haud dubie antiquioris codicis vitio, in quo versus huius carminis duabus iuxta se positis columnis, quae dicuntur, scripti fuisse videntur, quarum alterius potissimum scriptura situ et vetustate locis pluribus affecta fuit, idque in fine versuum frequentius quam in initio: unde haec quoque verba καὶ διόθεν ex initio versus potius quam ex medio versu remansisse videntur. Quod si ita est, non possunt cum κόναβος ἐν πύλαις χαλκοδέτων σακέων ab Aeschyio coniuncta esse, sed versui adiungi debuerunt in quo alius quam Iovis dei auxilium peteretur. Is versus haud dubie ille ipse est de quo nunc tria tantum supersunt verba ὦ φίλ' Ἄπολλον. Quod perspexit, etsi nihil aliud legit quam quod in codice Mediceo etiamnum legitur, auctor scholii, ὦ φίλ' Ἄπολλον: ὦ φίλε Ἄπολλον καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Διόθεν πολεμόκραντον· ubi verba καὶ Ἀθηνᾶ spectant ad Ὄγκας nomen v. 78.: non perspexit Robortellus, cuius in editione ἐκ διόθεν interpolatum est, fortasse Michaelis Sophiani consilio, cui coniecturas non paucas se debere in Praefatione dixit Robortellus.

V. 77. Leve codicis vitium ἐν μάχαισί τε, religiose propagatum per cuncta Byzantinorum apographa, correxit Hermannus restituto ἐν μάχᾳ. σύ τε—.

V. 78. μάκαιρ' ἄνασσ' ὄγκα (recte correctum ὄγκα) πρὸ πόλεως ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιρρύου] De Minerva Onca non indocta est annotatio antiquioris grammatici in codice Mediceo, in qua hoc unum mirabile et fortasse excerptori imputandum

quod *Ὀγκαία Ἀθηνᾶ* dicitur *τιμᾶσθαι παρὰ Θηβαίοις, Ὄγκα δὲ παρὰ τοῖς Φοίνιξι*, quasi Thebani *Ὀγκαίαν* dixerint quam *Ὄγκαν* Phoenices, quod non solum duobus Aeschyli (infra v. 487. 501.), sed etiam aliorum scriptorum locis convellitur, in quibus *Ὄγκα Παλλὰς* Thebanorum nominatur, a qua *πύλαι Ὀγκαῖαι* Thebarum nomen acceperint: ut fortasse ne scholiastae quidem Sophoclis Oedip. R. v. 29 *Ὀγκαίας Ἀθηνᾶς* nomen relinquendum sit, sed ipsi quoque *Ὄγκας* restituendum, ut Elmsleius monuit. Verbis *πρὸ πόλεως* ab scholiasta vetere nihil annotatum habemus. Tanto loquaciores sunt magistri Byzantini, quorum commenta legere licet in editione mea p. 320. similia recentiorum interpretum opinionibus, quorum alii Minervam ante urbem collocatam intelligi voluerunt, quae *πρὸ πόλεως σταθεῖσα* vel simili aliquo modo dicenda fuisset, alii urbem *pro urbe*, i. e. pro salute urbis, servari voluerunt, quasi cavendum fuerit ne quis urbem pro aliorum nescio quorum praeter Thebanos hominum salute ab Minerva servari posse cogitaret.

Expositis quae in his viginti duobus versibus (58 — 79) vel manifesto vitiosa vel vitii suspecta sint, reliquum est ut probabilem eorum scripturam proponam, suppletis etiam quae exciderunt, etsi in his non singula quaeque verba praestari possunt. Aeschylus igitur haec sic fere scripsisse videtur,

Καὶ σύ, Λύκει ἄναξ, Λύκειος γενοῦ
στρατῷ δαμίῳ στόνων ἀλλύτας.
σύ τ', ὦ φιλτάτα Λατογενὲς κόρα
Διός, σὸν τόξον εὐτυκάζου.
5 *ἐὴ ἐὴ,*
ὅτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω·
ὦ πότνι' ἴθι Διὸς παραγενοῦ δάμαρ.
ἐὴ ἐὴ,
ἕλακον ἀξόνων βριθομένων χνόαι,
10 *δοριτίνακτος αἰθὴρ ἐπιμαίνεται.*
τί πόλις ἄμμι πάσχει; τί γενήσεται;
ποῖ δὲ τέλος προβὰς ἐπάξει θεός;
ἐὴ ἐὴ,
ἀκροβόλων ἐπάλξεων λιθὰς ἔρχεται,

15 κόναβος ἐν πύλαις δεινὰ προμυχθίζει χαλκοδέτων [σακέων.
ὦ φίλ' Ἄπολλον, ἔλθ' ἀρωγὸς πόλει,
καὶ Διόθεν γένοιθ' ἁμετέρῳ στρατῷ
πολεμόκραντον ἁγνὸν τέλος ἐν μάχᾳ.
σύ τε, μάκαιρ' ἄνασσ' Ὄγκα, προφρόνως
20 ἑπτάπυλον πόλεως ἕδος ἐπιρρύου.

V. 2. στρατῷ δαμίῳ non de exercitu intelligendum, sed de populo Thebano. Populum στρατὸν dixit Aeschylus Eumen. 569. ὑπέρτονον γήρυμα φαινέτω στρατῷ. 889. οὔτ' ἂν δικαίως τῇδ' ἐπιρρέποις πόλει | μῆνίν τιν' ἢ κότον τιν' ἢ βλάβην στρατῷ. et Sophocles Electr. 749. στρατὸς δ' ὅπως ὁρᾷ νιν ἐκπεπτωκότα. Nostro loco, ne στρατὸς de exercitu qui proprie dicitur accipiendum videretur, δημίῳ — quo adiectivo Sophocles et Euripides nusquam, Aeschylus vero saepe usus est — addendum erat, idque forma Dorica δαμίῳ, quae servata in codice est Choeph. 55. δι' ὤτων φρενός τε δαμίας περαίνων, sublata vero Suppl. 370. σύ τοι πολις, σὺ δὲ τὸ δήμιον. et 699. τὸ δήμιον, τὸ πτόλιν κρατύνει, ubi Aeschylum δάμιον scripsisse ex aliis illorum carminum formis Doricis colligi potest. In Eumen. vero 845. 879. τιμὰν δαμίαν, quod scholiasta per δημοσίαν explicat, vel τιμᾶν δαμιᾶν, male illatum est pro τιμῶν δαμαίων, quod est in codice Mediceo, corruptum ex τιμᾶν δαναιᾶν, quod restituit L. Dindorfius in Thesauro vol. 2. p. 585., ut in aliis illius fabulae locis, ubi de antiquis Furiarum iuribus et honoribus agitur, παλαιὸν γέρας, παλαιοὶ νόμοι, παλαιὰ διανομή, παλαιόφρων dicta sunt. Alio modo erratum ibid. v. 160. πάρεστι μαστίκτορος δαΐου δαμίου, ubi tollendum δαΐου, quae est dittographia alterius adiectivi, et in antistropha v. 166. αἱμάτων, glossema verborum proximorum. Quo pacto versus ex dipodia iambica duobusque creticis est compositus, usitatissima metri forma.

στόιων ἀλλύτας (pro στόνων ἀϋτᾶς), ut Homerus ἀναλύεσκε in ἀλλύεσκε contraxit, corrigere malui quam quod ipsum quoque metro commodum est, στόνων ἀναλύτας. Non infrequens apud tragicos haec praepositionis ἀνά apocope etiam in aliis compositis, etsi ab librariis plerumque obscurata. Sic in Prometheo v. 817. ἐπαναδίπλαζε καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε scrip

serunt, quod Aeschylus ἐπανδίπλαζε scripserat, ut ἐπαντείλασαν et ἀνδαίοντες, quae librarii intacta reliquerunt, in trimetris dixit Agam. 27. et 305. et quae sunt alia huiusmodi multa, in quibus tanta est inconstantia librorum ut auctoritatem eorum hoc in genere nullam esse appareat. Substantivi ἀναλύτης altera forma est ἀναλυτήρ, qua utitur Choeph. 158. Ἀλλύτας autem in αὐτᾶς pariter corruptum Suppl. 806.

V. 3. σύ τ', ὦ φιλτάτα Λατογενὲς κόρα Διὸς] Lacunam explevi addito φιλτάτα. Poteram etiam καλλίστα: sed praetuli φιλτάτα non solum propter illud de quo supra dicebam, Ἄρτεμι φίλα, quod in codice post εὐτυκάζου legitur, in quo superlativi φιλτάτα vestigium superest, sed etiam propter aliam rationem. Pulcritudinem Dianae splendidis verbis celebrant Hippolytus eiusque comites in cognomine fabula Euripidis v. 61—72.

Θεράποντες.
πότνια πότνια σεμνοτάτα,
Ζανὸς γένεθλον,
χαῖρε χαῖρέ μοι, ὦ κόρα
Λατοῦς Ἄρτεμι καὶ Διός,
καλλίστα πολὺ παρθένων,
ἃ μέγαν κατ' οὐρανὸν
ναίεις εὐπατέρειαν αὐλὰν,
Ζανὸς πολύχρυσον οἶκον.
Ἱππόλυτος.
χαῖρέ μοι, ὦ καλλίστα,
καλλίστα τῶν κατ' Ὄλυμπον
παρθένων, Ἄρτεμι.

et quae sunt alia similia aliorum poetarum dicta, quibus Aeschyli locum in oratione Calchantis Agam. 140. addendum esse infra ostendam. Virginibus vero Aeschyleis φιλτάτα potius dicenda erat Diana quam καλλίστα, quemadmodum hodie quoque formosarum virginum pulcritudinem multo frequentius ab iuvenibus et viris quam ab virginibus celebrari videmus. Non minus apto epitheto ἁγνὰ Diana dicitur ab choro virginum Suppl. 145. θέλουσα δ' αὖ θέλουσαν ἁγνά μ' ἐπιδέτω Διὸς κόρα.

Vocativum Λατογενὲς, cuius terminatio nomini neutri quam feminino similior est, per Λατογένεια, quod legitur in

codice, interpretatus est librarius. Idem quod κούρα scripsit, nullius momenti est. Nam quod Aeschylus scripserat ΚΟΡΑ et κόρα et κούρα significare poterat. κούρῃ in sexto pede trimetri scriptum est Eumen. v. 415. litera υ erasa.

V. 4. Codicis scripturam πτυκάζου in ἐντυκάζου mutavit corrector, una litera ab vero aberrans. Nam Aeschylus εὐτυκάζου scripserat, quod L. Dindorfius restituit ex glossa Hesychii ab se correcta, εὐτυκάζου (codex εὐτύκαζον): εὔτυκτον ἔχε, ἕτοιμον. ubi εὔτυκον, quo adiectivo aliquoties usus est Aeschylus, convenienter formae verbi εὐτυκάζου potius quam εὔτυκτον scripsisse videtur grammaticus. Similiter chorus ap. Sophoclem Oed. R. 203. ab Apolline Λυκείῳ, malorum averrunco, petit ut arcum contra pestem, quae urbem perdit, intendat, Λύκει' ἄναξ, τά τε σὰ χρυσοστρόφων ἀπ' ἀγκυλᾶν | βέλη θέλοιμ' ἂν ἀδάμαντ' ἐνδατεῖσθαι | ἀρωγὰ προσταχθέντα.

V. 5. Quod in codice hic et alibi scriptum est ἐἐἐέ, ἐὴ ἐὴ scribendum erat. Nam de iambica interiectionis forma pluribus exemplis quum aliorum tum ipsius Aeschyli constat, velut in hac fabula v. 327. ἐή, νέας τε καὶ παλαιάς. et in antistropha v. 339.

ἐή, δυστυχῆ τε πράσσει.

quod metrum ex baccheo et penthemimere iambico compositum est, de quo dixi in descriptione metrorum p. 16. vocabulo νέας in unam syllabam contracto, ut νῆ et νῆς pro νέα et νέης dictum ex Σαμίων ὤροις et Aeolosicone Aristophanis memorat Herodianus in libro περὶ μονήρους λέξεως p. 61, 9.

V. 7. ὦ πότνι' ἴθι Διὸς παραγενοῦ δάμαρ] Eadem Ἥρα τελεία, Ζηνὸς εὐναία δάμαρ dicitur ab Aeschylo Fragm. 329. Ἴθι παραγενοῦ dictum ut ἴτ' ἴτε — ἴδετε de diis supra v. 110. ἔλθετ' ἀρήξατε de Furiis apud Sophoclem Electr. v. 115.

σεμναί τε θεῶν παῖδες Ἐρινύες | ἔλθετ' ἀρήξατε.

et quae sunt alia huiusmodi plurima. Verbi παραγίγνεσθαι, quod restitui, casu accidit ut unum tantum in tragicorum fabulis quae hodie supersunt exemplum reperiatur, idque ipsius Aeschyli Eumen. 319. μάρτυρες ὀρθαὶ τοῖσι θανοῦσιν παραγιγνόμεναι.

V. 8. Interiectiones ἐὴ ἐή, ἐεεέ in codice scriptas, huc transposui. In codice post hunc versum leguntur, interposito versiculo ἄρτεμι φίλα e loco superiore repetito. Nam ante

ἕλακον, a quo verbo alius personae sermo incipit, ponendae erant, non ante δοριτίνακτος αἰθὴρ ἐπιμαίνεται, ubi verbum ἐπιμαίνεται eiusdem personae sermonem continuari ostendit. δέ post δοριτίνακτος recte omissum in apographo uno.

V. 12. ποῖ δὲ τέλος προβὰς ἐπάξει θεός] Supplevi quod exciderat verbum προβάς, ut ὅποι προβαίνων dixit Aeschylus Agam. v. 1511. et ἐπάξει restitui pro ἐπάγει, ut ποῖ τόδε κῦμ' ἀπάξει est in Suppl. v. 127. Porro quod in codice legitur ποῖ δ' ἔτι τέλος error librarii est, qui primo adspectu literas ΔΕΤ pro δ' ἔτ' acceperat erroremque corrigere neglexit.

V. 13. Hic quoque ἐὴ ἐὴ restitui pro ἐἐἐ particulamque δέ post ἀκροβόλων male illatam delevi, de quo supra dicebam.

V. 15. κόναβος ἐν πύλαις δεινὰ προμυχθίζει χαλκοδέτων σακέων] Trimeter dochmiacus inter dimetros positus, quemadmodum in prima huius carminis parte trimetri et dimetri mixti sunt. Post ἐν πύλαις duae exciderunt syllabae, quae etsi facile sic possunt suppleri ut ἐν πύλαισι δὲ scribatur, tamen probabilius est vocabulum aliquod disyllabum excidisse, velut quod exempli caussa inserui δεινά. Verbum προμυχθίζει supplevi ex glossa Hesychii sic scripta in codice, προμυχθίζει χαλκοδεσμῶν ὁπλῶν ἀντὶ τοῦ προσχωρίου. Quae sic sunt in ordinem redigenda, προμυχθίζει χαλκοδέτων σακέων: ἀντὶ τοῦ πρόσω χωρεῖ χαλκοδέσμων ὅπλων. Brevius Photius p. 455, 25. προμυθίζει: πρόσω χωρεῖ, ubi προμυθίζει pro προμυχθίζει vel librarii errore scriptum est vel ipsius Photii, quum glossa ante προμυλαία posita sit, etsi huic argumento non multum tribuendum est, quum ordo saepe neglectus ab Photio sit. Alio huius verbi composito ἀναμυχθίζεσθαι Aeschylus usus est in Prometheo v. 743.

V. 16. ὦ φίλ' Ἄπολλον, quae in codice versui praecedenti male praeposita esse supra ostendi, huc transposui verbaque ad sensum necessaria ἕλθ' ἀρωγὸς πόλει addidi, etsi fieri potest ut Aeschylus idem alio modo dixerit. Non minus probabiliter post καὶ Διόθεν supplevisse mihi videor γένοιθ' ἁμετέρῳ στρατῷ.

V. 19. Quod in codice scriptum est Ὄγκα πρὸ πόλεως ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιρρύου cur ferri nequeat supra exposui. In antiquiore libro haud dubie scriptum fuit ΟΓΚΑΠΡΟ . . . . .

ΕΠΤΑΠΥΛΟΝΠΟΛΕΩΣΕΛΟΣ, evanidis aliquot post *ΠΡΟ* literis, unde *πόλεως* transpositum est, ut praepositio *πρό*, qua poeta usus esse videbatur, haberet quocum construi posset. Quod ego restitui *Ὄγκα προφρόνως* alteri quam quis fortasse faciat coniecturae, *Ὀγκαία πρόφρων*, praetuli, quum *Ὀγκαίας Ἀθηνᾶς* nomen parum testatum sit, ut supra ostendi, *Ὄγκας Ἀθάνας* vero Aeschylus ipse dixerit iufra v. 487. *Προφρόνως* autem non solum ad sensum est aptissimum, sed etiam de more Aeschyli dictum, qui in septem quae supersunt fabulis hoc adverbio quinquies, adiectivo *πρόφρων* quater, et utroque plerumque de diis faventibus, usus est. Contra Sophocles et Euripides in fabulis superstitibus semel tantum uterque adiectivo, nusquam adverbio usi sunt, cuius exempla aliquot etiam apud Pindarum reperiuntur, producta syllaba prima. Praeivit autem omnibus Homerus, qui non raro *προφρονέως* dixit, quam formam metrum heroicum postulabat.

Finita carminis parte non antistrophica, qua singulorum deorum dearumve auxilium imploratur, chorus animo paullo sedatiore ad stropham et antistropham, quibus parodus finitur, transit versibus 166—173.=174—181. quos intactos reliquerunt librarii, nisi quod versuum 170. et 178. responsionem illato alterutri versui glossemate turbarunt. Nam verbis in stropha positis *ἑτεροφώνῳ στρατῷ* in antistropha opposita sunt *μελόμενοι δ' ἀρήξατε*: unde Hermannus in stropha *ἑτεροβάγμονι* proposuit, alii in antistropha *ἔλθετε* pro *ἀρήξατε* scribi voluerunt.

In Eteoclis qui sequitur sermone v. 181—202. inter versum 194. *αὐτοὶ δ' ὑφ' αὐτῶν ἔνδοθεν πορθούμεθα*, quo finitur codicis Medicei folium 66[b], et 196. *κεἰ μή τις ἀρχῆς τῆς ἐμῆς ἀκούσεται*, a quo incipit folium 67[a], versum librarii culpa omissum interpolator aliquis Byzantinus suo invento, ex versibus 187. 188. conficto, redintegrare ausus est, quod per apographa omnia est propagatum, *τοιαῦτά τ' ἂν γυναιξὶ συνναίων ἔχοις*, cuius absurditatem in Praefatione editionis Oxoniensis secundae p. XIV. demonstravi. Aeschylus dubitari non potest quin tale quid scripserit, *τοιγὰρ προφωνῶ πᾶσιν ἡσύχως ἔχειν, | κεἰ μή τις ἀρχῆς* etc.

V. 207. *πυριβρεμετᾶν*] Legebatur *πυριγενετᾶν*. Restitui

πυριβρεμετᾶν, quod latet in Timachidae Rhodii glossa ab Hesychio excerpta; Πυριβρεμέτας: ὁ χαλινός. Τιμαχίδας δέ· ἤτοι ὁ πυρὶ βρέμων, η διὰ πυρὸς βρέμοντος γεγονώς. ubi nihil caussae est cur post χαλινός aliquot verba interpretandi caussa addita excidisse putentur.

Aliquanto manifestior interpolatoris veteris fraus est in versibus 216—218. ubi Eteocles et chorus sic colloquuntur

ET. πύργον στέγειν εὔχεσθε πολέμιον δόρυ.
ΧΟ. οὔκουν τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν, ET. ἀλλ οὖν θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.

Quae vel propterea vitiosa sunt habenda quod trimetri diverbiorum nusquam inter duas personas distribuuntur ab Aeschylo: de quo supra dixi ad Prometh. v. 980. Porro mira est interrogatio chori οὔκουν τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν; ineptique sunt articuli τοὺς τῆς, qui recte leguntur in loco simili Agam. v. 389. εἰ δ' εὖ σέβουσι τοὺς πολισσούχους θεοὺς | τοὺς τῆς ἁλούσης γῆς θεῶν θ' ἱδρύματα. Itaque non dubitandum quin verba defecta utcunque restituerit interpolator, Aeschylus autem aliud quid scripserit, velut

ET. πύργον στέγειν εὔχεσθε πολέμιον δόρυ·
καὶ γὰρ τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν, ἐπεὶ θεοὺς
ἕδρας ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.

θεῶν ἕδρας locis pluribus dixit Aeschylus. Ceterum ad defendendam vulgatam huius loci scripturam nihil confert quod infra v. 961. Antigonae dicenti παισθεὶς ἔπαισας Ismena continuato metro respondet σὺ δ' ἔθανες κατακτανών. Nam totum illud carmen ita est compositum ut Antigona et Ismena partim plenis partim dimidiatis versibus vel iambicis vel dactylicis sibi invicem respondeant.

V. 239. Codex Med. ποταίνιον κλύουσα πάταγον ἄμμιγα, quod correctoris inventum est qui trimetrum facere voluit, nihil curans versum strophicum 233., qui dochmiacus dimeter est, διὰ θεῶν πόλιν νεμόμεθ' ἀδάματον, nisi hunc quoque pro senario habuit. Veram scripturam ποτίφατον κλύουσα πάταγον ἀναμίξ, restituit Heimsoethius, de qua pluribus dixi in Philologo vol. 21. p. 201. 202,

V. 273. ἐγὼ δὲ χώρας τοῖς πολισσούχοις θεοῖς | πεδιονόμοις τι κἀγορᾶς ἐπισκόποις, | Δίρκης τε πηγαῖς, ὕδατά τ'

Ἰσμηνοῦ λέγω —] Legebatur *οὐδ' ἀπ' Ἰσμηνοῦ λέγω*, pro quo L. Dindorfius *ὕδασί τ' Ἰσμηνοῦ λέγω* correxerat, cui ego accusativum praetuli *ὕδατα*, qui non solum propius accedit ad literas in codice traditas, sed etiam efficit ne *λέγω* inutiliter additum esse videatur. In versu praecedente *θεοὶ πεδιονόμοι* sunt dii qui agros tuentur. Vocabuli aliunde non cogniti exemplum est in inscriptione Spartana ab Vischero edita in commentatione de Inscriptionibus Spartanis octo (Basileae a. 1853.) p. 11. *ΕΠΙ ΠΡΑΤΟΝΙΚΟΥ ΠΕΔΙΑΝΟΜΟΙ*, ubi *πεδιανόμοι* (comparandum cum *πολιανόμοι* pro *πολιονόμοι* dicto) nomen est magistratus, qui *ἀγρονόμων* et *ὑλωρῶν* nomine appellatur ab Aristotele Polit. 6, 5, 3. et 4. In versibus proximis, sic scriptis in codice,

εὖ ξυντυχόντων καὶ πόλεως σεσωσμένης
μήλοισιν αἱμάσσοντας ἑστίας θεῶν,
ταυροκτονοῦντας θεοῖσιν, ὡδ'. ἐπεύχομαι
τα
θήσειν τρόπαια πολεμίων δ' ἐσθήμασι
λάφυρα δαΐων δουρίπληχθ' ἁγνοῖς δόμοις
τ'
στέψω πρὸ ναῶν πολεμίων δ' ἐσθήματα.

aut nihil aut pauca tantum verba ab Aeschylo scripta sunt, praeter versum unum qui omni ex parte Aeschylo dignus est, *λάφυρα δάων δουρίπληχθ'* (nam sic correxi in Annotationibus Oxonii a. 1842. editis vol. 2. p. 158.) *ἁγνοῖς δόμοις*, reliqua, quod partim iam ab aliis animadversum, licenter sunt interpolata, versuum, ut videtur, qui exciderant vel magna ex parte obliterati erant, restituendorum caussa. In versibus amissis haud dubie lectum fuit verbum *εὔχομαι*, ad quod refertur compositum *ἐπεύχου* in versu proximo, *τοιαῦτ' ἐπεύχου μὴ φιλοστόνως θεοῖς*. Vulgatae horum versuum scripturae perversitas non fugit Ritschelium in commentatione quam Indici scholarum Bonnensium aestivarum a. 1857. praefixit.

V. 315. *πύργων ἀνδρολέτειραν* | *νόσον, ῥίψοπλον ἄταν*] Restitui *νόσον* pro *καὶ τὰν*, quod correctoris est inventum duas quae exciderant syllabas supplentis. Ut hic *ἀνδρολέτειραν νόσον*, sic *γῆς τινάκτειραν νόσον* dixit Aeschylus Prom. 924.

V. 319. *καὶ πόλεως ῥύτορες ἔλθετ' εὔεδροί τε στάθητ'*] Hic quoque duae syllabae exciderant, quas restitui addito *ἔλθετ'*. De verbo *ἐλθεῖν* comparanda quae supra dixi p. XLI. Una syllaba exciderat v. 347. *πρὸς ἀνδρὸς δ' ἀνὴρ δορὶ καίνεται*, ubi *στάς* post *ἀνήρ* addidi. Neque antistrophicus integer est 359. *πικρὸν δ' ὄμμα θαλαμηπόλων*, ubi post *ὄμμα* syllabae duae longae desunt vel, si *ὄμμ'* scriptum fuit, tres ⏑ – –, velut *ἔρημον*.

V. 374. *σπουδὴ δὲ καὶ τοῦδ' οὐκ ἀπαρτίζει πόδα*] Verba manifesto corrupta, pro quibus *καὶ τοῦ συγκαταρτίζει πόδα* conieci in Philologo vol. 16. p. 226.

V. 375. 376. *λέγοιμ' ἂν εἰδὼς εὖ τὰ τῶν ἐναντίων, | ὥς τ' ἐν πύλαις ἕκαστος εἵληχεν πάλον*] Hi duo versus tanquam prooemium sunt septem qui sequuntur nuncii sermonum de septem Argivorum ducibus, quibus septem respondent de totidem Thebanorum ducibus sermones Eteoclis, pari ab utraque parte versuum numero, ut strophis antistrophae respondere solent: quod primus animadvertit Fridericus Ritschelius in Fleckeiseni Annalibus a. 1860. vol. 77. p. 761—801., cuius acumine hoc est effectum ut veterum interpolatorum et correctorum fraudes non paucae, partim iam in Annotationibus Oxoniensibus propter alias caussas ab me notatae, certissimis coargui rationibus possint, de quibus explicatius dixi in Philologo vol. 16. p. 208—233. Sunt autem haec sermonum paria ita composita ut primum (de Tydeo et Melanippo) versibus constet viginti, secundum (de Capaneo et Polyphonte) quindecim, tertium (de Eteoclo et Megareo) quindecim, quartum (de Hippomedonte et Hyperbio) quattuordecim, quintum (de Parthenopaeo et Actore) viginti et uno, sextum (de Amphiarao et Lasthene) viginti sex, septimum (de Polynice et Eteocle) viginti et uno. Singulis autem sermonum paribus strophae chori, maximam partem ex versibus compositae dochmiacis, interpositae sunt, unde sex prodeunt strophae totidemque antistrophae. Rationes emendationum in hac parte fabulae vel ab aliis vel ab me ipso factarum, quas in editionem hanc quintam recepi, quum in Philologo sint expositae, hic non repetam.

V. 402. *καὶ νύκτα ταύτην ἣν λέγεις ἐπ' ἀσπίδος | ἄστροισι μαρμαίρουσαν οὐρανοῦ κυρεῖν, | τάχ' ἂν γένοιτο μάντις*

ἡ ἀνοία τινί.] Verba postrema ἡ ἀνοία (sive sic sive ἀνοία scriptum) τινὶ ineptum esse supplementum versus, ut videtur, in libro antiquiore defecti, ostendi in Philologo vol. 16. p. 227. et, ubi Triclinii de hoc loco commenta protuli, vol. 21. p. 206. Aeschyli quae verba fuerint incertum est: aptissimum foret τάχ' ἂν γένοιτο μάντις οἷα πείσεται. Subiectum verbi γένοιτο est ἡ νὺξ αὕτη, pro quo τὴν νύκτα ταύτην per attractionem dictum est. In versu proximo εἰ γὰρ θανόντι νὺξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς πέσοι apud scholiastam ἐπ' ὄμμασιν scriptum est, quod praeferendum videri posset nisi in Eumen. 34. legeretur ἢ δεινὰ λέξαι, δεινὰ δ' ὀφθαλμοῖς δρακεῖν.

Finitis nuncii et Eteoclis sermonibus aliud sequitur colloquium, quod ipsum quoque ita est compositum ut symmetria quaedam partium sit servata. Nam post chori ἑξάστιχον (677—682.) quinque sequuntur Eteoclis τρίστιχα, interpositis post quattuor prima duabus strophis totidemque antistrophis chori dochmiacis cum clausula choriambica. Denique post ultimum Eteoclis τρίστιχον stichomythia chori et Eteoclis sequitur per octo trimetros continuata. Interpolatorum additamenta in hac parte fabulae nulla sunt praeter versum unum lacunae explendae caussa confictum. Nam quum in codice antiquiore duo tantum superessent versus (683. 685.) Eteoclis,

εἴπερ κακὸν φέροι τις αἰσχύνης ἄτερ
κακῶν δὲ κἀσχρῶν οὔτιν' εὐκλείαν ἐρεῖς,

manifestumque esset prioris versus apodosin excidisse, interpolator ex inferioribus verbis Eteoclis (v. 694.) κέρδος πρότερον ὑστέρου μόρου versum composuit qui nunc in codice Mediceo interpositus est, ἔστω· (hoc ad similitudinem imperativi ἴτω fictum, quo Eteocles utitur v. 690.) μόνον γὰρ κέρδος ἐν τεθνηκόσι, quem scholiastae, ut exspectari poterat, interpretati sunt, licet sive sic sive paullo aliter scriptus tam alienus ab huius loci sententia sit ut pari fere iure scribi potuisset, ἔστω· μόνον γὰρ ληκύθιον ἀπώλεσεν. Sententiam oppositam consideranti, κακῶν δὲ κἀσχρῶν οὔτιν' εὐκλείαν ἐρεῖς, non dubium videbitur quin ego si non ipsa Aeschyli verba, certe sensum verborum sim assecutus inserto versu, δεινὸν μέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως ἔχει κλέος. Duo igitur malorum genera ponit Eteocles, alterum κακῶν ἄνευ αἰσχύνης, alterum κακῶν μετ'

αἰσχύνης. Prior Eteoclis, altera Polynicis est conditio. Proxime ab vero abfuit Blomfieldus, qui post *τεθνηκόσι* unius versus defectum indicavit, haud dubie interpolatoris fraudem animadversurus, nisi eum fugisset tristicho hic opus esse, non tetrasticho.

V. 750—757. Hi versus sic scripti sunt in codice

κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλίαν
γείνατο μὲν μόρον αὐτῷ
πατροκτόνον οἰδιπόδαν, ὅστε ματρὸς ἁγνὰν
σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη,
ῥίζαν αἱματόεσσαν,
ἔτλα. παράνοια συνᾶγε
νυμφίους φρενώλεις.

V. 1. δ', quod in uno apographo a manu recentiore scriptum est, recte delevit Porsonus. Nam pendent haec verba ab *εὐτε*, quod praecedit v. 745. Tum *ἀβουλίαν*, quod Med. a m. prima habet, non in *ἀβουλίᾳ* aut *ἀβουλίαις* mutandum erat, quae apographorum correctio est, sed *ἀβουλιᾶν* scribendum, quod scholiasta legit, recte interpretatus *ὑπὸ τῶν αὐτῷ φίλων ἡδονῶν*. V. 2. *γείνατο* recte in *ἐγείνατο* mutatum in apographis. V. 3. *ματρὸς* a manu recentissima in *μὴ πρὸς* mutatum est in margine codicis Medicei, ut in apographis plerisque omnibus legitur, servatum in editionibus Aldi et Robortelli, sed rursus in *μητρὸς* mutatum ab Turnebo, sive ex apographo aliquo sive ex coniectura. Qui recte sensit absurdum esse *μὴ πρὸς ἁγνὰν*, quod etsi pro *πρὸς μὴ ἁγνὰν* dici potuit, tamen nec *πρὸς* habet quocum apte construatur et ita dictum est ut non solum Oedipi progenies, sed etiam Oedipus ipse incesto connubio natus esse videatur, Oedipus, inquam, qui legitimo si quis alius connubio natus erat, Laii et Iocastae. Rectissime vero dictum est *ματρὸς ἁγνὰν ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη*, sed desideratur verbum quo *ματρὸς ἁγνὰ ἄρουρα* nefario modo ab filio violata esse dicatur, quod vix potuit esse *ἔτλα*, quod nunc legitur v. 6. Nam hoc verbo si usus esset poeta, quum non *sustinendi*, sed *audendi* significatione hic dicendum fuisset, cum infinitivo potius quam cum participio constructurus erat. Quamobrem non *ἔτλα* scripsit, sed *ἔφλα*, quod ex glossa Hesychii restitui. *ἔφλα*: *ἐμάλασσεν, συνεμίσγετο, συνῆν*. Prima interpretatio

ἐμάλασσεν, addito ἔθλα, quo verbo grammatici φλᾶν explicare solent, etiam apud Photium ex eoque apud Suidam reperitur, fierique potest ut Hesychius more suo duas de eodem verbo glossas in unam coniunxerit. Sed altera interpretatio συνεμίσγετο, συνῆν haud dubie ad locum Aeschyli spectat. Nam quod Albertus ad Aristoph. Nub. 1376. rettulit, ubi Phidippides Strepsiadem patrem in convivio verberasse narratur, κἄπειτ' ἔφλα με κἀσπόδει κἄπνιγε κἀπέθλιβεν, perabsurde excogitatum est, quum Strepsiades non formosus puer sit, sed senex decrepitus. Restituto igitur verbo ἔφλα, quo etiam Pindarus usus est vulnerandi significatione Nem. 10, 128., gravi aptissimoque vocabulo Oedipi facinus significatur, cui etiam proxima verba παράνοια συνᾶγε νυμφίους φρενάλεις optime conveniunt: nam verbo συνᾶγε alluditur ad σύμμιξιν vel συνουσίαν. Constructio autem verborum sic est instituenda, ὅστε ματρὸς ἀγνὰν σπείρας ἄρουραν ἔφλα, interpositis extra constructionem, effectus significandi caussa, accusativis ῥίζαν αἱματόεσσαν, qui frequens est liberior accusativi usus, velut Agam. 225. ἔτλα δ' οὖν θυτὴρ γενέσθαι θυγατρὸς, γυναικοποίνων πολέμων ἀραγὰν καὶ προτέλεια ναῶν. Nam quod scholiastae placuit, participium σπείρας per hyperbaton ante ἄρουραν collocatum esse quum ante ῥίζαν αἱματόεσσαν poni debuerit, etsi fieri posse non negem, quum Aeschylus, Pindarus aliique poetae verba saepe miris modis traiecerint, tamen altera ratio praestare videtur, licet ad verba ῥίζαν αἱματόεσσαν verbum σπείρας cogitando apte repetatur.

V. 807. φρονοῦσα νῦν ἄκουσον. Οἰδίπου τόκος] Sic codex, sed superscripto ab correctore γένος, qui animadverterat duos Oedipi filios non posse numero singulari τόκος designari, sed non viderat Aeschylum τόκω scripsisse, ad quod referuntur proxima nuncii verba οὐδ' ἀμφιλέκτως μὴν κατεσποδημένοι, sive sic sive κατεσποδημένω scripsit Aeschylus, post interposita verba chori οἴ 'γὼ τάλαινα, μάντις εἰμὶ τῶν κακῶν, qui audito Oedipi filiorum nomine nihil boni suspicatus nuncii orationem interrumpit. In verbis proximis v. 810. ἐκεῖθι κῆλθον infelici debetur eiusdem correctoris coniecturae. Nam in codice a manu prima ἐκεῖθι κεῖσθον scriptum, superscripto a correc-

.ηλ.
tore ηλ, sic, κεῖσθον, qui paullo tolerabilius ἐκεῖσ ἵκνεῖσθον scribere potuisset. Ad crasin quod attinet ab correctore illatam, si Simonides Amorginus apud Clement. Alex. Paed. 2. p. 207. et Athenaeum 15. p. 690 c. scripsit κῆλειφόμην, non sequitur poetam Atticum κῆλθον dicturum fuisse.

PERSAE.

V. 345.—349. Post nuncii de clade Persarum narrationem, qnae finitur verbis

ἀλλ' ὧδε δαίμων τις κατέφθειρε στρατὸν,
τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ,

tres in codice sequuntur versus, praefixis quae personarum vices indicant lineolis,

— θεοὶ πόλιν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς.
— ἔτ' ἆρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρθητος πόλις;
— ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.

qui quomodo inter Atossam et nuncium distribuendi sint disceptant editores. Apertum est post nuncii quae supra apposui verba Atossam quaerere debere, ἔτ' ἆρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρθητος πόλις, recteque in codice post πόλις signum positum esse interrogandi, nuncium vero Atossae respondere, θεοὶ πόλιν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς· | ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές. inter quos duo versus non satis caussae est ut unum Atossae versum excidisse putemus, cui nuncius responderit verbis ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές. Aptissime vero et convenienter reginae dignitati hoc instituit Aeschylus ut Atossa paucis tantum verbis quaerat, ἔτ' ἆρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρθητος πόλις; laudes vero Athenarum nuncio relinquantur, quemadmodum in colloquio Atossae et chori 231—245. — ubi Atossam rerum Atticarum adeo ignaram finxit ut ex choro quaerat ποῦ τὰς Ἀθήνας φασὶν ἱδρῦσθαι χθονός; — omnis Athenarum laus choro relinquitur. Ceterum restituto, ut feci in editione tertia a. 1857., recto versuum ordine hoc quoque lucramur ut Athenarum urbs primum nomine suo, deinde

πόλις Παλλάδος θεᾶς appelletur, quod rationi usuique loquendi magis convenit quam contrarium.

V. 532 — 583. 633 — 680. Haec carmina exhibui ut emendanda esse ostenderam in Leutschii Philologo a. 1859. vol. 13. p. 458—495. ubi quae dixi summatim hoc loco repetam. Prius carmen a quattuor incipit systematis anapaesticis, quorum primo quaeritur quid Iovem moverit ut Persarum exercitum tam funesta clade perderet, secundo tertioque moeror describitur in quem matres et uxores Persarum, qui vel in terra vel in mari perierint, coniectae sint, quarto chori ipsius dolor exprimitur. Horum systematum ipsum fere initium est corruptum in codice Mediceo, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, νῦν Περσῶν | — στρατιὰν ὀλέσας | ἄστυ τὸ Σούσων — πένθει δνοφερῷ κατέκρυψας, versu primo defecto, quem Turnebus inscite explevit, ἀλλ' ὦ Ζεῦ βασιλεῦ νῦν Περσῶν, alii μὲν post νῦν inseri voluerunt, non sentientes utramque particulam inutilem esse. Restitui ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τίπτε σὺ Περσῶν —, de quo videnda quae dixi in Philologo p. 467.

V. 537. ἀμαλαῖς χερσὶ] Codex ἀπαλαῖς, quod alii ἁπαλαῖς vel ἀταλαῖς scripserunt, quorum neutrum convenit provecta aetate mulieribus, quales cogitandae sunt matres caesorum. Rectam scripturam ἀμαλαῖς restituit C. Prienus in Museo Rhenano a. 1850. vol. 7. p. 224. Sic Euripides Heracl. 70. ἴδετε τὸν γέροντ' ἀμαλὸν ἐπὶ πέδῳ χύμενον.

V. 543. λέκτρων] In apographis pluribus τ' additum, quo non opus, quum duo participia etiam sine copula poni potuerint, ut infra v. 660. ποδὸς εὔμαριν ἀείρων, | βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων.

V. 545. γόοις ἀκορέστοις] Codex γόοις ἀκορεστοτάτοις. Correxit Prienus. Inter versum proximum κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων et sequentem αἴρω δοκίμως πολυπενθῆ indicavi unius versus defectum propter rationes in Philol. p. 469. 470. expositas. Verba quae exciderunt haec fere fuisse videntur,

φρενὸς ἐκ φιλίας θρηνῶν παιᾶν',

ut in Agam. v. 1491. dixit φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω:

Proxima stropha chori v. 548—557. sic scripta est in codice Mediceo

νῦν γὰρ δὴ πρόπασα μὲν στένει
γαῖ᾽ ἀσίας ἐκκενουμένα.
ξέρξης μὲν γὰρ ἤγαγεν ποποῖ,
ξέρξης δ᾽ ἀπώλεσεν τοτοῖ,
5 ξέρξης δὲ πάντ᾽ ἐπέσπε δυσφρόνως
βαρίδες τε ποντίαι.
τί ποτε δαρεῖος μὲν οὔ
τω τότ᾽ ἀβλαβὴς ἐπῆν
τόξαρχος πολήταις
o
10 σουσίδες φίλος ἄκτωρ.

antistropha v. 558—567.

πεζούς τε γὰρ καὶ θαλασσίους
αἱ δ᾽ ὁμόπτεροι κυανώπιδες
νᾶες μὲν ἄγαγον ποποῖ,
νᾶες δ᾽ ἀπώλεσαν τοτοῖ,
15 νᾶες πανωλέθροισιν ἐμβολαῖς.
διὰ δ᾽ ἰαόνων χέρας
τυτθὰ δ᾽ ἐκφυγεῖν ἄνακτ᾽
αὐτὸν ὡς ἀκούομεν
θρήικης ἀμπεδιήρεις
20 ὀυσχειμέρους τε κελεύθους.

stropha secunda v. 568—575.

τοὶ δ᾽ ἄρα πρωτόμοροι φεῦ
λειφθέντες πρὸς ἀνάγκαν ἠὲ
ἀκτᾶς ἀμφικυχρείας. ὀᾶ,
στένε καὶ δακνάζου,
25 βαρὺ δ᾽ ἀμβόασον οὐ
ράνι᾽ ἄχη. ὀᾶ.
τεῖνε δὲ δυσβάϋκτον
βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν.

et antistropha v. 576—583.

γναπτόμενοι δ᾽ ἁλὶ δεινὰ φεῦ
30 σκύλονται πρὸς ἀναύδων ἠὲ
παίδων τᾶς ἀμιάντου· ὀᾶ.
πενθεῖ δ᾽ ἄνδρα δόμοστερηθείς,
τοκῆες δ᾽ ἄπαιδες ἐραδαι
μονιάχη ὀᾶ

35 δυρόμενοι γέροντεσ
τὸ πᾶν δὴ κλύουσιν ἄλγοσ.

V. 1. νῦν γὰρ δὴ πρόπασα] Correxi ut metrum et sententia postulabat ἦ γὰρ πρόπασα. Minus probabile νῦν γὰρ πρόπασα.

V. 2. ἀσίας] Accentus correctus in apographis. Ἀσιάς.

V. 3. ἤγαγεν] Formam Doricam ἄγαγεν, infra v. 13. etiam in codice servatam, restituit Blomfieldus. Praecedens γὰρ de levi cum Porsono et ποποῖ hic et v. 13. in τοτοῖ mutavi.

V. 5. ξέρξης δὲ πάντ' ἐπέσπε δυσφρόνως] Emendavi τὸ πᾶν τ' ἐπέσπε δυσφόρως, sublato ξέρξης: de quo pluribus dixi in Philologo p. 471. 472.

V. 6. βαρίδες τε ποντίαι] Vera scriptura βαρίδεσσι ποντίαις, in apographis quibusdam restituta, est in ed. Aldina et scholiis Byzantinis.

V. 7. τί ποτε] τίπτε recte in apographo uno.

Δαρεῖος] Huic nomini in antistropha v. 17. respondet ἐκφυγεῖν, ex quo colligi potest Aeschylum altera usum esse forma Δαριάν, quam restitui: de qua infra dicetur p. LXVIII.

o

V. 10. σουσίδες] σουσίδες non in σουσίδος est mutandum, quod corrector superscripto o indicavit, sed in Σουσίδαις, quod recte legitur in apographis quibusdam. Post ἄκτωρ, quo stropha finitur, comma ponendum, oratione in antistropha continuata, quod interdum sibi permisit Aeschylus, velut in Suppl. v. 581., ubi stropha finitur verbis γείνατο παῖδ' ἀμεμφῆ, verbis reliquis in antistrophae initio sequentibus δι' αἰῶνος κρέων ἀπαύστου.

V. 11—16. non solum ab librariis corrupti, sed etiam ab correctoribus absurde interpolati leguntur in codice. V. 11. πεζούς τε γὰρ καὶ θαλασσίους particulam γάρ, quae abest ab apographo Veneto et editione Aldina, recte delevit corrector metri indicio, sed non animadvertit dativos esse restituendos πεζοῖς τε καὶ θαλασσίοις, quae verba cum praecedentibus cohaerent Σουσίδαις φίλος ἄκτωρ: de quo dixi in Philol. p. 474.

V. 12. αἳ δ' corruptum est ex νῦν δ', quod oppositum est superiori (v. 7.) μὲν — τότε. Tum ὁμόπτεροι, quo metrum violatur, loco alieno illatum esse patet. Eo hinc remoto verba re-

manent *νῦν δὲ κυανώπιδες*, versu dimetro duabus *ι* abis defecto, quas supplevi addito *θοαί*, ut Aristophanes Eq. 554. dixit

καὶ κυανέμβολοι θοαὶ μισθοφόροι τριήρεις.

Versus 15. *νᾶες πανωλέθροισιν* (*πανολέθροισιν* pr. Med.) *ἐμβολαῖς* ab correctore interpolatus est, non animadvertente huc referendum esse adiectivum *ὁμόπτεροι*, de quo modo dicebam, scribendumque *ὁμοπτέροισιν ἐμβολαῖς*, sublato *νᾶες*. *ὁμοπτέροισιν* idem est quod *ὁμοχρόνοις*, quam significationem inter alias annotavit Hesychius, *ὁμόπτεροι*: *ὅμοιοι, ὁμότριχοι, ὁμόχρονοι, ἀδελφοί, ἥλικες, ὁμοῦ ηὐξημένοι*. Quae interpretationes partim ad hunc Aeschyli locum spectare videntur, partim ad duo alios, Choeph. v. 175. *καὶ μὴν ὅδ' (ὁ βόστρυχος) ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος*, et Suppl. v. 224. *ἐν ἁγνῷ δ' ἑσμὸς ὡς πελειάδων | ἵζεσθε κίρκων τῶν ὁμοπτέρων φόβῳ.*

V. 16. *διὰ δ' Ἰαόνων χέρας*] Optime correxit Engerus *αἵ τ' Ἰαόνων χέρες*, nisi quod *ἠδ' Ἰαόνων χέρες* scribere debebat, ut ostendi in Philol. p. 476.

V. 17. *τυτθὰ δ' ἐκφυγεῖν ἄνακτ' αὐτὸν ὡς ἀκούομεν*] Pro *αὐτὸν ὡς* correxi *αὐτόπουν*, de quo dixi in Philologo p. 476. 477. Idem aliis verbis infra dicitur v. 734. *μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα | ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν.* Vulgatae scripturae vitium animad verterat Pauwius, qui *αὐτὸν εἰσακούομεν* coniecit non sentiens *εἰσακούομεν* huic loco minus aptum esse quam verbum simplex *ἀκούομεν*.

V. 20. *δυσχίμους* pro *δυσχειμέρους* restituit Arnaldus.

V. 21—35, Verae quam his versibus restitui scripturae rationes reddidi in Philologo p. 477—481. Inprimis memorabilis versus 33. corruptela est, ubi literae *ἐρα*, quae in codice ante *δαιμόνι' ἄχη* leguntur, ab correctore aliquo Byzantino absurde in *ἔρρανται* mutatae, nihil aliud sunt quam adscriptum olim in margine verbum *ἔρρουσι*, quod v. 24., ubi tres ante *στένε* syllabae desiderantur, inserendum erat. Proxime ab vero abfuit Blomfieldus quum *ἔρροντες* corrigeret idque ipse quoque ante *στένε* insereret.

Non minus male habitum est proximum carmen chori v. 632—680. sic scriptum in codice Mediceo

ἦ ῥ' ἀΐει μοι μακαρίτασ
ἰσοδαίμων βασιλεὺσ
βάρβαρα σαφηνῆ
ἱέντοσ τὰ παναίολ' αἰ
5 ανῆ δύσθροα βάγματα.
παντάλαν' αχη διαβοάσω
νέρθεν. ἆρα κλύει μου;
ἀλλὰ σύ μοι γᾶ τε καὶ ἄλλοι
χθονίων ἀγεμόνεσ
10 δαίμονα μεγαλαυχῆ
ἰόντ' αἰνέσατ' ἐκ δόμων
περσᾶν σουσιγενῆ θεόν.

ε

πέμπεται δ' ἄνω οἷον οὔπω
περσὶσ αἶ' ἐκάλυψεν.
15 ἦ φίλοσ ἀνὴρ, ἦ φίλοσ ὄχθοσ.
φίλα γὰρ κέκευθεν ἤθη.
Ἀϊδωνεὺσ δ' ἀναπομπ ὸσ
πὸσ ἄνείη. ἀϊδωνεὺσ
δαρεῖον, οἷον ἄνακτα δαρεῖὰν ἠέ.
20 οὔτε γὰρ ἄνδρασ πότ' ἀπόλλυ
πολεμοφθόροισιν ἄταισ.
θεομήστωρ δ' ἐκικλή
σκετο πέρσαισ, θεομήστωρ
δ' ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν ὑποδώκει. ἠέ.
25 βαλλὴν ἀρχαῖοσ βαλλὴν
ἴθι ἵκου
ἔλθ' ἐπ' ἄκρον κόρυμ
βον ὄχθου, κροκόβαπτον
ποδὸσ εὔμαριν ἀείρων
30 βασιλείου τιήρασ
φάλαρον πιφαύσκων.
βάσκε πάτερ ἄκακε δαριὰν οἶ.
ὄπωσ καινά τε κλύηισ
νέα τ' ἄχη.
35 δέσποτα δεσπότου
φάνηθι. στύγια γὰρ
τίσ ἐπ' ἀχλὺσ πεπόταται.

ε
νεολαία γὰρ ἤδη
κατὰ πᾶσ' ὄλωλεν.
40 βάσκε πάτερ ἄκακε δαρειὰν οἶ.
αἶ αἶ αἶ αἶ·
ὦ πολύκλαυτε φίλοισι θανών.
τί τάδε δυνάτα δυνάτα
περὶ τᾶι σᾶι δίδυμα διαγόεν ἁμαρτία
45 πᾶσαν γᾶν τάνδε
οι
ἐξέφυντ' αἶ τρίσκαλμοι
νᾶεσ ἄναεσ ἄναεσ.

Haec quoque nunc emendata exhibui ut emendanda esse ostenderam in Philologo vol. 13. p. 481—493. Digna notatu est quam tribus versibus (19. 32. 40. sive 650. 664. 671.) restitui Darii nominis forma *Δαριάν*, in codice *δαρειάν* scripta, nisi quod v. 32. recte primo scriptum *δαριάν*, sed ab correctore male in *δαρειάν* est mutatum. Eandem supra v. 554. pro *Δαρεῖος* restitui, ubi syllaba media brevis requiritur, quae alterius formae *Δαριάν* mensura est, ut *Δαριαῖος*, eadem fere constantia in *Δαρειαῖος* corruptum, et *Δαριήκης* syllaba secunda correpta dicebantur, de quo exposui in Philologo p. 484. 485. Respicit ad hoc carmen Aristophanes in Ranis v. 1026. ubi Aeschylo dicenti

εἶτα διδάξας Πέρσας μετὰ τοῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐξεδίδαξα
νικᾶν ἀεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον,

respondet Dionysus

ἐχάρην γοῦν ἡνίκ' ἤκουσα περὶ Δαρείου τεθνεῶτος,
ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὠδὶ συγκρούσας εἶπεν ἰαυοῖ.

ubi ἤκουσα vel, quod in uno codice recenti legitur, ἀπηγγέλθη inepta sunt inventa correctorum syllabas quae exciderant supplentium. Nihil de Dario nunciatur, nec, si quid nunciatum esset, aut Darius ipse aliquid dixisset, erat cur eo gauderet Dionysus. Aristophanem vix aliud quid scribere potuisse quam

ἐχάρην γοῦν ἡνίκα φάσμ' ἐφάνη Δαρείου τοῦ τεθνεῶτος,

quod solum convenit personae Dionysi, ostendi in Philologo p. 493—495. ubi etiam de interiectione comica dixi *ἰαυοῖ*, quam tragicae, qua Aeschylus usus esse videtur, *ἰωά*, Aristophanes substituit risus excitandi caussa.

V. 791. εἰ μὴ στρατεύοισθ' ἐς τὸν Ἑλλήνων τόπον, | μηδ' εἰ στράτευμα πλεῖον ἢ τὸ Μηδικόν] εἰ particulam an tragici interdum cum coniunctivo construxerint et, si construxerint, qua lege id fecerint, vix operae pretium est pluribus verbis hoc loco disceptari, qui etiam propter πλεῖον valde suspectus est. Nam veteres Attici, licet πλείων πλείονος πλείονα πλείω et reliqua dixerint, tamen πλέον potius quam πλεῖον dixerunt, ut incredibile sit Aeschylum hoc uno loco πλεῖον ἢ dixisse, quum στράτευμ' εἴη πλέον scribere posset. Verum ne hoc quidem Aeschylus videtur scripsisse, sed μηδ' εἰ στράτευμα πληθύοι τὸ Μηδικόν, cui adscriptum fuit glossema πλέον εἴη, postmodo in πλεῖον ἢ mutatum: quemadmodum passivum πληθύνεσθαι, cuius eadem quae intransitivi πληθύειν significatio est, in Suppl. 604. δήμου κρατοῦσα χεὶρ ὅποι πληθύνεται, ab scholiasta explicatur πότερον πλείους οἱ συμμαχοῦντες ἡμῖν, ἢ ὀλίγοι. Apud Aristophanem πλεῖον semel legitur Eccl. 1132. ὄντων πολιτῶν πλεῖον ἢ τρισμυρίων, quod πλειόνων τρισμυρίων dicere poterat, si πλεῖν τι ἢ τρισμυρίων scribere nollet. In Nubibus 1295. ζητεῖς ποιῆσαι τἀργύριον πλεῖον τὸ σόν, scribendum πλέον, quod librarii in πλεῖον corruperunt propter praecedentia πλείων et πλείονα, quorum rationem aliam esse ignorabant. Comparanda cum his quae Nauckius dixit Stud. Eurip. 2. p. 27.

SUPPLICES.

V. 134—143.=144—153. Haec stropha cum antistropha sic scripta est in codice Mediceo,

πλάτα μὲν οὖν λινορραφής τε
δόμος ἅλα στέγων δορὸς
ἀχίματόν μ' ἔπεμπε συμπνοιαῖς.
οὐδὲ μέμφομαι. τε
5 λευτᾶς δ' ἐν χρόνῳ
πατὴρ ὁ παντόπτας
πρευμενεῖς κτίσειεν.

θέλουσα δ' αὖ θέλουσαν ἁγνά
μ' ἐπιδέτω διὸς κόρα

ἔχουσα σεμν᾽ ἐνώπι᾽ ἀσφαλέσ.
παντὶ δὲ σθένεσι διωγμοῖσι
δ᾽ ἀσφαλέας
ἀδμήτασ ἀδμήτα
ῥύσιοσ γενέσθω.

Haec nunc emendata exhibui ut proposueram in Philologo vol. 13. p. 465. additis annotationibus p. 495—498.

V. 198. Legitur in codice Med. *τὸ μὴ μάταιον ἐκ μετώπω σωφρονῶν | ἴτω προσώπων ὄμματος παρ᾽ ἡσύχου*, ubi *μετώπω* nihil aliud est quam *μετώπων*, *ΜΕΤΩΠΩ* olim scriptum cum lineola, qua litera *N* in libris antiquis significatur. Quo non animadverso Porsonus indignam suo nomine coniecturam fecit *ἐκ μετωποσωφρόνων ἴτω προσώπων*, adiectivo ficto *μετωποσώφρων*, quod tanto ineptius est quum sequatur *προσώπων*. Non commisit hoc Aeschylus, qui scripserat quod ego restitui, remoto glossemate *μετώπων σωφρόνων*,

τὸ μὴ μάταιον δ᾽ ἐκ σεσωφρονισμένων
ἴτω προσώπων ὄμματος παρ᾽ ἡσύχου,

aptissimo vocabulo usus, quum Danaus in praecedentibus versibus filiabus agendi dicendique praecepta dederit. Quae emendatio non magno labore mihi constitit, quum a poeta ipso duobus aliis huius fabulae locis quasi digito monstrata sit, ubi ad praecepta prius ab se data respicit Danaus, v. 724.

ἀλλ᾽ ἡσύχως χρὴ καὶ σεσωφρονισμένως
πρὸς πρᾶγμ᾽ ὁρώσας τῶνδε μἀμελεῖν θεῶν.

et v. 992.

καὶ ταῦτα μὲν γράψεσθε πρὸς γεγραμμένοις
πολλοῖσιν ἄλλοις σωφρονίσμασιν πατρός.

V. 254. *καὶ πᾶσαν αἶαν, ἧς δί᾽ ἀγνὸς ἔρχεται | Στρυμὼν*] Codex *αἴδνης* (ex *ΑΙΑΝΗΣ*, i. e. *αἶαν ἧς* corruptum, ut pridem ab aliis est animadversum) *διάλγος*. Recepi egregiam, quam Gaisfordus mecum communicavit, Wordsworthi emendationem *ἧς δί᾽ ἀγνὸς* —, ut dixeram in Praefat. editionis Oxoniensis secundae (a. 1851.) p. XXVIII., collato Pers. v. 497. *ῥέεθρον ἁγνοῦ Στρυμόνος*.

V. 266. *κνωδάλων — τὰ δὴ παλαιῶν αἱμάτων μιάσμασι | χρανθεῖσ᾽ ἀνῆκε γαῖα μηνιαῖ᾽ ἄχη*] Sic emendavi codicis scripturam *μηνεῖται ἄκη*. Beluas dicit singulis mensibus emissas

ulciscendorum scelerum caussa. Alia huiusmodi monstra quotannis apparere credebantur, velut *τὸ κῆτος ὃ τούς τε παρατυγχάνοντας ἀνθρώπους καὶ τοὺς γιγνομένους καρποὺς διέφθειρεν*, tandem proiecta ei Hesiona placatum, ut narrant schol. Homeri Il. 20, 145. aliique scriptores ab Heynio indicati ad Apollod. vol. 2. p. 158. *Ἄκη*, quod est in codice, librarius vel casu intulit vel ex verbis proximis v. 268. *τούτων ἄκη τομαῖα καὶ λυτήρια | πράξας*. *Ἄχη* dictum ut Choeph. 585., ubi pariter de *κνωδάλοις* agitur, *πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη*—.

V. 507. *χειρὶ καὶ λόγοις σέθεν*] *χειρίᾳ λόγοις σέθεν* Valckenarius in schedis ineditis. Iisdem in schedis idem in Sept. v. 480., ubi *φθόνει* contra usum loquendi cum participio constructum est, *κόμπαζ' ἐπ' ἄλλῳ, μηδέ μοι φθόνει λέγων*, recte correxit *λόγων*.

V. 616. *ἄναξ Πελασγῶν, Ζηνὸς ἱκεσίου κότον*] Legebatur *ἱκεσίου Ζηνός*. Transposui propter rationem supra expositam p. XII. ubi exemplis vocabulorum ab librariis casu potius quam consilio transpositorum non pauca ex Sophocle et Euripide addi possunt. Sic apud Sophoclem Oed. R. 976. rectum restitui verborum ordinem *καὶ πῶς τὸ μητρὸς οὐκ ὀκνεῖν λέχος με δεῖ*; pro *λέχος οὐκ ὀκνεῖν*, ubi *διορθωτὴς* codicis Medicei non animadverso librarii lapsu *λέχος* in *λέκτρον* mutavit. Non minus certum est Sophoclem Antig. 1115. *πολυώνυμε Καδμεῖας νύμφας ἄγαλμα*, brevi quae in antistropha est syllabae, *σὲ δ' ὑπὲρ διλόφοιο πέτρας στέροψ ὄπωπε*, non sine ulla necessitate longam opposuisse, sed scripsisse quod Nauckius nuperrime restituit *ἄγαλμα νύμφας*.

V. 749. Aegyptiorum satellites, qui Danaides ab Argivis sint repetituri, his verbis ab choro describuntur in stropha,

δουλόφρονες δὲ καὶ δολιομήτιδες δυσάγνοις φρεσὶν—

et in antistropha v. 757.

περίφρονες δ' ἄγαν ἀνιέρῳ μένει μεμαργωμένοι—

Manifestum versus strophici vitium satis leviter correxerunt editores *δολόφρονες* scribentes, quo tautologia infertur Euripidi quam Aeschylo similior. Veram scripturam *οὐλόφρονες*, respondentem Homerico *ὀλοόφρων*, restituit Valckenarius in schedis

ineditis, emendatione egregia, quam etiam longa syllaba in initio versus antistrophici ab Aeschylo posita commendat, etsi hoc ab Valckenario sciri non poterat. Nam quod nunc ibi legitur *περίφρονες* interpretis est, non Aeschyli, qui hic quoque fortiore usus vocabulo *φυσίφρονες* scripserat, quod servavit qui tot alia ex Supplicibus in Glossarium suum rettulit Hesychius, *φυσίφρονες*: *πεφυσημένοι τὰς φρένας, μάταιοι*. Nam sic recte correcta est codicis scriptura *φυσήφρονες πεφυσιμένοι*. Ex hoc *φυσίφρονες* adscriptoque ei *πεφυσημένοι* fortasse compositum est quod nunc legitur *περίφρονες*.

V. 776 — 783. = 784 — 791. 792 — 799. = 800 — 807. Hae strophae et antistrophae sic scriptae leguntur in cod. Med. non sine multis scripturae vitiis accentibusque passim omissis,

ἰὼ γᾶ βουνῖτι ἔνδικον σέβας
τί πεισόμεσθα. ποῖ φύγωμεν ἀπίασ
χθονὸσ κελαινὸν εἴτι κεῦθόσ ἐστί που.
μέλασ γενοίμαν καπνὸσ
5 *νέφεσι γειτόναν διόσ.*
τὸ πᾶν δ' ἄφαντοσ ἀμπετήσαισ δόσωσ
κόνισ ἄτερθεν πτερύγων ὁλοίμαν.

ἄφυκτον δ' οὐκέτ' ἂν πέλοι κέαρ.
μελανόχρωσ δὲ πάλλεταί μου καρδία.
10 *πατροσκοπαι δὲ μειλον. οἴχομαι φόβωι.*
θέλοιμι δ' ἂν μορσίμου βρόχου τυχεῖν
ἐν σαργάναισ
πρὶν ἄνδρ' ἀπευκτὸν τῶδ' ἐχριμφθῆν χροΐν.
πρόπαρ θανούσασ δάϊδασ ἀνάσσοι.

---

15 *πόθεν δέ μοι γένοιτ' ἂν αἰθέροσ θρόνοσ*
πρὸσ ὃν νέφη δ' ὑδρηλὰ γείνεται χιων
ἢ λισσασ αἰγίλιψ ἀπρόσ
δεικτοσ οἰόφρων κρέμας
γυπίασ πέτρα βαθυ
20 *πτῶμα μαρτυροῦσά μοι*
πρὶν δαΐκτοροσ βίαι
καρδίασ γάμου κυρῆσαι

κύσειν δέπειθ' ἕλωρα κἀπιχωρίοις
ὄρνισιν δείπναν οὐκ ἀναίνομαι πέλειν.
25 τὸ γὰρ θανεῖν ἐλευθεροῦ
ται φιλαιακτῶν κακῶν.
ἐλθέτω
ἐλθέτω μόροσ προκοί
τασ γαμηλίου τυχών.
30 τίν' ἀμφ' αυτᾶσ ἔτι πόρον
τέμνω γάμου καὶ λυτήρια.

Haec quoque nunc librariorum erroribus liberata exhibui, ut feceram in Philologo vol. 12. p. 581—585.

V. 1. ἰὼ γᾶ βουνῖτι ἔνδικον σέβας] Scriptura corrupta, ut metrum docet et vitiosa forma vocabuli βουνῖτι, quod βοῦνι scribendum esse dixi in Annot. Oxon. p. 625. praeeunte Pauwio, qui βοῦνις coniecerat. Perfecit emendationem Paleius, qui literas τι ἔνδικον ex πάνδικον corruptas esse vidit.

V. 4. Accentus vitium γειτόνων pro γειτονῶν et reliqua versuum sequentium vitia orthographica pridem ab aliis sunt correcta.

V. 6. 7. in unum versum coniungendi erant ex tribus partibus compositum, iambico dimetro acatalecto, trochaico dimetro catalectico et usitatissima tragicis clausula choriambica

⏑ ⏑ ⏑ –, ⏑ ⏑ –

V. 6. ἀμπετήσαις δόσως] Haec monstra vocabulorum, ut alia non pauca in extrema huius fabulae parte originem suam debent antiquiori codici, in quo literae aliae vix legi poterant, aliae prorsus evanuerant. Restitui quod sensus postulat ἂμ πνοαῖς διψὰς ὡς. ἅμ pro ἅμα dictum (fere ut ἂμ pro ἀνά dicitur) est in glossa Hesychii, etsi huic non multum tribuendum. ἅμα πνοαῖς dictum ut ap. Homerum Il. 15, 149. ἅμα πνοιῇσι πετέσθην, et addito ἀνέμοιο Od. 2, 148. ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο. Διψὰς κόνις comparandum cum διψία κόνις, quod dixerunt Aeschylus Agam. 495. et Sophocles Antig. 246. 429.

Ibid. ἄφαντος—ὀλοίμαν] ἄφαντος ὄληται dixit Homerus Il. 20, 303. quod aptum illi loco est, ineptum vero fit in Aeschyleo additis verbis ἄτερθε πτερύγων. Nam Danaides fumi vel pulveris instar in aerem sublatae non perire, sed evanescere dicendae erant. Quamobrem restitui ὀροίμαν.

V. 8. Absurde scriptum est ἄφυκτον ubi sensus φυκτον postulat. Emendavi ἄθικτον. Quo adiectivo alibi quoque Aeschylus usus est pariterque in Agam. 432. dixit πολλὰ γοῦν θιγγάνει πρὸς ἧπαρ.

V. 9. μελανόχρως ex κελαινόχρως corruptum esse animadvertit Lachmannus de chor. system. p. 48. sed intactum reliquit μου καρδία, ubi manifesta est interpolatoris lacunam explentis fraus, quam non solum καρδία inutiliter post κέαρ illatum, sed etiam syllaba longa μου arguit, pro qua brevis requiritur. Aeschylus non videtur dubitari posse quin scripserit, κελαινόχρῳ δὲ πάλλεται κλυδωνίῳ, quam emendationem ipse suppeditat Choeph. 183. κἀμοὶ προσέστη καρδίᾳ κλυδώνιον | χολῆς.

V. 12. ἐν σαργάναις] Hoc recte emendatum in Lascaris apographo Parisino ἐν ἀρτάναις. Huic vocabulo quum ab glossatore βρόχοις vel βρόχου adscriptum fuisset, βρόχου versui praecedenti μορσίμου βρόχου τυχεῖν est illatum, quod si scripsisset Aeschylus, aut omnibus hominibus aut certe quinquaginta Danai filiabus fato praescriptum esse significasset ut vitam suspendio finirent. Quod quum absurdum sit, ego sublato βρόχου restitui quod metrum versus antistrophici postulabat προπρό, cuius adverbii exempla sunt apud Apollonium Rhodium. Μορσίμου autem pro τοῦ μορσίμου (ut πείσομαι τὸ μόρσιμον est in Sept. 263. et alibi saepius) dixit Aeschylus omisso, quem metrum non ferebat, articulo, ut Sophocles Phil. 83. εἰς ἀναιδὲς δός μοι σεαυτόν metri caussa pro εἰς τἀναιδές dixit, quod est apud Euripidem Iphig. Aul. 379. βλέφαρα πρὸς τἀναιδὲς ἀγαγών.

V. 13. τῶδ' ἐχριμφθῆν χροῖν] Quum ultima praecedentis vocabuli ἀπευκτόν syllaba brevis esse debeat, τῶδε ex ὧδε corruptum esse liquet. In apographo Parisino est τῶδε χριμφθῆναι vocabulis quidem recte divisis, sed obliterata apocope infinitivi χριμφθῆν, de qua dixi ad Sophoclis Trach. 1000. Denique χροῖν recte χροῖ scriptum in apographo Scorialensi.

V. 16. νέφη δ'] Emendavi κύφελλ', quod per νέφη explicant grammatici. Huius vocabuli duo novimus exempla, alterum Callimachi (fragm. 300.), alterum Lycophronis v. 1426. ex quo non sequitur ab Alexandrinis demum poetis formatum esse, quos satis constat vocabulis non paucis usos esse ex remota antiquitate petitis.

V. 22. *καρδίας*] Scribendum *κάρξας*, forma etiam duobus aliis in locis Aeschyli (supra v. 71. et Sept. 288.) ab librariis obliterata, quemadmodum iidem *ζαπρέπον*, quod Aeschylus Pers. v. 1006. dixerat, in *διαπρέπον* mutarunt: de quo pluribus dixi in Thesauro vol, 2. p. 1106 D.

V. 24. *ὄρνισι*] Huius versus syllaba prima brevis esse debebat. Quamobrem restitui *πετῆσι*, quo vocabulo pro usitato *πετεινός* vel, quae antiquior scriptura est, *πετηνός*, Hesiodum usum esse annotarunt grammatici, de quo non erat cur dubitaret Lobeckius Paralip. p. 159. Etiam formam monosyllabam *πτήν* ita memorant grammatici ut non videatur ficta ab ipsis esse propter compositum *ἀπτήν*. Nec mirandum si *πετήν* et *πτήν* dictum est, ut *πετηνός* et *πτηνός*. Priorem formam, de qua inscriptionis Atticae veteris auctoritate constat, Aeschylo Sept. 1020. ubi ex apographis *πετεινῶν* illatum erat, ego restitui ex codice Mediceo, *πετηνῶν — οἰωνῶν*, nec rara eius in aliorum scriptorum codicibus exempla sunt, de quo dixi in Thesauro vol. 6. p. 1013. ubi etiam de forma epica *πετεηνός* egi, quae ipsa quoque ab librariis interdum in *πετεεινός* est mutata.

V. 25. *τὸ γὰρ θανεῖν ἐλευθεροῦται*] Offendit syllaba prima brevis, quae longa est in stropha, et *ἐλευθεροῦται* contra usum loquendi pro *ἐλευθεροῖ* dictum. Sublato utroque vitio restitui Aeschylo quod scripserat *τῷ γὰρ θανεῖν ἐλευθεροῦμαι*. Minus certa proximi vocabuli emendatio est *φιλαιακτῶν*, cuius syllabam penultimam brevem esse oportebat. Quamobrem *φιλοστόνων* restitui, cuius adverbio *φιλοστόνως* usus est Aeschylus Sept. 279. Duebnero Aeschylus novo ficto vocabulo *φιλαιανῶν* scripsisse videbatur.

V. 28. *τυχών. τίν' ἀμφ' αὐτᾶς ἔτι πόρον τέμνω γάμου καὶ λυτήρια*] Haec sic emendavi, *τυχὼν ἀλλύτας. τίν' ἂν πόρον | τέμνοιν γάμου λυτῆρα; ἀλλύτας* in *ΑΥΤΑC* corruptum etiam in Sept. 146. supra notavi p. LI. Tum pro *τέμνω* correxi *τέμνοιν*, quam optativi formam vix usquam intactam reliquisse librarios novimus. *Λυτῆρα* pro *καὶ λυτήρια* Schuetzii emendatio est. *Ἄκη τομαῖα καὶ λυτήρια* dixit Aeschylus supra v. 268.

Accedimus ad trilogiam Oresteam, cui multis modis adversa fuit fortuna. Agamemnonis in codice Mediceo fragmenta tantum

supersunt, v. 1—310 1067—1159. ablatis foliis quattuordecim, de quo supra dixi p. III. et in Praefatione editionis Oxoniensis secundae p. IV. Per maiorem igitur fabulae partem (v. 311—1066. 1160—1673.) sola utimur apographorum paucorum fide, inter quae ne unum quidem est quod ex ipso libro Mediceo descriptum haberi possit. Nam ut in quattuor reliquis fabulis, ita in trilogia quoque Orestea omnia ex prioribus quibusdam apographis, nunc perditis, derivata sunt, qualibus etiam Triclinius usus est, quem codicem Mediceum nunquam vidisse certissimum haberi potest. In apographis autem quanta licentia vetus scriptura interpolata fuerit quum partium codicis Medicei superstitum comparatio doceat, non dubitandum quin in Agamemnonis quoque versibus qui nunc in codice desiderantur librarii et correctores numerosa codicis vitia novis auxerint erroribus, qui nunc fraudem faciunt criticis, in hac praesertim fabula quae iam diu ante codicis Medicei aetatem omnis generis corruptelis affecta fuit, quarum partem aliquam criticorum sanavit sollertia, maior graviorque tollenda restat etiam post innumerabiles multorum coniecturas, quarum nova quotannis seges succrescit, quum raro alter alteri satisfaciat et sua cuique maxime placere soleant.

Paullo melior *Χοηφόρων* et Eumenidum conditio est. Utraque tragoedia integra superest in codice Mediceo, exceptis paucis ab initio prologi *Χοηφόρων* versibus, qui in magnam illam de qua modo dicebam lacunam inciderunt neque in duobus quae sola adhuc innotuerunt *Χοηφόρων* apographis suppleti sunt, ex libro Mediceo, quum iam defectus esset, derivatis. Corruptelarum numerus etsi non tantus est quantus in Agamemnone, tamen etiamnum loci non pauci restant ab nemine dum emendati, etsi his quoque in fabulis critici

πολλὰ ἄνἀντα κάτἀντα πάραντά τε δόχμιά τ' ἦλθον.

Commune vero tribus his tragoediis, sed facile removendum malum est quod vetus aliquis interpolator locos nonnullos suis amplificavit declamationibus, modo brevioribus modo longioribus, sed tam dissimilibus Aeschylo ut facile ab genuinis poetae versibus discerni possint, de quo infra dicemus, ubi de locis singulis agetur, inter quos prae ceteris memorabiles sunt versus *Χοηφόροις* illati 987—1006. in quibus interpolator inepte con-

fusis Solis et Apollinis numinibus aliisque indiciis tam manifesto sese prodidit ut quasi ἐπ' αὐτοφώρῳ deprehendatur. De aetate falsarii — nam interpolationes illae omnes ita sibi sunt similes ut uni probabilius quam pluribus tribui videantur — etsi certi quid dici nequit, tamen verisimile esse iudico has interpolationes et alias similes multas in Sophoclis et numero multo maiore in Euripidis tragoediis non Alexandriae demum, famosa fraudis literariae sede, sed in ipsa Graecia proximis post principum tragicorum trium aetatem seculis esse susceptas. Difficilius de aetate singulorum versuum spuriorum, hic illic illatorum, iudicium est, qui neque ab uno omnes interpolatore neque eadem omnes aetate ficti, sed tamen ipsi quoque satis antiqui esse videntur et partim histrionibus deberi, de quibus dixi in Philologo vol. 21. p. 149. In apographis codicis Medicei Byzantinis unus tantum huiusmodi versus emergit post Sept. v. 194., versus qui in codice Mediceo in fine paginae exciderat suppleudi caussa confictus et per apographa quae novimus omnia propagatus, τοιαῦτά τἂν γυναιξὶ συνναίων ἔχοις, de quo supra dixi p. LV.

AGAMEMNON.

V. 14. εὖτ' ἂν δὲ νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω | εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπουμένην | ἐμήν· φόβος γὰρ ἀνθ' ὕπνου παραστατεῖ, | τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ.] Sic codex Mediceus. Perabsurde scripsisset Aeschylus, si inutile illud ἐμήν, idque in initio adeo versus positum, addidisset, omisisset vero apodosin verborum εὖτ' ἂν — ἔχω, quod excusant interpretes, obscurioribus hic ut alibi non raro usi rationibus, quas nemo spectatorum Atheniensium divinaturus erat. Et tamen hic quoque non erat difficile ab Aeschylo πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου, ut ipsius verbis utar v. 850., minus exquisite locuti quam librarius qui πήματος τρέψαι νόσον posuit. Scripserat poeta non ἐμὴν, quo interpolator duarum syllabarum defectum (non minus inscite quam Promethei v. 1006. ἐμαῖς est illatum, de quo supra dicebam p. XXIII.) explevit, sed λύζω, quo verbo Hippocrates, Aristophanes Ach. 690. aliique veteres usi sunt. Nam, ut Aristoteles observavit Problem. 33, 13. οἱ

φοβούμενοι καὶ οἱ ῥιγοῦντες λύζουσιν. quorum utrumque in hunc excubitorem cadit, qui et frigori nocturno expositus est et continuo metu se angi ipse narrat, videturque Aristotelis observatio ex hoc ipso Aeschyli loco sumta esse, quum *λύζειν* in aliis omnibus quos novimus scriptorum locis simplicem singultiendi significationem habeat, sine frigoris notione, quae propria est loco Aeschyleo. Restituto autem *λύζω*, quod inarticulatum singultum significat, apte pergit custos, *ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ* etc. Scripturam vulgatam habuit scholiasta, qui ad verba *φόβος γάρ* annotavit, *ἢ περισσὸς ὁ γάρ, ἢ λείπει τὸ ἀλύω*, qui proxime abfuit ab vera scriptura *λύζω*. Alterum orationis perverse conformatae exemplum, quod huic custodi veteris librarii culpa in ipso fabulae initio affictum erat, perite sustulerunt Stanleius et Valckenarius ad Herodot. 4, 151. vera restituta scriptura, *θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων,* | *φρουρᾶς ἐτείας μῆχος, ἣν κοιμώμενος* — | *ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν*, ubi verba *φρουρᾶς ἐτείας μῆχος* paraphrasis sunt praecedentium *τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων*, quae sine istiusmodi explicatione posita intelligi ab spectatoribus non poterant. Codex, puncto post *ἐτείας* posito, *μῆκος δ' ἣν κοιμώμενος*, ubi scholiorum interpolator (in margine dextro) adscripsit, *τῶν κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἐτείας φρουρᾶς*, et, quod absurdius etiam est, (in sinistro) *ἣν ἐπὶ μῆκος κοιμώμενος. μῆκος* pro *μῆχος* scriptum ut *μυκὸν* pro *μυχὸν* in Eumen. v. 170. Nam sic ibi codex Med., non *μυχόν*, ut falso dictum est. Vides igitur quanta fuerit audacia Stanleii *μῆκος* in *μῆχος* mutantis et quanta mea ipsius quum *ἄκη* in Suppl. v. 266. in *ἄχη* mutarem supra p. LXXI.

V. 40. Incipit parodus, cuius pars prior ita est composita ut post plura systemata anapaestica stropha et antistropha sequatur cum epodo, quae multo corruptior est quam anapaesti et strophae, de quibus post ea quae vel ab aliis vel ab me ipso alibi sunt animadversa non multa dicenda restant. Primi versus chori hi sunt,

Δέκατον μὲν ἔτος τόδ' ἐπεὶ Πριάμου
μέγας ἀντίδικος,
Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων
διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήκτρου

5 τιμῆς ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδᾶν,
η
στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν
τῆσδ' ἀπὸ χώρας
ἦραν στρατιῶτιν ἀρωγαην.

Vs. 8. Quum litera η Dorico α superscribi in codice soleat, ut hic quoque v. 6. in adiectivo χιλιοναύταν factum est, non
η
iuxta poni, ἀρωγαην, pro ἀρωγαν positum esse patet, ut in
η
Choeph. 311. δίκηα pro δίκα est in codice, α lineola transfixo ab librario, ut supra dicebam p. XXIX. Ib. 403. in ἄτην literam η duobus punctis notavit διορθωτὴς, superscripto α. Remanent formae Doricae Ἀτρειδᾶν[a] et χιλιοναύταν, quales neque in praecedentibus versibus neque in reliquis his anapaestorum systematis reperiuntur. Cuius erroris origo inde repetenda videtur, quod Aeschylus numero duali usus erat ζεῦγος Ἀτρείδαιν, memor fortasse Homerici Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν. Hoc quum facili errore pro ΑΤΡΕΙΔΑΝ acceptum esset, librarius non solum hic Ἀτρειδᾶν scripsit, sed etiam proximum χιλιοναύτην Dorica forma induit, mox tamen ab incepto destitit, relictis formis Atticis, nisi quod v. 94. φαρμασσομένα primo scriptum fuit, sed α vel eadem vel alia manu in η mutato. Antiquissimum illius erroris exemplum est ap. Homerum Il. 19, 310. ubi pars codicum, inter eosque Venetus A. δοιὼ δ' Ἀτρεῖδαι μενέτην καὶ δῖος Ὀδυσσεύς, sed poeta scripserat quod est in aliis Ἀτρείδα, ut postulant numeri duales δοιὼ et μενέτην, servatumque est aliis in locis, velut Il. 1, 16. 385. Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν, ex quo non sequitur quod Heynio videbatur, ibidem v. 17. Ἀτρεῖδαί τε καὶ ἄλλοι

[a]) Minus mirum est quod in anapaestis v. 1569., ubi alia metra cum formis Doricis praecedunt, πλεισθενιδᾶν scriptum est, si non in codice Mediceo, ex quo pars illa fabulae ablata est, certe in apographis. Quod in Eumen. v. 23. ἀναστροφά in fine versus scriptum est in Med., librarii error est oculis ad πέτρα aberrantibus, quo v. 22. finitur. Recte ἀναστροφή apud scholiastam. De formis Doricis librariorum culpa illatis dixi ad Soph. Antig. 110. in edit. Oxoniensi tertia p. 22. dixitque breviter, sed prudenter G. Wolffius in Museo Rhenano vol. 18. p. 606. 607

ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί, aut 8, 261. τὸν δὲ μέτ' Ἀτρεῖδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, | τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες etc., Ἀτρείδα scribendum esse. Nam quum nomen duale aliud non additum sit, pluralis non minus recte habet quam 9. 341. ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων | Ἀτρεῖδαι, aut Αἴαντες in loco modo memorato, licet alibi Αἴαντε δύω dixerit.

V. 51. ὕπατοι λεχέων στροφεδινοῦνται] Quum Homerus στρεφεδινεῖσθαι dixerit, Aeschylum quoque probabilius est hoc praetulisse alteri: de quo monuit L. Dindorfius in Thesauro vol. 7. p. 861.

V. 72. ἀτίται σαρκὶ] Parum accurata sunt quae de scriptura codicis tradita video. In eo a prima manu scriptum fuit ἀτίτας ἄρηκ', litera κ cum compendio, quod typis exprimi non potest, coniuncta, ut καὶ significet. Ex his literis radendo factum est ἀτίται σαρκι.. ita ut litera quae primo η fuerat nunc κ sit, κ autem ι, deletis reliquis primae manus ductibus. Non

α ου

magis annotatum est v. 83. in codice scriptum esse Τυνδάρέω, litera ω levi calami ductu ex αο facta et accentu, qui est super ε, lineola transfixo: quibus triplex significatur scriptura, Τυνδαρέα, Τυνδάρεω, Τυνδαρέου, quarum postrema Τυνδαρέου, quae etiam in Euripidis aliorumque codicibus passim reperitur, minimam fidem habet. Rectum est Τυνδάρεω: nisi Aeschylus scripsit, quod non credo, Τυνδαρέα, ut Euripides Iph. T. 5. dixit τῆς Τυνδαρείας θυγατρός, et Aristoph. Thesm. 919. τῆς Τυνδαρείας παιδός. Formas adiectivorum in $\overline{\epsilon o\varsigma}$ pro $\overline{\epsilon\iota o\varsigma}$, quarum nonnullas annotavit Arcadius p. 39, 6. librarii saepe obliterarunt, substituta plerumque terminatione $\overline{\iota o\varsigma}$: ut incertum sit utrum Aeschylus Ag. 1499. Ἀγαμεμνονίαν ἄλοχον. et Choeph. 861. Ἀγαμεμνονίων οἴκων scripserit an Ἀγαμεμνονέαν et Ἀγαμεμνονέων, qua forma sola usus est Homerus.

Non accuratius codex v. 87. θυοσκινεῖσ habere dicitur, quae correctoris scriptura est. Nam primo scriptum fuit θυοσκνεῖσ, quod memorabile est propter glossam Hesychii, θεοσκνεῖ: θεοὺς τιμᾷ, ab Musuro temere in θεοσκυνεῖ mutatam. Vera tamen apud Aeschylum scriptura fortasse θυοσκεῖς est, quam Turnebus restituit, comparanda cum alia Hesychii glossa θυοσκεῖν.

V. 101. *ἀγανὴ προφανεῖσ'*] Codex *ἀγανὰ φαίνεις*. Correxit Weilius.

V. 103. Codex *τὴν θυμοφθόρον λύπης φρένα*. Scriptura absurde interpolata. Toleravi quod Hermannus olim coniecerat *τῆς θυμοβόρου φρένα λύπης*, etsi non dubium est quin Aeschylus aliud quid scripserit: de quo dixi in Philologo vol. 18. p. 65. 66. In apographo Florentino est *τὴν θυμοβόρον λύπης φρένα*, adiectivo *θυμοβόρον* ex scholiastae annotatione sumto, *ἥτις ἐστὶ θυμοβόρος λύπη τῆς φρενός*. Cuius inventi absurditatem multum superavit Triclinius quum scriberet *τὴν θυμοβόρον λυποφρένα*.

V. 105. Scripturam olim vulgatam *καταπνέει* in *καταπνείει* iam in prioribus editionibus meis mutavi. Sed Aeschylus etiam *καταπνεῖ μου* scribere potuit. *Καταπνεῖ μοι* in interpretatione sua posuit scholiasta. In codice nunc est *καταπνέ.ει*, una ante *ει* litera erasa, quae tamen non *ι* fuit, sed *υ*: unde in apographis quibusdam *καταπνεύει* legitur.

V. 106. Quod cum Bothio restitui *μολπᾶν ἀλκᾷ* pro vulgato *μολπὰν ἀλκὰν*, confirmat partim Med., in quo est *μολπᾶν* a prima manu. *Μολπαὶ θράσος αὔξειν* dicuntur ab Euripide in fragmento Phaethontis Claromontano, p. 474, 42. ed. Nauck.

V. 110—112. *ξύμφρονα — αἶαν*] Hi tres versus, quos librarius primo omiserat, relicto tamen spatio, postea inserti sunt alio atramento, etsi ab eadem, ut videtur, manu. Quod in codice legitur *ξύμφρονα τὰν γᾶν* manifeste corruptum ex *ξυμφρονα ταγάν*, ut in apographis quibusdam correctum. Verum hoc non sufficit, quum *ταγή* non spondei, sed iambi mensuram habeat. Quamobrem restitui numerum dualem *ξύμφρονε ταγώ*, ut in loco Homeri Il. 1, 16. paullo ante memorato est *Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν*: quem numerum praecedentia verba non minus commendant quam quae infra de numero binario et Atridarum et aquilarum dicuntur. Duales autem formas librariis saepissime offensioni fuisse nemo ignorat.

Gravius corruptus est versus prior de duobus proximis,

πέμπει σὺν δορὶ δίκας πράκτορι
θούριος ὄρνις Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν.

ubi glossema *δίκας* duo expulit verba poetae, quae servavit Aristophanes Ran. 1288. *πέμπει σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι*,

quanquam haec quoque scriptura levi vitio laborat. Nam quum versus antistrophicus dactylicus sit tetrameter catalecticus in disyllabum ideoque spondeo terminetur, non potest πράκτορι in stropha ab Aeschylo positum esse, qui scripserat πράκτωρ: quod si post dativos σὺν δορὶ καὶ χερί intactum reliquissent librarii, multo magis mirandum foret quam quod in πράκτορι mutarunt. Recte autem aquila, cuius portenti auctoritate Atridae adversus Troiam missi erant vindictae sumendae caussa, πράκτωρ dicitur, qui πέμπει σὺν δορὶ καὶ χερί, i. e. *cum armis virisque*. Verba in antistropha posita v. 129., de quibus vix credas quemquam dubitare potuisse, omni ex parte sanissima sunt, κτήνη πρόσθε τὰ δημιοπληθῆ (i. e. τὰ πρόσθε δημιοπληθῆ) Μοῖρα λαπάξει πρὸς τὸ βίαιον. Nam quod Parca opes evertere dici videtur quae iam eversae sint, more Graecorum dictum est, qui saepe adiectivis utuntur effectum verbi adiuncti significantibus. Sic Aeschylus Pers. 298. ἄνανδρον τάξιν ἠρήμου θανών, i. e. τάξιν ἠρήμου ὥστε ἄνανδρον γίγνεσθαι. Agam. 1247. εὔφημον, ὦ τάλαινα, κοίμησον στόμα, i. e. κοίμησον στόμα ὥστε εὔφημον γίγνεσθαι. Suppl. 830. ὑβρίζοντά σ' ἀποτρέψειεν ἄϊστον ὕβριν, i. e. ἀποτρέψειεν ὥστε ἄϊστον γίγνεσθαι.

V. 115. Quod in codice scriptum est vocabulum ab nemine usurpatum ἀργίας, litera γ, quae primo omissa fuerat, postea inserta ab eadem, ut videtur, manu, recte correxit Blomfieldus restituta forma disyllaba ἀργᾶς, ut ταῦρον ἀργᾶντα pro ἀργάεντα dixit Pindarus Olymp. 13, 99, et quae sunt alia huiusmodi contractionis exempla, frequentia in casibus obliquis, rara in nominativo. Debebat tamen Blomfieldus non ἀργᾶς scribere, sed ἀργᾷς cum iota subscripto, de quo monuit Thierschius in Commentationibus Academiae Bavaricae vol. 7. p. 357.; unde fortasse explicanda codicis scriptura ΑΡΓΙΑΣ, quod pro ΑΡΓΑΙΣ positum esse potest ab librario.

V. 119. Codicis scripturam ἐρικύματα — γένναν docte correxit Seidlerus, ἐρικυμάδα — γένναν, collata glossa Hesychii, qui κυμάδας per ἐγκύους est interpretatus. Simillimum huic adiectivum est παιδολυμάς, άδος, ἡ, quo Aeschylus usus est Choeph. 605. ἁ παιδολυμὰς τάλαινα Θεστιάς, ubi ego cor-

rexi vitiosum accentum codicis *παιδολύμας*, quae masculini generis, non feminini, terminatio foret.

V. 122. *ἰδὼν δύο λήμασι δισσοὺς Ἀτρεΐδας*] Ineptum esse *δισσούς* iam Auratus perspectum habuit, etsi non magis quam alii vidit Aeschylum *λήμασιν ἴσους* scripsisse, pro quo veteri librario *λήμασι δισσοὺς* in calamum venit quoniam modo scripserat *δύο*. Tragici an *ἴσος* producta syllaba priore quum in adiectivo simplici tum in compositis interdum dixerint diu est multumque disceptatum, quam quaestionem vix operae pretium est hoc loco resumere, quum in dactylico certe hexametro *ἴσους* producto *ῑ* dictum nihil dubitationis habere possit.

V. 124. Codex *πομποὺς* (hoc accentu, non *πομπούς*) *τ' ἀρχὰς*, pro quo duo apographa recte *ἀρχούς*. Perfecit emendationem Simo Karstenius restituto *πομπᾶς ἀρχούς*, deleto *τ'*.

V. 125. *τεράζων*] Scribebatur *τεράζων*. Neque enim animadversum erat in Med. in textu et in lemmate scholii *τεράιζων* scriptum esse, ut apud Photium Lex. p. 577, 16. *τεραΐζεισ* est in codice. Nam *τεράζω ἔχει τὸ ῑ προσγεγραμμένον*, ut monent Etym. M. p. 737, 21. et grammaticus Crameri Anecd. Oxon. vol. 1. p. 226. Eadem aliorum huius generis verborum scriptura est, velut *ματάζω* et *σφαδάζω*, quae male omisso scribebantur apud Aeschylum Agam. 995. Pers. 194. Soph. Oed. R. 891. Accurate de his omnibus praecepit Herodianus in libro *περὶ μονήρους λέξεως* p. 23, 7. Male vero *γυμνάιζεται* codex Med. Prometh. 592.

Sequitur epodus v. 140—159. sic scripta a prima manu et in versus divisa in libro Mediceo folio 14[b].

τόσσων περ εὔφρων καλὰ
δρόσοισιν ἀέλπτοισ μαλερῶν ὄντων
πάντων τ' ἀγρονόμων φιλόματουσ
θηρῶν ὀβρικάλουσι τερπνὰ

V. 2. *μαλερῶν*] Ante *ρ* litera est erasa quae vel *η* vel *κ* fuit.

V. 3. *φιλόματουσ* in *φιλομάστουσ* est mutatum, accentu correcto literisque *στ* uno ductu expressis: *ου* vero, quod pro *οι* scriptum est, intactum reliquit librarius, qui *ου*, quod in codice non multum differt ab *οι*, saepe pro *οι* scripsit: quo factum ut

folio 15ª.

5 τούτων αἰτεῖ ξύμβολα κράναι
δεξιὰ μὲν κατάμομφα
δὲ φάσματα στρουθῶν.
ἰήϊον δὲ καλέω παιᾶνα
μή τινασ ἀντιπνόουσ
10 δαναοῖσ χρονίασ ἐχενηΐδασ
ἀπλοΐασ τεύξῃ
σπευδομένα θυσίαν
ἑτέραν ἄνομόν τιν' ἄδαιτον
νεικέων τέκτονα σύμ
15 φυτον οὐ δεισήνορα. μίμνει
γὰρ φοβερὰ παλίνορτοσ
οἰκονόμοσ δολία
μνάμων μῆνισ τεκνόποινοσ.
τοιάδε κάλχασ ξὺν
20 μεγάλοισ ἀγαθοῖσ ἀπέκλαιξεν
μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων
ὁδίων οἴκοισ βασιλείοισ
τοῖσ δ' ὁμόφωνον
αἴλινον αἴλινον εἰπὲ τόδ' εὖ νικάτω.

V. 1. τόσσων, quod manifesto corruptum est, in τόσοι mutatum in duobus apographis, in quo acquieverunt editores plerique, nihil offensi περ particula. In iisdem apographis ante καλὰ additus est articulus ἁ, qui ipse quoque satisfecit editoribus, miram dicendi brevitatem, qua Diana per simplex illud ἁ καλά significatur, eo defendentibus quod Diana τῆς καλλίστης nomine culta fuerit ab Atheniensibus et Arcadibus, quod Pausanias narravit 1, 29, 2. 8, 35, 8. ex quo non sequitur etiam ἡ καλή pro ἡ Ἄρτεμις dictum esse.

V. 2. Pro ἀέλπτοις scholiasta aut legit aut legi voluit ἀέπτοις. Nam ad δρόσοισιν in Med. annotatum est, τοῖς νεογνοῖς 'χωρὶς δ' αὖτ' ἔρσαι' (Hom. Od. 9, 222.) ἀέλπτοις (sic

critici interdum μου probarent ubi Aeschylus μοι scripserat. Eodem errore v. 4. ὀβρικάλουσι, sed mutatum in ὀβρικάλοισι, scriptum est et θεοκλύτουσ pro θεοκλύτοισ Sept. 143.

V. 10. Post χρονίασ erasum est γ'.

V. 23. ὁμόφωνον] Fuit primo ωμόφωνον.

codex contra mentem scholiastae) δὲ τοῖς ἕπεσθαι τοῖς γονεῦσι μὴ δυναμένοις. Prior huius annotationis pars ab vetere grammatico scripta est, ut ex Etym. M. p. 377, 37. intelligitur, ubi δρόσων nomen pariter cum Homerico ἕρσαι comparatur, ἕρση γάρ ἐστιν ἡ δρόσος. καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι τοὺς σκύμνους τῶν λεόντων δρόσους κέκληκε μεταφράζων τοῦτο. Altera vero scholii pars, qua ἀέπτοις explicatur, recentioris grammatici inventum est, qui non animadverterat vocabulum hoc — quod fuerunt qui in λεπτοῖς mutari vellent — temere huic versui esse illatum, quae sententia etiam eo confirmatur quod in codice δρόσοισιν scriptum est, non δρόσοις, quod Triclinius posuit, ut versus initium iambicum esset. Nec catulorum leonis tanta est teneritas quanta avicularum vix ovo exclusarum, ut Aeschylo operae pretium videri potuerit δρόσων nomini, cui ipsi iam teneritatis notio inest, istiusmodi aliquod epitheton adiungere. Prorsus ridiculus vero est Byzantinus scholiasta, qui ἀέπτοις interpretatus est τοῖς μὴ δυναμένοις πτῆναι, quasi leones, qui hodie quattuor pedibus incedere solent, Aeschyli aetate volaverint: nisi forte homo ingeniosus figurate illud dictum esse voluit, quemadmodum Sophocles Oedip. R. 17. infantes οὐδέπω πτέσθαι σθένοντας dixit, comparatione ab νεοσσοῖς ducta, quo nomine infantes saepe a poetis sunt appellati. Manifestum est ἀέπτοις istud ex vetere corruptum esse glossemate ἀετοῖς, quod adscriptum olim fuit verbis v. 136. πτανοῖσιν κυσὶ πατρός: de quo pluribus dixi in Fleckeiseni Annalibus a. 1863. vol. 87. p. 75—79.

In verbis proximis quod scriptum est in codice μαλερῶν ὄντων editores ex glossa Etymologi supra ab me apposita ita redintegrarunt ut μαλερῶν λεόντων scriberent. Verum non duae tantum literae λε, sed quattuor exciderunt, ut infra ostendam. Quod ex antiquioris codicis labe explicandum, quae non solum quattuor huius versus literas, sed etiam extrema praecedentis versus verba absumsit.

V. 5. Verba τούτων αἰτεῖ, sive sic sive, quod quidam coniecerunt, τούτων αἰτῶ scripta, non Aeschyli, sed interpretis esse vel metrum docere poterat, de quo infra dicam. Addita autem sunt propter κράναι, quod interpres pro infinitivo habuit (qui prope constanter, ut σημάναι et alia huiusmodi, in

codicibus hoc accentu scribitur), Aeschylus vero optativo modo dixit. Non animadvertit errorem scriptor scholii codicis Med. τὰ σύμβολα αἰτεῖ με φάναι (sic codex, haud dubie librarii errore pro κράναι) δεξιὰ διὰ τὴν νίκην, ἐπίμομφα δὲ διὰ τὸν χόλον Ἀρτέμιδος. ubi fortasse illa tantum verba δεξιὰ — Ἀρτέμιδος antiquioris sunt interpretis ad v. 6. annotata, priora vero τὰ σύμβολα αἰτεῖ με ab recentiore addita. Nam in altera parte scholii nihil est quod vetere interprete indignum sit.

V. 6. δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα στρουθῶν] Huius quoque versus manifesta interpolatio est. Nam nec φάσματα ante στρουθῶν positum dactyli mensuram habere potest et passerculi illi ex Homero Il. 2, 311. seqq. huc involarunt non minore cum sententiae quam metri detrimento: unde iam Porsonus hinc abigendos esse censuit. Nam augurium illud Homericum prorsus alienum ab Aeschyli narratione est, qui de aquilarum duarum portento in hoc carmine agit. Quod sensit scholiasta, qui στρουθῶν interpretatus est τῶν ἀετῶν, eodem fere iure quo quis aquilas luscinias aut luscinias aquilas appellet.

V. 7. ἰήϊον δὲ καλέω Παιᾶνα] Mirabile huius versus metrum, si metrum hoc dicere licet, vix ulli editorum suspectum fuit. Iidem mox v. 9, 10. ἐχενηΐδας in ἐχενῆδας contracto hos dactylos fecerunt, μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενῆδας ἀπλοίας τεύξῃ, neque ἀντιπνόοις ἀπλοίαις offensi nec tota hac locutione ἀντιπνόους ἐχενῆδας ἀπλοίας, qua si usus sit poeta,

τρὶς ταυτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος,

ne quid de quarto illo dicam χρονίας, quo ipso quoque ἄπλοια implicite significatur.

Ceteri epodi versus incorrupti sunt, nisi quod versui 13. duae in fine syllabae desunt et v. 19. ἀπέκλαιξεν scriptum est pro ἀπέκλαγξεν, quod correctum in duobus tribusve apographis. Tota igitur epodus sic restituenda videtur,

Ὅσσων παρ' εὐφρόνων καλὰ Διὸς κόρα
δρόσοισιν μαλερῶν τε λεόντων
πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
θηρῶν ὀβρικάλοισι

5 τερπνὰ ξύμβολα κράναι.
ἰήϊον δ' ἐπανακαλῶ Παιᾶν', ἰὴ,
μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενηΐδας αὔρας
τεύξῃ, σπενδομένα θυσίαν ἑτέραν ἄνομόν τιν' ἄδαιτον,
νεικέων τέκτονα σύμφυτον αἰνῶν,
10 οὐ δεισήνορα· μίμνει γὰρ φοβερὰ παλίνορτος
οἰκονόμος δολία μνάμων μῆνις τεκνόποινος.
τοιάδε Κάλχας ξὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς ἀπέκλαγξεν
μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὀδίων οἴκοις βασιλείοις,
δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα φαίνων.
15 τοῖς δ' ὁμόφωνον
αἴλινον αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.

V. 1. Vix dubitari potest quin *Διὸς κόρα* exciderit, quod supplevi, comparandum cum iis quae de Dianae epithetis supra dixi p. LII. Versus igitur fuit iambicus trimeter, quali iterum v. 6. in alius partis initio Aeschylum usum esse reliquiae versus, qui ipse quoque defectus est, satis clare ostendunt. *ὄσσων παρ' εὐφρόνων* dictum ut Suppl. 210. *ἴδοιτο δῆτα πρευμενοῦς ἀπ' ὄμματος*. et 199. *ὄμματος παρ' ἡσύχου*. et quae sunt alia huiusmodi.

V. 2. Eiecto, de quo supra dixi, *ἀέλπτοις* addidi quae in codice post *μαλερῶν* exciderunt literas *τε λε*. De collocatione *τε* particulae *δρόσοισιν μαλερῶν τε λεόντων*, pro *δρόσοισίν τε μαλερῶν λεόντων*, dixi in Fleckeiseni Annalibus l. c. p. 74. Versus autem est trimeter dactylicus cum basi, in qua non solum spondeum, sed etiam trochaeum et, quo hic et alibi usus est poeta, iambum locum habere aliorum Aeschyli locorum comparatio docet. Idem proximi versus metrum est, qui ab spondeo incipit. Solet enim Aeschylus, in hoc praesertim genere metri, duo, interdum etiam plures, eiusdem metri versus deinceps ponere, quod in hac quoque epodo iterum iterumque fecit. Nam v. 4. 5. sunt dactylici dimetri cum basi spondiaca, v. 7. 8. heptametri dactylici, v. 10. 11. non hexametri, sed uterque ex duobus compositus trimetris catalecticis, unde tertius pes utrobique spondeus est, v. 12. 13. hexametri. Versus 14. pentameter est, quo alibi quoque Aeschylus usus est, velut in Eumenidibus v. 347=360.

γιγνομέναισι λάχη τάδ' ἐφ' ἁμὶν ἐπράνθη.
σπευδομένα δ' ἀφελεῖν τινὰ τάσδε μερίμνας.

V. 5. Delevi glossema *τούτων αἰτεῖ* post *τερπνὰ* illatum, quae correctio etiam metricis, quas modo exposui, rationibus commendatur. De optativo *κράναι* supra dixi.

V. 6. Manifestis quae in codice relictae sunt trimetri iambici reliquiis ita sum usus ut *καλέω* in *ἐπανακαλῶ* mutarem et *ἰή*, pro quo etiam *ἐγὼ* coniici potest, addeřem post *Παιᾶνα*. Recte dicit *ἐπανακαλῶ*, *insuper invoco*. Nam Paeanem invocat postquam Dianam invocavit.

V. 7. Ad *ἐχενηΐδας αὔρας* vetus interpres adscripserat *ἁπλοιαν*, quod glossema quum Aeschyli quod restitui vocabulum, *αὔρας*, expulisset, in *ἀπλοίας* est mutatum, ut aptum esset adiectivis pluralibus *ἀντιπνόους χρονίας ἐχενηΐδας*.

V. 9. Supplevi quod exciderat *νεικέων* epitheton *αἰνῶν*. Quod adiectivum cum *νεῖκος* alio modo coniunxit Aeschylus Sept. 904. *δι' ὧν αἰνομόροις, δι' ὧν νεῖκος ἔβα.*

V. 14. Restitui *φαίνων*, eiecto glossemate *στρουθῶν*, quod antiquus interpres — fortasse idem qui v. 136. verbis *πτανοῖσιν κυσὶ πατρός* adscripsit *ἀετοῖς*, de quo supra dicebam p. LXXXV. — addidit male intellecto quod praecedit *ὀρνίθων* nomine, quo non passeres, sed aquilarum par significari supra ostendi. His autem verbis apte adiunguntur sequentia, *τοῖς δ' ὁμόφωνον αἴλινον αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω*. Nam *αἴλινον* spectat ad *κατάμομφα*, *τὸ εὖ* vero ad *δεξιὰ φάσματα*. Quo minus dubitandum quin verba *δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα φαίνων*, quae in codice post versum quintum leguntur, recte huc transposuerim. Fuit hic versus in antiquiore exemplari in margine scriptus: unde factum ut loco alieno insereretur. *φαίνειν* autem non de diis tantum dicitur signa ostendentibus, quod usitatissimum est, sed etiam de hominibus, ut apud Sophoclem El. 24. *ὥς μοι σαφῆ | σημεῖα φαίνεις ἐσθλὸς εἰς ἡμᾶς γεγώς.*

V. 248. *τέχναι δὲ Κάλχαντος οὐκ ἄκραντοι*] Non irrita fore chorus dicit Calchantis vaticinia, quae supra exposuerat: tum pergit

Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσι μαθεῖν
ἐπιρρέπει

τὸ μέλλον τὸ δὲ προκλύειν
ἐπιγένοιτ' ἂν κλύοις προχαιρέτω,
ἴσον δὲ τῷ προστένειν.

ut haec scripta sunt in cod. Med. verbis τὸ δὲ προκλύειν in fine versus post breve intervallum colore viridiore et, ut videtur, ab alia manu scriptis. Pro ἂν κλύοις in ed. Ald. ἀνηλύοις excusum manifesto si quo alio errore, quo deceptus Turnebus ἂν ἡ λύσις, Auratus vero, quod mireris in viro tam prudenti, ἂν ἤλυσις procuderunt. Pro ἐπιγένοιτ' in apographis recte correctum ἐπεὶ γένοιτ'. Apertum est haec turpiter interpolata esse verborum quae exciderant supplendorum caussa Aeschylique haec tantum verba superesse

Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσιν μαθεῖν ἐπιρρέπει τὸ μέλλον·
⏑ ⏓ ⏑ –, ⏓ ⏑ – προχαιρέτω·
ἴσον δὲ τῷ προστένειν.

quo non animadverso glossator apographi Florentini, cuius tanta fuit hebetudo ut ne illa quidem τὸ δὲ προκλύειν, quibus in versu strophico 239. nihil respondet, insititia esse videret, adscripsit τὸ προχαιρέτω εἰς τὸ προκλύειν, Triclinius vero, qui verba τὸ δὲ προκλύειν metri indicio omisit, τὸ μέλλον, quod ab verbo μαθεῖν regitur, ad sequentia rettulit, absurde interpretatus φθαρήτω τὸ μέλλον. Missis his aliisque recentiorum interpretum inventis satis erit monuisse, Δίκην dici τοῖς μὲν λαθοῦσιν (nam sic recte correxit Aug. Matthiae) μαθεῖν ἐπιρρέπειν τὸ μέλλον, i. e. *poenam futuram*, in verbis autem sequentibus verbum προχαιρέτω oppositum esse τῷ προστένειν, ut apud Platonem Phileb. p. 39. D. τὸ προχαίρειν τε καὶ προλυπεῖσθαι. Ex quo sequitur ante προχαιρέτω excidisse verba quibus persona significata erat quae προχαίρειν dicitur, sic fortasse supplenda,

ὁ δ' ἐκφυγεῖν οἱ δοκῶν προχαιρέτω,

vel, quod minus probabile esse duco, ὁ δ' ἐξαλύξειν δοκῶν προχαιρέτω. Quocum comparari possunt Cassandrae verba v. 1299. οὐκ ἔστ' ἄλυξις, οὔ, ξένοι· — ἥκει τόδ' ἦμαρ· σμικρὰ κερδανῶ φυγῇ. ubi ἥκει τόδ' ἦμαρ dictum ut τὸ μέλλον ἥξει v. 1240. Δίκην alios citius alios tardius assequi neminique contingere ut eam eflugiat, trita est sententia, a poetis saepe exornata, velut ab Aeschylo ipso Choeph. 61. δοπὴ δ' ἐπισκο-

πεῖ Δίκας | ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει, | τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου | μένει χρονίζοντας (nam sic pro χρονίζοντ' emendavi in Thesauro vol. 8. p. 1696.) ἄχη, | τοὺς δ' ἄκρατος ἔχει νύξ.

V. 255. πέλοιτο δ' οὖν τἀπὶ τούτοισιν εὔπραξις, ὡς | θέλει τόδ' ἄγχιστον Ἀπίας | γαίας μονόφρουρον ἕρκος] Vana sunt interpretum de vocabulo ἄγχιστον commenta, merito reprehensa ab Meinekio in Philologo vol. 20. p. 71. qui ἀρχηγὸν coniecit, comparatis quae statim sequuntur coryphaei verbis, ἥκω σεβίζων σόν, Κλυταιμνήστρα, κράτος· | δίκη γάρ ἐστι φωτὸς ἀρχηγοῦ τίειν | γυναῖκ' ἐρημωθέντος ἄρσενος θρόνου, quae tanquam paraphrasis sunt verborum antecedentium. Ac recte, ut opinor, de sensu vocabuli ab Aeschylo scripti iudicavit Meinekius. Verum quum parum probabile sit vocabulum satis notum ἀρχηγόν in ἄγχιστον esse corruptum, ἄρχιστον potius scribendum videtur, quod nemo mirabitur in ἄγχιστον esse mutatum. Eo restituto aptissima prodit sententia, qua *supremum imperium* nunc penes Clytaemnestram esse dicitur. Ἄρχιστος autem ab ἀρχός formatum ut βασιλεύτατος ab βασιλεύς, et alia huiusmodi, de quibus dictum in Thesauro vol. 2. p. 168. Mirabilius est ἀρχέστατος (pro ἀρχαιότατος, ut videtur, ab grammaticis acceptum) quod ex Aeschyli Penelopa memorat Philoxenus in Etym. M. p. 31, 5.

V. 301. φρουρὰ προσαιθρίζουσα πόμπιμον φλόγα] Legebatur φρουρὰ πλέον καίουσα τῶν εἰρημένων, quod debile est imbecilli interpolatoris commentum versum in libro antiquiore maximam partem obliteratum utcunque resarcientis. Digna Aeschylo verba feliciter servavit Hesychius, Προσαιθρίζουσα πόμπιμον φλόγα: πρὸς τὸν αἰθέρα ποιοῦσα, ὥστε ἄνω πέμπεσθαι τὴν φλόγα. De quo dixi in Praefat. ad editionem Oxoniensem secundam p. VII. collatis duobus similibus quorum notitiam Hesychio debemus Aeschyli verbis οὐρανίζειν et προσαυρίζειν. Eidem debetur quod v. 677. Toupius (Emend. vol. 3. p. 557.) pro καὶ ζῶντα καὶ βλέποντα restituit χλωρόν τε καὶ βλέποντα, ex glossa illius, χλωρόν τε καὶ βλέποντα: αντὶ τοῦ ζῶντα.

V. 304. ὤτρυνε θεσμὸν μὴ ῥαχίζεσθαι πυρός] Sic correxi leve codicis Med. vitium χαρίζεσθαι, de quo videnda quae dixi in Fleckeiseni Annalibus a. 1863. vol. 87. p. 83. 84. Verbum ῥαχίζειν grammatici explicant per διακόπτειν, quod ipsum

quoque non raro de oratione interrupta dicitur, de quo in Thesauro dixi vol. 2. p. 1188. ubi addi potest διακόπτειν τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου, quod dixit Clemens Alex. p. 829. Ceterum simili metaphora primus quantum novimus et solus Aeschylus usus infra dixit v. 505. πολλῶν ῥαγεισῶν ἐλπίδων.

V. 412. 413. πάρεστι — ἀφημένων ἰδεῖν] In apographis — nam horum tantum fide utimur, quum haec pars fabulae ex codice Mediceo aliquot abhinc seculis ablata sit — verba sic scripta sunt, πάρεστι σιγᾶς ἄτιμος ἀλοίδορος ἄδιστος ἀφεμένων ἰδεῖν, unde, sublata una vocabuli ἄδιστος litera δ, antiqua instaurari potest scriptura Aeschyli, ΠΑΡΕΣΤΙΣΙΓΑΣΑΤΙΜΟΣΑΛΟΙΔΟΡΟΣΑΙΣΤΟΣΑΦΕΜΕΝΟΝΙΔΕΙΝ, quae recentiore adhibita orthographia sic est explicanda,

πάρεστι σιγᾶς ἀτίμως ἀλοιδόρως
ἄστους ἀφημένων ἰδεῖν.

remoto verbo ἀφίεσθαι, quod parum aptum huic loco est. Nam Menelaus non *dimissus* ab Helena est, sed *desertus* ab ea domi inglorius desidet, quod verbo ἀφῆσθαι significatur. Partem veri vidit Simo Karstenius, qui coniecit πάρεστι σιγᾶς ἀτίμους ἀλοιδόρους αἴστους ἐφημένων ἰδεῖν. Adverbiis σῖγ' ἀτίμως coniunctis usus est Aeschylus Choeph. 96. Non animadvertit vitium scholiasta Byzantinus, homo ἄπορα πόριμος, qui totum illud σιγᾶς ἄδιστος ἀφεμένων satis verbose explicat in scholiorum editione mea p. 506, 7 — 12. Adiectivi αἴστος et verbi αἴστουν formis tragici usi sunt et trisyllabis ἄϊστος ἀϊστοῦν et disyllabis ἄστος ἀστοῦν, ut ἀΐσσειν et ἄσσειν dicitur. Adiectivum disyllabum est apud Aeschylum Eumen. 565. ὤλετ' ἄκλαυτος ἄστος, verbum apud Sophoclem Ai. 516. πατρίδ' ἤστωσας δορί. et constanter apud Lycophronem, 214. 281. 339. 1282. 1341., qui etiam ἀστωτήριον dixit v. 71. In Sophocl. Trach. 881. ΔΙΗΙΣΤΩΣΕ incertum est utrum διηΐστωσε sit an διήστωσε, quum verba proxima non integra sint.

V. 520. εἴ που πάλαι, φαιδροῖσι καὶ νῦν ὄμμασι | δέξασθε κόσμῳ βασιλέα πολλῷ χρόνῳ] εἴ που Aurati emendatio est pro ἤπου. Tum legebatur φαιδροῖσι τοισίδ' ὄμμασι, ab Triclinio in τοῖσιν ὄμμασι mutatum. Est hoc ineptum supplementum correctoris, qui si usitatissimae recordatus esset for-

mulae εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν, hic quoque καὶ νῦν restituendun. esse vidisset.

V. 589. χαίρω· τεθνᾶναι δ' οὐκέτ' ἀντερῶ θεοῖς] τεθνᾶναι producta syllaba media pro τεθνάναι nemo dixit neque Aeschylum dixisse verisimile est. Scribendum videtur χαίρω τι· τεθνάναι. — ad quae chorus, perspecto quid illud τι sit, respondet, ἔρως πατρῴας τῆσδε γῆς σ' ἐγύμνασεν. Χαίρω τι dixit Diphilus apud Athen. 6. p. 236. C. γέγηθα καὶ χαίρω τι καὶ πτερύττομαι.

V. 895—902. Seclusi versus octo ab falsario illatos, νῦν ταῦτα πάντα τλᾶσ' ἀπενθήτῳ φρενὶ | λέγοιμ' ἂν ἄνδρα τόνδε τῶν σταθμῶν κύνα, | σωτῆρα ναὸς πρότονον, ὑψηλῆς στέγης | στῦλον ποδήρη, μονογενὲς τέκνον πατρὶ, | καὶ γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα, | κάλλιστον ἦμαρ εἰσιδεῖν ἐκ χείματος, | ὁδοιπόρῳ διψῶντι πηγαῖον ῥέος. | τερπνὸν δὲ τἀναγκαῖον ἐκφυγεῖν ἅπαν. in quibus diversissimae comparationes ita sunt cumulatae, ut non Aeschylum, sed Theodorum Prodromum similesque poetas audire videamur, qui in hoc exaggeratarum descriptionum genere multum studii posuerunt.

V. 1041. καὶ παῖδα γάρ τοι φασὶν Ἀλκμήνης ποτὲ | πραθέντα τλῆναι δουλίας μάζης βίᾳ] Sensit huius loci vitium Triclinius, qui temeraria usus coniectura scripsit πραθέντα τλῆναι καὶ ζυγῶν θιγεῖν βίᾳ, non animadvertens Aeschylum scripsisse quod solum aptum huic loco verissime restituit Engerus, δουλίας μάζης τυχεῖν, cui adscriptum fuit βίᾳ, ut indicaretur non fortunae casu, sed vi illata factum esse ut Herculi servilis conditio subeunda fuerit: nisi lacunae explendae caussa additum est, quum excidisset τυχεῖν. Post hunc infinitivum τυχεῖν apte sequuntur verba, εἰ δ' οὖν ἀνάγκη τῆσδ' ἐπιρρέποι τύχης.

V. 1283. ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας, | ἄξειν νιν ὑπτίασμα κειμένου πατρός.] Priorem versum grammaticus in Crameri Anecd. Oxon. vol. 1. p. 88, 8. et in cod. Voss. Etym. M. p. 134, 35., ubi de verbo ἀρηρέναι agitur, sic scriptum affert, omisso poetae nomine, ἄραρε γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας: unde, remoto glossemate ὀμώμοται, haec sic correxi, ἄραρε γάρ τις ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας, | ἥξειν τιν' ὑπτίασμα κειμένου πατρός, quae de Oreste dicta sunt, ut in Choeph. 119. ἐλθεῖν τιν' αὐτοῖς

δαίμον' ἢ βροτῶν τινά. Et *ἥξειν τιν'* scribendum esse vidit Simo Karstenius.

CHOEPHOROE.

V. 269—273. *οὗτοι προδώσει Λοξίου μεγασθενὴς | χρησμὸς κελεύων τόνδε κίνδυνον περᾶν, | κἀξορθιάζων πολλὰ καὶ δυσχειμέρους | ἅτας ὑφ' ἧπαρ θερμὸν ἐξαυδώμενος, | εἰ μὴ μέτειμι τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους.*] In his versibus Orestis interpolator quod Aeschylus scripserat *εἰ μὴ μέτειμι τοῦ φόνου τοὺς αἰτίους*, (ut v. 117. est *τοῖς αἰτίοις τοῦ φόνου*), in *τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους* mutavit, exquisita, ut videbatur, brevitate dictum pro *τοῦ φόνου τοῦ πατρός*, ut viginti tres (274 — 296.) qui sequuntur versus suos (*τρόπον τὸν αὐτὸν — παμφθάρτῳ μόρῳ*) annectere posset, in quibus poenae quae vel Orestem maneant non obedientem oraculo quo patris caedem ulcisci iubebatur vel alios quosvis similis culpae reos — nam haec duo interpolator inepte et contra poetae mentem permiscet, quemadmodum v. 279. verbis *τὰς δὲ νῷν νόσους* usus Electrae mentionem ab hoc loco plane alienam intulit — horrendum in modum describuntur strepituque verborum qui Aeschyleum quid sonare videatur et facile lectores occaecare possit qui non consueverint in huiusmodi interpolatorum additamentis singula quaeque verba, eorum constructionem, figuras dicendi, ordinem et nexum sententiarum quasi *χαλκηλάτῳ πλάστιγγι* ponderare, ut ipsius huius poetae locutione utar ex v. 290., etsi alienum iu sensum ab eo detorta, quem ex Aeschylo Etymol. M. p. 674, 20. annotavit, *πλάστιγξ ἡ μάστιξ, ἀπὸ τοῦ πλήσσειν παρ' Αἰσχύλῳ*, et fortasse Hesychius quoque, qui pariter *πλάστιγξ* per *μάστιξ* interpretatur, quo ipso Aeschylus, si haec scripsisset, haud dubie usurus erat, ut tribus aliis in trimetris (Prom. 682. Sept. 608. Ag. 642.) *μάστιγι θείᾳ, θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ* et *διπλῇ μάστιγι* (*Ἄρεως*) dixit. Neque aliter Lycophro, qui *ἀγηλάτῳ μάστιγι* dixit v. 436. Ceterum ne inique cum interpolatore agere videar, non tacebo, esse in eius invento quod admiratione nostra dignum sit. Nam viginti

tribus quos Oresti affinxit versibus oratione praestitit quod Orestes vel ab se vel ab alio quoquam praestari facto posse negat v. 1029. καὶ φίλτρα τόλμης τῆσδε πλειστηρίζομαι | τὸν πυθόμαντιν Λοξίαν χρήσαντ' ἐμοὶ | πράξαντι μὲν ταῦτ' ἐκτὸς αἰτίας κακῆς | εἶναι, παρέντα δ' — οὐκ ἐρῶ τὴν ζημίαν· | τόξῳ γὰρ οὔτις πημάτων προσίξεται. Sublata igitur interpolatoris declamatione Orestes post verba εἰ μὴ μέτειμι τοῦ φόνου τοὺς αἰτίους aptissime pergit, τοιοῖσδε χρησμοῖς ἄρα χρὴ πεποιθέναι, | κεἰ μὴ πέποιθα, τοὔργον ἔστ' ἐργαστέον. | πολλοὶ γὰρ εἰς ἓν συμπίτνουσιν ἵμεροι, | θεοῦ τ' ἐφετμαὶ καὶ πατρὸς πένθος μέγα, | καὶ πρὸς πιέζει χρημάτων ἀχηνία etc. ex quibus versibus et Eumen. 464—467. ἔκτεινα τὴν τεκοῦσαν, οὐκ ἀρνήσομαι, | ἀντικτόνοις ποιναῖσι φιλτάτου πατρός. | καὶ τῶνδε κοινῇ Λοξίας ἐπαίτιος, | ἄλγη προφωνῶν ἀντίκεντρα καρδίᾳ, | εἰ μή τι τῶνδ' ἔρξαιμι τοὺς ἐπαιτίους, interpolator sumsit quae v. 274. 275. dixit, τρόπον τὸν αὐτὸν ἀνταποκτεῖναι λέγων, | ἀποχρημάτοισι ζημίαις ταυρούμενον, mirabili usus locutione, ἀποχρημάτοισι ζημίαις ταυροῦσθαι.

V. 361. βασιλεὺς γὰρ ἦν, ὅφρ' ἕξῃ, μόριμον λάχος περαίνων | χεροῖν πεισιβρότῳ τε βάκτρῳ.] Codex πιμπλάντων χεροῖν πισίμβροτόν (πεισίβροτον Pauwius) τε βάκτρον. Postrema correxit Schuetzius, restitutis quos sententia postulat dativis πεισιβρότῳ τε βάκτρῳ. Nam absurdum est Agamemnonem dici manibus implevisse πεισίβροτον βάκτρον, πιμπλάντων autem, quum prima syllaba brevi opus sit, in πιπλάντων mutabat Heathius, inaudita mensura et inaudita veteribus Atticis — qui πιμπλάναι pariterque ἐμπιμπλάναι et quae sunt reliqua composita, non πιπλάναι dixerunt — forma, neque intelligens ineptum esse genitivum participii pluralis positum ubi nominativus singularis requirebatur. Ex quo sequitur πιμπλάντων librarii errore legi pro πιμπλάνων, quod est vetus glossema verbi ab Aeschylo positi, quod haud dubie περαίνων fuit. Hoc igitur restitui: de quo videnda quae dixi in Fleckeiseni Annalibus a. 1863. vol. 87. p. 79. 80.

V. 373—416. Hanc libri Medicei paginam (fol. 36 a) in tabula lithographica delineatam scholiorum editioni Oxoniensi adieci, ut lectoribus quandam quasi imaginem codicis exhiberem, etsi non omni ex parte perfectam. Nam nec literarum apices,

per codicem totum saepe pallidiores, ubique exprimi nec diversarum manuum correctiones literaeque sub lituris latentes repraesentari omnes ac discerni possunt, quarum multae quidem satis perspicuae sunt, aliae vero erui non possunt nisi quando *λαμπρὸν ἡλίου φάος* in aethere micat, vix ac ne vix quidem quando *Ζεὺς ξυννεφεῖ*. Ad has igitur minutias, quae repraesentari in lapide nequeunt, pernoscendas commentario opus est qualem ego Duebneri amicitiae debeo, labore quam fructu maiore susceptum. Nam sub lituris plerumque nihil aliud latet quam vulgaria librariorum priorum peccata, raro verior scriptura. Longe maiore cum utilitate similes aliorum quorundam scriptorum membranae veteres excussae sunt, velut Xenophontis Anabasis codex Parisinus 1640. cuius sub lituris multae latent scripturae verissimae, quarum pars non exigua in aliis codicibus omnibus interpolatorum cessit commentis.

V. 490. *ὦ Περσέφασσα, δὸς δ' ἔπ' εὔμορφον κράτος*] Codex *δὸς δέ τ' εὔμορφον κράτος*. Correxi ut corrigendum esse dixeram in Philologo vol. 16. p. 229., si recte legatur *εὔμορφον*: quod si ex *σύμμορφον* corruptum sit, *δὸς δὲ σύμμορφον κράτος* coniici potest. Paullo post v. 492. Electrae dicenti, *μέμνησο δ' ἀμφίβληστρον ᾧ σ' ἐκαίνυσαν*, Orestes respondet, ut in codice legitur, *πέδαις δ' ἀχαλκεύτοις ἐθηρεύθης, πάτερ*, quod quum scriberet interpolator fraudem inscius prodidit verbo *ἐθηρεύθης*, quod Aeschylus, si venandi verbo uti voluisset, *ἐθηράθης* scripsisset. Nam etsi in verbo *θηρεύειν* per se nihil est quod reprehendi possit, tamen Aeschylo, Sophocli et Euripidi altera constanter uti placuit forma *θηρᾶν* eiusque derivatis, velut *θηρατέος*, *θηράσιμος*, *θηρατήριος*, *εὐθήρατος*, nisi ubi metrum *θηρεύειν* postularet, cuius formae pauca reperiuntur huiusmodi exempla apud Euripidem, nullum apud Sophoclem, unum, sed leviter corruptum, apud Aeschylum Prom. 858. *ἥξουσι θηρεύσοντες οὐ θηρασίμους* | *γάμους*, quod Aeschylus, si duplicato futuro uti voluisset, *θηράσοντες* scripturus erat: sed praetulit haud dubie praesens *θηρεύοντες*, quod in uno positum est apographo, casu potius, ut videtur, quam consilio. His indiciis usus veram restitui scripturam *πέδαις ἀχαλκεύτοις ὅθ' ἡρέθης, πάτερ*, quibus verbis Orestes Electrae sermonem continuat, quemadmodum Electra Orestis

sermonem continuat verbis proximis, *αἰσχρῶς τε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν*. *Δέ* autem particula, quam inseruit interpolator, non minus aliena ab hoc loco est quam supra v. 87. *ἐπεὶ πάρεστε τῆσδε προστροπῆς ἐμοὶ | πομποὶ, γένεσθε τῶνδε σύμβουλοι πέρι· | τύμβῳ δὲ χέουσα τάσδε κηδείους χοὰς | πῶς εὔφρον' εἴπω, πῶς κατεύξωμαι πατρί*; ubi errorem animadvertit Turnebus particulamque delevit. Neque enim *χέουσα* duabus syllabis pronunciari potest, quod non minus inauditum est quam *ῥέουσα* in *ῥοῦσα* contractum, nec defenditur *πλέων* una syllaba pronunciato apud Homerum, tantoque absurdius foret quia particulae addendae non solum nulla plane necessitas erat, sed etiam quia addita efficit ut verbis *τύμβῳ δὲ χέουσα* etc. non explicari praecedens *τῶνδε*, sed nova inferri videatur sententia. Eodem modo alibi interdum est peccatum, velut Sept. v. 440. *Καπανεὺς δ' ἀπειλεῖ δρᾶν παρεσκευασμένος, | θεοὺς ἀτίζων*. Sic codex. Post ea quae nuncius de Capanei protervitate dixerat non satis erat eum *δρᾶν παρεσκευασμένον* dici, quod sex reliquis quoque ducibus pariter convenit, sed hoc potius dicendum erat, *quidvis* eum ausurum esse. Quamobrem restitui *πᾶν παρεσκευασμένος | δρᾶν, θεοὺς ἀτίζων*. Literae *ΠΑΝ* quum ante *ΠΑΡ* excidissent, corrector *δρᾶν* huc transposuit ex versus proximi initio, ubi abesse per metrum poterat et fortasse abundare adeo videbatur non attendenti ad *θεούς* nominis synizesin, nec sentienti verba haec praecedentibus *ἡ γλῶσσ' ἀληθὴς γίγνεται κατήγορος* sine particula *δέ* adiungi debuisse.

V. 534. *οὗτοι μάταιον ἂν τόδ' ὄψανον πέλοι*] Legebatur absurde *ἀνδρὸς ὄψανον πέλει*. Optime emendavit Fr. Martinus.

V. 565. *καὶ δὴ θυρωρῶν* (inquit Orestes ad aedes regias cum Pylade accessurus) *οὔτις ἂν φαιδρᾷ φρενὶ | δέξαιτ', ἐπειδὴ δαιμονᾷ δόμος κακοῖς. | μενοῦμιν οὕτως ὥστ' ἐπεικάζειν τινὰ | δόμους παραστείχοντα καὶ τάδ' ἐννέπειν | 'τί δὴ πύλαισι τὸν ἱκέτην ἀπείργετε* (codex *ἀπείργεται*, ut in versu Persarum supra apposito p. LXVIII., 13. *πέμπεται* pro *πέμπετε*), | *Αἴγισθος εἴπερ οἶδεν ἔνδημος παρών;*' Ultima verba interpretes idem significare putarunt quod *ἐν δόμοις παρών*: quod si voluisset Aeschylus, hoc ipsum erat dicturus, ut Sophocles dixit Oed. R. 757. *η κἀν δόμοισι τυγχάνει τανῦν παρών;* Ae-

gisthus utrum domi an extra domum versetur incertum relinquit Orestes in suis ipsius verbis quae sequuntur, *εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἑρκείων πυλῶν | κἀκεῖνον ἐν θρόνοισιν εὑρήσω πατρὸς, | ἢ καὶ μολὼν ἔπειτά μοι* etc. Verum Aegisthum non in aedibus versari, sed peregre abesse, ex iis quae infra aguntur et dicuntur usque ad v. 838., ubi tandem advenit ab verbis exorsus *ἥκω μὲν οὐκ ἄκλητος, ἀλλ' ὑπάγγελος*, clarissime apparet: in quo Aeschylo prorsus convenit cum Sophocle et Euripide in fabulis Electrae nomine inscriptis, in quibus idem quod in Choephoris argumentum tractatur. Nam apud Sophoclem choro quaerenti v. 310. *φέρ' εἰπὲ, πότερον ὄντος Αἰγίσθου πέλας | λέγεις τάδ' ἡμῖν, ἢ βεβῶτος ἐκ δόμων*; Electra respondet, *ἦ κάρτα. μὴ δόκει μ' ἄν, εἴπερ ἦν πέλας, | θυραῖον οἰχνεῖν. νῦν δ' ἀγροῖσι τυγχάνει.* quo comperto chorus v. 386. *ὅταν περ*, inquit, *οἴκαδ' Αἴγισθος μόλῃ*, et Aegisthus ipse circa finem demum fabulae (v. 1442.) ex agro in urbem reversus nihil dum de hospitibus ipsi ignotis (Oreste et Pylade), qui absente eo, plane ut apud Aeschylum, advenerant, compertum habens interrogat, *τίς οἶδεν ὑμῶν ποῦ ποθ' οἱ Φωκῆς ξένοι*; eodemque modo apud Euripidem, ubi v. 643. Aegisthus versari dicitur *ἀγρῶν πέλας τῶνδ'*, *ἱπποφορβίων ἔπι*, nymphis sacra facturus, ut apparet ex v. 625. Itaque non potest dubitari quin viator, quem Orestes Aeschyleus loquentem introducit, hoc dicere debuerit, *Cur supplicem ab domo arcetis, si Aegistho, quamvis absenti, notus est?* His de caussis emendavi *ἔκδημός περ ὤν*.

V. 980. Perpetrata matris caede Orestes orationem suam his finit verbis, *ἴδεσθε δ' αὖτε, τῶνδ' ἐπήκοοι κακῶν, | τὸ μηχάνημα*[a], *δεσμὸν ἀθλίῳ πατρὶ, | πέδας τε χειροῖν καὶ ποδοῖν ξυνωρίδα. | ἐκτείνατ' αὐτὸ καὶ κύκλῳ παρασταδὸν | στέγαστρον ἀνδρὸς δείξαθ', ὡς ἴδῃ πατὴρ, | οὐχ οὑμὸς, ἀλλ' ὁ πάντ' ἐποπτεύων τάδε | Ἥλιος, ἄναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς,*

[a]) *τὸ μηχάνημα, δεσμὸν ἀθλίῳ πατρί*] Huic versui simillima sunt verba ab scholiasta Eurip. Orest. 25. vol. 2. p. 42, 6. prolata, quae vix dubitari potest quin ad Clytaemnestrae facinus sint referenda, *Αἰσχύλος δέ φησιν "ἀμήχανον τεύχημα καὶ δυσέκλυτον,"* ubi vocabulum inauditum *τεύχημα* ex *τέχνημα* corruptum videtur Nauckio in Fragm. Trag. p. 87. (ut *δόλια τεχνήματα* dixit Eurip. Iphig. Taur. 1355.) nec *δυσέκλυτον* sanum est, sed haud dubie ex *δυσέκδυτον* corruptum.

quae nullum produnt vehementiorem animi motum, sed solam recte convenienterque oraculo facti conscientiam, quod ut omnibus patefiat, Solem — ut saepe fit in tragoedia — invocat, ab conviciis vero in matrem iaciendis prorsus abstinet. Nam Orestes, licet apud Aeschylum pariter atque Sophoclem et Euripidem matris facinus aversetur, tamen cum ea et viva et post caedem, quam solo Apollinis iussu ab se invito et haesitante patrari identidem dicit, satis moderate pro criminis ab ea commissi gravitate agit, ut vel ex versibus huius fabulae 892—930. videre licet. Quo poetae consilio non perspecto interpolator versibus supra appositis versus adiunxit viginti, in quibus Orestes omne conviciorum genus in matrem occisam congerit, vocabulis locutionibusque usus quae mirum quantum ab veterum Atticorum genere dicendi distant,

ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτὲ
ως τόνδ' ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκως μόρον
τὸν μητρός· *Αἰγίσθου γὰρ οὐ λέγω μόρον·*
ἔχει γὰρ αἰσχυντῆρος, ὡς νόμος, δίκην· 990
ἥτις δ' ἐπ' ἀνδρὶ τοῦτ' ἐμήσατο στύγος,
ἐξ οὗ τέκνων ἤνεγχ' ὑπὸ ζώνην βάρος,
φίλον τέως, νῦν δ' ἐχθρὸν, ὡς φαίνει, κακὸν,
τί σοι δοκεῖ; μύραινά γ' εἴτ' ἔχιδν' ἔφυ
σήπειν θιγοῦσ' ἂν ἄλλον οὐ δεδηγμένον 995
τόλμης ἕκατι κἀκδίκου φρονήματος.
τί νιν προσείπω καὶ τύχω μάλ' εὐστομῶν;
ἄγρευμα θηρὸς, ἢ νεκροῦ ποδένδυτον
δροίτης κατασκήνωμα; δίκτυον μὲν οὖν.
ἄρκυν δ' ἂν εἴποις καὶ ποδιστῆρας πέπλους. 1000
τοιοῦτον ἂν κτήσαιτο φηλήτης ἀνὴρ,
ξένων ἀπαιόλημα κἀργυροστερῆ
βίον νομίζων, τῷδέ τ' ἂν δολώματι
πολλοὺς ἀναιρῶν πολλὰ θερμαίνοι φρενί.
τοιάδ' ἐμοὶ ξύνοικος ἐν δόμοισι μὴ 1005
γένοιτ' ὀλοίμην πρόσθεν ἐκ θεῶν ἅπαις.

Quae quam parum Aeschylea sint optime intelligi potest comparatione facta cum versibus Cassandrae de Clytaemnestra in gam. 1231. — ex quibus nonnulla suos in usus nonnihil mutata convertit interpolator Choephororum —

τοιαῦτα τολμᾷ· θῆλυς ἄρσενος φονεὺς
ἔστιν. τί νιν καλοῦσα δυσφιλὲς δάκος
τύχοιμ' ἄν; ἀμφίσβαιναν ἢ Σκύλλαν τινὰ
οἰκοῦσαν ἐν πέτραισι, ναυτίλων βλάβην,
θύουσαν Ἅιδου μητέρ' ἄσπονδόν τ' Ἄρη
φίλοις πνέουσαν;

et cum ipsius versibus Orestis Choeph. 246.

Ζεῦ Ζεῦ, θεωρὸς τῶνδε πραγμάτων γενοῦ·
ἰδοῦ δὲ γένναν εὖνιν ἀετοῦ πατρὸς
θανόντος ἐν πλεκταῖσι καὶ σπειράμασι
δεινῆς ἐχίδνης,

unde *ἔχιδναν* sumsisse videtur interpolator, addita muraena cum *γε* particula, hiatus vitandi caussa, *μύραινά γ' εἶτ' ἔχιδν' ἔφυ·* — nisi *μύραιν' ἄρ' εἶτ' ἔχιδν' ἔφυ* scripsit — quo fortasse respicit Hesychius, *μύραινα: ἐπὶ τοῦ κακοῦ ἐλέγετο ὡς ἔχιδνα*, etsi hoc incertum est, quum etiam alii poetae sic locuti sint, velut Aristoph. Ran. 476. 478. ubi scholiasta annotavit, *ἀντὶ δέ τοῦ εἰπεῖν ἔχιδναν μύραιναν εἶπε.* Manifestissimum autem interpolationis indicium, quod etiam ab lectoribus hoc in genere minus exercitatis facile observari potest, in locis paullo longioribus in eo positum est, quod intra versuum numerum non magnum tot vel nova vel inusitata et saepe mirabilia vocabula constipata sunt quot intra parem versuum numerum neque alibi ab Aeschylo, licet vocabulorum plurimorum inventore, omniumque minime in senariis diverbiorum, neque ab ullo alio poeta Graeco vetere, aut in tragoedia aut in aliis carminum generibus, usquam constipata reperiuntur. Quod casu factum esse ut Aeschylus paucis in locis trilogiae Orestęae, iisque etiam propter alias rationes suspectis, committeret, credat qui potest. Nam quod Philoxenus Cytherius in *Δείπνῳ*, quem *ὀνόμασιν ἰδίοισι καὶ καινοῖσι χρῆσθαι πανταχοῦ* dixit Antiphanes apud Athen. 14. p. 653., comici interdum, et Lycophro Alexandrinus per totum carmen suum, nova vocabula *ὅλῳ τῷ θυλάκῳ* effuderunt, et si qui sunt similes aliorum in poesi ac prosa lusus, vel risus captandi vel doctrinae ostentandae caussa facti, ea omnia generis esse longe alius nemo tam imperitus erit quin ultro fateatur. Accedit ad haec in loco de quo nunc agimus aliud quo falsarius

se prodidit indicium in versibus eius primis positum, *ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτὲ | ὡς τόνδ' ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκως μόρον | τὸν μητρὸς*, quibus manifesto respicit ad Apollinem in Eumenidibus a partibus Orestis stantem coram Areopago. Confudit igitur Solis et Apollinis numina, quod non minus perversum est quam si quis Aeschylum pro *Ἥλιος ἄναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς* etiam *ἄναγν' Ἀπόλλων μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς* scribere, aut in Eumenidibus *Ἥλιον* Orestis caussam coram Areopago agentem introducere potuisse credat, quemadmodum librarii in omni scriptorum genere *Ἡλίου* et *Ἀπόλλωνος* nominum alterum pro altero saepissime posuerunt, quia utriusque dei nomen eodem in libris antiquioribus monogrammate expressum erat, quod norunt qui codices tractarunt.

V. 1048. *ἀᾶ, | δμωαὶ γυναῖκες, αἵδε Γοργόνων δίκην—*] Verbis *δμωαὶ γυναῖκες* chorum apte compellat Electra, ubi ipsa primum in scenam prodit, v. 84, hic vero non solum inutilis illa est compellatio, sed etiam inepta fit verbis ita collocatis ut *γυναῖκες* cum *αἵδε*, quo Furiae significantur, coniungendum esse videatur. Aeschylus aut *ἀᾶ, γυναῖκες αἵδε* —, aut, quod multo probabilius, interiectione extra versum posita, scripserat *ἀᾶ, | πέλας γυναῖκες αἵδε* —. Nam videre sibi videtur Furias Orestes, ut dicit v. 1060.

EUMENIDES.

V. 352. Mirum in modum glossemata cumulata sunt in carmine v. 352. — 366. qui versus sic scripti sunt in codice (nisi quod *δομάτων* et *πίθασος* habet pro *δωμάτων* et *τιθασός*)

πανλεύκων δὲ πέπλων
ἄμοιροσ ἄκληροσ ἐτύχθην.
δωμάτων γὰρ εἱλόμαν
ἀνατροπάσ, ὅταν αρησ
5 *τιθασὸσ ὢν φίλοσ ἔλημ.*
ἐπὶ τὸν ὦ διόμεναι
κρατερὸν ὄνθ' ὁμοίωσ
μαυροῦμεν ὑφ' αἵματοσ νέου.

et in antistropha

ζεὺσ γὰρ αἱματοσταγὲσ ἀ
10 ξιόμισον ἔθνοσ τόδε λέσχασ
ασ ἀπηξιώσατο etc.

Primum in his glossema est v. 2. ἄκληρος ad ἄμοιρος adscriptum, quo sublato in editione Oxoniensi secunda restitui, quo multo magis hic opus erat, adiectivum μούνα, ἄμοιρος μούνα ἐτύχθην. Nam de atro peplorum colore per se spectato Furiis Aeschyleis non magis ulla esse poterat caussa querendi quam hodie doctoribus et scholaribus Academiarum quarundam, qui ipsi quoque atris induti palliis incedunt, nemine unquam, quod equidem sciam, eo de colore conquesto. Quod non dico ut μούνα ab Aeschylo omitti potuisse negem, sed ut subabsurdum esse ostendam si quis credat Aeschylum μούνα, in quo vis sententiae versatur, omisisse, ut locum faceret prorsus supervacaneo post ἄμοιρος vocabulo ἄκληρος, quo Hesychius aliique grammatici adiectivum ἄμοιρος explicant. Vera autem restituta scriptura metri dactylici forma prodit Aeschylo usitatissima,

παλλεύκων δὲ πέπλων ἄμοιρος μούνα ἐτύχθην
⏑ ⏓ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏒ || ⏑ ⏓ ⏑ ⏑ ⏑ – ⏓

quae etiam antistrophico versui facile potest restitui ubi quod nunc legitur αἱματοσταγές locum non habet in metro dactylico, ex quo sequitur Aeschylum alio eiusmodi composito esse usum, sive id αἱματόφυρτον sive αἱμοφόρυκτον sive aliud fuit: unde, addito, quod in huiusmodi locutionibus usitatissimum est, πᾶν, scribendum,

Ζεὺς γὰρ αἱματόφυρτον πᾶν ἔθνος τόδε λέσχας—.

Nam quod in codice adiectum est ἀξιόμισον, ipsum quoque interpreti debetur, qui ad ἀπηξιώσατο adscripserat ἀξιόμισον ἡγήσατο vel simile quid. Adiectiva cum ἄξιος composita usitatissima sunt scriptoribus recentioribus: in tragicorum quae supersunt fabulis nulla huiusmodi composita reperiuntur praeter ἀξιόθρηνος, ἀξιοπενθής et ἀξιόχρεως apud Euripidem Alc. 907. Hipp. 1465. Orest. 596. Neque Aeschylus, si adiectivo isto uti voluisset, ἀξιόμισον erat scripturus, sed ἀξιομισές, ut παντομισῆ κνώδαλα, non παντόμισα dixit Eumen. v. 644: de quibus formis dixi in Supplementis Thesauri vol. 9. s. v. Ἀξιό-

μισος. V. 5. 6. φίλοσ et ἐπὶ τὸν ὦ recte ir φίλον et ἐπιτόνως mutavit Turnebus. V. 7. Et sensus ut antistrophici versus mensura postulat quod partim Hermannus partim Arnaldus restituerunt κρατερὸν ὄντα περ ὄμως. V. 8. Verba ὑφ' αἵματοσ νέου ex glossemate illata esse non fugit editores. Ego restitui νεόαιμον, cui illud adscriptum fuit eodem fere modo quo in Persis v. 275. ad πολυβαφῆ in cod. Med. adscriptum est ὑπὸ τοῦ αἵματος. Νεόαιμον autem Furiae dicunt quia crimina celeriter ulciscuntur.

V. 429. Codex ἀλλ' ὅρκον οὐ δέξαιτ' ἂν, οὐ δοῦναι θέλει. Correxi εἰ δοῦναι θέλοιν, cui aptum est quod respondet Minerva, κλύειν δίκαιος μᾶλλον ἢ πρᾶξαι θέλεις. De forma optativi in οιν pro οιμι dixi supra p. LXXIII.

V. 683—706. Versus tres ab verbis κερδῶν ἄθικτον usque ad φρούρημα γῆς καθίσταμαι, qui in codice post Πέλοπος ἐν τόποις (v. 703.) leguntur, Hermannus post v. 682. transposuit. Cuius verissimis rationibus qui oblocuti sunt, non magis quam ipse animadverterunt versus 683—699. ab verbis ἔσται δὲ καὶ τὸ λοιπὸν usque ad ἔνδικος βροτῶν non Aeschyli, sed interpolatoris esse, quibus sublatis optime procedit Aeschyli oratio, qua Athenienses verbis ipsa sua simplicitate gravissimis admonentur ne Areopagi auctoritatem unquam labefactari patiantur, quod anno fere ante quam trilogia Orestea ageretur attentaverat Ephialtes,

κλύοιτ' ἂν ἤδη θεσμὸν, Ἀττικὸς λεὼς,
πρώτας δίκας κρίνοντες αἵματος χυτοῦ.
κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον,
αἰδοῖον, ὀξύθυμον, εὐδόντων ὕπερ
5 ἐγρηγορὸς φρούρημα γῆς καθίσταμαι.
τοιόνδε τοι ταρβοῦντες ἐνδίκως σέβας
ἔρυμά τε χώρας καὶ πόλεως σωτήριον
ἔχοιτ' ἂν οἷον οὔτις ἀνθρώπων ἔχει,
οὔτ' ἐν Σκύθαισιν οὔτε Πέλοπος ἐν τόποις.
10 ταύτην μὲν ἐξέτεινν' ἐμοῖς παραίνεσιν
ἀστοῖσιν ἐς τὸ λοιπόν· ὀρθοῦσθαι δὲ χρὴ
καὶ ψῆφον αἴρειν καὶ διαγνῶναι δίκην
αἰδουμένους τὸν ὅρκον. εἴρηται λόγος.

Versus *τοιόνδε τοι ταρβοῦντες ἐνδίκως σέβας*, qui aptissime sequitur post verba quibus Minerva inexpugnabilem Areopagi et iustitiam et severitatem descripsit, nunc cum proximis suo loco motus legitur, illatis post secundum Minervae versum septemdecim interpolatoris loquacissimi versibus his,

ἔσται δὲ καὶ τὸ λοιπὸν Αἰγέως στρατῷ
ἀεὶ δικαστῶν τοῦτο βουλευτήριον[a].
πάγον δ' Ἄρειον τόνδ', Ἀμαζόνων ἕδραν,
σκηνάς θ', ὅτ' ἦλθον Θησέως κατὰ φθόνον
5 *στρατηλατοῦσαι, καὶ πόλιν νεόπτολιν*
τήνδ' ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν τότε·
Ἄρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος
πέτρα, πάγος τ' Ἄρειος· ἐν δὲ τῷ σέβας
ἀστῶν φόβος τε συγγενὴς τὸ μὰ δικεῖν
10 *σχήσει τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς,*
αὐτῶν πολιτῶν μὴ πικραινόντων νόμους
κακαῖς ἐπιρροαῖσι· βορβόρῳ θ' ὕδωρ
λαμπρὸν μιαίνων οὔποθ' εὑρήσεις ποτόν.
τὸ μήτ' ἄναρχον μήτε δεσποτούμενον

[a]) Quod verba *τοῦτο βουλευτήριον*, quae quarto abhinc versu in verbis Aeschyli praecesserant, hic repetuntur, a quibusdam est reprehensum, sed facile defendi potest. Nam simile quid Aeschylo ipsi in adiectivo *τὰ πρόσφορα* accidit in Choeph. 710—715., ubi Clytaemnestra, absente Aegistho, famulum iubet ut Orestem et Pyladem, qui hospites advenerant, in domum deducat, *ἀλλ' ἔσθ' ὁ καιρὸς ἡμερεύοντας ξένους* | *μακρᾶς κελεύθου τυγχάνειν τὰ πρόσφορα.* | *αἰνῶ δὲ πράσσειν ὡς ἐπ' εὐθυνῳτάδε.* Quae quum subobscure dicta essent, tribus aliis opus esse visum est versibus, quos post *τὰ πρόσφορα* inserendos margo codicis Medicei servavit, *ἄγ' αὐτὸν εἰς ἀνδρῶνας εὐξένους δόμων,* | *ὀπισθόπους δὲ τούσδε καὶ ξυνεμπόρους,* | *κἀκεῖ κυροῦντων δώμασιν τὰ πρόσφορα,* superscriptis in codice ab eadem manu verbis *πρὸς παρόντα γάρ*, appositaque mox in vicinia versuum 718. et 719. nota ζ^{τ} (i. e. *ζήτει*), licet nihil illic sit in quo quis haereat. Ceterum *τὰ πρόσφορα* hoc loco breviter dicit Clytaemnestra, quoniam pluribus explicuit v. 668.

ξένοι, λέγοιτ' ἂν εἴ τι δεῖ· πάρεστι γὰρ
ὁποῖάπερ δόμοισι τοῖσδ' ἐπεικότα,
καὶ θερμὰ λουτρὰ καὶ πόνων θελκτήρια.

ubi ne qua de sensu verborum *πόνων θελκτήρια* dubitatio relinquatur, addit *stragulum iustorumque oculorum παρουσίαν εἶναι,*

στρωμνή, δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία.

15 ἀστοῖς περιστέλλουσι βουλεύω σέβειν,
καὶ μὴ τὸ δεινὸν πᾶν πόλεως ἔξω βαλεῖν.
τίς γὰρ δεδοικὼς μηδὲν ἔνδικος βροτῶν;

Fabellae de Amazonibus Theseo *invidentibus* et πόλιν νεόπτολιν ὑψίπυργον ἀντιπυργωσάσαις, quam praeclarus hic poeta aut ipse finxit aut ab alio reconditarum historiarum scrutatore accepit, fidem habuerunt qui ad hos versus respiciunt grammaticus in Etym. M. p. 139, 8. et Eustathius ad Dionys. P. v. 653., quod nemo mirabitur: nihil de ea compertum habuerunt Pausanias, Aristides aliique, longe alias multoque graviores de origine nominis Areopagi narrationes secuti, quibus Aeschylus, si quid ea de re dicere voluisset, multo maiore cum vi ad ostendendam Areopagi et auctoritatem summam et vetustatem uti potuisset quam eo quod nunc legimus commento, quod praecedentibus de tempore futuro verbis ne apte quidem est annexum. Nec Plutarchus ullam fabellae istius mentionem fecit, licet bellum Herculis caussa cum Amazonibus — quarum unam, Hippolytam, in matrimonium duxit Theseus — gestum copiose enarraverit in Vita Thesei c. 26. 27. allatis multis historicorum veterum testimoniis, inter quos Bion est, qui narraverat φύσει οὔσας τὰς Ἀμαζόνας φιλάνδρους οὔτε φυγεῖν τὸν Θησέα προσβάλλοντα τῇ χώρᾳ, ἀλλὰ καὶ ξένια πέμπειν, quae non *invidiae*, sed favoris sunt documenta. Scaligeri opinionem, qui Ennium in Eumenidibus ad v. 7. 8. respexisse putabat, satis erit verbo notasse. Nititur enim infelici de verbis Ennii apud Varronem De lingua Lat. 7, 19. corruptis coniectura, quorum etsi scriptura incerta est, recte tamen ea ad versum Aeschyli 753. rettulisse videtur Otto Ribbeckius p. 270. V. 11. quod in codice est μὴ πικαινόντων νόμους bene correxit Valckenarius in schedis mss. restituto πικραινόντων, quo verbo Aeschylus vix erat sic usurus, sed quod dignum est horum versuum scriptore. Proxima verba βορβόρῳ ὕδωρ λαμπρὸν μιαίνων οὔποθ' εὑρήσεις ποτόν ab Zenobio 2, 76. aliisque post eum paroemiographis inter proverbia sunt relata, etsi scriptore non nominato, ἐπὶ τῶν τὰ κάλλιστα μιγνύντων τοῖς αἰσχίστοις. Sequentes versus quattuor ex cantico Eumenidum v. 516 — 528. non apte sunt adumbrati — in quo nihil foret quod reprehendi posset — sed inepte conficti, ubi quod Aeschylus dixerat ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν

αὖ καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον δεῖ μένειν καθήμενον, interpolator in lepidum convertit consilium, *μὴ τὸ δεινὸν πᾶν πόλεως ἔξω βαλεῖν*, quod ne ridiculum videretur, adiecto versu cavere voluit, *τίς γὰρ δεδοικὼς μηδὲν ἔνδικος βροτῶν*; Illa vero, *τὸ μήτ' ἄναρχον μήτε δεσποτούμενον ἀστοῖς περιστέλλουσι βουλεύω σέβειν*, satis accurate respondent Aeschyleis v. 526. *μήτ' ἄναρκτον βίον μήτε δεσποτούμενον αἰνέσῃς*, ubi metrum versus antistrophici postulat, quod Wieselerus docte restituit, *ἀνάρχετον*, ut *ἀπεύχετος* et *ἀπευκτός*, *ἀμάχετος* et *ἄμαχος* alibi dixit Aeschylus, *ἀγάμετος* et *ἄγαμος* Sophocles, nec dubitandum quin id ipsum in codice suo legerit interpolator, non *ἄναρκτον*, quod haud dubie codicum multo quam ille recentiorum vitium est. Nam *ἄναρκτον* si legisset, nihil caussae erat cur *ἄναρχον* potius quam illud scriberet: *ἀνάρχετον* vero quum metro non aptum esset, elegit quod proximum ei erat, *ἄναρχον*.

Non melioris notae sunt versus octo 767 — 774. quorum ineptias, breviter ab me notatas in Annotationibus Oxoniensibus vol. 2. p. 565., etiam Linwoodius perspexit,

αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ὄντες ἐν τάφοις τότε
τοῖς τάμὰ παρβαίνουσι νῦν ὁρκώματα
ἀμηχάνοισι πράξομεν δυσπραξίαις
ὁδοὺς ἀθύμους καὶ παρόρνιθας πόρους
τιθέντες, ὡς αὐτοῖσι μεταμέλῃ πόνος·
ὀρθουμένων δὲ καὶ πόλιν τὴν Παλλάδος
τιμῶσιν ἀεὶ τήνδε συμμάχῳ δορὶ
αὐτοῖσιν ἡμεῖς ἐσμεν εὐμενέστεροι.

His interpolatorum additamentis, pridem ab me notatis, nunc addendi sunt versus septem 667—673.

ἐγὼ δὲ, Παλλὰς, τἄλλα θ' ὡς ἐπίσταμαι,
τὸ σὸν πόλισμα καὶ στρατὸν τεύξω μέγαν,
καὶ τόνδ' ἔπεμψα σῶν δόμων ἐφέστιον,
ὅπως γένοιτο πιστὸς ἐς τὸ πᾶν χρόνου
καὶ τόνδ' ἐπικτήσαιο σύμμαχον, θεὰ,
καὶ τοὺς ἔπειτα, καὶ τάδ' αἰανῶς μένοι
στέργειν τὰ πιστὰ τῶνδε τοὺς ἐπισπόρους.

Quam declamatiunculam, Apollinis orationi v. 657 — 666., qua omnia continentur quae dici hic debebant, ab falsario appensam,

tollendam esse sagaciter perspexit Weilius. Locutiones quibus usus est interpolator partim Aeschyleae sunt. *Δόμων ἐφέστιος ἐμῶν* dixerat Apollo supra v. 577. Versus quartus assimilatus est versui Sept. 20. *ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος πιστοὶ τόδε*, de quo supra dicebam p. XVI. XVII. Exquisitum adverbii *αἰανῶς* pro *ἀεί* positi usum praeiverat Aeschylus supra v. 527. *ἐς τὸν αἰανῆ χρόνον*, cuius locutionis alterum exemplum est in inscr. Corcyraea aetatis multo inferioris ab Mustoxyde edita *(Delle cose Corciresi*, vol. 1. Corcyrae a. 1848. p. 334.), repetita in Museo Rhenano a. 1863. vol. 18. p. 554. ubi haec leguntur senariorum fragmenta

⏑ – ⏑ – ⏑ – *γυναιξὶ καὶ τέκνοις*
⏑ – ⏑ – ⏑ *εἰς τὸν αἰανῆ χρόνον*
⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ *εἰληφὼς κλέος*
⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ *καὶ τέκνοις βίον.*

Vocabuli vero *ἐπισπόρους* v. 7. de posteris dicti unicum hoc est exemplum.

V. 778—891. Haec quoque pars fabulae partim veteris errore librarii, qui duos Minervae sermones male transposuit, partim interpolatoris culpa, qui versus duodecim ab se compositos inseruit, valde est perturbata. Quae sic in ordinem redigenda esse videntur:

ΧΟΡΟΣ

1 *ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους* 778
usque ad verba
13 *Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.* 793

ΑΘΑΝΑ

ἐμοὶ πίθεσθε μὴ βαρυστόνως φέρειν.
15 *οὐ γὰρ νενίκησθ', ἀλλ' ἰσόψηφος δίκη* 795
ἐξῆλθ' ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμίᾳ σέθεν.
ἀλλ' ἐκ Διὸς γὰρ λαμπρὰ μαρτύρια παρῆν 797
ὡς ταῦτ' Ὀρέστην δρῶντα μὴ βλάβας ἔχειν. 799
ὑμεῖς δὲ τῇ γῇ τῇδε μὴ βαρὺν κότον 800
20 *σκήψητε, μὴ θυμοῦσθε, μηδ' ἀκαρπίαν*
τεύξητ', ἐφεῖσαι δαιμόνων σταλάγματα,
βρωτῆρας αἰχμὰς σπερμάτων ἀνημέρους.
ἐγὼ γὰρ ὑμῖν πανδίκως ὑπίσχομαι

ἕδρας τε καὶ κευθμῶνας ἐνδίκου χθονὸς 805
25 λιπαροθρόνοισιν ἡμένας ἐπ' ἐσχάραις
ἕξειν ὑπ' ἀστῶν τῶνδε τιμαλφουμένας.

ΧΟΡΟΣ

27 ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους 808
usque ad verba
39 Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς. 823

ΑΘΑΝΑ

40 οὐκ ἔστ' ἄτιμοι, μηδ' ὑπερθύμως ἄγαν
θεαὶ βροτῶν στήσητε δύσκηλον χθόνα. 825
κἀγὼ πέποιθα Ζηνί, καὶ τί δεῖ λέγειν;
καὶ κλῆδας οἶδα δώματος μόνη θεῶν,
ἐν ᾧ κεραυνός ἐστιν ἐσφραγισμένος·
45 ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ· σὺ δ' εὐπιθὴς ἐμοὶ
γλώσσης ματαίας μὴ 'κβάλῃς ἐπὶ χθόνα 830
καρπὸν φέροντα πάντα μὴ πράσσειν καλῶς.
κοίμα κελαινοῦ κύματος πικρὸν μένος
ὡς σεμνότιμος καὶ ξυνοικήτωρ ἐμοί·
50 πολλῆς δὲ χώρας τῆσδ' ἔτ' ἀκροθίνια
θύη πρὸ παίδων καὶ γαμηλίου τέλους 835
ἔχουσ' ἐς ἀεὶ τόνδ' ἐπαινέσεις λόγον.

ΧΟΡΟΣ

53 ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ 870
usque ad verba
61 δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι. 880

ΑΘΑΝΑ

62 οὔτοι καμοῦμαί σοι λέγουσα τἀγαθά, 881
ὡς μήποτ' εἴπῃς πρὸς νεωτέρας ἐμοῦ
θεὸς παλαιὰ καὶ πολισσοῦχων βροτῶν
65 ἄτιμος ἔρρειν τοῦδ' ἀπόξενος πέδου.
ἀλλ' εἰ μὲν ἁγνόν ἐστί σοι Πειθοῦς σέβας, 885
γλώσσης ἐμῆς μείλιγμα καὶ θελκτήριον,
σὺ δ' οὖν μένοις ἄν· εἰ δὲ μὴ θέλεις μένειν,
οὔτἂν δικαίως τῇδ' ἐπιρρέποις πόλει
70 μῆνίν τιν' ἢ κότον τιν' ἢ βλάβην στρατῷ.

ἔξεστι γάρ σοι τῆσδε γαμόρῳ χθονὸς 890
εἶναι δικαίως ἐς τὸ πᾶν τιμωμένῃ. 891

ΧΟΡΟΣ

73 ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ 837
usque ad verba
81 δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι. 846

ΑΘΑΝΑ

ὀργὰς ξυνοίσω σοι· γεραιτέρα γὰρ εἶ. 847
καὶ τῷ μὲν εἶ σὺ κάρτ' ἐμοῦ σοφωτέρα,
φρονεῖν δὲ κἀμοὶ Ζεὺς ἔδωκεν οὐ κακῶς. 850
85 ὑμεῖς δ' ἐς ἀλλόφυλον ἐλθοῦσαι χθόνα
γῆς τῆσδ' ἐρασθήσεσθε· προυννέπω τάδε.
οὐπιρρέων γὰρ τιμιώτερος χρόνος
ἔσται πολίταις τοῖσδε. καὶ σὺ τιμίαν
ἕδραν ἔχουσα πρὸς δόμοις Ἐρεχθέως 855
90 ⏑ ⊥ ⏑ –, ⏑ ⊥ ⏑ –, ⏑ ⊥ ⏑ –
τεύξει παρ' ἀνδρῶν καὶ γυναικείων στόλων,
ὅσην παρ' ἄλλων οὔποτ' ἂν σχέθοις βροτῶν.

ΧΟΡΟΣ

93 ἄνασσ' Ἀθάνα, τίνα με φῆς ἕξειν ἕδραν; 892

V. 14—26. Tredecim his senariis Minervae post stropham positis totidem respondent eiusdem senarii post antistropham positi 40—52. quam responsionem turbavit interpolator inserto post v. 17. ἀλλ' ἐκ Διὸς γὰρ λαμπρὰ μαρτύρια παρῆν suo ipsius versiculo αὐτὸς δ' ὁ χρήσας αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρῶν, credo, quod Apollinis mentionem desiderabat, cuius de oraculo Oresti edito in tot aliis et huius fabulae et Χοηφόραων locis agitur. Quo argumento nihil probatur, quum Minerva omnia ad Iovem patrem etiam v. 826. 973. referat, oraculi ab Apolline dati auctorem, ut Apollo ipse confitetur v. 616—618. 713. Itaque post verba ἐκ Διός, quibus Iovis ipsius sententia et voluntas per Apollinem patefacta significatur, non opus erat versu illo αὐτὸς δ' ὁ χρήσας αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρῶν, quem qui scriptum ab

Aeschylo esse putant unum ex altero Minervae sermone (v. 40—52.) versum excidisse credere debebunt, quae Weilii opinio est, qui lacunam post v. 41. indicavit.

V. 73—92. Hi versus una cum duodecim interpolatoris versibus (858—869.), de quibus statim dicetur, in codice leguntur ante versus 53—72. quem errorem[b] praeclare detexit Weilius, etsi gravissimum sententiae suae argumentum vel praetervidit vel tacuit. Nam verba chori v. 93. *ἄνασσ' Ἀθάνα, τίνα με φῆς ἕξειν*[c] *ἕδραν*; a quibus stichomythia inter ipsum et Minervam incipit, manifesto referuntur ad postrema verba Minervae v. 89. *καὶ σὺ τιμίαν | ἕδραν ἔχουσα — βροτῶν*, a quibus in codice sunt seiuncta inepte interpositis viginti partim chori ipsius partim Minervae versibus 53—72. illatisque post *βροτῶν* (v. 92.) duodecim veteris falsarii versibus his,

σὺ δ' ἐν τόποισι τοῖς ἐμοῖσι μὴ βάλῃς
μήθ' αἱματηρὰς θηγάνας, σπλάγχνων βλάβας
νέων, ἀοίνοις ἐμμανὴς θυμώμασιν, 860
μήτ' ἐκζέουσ' ὡς καρδίαν ἀλεκτόρων
ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀστοῖσιν ἱδρύσῃς Ἄρη
ἐμφύλιόν τε καὶ πρὸς ἀλλήλους θρασύν.
θυραῖος ἔστω πόλεμος, οὐ μόλις παρών,
ἐν ᾧ τις ἔσται δεινὸς εὐκλείας ἔρως· 865
ἐνοικίου δ' ὄρνιθος οὐ λέγω μάχην.
τοιαῦθ' ἑλέσθαι σοι πάρεστιν ἐξ ἐμοῦ,
εὖ δρῶσαν, εὖ πάσχουσαν, εὖ τιμωμένην
χώρας μεταστῆναι τῆσδε θεοφιλεστάτης.

b) Est hic error, ut recte animadvertit Weilius, haud dubie inde explicandus quod utriusque partis idem est initium, *ἐμὲ παθεῖν* etc. unde factum ut antiquior librarius a priore parte ad alteram aberraret erroreque animadverso priorem in margine suppleret, postea loco non suo textui insertam. Simili errore v. 794—823. exciderunt in apographis Florentino et Tricliniano, librario a priore *Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς* ad alterum aberrante.

c) *ἕξειν* recte correxit Elmsleius in Museo Cantabrig. vol. 2. p. 303. Nam chorus sedes nondum habet, sed habiturus est: unde Minerva quoque supra v. 26. *ἕδρας — ἕξειν*, non *ἔχειν* dicit. Recte vero *ἔχουσα* dicit Minerva v. 52. 89. ubi hoc participium adiunctum est futuris *ἐπαινέσεις* et *τεύξει*, ut in Prometheo v. 858. *ἥξουσι θηρεύοντες* scripsit Aeschylus, non *ἥξουσι θηρεύσοντες*: de quo supra dicebam p. XCV.

Plura in his sunt quae, si quis singula accuratius examinet, reprehendenda esse intelliget et partim eiusdem esse generis quod supra notabam quum de *Χοηφόρων* interpolationibus agerem: quae nunc non persequar. Sententiae autem quae his versibus continentur adumbratae sunt ex votis quae strophis chori continentur, quae infra sequuntur v. 916—1020. quae vota Minerva hic *praeivisse* videbatur Weilio p. 99., non animadversa falsarii fraude, cuius versibus duodecim qui undecim stichomythiae versus 892—902. et, ne duodecimus deesset, primum longioris Minervae sermonis versum 903. respondere opinati sunt, excogitarunt quod inauditum in tragoedia est nulloque confirmari potest simili exemplo. Itaque si quis versus illos defendendos suscipere velit, aliud quid comminisci debebit ut Aeschylus idonea ratione usus Minervae sermonem ultra modum extendisse et symmetriae legem in reliquis accurate servatam hoc uno loco violasse videatur adiectis versibus duodecim, qui, si omissi essent, ab nemine desiderarentur et nonnihil differunt ab moderato genere loquendi, quo in ceteris sermonibus omnibus Furiarum animum vehementer commotum sedare studet Minerva. Nam lenibus utens verbis Furias iubet (v. 832.) *κοιμᾶν κελαινοῦ κύματος πικρὸν μένος*, cui consilio, in sequentibus sermonibus identidem aliis verbis significato, Furiae tandem obtemperantes in tribus quae sequuntur strophis totidemque antistrophis (v. 916—1020.) genere utuntur dicendi quod mirum quantum distat a priorum in hac tragoedia canticorum et sermonum iracundia. Ceterum ne iniquus in veterem falsarium esse videar, lubenter fateor in tribus postremis eius versibus (*τοιαῦθ' — θεοφιλεστάτης*), qui etsi parum apte superioribus annexi — quod animadvertit Thierschius in Commentationibus Academiae Bavaricae vol. 5. part. 2. p. 69. 70. — tamen meliores sunt quam versus tres antecedentes, nihil esse quod Aeschylo indignum sit: id quod in aliis quoque locis interpolatis passim observare licet. Nam interpolatores veteres etsi Aeschylo, Sophocle et Euripide multo fuerunt inferiores, tamen satis imbuti veterum tragicorum lectione erant ut unum alterumque versum facere possent nulli obnoxium reprehensioni: quales nobis quoque qui hodie vivimus non est difficile componere et ego ipse interdum composui, ut versuum librariorum culpa perditorum sententiam declararem, velut in

Septem ad Thebas post v. 194. *τοιγὰρ προφωνῶ πᾶσιν ἡσύχως ἔχειν*, post v. 526. *Παρθενοπαῖον Ἀρκάδ', Ἀταλάντης γόνον*, post v. 648. *καὶ δὴ λέλεκται πάντα τἀντεταλμένα*, quos non puto deteriores esse tribus illis de quibus modo dicebam.

V. 89. Post hunc versum indicavi senarii unius defectum, quem non solum numerus versuum, qui his respondent, 62—72., prodit, sed etiam *ὅσην* v. 92. quod refertur ad substantivum in versu amisso lectum.

Verum haec nunc sufficiant. Satis enim ostendisse videor, etiam post coniecturarum plus quam triginta millia — nam tot fere de octo et quod excurrit millibus versuum Aeschyli factas esse doctus amicus rationibus quatenus fieri potuit subductis computavit — non pauca in his tragoediis superesse de quibus accuratius quam adhuc factum sit quaeri oporteat, codicisque Medicei corruptelas et interpolationes alio esse modulo metiendas quam codicum ab gravioribus scribarum et interpolatorum erroribus immunium. Nam licet maior corruptelarum pars ex vulgari sit genere errorum, quos librarii in omnibus fere scriptoribus commiserunt, tamen non paucis in locis quae nunc leguntur tam dissimilia sunt genuinis poetae verbis ut criticorum coniecturae quo sint literis in codice traditis similiores, tanto longius ab vero aberrent. Quod quum per se satis manifestum sit, tum grammaticorum testimonia docent, qui versuum complurium veram servarunt scripturam, cuius ne vestigia quidem relicta sunt in codice Mediceo. Huiusmodi loci nonnulli inter eos sunt quos supra tractavi: alia plurima nunc intacta reliqui, servatis vitiosis ac monstrosis adeo scripturis codicis Medicei, cuius *κνώδαλα πτεροῦντα καὶ πεδοστιβῆ, βεβῶτ' ἀν' ἀεὶ τὴν πλανοστιβῆ χθόνα*, ut cum personato Aeschylo loquar, qui domare aggrediantur caveant sibi ne coniecturis indulgeant quae vel artificiosis opus habeant demonstrationibus, vel ab lectoribus intelligi sine interpretis ope vix possint. Nam meminisse oportet veteres Athenienses, quibus fabulas suas summus poeta scripsit, nullos dum habuisse philologos, qui vel spectantibus in theatro praesto essent, vel per ephemerides et commentarios inexplicabilia eadem qua explicabilia facilitate interpretarentur.

Reliquum est ut moneamus lectores magnam huius Praefationis partem iam tertiae quartaeque editioni (a. 1857. 1860.) adiunctam fuisse, sed nunc accessionibus non paucis auctam prodire.

Scribebam Lipsiae mense Decembri, 1864.

I.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΔΕΣΜΩΤΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ.
ΗΦΑΙΣΤΟΣ.
ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ.
ΧΟΡΟΣ ΩΚΕΑΝΙΔΩΝ ΝΥΜΦΩΝ.
ΩΚΕΑΝΟΣ.
ΙΩ Η ΙΝΑΧΟΥ.
ΕΡΜΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Προμηθέως ἐν Σκυθίᾳ δεδεμένου διὰ το κεκλοφέναι τὸ πῦρ πυνθάνεται Ἰὼ πλανωμένη ὅτι κατ' Αἴγυπτον γενομένη ἐκ τῆς ἐπαφήσεως τοῦ Διὸς τέξεται τὸν Ἔπαφον. Ἑρμῆς δὲ παράγεται ἀπειλῶν αὐτῷ κερατωθήσεσθαι, ἐὰν μὴ εἴπῃ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι τῷ Διί. προέλεγε γὰρ ὁ Προμηθεὺς ὡς ἐξωσθήσεται ὁ Ζεὺς τῆς ἀρχῆς ὑπό τινος οἰκείου υἱοῦ. τέλος δὲ βροντῆς γενομένης ἀφανὴς ὁ Προμηθεὺς γίνεται.

Κεῖται δὲ ἡ μυθοποιία ἐν παρεκβάσει παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Κολχίσι, παρὰ δὲ Εὐριπίδῃ ὅλως οὐ κεῖται. ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Σκυθίᾳ ἐπὶ τὸ Καυκάσιον ὄρος· ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐξ Ὠκεανίδων νυμφῶν. τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτοῦ ἐστι Προμηθέως δέσις.

Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ κατὰ τὸν κοινὸν λόγον ἐν Καυκάσῳ φησὶ δεδέσθαι τὸν Προμηθέα, ἀλλὰ πρὸς τοῖς Εὐρωπαίοις μέρεσι τοῦ Ὠκεανοῦ, ὡς ἀπὸ τῶν πρὸς τὴν Ἰὼ λεγομένων ἔξεστι συμβαλεῖν.

ΑΛΛΩΣ.

Προμηθέως ἐκ Διὸς κεκλοφότος τὸ πῦρ καὶ δεδωκότος ἀνθρώποις, δι' οὗ τέχνας πάσας ἄνθρωποι εὕροντο, ὀργισθεὶς ὁ Ζεὺς παραδίδωσιν αὐτὸν Κράτει καὶ Βίᾳ, τοῖς αὐτοῦ ὑπηρέταις, καὶ Ἡφαίστῳ, ὡς ἂν ἀγαγόντες πρὸς τὸ Καυκάσιον ὄρος δεσμοῖς σιδηροῖς αὐτὸν ἐκεῖ προσηλώσαιεν. οὗ γενομένου παραγίνονται πᾶσαι αἱ Ὠκεαναῖαι νύμφαι πρὸς παραμυθίαν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ὠκεανός, ὃς δὴ καὶ

λέγει τῷ Προμηθεῖ, ἵνα ἀπελθὼν πρὸς τὸν Δία δεήσεσι καὶ λιταῖς πείσῃ αὐτὸν ἐκλῦσαι τοῦ δεσμοῦ Προμηθέα. καὶ Προμηθεὺς οὐκ ἐᾷ, τὸ τοῦ Διὸς εἰδὼς ἄκαμπτον καὶ θρασύ. καὶ ἀναχωρήσαντος τοῦ Ὠκεανοῦ παραγίνεται Ἰὼ πλανωμένη, ἡ τοῦ Ἰνάχου, καὶ μανθάνει παρ' αὐτοῦ ἅ τε πέπονθε καὶ ἃ πείσεται, καὶ ὅτι τὶς τῶν αὐτῆς ἀπογόνων λύσει αὐτὸν, ὃς ἦν ὁ Διὸς Ἡρακλῆς, καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἐπαφήσεως τοῦ Διὸς τέξει τὸν Ἔπαφον. θρασυστομοῦντι δὲ Προμηθεῖ κατὰ Διὸς ὡς ἐκπεσεῖται τῆς ἀρχῆς ὑφ' οὗ τέξεται παιδὸς καὶ ἄλλα βλάσφημα λέγοντι παραγίνεται Ἑρμῆς, Διὸς πέμψαντος, ἀπειλῶν αὐτῷ κεραυνὸν, εἰ μὴ τὰ μέλλοντα συμβήσεσθαι τῷ Διὶ εἴπῃ· καὶ μὴ βουλόμενον βροντὴ καταρραγεῖσα αὐτὸν ἀφανίζει.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Σκυθίᾳ ἐπὶ τὸ Καυκάσιον ὄρος, ἡ δὲ ἐπιγραφὴ τούτου ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ.

ΚΡΑΤΟΣ.

Χθονὸς μὲν ἐς τηλουρὸν ἥκομεν πέδον,
Σκύθην ἐς οἶμον, ἄβροτον εἰς ἐρημίαν.
Ἥφαιστε, σοὶ δὲ χρὴ μέλειν ἐπιστολὰς
ἃς σοι πατὴρ ἐφεῖτο, τόνδε πρὸς πέτραις
ὑψηλοκρήμνοις τὸν λεωργὸν ὀχμάσαι 5
ἀδαμαντίνων δεσμῶν ἐν ἀρρήκτοις πέδαις.
τὸ σὸν γὰρ ἄνθος, παντέχνου πυρὸς σέλας,
θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν· τοιᾶσδέ τοι
ἁμαρτίας σφὲ δεῖ θεοῖς δοῦναι δίκην,
ὡς ἂν διδαχθῇ τὴν Διὸς τυραννίδα 10
στέργειν, φιλανθρώπου δὲ παύεσθαι τρόπου.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Κράτος Βία τε, σφῷν μὲν ἐντολὴ Διὸς
ἔχει τέλος δὴ κοὐδὲν ἐμποδὼν ἔτι·
ἐγὼ δ' ἄτολμός εἰμι συγγενῆ θεὸν
δῆσαι βίᾳ φάραγγι πρὸς δυσχειμέρῳ. 15
πάντως δ' ἀνάγκη τῶνδέ μοι τόλμαν σχεθεῖν
εὐωριάζειν γὰρ πατρὸς λόγους βαρύ.
τῆς ὀρθοβούλου Θέμιδος αἰπυμῆτα παῖ,
ἄκοντά σ' ἄκων δυσλύτοις χαλκεύμασι
προσπασσαλεύσω τῷδ' ἀπανθρώπῳ πάγῳ, 20
ἵν' οὔτε φωνὴν οὔτε του μορφὴν βροτῶν
ὄψει, σταθεντὸς δ' ἡλίου φοίβῃ φλογὶ
χροιᾶς ἀμείψεις ἄνθος· ἀσμένῳ δέ σοι

ἡ ποικιλείμων νὺξ ἀποκρύψει φάος,
πάχνην θ' ἑῴαν ἥλιος σκεδᾷ πάλιν· 25
ἀεὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀχθηδὼν κακοῦ
τρύσει σ'· ὁ λωφήσων γὰρ οὐ πέφυκέ πω.
τοιαῦτ' ἐπηύρου τοῦ φιλανθρώπου τρόπου.
θεὸς θεῶν γὰρ οὐχ ὑποπτήσσων χόλον
βροτοῖσι τιμὰς ὥπασας πέρα δίκης. 30
ἀνθ' ὧν ἀτερπῆ τήνδε φρουρήσεις πέτραν
ὀρθοστάθην ἄϋπνος, οὐ κάμπτων γόνυ·
πολλοὺς δ' ὀδυρμοὺς καὶ γόους ἀνωφελεῖς
φθέγξει· Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες·
ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ. 35

ΚΡ. εἶεν, τί μέλλεις καὶ κατοικτίζει μάτην;
τί τὸν θεοῖς ἔχθιστον οὐ στυγεῖς θεὸν,
ὅστις τὸ σὸν θνητοῖσι προὔδωκεν γέρας;

ΗΦ. τὸ συγγενές τοι δεινὸν ἥ θ' ὁμιλία.

ΚΡ. σύμφημ'· ἀνηκουστεῖν δὲ τῶν πατρὸς λόγων 40
οἷόν τε πῶς; οὐ τοῦτο δειμαίνεις πλέον;

ΗΦ. ἀεί γε δὴ νηλὴς σὺ καὶ θράσους πλέως.

ΚΡ. ἄκος γὰρ οὐδὲν τόνδε θρηνεῖσθαι· σὺ δὲ
τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην.

ΗΦ. ὦ πολλὰ μισηθεῖσα χειρωναξία. 45

ΚΡ. τί νιν στυγεῖς; πόνων γὰρ ὡς ἁπλῷ λόγῳ
τῶν νῦν παρόντων οὐδὲν αἰτία τέχνη.

ΗΦ. ἔμπας τὶς αὐτὴν ἄλλος ὤφελεν λαχεῖν.

ΚΡ. ἅπαντ' ἐπράχθη πλὴν θεοῖσι κοιρανεῖν,
ἐλεύθερος γὰρ οὔτις ἐστὶ πλὴν Διός. 50

ΗΦ. ἔγνωκα τοῖσδε κοὐδὲν ἀντειπεῖν ἔχω.

ΚΡ. οὔκουν ἐπείξει τῷδε δεσμὰ περιβαλεῖν,
ὡς μή σ' ἐλινύοντα προσδερχθῇ πατήρ;

ΗΦ. καὶ δὴ πρόχειρα ψέλια δέρκεσθαι πάρα.

ΚΡ. βαλὼν νιν ἀμφὶ χερσὶν ἐγκρατεῖ σθένει 55

ῥαιστῆρι θεῖνε, πασσάλευε πρὸς πέτραις.
ΗΦ. περαίνεται δὴ κοὐ ματᾷ τοὔργον τόδε.
ΚΡ. ἄρασσε μᾶλλον, σφίγγε, μηδαμῇ χάλα.
δεινὸς γὰρ εὑρεῖν κἀξ ἀμηχάνων πόρους.
ΗΦ. ἄραρεν ἥδε γ' ὠλένη δυσεκλύτως. 60
ΚΡ. καὶ τήνδε νῦν πόρπασον ἀσφαλῶς, ἵνα
μάθῃ σοφιστὴς ὢν Διὸς νωθέστερος.
ΗΦ. πλὴν τοῦδ' ἂν οὐδεὶς ἐνδίκως μέμψαιτό μοι.
ΚΡ. ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθάδη γνάθον
στέρνων διαμπὰξ πασσάλευ' ἐρρωμένως. 65
ΗΦ. αἰαῖ, Προμηθεῦ, σῶν ὑπερστένω πόνων.
ΚΡ. σὺ δ' αὖ κατοκνεῖς τῶν Διός τ' ἐχθρῶν ὕπερ
στένεις; ὅπως μὴ σαυτὸν οἰκτιεῖς ποτέ.
ΗΦ. ὁρᾷς θέαμα δυσθέατον ὄμμασιν.
ΚΡ ὁρῶ κυροῦντα τόνδε τῶν ἐπαξίων. 70
ἀλλ' ἀμφὶ πλευραῖς μασχαλιστῆρας βάλε.
ΗΦ. δρᾶν ταῦτ' ἀνάγκη, μηδὲν ἐγκέλευ' ἄγαν.
ΚΡ. ἢ μὴν κελεύσω κἀπιθωύξω γε πρός.
χώρει κάτω, σκέλη δὲ κίρκωσον βίᾳ.
ΗΦ. καὶ δὴ πέπρακται τοὔργον οὐ μακρῷ πόνῳ. 75
ΚΡ. ἐρρωμένως νῦν θεῖνε διατόρους πέδας·
ὡς οὐπιτιμητής γε τῶν ἔργων βαρύς.
ΗΦ. ὅμοια μορφῇ γλῶσσά σου γηρύεται.
ΚΡ. σὺ μαλθακίζου, τὴν δ' ἐμὴν αὐθαδίαν
ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ 'πίπλησσέ μοι. 80
ΗΦ. στείχωμεν· ὡς κώλοισιν ἀμφίβληστρ' ἔχει.
ΚΡ. ἐνταῦθα νῦν ὕβριζε καὶ θεῶν γέρα
συλῶν ἐφημέροισι προστίθη. τί σοι
υἷοί τε θνητοὶ τῶνδ' ἀπαντλῆσαι πόνων;
ψευδωνύμως σε δαίμονες Προμηθέα 85
καλοῦσιν· αὐτὸν γάρ σε δεῖ προμηθέως,
ὅτῳ τρόπῳ τῆσδ' ἐκκυλισθήσει τύχης.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ.

ὦ δῖος αἰθὴρ καὶ ταχύπτεροι πνοαὶ,
ποταμῶν τε πηγαὶ ποντίων τε κυμάτων
ἀνήριθμον γέλασμα, παμμῆτόρ τε γῆ, 90
καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ·
ἴδεσθέ μ' οἷα πρὸς θεῶν πάσχω θεός.
δέρχθηθ' οἵαις αἰκίαισιν
διακναιόμενος τὸν μυριετῆ
χρόνον ἀθλεύσω. 95
τοιόνδ' ὁ νέος ταγὸς μακάρων
ἐξηῦρ' ἐπ' ἐμοὶ δεσμὸν ἀεικῆ.
φεῦ φεῦ, τὸ παρὸν τό τ' ἐπερχόμενον
πῆμα στενάχω, πῇ ποτε μόχθων
χρὴ τέρματα τῶνδ' ἐπιτεῖλαι. 100
καίτοι τί φημι; πάντα προυξεπίσταμαι
σκεθρῶς τὰ μέλλοντ', οὐδέ μοι ποταίνιον
πῆμ' οὐδὲν ἥξει. τὴν πεπρωμένην δὲ χρὴ
αἶσαν φέρειν ὡς ῥᾷστα, γιγνώσκονθ' ὅτι
τὸ τῆς ἀνάγκης ἔστ' ἀδήριτον σθένος. 105
ἀλλ' οὔτε σιγᾶν οὔτε μὴ σιγᾶν τύχας
οἷόν τέ μοι τάσδ' ἐστί. θνητοῖς γὰρ γέρα
πορὼν ἀνάγκαις ταῖσδ' ἐνέζευγμαι τάλας·
ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς
πηγὴν κλοπαίαν, ἣ διδάσκαλος τέχνης 110
πάσης βροτοῖς πέφηνε καὶ μέγας πόρος.
τοιῶνδε ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνω
ὑπαιθρίοις δεσμοῖσι προσπεπαρμένος.
ἆ ἆ,
τίς ἀχὼ, τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγὴς, 115
θεόσυτος, ἢ βρότειος, ἢ κεκραμένη;
τίς ἵκετ' αἴας τερμόνειον ἐπὶ πάγον
πόνων ἐμῶν θεωρὸς, ἢ τί δὴ θέλων;

ὁρᾶτε δεσμώτην με δύσποτμον θεὸν,
τὸν Διὸς ἐχθρὸν, τὸν πᾶσι θεοῖς 120
δι' ἀπεχθείας ἐλθόνθ' ὁπόσοι
τὴν Διὸς αὐλὴν εἰσοιχνεῦσιν,
διὰ τὴν λίαν φιλότητα βροτῶν.
φεῦ φεῦ, τί ποτ' αὖ κινάθισμα κλύω
πέλας οἰωνῶν; αἰθὴρ δ' ἐλαφραῖς 125
πτερύγων ῥιπαῖς ὑποσυρίζει.
πᾶν μοι φοβερὸν τὸ προσέρπον.

ΧΟΡΟΣ.

μηδὲν φοβηθῇς· φιλία γὰρ ἥδε τάξις πτερύγων
θοαῖς ἁμίλλαις προσέβα
τόνδε πάγον, πατρῴας 130
μόγις παρειποῦσα φρένας.
κραιπνοφόροι δέ μ' ἔπεμψαν αὖραι·
κτύπου γὰρ ἀχὼ χάλυβος διῇξεν ἄντρων μυχὸν,
ἐκ δ' ἔπληξέ μου
τὰν θεμερῶπιν αἰδῶ·
σύθηνι δ' ἀπέδιλος ὄχῳ πτερωτῷ. 135

ΠΡ. αἰαῖ αἰαῖ,
τῆς πολυτέκνου Τηθύος ἔκγονα,
τοῦ περὶ πᾶσάν θ' εἱλισσομένου
χθόν' ἀκοιμήτῳ ῥεύματι παῖδες
πατρὸς Ὠκεανοῦ, 140
θέρχθητ', ἐσίδεσθ' οἵῳ δεσμῷ
προσπαρτὸς ἐγὼ
τῆσδε φάραγγος σκοπέλοις ἐν ἄκροις
φρουρὰν ἄζηλον ὀχήσω.

ΧΟ. λεύσσω, Προμηθεῦ· φοβερὰ δ' ἐμοῖσιν ὄσσοις
ὀμίχλα προσῆξε πλήρης δακρύων 144
σὸν δέμας εἰσιδοῦσαν

128—135.=144—151.

πέτρᾳ προσαυαινόμενον
τᾷδ' ἀδαμαντοδέτοισι λύμαις·
νέοι γὰρ οἰακονόμοι κρατοῦσ' Ὀλύμπου· νεο-
χμοῖς δὲ δὴ νόμοις
Ζεὺς ἀθέτως κρατύνει, 150
τὰ πρὶν δὲ πελώρια νῦν ἀΐστοι.
ΠΡ. εἰ γάρ μ' ὑπὸ γῆν νέρθεν θ' Ἅιδου
τοῦ νεκροδέγμονος εἰς ἀπέραντον
Τάρταρον ἧκεν,
δεσμοῖς ἀλύτοις ἀγρίως πελάσας, 155
ὡς μήτε θεῶν μήτε τις ἀνδρῶν
τοῖσδ' ἐγεγήθει.
νῦν δ' αἰθέριον κίνυγμ' ὁ τάλας
ἐχθροῖς ἐπίχαρτα πέπονθα.
ΧΟ. τίς ὧδε τλησικάρδιος
θεῶν, ὅτῳ τάδ' ἐπιχαρῆ; 160
τίς οὐ ξυνασχαλεῖ κακοῖς
τεοῖσι, δίχα γε Διός; ὁ δ' ἐπικότως ἀεὶ
θέμενος ἄγναπτον νόον
δάμναται οὐρανίαν
γένναν, οὐδὲ λήξει, πρὶν ἂν ἢ κορέσῃ κέαρ, ἢ
παλάμᾳ τινὶ 165
τὰν δυσάλωτον ἕλῃ τις ἀρχάν.
ΠΡ. ἦ μὴν ἔτ' ἐμοῦ, καίπερ κρατεραῖς
ἐν γυιοπέδαις αἰκιζομένου,
χρείαν ἕξει μακάρων πρύτανις,
δεῖξαι τὸ νέον βούλευμ' ὑφ' ὅτου 170
σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλᾶται.
καί μ' οὔτι μελιγλώσσοις πειθοῦς
ἐπαοιδαῖσιν
θέλξει, στερεάς τ' οὔποτ' ἀπειλὰς

159 — 166. = 178 — 185.

πτήξας τόδ' ἐγὼ καταμηνύσω, 175
πρὶν ἂν ἐξ ἀγρίων δεσμῶν χαλάσῃ
ποινάς τε τίνειν
τῆσδ' αἰκίας ἐθελήσῃ.
ΧΟ. σὺ μὲν θρασύς τε καὶ πικραῖς
δύαισιν οὐδὲν ἐπιχαλᾷς,
ἄγαν θ' ἐλευθεροστομεῖς. 180
ἐμὰς δὲ φρένας ἐρέθισε διάτορος φόβος·
δέδια δ' ἀμφὶ σαῖς τύχαις,
πᾶ ποτε τῶνδε πόνων
χρή σε τέρμα κέλσαντ' ἐσιδεῖν· ἀκίχητα γὰρ ἤθεα καὶ κέαρ
ἀπαράμυθον ἔχει Κρόνου παῖς. 185
ΠΡ. οἶδ' ὅτι τραχὺς καὶ παρ' ἑαυτῷ
τὸ δίκαιον ἔχων Ζεύς· ἀλλ' ἔμπας
μαλακογνώμων
ἔσται ποθ', ὅταν ταύτῃ ῥαισθῇ·
τὴν δ' ἀτέραμνον στορέσας ὀργὴν 190
εἰς ἀρθμὸν ἐμοὶ καὶ φιλότητα
σπεύδων σπεύδοντί ποθ' ἥξει.
ΧΟ. πάντ' ἐκκάλυψον καὶ γέγων' ἡμῖν λόγον,
ποίῳ λαβὼν σε Ζεὺς ἐπ' αἰτιάματι,
οὕτως ἀτίμως καὶ πικρῶς αἰκίζεται· 195
δίδαξον ἡμᾶς, εἴ τι μὴ βλάπτει λόγῳ.
ΠΡ. ἀλγεινὰ μέν μοι καὶ λέγειν ἐστὶν τάδε,
ἄλγος δὲ σιγᾶν, πανταχῇ δὲ δύσποτμα.
ἐπεὶ τάχιστ' ἤρξαντο δαίμονες χόλου
στάσις τ' ἐν ἀλλήλοισιν ὠροθύνετο, 200
οἱ μὲν θέλοντες ἐκβαλεῖν ἕδρας Κρόνου,
ὡς Ζεὺς ἀνάσσοι δῆθεν, οἱ δὲ τοὔμπαλιν
σπεύδοντες, ὡς Ζεὺς μήποτ' ἄρξειεν θεῶν,
ἐνταῦθ' ἐγὼ τὰ λῷστα βουλεύων πιθεῖν

Τιτᾶνας, Οὐρανοῦ τε καὶ Χθονὸς τέκνα, 205
οὐκ ἠδυνήθην· αἱμύλας δὲ μηχανὰς
ἀτιμάσαντες καρτεροῖς φρονήμασιν
ᾤοντ' ἀμοχθὶ πρὸς βίαν τε δεσπόσειν·
ἐμοὶ δὲ μήτηρ οὐχ ἅπαξ μόνον Θέμις,
καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων μορφὴ μία, 210
τὸ μέλλον ᾗ κρανοῖτο προυτεθεσπίκει,
ὡς οὐ κατ' ἰσχὺν οὐδὲ πρὸς τὸ καρτερὸν
χρείη, δόλῳ δὲ τοὺς ὑπερσχόντας κρατεῖν.
τοιαῦτ' ἐμοῦ λόγοισιν ἐξηγουμένου
οὐκ ἠξίωσαν οὐδὲ προσβλέψαι τὸ πᾶν. 215
κράτιστα δή μοι τῶν παρεστώτων τότε
ἐφαίνετ' εἶναι προσλαβόντα μητέρα
ἑκόνθ' ἑκόντι Ζηνὶ συμπαραστατεῖν.
ἐμαῖς δὲ βουλαῖς Ταρτάρου μελαμβαθὴς
κευθμὼν καλύπτει τὸν παλαιγενῆ Κρόνον 220
αὐτοῖσι συμμάχοισι. τοιάδ' ἐξ ἐμοῦ
ὁ τῶν θεῶν τύραννος ὠφελημένος
κακαῖσι ποιναῖς ταῖσδέ μ' ἀντημείψατο
ἔνεστι γάρ πως τοῦτο τῇ τυραννίδι
νόσημα, τοῖς φίλοισι μὴ πεποιθέναι. + 225
ὃ δ' οὖν ἐρωτᾷ, αἰτίαν καθ' ἥντινα
αἰκίζεταί με, τοῦτο δὴ σαφηνιῶ.
ὅπως τάχιστα τὸν πατρῷον ἐς θρόνον
καθέζετ', εὐθὺς δαίμοσιν νέμει γέρα
ἄλλοισιν ἄλλα, καὶ διεστοιχίζετο 230
ἀρχὴν, βροτῶν δὲ τῶν ταλαιπώρων λόγον
οὐκ ἔσχεν οὐδέν', ἀλλ' ἀϊστώσας γένος
τὸ πᾶν ἔχρηζεν ἄλλο φιτῦσαι νέον.
καὶ τοισίδ' οὐδεὶς ἀντέβαινε πλὴν ἐμοῦ.
ἐγὼ δ' ἐτόλμησ'· ἐξελυσάμην βροτοὺς 235
τὸ μὴ διαρραισθέντας εἰς Ἅιδου μολεῖν.

τῷ τοι τοιαῖσδε πημοναῖσι κάμπτομαι,
πάσχειν μὲν ἀλγειναῖσιν, οἰκτραῖσιν δ' ἰδεῖν·
θνητοὺς δ' ἐν οἴκτῳ προθέμενος, τούτου τυχεῖν
οὐκ ἠξιώθην αὐτὸς, ἀλλὰ νηλεῶς 240
ὧδ' ἐρρύθμισμαι, Ζηνὶ δυσκλεὴς θέα.
ΧΟ. σιδηρόφρων τε κἀκ πέτρας εἰργασμένος
ὅστις, Προμηθεῦ, σοῖσιν οὐ συνασχαλᾷ
μόχθοις· ἐγὼ γὰρ οὔτ' ἂν εἰσιδεῖν τάδε
ἔχρῃζον εἰσιδοῦσά τ' ἠλγύνθην κέαρ. 245
ΠΡ. καὶ μὴν φίλοις ἐλεινὸς εἰσορᾶν ἐγώ.
ΧΟ. μή πού τι προύβης τῶνδε καὶ περαιτέρω;
ΠΡ. θνητοὺς ἔπαυσα μὴ προδέρκεσθαι μόρου.
ΧΟ. τὸ ποῖον εὑρὼν τῆσδε φάρμακον νόσου;
ΠΡ. τυφλὰς ἐν αὐτοῖς ἐλπίδας κατῴκισα. 250
ΧΟ. μέγ' ὠφέλημα τοῦτ' ἐδωρήσω βροτοῖς.
ΠΡ. πρὸς τοῖσδε μέντοι πῦρ ἐγώ σφιν ὤπασα.
ΧΟ. καὶ νῦν φλογωπὸν πῦρ ἔχουσ' ἐφήμεροι;
ΠΡ. ἀφ' οὗ γε πολλὰς ἐκμαθήσονται τέχνας.
ΧΟ. τοιοῖσδε δή σε Ζεὺς ἐπ' αἰτιάμασιν 255
αἰκίζεταί τε κοὐδαμῆ χαλᾷ κακῶν,
οὐδ' ἔστιν ἄθλου τέρμ' ἄ σοι προκείμενον;
ΠΡ. οὐκ ἄλλο γ' οὐδὲν, πλὴν ὅταν κείνῳ δοκῇ.
ΧΟ. δόξει δὲ πῶς; τίς ἐλπίς; οὐχ ὁρᾷς ὅτι
ἥμαρτές; ὡς δ' ἥμαρτες οὔτ' ἐμοὶ λέγειν 260
καθ' ἡδονὴν σοί τ' ἄλγος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
μεθῶμεν, ἄθλου δ' ἔκλυσιν ζήτει τινά.
ΠΡ. ἐλαφρὸν ὅστις πημάτων ἔξω πόδα
ἔχει παραινεῖν νουθετεῖν τε τὸν κακῶς
πράσσοντ'. ἐγὼ δὲ ταῦθ' ἅπαντ' ἠπιστάμην. 265
ἑκὼν ἑκὼν ἥμαρτον, οὐκ ἀρνήσομαι·
θνητοῖς ἀρήγων αὐτὸς ηὑρόμην πόνους.
οὐ μήν τι ποιναῖς γ' ᾠόμην τοίαισί με

κατισχυανεῖσθαι πρὸς πέτραις πεδαρσίοις,
τυχόντ' ἐρήμου τοῦδ' ἀγείτονος πάγου. 270
καί μοι τὰ μὲν παρόντα μὴ δύρεσθ' ἄχη,
πέδοι δὲ βᾶσαι τὰς προσερπούσας τύχας
ἀκούσαθ', ὡς μάθητε διὰ τέλους τὸ πᾶν.
πίθεσθέ μοι, πίθεσθε, συμπονήσατε
τῷ νῦν μογοῦντι. ταὐτά τοι πλανωμένη 275
πρὸς ἄλλοτ' ἄλλον πημονὴ προσιξάνει.

ΧΟ. οὐκ ἀκούσαις ἐπεθώυξας
τοῦτο, Προμηθεῦ.
καὶ νῦν ἐλαφρῷ ποδὶ κραιπνόσυτον
θᾶκον προλιποῦσ', 280
αἰθέρα θ' ἁγνὸν πόρον οἰωνῶν,
ὀκριοέσσῃ χθονὶ τῇδε πελῶ·
τοὺς σοὺς δὲ πόνους
χρῄζω διὰ παντὸς ἀκοῦσαι.

ΩΚΕΑΝΟΣ.

ἥκω δολιχῆς τέρμα κελεύθου
διαμειψάμενος πρὸς σὲ, Προμηθεῦ, 285
τὸν πτερυγωκῆ τόνδ' οἰωνὸν
γνώμῃ στομίων ἄτερ εὐθύνων·
ταῖς σαῖς δὲ τύχαις, ἴσθι, συναλγῶ.
τό τε γάρ με, δοκῶ, συγγενὲς οὕτως
ἐσαναγκάζει, 290
χωρίς τε γένους οὐκ ἔστιν ὅτῳ
μείζονα μοῖραν νείμαιμ' ἢ σοί.
γνώσει δὲ τάδ' ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην
χαριτογλωσσεῖν ἔνι μοι· φέρε γὰρ
σήμαιν' ὅ τι χρή σοι συμπράσσειν· 295
οὐ γάρ ποτ' ἐρεῖς ὡς Ὠκεανοῦ
φίλος ἐστὶ βεβαιότερός σοι.

ΠΡ. ἔα, τί χρῆμα λεύσσω; καὶ σὺ δὴ πόνων ἐμῶν

ἥκεις ἐπόπτης; πῶς ἐτόλμησας, λιπὼν
ἐπώνυμόν τε ῥεῦμα καὶ πετρηρεφῆ 300
αὐτόκτιτ' ἄντρα, τὴν σιδηρομήτορα
ἐλθεῖν ἐς αἶαν; ἦ θεωρήσων τύχας
ἐμὰς ἀφῖξαι καὶ συνασχαλῶν κακοῖς;
δέρκου θέαμα, τόνδε τὸν Διὸς φίλον,
τὸν συγκαταστήσαντα τὴν τυραννίδα, 305
οἷαις ὑπ' αὐτοῦ πημοναῖσι κάμπτομαι.

ΩΚ. ὁρῶ, Προμηθεῦ, καὶ παραινέσαι γέ σοι
θέλω τὰ λῷστα, καίπερ ὄντι ποικίλῳ.
γίγνωσκε σαυτὸν καὶ μεθάρμοσαι τρόπους
νέους· νέος γὰρ καὶ τύραννος ἐν θεοῖς. 310
εἰ δ' ὧδε τραχεῖς καὶ τεθηγμένους λόγους
ῥίψεις, τάχ' ἄν σου καὶ μακρὰν ἀνωτέρω·
θακῶν κλύοι Ζεὺς, ὥστε σοι τον νῦν ὄχλον
παρόντα μόχθων παιδιὰν εἶναι δοκεῖν.
ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ', ἃς ἔχεις ὀργὰς ἄφες, 315
ζήτει δὲ τῶνδε πημάτων ἀπαλλαγάς.
ἀρχαῖ' ἴσως σοι φαίνομαι λέγειν τάδε·
τοιαῦτα μέντοι τῆς ἄγαν ὑψηγόρου
γλώσσης, Προμηθεῦ, τἀπίχειρα γίγνεται.
σὺ δ' οὐδέπω ταπεινὸς οὐδ' εἴκεις κακοῖς, 320
πρὸς τοῖς παροῦσι δ' ἄλλα προσλαβεῖν θέλεις.
οὔκουν ἔμοιγε χρώμενος διδασκάλῳ
πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς, ὁρῶν ὅτι
τραχὺς μόναρχος οὐδ' ὑπεύθυνος κρατεῖ.
καὶ νῦν ἐγὼ μὲν εἶμι καὶ πειράσομαι 325
ἐὰν δύνωμαι τῶνδέ σ' ἐκλῦσαι πόνων·
σὺ δ' ἡσύχαζε μηδ' ἄγαν λαβροστόμει.
ἢ οὐκ οἶσθ' ἀκριβῶς ὢν περισσόφρων ὅτι
γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προστρίβεται;

ΠΡ. ζηλῶ σ' ὀθούνεκ' ἐκτὸς αἰτίας κυρεῖς, 330

πάντων μετασχὼν καὶ τετολμηκὼς ἐμοί.
καὶ νῦν ἔασον μηδέ σοι μελησάτω.
πάντως γὰρ οὐ πείσεις νιν· οὐ γὰρ εὐπιθής.
πάπταινε δ' αὐτὸς μή τι πημανθῇς ὁδῷ.

ΩΚ. πολλῷ γ' ἀμείνων τοὺς πέλας φρενοῦν ἔφυς 335
ἢ σαυτόν· ἔργῳ κοὐ λόγῳ τεκμαίρομαι.
ὁρμώμενον δὲ μηδαμῶς μ' ἀντισπάσῃς.
αὐχῶ γὰρ αὐχῶ τήνδε δωρεὰν ἐμοὶ
δώσειν Διί, ὥστε τῶνδέ σ' ἐκλῦσαι πόνων.

ΠΡ. τὰ μέν σ' ἐπαινῶ κοὐδαμῇ λήξω ποτέ· 340
προθυμίας γὰρ οὐδὲν ἐλλείπεις. ἀτὰρ
μηδὲν πόνει· μάτην γὰρ οὐδὲν ὠφελῶν
ἐμοὶ πονήσεις, εἴ τι καὶ πονεῖν θέλεις.
ἀλλ' ἡσύχαζε σαυτὸν ἐκποδὼν ἔχων·
ἐγὼ γὰρ οὐκ εἰ δυστυχῶ, τοῦδ' οὕνεκα 345
θέλοιμ' ἂν ὡς πλείστοισι πημονὰς τυχεῖν.
οὐ δῆτ', ἐπεί με χαὶ κασιγνήτου τύχαι
τείρουσ' Ἄτλαντος, ὃς πρὸς ἑσπέρους τόπους
ἕστηκε κίον' οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς
ὤμοιν ἐρείδων, ἄχθος οὐκ εὐάγκαλον. 350
τον γηγενῆ τε Κιλικίων οἰκήτορα
ἄντρων ἰδὼν ᾤκτειρα, δάϊον τέρας
ἑκατογκάρανον πρὸς βίαν χειρούμενον
Τυφῶνα θοῦρον, πᾶσιν ὃς ἀνέστη θεοῖς,
σμερδναῖσι γαμφηλαῖσι συρίζων φόνον· 355
ἐξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε γοργωπὸν σέλας,
ὡς τὴν Διὸς τυραννίδ' ἐκπέρσων βίᾳ·
ἀλλ' ἦλθεν αὐτῷ Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος,
καταιβάτης κεραυνὸς ἐκπνέων φλόγα,
ὃς αὐτὸν ἐξέπληξε τῶν ὑψηγόρων 360
κομπασμάτων. φρένας γὰρ εἰς αὐτὰς τυπεὶς
ἐφεψαλώθη κἀξεβροντήθη σθένος.

καὶ νῦν ἀχρεῖον καὶ παράορον δέμας
κεῖται στενωποῦ πλησίον θαλασσίου
ἰπούμενος ῥίζαισιν Αἰτναίαις ὕπο· 365
κορυφαῖς δ' ἐν ἄκραις ἥμενος μυδροκτυπεῖ
Ἥφαιστος· ἔνθεν ἐκραγήσονταί ποτε
ποταμοὶ πυρὸς δάπτοντες ἀγρίαις γνάθοις
τῆς καλλικάρπου Σικελίας λευρούς γύας·
τοιόνδε Τυφὼς ἐξαναζέσει χόλον 370
θερμοῖς ἀπλάτου βέλεσι πυρπνόου ζάλης,
καίπερ κεραυνῷ Ζηνὸς ἠνθρακωμένος.
σὺ δ' οὐκ ἄπειρος, οὐδ' ἐμοῦ διδασκάλου
χρῄζεις· σεαυτὸν σῶζ' ὅπως ἐπίστασαι·
ἐγὼ δὲ τὴν παροῦσαν ἀντλήσω τύχην, 375
ἕς τ' ἂν Διὸς φρόνημα λωφήσῃ χόλου.

ΩΚ. οὔκουν, Προμηθεῦ, τοῦτο γιγνώσκεις, ὅτι
ὀργῆς ζεούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι;

ΠΡ. ἐάν τις ἐν καιρῷ γε μαλθάσσῃ κέαρ
καὶ μὴ σφυδῶντα θυμὸν ἰσχναίνῃ βίᾳ. 380

ΩΚ. ἐν τῷ προμηθεῖσθαι δὲ καὶ τολμᾶν τίνα
ὁρᾷς ἐνοῦσαν ζημίαν; δίδασκέ με.

ΠΡ. μόχθον περισσὸν κουφόνουν τ' εὐηθίαν.

ΩΚ. ἔα με τῇδε τῇ νόσῳ νοσεῖν, ἐπεὶ
κέρδιστον εὖ φρονοῦντα μὴ φρονεῖν δοκεῖν. 385

ΠΡ. ἐμὸν δοκήσει τἀμπλάκημ' εἶναι τόδε

ΩΚ. σαφῶς μ' ἐς οἶκον σὸς λόγος στέλλει πάλιν.

ΠΡ. μὴ γάρ σε θρῆνος οὐμὸς εἰς ἔχθραν βάλῃ.

ΩΚ. ἦ τῷ νέον θακοῦντι παγκρατεῖς ἕδρας;

ΠΡ. τούτου φυλάσσου μή ποτ' ἀχθεσθῇ κέαρ. 390

ΩΚ. ἡ σὴ, Προμηθεῦ, συμφορὰ διδάσκαλος.

ΠΡ. στέλλου, κομίζου, σῶζε τὸν παρόντα νοῦν.

ΩΚ. ὁρμωμένῳ μοι τόνδ' ἐθώϋξας λόγον.
λευρὸν γαρ οἶμον αἰθέρος ψαίρει πτεροῖς

τετρασκελὴς οἰωνός· ἄσμενος δέ τἂν 395
σταθμοῖς ἐν οἰκείοισι κάμψειεν γόνυ.
ΧΟ. στένω σε τᾶς οὐλομένας τύχας, Προμηθεῦ·
δακρυσίστακτον ἀπ' ὄσσων ῥαδινῶν δ' εἰβομένα
ῥέος παρειὰν 400
νοτίοις ἔτεγξα παγαῖς· ἀμέγαρτα γαρ τάδε Ζεὺς
ἰδίοις νόμοις κρατύνων ὑπερήφανον θεοῖς τοῖς
πάρος ἐνδείκνυσιν αἰχμάν. 405
πρόπασα δ' ἤδη στονόεν λέλακε χώρα,
μεγαλοσχήμονά τ' ἀρχαιοπρεπῆ – ⏑ ⏑ – στένουσι
τὰν σὰν
συνομαιμόνων τε τιμὰν, ὁπόσοι τ' ἔποικον ἁ-
γνᾶς 410
Ἀσίας ἕδος νέμονται, μεγαλοστόνοισι σοῖς πή-
μασι συγκάμνουσι θνατοί.
Κολχίδος τε γᾶς ἔνοικοι 415
παρθένοι, μάχας ἄτρεστοι,
καὶ Σκύθης ὅμιλος, οἳ γᾶς
ἔσχατον τόπον ἀμφὶ Μαιῶτιν ἔχουσι λίμναν,
Ἀραβίας τ' ἄρειον ἄνθος, 420
ὑψίκρημνον οἳ πόλισμα
Καυκάσου πέλας νέμονται,
δάϊος στρατὸς, ὀξυπρῴροισι βρέμων ἐν αἰχμαῖς.
μόνον δὴ πρόσθεν ἄλλον ἐν πόνοις 425
δαμέντ' ἀδαμαντοδέτοις Τιτᾶνα λύμαις
εἰσιδόμαν θεὸν Ἄτλαν,
ὃς αἰὲν ὑπέροχον σθένος κραταιὸν
γᾶς οὐράνιόν τε πόλον νώτοις ὀχῶν στενάζει. 430
βοᾷ δὲ πόντιος κλύδων
συμπίτνων, στένει βυθὸς,
κελαινὸς Ἅϊδος δ' ὑποβρέμει μυχὸς γᾶς,

397 — 405. = 406 — 414.
415 — 419. = 420 — 424.

παγαί θ' ἀγνορύτων ποταμῶν στένουσιν ἄλγος
οἰκτρόν. 435

ΠΡ. μή τοι χλιδῇ δοκεῖτε μηδ' αὐθαδίᾳ
σιγᾶν με· συννοίᾳ δὲ δάπτομαι κέαρ,
ὁρῶν ἐμαυτὸν ὧδε προυσελούμενον.
καίτοι θεοῖσι τοῖς νέοις τούτοις γέρα
τίς ἄλλος ἢ 'γὼ παντελῶς διώρισεν; 440
ἀλλ' αὐτὰ σιγῶ. καὶ γὰρ εἰδυίαισιν ἂν
ὑμῖν λέγοιμι· τὰν βροτοῖς δὲ πήματα
ἀκούσαθ', ὡς σφας νηπίους ὄντας τὸ πρὶν
ἔννους ἔθηκα καὶ φρενῶν ἐπηβόλους.
λέξω δὲ, μέμψιν οὔτιν' ἀνθρώποις ἔχων, 445
ἀλλ' ὧν δέδωκ' εὔνοιαν ἐξηγούμενος·
οἳ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην,
κλύοντες οὐκ ἤκουον, ἀλλ' ὀνειράτων
ἀλίγκιοι μορφαῖσι τὸν μακρὸν βίον
ἔφυρον εἰκῇ πάντα, κοὔτε πλινθυφεῖς 450
δόμους προσείλους ἦσαν, οὐ ξυλουργίαν·
κατώρυχες δ' ἔναιον ὥστ' ἀήσυροι
μύρμηκες ἄντρων ἐν μυχοῖς ἀνηλίοις.
ἦν δ' οὐδὲν αὐτοῖς οὔτε χείματος τέκμαρ
οὔτ' ἀνθεμώδους ἦρος οὔτε καρπίμου 455
θέρους βέβαιον, ἀλλ' ἄτερ γνώμης τὸ πᾶν
ἔπρασσον, ἕς τε δή σφιν ἀντολὰς ἐγὼ
ἄστρων ἔδειξα τάς τε δυσκρίτους δύσεις.
καὶ μὴν ἀριθμὸν, ἔξοχον σοφισμάτων,
ἐξηῦρον αὐτοῖς, γραμμάτων τε συνθέσεις, 460
μνήμης ἁπάντων μουσομήτορ' ἐργάνην.
κἄζευξα πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα
ζεύγλαισι δουλεύοντα σώμασίν θ', ὅπως
θνητοῖς μεγίστων διάδοχοι μοχθημάτων
γένοινθ', ὑφ' ἅρμα τ' ἤγαγον φιληνίους 465

ἵππους, ἄγαλμα τῆς ὑπερπλούτου χλιδῆς.
θαλασσόπλαγκτα δ' οὔτις ἄλλος ἀντ' ἐμοῦ
λινόπτερ' ηὗρε ναυτίλων ὀχήματα.
τοιαῦτα μηχανήματ' ἐξευρὼν τάλας
βροτοῖσιν αὐτὸς οὐκ ἔχω σόφισμ' ὅτῳ 470
τῆς νῦν παρούσης πημονῆς ἀπαλλαγῶ.

ΧΟ. πέπονθας αἰκὲς πῆμ' · ἀποσφαλεὶς φρενῶν
πλανᾷ, κακὸς δ' ἰατρὸς ὥς τις ἐς νόσον
πεσὼν ἀθυμεῖς καὶ σεαυτὸν οὐκ ἔχεις
εὑρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ἰάσιμος. 475

ΠΡ. τὰ λοιπά μου κλύουσα θαυμάσει πλέον,
οἵας τέχνας τε καὶ πόρους ἐμησάμην.
τὸ μὲν μέγιστον, εἴ τις ἐς νόσον πέσοι,
οὐκ ἦν ἀλέξημ' οὐδὲν, οὔτε βρώσιμον,
οὐ χριστὸν, οὔτε πιστὸν, ἀλλὰ φαρμάκων 480
χρείᾳ κατεσκέλλοντο, πρίν γ' ἐγώ σφισιν
ἔδειξα κράσεις ἠπίων ἀκεσμάτων,
αἷς τὰς ἁπάσας ἐξαμύνονται νόσους.
τρόπους τε πολλοὺς μαντικῆς ἐστοίχισα,
κἄκρινα πρῶτος ἐξ ὀνειράτων ἃ χρὴ 485
ὕπαρ γενέσθαι, κληδόνας τε δυσκρίτους
ἐγνώρισ' αὐτοῖς · ἐνοδίους τε συμβόλους
γαμψωνύχων τε πτῆσιν οἰωνῶν σκεθρῶς
διώρισ', οἵτινές τε δεξιοὶ φύσιν
εὐωνύμους τε, καὶ δίαιταν ἥντινα 490
ἔχουσ' ἕκαστοι, καὶ πρὸς ἀλλήλους τίνες
ἔχθραι τε καὶ στέργηθρα καὶ συνεδρίαι·
σπλάγχνων τε λειότητα, καὶ χροιὰν τίνα
ἔχοντ' ἂν εἴη δαίμοσιν πρὸς ἡδονὴν,
χολῆς λοβοῦ τε ποικίλην εὐμορφίαν· 495
κνίσῃ τε κῶλα συγκαλυπτὰ καὶ μακρὰν
ὀσφῦν πυρώσας δυστέκμαρτον ἐς τέχνην

ὤδωσα θνητοὺς, καὶ φλογωπὰ σήματα
ἐξωμμάτωσα, πρόσθεν ὄντ' ἐπάργεμα.
τοιαῦτα μὲν δὴ ταῦτ' · ἔνερθε δὲ χθονὸς 500
κεκρυμμέν' ἀνθρώποισιν ὠφελήματα,
χαλκὸν, σίδηρον, ἄργυρον, χρυσόν τε τίς
φήσειεν ἂν πάροιθεν ἐξευρεῖν ἐμοῦ;
οὐδεὶς, σάφ' οἶδα, μὴ μάτην φλύσαι θέλων.
βραχεῖ δὲ μύθῳ πάντα συλλήβδην μάθε, 505
πᾶσαι τέχναι βροτοῖσιν ἐκ Προμηθέως.

ΧΟ. μή νυν βροτοὺς μὲν ὠφέλει καιροῦ πέρα,
σαυτοῦ δ' ἀκήδει δυστυχοῦντος· ὡς ἐγὼ
εὔελπίς εἰμι τῶνδέ σ' ἐκ δεσμῶν ἔτι
λυθέντα μηδὲν μεῖον ἰσχύσειν Διός. 510

ΠΡ. οὐ ταῦτα ταύτῃ Μοῖρά πω τελεσφόρος
κρᾶναι πέπρωται, μυρίαις δὲ πημοναῖς
δύαις τε καμφθεὶς ὧδε δεσμὰ φυγγάνω·
τέχνη δ' ἀνάγκης ἀσθενεστέρα μακρῷ.

ΧΟ. τίς οὖν ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοστρόφος; 515

ΠΡ. Μοῖραι τρίμορφοι μνήμονές τ' Ἐρινύες.

ΧΟ. τούτων ἄρα Ζεύς ἐστιν ἀσθενέστερος.

ΠΡ. οὔκουν ἂν ἐκφύγοι γε τὴν πεπρωμένην.

ΧΟ. τί γὰρ πέπρωται Ζηνὶ πλὴν ἀεὶ κρατεῖν;

ΠΡ. τοῦτ' οὐκέτ' ἂν πύθοιο μηδὲ λιπάρει. 520

ΧΟ. ἦ πού τι σεμνόν ἐστιν ὃ ξυναμπέχεις.

ΠΡ. ἄλλου λόγου μέμνησθε, τόνδε δ' οὐδαμῶς
καιρὸς γεγωνεῖν, ἀλλὰ συγκαλυπτέος
ὅσον μάλιστα· τόνδε γὰρ σώζων ἐγὼ
δεσμοὺς ἀεικεῖς καὶ δύας ἐκφυγγάνω. 525

ΧΟ. μηδάμ' ὁ πάντα νέμων
θεῖτ' ἐμᾷ γνώμᾳ κράτος ἀντίπαλον Ζεὺς,

526 — 535. = 536 — 544.

μηδ' ἐλινύσαιμι θεοὺς ὁσίαις θοίναις ποτινισσομένα 530
βουφόνοις παρ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἄσβεστον πόρον,
μηδ' ἀλίτοιμι λόγοις·
ἀλλά μοι τόδ' ἐμμένοι καὶ μήποτ' ἐκτακείη· 535
ἀδύ τι θαρσαλέαις
τὸν μακρὸν τείνειν βίον ἐλπίσι, φαναῖς
θυμὸν ἀλδαίνουσαν ἐν εὐφροσύναις. φρίσσω δέ σε δερκομένα 540
μυρίοις μόχθοις διακναιόμενον – ⏑́ ⏑ –.
Ζῆνα γὰρ οὐ τρομέων
αὐτόνῳ γνώμᾳ σέβει θνατοὺς ἄγαν, Προμηθεῦ.
φέρ' ὅπως ἄχαρις χάρις, ὦ φίλος, εἰπὲ ποῦ τίς ἀλκά; 545
τίς ἐφαμερίων ἄρηξις; οὐδ' ἐδέρχθης
ὀλιγοδρανίαν ἄκικυν,
ἰσόνειρον, ᾗ τὸ φωτῶν
ἀλαὸν γένος ἐμπεποδισμένον; οὔποτε θνατῶν 550
τὰν Διὸς ἁρμονίαν ἀνδρῶν παρεξίασι βουλαί.
ἔμαθον τάδε σὰς προσιδοῦσ' ὀλοὰς τύχας, Προμηθεῦ.
τὸ διαμφίδιον δέ μοι μέλος προσέπτα 555
τόδ' ἐκεῖνό θ' ὅ τ' ἀμφὶ λουτρὰ
καὶ λέχος σὸν ὑμεναίουν
ἰότατι γάμων, ὅτε τὰν ὁμοπάτριον ἔδνοις 559
ἄγαγες Ἡσιόναν πιθὼν δάμαρτα κοινόλεκτρον.

ΙΩ.

τίς γῆ; τί γένος; τίνα φῶ λεύσσειν
τόνδε χαλινοῖς ἐν πετρίνοισιν

χειμαζόμενον;
τίνος ἀμπλακίας ποινή σ' ὀλέκει;
σήμηνον ὅποι
γῆς ἡ μογερὰ πεπλάνημαι. 565
ἆ ἆ,
χρίει τις αὖ με τὰν τάλαιναν οἶστρος,
εἴδωλον Ἄργου γηγενοῦς, ἄλευ δᾶ,
τὸν μυριωπὸν εἰσορῶσα βούταν.
ὁ δὲ πορεύεται δόλιον ὄμμ' ἔχων, 570
ὃν οὐδὲ κατθανόντα γαῖα κεύθει.
ἀλλ' ἐμὲ τὰν τάλαιναν
ἐξ ἐνέρων περῶν κυναγετεῖ,
πλανᾷ τε νῆστιν ἀνὰ τὰν παραλίαν ψάμμαν.
ὑπὸ δὲ κηρόπλαστος ὀτοβεῖ δόναξ
ἀχέτας ὑπνοδόταν νόμον· ἰὼ ἰὼ πόποι, 575
ποῖ μ' ἄγουσιν υ– τηλέπλανοι πλάναι;
τί ποτέ μ', ὦ Κρόνιε
παῖ, τί ποτε ταῖσδ' ἐνέζευξας εὑρὼν ἁμαρτοῦσαν ἐν πημοσύναις, ἐή,
οἰστρηλάτῳ δὲ δείματι δειλαίαν 580
παράκοπον ὧδε τείρεις;
πυρί με φλέξον, ἢ χθονὶ κάλυψον, ἢ ποντίοις δάκεσι δὸς βορὰν,
μηδέ μοι φθονήσῃς
εὐγμάτων, ἄναξ.
ἄδην με πολύπλανοι πλάναι 585
γεγυμνάκασιν, οὐδ' ἔχω μαθεῖν ὅπα
πημονὰς ἀλύξω.
κλύεις φθέγμα τᾶς βούκερω παρθένου;
ΠΡ πῶς δ' οὐ κλύω τῆς οἰστροδινήτου κόρης,

574 — 588. = 593 — 608.

τῆς Ἰναχείας; ἢ Διὸς θάλπει κέαρ 590
ἔρωτι, καὶ νῦν τοὺς ὑπερμήκεις δρόμους
Ἥρα στυγητὸς πρὸς βίαν γυμνάζεται.
ΙΩ. πόθεν ἐμοῦ σὺ πατρὸς ὄνομ' ἀπύεις;
εἰπέ μοι τᾷ μογερᾷ τίς ὢν, τίς ἄρα μ', ὦ τάλας,
τὰν ταλαίπωρον ὧδ' ἔτυμα προσθροεῖς· 595
θεόσυτόν τε νόσον
ὠνόμασας, ἃ μαραίνει με χρίουσα κέντροις ⏑ –
φοιταλέοις, ἐή.
σκιρτημάτων δὲ νήστισιν αἰκίαις 600
λαβρόσυτος ἦλθον, Ἥρας
ἐπικότοισι μήδεσι δαμεῖσα. δυσδαιμόνων δὲ τί-
νες οἱ, ἐή,
οἷ' ἐγὼ μογοῦσιν;
ἀλλά μοι τορῶς
τέκμηρον ὅ τι μ' ἐπαμμένει 605
παθεῖν, τί μῆχαρ, ἢ τί φάρμακον νόσου,
δεῖξον, εἴπερ οἶσθα·
θρόει, φράζε τᾷ δυσπλάνῳ παρθένῳ.
ΠΡ. λέξω τορῶς σοι πᾶν ὅπερ χρῄζεις μαθεῖν,
οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγματ', ἀλλ' ἁπλῷ λόγῳ, 610
ὥσπερ δίκαιον πρὸς φίλους οἴγειν στόμα.
πυρὸς βροτοῖς δοτῆρ' ὁρᾷς Προμηθέα.
ΙΩ. ὦ κοινὸν ὠφέλημα θνητοῖσιν φανεὶς,
τλῆμον Προμηθεῦ, τοῦ δίκην πάσχεις τάδε;
ΠΡ. ἁρμοῖ πέπαυμαι τοὺς ἐμοὺς θρηνῶν πόνους. 615
ΙΩ. οὔκουν πόροις ἂν τήνδε δωρεὰν ἐμοί;
ΠΡ. λέγ' ἥντιν' αἰτεῖ· πᾶν γὰρ ἂν πύθοιό μου.
ΙΩ. σήμηνον ὅστις ἐν φάραγγί σ' ὤχμασε.
ΠΡ. βούλευμα μὲν τὸ Διΐον, Ἡφαίστου δὲ χείρ.
ΙΩ. ποίων δὲ ποινὰς ἀμπλακημάτων τίνεις; 620
ΠΡ τοσοῦτον ἀρκῶ σοι σαφηνίσας μόνον.

ΙΩ. καὶ πρός γε τούτοις τέρμα τῆς ἐμῆς πλάνης
δεῖξον τίς ἔσται τῇ ταλαιπώρῳ χρόνος.
ΠΡ. τὸ μὴ μαθεῖν σοι κρεῖσσον ἢ μαθεῖν τάδε.
ΙΩ. μήτοι με κρύψῃς τοῦθ' ὅπερ μέλλω παθεῖν. 625
ΠΡ. ἀλλ' οὐ μεγαίρω τοῦδέ σοι δωρήματος.
ΙΩ. τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν;
ΠΡ. φθόνος μὲν οὐδεὶς, σὰς δ' ὀκνῶ θράξαι φρένας.
ΙΩ. μή μου προκήδου μᾶσσον ὧν ἐμοὶ γλυκύ.
ΠΡ. ἐπεὶ προθυμεῖ, χρὴ λέγειν· ἄκουε δή. 630
ΧΟ. μήπω γε· μοῖραν δ' ἡδονῆς κἀμοὶ πόρε.
τὴν τῆσδε πρῶτον ἱστορήσωμεν νόσον,
αὐτῆς λεγούσης τὰς πολυφθόρους τύχας·
τὰ λοιπὰ δ' ἄθλων σοῦ διδαχθήτω πάρα.
ΠΡ. σὸν ἔργον, Ἰοῖ, ταῖσδ' ὑπουργῆσαι χάριν, 635
ἄλλως τε πάντως καὶ κασιγνήταις πατρός.
ὡς τἀποκλαῦσαι κἀποδύρασθαι τύχας
ἐνταῦθ', ὅπῃ μέλλοι τις οἴσεσθαι δάκρυ
πρὸς τῶν κλυόντων, ἀξίαν τριβὴν ἔχει.
ΙΩ. οὐκ οἶδ' ὅπως ὑμῖν ἀπιστῆσαί με χρὴ, 640
σαφεῖ δὲ μύθῳ πᾶν ὅπερ προσχρῄζετε
πεύσεσθε· καίτοι καὶ λέγουσ' αἰσχύνομαι
θεόσσυτον χειμῶνα καὶ διαφθορὰν
μορφῆς, ὅθεν μοι σχετλίᾳ προσέπτατο.
ἀεὶ γὰρ ὄψεις ἔννυχοι πωλεύμεναι 645
ἐς παρθενῶνας τοὺς ἐμοὺς παρηγόρουν
λείοισι μύθοις "ὦ μέγ' εὔδαιμον κόρη,
τί παρθενεύει δαρὸν, ἐξόν σοι γάμου
τυχεῖν μεγίστου; Ζεὺς γὰρ ἱμέρου βέλει
πρὸς σοῦ τέθαλπται καὶ συναίρεσθαι Κύπριν 650
θέλει· σὺ δ', ὦ παῖ, μἀπολακτίσῃς λέχος
τὸ Ζηνὸς, ἀλλ' ἔξελθε πρὸς Λέρνης βαθὺν
λειμῶνα, ποίμνας βουστάσεις τε πρὸς πατρὸς,

ὡς ἂν τὸ Διΐον ὄμμα λωφήσῃ πόθου".
τοιοῖσδε πάσας εὐφρόνας ὀνείρασι 655
συνειχόμην δύστηνος, ἔς τε δὴ πατρὶ
ἔτλην γεγωνεῖν νυκτίφαντ' ὀνείρατα.
ὁ δ' ἔς τε Πυθὼ κἀπὶ Δωδώνης πυκνοὺς
θεοπρόπους ἔλλεν, ὡς μάθοι τί χρὴ
δρῶντ' ἢ λέγοντα δαίμοσιν πράσσειν φίλα. 660
ἧκον δ' ἀναγγέλλοντες αἰολοστόμους
χρησμοὺς ἀσήμους δυσκρίτως τ' εἰρημένους.
τέλος δ' ἐναργὴς βάξις ἦλθεν Ἰνάχῳ
σαφῶς ἐπισκήπτουσα καὶ μυθουμένη
ἔξω δόμων τε καὶ πάτρας ὠθεῖν ἐμὲ, 665
ἄφετον ἀλᾶσθαι γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὅροις·
κεἰ μὴ θέλοι, πυρωπὸν ἐκ Διὸς μολεῖν
κεραυνὸν, ὃς πᾶν ἐξαϊστώσοι γένος.
τοιοῖσδε πεισθεὶς Λοξίου μαντεύμασιν
ἐξήλασέν με κἀπέκλησε δωμάτων 670
ἄκουσαν ἄκων· ἀλλ' ἐπηνάγκαζέ νιν
Διὸς χαλινὸς πρὸς βίαν πράσσειν τάδε.
εὐθὺς δὲ μορφὴ καὶ φρένες διάστροφοι
ἦσαν, κεραστὶς δ', ὡς ὁρᾶτ', ὀξυστόμῳ
μύωπι χρισθεῖσ' ἐμμανεῖ σκιρτήματι 675
ᾔσσον πρὸς εὔποτόν τε Κερχνείας ῥέος
Λέρνης τε κρήνην· βουκόλος δὲ γηγενὴς
ἄκρατος ὀργὴν Ἄργος ὠμάρτει, πυκνοῖς
ὄσσοις δεδορκὼς τοὺς ἐμοὺς κατὰ στίβους.
ἀπροσδόκητος δ' αὐτὸν ἀφνίδιος μόρος 680
τοῦ ζῆν ἀπεστέρησεν. οἰστροπλὴξ δ' ἐγὼ
μάστιγι θείᾳ γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνομαι.
κλύεις τὰ πραχθέντ'· εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν ὅ τι
λοιπὸν πόνων, σήμαινε· μηδέ μ' οἰκτίσας
σύνθαλπε μύθοις ψευδέσιν· νόσημα γὰρ 685

αἴσχιστον εἶναί φημι συνθέτους λόγους.
ΧΟ. ἔα ἔα, ἄπεχε, φεῦ·
οὔποτ' οὔποτ' ηὔχουν ξένους
μολεῖσθαι λόγους εἰς ἀκοὰν ἐμὰν,
οὐδ' ὧδε δυσθέατα καὶ δύσοιστα 690
πήματα, λύματα, δείματ' ἐμὰν
ἀμφάκει κέντρῳ ψήξειν ψυχάν.
ἰὼ ἰὼ μοῖρα μοῖρα,
πέφρικ' εἰσιδοῦσα πρᾶξιν Ἰοῦς. 695
ΠΡ. πρῷ γε στενάζεις καὶ φόβου πλέα τις εἶ·
ἐπίσχες ἕς τ' ἂν καὶ τὰ λοιπὰ προσμάθῃς.
ΧΟ. λέγ', ἐκδίδασκε· τοῖς νοσοῦσί τοι γλυκὺ
τὸ λοιπὸν ἄλγος προὐξεπίστασθαι τορῶς.
ΠΡ. τὴν πρίν γε χρείαν ἠνύσασθ' ἐμοῦ πάρα 700
κούφως· μαθεῖν γὰρ τῆσδε πρῶτ' ἐχρῄζετε
τὸν ἀμφ' ἑαυτῆς ἆθλον ἐξηγουμένης·
τὰ λοιπὰ νῦν ἀκούσαθ', οἷα χρὴ πάθη
τλῆναι πρὸς Ἥρας τήνδε τὴν νεάνιδα.
σύ τ', Ἰνάχειον σπέρμα, τοὺς ἐμοὺς λόγους 705
θυμῷ βάλ', ὡς ἂν τέρματ' ἐκμάθῃς ὁδοῦ.
πρῶτον μὲν ἐνθένδ' ἡλίου πρὸς ἀντολὰς
στρέψασα σαυτὴν στεῖχ' ἀνηρότους γύας·
Σκύθας δ' ἀφίξει νομάδας, οἳ πλεκτὰς στέγας
πεδάρσιοι ναίουσ' ἐπ' εὐκύκλοις ὄχοις, 710
ἐκηβόλοις τόξοισιν ἐξηρτυμένοι·
οἷς μὴ πελάζειν, ἀλλ' ἀλιστόνοις πόδας
χρίμπτουσα ῥαχίαισιν ἐκπερᾶν χθόνα.
λαιᾶς δὲ χειρὸς οἱ σιδηροτέκτονες
οἰκοῦσι Χάλυβες, οὓς φυλάξασθαί σε χρή. 715
ἀνήμεροι γὰρ οὐδὲ πρόσπλατοι ξένοις.
ἥξεις δ' ὑβριστὴν ποταμὸν οὐ ψευδώνυμον,
ὃν μὴ περάσῃς, οὐ γὰρ εὔβατος περᾶν,

πρὶν ἂν πρὸς αὐτὸν Καύκασον μόλῃς, ὁρῶν
ὕψιστον, ἔνθα ποταμὸς ἐκφυσᾷ μένος 720
κροτάφων ἀπ' αὐτῶν. ἀστρογείτονας δὲ χρὴ
κορυφὰς ὑπερβάλλουσαν ἐς μεσημβρινὴν
βῆναι κέλευθον, ἔνθ' Ἀμαζόνων στρατὸν
ἥξεις στυγάνορ', αἳ Θεμίσκυράν ποτε
κατοικιοῦσιν ἀμφὶ Θερμῶδονθ', ἵνα 725
τραχεῖα πόντου Σαλμυδησσία γνάθος
ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν·
αὗταί σ' ὁδηγήσουσι καὶ μάλ' ἀσμένως.
ἰσθμὸν δ' ἐπ' αὐταῖς στενοπόροις λίμνης πύλαις
Κιμμερικὸν ἥξεις, ὃν θρασυσπλάγχνως σε χρὴ 730
λιποῦσαν αὐλῶν' ἐκπερᾶν Μαιωτικόν·
ἔσται δὲ θνητοῖς εἰσαεὶ λόγος μέγας
τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δ' ἐπώνυμος
κεκλήσεται. λιποῦσα δ' Εὐρώπης πέδον
ἤπειρον ἥξεις Ἀσιάδ'. ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ 735
ὁ τῶν θεῶν τύραννος ἐς τὰ πάνθ' ὁμῶς
βίαιος εἶναι; τῇδε γὰρ θνητῇ θεὸς
χρήζων μιγῆναι τάσδ' ἐπέρριψεν πλάνας.
πικροῦ δ' ἔκυρσας, ὦ κόρη, τῶν σῶν γάμων
μνηστῆρος. οὓς γὰρ νῦν ἀκήκοας λόγους, 740
εἶναι δόκει σοὶ μηδέπω 'ν προοιμίοις.

ΙΩ. ἰώ μοί μοι.

ΠΡ. σὺ δ' αὖ κέκραγας κἀναμυχθίζει· τί που
δράσεις, ὅταν τὰ λοιπὰ πυνθάνῃ κακά;

ΧΟ. ἦ γάρ τι λοιπὸν τῇδε πημάτων ἐρεῖς; 745

ΠΡ. δυσχείμερόν γε πέλαγος ἀτηρᾶς δύης.

ΙΩ. τί δῆτ' ἐμοὶ ζῆν κέρδος, ἀλλ' οὐκ ἐν τάχει
ἔρριψ' ἐμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ στύφλου πέτρας,
ὅπως πέδοι σκήψασα τῶν πάντων πόνων
ἀπηλλάγην; κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ θανεῖν 750

ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς.
ΠΡ. ἦ δυσπετῶς ἂν τοὺς ἐμοὺς ἄθλους φέροις,
ὅτῳ θανεῖν μέν ἐστιν οὐ πεπρωμένον·
αὕτη γὰρ ἦν ἂν πημάτων ἀπαλλαγή·
νῦν δ' οὐδέν ἐστι τέρμα μοι προκείμενον 755
μόχθων, πρὶν ἂν Ζεὺς ἐκπέσῃ τυραννίδος.
ΙΩ. ἦ γάρ ποτ' ἔστιν ἐκπεσεῖν ἀρχῆς Διός;
ΠΡ. ἥδοι' ἄν, οἶμαι, τήνδ' ἰδοῦσα συμφοράν.
ΙΩ. πῶς δ' οὐκ ἄν, ἥτις ἐκ Διὸς πάσχω κακῶς;
ΠΡ. ὡς τοίνυν ὄντων τῶνδέ σοι μαθεῖν πάρα. 760
ΙΩ. πρὸς τοῦ τύραννα σκῆπτρα συληθήσεται;
ΠΡ. πρὸς αὐτὸς αὑτοῦ κενοφρόνων βουλευμάτων.
ΙΩ. ποίῳ τρόπῳ; σήμηνον, εἰ μή τις βλάβη.
ΠΡ. γαμεῖ γάμον τοιοῦτον ᾧ ποτ' ἀσχαλεῖ.
ΙΩ. θέορτον, ἢ βρότειον; εἰ ῥητὸν, φράσον. 765
ΠΡ. τί δ' ὅντιν'; οὐ γὰρ ῥητὸν αὐδᾶσθαι τόδε.
ΙΩ. ἦ πρὸς δάμαρτος ἐξανίσταται θρόνων;
ΠΡ. ἢ τέξεταί γε παῖδα φέρτερον πατρός.
ΙΩ. οὐδ' ἔστιν αὐτῷ τῆσδ' ἀποστροφὴ τύχης;
ΠΡ. οὐ δῆτα, πλὴν ἐὰν ἐγὼ 'κ δεσμῶν λυθῶ. 770
ΙΩ. τίς οὖν ὁ λύσων σ' ἐστὶν ἄκοντος Διός;
ΠΡ. τῶν σῶν τιν' αὐτὸν ἐκγόνων εἶναι χρεών.
ΙΩ. πῶς εἶπας; ἦ 'μὸς παῖς σ' ἀπαλλάξει κακῶν;
ΠΡ. τρίτος γε γένναν πρὸς δέκ' ἄλλαισιν γοναῖς.
ΙΩ. ἥδ' οὐκέτ' εὐξύμβλητος ἡ χρησμῳδία. 775
ΠΡ. καὶ μή τι σαυτῆς ἐκμαθεῖν ζήτει πόνους.
ΙΩ. μή μοι προτείνων κέρδος εἶτ' ἀποστέρει.
ΠΡ. δυοῖν λόγοιν σε θἀτέρῳ δωρήσομαι.
ΙΩ. ποίοιν πρόδειξον αἱρεσίν τ' ἐμοὶ δίδου.
ΠΡ. δίδωμ'· ἑλοῦ γάρ, ἢ πόνων τὰ λοιπά σοι 780
φράσω σαφηνῶς, ἢ τὸν ἐκλύσοντ' ἐμέ.
ΧΟ. τούτων σὺ τὴν μὲν τῆδε, τὴν δ' ἐμοὶ χάριν

θέσθαι θέλησον, μηδ' ἀτιμάσῃς λόγου·
καὶ τῇδε μὲν γέγωνε τὴν λοιπὴν πλάνην,
ἐμοὶ δὲ τὸν λύσοντα· τοῦτο γὰρ ποθῶ. 785
ΠΡ. ἐπεὶ προθυμεῖσθ', οὐκ ἐναντιώσομαι
τὸ μὴ οὐ γεγωνεῖν πᾶν ὅσον προσχρῄζετε.
σοὶ πρῶτον, Ἰοῖ, πολύδονον πλάνην φράσω,
ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν.
ὅταν περάσῃς ῥεῖθρον ἠπείρων ὅρον, 790
πρὸς ἀντολὰς φλογῶπας ἡλιοστιβεῖς
*** πόντου περῶσα φλοῖσβον, ἓς τ' ἂν ἐξίκῃ
πρὸς Γοργόνεια πεδία Κισθήνης, ἵνα
αἱ Φορκίδες ναίουσι δηναιαὶ κόραι
τρεῖς κυκνόμορφοι, κοινὸν ὄμμ' ἐκτημέναι, 795
μονόδοντες, ἃς οὔθ' ἥλιος προσδέρκεται
ἀκτῖσιν οὔθ' ἡ νύκτερος μήνη ποτέ.
πέλας δ' ἀδελφαὶ τῶνδε τρεῖς κατάπτεροι,
δρακοντόμαλλοι Γοργόνες βροτοστυγεῖς,
ἃς θνητὸς οὐδεὶς εἰσιδὼν ἕξει πνοάς· 800
τοιοῦτο μέν σοι τοῦτο φρούριον λέγω.
ἄλλην δ' ἄκουσον δυσχερῆ θεωρίαν·
ὀξυστόμους γὰρ Ζηνὸς ἀκλαγγεῖς κύνας
γρῦπας φύλαξαι, τόν τε μουνῶπα στρατὸν
Ἀριμασπὸν ἱπποβάμον', οἳ χρυσόρρυτον 805
οἰκοῦσιν ἀμφὶ νᾶμα Πλούτωνος πόρου·
τούτοις σὺ μὴ πέλαζε. τηλουρὸν δὲ γῆν
ἥξεις κελαινὸν φῦλον, οἳ πρὸς ἡλίου
ναίουσι πηγαῖς, ἔνθα ποταμὸς Αἰθίοψ.
τούτου παρ' ὄχθας ἕρφ', ἕως ἂν ἐξίκῃ 810
καταβασμὸν, ἔνθα Βυβλίνων ὀρῶν ἄπο
ἵησι σεπτὸν Νεῖλος εὔποτον ῥέος.
οὗτός σ' ὁδώσει τὴν τρίγωνον ἐς χθόνα
Νειλῶτιν, οὗ δὴ τὴν μακρὰν ἀποικίαν,

Ἰοῖ, πέπρωται σοί τε καὶ τέκνοις κτίσαι. 815
τῶν δ' εἴ τί σοι ψελλόν τε καὶ δυσεύρετον,
ἐπανδίπλαζε καὶ σαφῶς ἐκμάνθανε·
σχολὴ δὲ πλείων ἢ θέλω πάρεστί μοι.

ΧΟ. εἰ μέν τι τῇδε λοιπὸν ἢ παρειμένον
ἔχεις γεγωνεῖν τῆς πολυφθόρου πλάνης, 820
λέγ'· εἰ δὲ πάντ' εἴρηκας, ἡμῖν αὖ χάριν
δὸς ἥντιν' αἰτούμεσθα, μέμνησαι δέ που.

ΠΡ. τὸ πᾶν πορείας ἥδε τέρμ' ἀκήκοεν.
ὅπως δ' ἂν εἰδῇ μὴ μάτην κλύουσά μου,
ἃ πρὶν μολεῖν δεῦρ' ἐκμεμόχθηκεν φράσω, 825
τεκμήριον τοῦτ' αὐτὸ δοὺς μύθων ἐμῶν.
ὄχλον μὲν οὖν τὸν πλεῖστον ἐκλείψω λόγων,
πρὸς αὐτὸ δ' εἶμι τέρμα σῶν πλανημάτων.
ἐπεὶ γὰρ ἦλθες πρὸς Μολοσσὰ γάπεδα,
τὴν αἰπύνωτόν τ' ἀμφὶ Δωδώνην, ἵνα 830
μαντεῖα θᾶκός τ' ἐστὶ Θεσπρωτοῦ Διός,
τέρας τ' ἄπιστον, αἱ προσήγοροι δρύες,
ὑφ' ὧν σὺ λαμπρῶς κοὐδὲν αἰνικτηρίως
προσηγορεύθης ἡ Διὸς κλεινὴ δάμαρ
[μέλλουσ' ἔσεσθ', εἰ τῶνδε προσσαίνει σέ τι]. 835
ἐντεῦθεν οἰστρήσασα τὴν παρακτίαν
κέλευθον ἦξας πρὸς μέγαν κόλπον Ῥέας,
ἀφ' οὗ παλιμπλάγκτοισι χειμάζει δρόμοις
χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχὸς,
σαφῶς ἐπίστασ', Ἰόνιος κεκλήσεται, 840
τῆς σῆς πορείας μνῆμα τοῖς πᾶσιν βροτοῖς.
σημεῖά σοι τάδ' ἐστὶ τῆς ἐμῆς φρενὸς,
ὡς δέρκεται πλέον τι τοῦ πεφασμένου.
τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν τῇδέ τ' ἐς κοινὸν φράσω,
ἐς ταυτὸν ἐλθὼν τῶν πάλαι λόγων ἴχνος. 845
ἔστιν πόλις Κάνωβος ἐσχάτη χθονὸς,

Νείλου πρὸς αὐτῷ στόματι καὶ προσχώματι·
ἐνταῦθα δή σε Ζεὺς τίθησιν ἔμφρονα
[ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγὼν μόνου].
ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γέννημ' ἀφῶν 850
τέξεις κελαινὸν Ἔπαφον, ὃς καρπώσεται
ὅσην πλατύρρους Νεῖλος ἀρδεύει χθόνα·
πέμπτη δ' ἀπ αὐτοῦ γέννα πεντηκοντάπαις
πάλιν πρὸς Ἄργος οὐχ ἑκοῦσ' ἐλεύσεται
θηλύσπορος, φεύγουσα συγγενῆ γάμον 855
ἀνεψιῶν· οἱ δ' ἐπτοημένοι φρένας,
κίρκοι πελειῶν οὐ μακρὰν λελειμμένοι,
ἥξουσι θηρεύοντες οὐ θηρασίμους
γάμους, φθόνον δὲ σωμάτων ἕξει θεός·
Πελασγία δὲ δέξεται θηλυκτόνῳ 860
Ἄρει δαμέντων νυκτιφρουρήτῳ θράσει·
γυνὴ γὰρ ἄνδρ' ἕκαστον αἰῶνος στερεῖ,
δίθηκτον ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος·
τοιάδ' ἐπ' ἐχθροὺς τοὺς ἐμοὺς ἔλθοι Κύπρις.
μίαν δὲ παίδων ἵμερος θέλξει τὸ μὴ 865
κτεῖναι σύνευνον, ἀλλ' ἀπαμβλυνθήσεται
γνώμην· δυοῖν δὲ θάτερον βουλήσεται,
κλύειν ἄναλκις μᾶλλον ἢ μιαιφόνος·
αὕτη κατ' Ἄργος βασιλικὸν τέξει γένος.
μακροῦ λόγου δεῖ ταῦτ' ἐπεξελθεῖν τορῶς. 870
σπορᾶς γε μὴν ἐκ τῆσδε φύσεται θρασὺς
τόξοισι κλεινὸς, ὃς πόνων ἐκ τῶνδ' ἐμὲ
λύσει. τοιόνδε χρησμὸν ἡ παλαιγενὴς
μήτηρ ἐμοὶ διῆλθε Τιτανὶς Θέμις·
ὅπως δὲ χώπη, ταῦτα δεῖ μακροῦ χρόνου 875
εἰπεῖν, σύ τ' οὐδὲν ἐκμαθοῦσα κερδανεῖς.

ΙΩ. ἐλελεῦ, ἐλελεῦ, ὑπό μ' αὖ σφάκελος
καὶ φρενοπληγεῖς μανίαι θάλπουσ',

οἴστρου δ' ἄρδις χρίει μ' ἄπυρος· 880
καρδία δὲ φόβῳ φρένα λακτίζει.
τροχοδινεῖται δ' ὄμμαθ' ἑλίγδην,
ἔξω δὲ δρόμου φέρομαι λύσσης
πνεύματι μάργῳ, γλώσσης ἀκρατής·
θολεροὶ δὲ λόγοι παίουσ' εἰκῆ 885
στυγνῆς πρὸς κύμασιν ἄτης.

ΧΟ. ἦ σοφὸς ἦ σοφὸς ὃς
πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ' ἐβάστασε καὶ γλώσσᾳ διεμυθολογησεν,
ὡς τὸ κηδεῦσαι καθ' ἑαυτὸν ἀριστεύει μακρῷ, 890
καὶ μήτε τῶν πλούτῳ διαθρυπτομένων
μήτε τῶν γέννᾳ μεγαλυνομένων
ὄντα χερνήταν ἐραστεῦσαι γάμων.
μήποτε μήποτέ μ', ὦ
πότνιαι Μοῖραι, λεχέων Διὸς εὐνάτειραν ἴδοισθε πέλουσαν· 895
μηδὲ πλαθείην γαμέτᾳ τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ.
ταρβῶ γὰρ ἀστεργάνορα παρθενίαν
εἰσορῶσ' Ἰοῦς μέγα δαπτομέναν
δυσπλάνοις Ἥρας ἀλατείαις πόνων. 900
ἐμοὶ δ' ὅτι μὲν ὁμαλὸς ὁ γάμος,
οὐ δέδια, μηδὲ κρεισσόνων
θεῶν ἄφυκτον ὄμμα προσδράκοι με.
ἀπολέμιστος ὅδε γ' ὁ πόλεμος, ἄπορα πόριμος·
οὐδ' ἔχω τίς ἂν γενοίμαν· Διὸς γὰρ οὐχ ὁρῶ 905
μῆτιν ὅπα φύγοιμ' ἄν.

ΠΡ. ἦ μὴν ἔτι Ζεὺς, καίπερ αὐθάδη φρονῶν,
ἔσται ταπεινός· τοῖον ἐξαρτύεται
γάμον γαμεῖν, ὃς αὐτὸν ἐκ τυραννίδος
θρόνων τ' ἄϊστον ἐκβαλεῖ· πατρὸς δ' ἀρὰ 910

887 — 893. = 894 — 900.

Κρόνου τότ' ἤδη παντελῶς κρανθήσεται,
ἣν ἐκπίτνων ἡρᾶτο δηναιῶν θρόνων.
τοιῶνδε μόχθων ἐκτροπὴν οὐδεὶς θεῶν
δύναιτ' ἂν αὐτῷ πλὴν ἐμοῦ δεῖξαι σαφῶς.
ἐγὼ τάδ' οἶδα χῷ τρόπῳ. πρὸς ταῦτά νυν 915
θαρσῶν καθήσθω τοῖς πεδαρσίοις κτύποις
πιστὸς, τινάσσων τ' ἐν χεροῖν πύρπνουν βέλος.
οὐδὲν γὰρ αὐτῷ ταῦτ' ἐπαρκέσει τὸ μὴ οὐ
πεσεῖν ἀτίμως πτώματ' οὐκ ἀνασχετά·
τοῖον παλαιστὴν νῦν παρασκευάζεται 920
ἐπ' αὐτὸς αὑτῷ, δυσμαχώτατον τέρας·
ὃς δὴ κεραυνοῦ κρείσσον' εὑρήσει φλόγα,
βροντῆς θ' ὑπερβάλλοντα καρτερὸν κτύπον·
θαλασσίαν τε γῆς τινάκτειραν νόσον
τρίαιναν, αἰχμὴν τὴν Ποσειδῶνος, σκεδᾷ. 925
πταίσας δὲ τῷδε πρὸς κακῷ μαθήσεται
ὅσον τό τ' ἄρχειν καὶ τὸ δουλεύειν δίχα.

ΧΟ. σύ θην ἃ χρῄζεις, ταῦτ' ἐπιγλωσσᾷ Διός.

ΠΡ. ἅπερ τελεῖται, πρὸς δ' ἃ βούλομαι λέγω.

ΧΟ. καὶ προσδοκᾶν χρὴ δεσπόσειν Ζηνός τινα; 930

ΠΡ. καὶ τῶνδέ γ' ἕξει δυσλοφωτέρους πόνους.

ΧΟ. πῶς δ' οὐχὶ ταρβεῖς τοιάδ' ἐκρίπτων ἔπη;

ΠΡ. τί δ' ἂν φοβοίμην ᾧ θανεῖν οὐ μόρσιμον;

ΧΟ. ἀλλ' ἄθλον ἄν σοι τοῦδ' ἔτ' ἀλγίω πόροι.

ΠΡ. ὁ δ' οὖν ποιείτω· πάντα προσδοκητά μοι. 935

ΧΟ. οἱ προσκυνοῦντες τὴν Ἀδράστειαν σοφοί.

ΠΡ. σέβου, προσεύχου, θῶπτε τὸν κρατοῦντ' ἀεί.
ἐμοὶ δ' ἔλασσον Ζηνὸς ἢ μηδὲν μέλει.
δράτω, κρατείτω τόνδε τὸν βραχὺν χρόνον
ὅπως θέλει· δαρὸν γὰρ οὐκ ἄρξει θεοῖς. 940
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε τὸν Διὸς τρόχιν,
τὸν τοῦ τυράννου τοῦ νέου διάκονον·

πάντως τι καινὸν ἀγγελῶν ἐλήλυθεν.

ΕΡΜΗΣ.

σὲ τὸν σοφιστὴν, τὸν πικρῶς ὑπέρπικρον,
τὸν ἐξαμαρτόντ' ἐς θεοὺς ἐφημέροις 945
πορόντα τιμὰς, τὸν πυρὸς κλέπτην λέγω·
πατὴρ ἄνωγέ σ' οὕστινας κομπεῖς γάμους
αὐδᾶν, πρὸς ὧν ἐκεῖνος ἐκπίπτει κράτους·
καὶ ταῦτα μέντοι μηδὲν αἰνικτηρίως,
ἀλλ' αὖθ' ἕκαστ' ἔκφραζε· μηδέ μοι διπλᾶς 950
ὁδοὺς, Προμηθεῦ, προσβάλῃς· ὁρᾷς δ' ὅτι
Ζεὺς τοῖς τοιούτοις οὐχὶ μαλθακίζεται.

ΠΡ. σεμνόστομός γε καὶ φρονήματος πλέως
ὁ μῦθός ἐστιν, ὡς θεῶν ὑπηρέτου.
νέον νέοι κρατεῖτε καὶ δοκεῖτε δὴ 955
ναίειν ἀπενθῆ πέργαμ'· οὐκ ἐκ τῶνδ' ἐγὼ
δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας ᾐσθόμην;
τρίτον δὲ τὸν νῦν κοιρανοῦντ' ἐπόψομαι
αἴσχιστα καὶ τάχιστα. μή τί σοι δοκῶ
ταρβεῖν ὑποπτήσσειν τε τοὺς νέους θεούς; 960
πολλοῦ γε καὶ τοῦ παντὸς ἐλλείπω. σὺ δὲ
κέλευθον ἥνπερ ἦλθες ἐγκόνει πάλιν·
πεύσει γὰρ οὐδὲν ὧν ἀνιστορεῖς ἐμέ.

ΕΡ. τοιοῖσδε μέντοι καὶ πρὶν αὐθαδίσμασιν
ἐς τάσδε σαυτὸν πημονὰς καθῴρμισας. 965

ΠΡ. τῆς σῆς λατρείας τὴν ἐμὴν δυσπραξίαν,
σαφῶς ἐπίστασ', οὐκ ἂν ἀλλάξαιμ' ἐγώ.
κρεῖσσον γὰρ οἶμαι τῇδε λατρεύειν πέτρᾳ
ἢ πατρὶ φῦναι Ζηνὶ πιστὸν ἄγγελον.
οὕτως ὑβρίζειν τοὺς ὑβρίζοντας χρεών. 970

ΕΡ. χλιδᾶν ἔοικας τοῖς παροῦσι πράγμασι.

ΠΡ. χλιδῶ; χλιδῶντας ὧδε τοὺς ἐμοὺς ἐγὼ
ἐχθροὺς ἴδοιμι· καὶ σὲ δ' ἐν τούτοις λέγω.

ΕΡ. ἦ κἀμὲ γάρ τι συμφοραῖς ἐπαιτιᾷ;
ΠΡ. ἁπλῷ λόγῳ τοὺς πάντας ἐχθαίρω θεούς, 975
ὅσοι παθόντες εὖ κακοῦσί μ' ἐκδίκως.
ΕΡ. κλύω σ' ἐγὼ μεμηνότ' οὐ σμικρὰν νόσον.
ΠΡ. νοσοῖμ' ἄν, εἰ νόσημα τοὺς ἐχθροὺς στυγεῖν.
ΕΡ. εἴης φορητὸς οὐκ ἄν, εἰ πράσσοις καλῶς.
ΠΡ. ὤμοι.
ΕΡ. ὤμοι; τόδε Ζεὺς τοὔπος οὐκ ἐπίσταται. 980
ΠΡ. ἀλλ' ἐκδιδάσκει πάνθ' ὁ γηράσκων χρόνος.
ΕΡ. καὶ μὴν σύ γ' οὔπω σωφρονεῖν ἐπίστασαι.
ΠΡ. σὲ γὰρ προσηύδων οὐκ ἂν ὅνθ' ὑπηρέτην.
ΕΡ. ἐρεῖν ἔοικας οὐδὲν ὧν χρῄζει πατήρ.
ΠΡ. καὶ μὴν ὀφείλων γ' ἂν τίνοιμ' αὐτῷ χάριν. 985
ΕΡ. ἐκερτόμησας δῆθεν ὡς παῖδ' ὄντα με.
ΠΡ. οὐ γὰρ σὺ παῖς τε κἄτι τοῦδ' ἀνούστερος,
εἰ προσδοκᾷς ἐμοῦ τι πεύσεσθαι πάρα;
οὐκ ἔστιν αἴκισμ' οὐδὲ μηχάνημ' ὅτῳ
προτρέψεταί με Ζεὺς γεγωνῆσαι τάδε, 990
πρὶν ἂν χαλασθῇ δεσμὰ λυμαντήρια.
πρὸς ταῦτα ῥιπτέσθω μὲν αἰθαλοῦσσα φλὸξ,
λευκοπτέρῳ δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασι
χθονίοις κυκάτω πάντα καὶ ταρασσέτω·
γνάψει γὰρ οὐδὲν τῶνδέ μ' ὥστε καὶ φράσαι 995
πρὸς οὗ χρεὼν νιν ἐκπεσεῖν τυραννίδος.
ΕΡ. ὅρα νυν εἴ σοι ταῦτ' ἀρωγὰ φαίνεται.
ΠΡ. ὦπται πάλαι δὴ καὶ βεβούλευται τάδε.
ΕΡ. τόλμησον, ὦ μάταιε, τόλμησόν ποτε
πρὸς τὰς παρούσας πημονὰς ὀρθῶς φρονεῖν. 1000
ΠΡ. ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως παρηγορῶν.
εἰσελθέτω σε μήποθ' ὡς ἐγὼ Διὸς
γνώμην φοβηθεὶς θηλύνους γενήσομαι,
καὶ λιπαρήσω τὸν μέγα στυγούμενον

γυναικομίμοις ὑπτιάσμασιν χερῶν 1005
λῦσαί με δεσμῶν τῶνδε· τοῦ παντὸς δέω.

ΕΡ. λέγων ἔοικα πολλὰ καὶ μάτην ἐρεῖν·
τέγγει γὰρ οὐδὲν οὐδὲ μαλθάσσει κέαρ
λιταῖς· δακὼν δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς
πῶλος βιάζει καὶ πρὸς ἡνίας μάχει. 1010
ἀτὰρ σφοδρύνει γ' ἀσθενεῖ σοφίσματι.
αὐθαδία γὰρ τῷ φρονοῦντι μὴ καλῶς
αὐτὴ καθ' αὑτὴν οὐδενὸς μεῖον σθένει.
σκέψαι δ', ἐὰν μὴ τοῖς ἐμοῖς πεισθῇς λόγοις,
οἷός σε χειμὼν καὶ κακῶν τρικυμία 1015
ἔπεισ' ἄφυκτος· πρῶτα μὲν γὰρ ὀκρίδα
φάραγγα βροντῇ καὶ κεραυνίᾳ φλογὶ
πατὴρ σπαράξει τήνδε, καὶ κρύψει δέμας
τὸ σὸν, πετραία δ' ἀγκάλη σε βαστάσει.
μακρὸν δὲ μῆκος ἐκτελευτήσας χρόνου 1020
ἄψορρον ἥξεις ἐς φάος· Διὸς δέ τοι
πτηνὸς κύων, δαφοινὸς ἀετὸς, λάβρως
διαρταμήσει σώματος μέγα ῥάκος,
ἄκλητος ἕρπων δαιταλεὺς πανήμερος,
κελαινόβρωτον δ' ἧπαρ ἐκθοινήσεται. 1025
τοιοῦδε μόχθου τέρμα μή τι προσδόκα,
πρὶν ἂν θεῶν τις διάδοχος τῶν σῶν πόνων
φανῇ, θελήσῃ τ' εἰς ἀναύγητον μολεῖν
Ἅιδην κνεφαῖά τ' ἀμφὶ Ταρτάρου βάθη.
πρὸς ταῦτα βούλευ· ὡς ὅδ' οὐ πεπλασμένος 1030
ὁ κόμπος, ἀλλὰ καὶ λίαν εἰρημένος·
ψευδηγορεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταται στόμα
τὸ Διὸν, ἀλλὰ πᾶν ἔπος τελεῖ. σὺ δὲ
πάπταινε καὶ φρόντιζε, μηδ' αὐθαδίαν
εὐβουλίας ἀμείνον' ἡγήσῃ ποτέ. 1035

ΧΟ. ἡμῖν μὲν Ἑρμῆς οὐκ ἄκαιρα φαίνεται

λέγειν· ἄνωγε γάρ σε τὴν αὐθαδίαν
μεθέντ' ἐρευνᾶν τὴν σοφὴν εὐβουλίαν.
πιθοῦ· σοφῷ γὰρ αἰσχρὸν ἐξαμαρτάνειν.
ΠΡ. εἰδότι τοί μοι τάσδ' ἀγγελίας 1040
ὅδ' ἐθώϋξεν, πάσχειν δὲ κακῶς
ἐχθρὸν ὑπ' ἐχθρῶν οὐδὲν ἀεικές.
πρὸς ταῦτ' ἐπ' ἐμοὶ ῥιπτέσθω μὲν
πυρὸς ἀμφήκης βόστρυχος, αἰθὴρ δ'
ἐρεθιζέσθω βροντῇ σφακέλῳ τ' 1045
ἀγρίων ἀνέμων· χθόνα δ' ἐκ πυθμένων
αὐταῖς ῥίζαις πνεῦμα κραδαίνοι,
κῦμα δὲ πόντου τραχεῖ ῥοθίῳ
συγχώσειεν τῶν τ' οὐρανίων
ἄστρων διόδους, ἔς τε κελαινὸν 1050
Τάρταρον ἄρδην ῥίψειε δέμας
τοὐμὸν ἀνάγκης στερραῖς δίναις·
πάντως ἐμέ γ' οὐ θανατώσει.
ΕΡ. τοιάδε μέντοι τῶν φρενοπλήκτων
βουλεύματ' ἔπη τ' ἔστιν ἀκοῦσαι. 1055
τί γὰρ ἐλλείπει μὴ παραπαίειν
ἡ τοῦδε τύχη; τί χαλᾷ μανιῶν;
ἀλλ' οὔ ὑμεῖς γ' αἱ πημοσύναις
συγκάμνουσαι ταῖς τοῦδε τόπων
μετά ποι χωρεῖτ' ἐκ τῶνδε θοῶς, 1060
μὴ φρένας ὑμῶν ἠλιθιώσῃ
βροντῆς μύκημ' ἀτέραμνον.
ΧΟ. ἄλλο τι φώνει καὶ παραμυθοῦ μ'
ὅ τι καὶ πείσεις· οὐ γὰρ δή που
τοῦτό γε τλητὸν παρέσυρας ἔπος. 1065
πῶς με κελεύεις κακότητ' ἀσκεῖν;
μετὰ τοῦδ' ὅ τι χρὴ πάσχειν ἐθέλω·
τοὺς προδότας γὰρ μισεῖν ἔμαθον,

κοὐκ ἔστι νόσος
τῆσδ' ἥντιν' ἀπέπτυσα μᾶλλον. 1070
ΕΡ. ἀλλ' οὖν μέμνησθ' ἀγὼ προλέγω
μηδὲ πρὸς ἄτης θηραθεῖσαι
μέμψησθε τύχην, μηδέ ποτ' εἴπηθ'
ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον
πῆμ' εἰσέβαλεν· μὴ δῆτ', αὐταὶ δ' 1075
ὑμᾶς αὐτάς. εἰδυῖαι γὰρ
κοὐκ ἐξαίφνης οὐδὲ λαθραίως
εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.
ΠΡ. καὶ μὴν ἔργῳ κοὐκέτι μύθῳ 1080
χθὼν σεσάλευται·
βρυχία δ' ἠχὼ παραμυκᾶται
βροντῆς, ἕλικες δ' ἐκλάμπουσι
στεροπῆς ζάπυροι, στρόμβοι δὲ κόνιν
εἱλίσσουσι· σκιρτᾷ δ' ἀνέμων 1085
πνεύματα πάντων εἰς ἄλληλα
στάσιν ἀντίπνουν ἀποδεικνύμενα·
ξυντετάρακται δ' αἰθὴρ πόντῳ.
τοιάδ' ἐπ' ἐμοὶ ῥιπὴ Διόθεν
τεύχουσα φόβον στείχει φανερῶς. 1090
ὦ μητρὸς ἐμῆς σέβας, ὦ πάντων
αἰθὴρ κοινὸν φάος εἱλίσσων,
ἐσορᾷς μ' ὡς ἔκδικα πάσχω.

II.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΚΗΡΥΞ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁ Λάϊος τοῦ Λαβδάκου υἱὸς ὢν ἐβασίλευεν ἐν Θήβαις, γυναῖκα κεκτημένος Ἰοκάστην, τὴν θυγατέρα τοῦ Μενοικέως· ᾗ συνελθεῖν καὶ τέκνα ποιῆσαι οὐκ ἐτόλμα, τὰς τοῦ Πέλοπος δεδιὼς ἀράς. φασὶ γὰρ ὅτι τὸν τοῦ Πέλοπος υἱὸν Χρύσιππον, ὃς ἦν αὐτῷ ἐξ ἄλλης γυναικὸς, καὶ οὐκ ἐκ τῆς θυγατρὸς τοῦ Οἰνομάου Ἱπποδαμείας, ὁ Λάϊος ἥρπασεν, ἐρασθεὶς αὐτοῦ, καὶ αὐτῷ συνεγένετο, καὶ πρῶτος ἐν ἀνθρώποις τὴν ἀρρενοφθορίαν ὑπέδειξε, καθώσπερ καὶ ὁ Ζεὺς ἐν θεοῖς, τὸν Γανυμήδην ἁρπάσας. ὅπερ ὁ Πέλοψ μαθὼν τὸν Λάϊον κατηράσατο ἐξ οἰκείας φονευθῆναι γονῆς. ἐπεὶ γοῦν ὁ Λάϊος δι' ὃν εἴρηται τρόπον ἅπαις ἤδη παρήκμαζεν, εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μαντεῖον παρεγένετο ἐρωτήσων εἰ δέοι τεκνώσασθαι. ἐξήνεγκε δὲ αὐτῷ τὸ χρηστήριον

Μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ.

λαβὼν δὲ τὸν χρησμὸν καὶ ἀπελθὼν ἐφύλαττε μὴ συνευνᾶσθαι τῇ ἰδίᾳ γυναικί. ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν τῷ οἴνῳ βαρυνθεὶς συνῆλθε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, αφ' ἧς ἔσχε τὸν Οἰδίποδα. φοβηθεὶς δὲ τὸν χρησμὸν εἰπόντα

Εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς,

καθὼς καὶ Πέλοψ κατηράσατο, ἡνίκα ὁ Οἰδίπους ἐγεννήθη, διατορήσας τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ χρυσέους κρίκους διαπερονησάμενος, ἐν Κιθαιρῶνι τοῦτον ἐξέθετο. εὑρόντες δέ τινες αὐτὸν ποιμένες καὶ ἀναλαβόντες ἀνήνεγκαν τῷ τότε βασιλεῖ Κορίνθου Πολύβῳ· ὃς λαβὼν αὐτὸν ἐπιμελείας ἠξίωσε καὶ εἰς ἀνδρῶν ἡλικίαν ἤγαγεν. ἔπειτα δὲ Οἰδίπους παρά τινος ὑβρισθεὶς καὶ ὀνειδισθεὶς ὡς νόθος ἐστὶ καὶ οὐ γνήσιος τοῦ Πολύβου, ἀπῆλθεν ἐρωτήσων εἰς

τὴν Πυθίαν, ἤγουν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μαντεῖον, τίς τε εἴη καὶ τίνος υἱός. εἶπε δὲ αὐτῷ τὸ μαντεῖον ὅτι πρόκειταί σοι φονεῦσαι τὸν πατέρα σου καὶ μητρί σου συνευνασθῆναι. ἀκούσας δὲ τοῦ χρησμοῦ κατέλειψεν ἀπελθεῖν εἰς Κόρινθον πρὸς τὸν Πόλυβον διὰ τὰ εἰρημένα, ὡς δοκῶν τὸν Πόλυβον λέγειν τὸ χρηστήριον πατέρα καὶ τὴν αὐτοῦ γυναῖκα μητέρα· καὶ ἀπῆλθε τὴν ἐς Θήβας ὁδόν. διεπορεύετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκείνην καὶ ὁ Λάϊος, ὁ τούτου πατὴρ, ἀπερχόμενος καὶ οὗτος εἰς τὸ μαντεῖον ἐρωτήσων περὶ τοῦ παρ᾽ αὐτοῦ ἐκτεθέντος παιδὸς, ἤγουν τοῦ Οἰδίποδος, τί γέγονε. ἐπεὶ δὲ συνήντησαν ἄμφω, οἱ τοῦ Λαΐου δορυφόροι πρὸς τὸν Οἰδίποδα εἶπον· παραχώρησον, ὦ ξένε, τῷ βασιλεῖ τῆς ὁδοῦ. ὁ δ᾽ οὐκ ἐπείσθη· πληγεὶς δὲ παρὰ τοῦ Λαΐου, ἐμάνη ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ· ἕνα δὲ μόνον ἀφῆκεν, ὃς στραφεὶς οἴκοι ἀπήγγειλε πάντα. ἐλθὼν δὲ εἰς Θήβας ὁ Οἰδίπους ὕστερον εὗρε κακὸν αὐτοῖς ἐπικείμενον μέγα, τὴν Σφίγγα· ἥτις αἰνίγματα ἔλεγε καὶ τὸν μὴ ἰσχύοντα λῦσαι αὐτὰ κατήσθιε. προέκειτο δὲ τότε παρὰ τῶν Θηβαίων τῷ εὑρόντι τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγὸς βραβεῖον ἡ τοῦ Λαΐου γυνὴ Ἰοκάστη, δοθησομένη αὐτῷ εἰς γάμον. εἰπούσης οὖν τῆς Σφιγγὸς τὸ αἴνιγμα τὸ, τετράπους δίπους τε καὶ πάλιν τρίπους, ὃ σημαίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐφεῦρε τοῦτο ὁ Οἰδίπους· ἡ δὲ Σφὶγξ μανεῖσα ἀνεῖλεν αὐτήν. συνελθὼν οὖν ὁ Οἰδίπους τῇ ἰδίᾳ μητρὶ παῖδας ἐποίησε τέσσαρας, τὸν Πολυνείκην καὶ τὸν Ἐτεοκλῆν, τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην. ὕστερον δὲ μαθὼν τὸ ἀνόμημα ὃ ἔδρασει ἐτύφλωσεν ἑαυτὸν, τοῖς δὲ εἰρημένοις υἱοῖς αὐτοῦ τὴν βασιλείαν κατέλειψεν. ἐπεὶ δὲ οὗτοι τοῦτον ὄντα τυφλὸν ἐν οἰκίσκῳ καθεῖρξαν, κατηράσατο αὐτοὺς ὥστε διὰ ξίφους καὶ πολέμου τὴν βασιλείαν διαμερίσασθαι. οὗ ἕνεκα καὶ φοβούμενοι τὸ ὁμοῦ μὲν εἶναι ἐν ταῖς Θήβαις καὶ βασιλεύειν κατέλειψαν· συμπεφωνήκασι δὲ ἵνα τοῦ ἑνὸς ἐξερχομένου τῆς πόλεως καὶ ἀποδημοῦντος ἐπὶ χρόνον ἕνα ὁ ἕτερος βασιλεύοι, καὶ πάλιν τοῦ ἀποδημοῦντος εἰσερχομένου ὑποχωροίη ὁ ἕτερος, ὡς ἂν ἐκ τούτου φύγωσι την ἀράν. ὁ γοῦν Πολυνείκης πρῶτος ὢν ἐκράτησεν ἐν χρόνῳ ἑνὶ τῆς βασιλείας, εἶτα ἐξῆλθε τῷ Ἐτεοκλεῖ παραχωρήσας

αὐτῆς. τοῦ χρόνου δὲ συμπληρωθέντος ἐπὶ τὸ βασιλεύειν ὁ Πολυνείκης καὶ αὖθις εἰς τὰς Θήβας παρεγένετο κατὰ τὸ συμπεφωνημένον· μὴ παραδεχθεὶς δὲ ὑπὸ Ἐτεοκλέους εἰς τὸν τοῦ Ἄργους βασιλέα Ἄδραστον ἀπῆλθε, καὶ τούτου γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ γέγονεν, ἐπὶ ὑποσχέσει τοιαύτῃ, ἵνα συνεργήσῃ αὐτῷ ὁ Ἄδραστος ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν, καὶ βασιλείας δράξασθαι. λαβὼν τοίνυν ἐκ τοῦ Ἄργους στρατιὰν πλείστην ἄπεισιν εἰς Θήβας κατὰ τοῦ οἰκείου ἀδελφοῦ. ἔνθα καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὑπ' ἀλλήλων ἐφονεύθησαν.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν Θήβαις ὑπόκειται· ὁ δὲ χορὸς ἐκ Θηβαίων ἐστὶ παρθένων· ἡ δὲ ὑπόθεσις, στρατιὰ Ἀργείων πολιορκοῦσα Θηβαίους, τοὺς καὶ νικήσαντας, καὶ θάνατος Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους. ἐδιδάχθη ἐπὶ Θεαγενίδου ὀλυμπιάδι οή. ἐνίκα Λαΐῳ, Οἰδίποδι, Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Σφιγγὶ σατυρικῇ. δεύτερος Ἀριστίας Περσεῖ, Ταντάλῳ, Παλαισταῖς σατυρικοῖς τοῖς Πρατίνου πατρός. τρίτος Πολυφράδμων Λυκουργείᾳ τετραλογίᾳ. ἐπιγέγραπται δὲ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, διὰ τὸ ἑπτὰ στρατηγοὺς φυλάσσειν τὰς πύλας τῶν Θηβῶν. [εἰσὶ δὲ αὗται αἱ Θῆβαι ἑπτάπυλοι· αἱ δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ οὖσαι ἑκατοντάπυλοι.

Προλογίζει δὲ Ἐτεοκλῆς, παρασκευάζων τὸν τῶν Θηβαίων δῆμον εἰς φρουρὰν τῆς πόλεως.]

ΑΛΛΩΣ.

Οἰδίπους μαθὼν ὡς ἀθέσμως συνῆν τῇ μητρὶ ἐτύφλωσεν ἑαυτόν· οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, θέλοντες λήθῃ παραπέμψαι τὸ τοιοῦτον μίασμα, ἐγκατακλείουσιν οἰκίσκῳ αὐτόν. ὁ δὲ τοῦτο μὴ φέρων ἀρᾶται αὐτοῖς δμὰ σιδήρου τὴν βασιλείαν λαχεῖν. οἱ δὲ εἰς φόβον πεπτωκότες ἐνταῦθα μὴ τὰς ἀρὰς τελέσωσιν οἱ θεοί, ἔγνωσαν δεῖν ἔχεσθαι τὴν βασιλείαν παρὰ μέρος, ἑκάτερος ἐνιαυτὸν ἄρχων. πρῶτον οὖν Ἐτεοκλῆς ἦρξεν, ἅτε καὶ πρεσβύτερος ὢν Πολυνείκους, εἰ καὶ Σοφοκλῆς νεώτερον λέγει.

Πολυνείκης δὲ ὑπεχώρησε. τελεσθέντος δὲ τοῦ συγκειμένου ἐνιαυτοῦ, ἐπειδὴ Πολυνείκης ἐλθὼν ἀπῄτει τὸ σκῆπτρον, οὐ μόνον οὐκ ἔλαβεν, ἀλλὰ καὶ ἀπεπέμφθη κενὸς παρ' Ἐτεοκλέους, οὐ βουλομένου ἐκστῆναι τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ἐγκρατῶς ἐχομένου ταύτης. ὅθεν καὶ Πολυνείκης ἐκεῖθεν ἀπάρας εἰς Ἄργος ἔρχεται, καὶ τὴν Ἀδράστου θυγατέρα γήμας πείθει τοῦτον συνάρασθαί οἱ πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀνάληψιν· καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ συχνὴν στρατιὰν ἀφικνεῖται κατὰ Θηβαίων. ἦρχον δὲ τῆς τοιαύτης ἀρχῆς μετὰ Πολυνείκους ἑπτὰ στρατηγοί, ἕβδομος γὰρ οὗτος ἦν, ὡς ἂν πρὸς τὰς ἑπτὰ πύλας τῶν Θηβῶν ἕκαστος ἐπαγάγοι λόχον πολιορκοῦντα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι στρατηγοὶ ὑπὸ Θηβαίων ἀνῃρέθησαν ἐν τῷ πολέμῳ· Πολυνείκης δὲ καὶ Ἐτεοκλῆς μονομαχήσαντες πρὸς ἀλλήλους ἀναιροῦσιν ἀλλήλους. σημείωσαι δὲ ὡς Εὐριπίδης μὲν ἕνα τῶν ἑπτὰ τὸν Ἄδραστον λέγει, Αἰσχύλος δὲ ἕτερον τῶν ἑπτὰ Ἐτεόκλον, ἀντὶ Ἀδράστου προσθείς.

ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ.

ΕΤΕΟΚΛΗΣ.

Κάδμου πολῖται, χρὴ λέγειν τὰ καίρια
ὅστις φυλάσσει πρᾶγος ἐν πρύμνῃ πόλεως
οἴακα νωμῶν, βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.
εἰ μὲν γὰρ εὖ πράξαιμεν, αἰτία θεοῦ·
εἰ δ' αὖθ', ὃ μὴ γένοιτο, συμφορὰ τύχοι, 5
Ἐτεοκλέης ἂν εἷς πολὺς κατὰ πτόλιν
ὑμνοῖθ' ὑπ' ἀστῶν φροιμίοις πολυρρόθοις
οἰμώγμασίν θ', ὧν Ζεὺς ἀλεξητήριος
ἐπώνυμος γένοιτο Καδμείων πόλει.
ὑμᾶς δὲ χρὴ νῦν, καὶ τὸν ἐλλείποντ' ἔτι 10
ἥβης ἀκμαίας καὶ τὸν ἕξηβον χρόνῳ,
βλαστημὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολύν,
[ὥραν τ' ἔχουθ' ἕκαστον ᾧ 'στι συμπρεπὲς,]
πόλει τ' ἀρήγειν καὶ θεῶν ἐγχωρίων
βωμοῖσι, τιμὰς μὴ 'ξαλειφθῆναί ποτε· 15
τέκνοις τε, Γῇ τε μητρὶ, φιλτάτῃ τροφῷ·
ἡ γὰρ νέους ἕρποντας εὐμενεῖ πέδῳ,
ἅπαντα πανδοκοῦσα παιδείας ὅτλον,
ἐθρέψατ' οἰκητῆρας ἀσπιδηφόρους,
ὅπως γένοισθε πρὸς χρέος πιστοὶ τόδε. 20
καὶ νῦν μὲν ἐς τόδ' ἦμαρ εὖ ῥέπει θεός·
χρόνον γὰρ ἤδη τόνδε πυργηρουμένοις
καλῶς τὰ πλείω πόλεμος ἐκ θεῶν κυρεῖ.
νῦν δ' ὡς ὁ μάντις φησὶν, οἰωνῶν βοτὴρ,

ἐν ὠσὶ νωμῶν καὶ φρεσὶν, πυρὸς δίχα, 25
χρηστηρίους ὄρνιθας ἀψευδεῖ τέχνῃ·
οὗτος τοιῶνδε δεσπότης μαντευμάτων
λέγει μεγίστην προσβολὴν Ἀχαϊδα
νυκτηγορεῖσθαι κἀπιβουλεύειν πόλει.
ἀλλ' ἔς τ' ἐπάλξεις καὶ πύλας πυργωμάτων 30
ὁρμᾶσθε πάντες, σοῦσθε σὺν παντευχίᾳ,
πληροῦτε θωρακεῖα, κἀπὶ σέλμασι
πύργων στάθητε, καὶ πυλῶν ἐπ' ἐξόδοις
μίμνοντες εὖ θαρσεῖτε, μηδ' ἐπηλύδων
ταρβεῖτ' ἄγαν ὅμιλον· εὖ τελεῖ θεός. 35
σκοποὺς δὲ κἀγὼ καὶ κατοπτῆρας στρατοῦ
ἔπεμψα, τοὺς πέποιθα μὴ ματᾶν ὁδῷ·
καὶ τῶνδ' ἀκούσας οὔ τι μὴ ληφθῶ δόλῳ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἐτεόκλεες, φέριστε Καδμείων ἄναξ,
ἥκω σαφῆ τἀκεῖθεν ἐκ στρατοῦ φέρων, 40
αὐτὸς κατόπτης δ' εἰμ' ἐγὼ τῶν πραγμάτων·
ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ θούριοι λοχαγέται
ταυροσφαγοῦντες ἐς μελάνδετον σάκος
καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου
Ἄρη τ', Ἐνυὼ, καὶ φιλαίματον Φόβον 45
ὠρκωμότησαν ἢ πόλει κατασκαφὰς
θέντες λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ,
ἢ γῆν θανόντες τήνδε φυράσειν φόνῳ·
μνημεῖά θ' αὐτῶν τοῖς τεκοῦσιν ἐς δόμους
πρὸς ἅρμ' Ἀδράστου χερσὶν ἔστεφον, δάκρυ 50
λείβοντες· οἶκτος δ' οὔτις ἦν διὰ στόμα.
σιδηρόφρων γὰρ θυμὸς ἀνδρείᾳ φλέγων
ἔπνει, λεόντων ὡς Ἄρη δεδορκότων.
καὶ τῶνδε πίστις οὐκ ὄκνῳ χρονίζεται.
κληρουμένους δ' ἔλειπον, ὡς πάλῳ λαχὼν 55

ἕκαστος αὐτῶν πρὸς πύλας ἄγοι λόχον.
πρὸς ταῦτ' ἀρίστους ἄνδρας ἐκκρίτους πόλεως
πυλῶν ἐπ' ἐξόδοισι τάγευσαι τάχος·
ἐγγὺς γὰρ ἤδη πάνοπλος Ἀργείων στρατὸς
χωρεῖ, κονίει, πεδία δ' ἀργηστὴς ἀφρὸς 60
χραίνει σταλαγμοῖς ἱππικῶν ἐκ πνευμόνων.
σὺ δ' ὥστε ναὸς κεδνὸς οἰακοστρόφος
φάρξαι πόλισμα, πρὶν καταιγίσαι πνοὰς
Ἄρεως· βοᾷ γὰρ κῦμα χερσαῖον στρατοῦ·
καὶ τῶνδε καιρὸν ὅστις ὤκιστος λαβέ· 65
κἀγὼ τὰ λοιπὰ πιστὸν ἡμεροσκόπον
ὀφθαλμὸν ἕξω, καὶ σαφηνείᾳ λόγου
εἰδὼς τὰ τῶν θύραθεν ἀβλαβὴς ἔσει.

ΕΤ. ὦ Ζεῦ τε καὶ Γῆ καὶ πολισσοῦχοι θεοί,
Ἀρά τ' Ἐρινὺς πατρὸς ἡ μεγασθενής, 70
μή μοι πόλιν γε πρέμνοθεν πανώλεθρον
ἐκθαμνίσητε δηάλωτον, Ἑλλάδος
φθόγγον χέουσαν, καὶ δόμους ἐφεστίους·
ἐλευθέραν δὲ γῆν τε καὶ Κάδμου πόλιν
ζυγοῖσι δουλίοισι μήποτε σχεθεῖν· 75
γένεσθε δ' ἀλκή· ξυνὰ δ' ἐλπίζω λέγειν·
πόλις γὰρ εὖ πράσσουσα δαίμονας τίει.

ΧΟΡΟΣ.

νεόκοτα θρέομαι φοβερὰ μεγάλ' ἄχη·
καθεῖται στρατὸς στρατόπεδον λιπών·
ῥεῖ πολὺς ὅδε λεὼς πρόδρομος ἱππότας· 80
αἰθερία κόνις με πείθει φανεῖσ',
ἄνυδρος σαφὴς ἔτυμος ἄγγελος.
εἶλε δ' ἐμὰς φρένας δέος· ὅπλων κτύπος ποτιχρίμπτεται·
διὰ πέδον βοὰ ποτᾶται, βρέμει δ'

ἀμαχέτου δίκαν ὕδατος ὀροτύπου. 85
ἰὼ ἰὼ θεοὶ θεαί τ', ὀρόμενον κακὸν ἀλεύσατε.
βοᾷ ὑπὲρ τάφρων λευκοπρεπὴς λεὼς ὄρνυται
ἐπὶ πόλιν. 90
τίς ἄρα ῥύσεται, τίς ἄρ' ἐπαρκέσει θεῶν ἢ θεᾶν;
πότερα δῆτ' ἐγὼ ποτιπέσω βρέτη δαιμόνων; 95
ἰὼ μάκαρες εὔεδροι, ἀκμάζει βρετέων
ἔχεσθαι. τί μέλλομεν ἀγάστονοι;
ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκούετ' ἀσπίδων κτύπον; 100
πέπλων καὶ στεφέων, εἰ μὴ νῦν, πότ' ἀμφὶ λι-
τάν' ἕξομεν;
κτύπον δέδορκα· πάταγος οὐχ ἑνὸς δορός.
τί ῥέξεις, παλαίχθων Ἄρης, τὰν τεὰν γᾶν; 105
ἰὼ χρυσοπήληξ [δαῖμον], ἔπιδ' ἔπιδε πόλιν
τεὰν, ἅν ποτ' εὐφιλήταν ἔθου.
ἰὼ ἰὼ θεοὶ πολίοχοι χθονὸς, ἴτ' ἴτε πάντες
ὧδ', 110
ἴδετε παρθένων ἱκέσιον λόχον δουλοσύνας ὕπερ.
κῦμα περὶ πτόλιν δοχμολοφᾶν ἀνδρῶν
καχλάζει πνοαῖς Ἄρεος ὀρόμενον. 115
ἀλλ', ὦ Ζεῦ πάτερ, πᾶν τέλος ὃς νέμεις,
ἄρηξον δαΐων ἅλωσιν.
Ἀργεῖοι γὰρ πόλισμα Κάδμου 120
κυκλοῦνται· φόβος δ' ἀρεῖων ὅπλων.
διάδετοι δέ τοι γενῦν ἱππιᾶν
μινύρονται φόνον χαλινοί.
ἑπτὰ δ' ἀγάνορες πρέποντες στρατοῦ
δορυσόῳ σαγᾷ πύλαις ἑβδόμαις 125
προσίστανται πάλῳ λαχόντες.
σύ τ', ὦ Διογενὲς φιλόμαχον κράτος,
ῥυσίπολις γενοῦ, Παλλὰς, ὅ θ' ἵππιος ποντομέ-
δων ἄναξ 130

ἰχθυβολῷ μαχανᾷ, Ποσειδὰν,
ἐπίλυσιν πόνων, ἐπίλυσιν δίδου.
σύ τ', Ἄρης, Κάδμου πόλιν ἐπώνυμον 135
φύλαξον κήδεσαί τ' ἐναργῶς.
καὶ Κύπρις, ἅτ' εἶ γένους προμάτωρ, 140
ἄλευσον· σέθεν γὰρ ἐξ αἵματος
γεγόναμεν· λιταῖσί σε θεοκλύτοις
ἀπύουσαι πελαξόμεσθα.
καὶ σὺ, Λύκει' ἄναξ, Λύκειος γενοῦ 145
στρατῷ δαΐῳ στόνων ἀϋτᾶς.
σύ τ', ὦ φιλτάτα Λατογενὲς κόρα
Διὸς, σὸν τόξον εὐτυκάζου. 150
ἐὴ ἐὴ, ὅτοβον ἁρμάτων ἀμφὶ πόλιν κλύω·
ὦ πότνι' Ἥρα. .....
ἔλακον ἀξόνων βριθομένων χνόαι,
δοριτίνακτος αἰθὴρ δ' ἐπιμαίνεται. 155
τί πόλις ἄμμι πάσχει, τί γενήσεται;
ποῖ δὲ τέλος προβὰς ἐπάξει θεός;
ἐὴ ἐὴ, ἀκροβόλων ἐπάλξεων λιθὰς ἔρχεται·
ὦ φίλ' Ἄπολλον – ⏑ – – ⏑ –
κόναβος ἐν πύλαις χαλκοδέτων σακέων, 160
καὶ Διόθεν ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ –
πολεμόκραντον ἀγνὸν τέλος ἐν μάχᾳ.
σύ τε, μάκαιρ' ἄνασσ' Ὄγκα, προφρόνως
ἑπτάπυλον πόλεως ἕδος ἐπιρρύου. 165
ἰὼ παναρκεῖς θεοὶ,
ἰὼ τέλειοι τέλειαί τε γᾶς
τᾶσδε πυργοφύλακες,
πόλιν δορίπονον μὴ προδῶθ'
ἑτεροφώνῳ στρατῷ. 170

166 — 173. = 174 — 181.

κλύετε παρθένων κλύετε πανδίκως χειροτόνους
λιτάς.
ἰὼ φίλοι δαίμονες,
λυτήριοί τ' ἀμφιβάντες πόλιν, 175
δείξαθ' ὡς φιλοπόλεις,
μέλεσθέ θ' ἱερῶν δημίων,
μελόμενοι δ' ἀρήξατε·
φιλοθύτων δέ τοι πόλεος ὀργίων μνήστορες ἐστέ
μοι. 180

ΕΤ. ὑμᾶς ἐρωτῶ, θρέμματ' οὐκ ἀνασχετὰ,
ἦ ταῦτ' ἄριστα καὶ πόλει σωτήρια,
στρατῷ τε θάρσος τῷδε πυργηρουμένῳ,
βρέτη πεσούσας πρὸς πολισσούχων θεῶν 185
αὔειν, λακάζειν, σωφρόνων μισήματα;
μήτ' ἐν κακοῖσι μήτ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ
ξύνοικος εἴην τῷ γυναικείῳ γένει.
κρατοῦσα μὲν γὰρ οὐχ ὁμιλητὸν θράσος,
δείσασα δ' οἴκῳ καὶ πόλει πλέον κακόν. 190
καὶ νῦν πολίταις τάσδε διαδρόμους φυγὰς
θεῖσαι διερροθήσατ' ἄψυχον κάκην·
τὰ τῶν θύραθεν δ' ὡς ἄριστ' ὀφέλλεται,
αὐτοὶ δ' ὑφ' αὐτῶν ἔνδοθεν πορθούμεθα.
* * * * * * 195
κεἰ μή τις ἀρχῆς τῆς ἐμῆς ἀκούσεται,
ἀνὴρ γυνή τε χὤ τι τῶν μεταίχμιον,
ψῆφος κατ' αὐτῶν ὀλεθρία βουλεύσεται,
λευστῆρα δήμου δ' οὔ τι μὴ φύγῃ μόρον.
μέλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω, 200
τἄξωθεν· ἔνδον δ' οὖσα μὴ βλάβην τίθει.
ἤκουσας ἢ οὐκ ἤκουσας, ἢ κωφῇ λέγω;

ΧΟ. ὦ φίλου Οἰδίπου τέκος, ἔδεισ' ἀκού-

203 — 207. = 211 — 215.

σασα τὸν ἁρματόκτυπον ὅτοβον ὅτοβον,
ὅτε τε σύριγγες ἔκλαγξαν ἑλίτροχοι, 205
ἱππικῶν τ' ἄπυον πηδαλίων δία
στόμια πυριβρεμετᾶν χαλινῶν.
ΕΤ. τί οὖν; ὁ ναύτης ἆρα μὴ 'ς πρῷραν φυγὼν
πρύμνηθεν ηὗρε μηχανὴν σωτηρίας,
νεὼς καμούσης ποντίῳ πρὸς κύματι; 210
ΧΟ. ἀλλ' ἐπὶ δαιμόνων πρόδρομος ἦλθον ἀρ-
χαῖα βρέτη, θεοῖσι πίσυνος, νιφάδος
ὅτ' ὀλοᾶς νιφομένας βρόμος ἐν πύλαις,
δὴ τότ' ἤρθην φόβῳ πρὸς μακάρων λιτὰς,
πόλεος ἵν' ὑπερέχοιεν ἀλκάν. 215
ΕΤ. πύργον στέγειν εὔχεσθε πολέμιον δόρυ.
ΧΟ. οὔκουν τάδ' ἔσται πρὸς θεῶν;
ΕΤ. ἀλλ' οὖν θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος.
ΧΟ. μήποτ' ἐμὸν κατ' αἰῶνα λίποι θεῶν
ἅδε πανάγυρις, μηδ' ἐπίδοιμι τάνδ' 220
ἀστυδρομουμέναν πόλιν καὶ στράτευμ'
ἁπτόμενον πυρὶ δαΐῳ.
ΕΤ. μή μοι θεοὺς καλοῦσα βουλεύου κακῶς·
πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας
μήτηρ, γονῆς σωτῆρος· ὧδ' ἔχει λόγος. 225
ΧΟ. ἔστι· θεοῦ δ' ἔτ' ἰσχὺς καθυπερτέρα·
πολλάκι δ' ἐν κακοῖσι τὸν ἀμάχανον
κἀκ χαλεπᾶς δύας ὕπερθ' ὀμμάτων
κρημναμενᾶν νεφελᾶν ὀρθοῖ.
ΕΤ. ἀνδρῶν τάδ' ἐστὶ, σφάγια καὶ χρηστήρια 230
θεοῖσιν ἕρδειν, πολεμίων πειρωμένων·
σὸν δ' αὖ τὸ σιγᾶν καὶ μένειν εἴσω δόμων.

219 — 222. = 226 — 229.

ΧΟ. διὰ θεῶν πόλιν νεμόμεθ' ἀδάματον,
δυσμενέων δ' ὄχλον πύργος ἀποστέγει.
τίς τάδε νέμεσις στυγεῖ; 235
ΕΤ. οὗτοι φθονῶ σοι δαιμόνων τιμᾶν γένος·
ἀλλ' ὡς πολίτας μὴ κακοσπλάγχνους τιθῇς,
ἕκηλος ἴσθι μηδ' ἄγαν ὑπερφοβοῦ.
ΧΟ. ποτίφατον κλύουσα πάταγον ἀναμὶξ
ταρβοσύνῳ φόβῳ τάνδ' ἐς ἀκρόπτολιν, 240
τίμιον ἕδος, ἱκόμαν.
ΕΤ. μή νυν, ἐὰν θνήσκοντας ἢ τετρωμένους
πύθησθε, κωκυτοῖσιν ἁρπαλίζετε.
τούτῳ γὰρ Ἄρης βόσκεται, φόνῳ βροτῶν.
ΧΟ. καὶ μὴν ἀκούω γ' ἱππικῶν φρυαγμάτων. 245
ΕΤ. μή νυν ἀκούουσ' ἐμφανῶς ἄκου' ἄγαν.
ΧΟ. στένει πόλισμα γῆθεν, ὡς κυκλουμένων.
ΕΤ. οὐκοῦν ἔμ' ἀρκεῖ τῶνδε βουλεύειν πέρι.
ΧΟ. δέδοικ', ἀραγμὸς δ' ἐν πύλαις ὀφέλλεται.
ΕΤ. οὐ σῖγα μηδὲν τῶνδ' ἐρεῖς κατὰ πτόλιν; 250
ΧΟ. ὦ ξυντέλεια, μὴ προδῷς πυργώματα.
ΕΤ. οὐκ ἐς φθόρον σιγῶσ' ἀνασχήσει τάδε;
ΧΟ. θεοὶ πολῖται, μή με δουλείας τυχεῖν.
ΕΤ. αὐτὴ σὺ δουλοῖς καὶ σὲ καὶ πᾶσαν πόλιν.
ΧΟ. ὦ παγκρατὲς Ζεῦ, τρέψον εἰς ἐχθροὺς βέλος. 255
ΕΤ. ὦ Ζεῦ, γυναικῶν οἷον ὤπασας γένος.
ΧΟ. μοχθηρόν, ὥσπερ ἄνδρας ὧν ἁλῷ πόλις.
ΕΤ. παλινστομεῖς αὖ θιγγάνουσ' ἀγαλμάτων;
ΧΟ. ἀψυχίᾳ γὰρ γλῶσσαν ἁρπάζει φόβος.
ΕΤ. αἰτουμένῳ μοι κοῦφον εἰ δοίης τέλος. 260
ΧΟ. λέγοις ἂν ὡς τάχιστα, καὶ τάχ' εἴσομαι.
ΕΤ. σίγησον, ὦ τάλαινα, μὴ φίλους φόβει.
ΧΟ. σιγῶ· σὺν ἄλλοις πείσομαι τὸ μόρσιμον.

233 — 235 = 239 — 241

ΕΤ. τοῦτ' ἀντ' ἐκείνων τοὔπος αἱροῦμαι σέθεν.
καὶ πρός γε τούτοις, ἐκτὸς οὖσ' ἀγαλμάτων, 265
εὔχου τὰ κρείσσω ξυμμάχους εἶναι θεούς·
κἀμῶν ἀκούσασ' εὐγμάτων, ἔπειτα σὺ
ὁλολυγμὸν ἱρὸν εὐμενῆ παιάνισον,
Ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς,
θάρσος φίλοις, λύουσα πολεμίων φόβον. 270
ἐγὼ δὲ χώρας τοῖς πολισσούχοις θεοῖς,
πεδιονόμοις τε κἀγορᾶς ἐπισκόποις,
Δίρκης τε πηγαῖς, ὕδατά τ' Ἰσμηνοῦ λέγω,
εὖ ξυντυχόντων καὶ πόλεως σεσωσμένης,
[μήλοισιν αἱμάσσοντας ἑστίας θεῶν, 275
ταυροκτονοῦντας θεοῖσιν, ὧδ' ἐπεύχομαι
θήσειν τροπαῖα, πολεμίων δ' ἐσθήματα,]
λάφυρα δᾴων δουρίπηχθ' ἁγνοῖς δόμοις.
[στέψω πρὸ ναῶν, πολεμίων ἐσθήματα].
τοιαῦτ' ἐπεύχου μὴ φιλοστόνως θεοῖς,
μηδ' ἐν ματαίοις κἀγρίοις ποιφύγμασιν· 280
οὐ γάρ τι μᾶλλον μὴ φύγῃς τὸ μόρσιμον.
ἐγὼ δέ γ' ἄνδρας ἐξ ἐμοὶ σὺν ἑβδόμῳ
ἀντηρέτας ἐχθροῖσι τὸν μέγαν τρόπον
εἰς ἑπτατειχεῖς ἐξόδους τάξω μολὼν,
πρὶν ἀγγέλους σπερχνούς τε καὶ ταχυρρόθους
λόγους ἱκέσθαι καὶ φλέγειν χρείας ὕπο. 286
ΧΟ. μέλει, φόβῳ δ' οὐχ ὑπνώσσει κέαρ·
γείτονες δὲ κάρζας
μέριμναι ζωπυροῦσι τάρβος 289
τὸν ἀμφιτειχῆ λεὼν, δράκοντας ὥς τις τέκνων
ὑπερδέδοικεν λεχαίων δυσευνάτορας
πάντρομος πελειάς.
τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ πύργους 295

287 — 303. = 304 — 320.

πανδαμὶ πανομμὶ
στείχουσιν. τί γένωμαι;
τοὶ δ' ἐπ' ἀμφιβόλοισιν
ἰάπτουσι πολίταις
χερμάδ' ὀκριόεσσαν. 300
παντὶ τρόπῳ, Διογενεῖς θεοὶ, πόλιν καὶ στρατὸν
Καδμογενῆ ῥύεσθε.
ποῖον δ' ἀμείψεσθε γαίας πέδον
τᾶσδ' ἄρειον, ἐχθροῖς 305
ἀφέντες τὰν βαθύχθον' αἶαν,
ὕδωρ τε Διρκαῖον, εὐτραφέστατον πωμάτων
ὅσων ἵησιν Ποσειδὰν ὁ γαιάοχος 310
Τηθύος τε παῖδες.
πρὸς τάδ', ὦ πολιοῦχοι
θεοὶ, τοῖσι μὲν ἔξω
πύργων ἀνδρολέτειραν
νόσον, ῥίψοπλον ἄταν, 315
ἐμβαλόντες ἄροισθε
κῦδος τοῖσδε πολίταις,
καὶ πόλεως ῥύτορες ἔλθετ' εὔεδροί τε στάθητ'
ὀξυγόοις λιταῖσιν. 320
οἰκτρὸν γὰρ πόλιν ὧδ' ὠγυγίαν
Ἀΐδᾳ προϊάψαι, δορὸς ἄγραν,
δουλίαν ψαφαρᾷ σποδῷ
ὑπ' ἀνδρὸς Ἀχαιοῦ θεόθεν
περθομέναν ἀτίμως, 325
τὰς δὲ κεχειρωμένας ἄγεσθαι,
ἐὴ, νέας τε καὶ παλαιὰς
ἱππηδὸν πλοκάμων,
περιρρηγνυμένων φαρέων.

321 — 332 = 333 — 344.

βοᾷ δ' ἐκκενουμένα πόλις, 330
λαΐδος ὀλλυμένας μιξοθρόον·
βαρείας τοι τύχας προταρβῶ.
κλαυτὸν δ' ἀρτιδρόποις ὠμοδρόπων
νομίμων προπάροιθεν διαμεῖψαι
δωμάτων στυγερὰν ὁδόν 335
τί; τὸν φθίμενον γὰρ προλέγω
βέλτερα τῶνδε πράσσειν.
πολλὰ γὰρ, εὖτε πτόλις δαμασθῇ,
ἐὴ, δυστυχῆ τε πράσσει.
ἄλλος δ' ἄλλον ἄγει, 340
φονεύει, τὰ δὲ καὶ πυρφορεῖ·
καπνῷ χραίνεται πόλισμ' ἅπαν·
μαινόμενος δ' ἐπιπνεῖ λαοδάμας
μιαίνων εὐσέβειαν Ἄρης.
κορκορυγαὶ δ' ἀν' ἄστυ, ποτὶ δ' ὀρκάνα πυρ-
γῶτις. 346
πρὸς ἀνδρὸς δ' ἀνὴρ στὰς δορὶ καίνεται·
βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι
τῶν ἐπιμαστιδίων
ἄρτι βρεφῶν βρέμονται. 350
ἁρπαγαὶ δὲ διαδρομᾶν ὁμαίμονες·
ξυμβολεῖ φέρων φέροντι,
καὶ κενὸς κενὸν καλεῖ,
ξύννομον θέλων ἔχειν,
οὔτε μεῖον οὔτ' ἴσον λελιμμένοι. 355
τίν' ἐκ τῶνδ' εἰκάσαι λόγος πάρα;
παντοδαπὸς δὲ καρπὸς χαμάδις πεσὼν ἀλγύνει
[κυρήσας],
πικρὸν δ' ὄμμ' ⏑ – – θαλαμηπόλων·
πολλὰ δ' ἀκριτόφυρτος 360

345 — 356. = 357 — 368.

γᾶς δόσις οὐτιδανοῖς
ἐν ῥοθίοις φορεῖται.
δμωΐδες δὲ κοινοπήμονες νέαι,
τλάμον' εὐνὰν αἰχμάλωτον
ἀνδρὸς εὐτυχοῦντος, ὡς 365
δυσμενοῦς ὑπερτέρου,
ἐλπίς ἐστι νύκτερον τέλος μολεῖν,
παγκλαύτων ἀλγέων ἐπίρροθον.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ.

ὅ τοι κατόπτης, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, στρατοῦ
πευθώ τιν' ἡμῖν, ὦ φίλαι, νέαν φέρει, 370
σπουδῇ διώκων πομπίμους χνόας ποδοῖν.

ΗΜ. καὶ μὴν ἄναξ ὅδ' αὐτὸς Οἰδίπου τόκος,
ὥστ' ἀρτίκολλον ἀγγέλου λόγον μαθεῖν·
σπουδὴ δὲ καὶ τοῦδ' οὐκ ἀπαρτίζει πόδα.

ΑΓ. λέγοιμ' ἂν εἰδὼς εὖ τὰ τῶν ἐναντίων, 375
ὥς τ' ἐν πύλαις ἕκαστος εἴληχεν πάλον.
Τυδεὺς μὲν ἤδη πρὸς πύλαισι Προιτίσιν
βρέμει, πόρον δ' Ἰσμηνὸν οὐκ ἐᾷ περᾶν
ὁ μάντις· οὐ γὰρ σφάγια γίγνεται καλά.
Τυδεὺς δὲ μαργῶν καὶ μάχης λελιμμένος 380
μεσημβριναῖς κλαγγαῖσιν ὡς δράκων βοᾷ·
θείνει δ' ὀνείδει μάντιν Οἰκλείδην σοφὸν,
σαίνειν μόρον τε καὶ μάχην ἀψυχίᾳ.
τοιαῦτ' ἀϋτῶν τρεῖς κατασκίους λόφους
σείει, κράνους χαίτωμ', ὑπ' ἀσπίδος δὲ τῷ 385
χαλκήλατοι κλάζουσι κώδωνες φόβον·
ἔχει δ' ὑπέρφρον σῆμ' ἐπ' ἀσπίδος τόδε,
φλέγονθ' ὑπ' ἄστροις οὐρανὸν τετυγμένον·
λαμπρὰ δὲ πανσέληνος ἐν μέσῳ σάκει,
πρέσβιστον ἄστρων, νυκτὸς ὀφθαλμὸς, πρέπει.
τοιαῦτ' ἀλύων ταῖς ὑπερκόποις σαγαῖς 391

βοᾷ παρ' ὄχθαις ποταμίαις, μάχης ἐρῶν,
ἵππος χαλινῶν ὡς κατασθμαίνων μένει,
ὅστις βοὴν σάλπιγγος ὁρμαίνει κλύων.
τίν' ἀντιτάξεις τῷδε; τίς Προίτου πυλῶν 395
κλῄθρων λυθέντων προστατεῖν φερέγγυος;
ΕΤ. κόσμον μὲν ἀνδρὸς οὔτιν' ἂν τρέσαιμ' ἐγώ,
οὐδ' ἑλκοποιὰ γίγνεται τὰ σήματα·
λόφοι δὲ κώδων τ' οὐ δάκνουσ' ἄνευ δορός.
καὶ νύκτα ταύτην ἣν λέγεις ἐπ' ἀσπίδος 400
ἄστροισι μαρμαίρουσαν οὐρανοῦ κυρεῖν,
τάχ' ἂν γένοιτο μάντις ἡ 'ννοία τινί.
εἰ γὰρ θανόντι νὺξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς πέσοι,
τῷ τοι φέροντι σῆμ' ὑπέρκοπον τόδε
γένοιτ' ἂν ὀρθῶς ἐνδίκως τ' ἐπώνυμον, 405
καὐτὸς καθ' αὑτοῦ τήνδ' ὕβριν μαντεύσεται.
ἐγὼ δὲ Τυδεῖ κεδνὸν Ἀστακοῦ τόκον
τῶνδ' ἀντιτάξω προστάτην πυλωμάτων,
μάλ' εὐγενῆ τε καὶ τὸν αἰσχύνης θρόνον
τιμῶντα καὶ στυγοῦνθ' ὑπέρφρονας λόγους. 410
αἰσχρῶν γὰρ ἀργὸς, μὴ κακὸς δ' εἶναι φιλεῖ.
σπαρτῶν δ' ἀπ' ἀνδρῶν, ὧν Ἄρης ἐφείσατο,
ῥίζωμ' ἀνεῖται, κάρτα δ' ἔστ' ἐγχώριος,
Μελάνιππος· ἔργον δ' ἐν κύβοις Ἄρης κρινεῖ·
Δίκη δ' ὁμαίμων κάρτα νιν προστέλλεται 415
εἴργειν τεκούσῃ μητρὶ πολέμιον δόρυ.
ΧΟ. τὸν ἀμόν νυν ἀντίπαλον εὐτυχεῖν
θεὸ δοῖεν, ὡς δικαίας πόλεως
πρόμαχος ὄρνυται· τρέμω δ' αἵματη
φόρους μόρους ὑπὲρ φίλων ὀλομένων ἰδέσθαι. 420
ΑΓ. τούτῳ μὲν οὕτως εὐτυχεῖν δοῖεν θεοί·
Καπανεὺς δ' ἐπ' Ἠλέκτραισιν εἴληχεν πύλαις,

417 — 421. = 452 — 456.

γίγας ὅδ' ἄλλος τοῦ πάρος λελεγμένου 424
μείζων, ὁ κόμπος δ' οὐ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ,
πύργοις δ' ἀπειλεῖ δείν', ἃ μὴ κραίνοι τύχη·
θεοῦ τε γὰρ θέλοντος ἐκπέρσειν πόλιν
καὶ μὴ θέλοντός φησιν, οὐδὲ τὴν Διὸς
Ἔριν πέδοι σκήψασαν ἐμποδὼν σχεθεῖν.
τὰς δ' ἀστραπάς τε καὶ κεραυνίους βολὰς 430
μεσημβρινοῖσι θάλπεσιν προσῄκασεν·
ἔχει δὲ σῆμα γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον,
φλέγει δὲ λαμπὰς διὰ χεροῖν ὡπλισμένη·
χρυσοῖς δὲ φωνεῖ γράμμασιν „πρήσω πόλιν."
τοιῷδε τῷδε φωτὶ τίς ξυστήσεται, 435
τίς ἄνδρα κομπάζοντα μὴ τρέσας μενεῖ;
ΕΤ. καὶ τῷδε κέρδει κέρδος ἄλλο τίκτεται.
τῶν τοι ματαίων ἀνδράσιν φρονημάτων
ἡ γλῶσσ' ἀληθὴς γίγνεται κατήγορος.
Καπανεὺς ἀπειλεῖ πᾶν παρεσκευασμένος 440
δρᾶν, θεοὺς ἀτίζων, κἀπογυμνάζων στόμα
χαρᾷ ματαίᾳ θνητὸς ὢν εἰς οὐρανὸν
πέμπει γεγωνὰ Ζηνὶ κυμαίνοντ' ἔπη·
πέποιθα δ' αὐτῷ ξὺν δίκῃ τὸν πυρφόρον
ἥξειν κεραυνὸν, οὐδὲν ἐξῃκασμένον 445
μεσημβρινοῖσι θάλπεσιν τοῖς ἡλίου.
ἀνὴρ δ' ἐπ' αὐτῷ, κεἰ στόμαργός ἐστ' ἄγαν,
αἴθων τέτακται λῆμα, Πολυφόντου βία,
φερέγγυον φρούρημα, προστατηρίας
Ἀρτέμιδος εὐνοίαισι σύν τ' ἄλλοις θεοῖς. 450
λέγ' ἄλλον ἄλλαις ἐν πύλαις εἰληχότα.
ΧΟ. ὅλοιθ' ὃς πόλει μεγάλ' ἐπεύχεται,
κεραυνοῦ δέ νιν βέλος ἐπισχέθοι,
πρὶν ἐμὸν ἐσθορεῖν δόμον, πωλικῶν θ'
ἑδωλίων ὑπερκόπῳ δορί ποτ' ἐκλαπάξαι. 455

ΑΓ. καὶ μὴν τὸν ἐντεῦθεν λαχόντα πρὸς πύλαις
λέξω· τρίτῳ γὰρ Ἐτεόκλῳ τρίτος πάλος
ἐξ ὑπτίου πήδησεν εὐχάλκου κράνους,
πύλαισι Νηΐσταισι προσβαλεῖν λόχον. 460
ἵππους δ' ἐν ἀμπυκτῆρσιν ἐμβριμωμένας
δίνει, θελούσας πρὸς πύλαις πεπτωκέναι.
φιμοὶ δὲ συρίζουσι βάρβαρον νόμον,
μυκτηροκόμποις πνεύμασιν πληρούμενοι.
ἐσχημάτισται δ' ἀσπὶς οὐ σμικρὸν τρόπον· 465
ἀνὴρ ὁπλίτης κλίμακος προσαμβάσεις
στείχει πρὸς ἐχθρῶν πύργον, ἐκπέρσαι θέλων.
βοᾷ δὲ χοὗτος γραμμάτων ἐν ξυλλαβαῖς,
ὡς οὐδ' ἂν Ἄρης σφ' ἐκβάλοι πυργωμάτων·
καὶ τῷδε φωτὶ πέμπε τὸν φερέγγυον
πόλεως ἀπείργειν τῆσδε δούλιον ζυγόν. 471

ΕΤ. * * * * *

Μεγαρεὺς, Κρέοντος σπέρμα τοῦ σπαρτῶν γέ-
νους, 474
ὃς οὔτι μάργων ἱππικῶν φρυαγμάτων
βρόμον φοβηθεὶς ἐκ πυλῶν χωρήσεται,
ἀλλ' ἢ θανὼν τροφεῖα πληρώσει χθονὶ,
ἢ καὶ δύ' ἄνδρε καὶ πόλισμ' ἐπ' ἀσπίδος
ἑλὼν λαφύροις δῶμα κοσμήσει πατρός.
κόμπαζ' ἐπ' ἄλλῳ, μηδέ μοι φθόνει λόγων. 480

ΧΟ. ἐπεύχομαι τῷ μὲν εὐτυχεῖν, ἰὼ
πρόμαχ' ἐμῶν δόμων, τοῖσι δὲ δυστυχεῖν.
ὡς δ' ὑπέραυχα βάζουσιν ἐπὶ πτόλει
μαινομένᾳ φρενὶ, τώς νιν
Ζεὺς νεμέτωρ ἐπίδοι κοταίνων. 485

481—485. = 521—525.

Post 471. exciderunt versus octo, pro quibus duo sunt in codice, πέμποιμ' ἂν ἤδη τόνδε, σὺν τύχῃ δέ τῳ | καὶ δὴ πέπεμπτ', οὐ κόμπον ἐν χεροῖν ἔχων.

ΑΓ. τέταρτος ἄλλος, γείτονας πύλας ἔχων
Ὄγκας Ἀθάνας, ξὺν βοῇ παρίσταται,
Ἱππομέδοντος σχῆμα καὶ μέγας τύπος·
ἄλω δὲ πολλὴν, ἀσπίδος κύκλον λέγω,
ἔφριξα δινήσαντος· οὐκ ἄλλως ἐρῶ. 490
ὁ σηματουργὸς δ' οὔ τις εὐτελὴς ἄρ' ἦν
ὅστις τόδ' ἔργον ὤπασεν πρὸς ἀσπίδι,
Τυφῶν' ἱέντα πύρπνοον διὰ στόμα
λιγυὺν μέλαιναν, αἰόλην πυρὸς κάσιν·
ὄφεων δὲ πλεκτάναισι περίδρομον κύτος 495
προσηδάφισται κοιλογάστορος κύκλου.
αὐτὸς δ' ἐπηλάλαξεν, ἔνθεος δ' Ἄρει
βακχᾷ πρὸς ἀλκὴν Θυιὰς ὡς φόνον βλέπων.
τοιοῦδε φωτὸς πεῖραν εὖ φυλακτέον. 499
ΕΤ. πρῶτον μὲν Ὄγκα Παλλὰς ἥδ' ἀγχίπτολις, 501
πύλαισι γείτον' ἀνδρὸς ἐχθαίρουσ' ὕβριν,
εἴρξει νεοσσῶν ὡς δράκοντα δύσχιμον·
Ὑπέρβιος δὲ, κεδνὸς Οἴνοπος τόκος,
ἀνὴρ κατ' ἄνδρα τοῦτον ᾑρέθη, θέλων 505
ἐξιστορῆσαι μοῖραν ἐν χρείᾳ τύχης,
οὔτ' εἶδος οὔτε θυμὸν οὔθ' ὅπλων σχέσιν
μωμητὸς, Ἑρμῆς δ' εὐλόγως ξυνήγαγεν.
ἐχθρὸς γὰρ ἀνὴρ ἀνδρὶ τῷ ξυστήσεται.
ξυνοίσετον δὲ πολεμίους ἐπ' ἀσπίδων 510
θεούς· ὁ μὲν γὰρ πύρπνοον Τυφῶν' ἔχει,
Ὑπερβίῳ δὲ Ζεὺς πατὴρ ἐπ' ἀσπίδος
σταδαῖος ἥσται, διὰ χερὸς βέλος φλέγων·
κοὔπω τις εἶδε Ζῆνά του νικώμενον. 514
ΧΟ. πέποιθα τὸν Ζηνὸς ἀντίτυπον ἔχοντ' 521

---

500. φόβος γὰρ ἤδη πρὸς πύλαις κεκμπάζεται.

515—520. τοιάδε μέντοι προσφίλεια δαιμόνων· | πρὸς τῶν κρατούντων ἐσμὲν, οἱ δ' ἡσσωμένων, | εἰ Ζεύς γε Τυφῶ καρτερώτερος μάχῃ· | εἰκὸς δὲ πράξειν ἄνδρας ὧδ' ἀντηρέτας, |

ἄφιλον ἐν σάκει τοῦ χθονίου δέμας
δαίμονος, ἐχθρὸν εἴκασμα βροτοῖς τε καὶ
δαροβίοισι θεοῖσι,
πρόσθε πυλᾶν κεφαλὰν ἰάψειν. 525
ΑΓ. οὕτως γένοιτο. τὸν δὲ πέμπτον αὖ λέγω,
Παρθενοπαῖον Ἀρκάδ', Ἀταλάντης γόνον,
πέμπταισι προσταχθέντα Βορραίαις πύλαις,
τύμβον κατ' αὐτὸν Διογενοῦς Ἀμφίονος·
ὄμνυσι δ' αἰχμὴν ἣν ἔχει μᾶλλον θεοῦ
σέβειν πεποιθὼς ὀμμάτων θ' ὑπέρτερον, 530
ἢ μὴν λαπάξειν ἄστυ Καδμείων βίᾳ
Διός· τόδ' αὐδᾷ μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου
βλάστημα καλλίπρῳρον, ἀνδρόπαις ἀνήρ.
στείχει δ' ἴουλος ἄρτι διὰ παρηΐδων,
ὥρας φυούσης, ταρφὺς ἀντέλλουσα θρίξ. 535
ὁ δ' ὠμὸν, οὔτι παρθένων ἐπώνυμον,
φρόνημα, γοργὸν δ' ὄμμ' ἔχων, προσίσταται.
οὐ μὴν ἀκόμπαστός γ' ἐφίσταται πύλαις·
τὸ γὰρ πόλεως ὄνειδος ἐν χαλκηλάτῳ
σάκει, κυκλωτῷ σώματος προβλήματι, 540
Σφίγγ' ὠμόσιτον προσμεμηχανημένην
γόμφοισι νωμᾷ, λαμπρὸν ἔκκρουστον δέμας,
φέρει δ' ὑφ' αὐτῇ φῶτα Καδμείων ἕνα,
ὡς πλεῖστ' ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἰάπτεσθαι βέλη.
ἐλθὼν δ' ἔοικεν οὐ καπηλεύσειν μάχην. 545
ΕΤ. * * * * 550

Τπερβίῳ δὲ πρὸς λόγον τρῦ σήματος | σωτὴρ γένοιτ' ἂν Ζεὺς ἐπ' ἀσπίδος τυχών.

526[b]. Π.—γόνον deest in codice.

546—549. μακρᾶς κελεύθου δ' οὐ καταισχυνεῖν πόρον, | Παρθενοπαῖος Ἀρκάς. ὁ δὲ τοιόσδ' ἀνὴρ, | μέτοικος, Ἄργει δ' ἐκτίνων καλὰς τροφὰς, | πύργοις ἀπειλεῖ τοῖσδ' ἃ μὴ κραίνοι θεός.

550. Exciderunt versus decem.

αὐτοῖς ἐκείνοις ἀνοσίοις κομπάσμασιν. 551
ἔστιν δὲ καὶ τῷδ', ὃν λέγεις τὸν Ἀρκάδα, 552
ἀνὴρ ἄκομπος, χεὶρ δ' ὁρᾷ τὸ δράσιμον,
Ἄκτωρ ἀδελφὸς τοῦ πάρος λελεγμένου· 555
ὃς οὐκ ἐάσει γλῶσσαν ἐργμάτων ἄτερ
εἴσω πυλῶν ῥέουσαν ἀλδαίνειν κακά,
οὐδ' εἰσαμεῖψαι θηρὸς ἐχθίστου δάκους
εἰκὼ φέροντα πολεμίας ἐπ' ἀσπίδος·
ἢ 'ξωθεν εἴσω τῷ φέροντι μέμψεται, 560
πυκνοῦ κροτησμοῦ τυγχάνουσ' ὑπὸ πτόλιν.
θεῶν θελόντων ἂν δ' ἀληθεύσαιμ' ἐγώ.

ΧΟ. ἱκνεῖται λόγος διὰ στηθέων,
καὶ τριχὸς ὄρθιος πλόκαμος ἵσταται,
μεγάλα μεγαληγόρων κλυούσας 565
ἀνοσίων ἀνδρῶν. εἴθε γὰρ θεοὶ
τούσδ' ὀλέσειαν ἐν γᾷ.

ΑΓ. ἕκτον λέγοιμ' ἂν ἄνδρα σωφρονέστατον,
ἀλκήν τ' ἄριστον μάντιν, Ἀμφιάρεω βίαν·
Ὁμολωΐσιν δὲ πρὸς πύλαις τεταγμένος 570
κακοῖσι βάζει πολλὰ Τυδέως βίαν·
τὸν ἀνδροφόντην, τὸν πόλεως ταράκτορα,
μέγιστον Ἄργει τῶν κακῶν διδάσκαλον,
Ἐρινύος κλητῆρα, πρόσπολον φόνου,
κακῶν τ' Ἀδράστῳ τῶνδε βουλευτήριον. 575
καὶ τὸν σὸν αὖθις προσμολὼν ὁμόσπορον
ἐξυπτιάζων ὄμμα Πολυνείκους βίαν,
δίς τ' ἐν τελευτῇ τοῦνομ' ἐνδατούμενος,
καλεῖ. λέγει δὲ τοῦτ' ἔπος διὰ στόμα
"ἦ τοῖον ἔργον καὶ θεοῖσι προσφιλὲς, 580
καλόν τ' ἀκοῦσαι καὶ λέγειν μεθυστέροις,

563—567. = 626—630.

551. Praecedit in codice εἰ γὰρ τύχοιεν ὧν φρονοῦσι παρὰ θεῶν et sequitur ἢ τὰν πανώλεις παγκάκως τ' ὀλοίατο.

πόλιν πατρῴαν καὶ θεοὺς τοὺς ἐγγενεῖς
πορθεῖν, στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβεβληκότα; 583
ἔγωγε μὲν δὴ τήνδε πιανῶ χθόνα, 587
μάντις κεκευθὼς πολεμίας ὑπὸ χθονός.
μαχώμεθ', οὐκ ἄτιμον ἐλπίζω μόρον."
τοιαῦθ' ὁ μάντις ἀσπίδ' εὔκυκλον νέμων 590
πάγχαλκον ηὔδα· σῆμα δ' οὐκ ἐπῆν κύκλῳ.
οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει,
βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα.
τούτῳ σοφούς τε κἀγαθοὺς ἀντηρέτας 595
πέμπειν ἐπαινῶ. δεινὸς ὃς θεοὺς σέβει.
ΕΤ. φεῦ τοῦ ξυναλλάσσοντος ὄρνιθος βροτοῖς
δίκαιον ἄνδρα τοῖσι δυσσεβεστέροις.
ἐν παντὶ πράγει δ' ἔσθ' ὁμιλίας κακῆς
κάκιον οὐδὲν, καρπὸς ἧς ἀσύμφορος. 600
ὡς γὰρ ξυνεσβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ
ναύταισι θερμοῖς καὶ πανουργίας πλέῳς
ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει,
ἢ ξὺν πολίταις ἀνδράσιν δίκαιος ὢν 605
ἐχθροξένοις τε καὶ θεῶν ἀμνήμοσι
πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ 'δάμη,
ταὐτοῦ κυρήσας ἐκδίκοις ἀγρεύματος·
οὕτως ὁ μάντις, υἱὸν Οἰκλέους λέγω,
σώφρων δίκαιος ἀγαθὸς εὐσεβὴς ἀνὴρ, 610
μέγας προφήτης, ἀνοσίοισι συμμιγεὶς
θρασυστόμοισιν ἀνδράσιν βίᾳ φρενῶν 612

584—586. μητρός τε πηγὴν τίς κατασβέσει δίκη; | πατρίς τε γαῖα σῆς ὑπὸ σπουδῆς δορὶ | ἁλοῦσα πῶς σοι ξύμμαχος γενήσεται;

600. In codice, illata scholiastae annotatione, καρπὸς οὐ κομιστέος. "ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται."

613. τείνουσι πομπὴν τὴν μακρὰν πάλιν μολεῖν.

Διὸς θέλοντος ξυγκαθελκυσθήσεται.
δοκῶ μὲν οὖν σφε μηδὲ προσβαλεῖν πύλαις, 615
οὐχ ὡς ἄθυμον οὐδὲ λήματος κάκῃ,
ἀλλ' οἶδεν ὥς σφε χρὴ τελευτῆσαι μάχῃ,
εἰ καρπὸς ἔσται θεσφάτοισι Λοξίου.
φιλεῖ δὲ σιγᾶν ἢ λέγειν τὰ καίρια.
ὅμως δ' ἐπ' αὐτῷ φῶτα Λασθένους βίαν 620
ἐχθρόξενον πυλωρὸν ἀντιτάξομεν,
γέροντα τὸν νοῦν, σάρκα δ' ἡβῶσαν φύει 622
παρ' ἀσπίδος γυμνωθὲν ἁρπάσαι δόρυ.
θεοῦ δὲ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς. 625

ΧΟ. κλύοντες θεοὶ δικαίας λιτὰς
ἁμετέρας τελεῖθ', ὡς πόλις εὐτυχῇ,
δορίπονα κάκ' ἐκτρέποντες ἐς γᾶς
ἐπιμόλους· πύργων δ' ἔκτοθεν βαλὼν
Ζεύς σφε κάνοι κεραυνῷ. 630

ΑΓ. τὸν ἕβδομον δὴ τόνδ' ἐφ' ἑβδόμαις πύλαις
λέξω, τὸν αὐτοῦ σου κασίγνητον, πόλει
οἷας ἀρᾶται καὶ κατεύχεται τύχας·
πύργοις ἐπεμβὰς κἀπικηρυχθεὶς χθονὶ
ἁλώσιμον παιᾶν' ἐπεξιάκχασεν, 635
σοὶ ξυμφέρεσθαι καὶ κτανὼν θανεῖν πέλας,
ἢ ζῶντ' ἀτιμαστῆρ' ὅπως ἀνδρηλάτην
φυγῇ τὸν αὐτὸν τόνδε τίσασθαι τρόπον.
τοιαῦτ' ἀϋτεῖ καὶ θεοὺς γενεθλίους
καλεῖ πατρῴας γῆς ἐποπτῆρας λιτῶν 640
τῶν ὧν γενέσθαι πάγχυ Πολυνείκους βία.
ἔχει δὲ καινοπηγὲς εὔκυκλον σάκος
διπλοῦν τε σῆμα προσμεμηχανημένον.
χρυσήλατον γὰρ ἄνδρα τευχηστὴν ἰδεῖν
ἄγει γυνή τις σωφρόνως ἡγουμένη. 645
Δίκη δ' ἄρ' εἶναί φησιν, ὡς τὰ γράμματα

623. ποδῶκες ὄμμα, χεῖρα δ' οὐ βραδύνεται.

λέγει "κατάξω δ' ἄνδρα τόνδε καὶ πόλιν
ἕξει πατρῴων δωμάτων τ' ἐπιστροφάς."
καὶ δὴ λέλεκται πάντα τἀντεταλμένα· 649
ὡς οὔποτ' ἀνδρὶ τῷδε κηρυκευμάτων 651
μέμψει, σὺ δ' αὐτὸς γνῶθι ναυκληρεῖν πόλιν.

ΕΤ. ὦ θεομανές τε καὶ θεῶν μέγα στύγος,
ὦ πανδάκρυτον ἀμὸν Οἰδίπου γένος·
ὤμοι, πατρὸς δὴ νῦν ἀραὶ τελεσφόροι. 654
ἀλλ' οὔτε κλάειν οὔτ' ὀδύρεσθαι πρέπει,
μὴ καὶ τεκνωθῇ δυσφορώτερος γόος.
ἐπωνύμῳ δὲ κάρτα, Πολυνείκη λέγω,
τάχ' εἰσόμεσθα τοὐπίσημ' ὅπῃ τελεῖ,
εἴ νιν κατάξει χρυσότευκτα γράμματα 660
ἐπ' ἀσπίδος φλύοντα σὺν φοίτῳ φρενῶν.
εἰ δ' ἡ Διὸς παῖς παρθένος Δίκη παρῆν
ἔργοις ἐκείνου καὶ φρεσὶν, τάχ' ἂν τόδ' ἦν·
ἀλλ' οὔτε νιν φυγόντα μητρόθεν σκότον,
οὔτ' ἐν τροφαῖσιν, οὔτ' ἐφηβήσαντά πω, 665
οὔτ' ἐν γενείου ξυλλογῇ τριχώματος,
Δίκη προσεῖδε καὶ κατηξιώσατο·
οὐδ' ἐν πατρῴας μὴν χθονὸς κακουχίᾳ
οἶμαί νιν αὐτῷ νῦν παραστατεῖν πέλας,
ἢ δῆτ' ἂν εἴη πανδίκως ψευδώνυμος 670
Δίκη, ξυνοῦσα φωτὶ παντόλμῳ φρένας.
τούτοις πεποιθὼς εἶμι καὶ ξυστήσομαι
αὐτός· τίς ἄλλος μᾶλλον ἐνδικώτερος; 673

ΧΟ. μὴ, φίλτατ' ἀνδρῶν, Οἰδίπου τέκος, γένῃ 677

---

649. Versui qui exciderat, καὶ δὴ λέλεκται πάντα τἀντεταλμένα, duos substituit interpolator, τοιαῦτ' ἐκείνων ἐστὶ τάξευρήματα. | σὺ δ' αὐτὸς ἤδη γνῶθι τίνα πέμπειν δοκεῖς.

674—676. ἄρχοντί τ' ἄρχων καὶ κασιγνήτῳ κάσις. | ἐχθρὸς σὺν ἐχθρῷ στήσομαι. φέρ' ὡς τάχος | κνημῖδας, αἰχμῆς καὶ πετρῶν προβλήματα.

ὀργὴν ὁμοῖος τῷ κάκιστ' αὐδωμένῳ·
ἀλλ' ἄνδρας Ἀργείοισι Καδμείους ἅλις
ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· αἷμα γὰρ καθάρσιον. 680
ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος,
οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος.

ΕΤ. εἴπερ κακὸν φέροι τις αἰσχύνης ἄτερ,
ἔστω· μόνον γὰρ κέρδος ἐν τεθνηκόσι·
κακῶν δὲ κἀσχρῶν οὔτιν' εὐκλείαν ἐρεῖς. 685

ΧΟ. τί μέμονας, τέκνον; μή τί σε θυμοπλη-
θὴς δορίμαργος ἄτα φερέτω· κακοῦ δ'
ἔκβαλ' ἔρωτος ἀρχάν.

ΕΤ. ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα κάρτ' ἐπισπέρχει θεός,
ἴτω κατ' οὖρον κῦμα Κωκυτοῦ λαχὸν 690
Φοίβῳ στυγηθὲν πᾶν τὸ Λαΐου γένος.

ΧΟ. ὠμοδακής σ' ἄγαν ἵμερος ἐξοτρύ-
νει πικρόκαρπον ἀνδροκτασίαν τελεῖν
αἵματος οὐ θεμιστοῦ.

ΕΤ. φίλου γὰρ ἐχθρά μοι πατρὸς τάλαιν' ἀρὰ 695
ξηροῖς ἀκλαύτοις ὄμμασιν προσιζάνει,
λέγουσα κέρδος πρότερον ὑστέρου μόρου.

ΧΟ. ἀλλὰ σὺ μὴ 'ποτρύνου· κακὸς οὐ κεκλή-
σει βίον εὖ κυρήσας· μελάναιγις οὐκ
εἰσι δόμους Ἐρινύς, ὅταν ἐκ χερῶν 700
θεοὶ θυσίαν δέχωνται.

ΕΤ. θεοῖς μὲν ἤδη πως παρημελήμεθα,
χάρις δ' ἀφ' ἡμῶν ὀλομένων θαυμάζεται·
τί οὖν ἔτ' ἂν σαίνοιμεν ὀλέθριον μόρον;

ΧΟ. νῦν ὅτε σοι παρέστακεν· ἐπεὶ δαίμων 705
λήματος ἐν τροπαίᾳ χρονίᾳ μεταλ-
λακτὸς ἴσως ἂν ἔλθοι θαλερωτέρῳ

686 — 688. = 692 — 694.
698 — 701. = 705 — 708.

πνεύματι· νῦν δ' ἔτι ζεῖ.
ΕΤ ἐξέζεσεν γὰρ Οἰδίπου κατεύγματα·
ἄγαν δ' ἀληθεῖς ἐνυπνίων φαντασμάτων 710
ὄψεις, πατρῴων χρημάτων δατήριοι.
ΧΟ. πιθοῦ γυναιξὶ, καίπερ οὐ στέργων ὅμως.
ΕΤ. λέγοιτ' ἂν ὧν ἄνη τις· οὐδὲ χρὴ μακράν.
ΧΟ. μὴ 'λθῃς ὁδοὺς σὺ τάσδ' ἐφ' ἑβδόμαις πύλαις.
ΕΤ. τεθηγμένον τοί μ' οὐκ ἀπαμβλυνεῖς λόγῳ. 715
ΧΟ. νίκην γε μέντοι καὶ κακὴν τιμᾷ θεός.
ΕΤ. οὐκ ἄνδρ' ὁπλίτην τοῦτο χρὴ στέργειν ἔπος.
ΧΟ. ἀλλ' αὐτάδελφον αἷμα δρέψασθαι θέλεις;
ΕΤ. θεῶν διδόντων οὐκ ἂν ἐκφύγοις κακά.
ΧΟ. πέφρικα τὰν ὠλεσίοικον θεὸν, οὐ θεοῖς ὁμοίαν, 720
παναλαθῆ, κακόμαντιν πατρὸς εὐκταίαν Ἐρινὺν
τελέσαι τὰς περιθύμους κατάρας Οἰδιπόδα βλαψίφρονος· 725
παιδολέτωρ δ' ἔρις ἅδ' ὀτρύνει.
ξένος δὲ κλήρους ἐπινωμᾷ Χάλυβος Σκυθῶν ἄποικος,
κτεάνων χρηματοδαίτας πικρὸς, ὠμόφρων σίδαρος, 730
χθόνα ναίειν διαπήλας, ὁπόσαν καὶ φθιμένοισιν κατέχειν,
τῶν μεγάλων πεδίων ἀμοίρους
ἐπειδὰν αὐτοκτόνως
αὐτοδάϊκτοι θάνωσι, 735
καὶ χθονία κόνις πίῃ
μελαμπαγὲς αἷμα φοίνιον,
τίς ἂν καθαρμοὺς πόροι,

720 — 726. = 727 — 733.
734 — 741. = 742 — 749.

τίς ἄν σφε λούσειεν; ὦ
πόνοι δόμων νέοι παλαιοῖσι συμμιγεῖς κακοῖς. 740
παλαιγενῆ γὰρ λέγω
παρβασίαν ὠκύποινον·
αἰῶνα δ' ἐς τρίτον μένει·
Ἀπόλλωνος εὖτε Λάϊος 745
βίᾳ, τρὶς εἰπόντος ἐν
μεσομφάλοις Πυθικοῖς
χρηστηρίοις θνάσκοντα γέννας ἄτερ σώζειν πόλιν,
κρατηθεὶς ἐκ φίλων ἀβουλιᾶν 750
ἐγείνατο μὲν μόρον αὐτῷ,
πατροκτόνον Οἰδιπόδαν, ὅστε ματρὸς ἁγνὰν
σπείρας ἄρουραν, ἵν' ἐτράφη,
ῥίζαν αἱματόεσσαν, 755
ἔφλα· παράνοια συνᾶγε
νυμφίους φρενώλεις.
κακῶν δ' ὥσπερ θάλασσα κῦμ' ἄγει·
τὸ μὲν πίτνον, ἄλλο δ' ἀείρει
τρίχαλον, ὃ καὶ περὶ πρύμναν πόλεως καχλάζει. 761
μεταξὺ δ' ἀλκὰ δι' ὀλίγου
τείνει πύργος ἐν εὔρει.
δέδοικα δὲ σὺν βασιλεῦσι
μὴ πόλις δαμασθῇ. 765
τέλειαι γὰρ παλαιφάτων ἀρᾶν
βαρεῖαι καταλλαγαὶ,
τὰ δ' ὁλοὰ πελόμεν' οὐ παρέρχεται.
πρόπρυμνα δ' ἐκβολὰν φέρει
ἀνδρῶν ἀλφηστᾶν ὄλβος ἄγαν παχυνθείς. 770

750 — 757. = 758 — 765.
766 — 771. = 772 — 777.

τίν' ἀνδρῶν γὰρ τοσόνδ' ἐθαύμασαι
θεοὶ καὶ ξυνέστιοι
πόλεος ὁ πολύβοτός τ' αἰὼν βροτῶν,
ὅσον τότ' Οἰδίπουν τίον, 775
τὰν ἁρπαξάνδραν
κῆρ' ἀφελόντα χώρας;
ἐπεὶ δ' ἀρτίφρων
ἐγένετο μέλεος ἀθλίων
γάμων, ἐπ' ἄλγει δυσφορῶν 780
μαινομένᾳ κραδίᾳ
δίδυμα κάκ' ἐτέλεσεν·
πατροφόνῳ χερὶ τῶν
κρεισσοτέκνων ὀμμάτων ἐπλάγχθη·
τέκνοις δ' ἀραίας 785
ἐφῆκεν ἐπικότους τροφᾶς,
αἰαῖ, πικρογλώσσους ἀρὰς,
καί σφε σιδαρονόμῳ
διὰ χερὶ ποτὲ λαχεῖν
κτήματα· νῦν δὲ τρέω 790
μὴ τελέσῃ καμψίπους Ἐρινύς.

ΑΓ. θαρσεῖτε, παῖδες μητέρων τεθραμμέναι.
πόλις πέφευγεν ἥδε δούλιον ζυγόν·
πέπτωκεν ἀνδρῶν ὀβρίμων κομπάσματα·
πόλις δ' ἐν εὐδίᾳ τε καὶ κλυδωνίου 795
πολλαῖσι πληγαῖς ἄντλον οὐκ ἐδέξατο.
στέγει δὲ πύργος, καὶ πύλας φερεγγύοις
ἐφαρξάμεσθα μονομάχοισι προστάταις·
καλῶς ἔχει τὰ πλεῖστ' ἐν ἓξ πυλώμασι·
τὰς δ' ἑβδόμας ὁ σεμνὸς ἑβδομαγέτης 800
ἄναξ Ἀπόλλων εἵλετ', Οἰδίπου γένει
κραίνων παλαιὰς Λαΐου δυσβουλίας.

778 — 784. = 785 — 791.

ΧΟ. τί δ' ἐστὶ πρᾶγμα νεόκοτον πόλει πάλιν;
ΑΓ. ἄνδρες τεθνᾶσιν ἐκ χερῶν αὐτοκτόνων. 805
ΧΟ. τίνες; τί δ' εἶπας; παραφρονῶ φόβῳ λόγου.
ΑΓ. φρονοῦσα νῦν ἄκουσον· Οἰδίπου τόκω
ΧΟ. οἵ 'γὼ τάλαινα, μάντις εἰμὶ τῶν κακῶν.
ΑΓ. οὐδ' ἀμφιλέκτως μὴν κατεσποδημένοι.
ΧΟ. ἐκεῖθι κῆλθον; βαρέα δ' οὖν ὅμως φράσον. 810
ΑΓ. οὕτως ἀδελφαῖς χερσὶν ἠναίροντ' ἄγαν.
ΧΟ. οὕτως ὁ δαίμων κοινὸς ἦν ἀμφοῖν ἅμα.
ΑΓ. αὐτὸς δ' ἀναλοῖ δῆτα δύσποτμον γένος.
τοιαῦτα χαίρειν καὶ δακρύεσθαι πάρα·
πόλιν μὲν εὖ πράσσουσαν, οἱ δ' ἐπιστάται, 815
δισσῷ στρατηγῷ, διέλαχον σφυρηλάτῳ
Σκύθῃ σιδήρῳ κτημάτων παμπησίαν.
[ἕξουσι δ' ἣν λάβωσιν ἐν ταφῇ χθονὸς,
πατρὸς κατ' εὐχὰς δυσπότμους φορούμενοι.
πόλις σέσωσται· βασιλέοιν δ' ὁμοσπόροιν 820
πέπωκεν αἷμα γαῖ' ὑπ' ἀλλήλων φόνῳ.]
ΧΟ. ὦ μεγάλε Ζεῦ καὶ πολιοῦχοι
δαίμονες, οἳ δὴ Κάδμου πύργους
τούσδε ῥύεσθε * *,
πότερον χαίρω κἀπολολύξω 825
πόλεως ἀσινεῖ σωτῆρι τύχᾳ,
ἢ τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας
ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχους;
οἳ δῆτ' ὀρθῶς κατ' ἐπωνυμίαν
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – καὶ πολυνεικεῖς 830
ὤλοντ' ἀσεβεῖ διανοίᾳ.
ὦ μέλαινα καὶ τελεία
γένεος Οἰδίπου τ' ἀρὰ,
κακόν με καρδίαν τι περιπίτνει κρύος.

832 — 839. = 840 — 847.

ἔτευξα τύμβῳ μέλος 835
Θυιὰς, αἱματοσταγεῖς
νεκροὺς κλύουσα δυσμόρως θανόντας· ἦ δυσορ-
νις ἅδε ξυναυλία δορός.
ἐξέπραξεν, οὐδ' ἀπεῖπε 840
πατρόθεν εὐκταία φάτις·
βουλαὶ δ' ἄπιστοι Λαΐου διήρκεσαν.
μέριμνα δ' ἀμφὶ πτόλιν·
θέσφατ' οὐκ ἀμβλύνεται.
ἰὼ πολύστονοι, τόδ' εἰργάσασθ' ἄπιστον· ἦλθε
δ' αἱακτὰ πήματ' οὐ λόγῳ. 845
τάδ' αὐτόδηλα προὔπτος ἀγγέλου λόγος·
διπλαῖ μέριμναι, διδυμάνορα κακὰ
αὐτοφόνα, δίμοιρα τέλεια τάδε πάθη. τί φῶ; 850
τί δ' ἄλλο γ' ἢ πόνοι δόμων ἐφέστιοι;
ἀλλὰ γόων, ὦ φίλαι, κατ' οὖρον
ἐρέσσετ' ἀμφὶ κρατὶ πόμπιμον χεροῖν 855
πίτυλον, ὃς αἰὲν δι' Ἀχέροντ' ἀμείβεται
τὰν ναύστολον μελάγκροκον θεωρίδα,
τὰν ἀστιβῆ πόλλωνι, τὰν ἀνάλιον,
πάνδοκον εἰς ἀφανῆ τε χέρσον. 860
ἀλλὰ γὰρ ἥκουσ' αἶδ' ἐπὶ πρᾶγος
πικρὸν Ἀντιγόνη τ' ἠδ' Ἰσμήνη,
θρῆνον ἀδελφοῖν· οὐκ ἀμφιβόλως
οἶμαί σφ' ἐρατῶν ἐκ βαθυκόλπων
στηθέων ἥσειν ἄλγος ἐπάξιον. 865
ἡμᾶς δὲ δίκη πρότερον φήμης
τὸν δυσκέλαδόν θ' ὕμνον Ἐρινύος
ἀχεῖν Ἅιδᾳ τ'
ἐχθρὸν παιᾶν' ἐπιμέλπειν.

848—854.=855—860.

ἰώ. δυσαδελφότιαται πασῶν ὁπόσαι 870
στρόφον ἐσθῆσιν περιβάλλονται,
κλάω, στένομαι, καὶ δόλος οὐδεὶς
μὴ 'κ φρενὸς ὀρθῶς με λιγαίνειν.
ΗΜ. ἰὼ ἰὼ δύσφρονες,
φίλων ἄπιστοι καὶ κακῶν ἀτρύμονες, 875
πατρῴους δόμους ἑλόντες μέλεοι σὺν ἀλκᾷ.
ΗΜ. μέλεοι δῆθ' οἳ μελέους θανάτους
ηὕροντο δόμων ἐπὶ λύμῃ.
ΗΜ. ἰὼ ἰὼ δωμάτων 880
ἐρειψίτοιχοι καὶ πικρὰς μοναρχίας
ἰδόντες, τί δὴ διήλλαχθε σὺν σιδάρῳ; 885
ΗΜ. κάρτα δ' ἀληθῆ πατρὸς Οἰδιπόδα
πότνι' Ἐρινὺς ἐπέκρανε.
ΗΜ. δι' εὐωνύμων τετυμμένοι,
τετυμμένοι δῆθ', ὁμοσπλάγχνων τε πλευρωμά-
των 890
⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑ –́
αἰαῖ δαιμόνιοι,
αἰαῖ δ' ἀντιφόνων
ἐκ θανάτων ἀραί.
ΗΜ. διανταίαν λέγεις δόμοισι καὶ 895
σώμασιν πεπλαγμένους,
ἀναυδάτῳ μένει
ἀραίῳ τ' ἐκ πατρὸς
διχόφρονι πότμῳ.
ΗΜ. διήκει δὲ καὶ πόλιν στόνος, 900
στένουσι πύργοι, στένει πέδον φίλανδρον· μενεῖ
κτέανά τ' ἐπιγόνοις,
δι' ὧν αἰνομόροις,

874 — 879. = 880 — 887.
888 — 899. = 900 — 910.

δι' ὧν νεῖκος ἔβα 905
καὶ θανάτου τέλος.
ΗΜ. ἐμοιράσαντο δ' ὀξυκάρδιοι
κτήμαθ', ὥστ' ἴσον λαχεῖν.
διαλλακτῆρι δ' οὐκ
ἀμεμφία φίλοις,
οὐδ' εὔχαρις Ἄρης. 910
ΗΜ. σιδαρόπλακτοι μὲν ὧδ' ἔχουσι,
σιδαρόπλακτοι δὲ τοὺς μένουσι,
τάχ' ἄν τις εἴποι, τίνες;
τάφων πατρῴων λαχαί.
ΗΜ. δόμων μάλ' ἀχὰν ἐς οὓς προπέμπει 915
δαϊκτὴρ γόος αὐτόστονος, αὐτοπήμων,
δαϊόφρων, οὐ φιλογαθὴς, ἐτύμως δακρυχέων ἐκ
φρενὸς, ἃ 919
κλαομένας μου μινύθει τοῖνδε δυοῖν ἀνάκτοιν.
ΗΜ. πάρεστι δ' εἰπεῖν ἐπ' ἀθλίοισιν
ὡς ἐρξάτην πολλὰ μὲν πολίτας,
ξένων τε πάντων στίχας 925
πολυφθόρους ἐν δαΐ.
ΗΜ. ἰὼ δυσαίων σφὶν ἁ τεκοῦσα
προ πασᾶν ὁπόσαι τεκνογόνοι κέκληνται.
παῖδα τὸν αὐτᾶς πόσιν αὐτᾷ θεμένα τούσδ' ἔτεχ',
οἱ δ' ὧδ' ἐτελεύ- 931
τασαν ὑπ' ἀλλαλοφόνοις χερσὶν ὁμοσπόροισιν.
ΗΜ. ὁμόσποροι δῆτα καὶ πανώλεθροι,
διανομαῖς οὐ φίλαις, 935
ἔριδι μαινομένᾳ, νείκεος ἐν τελευτᾷ.
ΗΜ. πέπανται δ' ἔχθος, ἐν δὲ γαίᾳ
ζόα φονορύτῳ

911 — 921. = 922 — 933.
934 — 946. = 947 — 960.

μέμικται· κάρτα δ' εἴσ' ὅμαιμοι. 940
πικρὸς λυτὴρ νεικέων
ὁ πόντιος ξεῖνος ἐκ πυρὸς συθεὶς
θηκτὸς σίδαρος· πικρὸς δὲ χρημάτων
κακὸς δατητὰς Ἄρης 945
ἀρὰν πατρῴαν τιθεὶς ἀλαθῆ.

ΗΜ. ἔχουσι μοῖραν λαχόντες, ὦ μέλεοι,
διοδότων ἀχθέων·
ὑπὸ δὲ σώματι γᾶς πλοῦτος ἄβυσσος ἔσται. 950

ΗΜ. ἰὼ πολλοῖς ἐπανθίσαντες
πόνοισι γενεάν·
τελευταῖαι δ' ἐπηλάλαξαν
Ἀραὶ τὸν ὀξὺν νόμον,
τετραμμένου παντρόπῳ φυγᾷ γένους. 955
ἔστακε δ' Ἄτας τροπαῖον ἐν πύλαις,
ἐν αἷς ἐθείνοντο, καὶ
δυοῖν κρατήσας ἔληξε δαίμων. 960

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

παισθεὶς ἔπαισας.

ΙΣΜΗΝΗ.

σὺ δ' ἔθανες κατακτανών.

ΑΝ. δορὶ δ' ἔκανες.

ΙΣ. δορὶ δ' ἔθανες.

ΑΝ. μελεόπονος.

ΙΣ. μελεοπαθής.

ΑΝ. ἴτω γόος. ΙΣ. ἴτω δάκρυ.

ΑΝ. πρόκεισαι ΙΣ. κατακτάς. 965

ΑΝ. ἐὴ ἐὴ, μαίνεται γόοισι φρήν.

ΙΣ. ἐντὸς δὲ καρδία στένει.

ΑΝ. ἰὼ ἰὼ πάνδυρτε σύ.

ΙΣ. σὺ δ' αὖτε καὶ πανάθλιε.

966 — 977. = 978 — 989

ΑΝ. πρὸς φίλου ἔφθισο. ΙΣ. καὶ φίλου ἔκτανες. 970
ΑΝ. διπλᾶ λέγειν.
ΙΣ. διπλᾶ δ' ὁρᾶν.
ΑΝ. ἀχέων τοίων τάδ' ἐγγύθεν.
ΙΣ. πέλας αἵδ' ἀδελφαὶ ἀδελφεῶν.
ΧΟ. ἰὼ Μοῖρα βαρυδότειρα μογερά, 975
πότνιά τ' Οἰδίπου σκιά,
μέλαιν' Ἐρινύς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.
ΑΝ. ἐὴ ἐὴ, δυσθέατα πήματα
ΙΣ. ἐδείξατ' ἐκ φυγᾶς ἐμοί.
ΑΝ. οὐδ' ἵκεθ' ὡς κατέκτανεν. 980
ΙΣ. σωθεὶς δὲ πνεῦμ' ἀπώλεσεν.
ΑΝ. ὤλεσε δὴ τόδε.
ΙΣ. καὶ τόδ' ἐνόσφισε.
ΑΝ. τάλαν γένος.
ΙΣ. τάλαν πάθος.
ΑΝ. δύστονα κήδε' ὁμώνυμα.
ΙΣ. δίγγρα τριπάλτων πημάτων. 985
ΧΟ. ἰὼ Μοῖρα βαρυδότειρα μογερά,
πότνιά τ' Οἰδίπου σκιά,
μέλαιν' Ἐρινύς, ἦ μεγασθενής τις εἶ.
ΑΝ. σὺ τοίνυν οἶσθα διαπερῶν, 990
ΙΣ. σὺ δ' οὐδὲν ὕστερος μαθών,
ΑΝ. ἐπεὶ κατῆλθες ἐς πόλιν,
ΙΣ. δορός γε τῷδ' ἀντηρέτας.
ΑΝ. ὀλοὰ λέγειν.
ΙΣ. ὀλοὰ δ' ὁρᾶν.
ΑΝ. ἰὼ πόνος, ΙΣ. ἰὼ κακά, 995
ΑΝ. δώμασι καὶ χθονὶ, [πρὸ πάντων δ' ἐμοί].
ΙΣ. καὶ τὸ πρόσω γ' ἐμοί·
ΑΝ. ἰὼ ἰὼ, δυστάνων κακῶν ἄναξ
[Ἐτεόκλεις ἀρχηγέτα].

ΙΣ. ἰὼ πάντων πολυπονώτατοι. 1000
ΑΝ. ἰὼ δαιμονῶντες ἐν ἄτᾳ.
ΙΣ. ἰὼ, ποῦ σφε θήσομεν χθονός;
ΑΝ. ἰὼ, ὅπου τιμιώτατον.
ΙΣ. ἰὼ πῆμα πατρὶ πάρευνον.

ΚΗΡΥΞ.

δοκοῦντα καὶ δόξαντ' ἀπαγγέλλειν με χρὴ 1005
δήμου προβούλοις τῆσδε Καδμείας πόλεως·
Ἐτεοκλέα μὲν τόνδ' ἐπ' εὐνοίᾳ χθονὸς
θάπτειν ἔδοξε γῆς φίλαις κατασκαφαῖς·
στέγων γὰρ ἐχθροὺς θάνατον εἵλετ' ἐν πόλει,
ἱερῶν πατρῴων δ' ὅσιος ὢν μομφῆς ἄτερ 1010
τέθνηκεν οὗπερ τοῖς νέοις θνήσκειν καλόν.
οὕτω μὲν ἀμφὶ τοῦδ' ἐπέσταλται λέγειν·
τούτου δ' ἀδελφὸν τόνδε Πολυνείκους νεκρὸν
ἔξω βαλεῖν ἄθαπτον, ἁρπαγὴν κυσὶν,
ὡς ὄντ' ἀναστατῆρα Καδμείων χθονὸς, 1015
εἰ μὴ θεῶν τις ἐμποδὼν ἔστη δορὶ
τῷ τοῦδ'. ἄγος δὲ καὶ θανὼν κεκτήσεται
θεῶν πατρῴων, οὓς ἀτιμάσας ὅδε
στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβαλὼν ᾖρει πόλιν.
οὕτω πετηνῶν τόνδ' ὑπ' οἰωνῶν δοκεῖ 1020
ταφέντ' ἀτίμως τοὐπιτίμιον λαβεῖν,
καὶ μήθ' ὁμαρτεῖν τυμβοχόα χειρώματα
μήτ' ὀξυμόλποις προσσέβειν οἰμώγμασιν,
ἄτιμον εἶναι δ' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο.
τοιαῦτ' ἔδοξε τῷδε Καδμείων τέλει. 1025

ΑΝ. ἐγὼ δὲ Καδμείων γε προστάταις λέγω,
ἢν μή τις ἄλλος τόνδε συνθάπτειν θέλῃ,
ἐγώ σφε θάψω κἀνὰ κίνδυνον βαλῶ
θάψας' ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν, οὐδ' αἰσχύνομαι
ἔχουσ' ἄπιστον τήνδ' ἀναρχίαν πόλει. 1030

δεινὸν τὸ κοινὸν σπλάγχνον, οὗ πεφύκαμεν,
μητρὸς ταλαίνης κἀπὸ δυστήνου πατρός.
τοιγὰρ θέλουσ' ἄκοντι κοινωνεῖ κακῶν
ψυχὴ, θανόντι ζῶσα συγγόνῳ φρενί.
τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες 1035
λύκοι σπάσονται· μὴ δοκησάτω τινί.
τάφον γὰρ αὐτὴ καὶ κατασκαφὰς ἐγὼ,
γυνή περ οὖσα, τῷδε μηχανήσομαι
κόλπῳ φέρουσα βυσσίνου πεπλώματος.
καὐτὴ καλύψω, μηδέ τῳ δόξῃ πάλιν· 1040
θάρσει παρέσται μηχανὴ δραστήριος.

ΚΗ. αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε.

ΑΝ. αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί.

ΚΗ. τραχύς γε μέντοι δῆμος ἐκφυγὼν κακά.

ΑΝ. τράχυν· ἄθαπτος δ' οὗτος οὐ γενήσεται. 1045

ΚΗ. ἀλλ' ὃν πόλις στυγεῖ, σὺ τιμήσεις τάφῳ;

ΑΝ. ἤδη τὰ τοῦδ' οὐ διατετίμηται θεοῖς.

ΚΗ. οὔ, πρίν γε χώραν τήνδε κινδύνῳ βαλεῖν.

ΑΝ. παθὼν κακῶς κακοῖσιν ἀντημείβετο.

ΚΗ. ἀλλ' εἰς ἅπαντας ἀνθ' ἑνὸς τόδ' ἔργον ἦν. 1050

ΑΝ. ἔρις περαίνει μῦθον ὑστάτη θεῶν.
ἐγὼ δὲ θάψω τόνδε· μὴ μακρηγόρει.

ΚΗ. ἀλλ' αὐτόβουλος ἴσθ', ἀπεννέπω δ' ἐγώ.

ΧΟ. φεῦ φεῦ.
ὦ μεγάλαυχοι καὶ φθερσιγενεῖς
Κῆρες Ἐρινύες, αἴτ' Οἰδιπόδα 1055
γένος ὠλέσατε πρέμνοθεν οὕτως,
τί πάθω; τί δὲ δρῶ; τί δὲ μήσωμαι;
πῶς τολμήσω μήτε σὲ κλάειν
μήτε προπέμπειν ἐπὶ τύμβῳ;
ἀλλὰ φοβοῦμαι κἀποτρέπομαι 1060
δεῖμα πολιτῶν.

σύ γε μὴν πολλῶν πενθητήρων
τεύξει· κεῖνος δ' ὁ τάλας ἄγοος
μονόκλαυτον ἔχων θρῆνον ἀδελφῆς
εἶσι. τίς ἂν ταῦτα πίθοιτο; 1065
ΗΜ. δράτω τι πόλις καὶ μὴ δράτω
τοὺς κλάοντας Πολυνείκη.
ἡμεῖς μὲν ἴμεν καὶ συνθάψομεν
αἵδε προπομποί. καὶ γὰρ γενεᾷ
κοινὸν τόδ' ἄχος, καὶ πόλις ἄλλως 1070
ἄλλοτ' ἐπαινεῖ τὰ δίκαια.
ΗΜ. ἡμεῖς δ' ἅμα τῷδ', ὥσπερ τε πόλις
καὶ τὸ δίκαιον ξυνεπαινεῖ.
μετὰ γὰρ μάκαρας καὶ Διὸς ἰσχὺν
ὅδε Καδμείων ἤρυξε πόλιν 1075
μὰ νατραπῆναι μηδ' ἀλλοδαπῶν
κύματι φωτῶν κατακλυσθῆν.

1066—1071. = 1072—1077.

III.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΠΕΡΣΑΙ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.

ΑΤΟΣΣΑ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΙΔΩΛΟΝ ΔΑΡΕΙΟΥ.

ΞΕΡΞΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Γλαῦκος ἐν τοῖς περὶ Αἰσχύλου μύθων ἐκ τῶν Φοινισσῶν φησι Φρυνίχου τοὺς Πέρσας παραπεποιῆσθαι. ἐκτίθησι δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δράματος ταύτην,

Τάδ' ἐστὶ Περσῶν τῶν πάλαι βεβηκότων.

πλὴν ἐκεῖ εὐνοῦχός ἐστιν ἀγγέλλων ἐν ἀρχῇ τὴν τοῦ Ξέρξου ἧτταν, στορνύς τε θρόνους τινὰς τοῖς τῆς ἀρχῆς παρέδροις, ἐνταῦθα δὲ προλογίζει χορὸς πρεσβυτῶν. καὶ ἔστιν ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος παρὰ τῷ τάφῳ Δαρείου· ἡ δὲ ὑπόθεσις, Ξέρξης στρατευσάμενος κατὰ τῆς Ἑλλάδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, ἵππον μὲν ἄμετρον ἐπαγόμενος, ναῦς δὲ χιλίας διακοσίας ἑπτὰ, ἢ καὶ δεκατέσσαρας· καὶ πεζῇ μὲν ἐν Πλαταιαῖς νικηθεὶς, ναυτικῇ δὲ ἐν Σαλαμῖνι, καὶ διὰ Θεσσαλίας φεύγων διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ἐπὶ Μένωνος τραγῳδῶν Αἰσχύλος ἐνίκα Φινεῖ, Πέρσαις, Γλαύκῳ [a]), Προμηθεῖ.

Πρώτη ἔφοδος Περσῶν ἐπὶ Δαρείου ἐδυστύχησε περὶ Μαραθῶνα· δευτέρα Ξέρξου περὶ Σαλαμῖνα καὶ Πλαταιάς.

ΑΛΛΩΣ [b]).

Ἰστέον ὅτι οἱ Ἕλληνες τριακοσίας μόνον νῆας εἶχον. πρώτη ἔφοδος Περσῶν ἐπὶ Δαρείου ἐδυστύχησε περὶ Μαρα-

---

[a]) Γλαύκῳ] Ποτνιεῖ addidit scholiasta recentior, Ποντίῳ Welckerus. In didascaliis solum positum fuit Glauci nomen, ut Προμηθεῖ scriptum fuit, omisso Πυρφόρου nomine, quo grammatici drama hoc satyricum ab duabus distinxerunt tragoediis, quae Προμηθεὺς δεσμώτης et Προμηθεὺς λυόμενος inscriptae sunt. De qua ratione dixi in Annotationibus ad Sophoclem p. 277. ed. Oxon.

[b]) Haec ex scholiis Byzantinis excerpta sunt, ut similia de

θῶνα. δευτέρα ἐπὶ Ξέρξου, περὶ Σαλαμῖνα καὶ Πλαταιας, τοῦ Θεμιστοκλέους στρατηγοῦ ὄντος τότε τῶν Ἀθηναίων καὶ ῥήτορος, καὶ νῆας εἰπόντος ποιῆσαι καὶ ἀντιτάξασθαι πρὸς τὸν Ξέρξην. οὗ καὶ γενομένου περιεγένοντο αὐτοῦ. ὁ Ἀπόλλων γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις μαντευομένοις πῶς τῶν Περσῶν περιγενήσονται εἶπε τείχη ξύλινα κατασκευάσαι, καὶ οὕτω περιγενέσθαι αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν τείχη ἔλεγον ποιῆσαι εἰς τὴν πόλιν ξύλινα ἀντὶ τῶν λιθίνων· ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς οὐχ οὕτως, ἀλλὰ νῆας εἶπε ποιῆσαι. αἳ πολλάκις διὰ τῶν οἰκείων τειχῶν σώζουσι τοὺς ἀνθρώπους. ἐπὶ Μένωνος τραγῳδῶν Αἰσχύλος ἐνίκα Φινεῖ, Πέρσαις, Γλαύκῳ Ποτνιεῖ, Προμηθεῖ. τούτου τοῦ Ξέρξου πατὴρ μὲν ἦν Δαρεῖος ὁ Περσῶν βασιλεὺς, μήτηρ δὲ Ἄτοσσα. γίνωσκε δὲ ὅτι Δαρεῖοι τρεῖς εἰσι· πρῶτος δὲ τούτων υἱὸς Ὑστάσπου, προκριθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ βασιλεύσας αὐτῶν, ὃς ἦν καὶ Ξέρξου πατὴρ τοῦ στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· δεύτερος δὲ ὁ Ἀρταξέρξου πατὴρ, Σύρος προσαγορευθεὶς, ἢ Νόθος· ἔσχατος δὲ Δαρεῖος ὁ ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου καταλυθείς. τινὲς δὲ καὶ τέταρτον Δαρεῖον λέγουσιν εἶναι.

Promethei fabula, quae supra p. 3. 4. sub lemmate Ἄλλως posui et de Septem ad Thebas p. 43—46., inter quae nihil est quod ab vetere grammatico scriptum sit praeter verba Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος — Δυκουργείᾳ τετραλογίᾳ p. 45. lin. 11 seqq., quae sola leguntur in codice Mediceo.

ΠΕΡΣΑΙ.

ΧΟΡΟΣ.

Τάδε μὲν Περσῶν τῶν οἰχομένων
Ἑλλάδ' ἐς αἶαν πιστὰ καλεῖται,
καὶ τῶν ἀφνεῶν καὶ πολυχρύσων
ἑδράνων φύλακες, κατὰ πρεσβείαν
οὓς αὐτὸς ἄναξ Ξέρξης βασιλεὺς 5
Δαρειογενὴς
εἵλετο χώρας ἐφορεύειν.
ἀμφὶ δὲ νόστῳ τῷ βασιλείῳ
καὶ πολυχρύσου στρατιᾶς ἤδη
κακόμαντις ἄγαν ὀρσολοπεῖται 10
θυμὸς ἔσωθεν.
πᾶσα γὰρ ἰσχὺς Ἀσιατογενὴς
ᾤχωκε, νέον δ' ἄνδρα βαΰζει,
κοὔτε τις ἄγγελος οὔτε τις ἱππεὺς
ἄστυ τὸ Περσῶν ἀφικνεῖται· 15
οἵτε τὸ Σούσων ἠδ' Ἀγβατάνων
καὶ τὸ παλαιὸν Κίσσιον ἕρκος
προλιπόντες ἔβαν,
οἱ μὲν ἐφ' ἵππων, οἱ δ' ἐπὶ ναῶν,
πεζοί τε βάδην
πολέμου στῖφος παρέχοντες· 20
οἷος Ἀμίστρης ἠδ' Ἀρταφρένης
καὶ Μεγαβάτης ἠδ' Ἀστάσπης,
ταγοὶ Περσῶν,

βασιλῆς βασιλέως ὕποχοι μεγάλου,
σοῦνται, στρατιᾶς πολλῆς ἔφοροι, 25
τοξοδάμαντές τ' ἠδ' ἱπποβάται,
φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην
ψυχῆς εὐτλήμονι δόξῃ·
Ἀρτεμβάρης θ' ἱππιοχάρμης
καὶ Μασίστης, ὅ τε τοξοδάμας 30
ἐσθλὸς Ἰμαῖος, Φαρανδάκης θ',
ἵππων τ' ἐλατὴρ Σοσθάνης.
ἄλλους δ' ὁ μέγας καὶ πολυθρέμμων
Νεῖλος ἔπεμψεν· Σουσισκάνης,
Πηγασταγὼν Αἰγυπτογενής, 35
ὅ τε τῆς ἱερᾶς Μέμφιδος ἄρχων
μέγας Ἀρσάμης, τάς τ' ὠγυγίους
Θήβας ἐφέπων Ἀριόμαρδος,
καὶ ἑλειοβάται ναῶν ἐρέται
δεινοὶ πλῆθός τ' ἀνάριθμοι. 40
ἁβροδιαίτων δ' ἕπεται Λυδῶν
ὄχλος, οἵτ' ἐπίπαν ἠπειρογενὲς
κατέχουσιν ἔθνος, τοὺς Μιτρογάθης
Ἀρκτεύς τ' ἀγαθὸς, βασιλῆς δίοποι,
καὶ πολύχρυσοι Σάρδεις ἐπόχους 45
πολλοῖς ἅρμασιν ἐξορμῶσιν,
δίρρυμά τε καὶ τρίρρυμα τέλη,
φοβερὰν ὄψιν προσιδέσθαι.
στεῦται δ' ἱεροῦ Τμώλου πελάται
ζυγὸν ἀμφιβαλεῖν δούλιον Ἑλλάδι, 50
Μάρδων, Θάρυβις, λόγχης ἄκμονες,
καὶ ἀκοντισταὶ Μυσοί· Βαβυλὼν δ'
ἡ πολύχρυσος πάμμικτον ὄχλον
πέμπει σύρδην, ναῶν τ' ἐπόχους
τοξουλκῷ λήματι πιστούς· 55

τὸ μαχαιροφόρον τ' ἔθνος ἐκ πάσης
Ἀσίας ἕπεται
δειναῖς βασιλέως ὑπὸ πομπαῖς.
τοιόνδ' ἄνθος Περσίδος αἴας
οἴχεται ἀνδρῶν, 60
οὓς πέρι πᾶσα χθὼν Ἀσιᾶτις
θρέψασα πόθῳ στένεται μαλερῷ
τοκέες τ' ἄλοχοί θ' ἡμερολεγδὸν
τείνοντα χρόνον τρομέονται.
πεπέρακεν μὲν ὁ περσέπτολις ἤδη 65
βασίλειος στρατὸς εἰς ἀντίπορον γείτονα χώραν,
λινοδέσμῳ σχεδίᾳ πορθμὸν ἀμείψας
Ἀθαμαντίδος Ἕλλας, 70
πολύγομφον ὅδισμα ζυγὸν ἀμφιβαλὼν αὐχένι πόντου.
πολυάνδρου δ' Ἀσίας θούριος ἄρχων 73
ἐπὶ πᾶσαν χθόνα ποιμανόριον θεῖον ἐλαύνει 75
διχόθεν, πεζονόμοις ἔκ τε θαλάσσας
ἐχυροῖσι πεποιθὼς
στυφελοῖς ἐφέταις, χρυσογόνου γενεᾶς ἰσόθεος φώς. 80
κυανοῦν δ' ὄμμασι λεύσσων φονίου δέργμα δράκοντος,
πολύχειρ καὶ πολυναύτας, Σύριόν θ' ἅρμα διώκων,
ἐπάγει δουρικλύτοις ἀνδράσι τοξόδαμνον Ἄρη. 85
δόκιμος δ' οὔτις ὑποστὰς μεγάλῳ ῥεύματι φωτῶν 87
ἐχυροῖς ἔρκεσιν εἴργειν ἄμαχον κῦμα θαλάσσας· 90

65 — 72. = 73 — 80.
81 — 86. = 87 — 92.

ἀπρόσοιστος γὰρ ὁ Περσᾶν στρατὸς ἀλκίφρων τε
λαός. 92
δολόμητιν δ' ἀπάταν θεοῦ τίς ἀνὴρ θνατὸς ἀλύξει;
τίς ὁ κραιπνῷ ποδὶ πηδήματος εὐπετοῦς ἀνάσσων; 95
φιλόφρων γὰρ παρασαίνει βροτὸν εἰς ἄρκυας Ἄτα, 97
τόθεν οὐκ ἔστιν ὑπὲκ θνατὸν ἀλύξαντα φυγεῖν. 100
θεόθεν γὰρ κατὰ Μοῖρ' ἐκράτησεν τὸ παλαιὸν,
ἐπέσκηψε δὲ Πέρσαις 102
πολέμους πυργοδαΐκτους 105
διέπειν ἱππιοχάρμας τε κλόνους πόλεών τ' ἀναστάσεις.
ἔμαθον δ' εὐρυπόροιο θαλάσσας πολιαινομένας
πνεύματι λάβρῳ 108 — 110
ἐσορᾶν πόντιον ἅλσος,
πίσυνοι λεπτοδόμοις πείσμασι λαοπόροις τε μαχαναῖς.
ταῦτά μοι μελαγχίτων
φρὴν ἀμύσσεται φόβῳ, 115
ὀᾶ, Περσικοῦ στρατεύματος
τοῦδε, μὴ πόλις πύθηται κένανδρον μέγ' ἄστυ Σουσίδος,
καὶ τὸ Κισσίων πόλισμ' 120
ἀντίδουπον ᾄσεται,
ὀᾶ, τοῦτ' ἔπος γυναικοπληθὴς ὅμιλος ἀπύων,
βυσσίνοις δ' ἐν πέπλοις πέσῃ λακίς. 125
πᾶς γὰρ ἱππηλάτας καὶ πεδοστιβὴς λεὼς

102 — 107. = 108 — 113.
114 — 119. = 120 — 125.
126 — 132. = 133 — 139.

σμῆνος ὥς ἐκλέλοιπεν μελισσᾶν σὺν ὀρχάμῳ
στρατοῦ,
τὸν ἀμφίζευκτον ἐξαμείψας ἀμφοτέρας ἅλιον 130
πρῶνα κοινὸν αἴας.
λέκτρα δ' ἀνδρῶν πόθῳ πίμπλαται δακρύμασιν·
Περσίδες δ' ἀκροπενθεῖς ἑκάστα πόθῳ φιλάνορι 136
τὸν αἰχμάεντα θοῦρον εὐνατῆρα προπεμψαμένα
λείπεται μονόζυξ.
ἀλλ' ἄγε, Πέρσαι, τόδ' ἐνεζόμενοι 140
στέγος ἀρχαῖον,
φροντίδα κεδνὴν καὶ βαθύβουλον
θώμεθα, χρεία δὲ προσήκει·
πῶς ἄρα πράσσει Ξέρξης βασιλεὺς
Δαρειογενής, 145
τὸ πατρωνύμιον γένος ἡμέτερον·
πότερον τόξου ῥῦμα τὸ νικῶν,
ἢ δορυκράνου
λόγχης ἰσχὺς κεκράτηκεν.
ἀλλ' ἥδε θεῶν ἴσον ὀφθαλμοῖς 150
φάος ὁρμᾶται μήτηρ βασιλέως,
βασίλεια δ' ἐμή, προσπίτνω·
καὶ προσφθόγγοις δὲ χρεὼν αὐτὴν
πάντας μύθοισι προσαυδᾶν.
ὦ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων ὑπερτάτη, 155
μῆτερ ἡ Ξέρξου γεραιά, χαῖρε, Δαρείου γύναι·
θεοῦ μὲν εὐνήτειρα Περσῶν, θεοῦ δὲ καὶ μήτηρ ἔφυς,
εἴ τι μὴ δαίμων παλαιὸς νῦν μεθέστηκε στρατῷ.

ΑΤΟΣΣΑ.

ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἱκάνω χρυσεοστόλμους δόμους

καὶ τὸ Δαρείου τε κἀμὸν κοινὸν εὐνατήριον. 160
καί με καρδίαν ἀμύσσει φροντίς· ἐς δ' ὑμᾶς ἐρῶ
μῦθον, οὐδαμῶς ἐμαυτῆς οὔσ' ἀδείμαντος, φίλοι,
μὴ μέγας πλοῦτος κονίσας οὖδας ἀντρέψῃ ποδὶ
ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἦρεν οὐκ ἄνευ θεῶν τινός.
ταῦτά μοι διπλῆ μέριμν' ἄφραστός ἐστιν ἐν φρεσὶ, 165
μήτε χρημάτων ἀνάνδρων πλῆθος ἐν τιμῇ σέβειν
μήτ' ἀχρημάτοισι λάμπειν φῶς, ὅσον σθένος πάρα.
ἔστι γὰρ πλοῦτός γ' ἀμεμφὴς, ἀμφὶ δ' ὀφθαλμοῖς φόβος·
ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν.
πρὸς τάδ' ὡς οὕτως ἐχόντων τῶνδε, σύμβουλοι λόγου 170
τοῦδέ μοι γένεσθε, Πέρσαι, γηραλᾶ πιστώματα·
πάντα γὰρ τὰ κέδν' ἐν ὑμῖν ἐστί μοι βουλεύματα.

ΧΟ. εὖ τόδ' ἴσθι, γῆς ἄνασσα τῆσδε, μή σε δὶς φράσαι
μήτ' ἔπος μήτ' ἔργον ὧν ἂν δύναμις ἡγεῖσθαι θέλῃ·
εὐμενεῖς γὰρ ὄντας ἡμᾶς τῶνδε συμβούλους καλεῖς. 175

ΑΤ. πολλοῖς μὲν ἀεὶ νυκτέροις ὀνείρασι
ξύνειμ', ἀφ' οὗπερ παῖς ἐμὸς στείλας στρατὸν
Ἰαόνων γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων·
ἀλλ' οὔτι πω τοιόνδ' ἐναργὲς εἰδόμην
ὡς τῆς πάροιθεν εὐφρόνης, λέξω δέ σοι. 180

ἐδοξάτην μοι δύο γυναῖκ' εὐείμονε,
ἡ μὲν πέπλοισι Περσικοῖς ἠσκημένη,
ἡ δ' αὖτε Δωρικοῖσιν, εἰς ὄψιν μολεῖν,
μεγέθει τε τῶν νῦν ἐκπρεπεστάτα πολὺ,
κάλλει τ' ἀμώμω καὶ κασιγνήτα γένους 185
ταὐτοῦ· πάτραν δ' ἔναιον ἡ μὲν Ἑλλάδα
κλήρῳ λαχοῦσα γαῖαν, ἡ δὲ βάρβαρον.
τούτω στάσιν τιν', ὡς ἐγὼ 'δόκουν ὁρᾶν,
τεύχειν ἐν ἀλλήλαισι· παῖς δ' ἐμὸς μαθὼν
κατεῖχε κἀπράϋνεν, ἅρμασιν δ' ὕπο 190
ζεύγνυσιν αὐτὼ καὶ λέπαδν' ἐπ' αὐχένων
τίθησι. χἡ μὲν τῇδ' ἐπυργοῦτο στολῇ
ἐν ἡνίαισί τ' εἶχεν εὔαρκτον στόμα,
ἡ δ' ἐσφάδαζε, καὶ χεροῖν ἔντη δίφρου
διασπαράσσει, καὶ ξυναρπάζει βίᾳ 195
ἄνευ χαλινῶν καὶ ζυγὸν θραύει μέσον.
πίπτει δ' ἐμὸς παῖς, καὶ πατὴρ παρίσταται
Δαρεῖος οἰκτείρων σφέ· τὸν δ' ὅπως ὁρᾷ
Ξέρξης, πέπλους ῥήγνυσιν ἀμφὶ σώματι.
καὶ ταῦτα μὲν δὴ νυκτὸς εἰσιδεῖν λέγω. 200
ἐπεὶ δ' ἀνέστην καὶ χεροῖν καλλιρρόου
ἔψαυσα πηγῆς, σὺν θυηπόλῳ χερὶ
βωμὸν προσέστην, ἀποτρόποισι δαίμοσι
θέλουσα θῦσαι πέλανον, ὧν τέλη τάδε.
ὁρῶ δὲ φεύγοντ' ἀετὸν πρὸς ἐσχάραν 205
Φοίβου· φόβῳ δ' ἄφθογγος ἐστάθην, φίλοι·
μεθύστερον δὲ κίρκον εἰσορῶ δρόμῳ
πτεροῖς ἐφορμαίνοντα καὶ χηλαῖς κάρα
τίλλονθ'· ὁ δ' οὐδὲν ἄλλο γ' ἢ πτήξας δέμας
παρεῖχε. ταῦτ' ἔμοιγε δείματ' ἔστ' ἰδεῖν, 210
ὑμῖν δ' ἀκούειν. εὖ γὰρ ἴστε, παῖς ἐμὸς
πράξας μὲν εὖ θαυμαστὸς ἂν γένοιτ' ἀνὴρ,

κακῶς δὲ πράξας οὐχ ὑπεύθυνος πόλει,
σωθεὶς δ' ὁμοίως τῆσδε κοιρανεῖ χθονός.
ΧΟ. οὔ σε βουλόμεσθα, μῆτερ, οὔτ' ἄγαν φοβεῖν λόγοις 215
οὔτε θαρσύνειν. θεοὺς δὲ προστροπαῖς ἱκνουμένη,
εἴ τι φλαῦρον εἶδες, αἰτοῦ τῶνδ' ἀποτροπὴν τελεῖν,
τὰ δ' ἀγάθ' ἐκτελῆ γενέσθαι σοί τε καὶ τέκνοις σέθεν
καὶ πόλει φίλοις τε πᾶσι. δεύτερον δὲ χρὴ χοὰς
γῇ τε καὶ φθιτοῖς χέασθαι· πρευμενῶς δ' αἰτοῦ τάδε, 220
σὸν πόσιν Δαρεῖον, ὅνπερ φῆς ἰδεῖν κατ' εὐφρόνην,
ἐσθλά σοι πέμπειν τέκνῳ τε γῆς ἔνερθεν ἐς φάος,
τἄμπαλιν δὲ τῶνδε γαίας κάτοχα μαυροῦσθαι σκότῳ.
ταῦτα θυμόμαντις ὢν σοὶ πρευμενῶς παρῄνεσα·
εὖ δὲ πανταχῇ τελεῖν σοι τῶνδε κρίνομεν πέρι. 225
ΑΤ. ἀλλὰ μὴν εὔνους γ' ὁ πρῶτος τῶνδ' ἐνυπνίων κριτὴς
παιδὶ καὶ δόμοις ἐμοῖσι τήνδ' ἐκύρωσας φάτιν.
ἐκτελοῖτο δὴ τὰ χρηστά· ταῦτα δ', ὡς ἐφίεσαι,
πάντα θήσομεν θεοῖσι τοῖς τ' ἔνερθε γῆς φίλοις,
εὖτ' ἂν εἰς οἴκους μόλωμεν. κεῖνο δ' ἐκμαθεῖν θέλω, 230
ὦ φίλοι, ποῦ τὰς Ἀθήνας φασὶν ἱδρῦσθαι χθονός.
ΧΟ. τῆλε πρὸς δυσμαῖς, ἄνακτος Ἡλίου φθινάσμασιν.

ΑΤ. ἀλλὰ μὴν ἵμειρ' ἐμὸς παῖς τήνδε θηρᾶσαι πόλιν.
ΧΟ. πᾶσα γὰρ γένοιτ' ἂν Ἑλλὰς βασιλέως ὑπήκοος.
ΑΤ. ὧδέ τις πάρεστιν αὐτοῖς ἀνδροπλήθεια στρατοῦ; 235
ΧΟ. καὶ στρατὸς τοιοῦτος ἔρξας πολλὰ δὴ Μήδους κακά.
ΑΤ. καὶ τί πρὸς τούτοισιν ἄλλο; πλοῦτος ἐξαρκὴς δόμοις;
ΧΟ. ἀργύρου πηγή τις αὐτοῖς ἐστι, θησαυρὸς χθονός.
ΑΤ. πότερα γὰρ τοξουλκὸς αἰχμὴ διὰ χεροῖν αὐτοῖς πρέπει;
ΧΟ. οὐδαμῶς· ἔγχη σταδαῖα καὶ φεραίσπιδες σαγαί. 240
ΑΤ. τίς δὲ ποιμάνωρ ἔπεστι κἀπιδεσπόζει στρατῷ;
ΧΟ. οὔτινος δοῦλοι κέκληνται φωτὸς οὐδ' ὑπήκοοι.
ΑΤ. πῶς ἂν οὖν μένοιεν ἄνδρας πολεμίους ἐπήλυδας;
ΧΟ. ὥστε Δαρείου πολύν τε καὶ καλὸν φθεῖραι στρατόν.
ΑΤ. δεινά τοι λέγεις ἰόντων τοῖς τεκοῦσι φροντίσαι. 245
ΧΟ. ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν τάχ' εἴσει πάντα ναμερτῆ λόγον·
τοῦδε γὰρ δράμημα φωτὸς Περσικὸν πρέπει μαθεῖν,
καὶ φέρει σαφές τι πρᾶγος ἐσθλὸν ἢ κακὸν κλύειν.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ γῆς ἁπάσης Ἀσιάδος πολίσματα,
ὦ Περσὶς αἶα καὶ πολὺς πλούτου λιμὴν, 250
ὡς ἐν μιᾷ πληγῇ κατέφθαρται πολὺς
ὄλβος, τὸ Περσῶν δ' ἄνθος οἴχεται πεσόν.
ὤμοι, κακὸν μὲν πρῶτον ἀγγέλλειν κακά·
ὅμως δ' ἀνάγκη πᾶν ἀναπτύξαι πάθος,

Πέρσαι· στρατὸς γὰρ πᾶς ὄλωλε βαρβάρων. 255
ΧΟ. ἄνι' ἄνια κακὰ νεόκοτα
καὶ δάϊ'. αἰαῖ, διαίνεσθε, Πέρσαι, τόδ' ἄχος κλύοντες.
ΑΓ. ὡς πάντα γ' ἔστ' ἐκεῖνα διαπεπραγμένα· 260
αὐτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος.
ΧΟ. ἦ μακροβίοτος ὅδε γέ τις
αἰὼν ἐφάνθη γεραιοῖς, ἀκούειν τόδε πῆμ' ἄελπτον. 265
ΑΓ. καὶ μὴν παρών γε κοὐ λόγους ἄλλων κλύων,
Πέρσαι, φράσαιμ' ἂν οἷ' ἐπορσύνθη κακά.
ΧΟ. ὀτοτοτοῖ, μάταν
τὰ πολλὰ βέλεα παμμιγῆ
γᾶς ἀπ' Ἀσίδος ἦλθ' ἐπ' αἶαν 270
δᾴαν Ἑλλάδα χώραν.
ΑΓ. πλήθουσι νεκρῶν δυσπότμως ἐφθαρμένων
Σαλαμῖνος ἀκταὶ πᾶς τε πρόσχωρος τόπος.
ΧΟ. ὀτοτοτοῖ, φίλων
πολύδονα σώμαθ' ἁλιβαφῆ 275
κατθανόντα λέγεις φέρεσθαι
πλαγκτοῖς ἐν διπλάκεσσιν.
ΑΓ. οὐδὲν γὰρ ἤρκει τόξα, πᾶς δ' ἀπώλλυτο
στρατὸς δαμασθεὶς ναῦοισιν ἐμβολαῖς.
ΧΟ. ἰὺζ' ἄποτμον βοὰν 280
δυσαιανῆ Πέρσαις
δᾴοις, ὡς πάντα παγκάκως
ἔθεσαν, αἰαῖ, στρατοῦ φθαρέντος.
ΑΓ. ὦ πλεῖστον ἔχθος ὄνομα Σαλαμῖνος κλύειν·
φεῦ, τῶν Ἀθηνῶν ὡς στένω μεμνημένος. 285

256 — 259. = 262 — 265.
268 — 271. = 274 — 277.
280 — 283. = 286 — 289.

ΧΟ. στυγναί γ' Ἀθᾶναι δᾳοις·
μεμνῆσθαί τοι πάρα
ὡς πολλὰς Περσίδων μάταν
εὔνιδας ἔκτισσαν ἠδ' ἀνάνδρους.
ΑΤ. σιγῶ πάλαι δύστηνος ἐκπεπληγμένη 290
κακοῖς· ὑπερβάλλει γὰρ ἥδε συμφορὰ,
τὸ μήτε λέξαι μήτ' ἐρωτῆσαι πάθη.
ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν
θεῶν διδόντων· πᾶν δ' ἀναπτύξας πάθος
λέξον καταστὰς, κεἰ στένεις κακοῖς ὅμως, 295
τίς οὐ τέθνηκε, τίνα δὲ καὶ πενθήσομεν
τῶν ἀρχελείων, ὅστ' ἐπὶ σκηπτουχίᾳ
ταχθεὶς ἄνανδρον τάξιν ἠρήμου θανών.
ΑΓ. Ξέρξης μὲν αὐτὸς ζῇ τε καὶ βλέπει φάος.
ΑΤ. ἐμοῖς μὲν εἶπας δώμασιν φάος μέγα 300
καὶ λευκὸν ἦμαρ νυκτὸς ἐκ μελαγχίμου.
ΑΓ. Ἀρτεμβάρης δὲ μυρίας ἵππου βραβεὺς
στύφλους παρ' ἀκτὰς θείνεται Σιληνιῶν.
χὠ χιλίαρχος Δαδάκης πληγῇ δορὸς
πήδημα κοῦφον ἐκ νεὼς ἀφήλατο· 305
Τενάγων τ' ἀριστεὺς Βακτρίων ἰθαγενὴς
θαλασσόπληκτον νῆσον Αἴαντος πολεῖ.
Λίλαιος, Ἀρσάμης τε κἀργήστης τρίτος,
οἵδ' ἀμφὶ νῆσον τὴν πελειοθρέμμονα
νικώμενοι κύρισσον ἰσχυρὰν χθόνα· 310
πηγαῖς τε Νείλου γειτονῶν Αἰγυπτίου
Ἀρκτεὺς, Ἀδεύης, καὶ Φερεσσεύης τρίτος,
Φαρνοῦχος, οἵδε ναὸς ἐκ μιᾶς πέσον.
Χρυσεὺς Μάταλλος μυριόνταρχος θανών,
ἵππου μελαίνης ἡγεμὼν τρισμυρίας, 315
πυρσὴν ζαπληθῆ δάσκιον γενειάδα
ἔτεγγ', ἀμείβων χρῶτα πορφυρᾷ βαφῇ.

καὶ Μᾶγος Ἄραβος, Ἀρτάμης τε Βάκτριος,
σκληρᾶς μέτοικος γῆς, ἐκεῖ κατέφθιτο.
Ἄμηστρις Ἀμφιστρεύς τε πολύπονον δόρυ 320
νωμῶν, ὅ τ' ἐσθλὸς Ἀριόμαρδος Σάρδεσι
πένθος παρασχὼν, Σεισάμης θ' ὁ Μύσιος,
Θάρυβίς τε πεντήκοντα πεντάκις νεῶν
ταγὸς, γένος Λυρναῖος, εὐειδὴς ἀνὴρ,
κεῖται θανὼν δείλαιος οὐ μάλ' εὐτυχῶς· 325
Συέννεσίς τε πρῶτος εἰς εὐψυχίαν,
Κιλίκων ἔπαρχος, εἷς ἀνὴρ πλεῖστον πόνον
ἐχθροῖς παρασχὼν, εὐκλεῶς ἀπώλετο.
τοιῶνδε τῶνδε νῦν ὑπεμνήσθην πέρι.
πολλῶν παρόντων δ' ὀλίγ' ἀπαγγέλλω κακά. 330

ΑΤ. αἰαῖ, κακῶν ὕψιστα δὴ κλύω τάδε,
αἴσχη τε Πέρσαις καὶ λιγέα κωκύματα.
ἀτὰρ φράσον μοι τοῦτ' ἀναστρέψας πάλιν,
πόσον δὲ πλῆθος ἦν νεῶν Ἑλληνίδων,
ὥστ' ἀξιῶσαι Περσικῷ στρατεύματι 335
μάχην συνάψαι ναῦσιν ἐμβολαῖς.

ΑΓ. πλήθους μὲν ἂν σάφ' ἴσθ' ἕκατι βαρβάρους
ναυσὶν κρατῆσαι. καὶ γὰρ Ἕλλησιν μὲν ἦν
ὁ πᾶς ἀριθμὸς ἐς τριακάδας δέκα
ναῶν, δεκὰς δ' ἦν τῶνδε χωρὶς ἔκκριτος· 340
Ξέρξῃ δὲ, καὶ γὰρ οἶδα, χιλιὰς μὲν ἦν
ὧν ἦγε πλῆθος, αἱ δ' ὑπέρκοποι τάχει
ἑκατὸν δὶς ἦσαν ἑπτά θ'· ὧδ' ἔχει λόγος.
μή σοι δοκοῦμεν τῇδε λειφθῆναι μάχῃ;
ἀλλ' ὧδε δαίμων τις κατέφθειρε στρατὸν, 345
τάλαντα βρίσας οὐκ ἰσορρόπῳ τύχῃ.

ΑΤ. ἔτ' ἄρ' Ἀθηνῶν ἔστ' ἀπόρθητος πόλις;

ΑΓ. θεοὶ πόλιν σώζουσι Παλλάδος θεᾶς·
ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.

ΑΤ. ἀρχὴ δὲ ναυσὶ συμβολῆς τίς ἦν; φράσον. 350
τίνες κατῆρξαν, πότερον Ἕλληνες, μάχης,
ἢ παῖς ἐμὸς, πλήθει καταυχήσας νεῶν;
ΑΓ. ἦρξεν μὲν, ὦ δέσποινα, τοῦ παντὸς κακοῦ
φανεὶς ἀλάστωρ ἢ κακὸς δαίμων ποθέν.
ἀνὴρ γὰρ Ἕλλην ἐξ Ἀθηναίων στρατοῦ 355
ἐλθὼν ἔλεξε παιδὶ σῷ Ξέρξῃ τάδε,
ὡς εἰ μελαίνης νυκτὸς ἵξεται κνέφας,
Ἕλληνες οὐ μενοῖεν, ἀλλὰ σέλμασι
ναῶν ἐπενθορόντες ἄλλος ἄλλοσε
δρασμῷ κρυφαίῳ βίοτον ἐκσωσοίατο. 360
ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἤκουσεν, οὐ ξυνεὶς δόλον
Ἕλληνος ἀνδρὸς οὐδὲ τὸν θεῶν φθόνον,
πᾶσιν προφωνεῖ τόνδε ναυάρχοις λόγον·
εὖτ' ἂν φλέγων ἀκτῖσιν ἥλιος χθόνα
λήξῃ, κνέφας δὲ τέμενος αἰθέρος λάβῃ, 365
τάξαι νεῶν μὲν στῖφος ἐν στοίχοις τρισὶν
ἔκπλους φυλάσσειν καὶ πόρους ἁλιρρόθους,
ἄλλας δὲ κύκλῳ νῆσον Αἴαντος πέριξ·
ὡς εἰ μόρον φευξοίαθ' Ἕλληνες κακὸν,
ναυσὶν κρυφαίως δρασμὸν εὑρόντες τινὰ, 370
πᾶσι στέρεσθαι κρατὸς ἦν προκείμενον.
τοσαῦτ' ἔλεξε κἀρθ' ὑπ' ἐκθύμου φρενός·
οὐ γὰρ τὸ μέλλον ἐκ θεῶν ἠπίστατο.
οἱ δ' οὐκ ἀκόσμως, ἀλλὰ πειθάρχῳ φρενὶ
δεῖπνόν τ' ἐπορσύνοντο, ναυβάτης τ' ἀνὴρ 375
τροποῦτο κώπην σκαλμὸν ἀμφ' εὐήρετμον.
ἐπεὶ δὲ φέγγος ἡλίου κατέφθιτο
καὶ νὺξ ἐπῄει, πᾶς ἀνὴρ κώπης ἄναξ
ἐς ναῦν ἐχώρει πᾶς θ' ὅπλων ἐπιστάτης·
τάξις δὲ τάξιν παρεκάλει νεὼς μακρᾶς· 380
πλέουσι δ' ὡς ἕκαστος ἦν τεταγμένος,

καὶ πάνυυχοι δὴ διάπλοον καθίστασαν
ναῶν ἄνακτες πάντα ναυτικὸν λεών.
καὶ νὺξ ἐχώρει, κοὐ μάλ' Ἑλλήνων στρατὸς
κρυφαῖον ἔκπλουν οὐδαμῇ καθίστατο· 385
ἐπεί γε μέντοι λευκόπωλος ἡμέρα
πᾶσαν κατέσχε γαῖαν εὐφεγγὴς ἰδεῖν,
πρῶτον μὲν ἠχῇ κέλαδος Ἑλλήνων πάρα
μολπηδὸν ηὐφήμησεν, ὄρθιον δ' ἅμα
ἀντηλάλαξε νησιώτιδος πέτρας 390
ἠχώ· φόβος δὲ πᾶσι βαρβάροις παρῆν
γνώμης ἀποσφαλεῖσιν· οὐ γὰρ ὡς φυγῇ
παιᾶν' ἐφύμνουν σεμνὸν Ἕλληνες τότε,
ἀλλ' ἐς μάχην ὁρμῶντες εὐψύχῳ θράσει.
σάλπιγξ δ' ἀϋτῇ πάντ' ἐκεῖν' ἐπέφλεγεν· 395
εὐθὺς δὲ κώπης ῥοθιάδος ξυνεμβολῇ
ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύματος,
θοῶς δὲ πάντες ἦσαν ἐκφανεῖς ἰδεῖν.
τὸ δεξιὸν μὲν πρῶτον εὐτάκτως κέρας
ἡγεῖτο κόσμῳ, δεύτερον δ' ὁ πᾶς στόλος 400
ἐπεξεχώρει, καὶ παρῆν ὁμοῦ κλύειν
πολλὴν βοήν, "ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
ἐλευθεροῦτε πατρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρῴων ἕδη, 404
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών."
καὶ μὴν παρ' ἡμῶν Περσίδος γλώσσης ῥόθος
ὑπηντίαζε, κοὐκέτ' ἦν μέλλειν ἀκμή.
εὐθὺς δὲ ναῦς ἐν νηῒ χαλκήρη στόλον
ἔπαισεν· ἦρξε δ' ἐμβολῆς Ἑλληνικὴ
ναῦς, κἀποθραύει πάντα Φοινίσσης νεὼς 410
κόρυμβ', ἐπ' ἄλλην δ' ἄλλος ηὔθυνεν δόρυ.
τὰ πρῶτα μέν νυν ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ
ἀντεῖχεν· ὡς δὲ πλῆθος ἐν στενῷ νεῶν

ἤθροιστ', ἀρωγὴ δ' οὔτις ἀλλήλοις παρῆν,
αὐτοὶ δ' ὑφ' αὑτῶν ἐμβόλοις χαλκοστόμοις 415
παίοντ', ἔθραυον πάντα κωπήρη στόλον,
Ἑλληνικαί τε νῆες οὐκ ἀφρασμόνως
κύκλῳ πέριξ ἔθεινον, ὕπτιοῦτο δὲ
σκάφη νεῶν, θάλασσα δ' οὐκέτ' ἦν ἰδεῖν,
ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν. 420
ἀκταὶ δὲ νεκρῶν χοιράδες τ' ἐπλήθυον,
φυγῇ δ' ἀκόσμῳ πᾶσα ναῦς ἠρέσσετο,
ὅσαιπερ ἦσαν βαρβάρου στρατεύματος.
τοὶ δ' ὥστε θύννους ἤ τιν' ἰχθύων βόλον
ἀγαῖσι κωπῶν θραύμασίν τ' ἐρειπίων 425
ἔπαιον, ἐρράχιζον, οἰμωγὴ δ' ὁμοῦ
κωκύμασιν κατεῖχε πελαγίαν ἅλα,
ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ' ἀφείλετο.
κακῶν δὲ πλῆθος, οὐδ' ἂν εἰ δέκ' ἤματα
στοιχηγοροίην, οὐκ ἂν ἐκπλήσαιμί σοι. 430
εὖ γὰρ τόδ' ἴσθι, μηδάμ' ἡμέρᾳ μιᾷ
πλῆθος τοσουτάριθμον ἀνθρώπων θανεῖν.

ΑΤ. αἰαῖ, κακῶν δὴ πέλαγος ἔρρωγεν μέγα
Πέρσαις τε καὶ πρόπαντι βαρβάρων γένει.

ΑΓ. εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, μηδέπω μεσοῦν κακόν· 435
τοιάδ' ἐπ' αὐτοὺς ἦλθε συμφορὰ πάθους,
ὡς τοῖσδε καὶ δὶς ἀντισηκῶσαι ῥοπῇ.

ΑΤ. καὶ τίς γένοιτ' ἂν τῆσδ' ἔτ' ἐχθίων τύχη;
λέξον τίν' αὖ φῂς τήνδε συμφορὰν στρατῷ
ἐλθεῖν κακῶν ῥέπουσαν ἐς τὰ μάσσονα. 440

ΑΓ. Περσῶν ὅσοιπερ ἦσαν ἀκμαῖοι φύσιν,
ψυχήν τ' ἄριστοι κεὐγένειαν ἐκπρεπεῖς,
αὐτῷ τ' ἄνακτι πίστιν ἐν πρώτοις ἀεὶ,
τεθνᾶσιν οἰκτρῶς δυσκλεεστάτῳ μόρῳ.

ΑΤ. οἴ 'γὼ τάλαινα συμφορᾶς κακῆς, φίλοι. 445

ποίῳ μόρῳ δὲ τούσδε φῆς ὀλωλέναι;
ΑΓ. νῆσός τις ἐστὶ πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων,
βαιὰ, δύσορμος ναυσὶν, ἣν ὁ φιλόχορος
Πὰν ἐμβατεύει, ποντίας ἀκτῆς ἔπι.
ἐνταῦθα πέμπει τούσδ', ὅπως, ὅτ' ἐκ νεῶν 450
φθαρέντες ἐχθροὶ νῆσον ἐκσωσοίατο,
κτείνειαν εὐχείρωτον Ἑλλήνων στρατὸν,
φίλους δ' ὑπεκσώζοιεν ἐναλίων πόρων,
κακῶς τὸ μέλλον ἱστορῶν. ὡς γὰρ θεὸς
ναῶν ἔδωκε κῦδος Ἕλλησιν μάχης, 455
αὐθημερὸν φάρξαντες εὐχάλκοις δέμας
ὅπλοισι ναῶν ἐξέθρωσκον· ἀμφὶ δὲ
κυκλοῦντο πᾶσαν νῆσον, ὥστ' ἀμηχανεῖν
ὅποι τράποιντο. πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ χερῶν
πέτροισιν ἠράσσοντο, τοξικῆς τ' ἀπὸ 460
θώμιγγος ἰοὶ προσπίτνοντες ὤλλυσαν·
τέλος δ' ἐφορμηθέντες ἐξ ἑνὸς ῥόθου
παίουσι, κρεοκοποῦσι δυστήνων μέλη,
ἕως ἁπάντων ἐξαπέφθειραν βίον.
Ξέρξης δ' ἀνῴμωξεν κακῶν ὁρῶν βάθος· 465
ἕδραν γὰρ εἶχε παντὸς εὐαγῆ στρατοῦ,
ὑψηλὸν ὄχθον ἄγχι πελαγίας ἁλός·
ῥήξας δὲ πέπλους κἀνακωκύσας λιγὺ,
πεζῷ παραγγείλας ἄφαρ στρατεύματι,
ἵησ' ἀκόσμῳ ξὺν φυγῇ. τοιάνδε σοι 470
πρὸς τῇ πάροιθε συμφορὰν στένειν πάρα.
ΑΤ. ὦ στυγνὲ δαῖμον, ὡς ἄρ' ἔψευσας φρενῶν
Πέρσας· πικρὰν δὲ παῖς ἐμὸς τιμωρίαν
κλεινῶν Ἀθηνῶν ηὗρε, κοὐκ ἀπήρκεσαν
οὓς πρόσθε Μαραθὼν βαρβάρων ἀπώλεσεν· 475
ὧν ἀντίποινα παῖς ἐμὸς πράξειν δοκῶν
τοσόνδε πλῆθος πημάτων ἐπέσπασε.

σὺ δ' εἰπὲ, ναῶν αἳ πεφεύγασιν μόρον,
ποῦ τάσδ' ἔλειπες· οἶσθα σημῆναι τορῶς;
ΑΓ. ναῶν γε ταγοὶ τῶν λελειμμένων σύδην 480
κατ' οὖρον οὐκ εὔκοσμον αἴρονται φυγήν·
στρατὸς δ' ὁ λοιπὸς ἔν τε Βοιωτῶν χθονὶ
διώλλυθ', οἱ μὲν ἀμφὶ κρηναῖον γάνος
δίψῃ πονοῦντες, οἱ δ' ὑπ' ἄσθματος κενοὶ
διεκπερῶμεν ἔς τε Φωκέων χθόνα 485
καὶ Δωρίδ' αἶαν, Μηλιᾶ τε κόλπον, οὗ
Σπερχειὸς ἄρδει πεδίον εὐμενεῖ ποτῷ·
κἀντευθεν ἡμᾶς γῆς Ἀχαϊδος πέδον
καὶ Θεσσαλῶν πόλισμ' ὑπεσπανισμένους
βορᾶς ἐδέξαντ'· ἔνθα δὴ πλεῖστοι θάνον 490
δίψῃ τε λιμῷ τ'· ἀμφότερα γὰρ ἦν τάδε.
Μαγνητικὴν δὲ γαῖαν ἠδὲ Μακεδόνων
χώραν ἀφικόμεσθ', ἐπ' Ἀξίου πόρον,
Βόλβης θ' ἕλειον δόνακα, Πάγγαιόν τ' ὄρος,
Ἠδωνίδ' αἶαν· νυκτὶ δ' ἐν ταύτῃ θεὸς 495
χειμῶν' ἄωρον ὦρσε, πήγνυσιν δὲ πᾶν
ῥέεθρον ἁγνοῦ Στρυμόνος. θεοὺς δέ τις
τὸ πρὶν νομίζων οὐδαμοῦ τότ' ηὔχετο
λιταῖσι, γαῖαν οὐρανόν τε προσκυνῶν.
ἐπεὶ δὲ πολλὰ θεοκλυτῶν ἐπαύσατο 500
στρατὸς, περᾷ κρυσταλλοπῆγα διὰ πόρον·
χὤστις μὲν ἡμῶν, πρὶν σκεδασθῆναι θεοῦ
ἀκτῖνας, ὡρμήθη, σεσωσμένος κυρεῖ.
φλέγων γὰρ αὐγαῖς λαμπρὸς ἡλίου κύκλος
μέσον πόρον διῆκε, θερμαίνων φλογί· 505
πῖπτον δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ηὐτύχει δέ τοι
ὅστις τάχιστα πνεῦμ' ἀπέρρηξεν βίου.
ὅσοι δὲ λοιποὶ κἄτυχον σωτηρίας,
Θρῴκην περάσαντες μόγις πολλῷ πόνῳ,

ἥκουσιν ἐκφυγόντες, οὐ πολλοί τινες, 510
ἐφ' ἑστιοῦχον γαῖαν· ὡς στένειν πόλιν
Περσῶν, ποθοῦσαν φιλτάτην ἥβην χθονός.
ταῦτ' ἔστ' ἀληθῆ· πολλὰ δ' ἐκλείπω λέγων
κακῶν ἃ Πέρσαις ἐγκατέσκηψεν θεός.

ΧΟ. ὦ δυσπόνητε δαῖμον, ὡς ἄγαν βαρὺς 515
ποδοῖν ἐνήλλου παντὶ Περσικῷ γένει.

ΑΤ. οἶ 'γὼ τάλαινα διαπεπραγμένου στρατοῦ·
ὦ νυκτὸς ὄψις ἐμφανὴς ἐνυπνίων,
ὡς κάρτα μοι σαφῶς ἐδήλωσας κακά.
ὑμεῖς δὲ φαύλως αὖτ' ἄγαν ἐκρίνατε. 520
ὅμως δ', ἐπειδὴ τῇδ' ἐκύρωσεν φάτις
ὑμῶν, θεοῖς μὲν πρῶτον εὔξασθαι θέλω·
ἔπειτα γῇ τε καὶ φθιτοῖς δωρήματα
ἥξω λαβοῦσα πέλανον ἐξ οἴκων ἐμῶν,
ἐπίσταμαι μὲν ὡς ἐπ' ἐξειργασμένοις, 525
ἀλλ' ἐς τὸ λοιπὸν εἴ τι δὴ λῷον πέλοι.
ὑμᾶς δὲ χρὴ 'πὶ τοῖσδε τοῖς πεπραγμένοις
πιστοῖσι πιστὰ ξυμφέρειν βουλεύματα·
καὶ παῖδ', ἐάν περ δεῦρ' ἐμοῦ πρόσθεν μόλῃ,
παρηγορεῖτε, καὶ προπέμπετ' ἐς δόμους, 530
μὴ καί τι πρὸς κακοῖσι προσθῆται κακόν.

ΧΟ. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τίπτε σὺ Περσῶν
τῶν μεγαλαύχων καὶ πολυάνδρων
στρατιὰν ὀλέσας
ἄστυ τὸ Σούσων ἠδ' Ἀγβατάνων 535
πένθει δυοφερῷ κατέκρυψας·
πολλαὶ δ' ἀμαλαῖς χερσὶ καλύπτρας
κατερεικόμεναι μητέρες οἰκτραὶ
διαμυδαλέοις δάκρυσι κόλπους
τέγγουσ', ἄλγους μετέχουσαι. 540
αἱ δ' ἀβρόγοοι Περσίδες ἀνδρῶν

ποθέουσαι ἰδεῖν ἀρτιζυγίαν,
λέκτρων εὐνὰς ἁβροχίτωνας,
χλιδανῆς ἥβης τέρψιν, ἀφεῖσαι,
πενθοῦσι γόοις ἀκορέστοις. 545
κἀγὼ δὲ μόρον τῶν οἰχομένων
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ ⏑ – – – – –
αἶρω δοκίμως πολυπενθῆ.
ἦ γὰρ πρόπασα μὲν στένει
γαῖ' Ἀσιὰς ἐκκενουμένα,
Ξέρξης μὲν ἄγαγεν, τοτοῖ, 550
Ξέρξης δ' ἀπώλεσεν, τοτοῖ,
τὸ πᾶν τ' ἐπέσπε δυσφόρως
βαρίδεσσι ποντίαις.
τίπτε Δαριὰν μὲν οὕτω τότ' ἀβλαβὴς ἐπῆν 555
τόξαρχος πολιήταις,
Σουσίδαις φίλος ἄκτωρ,
πεζοῖς τε καὶ θαλασσίοις,
νῦν δὲ κυανώπιδες θοαὶ
ναῦς μὲν ἄγαγον, τοτοῖ, 560
ναῦς δ' ἀπώλεσαν, τοτοῖ,
ὁμοπτέροισιν ἐμβολαῖς,
ἠδ' Ἰαόνων χέρες.
τυτθὰ δ' ἐκφυγεῖν ἄνακτ' αὐτόπουν ἀκούομεν 565
Θρῄκης ἅμ πεδιήρεις
δυσχίμους τε κελεύθους.
τοὶ δ' ἄρα πρωτομόροιο
ληφθέντες πρὸς ἀνάγκας
ἀκτὰς ἀμφὶ Κυχρείας 570
ἔρρουσι· στένε καὶ δακνάζου,
βαρὺ δ' ἀμβόασον
οὐράνι' ἄχη, ὀᾶ ὀᾶ,

548 — 557. = 558 — 567.
568 — 575. = 576 — 583.

τεῖνε δὲ δυσβάϋκτον
βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν. 575
κναπτόμενοι δ' ἁλὸς αἰνᾶ
σκύλλονται πρὸς ἀναύδων
παίδων τᾶς ἀμιάντου.
πενθεῖ δ' ἄνδρα δόμος στερηθεὶς,
τοκέες τ' ἄπαιδες 580
δαιμόνι' ἄχη, ὀᾶ ὀᾶ,
δυρόμενοι γέροντες
τὸ πᾶν δὴ κλύουσιν ἄλγος.
τοὶ δ' ἀνὰ γᾶν Ἀσίαν δὴν
οὐκέτι περσονομοῦνται, 585
οὐκέτι δασμοφοροῦσιν
δεσποσύνοισιν ἀνάγκαις,
οὐδ' ἐς γᾶν προπίτνοντες
ἄρξονται· βασιλεία
γὰρ διόλωλεν ἰσχύς. 590
οὐδ' ἔτι γλῶσσα βροτοῖσιν
ἐν φυλακαῖς· λέλυται γὰρ
λαὸς ἐλεύθερα βάξειν,
ὡς ἐλύθη ζυγὸν ἀλκᾶς.
αἱμαχθεῖσα δ' ἄρουραν 595
Αἴαντος περικλύστα
νᾶσος ἔχει τὰ Περσᾶν.

ΑΤ. φίλοι, κακῶν μὲν ὅστις ἔμπειρος κυρεῖ,
ἐπίσταται βροτοῖσιν ὡς, ὅταν κλύδων
κακῶν ἐπέλθῃ, πάντα δειμαίνειν φιλεῖ· 600
ὅταν δ' ὁ δαίμων εὐροῇ, πεποιθέναι
τὸν αὐτὸν ἀεὶ δαίμον' οὐριεῖν τύχης.
ἐμοὶ γὰρ ἤδη πάντα μὲν φόβου πλέα
ἐν ὄμμασιν τἀνταῖα φαίνεται θεῶν,

584 — 590. = 591 — 597.

βοᾷ δ' ἐν ὠσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος· 605
τοία κακῶν ἔκπληξις ἐκφοβεῖ φρένας.
τοιγὰρ κέλευθον τήνδ' ἄνευ τ' ὀχημάτων
χλιδῆς τε τῆς πάροιθεν ἐκ δόμων πάλιν
ἔστειλα, παιδὸς πατρὶ πρευμενεῖς χοὰς
φέρουσ', ἅπερ νεκροῖσι μειλικτήρια, 610
βοός τ' ἀφ' ἁγνῆς λευκὸν εὔποτον γάλα,
τῆς τ' ἀνθεμουργοῦ στάγμα, παμφαὲς μέλι,
λιβάσιν ὑδρηλαῖς παρθένου πηγῆς μέτα,
ἀκήρατόν τε μητρὸς ἀγρίας ἄπο
ποτὸν παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε· 615
τῆς τ' αἰὲν ἐν φύλλοισι θαλλούσης ἴσον
ξανθῆς ἐλαίας καρπὸς εὐώδης πάρα,
ἄνθη τε πλεκτὰ, παμφόρου γαίας τέκνα.
ἀλλ', ὦ φίλοι, χοαῖσι ταῖσδε νερτέρων
ὕμνους ἐπευφημεῖτε, τόν τε δαίμονα 620
Δαρεῖον ἀγκαλεῖσθε, γαπότους δ' ἐγὼ
τιμὰς προπέμψω τάσδε νερτέροις θεοῖς.

ΧΟ. βασίλεια γύναι, πρέσβος Πέρσαις,
σύ τε πέμπε χοὰς θαλάμους ὑπὸ γῆς,
ἡμεῖς δ' ὕμνοις αἰτησόμεθα 625
φθιμένων πομποὺς
εὔφρονας εἶναι κατὰ γαίας.
ἀλλὰ, χθόνιοι δαίμονες ἁγνοὶ,
Γῆ τε καὶ Ἑρμῆ, βασιλεῦ τ' ἐνέρων,
πέμψατ' ἔνερθε ψυχὴν ἐς φῶς· 630
εἰ γάρ τι κακῶν ἄκος οἶδε πλέον,
μόνος ἂν θνητῶν πέρας εἴποι.
ἦ ῥ' ἀΐει μου μακαρίτας ἰσοδαίμων βασιλεὺς
βάρβαρα σαφηνῆ
ἱέντος τὰ παναίολ' αἰανῆ δύσθροα βάγματ', ἢ 635

633 — 639. = 640 — 647.

παντάλαν' ἄγη διαμβοάσω;
νέρθεν ἄρα κλύει μου;
ἀλλὰ σύ μοι Γᾶ τε καὶ ἄλλοι χθονίων ἡγεμόνες
δαίμονα μεγαυχῆ 641
ἰόντ' αἰνέσατ' ἐκ δόμων, Περσᾶν Σουσιγενῆ θεόν·
πέμπετε δ' ἄνω τὸν οἶον οὔπω 645
Περσὶς αἶ' ἐκάλυψεν.
ἦ φίλος ἀνὴρ, φίλος ὄχθος· φίλα γὰρ κέκευθεν ἤθη.
Ἀϊδωνεῦ δ' ἀναπομπὸς ἀνείης, Ἀϊδωνεῦ, 650
δῖον ἀνάκτορα Δαριᾶνα.
οὐδὲ γὰρ ἄνδρας πότ' ἀπώλλυ πολεμοφθόροισιν ἄταις,
θεομήστωρ δ' ἐκικλήσκετο Πέρσαις, θεομήστωρ δ'
ἔσκεν, ἐπεὶ στρατὸν εὖ ποδούχει. 656
ἰωὰ, βαλλὴν ἀρχαῖος, βαλλὴν ἔλθ' ἱκοῦ
τόνδ' ἐπ' ἄκρον κόρυμβον ὄχθου,
κροκόβαπτον ποδὸς εὔμαριν ἀείρων, 660
βασιλείου τιάρας φάλαρον πιφαύσκων.
βάσκε πάτερ ἄκακε Δαριάν.
ἰωὰ, βαλλὴν ἀρχαῖος, βαλλὴν ἔλθ', ἱκοῦ, 665
δέσποτα δεσποτᾶν φάνηθι.
Στυγία γάρ τις ἐπ' ἀχλὺς πεπόταται
νεολαία γὰρ ἤδη κατὰ πᾶσ' ὄλωλε. 670
βάσκε πάτερ ἄκακε Δαριάν.
οἴοῖ οἴοῖ,
ὦ πολύκλαυτε θανὼν δυνάστα,
τί τάδε φίλοισι περίβαλες 675
δίδυμα γοᾶν ἁμάρτια;

648—652. = 653—657.
658—664. = 665—671.

πᾶσαι γὰρ γᾷ τᾷδ' ἐξέφθινθ' αἱ τρίσκαλμοι
νᾶες ἄναες, οἰοῖ. 680

ΔΑΡΕΙΟΣ.

ὦ πιστὰ πιστῶν ἥλικές θ' ἥβης ἐμῆς
Πέρσαι γεραιοὶ, τίνα πόλις πονοῦσ' ὄτλον
στένει, κέκοπται, καὶ χαράσσεται πέδον;
λεύσσων δ' ἄκοιτιν τὴν ἐμὴν τάφου πέλας
ταρβῶ, χοὰς δὲ πρευμενὴς ἐδεξάμην. 685
ὑμεῖς δὲ θρηνεῖτ' ἐγγὺς ἑστῶτες τάφου
καὶ ψυχαγωγοῖς ὀρθιάζοντες γόοις
οἰκτρῶς καλεῖσθέ μ'· ἐστὶ δ' οὐκ εὐέξοδον,
ἄλλως τε πάντως χοὶ κατὰ χθονὸς θεοὶ
λαβεῖν ἀμείνους εἰσὶν ἢ μεθιέναι. 696
ὅμως δ' ἐκείνοις ἐνδυναστεύσας ἐγὼ
ἥκω· τάχυνε δ', ὡς ἄμεμπτος ὦ χρόνου.
τί δ' ἐστὶ Πέρσαις νεοχμὸν ἐμβριθὲς κακόν;

ΧΟ. σέβομαι μὲν προσιδέσθαι, σέβομαι δ' ἀντία λέξαι 694
σέθεν ἀρχαίῳ περὶ τάρβει. 696

ΔΑ. ἀλλ' ἐπεὶ κάτωθεν ἦλθον σοῖς γόοις πεπεισμένος,
μή τι μακιστῆρα μῦθον, ἀλλὰ σύντομον λέγων
εἰπὲ καὶ πέραινε πάντα, τὴν ἐμὴν αἰδῶ μεθείς.

ΧΟ. δίεμαι μὲν χαρίσασθαι, δίεμαι δ' ἀντία φάσθαι,
λέξας δύσλεκτα φίλοισιν. 702

ΔΑ. ἀλλ' ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνθίσταται,
τῶν ἐμῶν λέκτρων γεραιὰ ξύννομ' εὐγενὲς γύναι,
κλαυμάτων λήξασα τῶνδε καὶ γόων σαφές τί μοι
λέξον. ἀνθρώπεια δ' ἄν τοι πήματ' ἂν τύχοι βρο-
τοῖς. 706
πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δ' ἐκ χέρσου κακὰ

694 — 696. = 700 — 702.

γίγνεται θνητοῖς, ὁ μάσσων βίοτος ἦψ ταθῇ πρόσω.

ΑΤ. ὦ βροτῶν πάντων ὑπερσχὼν ὄλβον εὐτυχεῖ πότμῳ,
ὅς θ', ἕως ἔλευσσες αὐγὰς ἡλίου, ζηλωτὸς ὢν 710
βίοτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγες,
νῦν τέ σε ζηλῶ θανόντα, πρὶν κακῶν ἰδεῖν βάθος·
πάντα γὰρ, Δαρεῖ', ἀκούσει μῦθον ἐν βραχεῖ χρόνῳ·
διαπεπόρθηται τὰ Περσῶν πράγμαθ', ὡς εἰπεῖν ἔπος.

ΔΑ. τίνι τρόπῳ; λοιμοῦ τις ἦλθε σκηπτὸς, ἢ στάσις πόλει; 715

ΑΤ. οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀμφ' Ἀθήνας πᾶς κατέφθαρται στρατός.

ΔΑ. τίς δ' ἐμῶν ἐκεῖσε παίδων ἐστρατηλάτει; φράσον.

ΑΤ. θούριος Ξέρξης, κενώσας πᾶσαν ἠπείρου πλάκα.

ΔΑ. πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πεῖραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας;

ΑΤ. ἀμφότερα· διπλοῦν μέτωπον ἦν δυοῖν στρατευμάτοιν. 720

ΔΑ. πῶς δὲ καὶ στρατὸς τοσόσδε πεζὸς ἤνυσεν περᾶν;

ΑΤ. μηχαναῖς ἔζευξεν Ἕλλης πορθμὸν, ὥστ' ἔχειν πόρον.

ΔΑ. καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὥστε Βόσπορον κλῆσαι μέγαν;

ΑΤ. ὧδ' ἔχει· γνώμης δέ πού τις δαιμόνων ξυνήψατο.

ΔΑ. φεῦ, μέγας τις ἦλθε δαίμων, ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς. 725

ΑΤ. ὡς ἰδεῖν τέλος πάρεστιν οἷον ἤνυσεν κακόν.

ΔΑ. καὶ τί δὴ πράξασιν αὐτοῖς ὧδ' ἐπιστεναζετε;

ΑΤ. ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς πεζὸν ὤλεσε στρατόν.

ΔΑ. ὧδε παμπήδην δὲ λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί;

ΑΤ. πρὸς τάδ' ὡς Σούσων μὲν ἄστυ πᾶν κενανδρίαν
στένει. 730
ΔΑ. ὦ πόποι κεδνῆς ἀρωγῆς κἀπικουρίας στρατοῦ.
ΑΤ. Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος οὐ δή τις γέρων.
ΔΑ. ὦ μέλεος, οἵαν ἄρ' ἥβην ξυμμάχων ἀπώλεσε.
ΑΤ. μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα
ΔΑ. πῶς τε δὴ καὶ ποῖ τελευτᾶν; ἔστι τις σωτηρία; 735
ΑΤ. ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν.
ΔΑ. καὶ πρὸς ἤπειρον σεσῶσθαι τήνδε, τοῦτ' ἐτήτυμον;
ΑΤ. ναί· λόγος κρατεῖ σαφηνὴς τοῦτο κοὐκ ἔνι στάσις.
ΔΑ. φεῦ, ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις, ἐς δὲ παῖδ' ἐμὸν 739
Ζεὺς ἐπέσκηψεν τελευτὴν θεσφάτων· ἐγὼ δέ που
διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ηὔχουν ἐκτελευτήσειν θεούς·
ἀλλ' ὅταν σπεύδῃ τις αὐτός, χὠ θεὸς συνάπτεται.
νῦν κακῶν ἔοικε πηγὴ πᾶσιν ηὐρῆσθαι φίλοις.
παῖς δ' ἐμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέῳ θράσει·
ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὡς δεσμώμασιν
ἤλπισε σχήσειν ῥέοντα, Βόσπορον ῥόον θεοῦ· 746
καὶ πόρον μετερρύθμιζε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις
περιβαλὼν πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῷ στρατῷ,
θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετ', οὐκ εὐβουλίᾳ,
καὶ Ποσειδῶνος κρατήσειν. πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν 750
εἶχε παῖδ' ἐμόν; δέδοικα μὴ πολὺς πλούτου πόρος
οὖμος ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθάσαντος ἁρπαγή.
ΑΤ. ταῦτά τοι κακοῖς ὁμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται
θούριος Ξέρξης· λέγουσι δ' ὡς σὺ μὲν μέγαν τέκνοις

πλοῦτον ἐκτήσω ξὺν αἰχμῇ, τὸν δ' ἀνανδρίας ὕπο 755
ἔνδον αἰχμάζειν, πατρῷον δ' ὄλβον οὐδὲν αὐξάνειν.
τοιάδ' ἐξ ἀνδρῶν ὀνείδη πολλάκις κλύων κακῶν
τήνδ' ἐβούλευσεν κέλευθον καὶ στράτευμ' ἐφ' Ἑλλάδα.

ΔΑ. τοιγάρ σφιν ἔργον ἐστὶν ἐξειργασμένον
μέγιστον, ἀείμνηστον, οἷον οὐδέπω 760
τόδ' ἄστυ Σούσων ἐξεκείνωσεν πεσὸν,
ἐξ οὔτε τιμὴν Ζεὺς ἄναξ τήνδ' ὤπασεν,
ἓν' ἄνδρ' ἁπάσης Ἀσίδος μηλοτρόφου
ταγεῖν, ἔχοντα σκῆπτρον εὐθυντήριον.
Μῆδος γὰρ ἦν ὁ πρῶτος ἡγεμὼν στρατοῦ· 765
ἄλλος δ' ἐκείνου παῖς τόδ' ἔργον ἤνυσε,
τρίτος δ' ἀπ' αὐτοῦ Κῦρος, εὐδαίμων ἀνὴρ, 768
ἄρξας ἔθηκε πᾶσιν εἰρήνην φίλοις·
Λυδῶν δὲ λαὸν καὶ Φρυγῶν ἐκτήσατο, 770
Ἰωνίαν τε πᾶσαν ἤλασεν βίᾳ.
θεὸς γὰρ οὐκ ἤχθηρεν, ὡς εὔφρων ἔφυ.
Κύρου δὲ παῖς τέταρτος ηὔθυνε στρατόν.
πέμπτος δὲ Μέρδις ἦρξεν, αἰσχύνη πάτρᾳ
θρόνοισί τ' ἀρχαίοισι· τὸν δὲ σὺν δόλῳ 775
Ἀρταφρένης ἔκτεινεν ἐσθλὸς ἐν δόμοις,
φρένες γὰρ αὐτοῦ θυμὸν ᾠακοστρόφουν, 767
ξὺν ἀνδράσιν φίλοισιν, οἷς τόδ' ἦν χρέος. 777
[ἕκτος δὲ Μάραφις, ἕβδομός τ' Ἀρταφρένης.]
κἀγὼ πάλου τ' ἔκυρσα τοῦπερ ἤθελον,
κἀπεστράτευσα πολλὰ σὺν πολλῷ στρατῷ· 780
ἀλλ' οὐ κακὸν τοσόνδε προσέβαλον πόλει.
Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς ὢν νέος φρονεῖ νέα,
κοὐ μνημονεύει τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς·

εὖ γὰρ σαφῶς τόδ' ἴστ', ἐμοὶ ξυνήλικες,
ἅπαντες ἡμεῖς, οἳ κράτη τάδ' ἔσχομεν, 785
οὐκ ἂν φανεῖμεν πήματ' ἔρξαντες τόσα.
ΧΟ. τί οὖν, ἄναξ Δαρεῖε, ποῖ καταστρέφεις
λόγων τελευτήν; πῶς ἂν ἐκ τούτων ἔτι
πράσσοιμεν ὡς ἄριστα Περσικὸς λεώς;
ΔΑ. εἰ μὴ στρατεύοισθ' ἐς τὸν Ἑλλήνων τόπον, 790
μηδ' εἰ στράτευμα πλεῖον ἢ τὸ Μηδικόν.
αὐτὴ γὰρ ἡ γῆ ξύμμαχος κείνοις πέλει.
ΧΟ. πῶς τοῦτ' ἔλεξας, τίνι τρόπῳ δὲ συμμαχεῖ;
ΔΑ. κτείνουσα λιμῷ τοὺς ὑπερπόλλους ἄγαν.
ΧΟ. ἀλλ' εὐσταλῆ τοι λεκτὸν ἀροῦμεν στόλον. 795
ΔΑ. ἀλλ' οὐδ' ὁ μείνας νῦν ἐν Ἑλλάδος τόποις
στρατὸς κυρήσει νοστίμου σωτηρίας.
ΧΟ. πῶς εἶπας; οὐ γὰρ πᾶν στράτευμα βαρβάρων
περᾷ τὸν Ἕλλης πορθμὸν Εὐρώπης ἄπο;
ΔΑ. παῦροί γε πολλῶν, εἴ τι πιστεῦσαι θεῶν 800
χρὴ θεσφάτοισιν, ἐς τὰ νῦν πεπραγμένα
βλέψαντα· συμβαίνει γὰρ οὐ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ.
κεἴπερ τάδ' ἐστὶ, πλῆθος ἔκκριτον στρατοῦ
λείπει κεναῖσιν ἐλπίσιν πεπεισμένος.
μίμνουσι δ' ἔνθα πεδίον Ἀσωπὸς ῥοαῖς 805
ἄρδει, φίλον πίασμα Βοιωτῶν χθονί·
οὗ σφιν κακῶν ὕψιστ' ἐπαμμένει παθεῖν,
ὕβρεως ἄποινα κἀθέων φρονημάτων·
οἳ γῆν μολόντες Ἑλλάδ' οὐ θεῶν βρέτη
ἠδοῦντο συλᾶν οὐδὲ πιμπράναι νεώς· 810
βωμοὶ δ' ἄϊστοι, δαιμόνων θ' ἱδρύματα
πρόρριζα φύρδην ἐξανέστραπται βάθρων.
τοιγὰρ κακῶς δράσαντες οὐκ ἐλάσσονα
πάσχουσι, τὰ δὲ μέλλουσι, κοὐδέπω κακῶν
κρηπὶς ὕπεστιν, ἀλλ' ἔτ' ἐκπιδύεται. 815

τόσος γὰρ ἔσται πέλανος αἱματοσταγὴς
πρὸς γῇ Πλαταιῶν Δωρίδος λόγχης ὕπο·
θῖνες νεκρῶν δὲ καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ
ἄφωνα σημανοῦσιν ὄμμασιν βροτῶν
ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα χρὴ φρονεῖν. 820
ὕβρις γὰρ ἐξανθοῦσ' ἐκάρπωσε στάχυν
ἄτης, ὅθεν πάγκλαυτον ἐξαμᾷ θέρος.
τοιαῦθ' ὁρῶντες τῶνδε τἀπιτίμια
μέμνησθ' Ἀθηνῶν Ἑλλάδος τε, μηδέ τις
ὑπερφρονήσας τὸν παρόντα δαίμονα 825
ἄλλων ἐρασθεὶς ὄλβον ἐκχέῃ μέγαν.
Ζεύς τοι κολαστὴς τῶν ὑπερκόπων ἄγαν
φρονημάτων ἔπεστιν, εὔθυνος βαρύς.
πρὸς ταῦτ' ἐκεῖνον σωφρονεῖν κεχρημένον
πινύσκετ' εὐλόγοισι νουθετήμασι, 830
λῆξαι θεοβλαβοῦνθ' ὑπερκόπῳ θράσει.
σὺ δ', ὦ γεραιὰ μῆτερ ἡ Ξέρξου φίλη,
ἐλθοῦσ' ἐς οἴκους κόσμον ὅστις εὐπρεπὴς
λαβοῦσ' ὑπαντίαζε παιδί. παντὶ γὰρ
κακῶν ὑπ' ἄλγους λακίδες ἀμφὶ σώματι 835
στημορραγοῦσι ποικίλων ἐσθημάτων.
ἀλλ' αὐτὸν εὐφρόνως σὺ πράϋνον λόγοις·
μόνης γάρ, οἶδα, σοῦ κλύων ἀνέξεται.
ἐγὼ δ' ἄπειμι γῆς ὑπὸ ζόφον κάτω.
ὑμεῖς δὲ, πρέσβεις, χαίρετ', ἐν κακοῖς ὅμως 840
ψυχὴν διδόντες ἡδονῇ καθ' ἡμέραν,
ὡς τοῖς θανοῦσι πλοῦτος οὐδὲν ὠφελεῖ.

ΧΟ. ἦ πολλὰ καὶ παρόντα καὶ μέλλοντ' ἔτι
ἤλγησ' ἀκούσας βαρβάροισι πήματα.

ΑΤ. ὦ δαῖμον, ὥς με πόλλ' ἐσέρχεται κακὰ 845
ἄλγη, μάλιστα δ' ἥδε συμφορὰ δάκνει,
ἀτιμίαν γε παιδὸς ἀμφὶ σώματι

ἐσθημάτων κλύουσαν, ἥ νιν ἀμπέχει.
ἀλλ' εἶμι, καὶ λαβοῦσα κόσμον ἐκ δόμων
ὑπαντιάζειν παιδί μου πειράσομαι. 850
οὐ γὰρ τὰ φίλτατ' ἐν κακοῖς προδώσομεν.

ΧΟ. ὦ πόποι, ἦ μεγάλας ἀγαθᾶς τε πολισσονόμου βιοτᾶς ἐπεκύρσαμεν,
εὖθ' ὁ γηραιὸς
πανταρκὴς ἀκάκας ἄμαχος βασιλεὺς 855
ἰσόθεος Δαρεῖος ἆρχε χώρας.
πρῶτα μὲν εὐδοκίμου στρατιᾶς ἀπεφαινόμεθ', ἠδὲ νομίσματα πύργινα
πάντ' ἐπηύθυνον. 860
νόστοι δ' ἐκ πολέμων ἀπόνους ἀπαθεῖς
⏑ ⏑ ⏑ εὖ πράσσοντας ἄγον οἴκους.
ὅσσας δ' εἶλε πόλεις πόρον οὐ διαβὰς Ἅλυος ποταμοῖο, 864
οὐδ' ἀφ' ἑστίας συθεὶς,
οἷαι Στρυμονίου πελάγους Ἀχελωΐδες εἰσὶ πάροικοι
Θρῃκίων ἐπαύλων, 870
λίμνας τ' ἔκτοθεν αἳ κατὰ χέρσον ἐληλάμεναι περὶ πύργον
τοῦδ' ἄνακτος ἄϊον,
Ἕλλας τ' ἀμφὶ πόρον πλατὺν εὐχόμεναι, μυχία τε Προποντὶς, 875
καὶ στόμωμα Πόντου·
νᾶσοί θ' αἳ κατὰ πρῶν' ἅλιον περίκλυστοι, 879
τᾷδε γᾷ προσήμεναι,
οἷα Λέσβος, ἐλαιόφυτός τε Σάμος, Χίος, 884

852 — 856. = 857 — 863.
864 — 870. = 871 — 878.
879 — 887. = 888 — 896.

ἠδὲ Πάρος, Νάξος, Μύκονος, Τήνῳ τε συνάπτουσ'
Ἄνδρος ἀγχιγείτων,
καὶ τὰς ἀγχιάλους ἐκράτυνε μεσάκτους,
Λῆμνον, Ἰκάρου θ' ἕδος, 890
Ῥόδον τ' ἠδὲ Κνίδον Κυπρίας τε πόλεις, Πάφον,
ἠδὲ Σόλους, Σαλαμῖνά τε, τᾶς νῦν ματρόπολις τῶνδ'
αἰτία στεναγμῶν. 896
καὶ τὰς εὐκτεάνους κατὰ κλῆρον Ἰαόνιον πολυ-
άνδρους
Ἑλλάνων ἐκράτυνε σφετέραις φρεσίν. 900
ἀκάματον δὲ παρῆν σθένος ἀνδρῶν τευχηστήρων
παμμίκτων τ' ἐπικούρων.
νῦν δ' οὐκ ἀμφιλόγως θεότρεπτα τάδ' αὖ φέ-
ρομεν πολέμοισι 905
δμαθέντες μεγάλως πλαγαῖσι ποντίαισιν.

ΞΕΡΞΗΣ.

ἰώ,
δύστηνος ἐγὼ στυγερᾶς μοίρας
τῆσδε κυρήσας ἀτεκμαρτοτάτης, 910
ὡς ὠμοφρόνως δαίμων ἐνέβη
Περσῶν γενεᾷ· τί πάθω τλήμων;
λέλυται γὰρ ἐμοὶ γυίων ῥώμη
τήνδ' ἡλικίαν ἐσιδόντ' ἀστῶν.
εἴθ' ὄφελε, Ζεῦ, κἀμὲ μετ' ἀνδρῶν 915
τῶν οἰχομένων
θανάτου κατὰ μοῖρα καλύψαι.

ΧΟ. ὀτοτοῖ, βασιλεῦ, στρατιᾶς ἀγαθῆς
καὶ Περσονόμου τιμῆς μεγάλης,
κόσμου τ' ἀνδρῶν, 920
οὓς νῦν δαίμων ἐπέκειρε.
γᾶ δ' αἰάζει τὰν ἐγγαίαν

ἦβαν Ξέρξᾳ κταμένναν Ἅιδου
σάκτορι Περσᾶν· ᾀδοβάται γὰρ
πολλοὶ φῶτες, χώρας ἄνθος, 925
τοξοδάμαντες, πάνυ ταρφύς τις
μυριὰς ἀνδρῶν, ἐξέφθινται.
αἰαῖ αἰαῖ κεδνᾶς ἀλκᾶς.
Ἀσία δὲ χθὼν, βασιλεῦ γαίας,
αἰνῶς αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται. 930

ΞΕ. ὅδ' ἐγὼ, οἰοῖ, αἰακτὸς
μέλεος γέννᾳ γᾷ τε πατρῴᾳ
κακὸν ἄρ' ἐγενόμαν.

ΧΟ. πρόσφθογγόν σοι νόστου τὰν 935
κακοφάτιδα βοὰν, κακομέλετον ἰαν
Μαριανδυνοῦ θρηνητῆρος
πέμψω πολύδακρυν ἰακχάν.

ΞΕ. ἴετ' αἰανῆ πάνδυρτον 940
δύσθροον αὐδάν. δαίμων γὰρ ὅδ' αὖ
μετάτροπος ἐπ' ἐμοί.

ΧΟ. ἥσω τοι καὶ πάνδυρτον,
λαοπαθῆ τε σεβίζων ἁλίτυπά τε βάρη, 945
πόλεως γέννας πενθητῆρος.
κλάγξω δ' αὖ γόον ἀρίδακρυν.

ΞΕ. Ἰάνων γὰρ ἀπηύρα,
Ἰάνων ναύφαρκτος 950
Ἄρης ἑτεραλκὴς
νυχίαν πλάκα κερσάμενος
δυσδαίμονά τ' ἀκτάν.

ΧΟ. οἰοιοῖ βόα καὶ πάντ' ἐκπεύθου.
ποῦ δὲ φίλων ἄλλος ὄχλος, 955
ποῦ δὲ σοὶ παραστάται,

932 — 939. = 940 — 948.
949 — 961. = 962 — 972.

οἷος ἦν Φαρανδάκης,
Σούσας, Πελάγων,
Δοτάμας ἠδ' Ἀγδαβάτας, Ψάμμις,
Σουσισκάνης τ' 960
Ἀγβάτανα προλιπών.
ΞΕ. ὀλοοὺς ἀπέλειπον
Τυρίας ἐκ ναὸς
ἔρροντας ἐπ' ἀκταῖς
Σαλαμινιάσι στυφελοῦ
θείνοντας ἐπ' ἀκτᾶς. 965
ΧΟ. οἰοιοῖ βόα, ποῦ σοι Φαρνοῦχος
Ἀριόμαρδός τ' ἀγαθὸς,
ποῦ δὲ Σευάλκης ἄναξ,
ἦ Δίλαιος εὐπάτωρ,
Μέμφις, Θάρυβις 970
καὶ Μασίστρας Ἀρτεμβάρης τ'
ἠδ' Ὑσταίχμας;
τάδε σ' ἐπανερόμαν.
ΞΕ. ἰὼ ἰώ μοι,
τὰς ὠγυγίους κατιδόντες
στυγνὰς Ἀθάνας πάντες ἑνὶ πιτύλῳ, 975
ἐὴ ἐὴ, τλάμονες ἀσπαίρουσι χέρσῳ.
ΧΟ. ἦ καὶ τὸν Περσᾶν αὐτοῦ
τὸν σὸν πιστὸν πάντ' ὀφθαλμὸν 980
μυρία μυρία πεμπαστὰν
Βατανώχου παῖδ' Ἄλπιστον
– ⏑́ ⏑ – –
τοῦ Σεισάμα τοῦ Μεγαβάτα,
Πάρθον τε μέγαν τ' Οἰβάρην
ἔλιπες ἔλιπες; ὦ ὦ ὦ δᾴων. 985
Πέρσαις ἀγαυοῖς κακὰ πρόκακα λέγεις.

973 — 987. = 988 — 1001.

ΞΕ. ἴυγγά μοι δῆτ'
ἀγαθῶν ἑτάρων ὑπομιμνήσκεις,
ἄλαστ' ἄλαστα στυγνὰ πρόκακα λέγων. 990
βοᾷ βοᾷ μοι μελέων ἔντοσθεν ἦτορ.
ΧΟ. καὶ μὴν ἄλλους γε ποθοῦμεν,
Μάρδων ἀνδρῶν μυριοταγὸν
Ξάνθιν ἄρειόν τ' Ἀγχάρην, 995
Δίαιξίν τ' ἠδ' Ἀρσάκην
ἱππιάνακτας,
Κηγδαδάταν καὶ Δυθίμναν
Τόλμον τ' αἰχμᾶς ἀκόρεστον.
ἔταφον ἔταφον, οὐκ ἀμφὶ σκηναῖς 1000
τροχηλάτοισιν ὄπιθεν ἑπόμενοι.
ΞΕ. βεβᾶσι γὰρ τοίπερ ἀγρέται στρατοῦ.
ΧΟ. βεβᾶσιν, οἴ, νώνυμοι.
ΞΕ. ἰὴ ἰή, ἰὼ ἰώ.
ΧΟ. ἰὼ ἰώ, δαίμονες,
ἔθεσθ' ἄελπτον κακὸν 1005
ζαπρέπον, οἷον δέδορκεν Ἄτα.
ΞΕ. πεπλήγμεθ', οἷαι διαίμονες τύχαι.
ΧΟ. πεπλήγμεθ' · εὔδηλα γὰρ,
ΞΕ. νέαι νέαι δύαι δύαι · 1010
ΧΟ. Ἰαόνων ναυβατᾶν
κύρσαντες οὐκ εὐτυχῶς.
δυσπόλεμον δὴ γένος τὸ Περσᾶν.
ΞΕ. πῶς δ' οὔ; στρατὸν μὲν τοσοῦτον τάλας πε-
πληγμαι. 1014
ΧΟ. τί δ' οὔκ; ὄλωλεν μεγάλως τὰ Περσᾶν.
ΞΕ. ὁρᾷς τὸ λοιπὸν τόδε τᾶς ἐμᾶς στολᾶς;
ΧΟ. ὁρῶ ὁρῶ.

1002 — 1007. = 1008 — 1013.
1014 — 1025. = 1026 — 1037.

ΞΕ. τόνδε τ' οἰστοδέγμονα 1020
ΧΟ. τί τόδε λέγεις σεσωσμένον;
ΞΕ. θησαυρὸν βελέεσσιν.
ΧΟ. βαιά γ' ὡς ἀπὸ πολλῶν.
ΞΕ. ἐσπανίσμεθ' ἀρωγῶν.
ΧΟ. Ἰάνων λαὸς οὐ φυγαίχμας. 1025
ΞΕ. ἀγανόρειος· κατεῖδον δὲ πῆμ' ἄελπτον.
ΧΟ. τραπέντα ναύφαρκτον ἐρεῖς ὅμιλον;
ΞΕ. πέπλον δ' ἐπέρρηξ' ἐπὶ συμφορᾷ κακοῦ. 1030
ΧΟ. παπαῖ παπαῖ.
ΞΕ. καὶ πλέον ἢ παπαῖ μὲν οὖν.
ΧΟ. δίδυμα γάρ ἐστι καὶ τριπλᾶ.
ΞΕ. λυπρὰ, χάρματα δ' ἐχθροῖς.
ΧΟ. καὶ σθένος γ' ἐκολούσθη. 1035
ΞΕ. γυμνός εἰμι προπομπῶν.
ΧΟ. φίλων ἄταισι ποντίαισιν.
ΞΕ. δίαινε δίαινε πῆμα· πρὸς δόμους δ' ἴθι.
ΧΟ. διαίνομαι γοεδνὸς ὤν.
ΞΕ. βόα νυν ἀντίδουπά μοι. 1040
ΧΟ. δόσιν κακὰν κακῶν κακοῖς.
ΞΕ. ἴυζε μέλος ὁμοῦ τιθείς.
ΧΟ. ὀτοτοτοῖ.
βαρεῖά γ' ἅδε συμφορά.
οἴ μάλα καὶ τόδ' ἀλγῶ. 1045
ΞΕ. ἔρεσσ' ἔρεσσε καὶ στέναζ' ἐμὴν χάριν
ΧΟ. αἰαῖ αἰαῖ, δύα δύα.
ΞΕ. βόα νυν ἀντίδουπά μοι.
ΧΟ. μέλειν πάρεστι, δέσποτα.
ΞΕ. ἐπορθίαζέ νυν γόοις. 1050
ΧΟ. ὀτοτοτοῖ.
μέλαινα δ' ἀμμεμίξεται,

1038 — 1045. = 1046 — 1053.

οἶ, στονόεσσα πλαγά.
ΞΕ. καὶ στέρν' ἄρασσε κἀπιβῶ τὸ Μύσιον.
ΧΟ. ἄνι' ἄνια. 1055
ΞΕ. καί μοι γενείου πέρθε λευκήρη τρίχα.
ΧΟ. ἄπριγδ' ἄπριγδα μάλα γοεδνά.
ΞΕ. ἀΰτει δ' ὀξύ. ΧΟ. καὶ τάδ' ἔρξω.
ΞΕ. πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν ἀκμῇ χερῶν. 1060
ΧΟ. ἄνι' ἄνια.
ΞΕ. καὶ ψάλλ' ἔθειραν καὶ κατοίκτισαι στρατόν.
ΧΟ. ἄπριγδ' ἄπριγδα μάλα γοεδνά.
ΞΕ. διαίνου δ' ὄσσε. ΧΟ. τέγγομαί τοι. 1065
ΞΕ. βόα νυν ἀντίδουπά μοι.
ΧΟ. οἰοῖ οἰοῖ.
ΞΕ. αἰακτὸς ἐς δόμους κίε.
ΧΟ. ἰὼ ἰὼ, Περσὶς αἶα δύσβατος.
ΞΕ. ἰωὰ δὴ κατ' ἄστυ. 1070
ΧΟ. ἰωὰ δῆτα, ναὶ ναί.
ΞΕ. γοᾶσθ' ἁβροβάται.
ΧΟ. ἰὼ ἰὼ, Περσὶς αἶα δύσβατος.
ΞΕ. ἰὴ ἰὴ τρισκάλμοισιν,
ἰὴ ἰὴ, βάρισιν ὀλόμενοι. 1075
ΧΟ. πέμψω τοί σε δυσθρόοις γόοις.

1054—1059. = 1060—1065.

Versuum 1066—1077., qui ipsi quoque antistrophici fuerunt, responsio sublata est, verbis pluribus versibusque integris perlitis.

IV.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΧΟΡΟΣ ΔΑΝΑΙΔΩΝ.
ΔΑΝΑΟΣ.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΡΓΕΙΩΝ.
ΚΗΡΥΞ.

ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΧΟΡΟΣ.

Ζεὺς μὲν ἀφίκτωρ ἐπίδοι προφρόνως
στόλον ἡμέτερον νάϊον ἀρθέντ᾽
ἀπὸ προστομίων λεπτοψαμάθων
Νείλου. δίαν δὲ λιποῦσαι
χθόνα σύγχορτον Συρίᾳ φεύγομεν,
οὔτιν᾽ ἐφ᾽ αἵματι δημηλασίαν
ψήφῳ πόλεως γνωσθεῖσαι,
ἀλλ᾽ αὐτογενεῖ φυξανορίᾳ,
γάμον Αἰγύπτου παίδων ἀσεβῆ τ᾽
ὀνοταζόμεναι.
Δαναὺς δὲ πατὴρ καὶ βούλαρχος
καὶ στασίαρχος, τάδε πεσσονομῶν,
κύδιστ᾽ ἀχέων ἐπέκρανε,
φεύγειν ἀνέδην διὰ κῦμ᾽ ἅλιον,
κέλσαι δ᾽ Ἄργους γαῖαν, ὅθεν δὴ
νένος ἡμέτερον τῆς οἰστροδόνου
βοὸς ἐξ ἐπαφῆς κἀξ ἐπιπνοίας
Διὸς εὐχόμενον τετέλεσται.
τίν᾽ ἂν οὖν χώραν εὔφρονα μᾶλλον
τησδ᾽ ἀφικοίμεθα
σὺν τοῖσδ᾽ ἱκετῶν ἐγχειριδίοις
ἐριοστέπτοισι κλάδοισιν;
ὧν πόλις, ὧν γῆ, καὶ λευκὸν ὕδωρ,
ὕπατοί τε θεοὶ, καὶ βαρύτιμοι

χθόνιοι θήκας κατέχοντες,
καὶ Ζεὺς σωτὴρ τρίτος, οἰκοφύλαξ
ὁσίων ἀνδρῶν, δέξαιθ' ἱκέτην·
τὸν θηλυγενῆ στόλον αἰδοίῳ
πνεύματι χώρας· ἀρσενοπληθῆ δ' 30
ἑσμὸν ὑβριστὴν Αἰγυπτογενῆ,
πρὶν πόδα χέρσῳ τῇδ' ἐν ἀσώδει
θεῖναι ξὺν ὄχῳ ταχυήρει,
πέμψατε πόντονδ'· ἔνθα δὲ λαίλαπι
χειμωνοτύπῳ, βροντῇ στεροπῇ τ' 35
ὀμβροφόροισίν τ' ἀνέμοις ἀγρίας
ἁλὸς ἀντήσαντες ὄλοιντο,
πρίν ποτε λέκτρων, ὧν θέμις εἴργει,
σφετεριξάμενον πατραδέλφειαν
τήνδ' ἀεκόντων ἐπιβῆναι. 40
νῦν δ' ἐπικεκλομένα
Διὸν πόρτιν ὑπερπόντιον τιμάορ', ἰνίν τ'
ἀνθονομούσας προγόνου
βοὸς ἐξ ἐπιπνοίας 45
Ζηνὸς ἔφαψιν· ἐπωνυμίᾳ δ' ἐπεκραίνετο μορσιμος αἰὼν
εὐλόγως, Ἔπαφόν τ' ἐγέννασεν·
ὅντ' ἐπιλεξαμένα,
νῦν ἐν ποιονόμοις ματρὸς ἀρχαίας τόποις τῶν 50
πρόσθε πόνων μνασαμένα,
γονέων ἐπιδείξω
πιστὰ τεκμήρι', ἃ γαιονόμοισιν ἄελπτά περ ὄντα φανεῖται. 55
γνώσεται δὲ λόγους τις ἐν μάκει.
εἰ δὲ κυρεῖ τις πέλας οἰωνοπόλων

41 — 48. = 49 — 56.
57 — 62. = 63 — 68.

ἐγγάϊος οἶκτον ἀΐων,
δοξάσει τις ἀκούειν ὅπα τᾶς Τηρεΐας 60
μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου,
κιρκηλάτας ἀηδόνος,
ἅτ' ἀπὸ χλωρῶν πετάλων ἐγρομένα
πενθεῖ νέον οἶκτον ἠθέων·
ξυντίθησι δὲ παιδὸς μόρον, ὡς αὐτοφόνως 65
ὤλετο πρὸς χειρὸς ἔθεν
δυσμάτορος κότου τυχών·
τὼς καὶ ἐγὼ φιλόδυρτος Ἰαονίοισι νόμοισι
δάπτω τὰν ἁπαλὰν εἰλοθερῆ παρειὰν 70
ἀπειρόδακρύν τε κάρζαν.
γοεδνὰ δ' ἀνθεμίζομαι
δεῖμα, μένουσα φίλους, τᾶσδε φυγᾶς
ἀερίας ἀπὸ γᾶς 75
εἴ τις ἐστὶ κηδεμών.
αλλὰ, θεοὶ γενέται, κλύετ' εὖ τὸ δίκαιον ἰδόντες·
ἦβα μὴ τέλεον δόντες ἔχειν παρ' αἶσαν,
ὕβριν δ' ἐτύμως στυγοῦντες, 80
πέλοιτ' ἂν ἔνδικοι γάμοις.
ἔστι δὲ κἀκ πολέμου τειρομένοις
βωμὸς ἀρῆς φυγάσιν
ῥῦμα, δαιμόνων σέβας,
ἰθείᾳ Διὸς εὖ παναληθῶς. 85
Διὸς ἵμερος οὐκ εὐθήρατος ἐτύχθη.
πάντα τοι φλεγέθει κἀν σκότῳ μελαίνᾳ ξὺν τύχᾳ
μερόπεσσι λαοῖς.
πίπτει δ' ἀσφαλὲς οὐδ' ἐπὶ νώτῳ, 90
κορυφᾷ Διὸς εἰ κρανθῇ πρᾶγμα τέλειον.

69—76. = 77—84.
85—89. = 90—94.

δαυλοὶ γὰρ πραπίδων δάσκιοί τε τείνουσιν πόροι
κατιδεῖν ἄφραστοι.
ἰάπτει δ' ἐλπίδων 95
ἀφ' ὑψιπύργων πανώλεις βροτοὺς,
βίαν δ' οὔτιν' ἐξοπλίζει,
τὰν ἄπονον δαιμονίων· μνῆμον ἄνω φρόνημά πως 100
αὐτόθεν ἐξέπραξεν ἔμπας ἑδράνων ἀφ' ἁγνῶν.
ἰδέσθω δ' εἰς ὕβριν
βρότειον, οἷα νεάζει, πυθμὴν
δι' ἁμὸν γάμον τεθαλὼς. 105
δυσπαραβούλοισι φρεσὶν, καὶ διάνοιαν μαινόλιν
κέντρον ἔχων ἄφυκτον, ἅταν δ' ἀπάτᾳ μεταγνούς. 110
τοιαῦτα πάθεα μέλεα θρεομένα δ' ἐγὼ
λιγέα βαρέα δακρυοπετῆ,
ἰὴ ἰὴ,
ἰηλέμοισιν ἐμπρεπῆ ζῶσα γόοις με τιμῶ. 116
ἱλέομαι μὲν Ἀπίαν βοῦνιν,
(καρβᾶν' αὐδὰν εὖ, γᾶ, κοννεῖς)
πολλάκι δ' ἐμπίτνω ξὺν λακίδι 120
λίνοισιν ἢ Σιδονίᾳ καλύπτρᾳ.
θεοῖς δ' ἐναγέα τέλεα πελομένων καλῶς
ἐπίδρομ', ὁπόθι θάνατος ἀπῇ.
ἰὼ ἰὼ, 125
ἰὼ δυσάγκριτοι πόνοι. ποῖ τόδε κῦμ' ἀπάξει;
ἱλέομαι μὲν Ἀπίαν βοῦνιν,

95—102. = 103—110.
111—122. = 123—133.

(καρβᾶν' αὐδὰν εὖ, γᾶ, κοννεῖς) 130
πολλάκι δ' ἐμπίτνω ξὺν λακάδι
λίνοισιν ἢ Σιδονίᾳ καλύπτρᾳ.
πλάτα μὲν οὖν λινορραφοῦς τε δρόμους ἅλα στέ-
γων δορὸς 135
ἀχείματόν μ' ἔπεμπε σὺν πνοαῖς φίλαις,
οὐδὲ μέμφομαι·
τελευτὰς δ' ἐν χρόνῳ
πατὴρ ὁ παντόπτας
πρευμενεῖς κτίσειεν. 140
σπέρμα σεμνᾶς μέγα ματρὸς
εὐνὰς ἀνδρῶν, ἐή,
ἄγαμον ἀδάματον ἐκφυγεῖν.
θέλουσα δ' αὖ θέλουσαν ἁγνά μ' ἐπιδέτω Διὸς
κόρα, 145
ἔχουσα σέμν' ἐνώπι' ἀσφαλέστατα,
παντὶ δὲ σθένει
διωγμοὺς εἰσιδοῦσ'
ἄδμητος ἀδμήτας
ῥύσιος γενέσθω. 150
σπέρμα σεμνᾶς μέγα ματρὸς
εὐνὰς ἀνδρῶν, ἐή,
ἄγαμον ἀδάματον ἐκφυγεῖν.
εἰ δὲ μή, μελανθὲς
ἡλιόκτυπον γένος 155
τὸν γάϊον,
τὸν πολυξενώτατον Ζῆνα τῶν κεκμηκότων
ἵξόμεσθα σὺν κλάδοις

134 — 143. = 144 — 153.
154 — 167. = 168 — 175.

ἀρτάναις θανοῦσαι, 160
μὴ τυχοῦσαι θεῶν Ὀλυμπίων.
ἆ Ζὴν, Ἰοῦς ἰὼ
μῆνις μάστειρ' ἐκ θεῶν.
κοννῶ δ' ἄταν γαμετᾶς 164
οὐρανόνικον. χαλεποῦ γὰρ ἐκ πνεύματος εἶσι χειμών.
καὶ τότ' οὐ δικαίοις 168
Ζεὺς ἐνέξεται λόγοις,
τὸν τᾶς βοὸς 170
παῖδ' ἀτιμάσας, τὸν αὐτός ποτ' ἔκτισεν γόνῳ,
νῦν ἔχων παλίντροπον
ὄψιν ἐν λιταῖσιν·
ὑψόθεν δ' εὖ κλύοι καλούμενος.
ἆ Ζὴν, Ἰοῦς ἰὼ
μῆνις μάστειρ' ἐκ θεῶν.
κοννῶ δ' ἄταν γαμετᾶς
οὐρανόνικον. χαλεποῦ γὰρ ἐκ πνεύματος εἶσι χειμών.

ΔΑΝΑΟΣ.

παῖδες, φρονεῖν χρή· ξὺν φρονοῦντι δ' ἥκετε 176
πιστῷ γέροντι τῷδε ναυκλήρῳ πατρί.
καὶ τἀπὶ χέρσου νῦν προμηθίαν λαβὼν
αἰνῶ φυλάξαι τἄμ' ἔπη δελτουμένας.
ὁρῶ κόνιν, ἄναυδον ἄγγελον στρατοῦ, 180
σύριγγες οὐ σιγῶσιν ἀξονήλατοι·
ὄχλον δ' ὑπασπιστῆρα καὶ δορυσσόον
λεύσσω ξὺν ἵπποις καμπύλοις τ' ὀχήμασι.
τάχ' ἂν πρὸς ἡμᾶς τῆσδε γῆς ἀρχηγέται
ὀπτῆρες εἶεν ἀγγέλων πεπυσμένοι. 185
ἀλλ' εἴτ' ἀπήμων εἴτε καὶ τεθυμμένος
ὠμῇ ξὺν ὀργῇ τόνδ' ἐπόρνυται στόλον,

ἄμεινόν ἐστι παντὸς οὕνεκ', ὦ κόραι,
πάγον προσίζειν τόνδ' ἀγωνίων θεῶν.
κρείσσων δὲ πύργου βωμὸς, ἄρρηκτον σάκος. 190
ἀλλ' ὡς τάχιστα βᾶτε, καὶ λευκοστεφεῖς
ἱκτηρίας, ἀγάλματ' αἰδοίου Διὸς,
σεμνῶς ἔχουσαι διὰ χερῶν εὐωνύμων,
αἰδοῖα καὶ γοεδνὰ καὶ ζαχρεῖ' ἔπη
ξένους ἀμείβεσθ', ὡς ἐπήλυδας πρέπει, 195
τορῶς λέγουσαι τάσδ' ἀναιμάκτους φυγάς.
φθογγῇ δ' ἐπέσθω πρῶτα μὲν τὸ μὴ θρασὺ,
τὸ μὴ μάταιον δ' ἐκ σεσωφρονισμένων
ἴτω προσώπων ὄμματος παρ' ἡσύχου.
καὶ μὴ πρόλεσχος μηδ' ἐφολκὸς ἐν λόγῳ 200
γένῃ· τὸ τῇδε κάρτ' ἐπίφθονον γένος.
μέμνησο δ' εἴκειν· χρεῖος εἶ ξένη φυγάς.
θρασυστομεῖν γὰρ οὐ πρέπει τοὺς ἥσσονας.

ΧΟ. πάτερ, φρονούντως πρὸς φρονοῦσαν ἐννέπεις.
φυλάξομαι δὲ τάσδε μεμνῆσθαι σέθεν 205
κεδνὰς ἐφετμάς· Ζεὺς δὲ γεννήτωρ ἴδοι.

ΔΑ. ἴδοιτο δῆτα πρευμενοῦς ἀπ' ὄμματος.

ΧΟ. θέλοιμ' ἂν ἤδη σοὶ πέλας θρόνους ἔχειν.

ΔΑ. μή νυν σχόλαζε, μηχανῆς δ' ἔστω κράτος.

ΧΟ. ὦ Ζεῦ, κόπων οἴκτειρε μἀπολωλότας.

ΔΑ. κείνου θέλοντος εὖ τελευτήσει τάδε. 210

ΧΟ. ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ –

ΔΑ. καὶ Ζηνὸς ὄρνιν τόνδε νῦν κικλήσκετε.

ΧΟ. καλοῦμεν αὐγὰς ἡλίου σωτηρίους,

ΔΑ. ἁγνόν τ' Ἀπόλλω, φυγάδ' ἀπ' οὐρανοῦ θεόν.

ΧΟ. εἰδὼς ἂν αἶσαν τήνδε συγγνοίη βροτοῖς. 215

ΔΑ. συγγνοῖτο δῆτα καὶ παρασταίη πρόφρων.

ΧΟ. τίν' οὖν κικλήσκω τῶνδε δαιμόνων ἔτι;

ΔΑ. ὁρῶ τρίαιναν τήνδε σημεῖον θεοῦ.

ΧΟ. ἀλλ' εὖ τ' ἔπεμψεν εὖ τε δεξάσθω χθονί.

ΔΑ. Ἑρμῆς ὅδ' ἄλλος τοῖσιν Ἑλλήνων νόμοις. 220
ΧΟ. ἐλευθέροις νυν ἐσθλὰ κηρυκευέτω.
ΔΑ. πάντων δ' ἀνάκτων τῶνδε κοινοβωμίαν
σέβεσθ'· ἐν ἁγνῷ δ' ἑσμὸς ὡς πελειάδων
ἵζεσθε κίρκων τῶν ὁμοπτέρων φόβῳ,
ἐχθρῶν ὁμαίμων καὶ μιαινόντων γένος. 225
ὄρνιθος ὄρνις πῶς ἂν ἁγνεύοι φαγών;
πῶς δ' ἂν γαμῶν ἄκουσαν ἄκοντος πατρὸς
ἁγνὸς γένοιτ' ἄν; οὐδὲ μὴ 'ν Ἅιδου θανὼν
φύγῃ ματαίων αἰτίας, πράξας τάδε.
κἀκεῖ δικάζει τἀμπλακήμαθ', ὡς λόγος, 230
Ζεὺς ἄλλος ἐν καμοῦσιν ὑστάτας δίκας.
σκοπεῖτε, κἀμείβεσθε τόνδε τὸν τρόπον,
ὅπως ἂν ὑμῖν πρᾶγος εὖ νικᾷ τόδε.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ.

ποδαπὸν ὅμιλον τόνδ' ἀνελληνόστολον
πέπλοισι βαρβάροισι καὶ πυκνώμασι 235
χλίοντα προσφωνοῦμεν; οὐ γὰρ Ἀργολὶς
ἐσθὴς γυναικῶν οὐδ' ἀφ' Ἑλλάδος τόπων.
ὅπως δὲ χώραν οὐδὲ κηρύκων ὕπο,
ἀπρόξενοί τε, νόσφιν ἡγητῶν, μολεῖν
ἔτλητ' ἀτρέστως, τοῦτο θαυμαστὸν πέλει. 240
κλάδοι γε μὲν δὴ κατὰ νόμους ἀφικτόρων
κεῖνται παρ' ὑμῖν πρὸς θεοῖς ἀγωνίοις·
μόνον τόδ' Ἑλλὰς χθὼν συνοίσεται στόχῳ.
καὶ τἄλλα πόλλ' ἐπεικάσαι δίκαιον ἦν,
εἰ μὴ παρόντι φθόγγος ἦν ὁ σημανῶν. 245
ΧΟ. εἴρηκας ἀμφὶ κόσμον ἀψευδῆ λόγον.
ἐγὼ δὲ πρός σε πότερον ὡς ἔτην λέγω,
ἢ τηρὸν ἱροῦ ῥάβδον, ἢ πόλεως ἀγόν;
ΒΑ. πρὸς ταῦτ' ἀμείβου καὶ λέγ' εὐθαρσὴς ἐμοί.
τοῦ γηγενοῦς γάρ εἰμ' ἐγὼ Παλαίχθονος 250

ἶνις Πελασγὸς, τῆσδε γῆς ἀρχηγέτης.
ἐμοῦ δ' ἄνακτος εὐλόγως ἐπώνυμον
γένος Πελασγῶν τήνδε καρποῦται χθόνα.
καὶ πᾶσαν αἶαν, ἧς δί' ἁγνὸς ἔρχεται
Στρυμὼν, τὸ πρὸς δύνοντος ἡλίου, κρατῶ. 255
ὁρίζομαι δὲ τήνδε Περραιβῶν χθόνα,
Πίνδου τε τἀπέκεινα, Παιόνων πέλας,
ὄρη τε Δωδωναῖα· συντέμνει δ' ὅρος
ὑγρᾶς θαλάσσης· τῶνδε τἀπὶ τάδε κρατῶ.
αὐτῆς δὲ χώρας Ἀπίας πέδον τόδε 260
πάλαι κέκληται φωτὸς ἰατροῦ χάριν.
Ἄπις γὰρ ἐλθὼν ἐκ πέρας Ναυπακτίας
ἰατρόμαντις παῖς Ἀπόλλωνος χθόνα
τήνδ' ἐκκαθαίρει κνωδάλων βροτοφθόρων,
τὰ δὴ παλαιῶν αἱμάτων μιάσμασι 265
χρανθεῖσ' ἀνῆκε γαῖα μηνιαῖ' ἄχη,
δρακονθόμιλον δυσμενῆ ξυνοικίαν.
τούτων ἄκη τομαῖα καὶ λυτήρια
πράξας ἀμέμπτως Ἄπις Ἀργείᾳ χθονὶ
μνήμην ποτ' ἀντίμισθον ηὕρετ' ἐν λιταῖς. 270
ἔχουσ' ἂν ἤδη τἀπ' ἐμοῦ τεκμήρια
γένος τ' ἂν ἐξεύχοιο καὶ λέγοις πρόσω.
μακράν γε μὲν δὴ ῥῆσιν οὐ στέργει πόλις.

ΧΟ. βραχὺς τορός θ' ὁ μῦθος· Ἀργεῖαι γένος
ἐξευχόμεσθα, σπέρματ' εὐτέκνου βοός· 275
καὶ ταῦτ' ἀληθῆ πάντα προσφύσω λόγῳ.

ΒΑ. ἄπιστα μυθεῖσθ', ὦ ξέναι, κλύειν ἐμοὶ,
ὅπως τόδ' ὑμῖν ἐστιν Ἀργεῖον γένος.
Λιβυστικαῖς γὰρ μᾶλλον ἐμφερέστεραι
γυναιξίν ἐστε κοὐδαμῶς ἐγχωρίαις. 280
καὶ Νεῖλος ἂν θρέψειε τοιοῦτον φυτὸν,
Κύπριος χαρακτήρ τ' ἐν γυναικείοις τύποις

εἰκῶς πέπληκται τεκτόνων πρὸς ἀρσένων·
Ἰνδάς τ' ἀκούω νομάδας ἱπποβάμοσιν
εἶναι καμήλοις ἀστραβιζούσας, χθόνα 285
παρ' Αἰθίοψιν ἀστυγειτονουμένας.
καὶ τὰς ἀνάνδρους κρεοβόρους τ' Ἀμαζόνας,
εἰ τοξοτευχεῖς ἦτε, κάρτ' ἂν ἤκασα
ὑμᾶς. διδαχθεὶς δ' ἂν τόδ' εἰδείην πλέον,
ὅπως γένεθλον σπέρμα τ' Ἀργεῖον τὸ σόν. 290
ΧΟ. κληδοῦχον Ἥρας φασὶ δωμάτων ποτὲ
Ἰὼ γενέσθαι τῇδ' ἐν Ἀργείᾳ χθονὶ,
ΒΑ. ἦν ὡς μάλιστα, καὶ φάτις πολλὴ κρατεῖ.
μὴ καὶ λόγος τις Ζῆνα μιχθῆναι βροτῷ; 295
ΧΟ. κἄκρυπτά γ' Ἥρας ταῦτα τἄμπαλάγματα.
ΒΑ. πῶς οὖν τελευτᾷ βασιλέων νείκη τάδε;
ΧΟ. βοῦν τὴν γυναῖκ' ἔθηκεν Ἀργεία θεός.
ΒΑ. οὔκουν πελάζει Ζεὺς ἐπ' εὐκραίρῳ βοῖ; 300
ΧΟ. φασὶν, πρέποντα βουθόρῳ ταύρῳ δέμας.
ΒΑ. τί δῆτα πρὸς ταῦτ' ἄλοχος ἰσχυρὰ Διός;
ΧΟ. τὸν πάνθ' ὁρῶντα φύλακ' ἐπέστησεν βοῖ.
ΒΑ. ποῖον πανόπτην οἰοβουκόλον λέγεις;
ΧΟ. Ἄργον, τὸν Ἑρμῆς παῖδα γῆς κατέκτανε. 305
ΒΑ. τί οὖν ἔτευξεν ἄλλο δυσπότμῳ βοῖ;
ΧΟ. βοηλάτην μύωπα κινητήριον·
ΒΑ. οἶστρον καλοῦσιν αὐτὸν οἱ Νείλου πέλας.
ΧΟ. τοιγάρ νιν ἐκ γῆς ἤλασεν μακρῷ δρόμῳ.
ΒΑ. καὶ ταῦτ' ἔλεξας πάντα συγκόλλως ἐμοί. 310
ΧΟ. καὶ μὴν Κάνωβον κἀπὶ Μέμφιν ἵκετο.
ΒΑ. ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ –
ΧΟ. καὶ Ζεύς γ' ἐφάπτωρ χειρὶ φιτύει γόνον.
ΒΑ. τίς οὖν ὁ Δῖος πόρτις εὔχεται βοός;
ΧΟ. Ἔπαφος ἀληθῶς ῥυσίων ἐπώνυμος.
ΒΑ. ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ – 315
ΧΟ. Λιβύη, μεγίστης ὄνομα γῆς καρπουμένη.

ΒΑ. τίν' οὖν ἔτ' ἄλλον τῆσδε βλαστημὸν λέγεις;
ΧΟ. Βῆλον δίπαιδα, πατέρα τοῦδ' ἐμοῦ πατρός.
ΒΑ. τὸ πάνσοφον νῦν ὄνομα τοῦτό μοι φράσον.
ΧΟ. Δαναὸς, ἀδελφὸς δ' ἐστὶ πεντηκοντάπαις. 320
ΒΑ. καὶ τοῦδ' ἄνοιγε τοὔνομ' ἀφθόνῳ λόγῳ.
ΧΟ. Αἴγυπτος. εἰδὼς δ' ἁμὸν ἀρχαῖον γένος
πράσσοις ἂν ὡς Ἀργεῖον ἀντήσας στόλον.
ΒΑ. δοκεῖτε δή μοι τῆσδε κοινωνεῖν χθονὸς
τἀρχαῖον. ἀλλὰ πῶς πατρῷα δώματα 325
λιπεῖν ἔτλητε; τίς κατέσκηψεν τύχη;
ΧΟ. ἄναξ Πελασγῶν, αἰόλ' ἀνθρώπων κακά.
πόνου δ' ἴδοις ἂν οὐδαμοῦ ταυτὸν πτερόν·
ἐπεὶ τίς ηὔχει τήνδ' ἀνέλπιστον φυγὴν
κέλσειν ἐς Ἄργος κῆδος ἐγγενὲς τὸ πρὶν, 330
ἔχθει μεταπτοιοῦσαν εὐναίων γάμων;
ΒΑ. τί φῆς ἱκνεῖσθαι τῶνδ' ἀγωνίων θεῶν,
λευκοστεφεῖς ἔχουσα νεοδρέπτους κλάδους;
ΧΟ. ὡς μὴ γένωμαι δμωῒς Αἰγύπτου γένει.
ΒΑ. πότερα κατ' ἔχθραν, ἢ τὸ μὴ θέμις λέγεις; 335
ΧΟ. τίς δ' ἂν φίλους ὠνοῖτο τοὺς κεκτημένους;
ΒΑ. σθένος μὲν οὕτως μεῖζον αὔξεται βροτοῖς.
ΧΟ. καὶ δυστυχούντων γ' εὐμαρὴς ἀπαλλαγή.
ΒΑ. πῶς οὖν πρὸς ὑμᾶς εὐσεβὴς ἐγὼ πέλω;
ΧΟ. αἰτοῦσι μὴ 'κδῷς παισὶν Αἰγύπτου πάλιν. 340
ΒΑ. βαρέα σύ γ' εἶπας, πόλεμον αἱρεσθαι νέον.
ΧΟ. ἀλλ' ἡ δίκη γε ξυμμάχων ὑπερστατεῖ.
ΒΑ. εἴπερ γ' ἀπ' ἀρχῆς πραγμάτων κοινωνὸς ἦν.
ΧΟ. αἰδοῦ σὺ πρύμναν πόλεος ὧδ' ἐστεμμένην.
ΒΑ. πέφρικα λεύσσων τάσδ' ἕδρας κατασκίους. 345
ΧΟ. βαρύς γε μέντοι Ζηνὸς ἱκεσίου κότος.
Παλαίχθονος τέκος, κλῦθί μου

347 — 353. = 359 — 364.

πρόφρονι καρδίᾳ, Πελασγῶν ἄναξ.
ἴδε με τὰν ἱκέτιν φυγάδα περίδρομον,
λυκοδίωκτον ὡς δάμαλιν ἅμ πέτραις 350
ἠλιβάτοις, ἵν' ἀλκᾷ πίσυνος μέμυκε
φράξουσα βοτῆρι μόχθους.

ΒΑ. ὁρῶ κλάδοισι νεοδρόποις κατάσκιον
νεύονθ' ὅμιλον τῶνδ' ἀγωνίων θεῶν. 355
εἴη δ' ἄνατον πρᾶγμα τοῦτ' ἀστοξένων.
μηδ' ἐξ ἀέλπτων κἀπρομηθήτων πόλει
νεῖκος γένηται· τῶν γὰρ οὐ δεῖται πόλις.

ΧΟ. ἴδοιτο δῆτ' ἄνατον φυγὰν
ἱκεσία Θέμις Διὸς κλαρίου. 360
σὺ δὲ παρ' ὀψιγόνου μάθε γεραιόφρων·
ποτιτρόπαιον αἰδόμενος οὕνπερ
ἱεροδόκα θεῶν λήματ' ἀπ' ἀνδρὸς ἁγνοῦ
– ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ ⏑́ –

ΒΑ. οὔτοι κάθησθε δωμάτων ἐφέστιοι 365
ἐμῶν. τὸ κοινὸν δ' εἰ μιαίνεται πόλις,
ξυνῇ μελέσθω λαὸς ἐκπονεῖν ἄκη.
ἐγὼ δ' ἂν οὐ κραίνοιμ' ὑπόσχεσιν πάρος,
ἀστοῖς δὲ πᾶσι τῶνδε κοινώσας πέρι.

ΧΟ. σύ τοι πόλις, σὺ δὲ τὸ δάμιον, 370
πρύτανις ἄκριτος ὤν,
κρατύνεις βωμὸν, ἑστίαν χθονὸς,
μονοψήφοισι νεύμασιν σέθεν,
μονοσκήπτροισι δ' ἐν θρόνοις χρέος
πᾶν ἐπικραίνεις· ἅγος φυλάσσου. 537

ΒΑ. ἅγος μὲν εἴη τοῖς ἐμοῖς παλιγκότοις,
ὑμῖν δ' ἀρήγειν οὐκ ἔχω βλάβης ἄτερ·
οὐδ' αὖ τόδ' εὖφρον, τάσδ' ἀτιμάσαι λιτάς.
ἀμηχανῶ δὲ καὶ φόβος μ' ἔχει φρένας

370 — 375. = 381 — 386.

δρᾶσαί τε μὴ δρᾶσαί τε καὶ τύχην ἑλεῖν. 380
ΧΟ. τὸν ὑψόθεν σκοπὸν ἐπισκόπει,
φύλακα πολυπόνων
βροτῶν, οἳ τοῖς πέλας προσήμενοι
δίκας οὐ τυγχάνουσιν ἐννόμου.
μένει τοι Ζηνὸς ἱκτίου κότος 385
δυσπαράθελκτος παθόντος οἴκτοις.
ΒΑ. εἴ τοι κρατοῦσι παῖδες Αἰγύπτου σέθεν
νόμῳ πόλεως, φάσκοντες ἐγγύτατα γένους
εἶναι, τίς ἂν τοῖσδ' ἀντιωθῆναι θέλοι;
δεῖ τοι σὲ φεύγειν κατὰ νόμους τοὺς οἴκοθεν, 390
ὡς οὐκ ἔχουσι κῦρος οὐδὲν ἀμφὶ σοῦ.
ΧΟ. μή τί ποτ' οὖν γενοίμαν ὑποχείριος
κράτεσιν ἀρσένων. ὕπαστρον δέ τοι
μῆχαρ ὁρίζομαι γάμου δύσφρονος
φυγᾷ. ξύμμαχον δ' ἑλόμενος δίκαν κρῖνε σέβας
τὸ πρὸς θεῶν. 396
ΒΑ. οὐκ εὔκριτον τὸ κρῖμα· μή μ' αἱροῦ κριτήν.
εἶπον δὲ καὶ πρὶν, οὐκ ἄνευ δήμου τάδε
πράξαιμ' ἄν, οὐδέπερ κρατῶν, μὴ καὶ ποτὲ
εἴπῃ λεὼς, εἴ πού τι μὴ τοῖον τύχοι, 400
"ἐπήλυδας τιμῶν ἀπώλεσας πόλιν".
ΧΟ. ἀμφοτέροις ὁμαίμων τάδ' ἐπισκοπεῖ
Ζεὺς ἑτερορρεπὴς, νέμων εἰκότως
ἄδικα μὲν κακοῖς, ὅσια δ' ἐννόμοις.
τί τῶνδ' ἐξ ἴσου ῥεπομένων μεταλγεῖς τὸ δίκαι-
ον ἔρξαι; 406
ΒΑ. δεῖ τοι βαθείας φροντίδος σωτηρίου,
δίκην κολυμβητῆρος, ἐς βυθὸν μολεῖν
δεδορκὸς ὄμμα, μηδ' ἄγαν ᾠνωμένον·
ὅπως ἄνατα ταῦτα πρῶτα μὲν πόλει, 410

392 — 396. = 402 — 406.

αὐτοῖσί θ' ἡμῖν ἐκτελευτήσει καλῶς,
καὶ μήτε δῆρις ῥυσίων ἐφάψεται
μήτ' ἐν θεῶν ἕδραισιν ὧδ' ἱδρυμένας
ἐκδόντες ὑμᾶς τὸν πανώλεθρον θεὸν
βαρὺν ξύνοικον θησόμεσθ' ἀλάστορα, 415
ὃς οὐδ' ἐν Ἅιδου τὸν θανόντ' ἐλευθεροῖ.
μῶν οὖν δοκεῖ δεῖν φροντίδος σωτηρίου;

ΧΟ. φρόντισον καὶ γενοῦ πανδίκως
εὐσεβὴς πρόξενος· τὰν φυγάδα μὴ προδῷς, 420
τὰν ἔκαθεν ἐκβολαῖς δυσθέοις ὀρμέναν·
μηδ' ἴδῃς μ' ἐξ ἑδρᾶν πολυθέων
ῥυσιασθεῖσαν, ὦ πᾶν κράτος ἔχων χθονός. 425
γνῶθι δ' ὕβριν ἀνέρων καὶ φύλαξαι κότον.
μή τι τλῇς τὰν ἱκέτιν εἰσιδεῖν
ἀπὸ βρετέων βίᾳ δίκας ἀγομέναν 430
ἱππηδὸν ἀμπύκων
πολυμίτων πέπλων τ' ἐπιλαβὰς ἐμῶν.
ἴσθι γὰρ, παισὶ τάδε καὶ δόμοις,
ὁπότερ' ἂν κτίσῃς, μένει δορὶ τίνειν 435
ὁμοίαν θέμιν.
τάδε φράσαι δίκαια Διόθεν κράτη.

ΒΑ. καὶ δὴ πέφρασμαι· δεῦρο δ' ἐξοκέλλεται·
ἢ τοῖσιν ἢ τοῖς πόλεμον αἱρεσθαι μέγαν
πᾶσ' ἔστ' ἀνάγκη· καὶ γεγόμφωται σκάφος 440
στρέβλαισι ναυτικαῖσιν ὡς προσηγμένον.
ἄνευ δὲ λύπης οὐδαμοῦ καταστροφή.
καὶ χρημάτων μὲν ἐκ δόμων πορθουμένων,
[ἄτην γε μείζω καὶ μέγ' ἐμπλήσας γόμου]
γένοιτ' ἂν ἄλλα κτησίου Διὸς χάριν· 445
καὶ γλῶσσα τοξεύσασα μὴ τὰ καίρια,

418 — 422. = 423 — 427.
428 — 432. = 433 — 437.

γένοιτο μύθου μῦθος ἂν θελκτήριος·
[ἀλγεινὰ θυμοῦ κάρτα κινητήρια].
ὅπως δ' ὅμαιμον αἷμα μὴ γενήσεται,
δεῖ κάρτα θύειν καὶ πεσεῖν χρηστήρια 450
θεοῖσι πολλοῖς πολλὰ, πημονῆς ἄκη.
ἢ κάρτα νείκους τοῦδ' ἐγὼ παροίχομαι·
θέλω δ' ἄϊδρις μᾶλλον ἢ σοφὸς κακῶν
εἶναι· γένοιτο δ' εὖ παρὰ γνώμην ἐμήν.
ΧΟ. πολλῶν ἄκουσον τέρματ' αἰδοίων λόγων. 455
ΒΑ. ἤκουσα, καὶ λέγοις ἄν· οὔ με φεύξεται.
ΧΟ. ἔχω στρόβους ζώνας τε, συλλαβὰς πέπλων.
ΒΑ. τάχ' ἂν γυναικῶν ταῦτα συμπρεπῆ πέλοι.
ΧΟ. ἐκ τῶνδε τοίνυν, ἴσθι, μηχανὴ καλή.
ΒΑ. λέξον τίν' αὐδὴν τήνδε γηρυθεῖσ' ἔσει. 460
ΧΟ. εἰ μή τι πιστὸν τῷδ' ὑποστήσεις στόλῳ —
ΒΑ. τί σοι περαίνει μηχανὴ συζωμάτων;
ΧΟ. νέοις πίναξι βρέτεα κοσμῆσαι τάδε.
ΒΑ. αἰνιγματῶδες τοὔπος· ἀλλ' ἁπλῶς φράσον.
ΧΟ. ἐκ τῶνδ' ὅπως τάχιστ' ἀπάγξασθαι θεῶν. 465
ΒΑ. ἤκουσα μαστικτῆρα καρδίας λόγον.
ΧΟ. ξυνῆκας· ὠμμάτωσα γὰρ σαφέστερον.
ΒΑ καὶ πολλαχῇ γε δυσπάλαιστα πράγματα,
κακῶν δὲ πλῆθος ποταμὸς ὡς ἐπέρχεται·
ἄτης δ' ἄβυσσον πέλαγος οὐ μάλ' εὔπορον 470
τόδ' ἐσβέβηκα, κοὐδαμοῦ λιμὴν κακῶν.
εἰ μὲν γὰρ ὑμῖν μὴ τόδ' ἐκπράξω χρέος,
μίασμ' ἔλεξας οὐχ ὑπερτοξεύσιμον·
εἰ δ' αὖθ' ὁμαίμοις παισὶν Αἰγύπτου σέθεν
σταθεὶς πρὸ τειχέων διὰ μάχης ἥξω τέλους, 475
πῶς οὐχὶ τἀνάλωμα γίγνεται πικρόν,
ἄνδρας γυναικῶν οὕνεχ' αἱμάξαι πέδον;
ὅμως δ' ἀνάγκη Ζηνὸς αἰδεῖσθαι κότον

ἱκτῆρος· ὕψιστος γὰρ ἐν βροτοῖς φόβος.
σὺ μὲν, πάτερ γεραιὲ τῶνδε παρθένων, 480
κλάδους τε τούτους αἶψ' ἐν ἀγκάλαις λαβὼν
βωμοὺς ἐπ' ἄλλους δαιμόνων ἐγχωρίων
θὲς, ὡς ἴδωσι τῆσδ' ἀφίξεως τέκμαρ
πάντες πολῖται, μηδ' ἀπορριφθῇ λόγος
ἐμοῦ· κατ' ἀρχῆς γὰρ φιλαίτιος λεώς. 485
καὶ γὰρ τάχ' ἄν τις οἶκτος εἰσιδὼν τάδε
ὕβριν μὲν ἐχθήρειεν ἄρσενος στόλου,
ὑμῖν δ' ἂν εἴη δῆμος εὐμενέστερος·
τοῖς ἥσσοσιν γὰρ πᾶς τις εὐνοίας φέρει.
ΔΑ. πολλῶν τάδ' ἡμῖν ἐστιν ἠξιωμένα, 490
αἰδοῖον εὑρεθέντα πρόξενον λαβεῖν.
ὀπάονας δὲ φράστοράς τ' ἐγχωρίων
ξύμπεμψον, ὡς ἂν τῶν πολισσούχων θεῶν
βωμοὺς προνάους καὶ πολισσούχων ἕδρας
εὕρωμεν, ἀσφάλεια δ' ᾗ δι' ἄστεως 495
στείχουσι· μορφῆς δ' οὐχ ὁμόστολος φύσις.
Νεῖλος γὰρ οὐχ ὅμοιον Ἰνάχῳ γένος
τρέφει. φύλαξαι μὴ θράσος τέκῃ φόβον.
καὶ δὴ φίλον τις ἔκταν' ἀγνοίας ὕπο.
ΒΑ. στείχοιτ' ἄν, ἄνδρες· εὖ γὰρ ὁ ξένος λέγει. 500
ἡγεῖσθε βωμοὺς ἀστικοὺς, θεῶν ἕδρας·
καὶ ξυμβόλοισιν οὐ πολυστομεῖν χρεὼν
ναύτην ἄγοντας τόνδ' ἐφέστιον θεῶν.
ΧΟ. τούτῳ μὲν εἶπας, καὶ τεταγμένος κίοι·
ἐγὼ δὲ πῶς δρῶ; ποῦ θράσος νέμεις ἐμοί; 505
ΒΑ. κλάδους μὲν αὐτοῦ λεῖπε, σημεῖον πόνου.
ΧΟ. καὶ δή σφε λείπω χειρὶ καὶ λόγοις σέθεν.
ΒΑ. λευρὸν κατ' ἄλσος νῦν ἐπιστρέφου τόδε.
ΧΟ. καὶ πῶς βέβηλον ἄλσος ἂν ῥύοιτό με;
ΒΑ. οὗτοι πτερωτῶν ἁρπαγαῖς σ' ἐκδώσομεν. 510

ΧΟ. ἀλλ' εἰ δρακόντων δυσφρόνων ἐχθίοσιν.
ΒΑ. εὔφημον εἴη τοὔπος εὐφημουμένῃ.
ΧΟ. οὗτοι τι θαῦμα δυσφορεῖν φόβῳ φρενός.
ΒΑ. ἀεὶ δ' ἀνάκτων ἐστὶ δεῖμ' ἐξαίσιον.
ΧΟ. σὺ καὶ λέγων εὔφραινε καὶ πράσσων φρένα. 515
ΒΑ. ἀλλ' οὔτι δαρὸν χρόνον ἐρημώσει πατήρ.
ἐγὼ δὲ λαοὺς συγκαλῶν ἐγχωρίους
πείσω τὸ κοινόν, ὡς ἂν εὐμενὲς τιθῶ,
καὶ σὸν διδάξω πατέρα ποῖα χρὴ λέγειν.
πρὸς ταῦτα μίμνε καὶ θεοὺς ἐγχωρίους 520
λιταῖς παραιτοῦ τῶν σ' ἔρως ἔχει τυχεῖν.
ἐγὼ δὲ ταῦτα πορσυνῶν ἐλεύσομαι·
πειθὼ δ' ἕποιτο καὶ τύχη πρακτήριος.
ΧΟ. ἄναξ ἀνάκτων, μακάρων
μακάρτατε καὶ τελέων 525
τελειότατον κράτος, ὄλβιε Ζεῦ,
πιθοῦ τε καὶ γενέσθω·
ἄλευσον ἀνδρῶν ὕβριν εὖ στυγήσας·
λίμνᾳ δ' ἔμβαλε πορφυροειδεῖ
τὰν μελανόζυγ' ἄταν. 530
τὸ πρὸς γυναικῶν ἐπιδὼν
παλαίφατον ἁμέτερον
γένος φιλίας προγόνου γυναικὸς
νέωσον εὔφρον' αἶνον,
γενοῦ πολυμνᾶστορ ἔφαπτορ Ἰοῦς, 535
δι' ἃς τοι γένος εὐχόμεθ' εἶναι
γᾶς ἀπὸ τᾶσδ' ἔνοικοι.
παλαιὸν δ' εἰς ἴχνος μετέσταν
ματέρος ἀνθονόμους ἐπωπάς,
λειμῶνα βούχιλον, ἔνθεν Ἰὼ 540

524 — 530. = 531 — 537.
538 — 546. = 547 — 555.

οἴστρῳ ἐρεσσομένα
φεύγει ἁμαρτίνοος,
πολλὰ βροτῶν διαμειβομένα
φῦλα, διχῇ δ' ἀντίπορον 544
γαῖαν ἐν αἴσᾳ διατέμνουσα πόρον κυματίαν ὁρίζει·
ἰάπτει δ' Ἀσίδος δι' αἴας 547
μηλοβότου Φρυγίας διαμπάξ·
περᾷ δὲ Τεύθραντος ἄστυ Μυσῶν,
Λύδιά τε γύαλα, 550
καὶ δι' ὀρῶν Κιλίκων
Παμφύλων τε διορνυμένα
γᾶς ποταμοὺς ἀενάους
καὶ βαθύπλουτον χθόνα καὶ τὰν Ἀφροδίτας πολύπυρον αἶαν. 555
ἱκνεῖται δ' εἰσικνουμένου βέλει
βουκόλου πτερόεντος
Δῖον πάμβοτον ἄλσος,
λειμῶνα χιονόβοσκον, ὅντ' ἐπέρχεται Τυφῶ μένος, 560
ὕδωρ τὸ Νείλου νόσοις ἄθικτον,
μαινομένα πόνοις ἀτίμοις ὀδύναις τε κεντροδαλήτισι θυιὰς Ἥρας.
βροτοὶ δ', οἳ γᾶς τότ' ἦσαν ἔννομοι, 565
χλωρῷ δείματι θυμὸν
πάλλοντ' ὄψιν ἀήθη,
βοτὸν ἐσορῶντες δυσχερὲς μιξόμβροτον, τὰν μὲν βοὸς,
τὰν δ' αὖ γυναικός· τέρας δ' ἐθάμβουν. 570
καὶ τότε δὴ τίς ἦν ὁ θέλξας πολύπλαγκτον ἀθλίαν

556 — 564. = 565 — 573.

οἰστροδόνητον Ἰώ;
Ζεὺς αἰῶνος κρέων ἀπαύστου
– – – ⏑ ⏑ – – 575
βία δ' ἀπημάντῳ σθένει καὶ θείαις ἐπιπνοίαις
παύεται, δακρύων δ' ἀποστάζει πένθιμον αἰδῶ.
λαβοῦσα δ' ἕρμα Διὸν ἀψευδεῖ λόγῳ 580
γείνατο παῖδ' ἀμεμφῆ,
δι' αἰῶνος μακροῦ πάνολβον·
ἔνθεν πᾶσα βοᾷ χθὼν,
"φυσίζοον γένος τόδε Ζηνός ἐστιν ἀληθῶς· 585
τίς γὰρ ἂν κατέπαυσεν Ἥρας νόσους ἐπιβούλους;
Διὸς τόδ' ἔργον· καὶ τόδ' ἂν γένος λέγων
ἐξ Ἐπάφου κυρήσαις."
τίν' ἂν θεῶν ἐνδικωτέροισιν 590
κεκλοίμαν εὐλόγως ἐπ' ἔργοις;
– ⏑ ⏑ πατὴρ φυτουργὸς αὐτόχειρ ἄναξ
γένους παλαιόφρων μέγας
τέκτων, τὸ πᾶν μηχαρ οὔριος Ζεύς.
ὑπ' ἀρχᾶς δ' οὔτινος θοάζων 595
τὸ μεῖον κρεισσόνων κρατύνειν
οὔτινος ἄνωθεν ἡμένου σέβει κάτω.
πάρεστι δ' ἔργον ὡς ἔπος
σπεῦσαί τι τῶν βούλιος φέρει φρήν.

ΔΑ. θαρσεῖτε, παῖδες, εὖ τὰ τῶν ἐγχωρίων. 600
δήμου δέδοκται παντελῆ ψηφίσματα.

ΧΟ. ὦ χαῖρε πρέσβυ, φίλτατ' ἀγγέλλων ἐμοὶ,
ἔνισπε δ' ἡμῖν ποῖ κεκύρωται τέλος,
δήμου κρατοῦσα χεὶρ θ' ὅπῃ πληθύνεται.

ΔΑ. ἔδοξεν Ἀργείοισιν οὐ διχορρόπως, 605
ἀλλ' ὥστ' ἀνηβῆσαί με γηραιᾷ φρενί·

574 — 581. = 582 — 589.
590 — 594. = 595 — 599.

πανδημίᾳ γὰρ χερσὶ δεξιωνύμοις
ἔφριξεν αἰθὴρ τόνδε κραινόντων λόγον·
ἡμᾶς μετοικεῖν τῆσδε γῆς ἐλευθέρους
κἀρρυσιάστους ξύν τ' ἀσυλίᾳ βροτῶν· 610
καὶ μήτ' ἐνοίκων μήτ' ἐπηλύδων τινὰ
ἄγειν· ἐὰν δὲ προστιθῇ τὸ καρτερὸν,
τὸν μὴ βοηθήσαντα τῶνδε γαμόρων
ἄτιμον εἶναι ξὺν φυγῇ δημηλάτῳ.
τοιάνδ' ἔπειθε ῥῆσιν ἀμφ' ἡμῶν λέγων 615
ἄναξ Πελασγῶν, ἱκεσίου Ζηνὸς κότον
μέγαν προφωνῶν μήποτ' εἰσόπιν χρόνου
πόλιν παχῦναι, ξενικὸν ἀστικόν θ' ἅμα
λέγων διπλοῦν μίασμα πρὸς πόλεως φανὲν
ἀμηχάνου βόσκημα πημονῆς πέλειν. 620
τοιαῦτ' ἀκούων χερσὶν Ἀργεῖος λεὼς
ἔκραν' ἄνευ κλητῆρος ὡς εἶναι τάδε.
δημηγόρους δ' ἤκουσεν εὐπιθεῖς στροφὰς
δῆμος Πελασγῶν· Ζεὺς δ' ἐπέκρανεν τέλος.

ΧΟ. ἄγε δὴ, λέξωμεν ἐπ' Ἀργείοις 625
εὐχὰς ἀγαθὰς, ἀγαθῶν ποινάς.
Ζεὺς δ' ἐφορεύοι ξένιος ξενίου
στόματος τιμὰς ἐπ' ἀληθείᾳ,
τέρμον' ἄμεμπτον πρὸς ἅπαντα.
νῦν ὅτε καὶ θεοὶ 630
Διογενεῖς κλύοιτ' εὐκταῖα γένει χεούσας·
μήποτε πυρίφατον τὰν Πελασγίαν πόλιν
τὸν ἄχορον βοὰν κτίσαι μάχλον Ἄρη, 635
τὸν ἀρότοις θερίζοντα βροτοὺς ἐν ἄλλοις,
οὕνεκ' ᾤκτισαν ἡμᾶς,
ψῆφον δ' εὔφρον' ἔθεντο, 640
αἰδοῦνται δ' ἱκέτας Διὸς, ποίμναν τάνδ' ἀμεγαρ-
[τον·

630 — 642. = 643 — 655.

οὐδὲ μετ' ἀρσένων
ψῆφον ἔθεντ' ἀτιμώσαντες ἔριν γυναικῶν, 645
Δῖον ἐπιδόμενοι πράκτορά τε σκοπὸν
δυσπολέμητον, ὃν οὔτις ἂν δόμος ἔχοι
ἐπ' ὀρόφων μιαίνοντα· βαρὺς δ' ἐφίζει. 650
ἅζονται γὰρ ὁμαίμους
Ζηνὸς ἵκτορας ἁγνοῦ.
τοιγάρτοι καθαροῖσι βωμοῖς θεοὺς ἀρέσονται. 655
τοιγὰρ ὑποσκίων ἐκ στομάτων ποτάσθω φιλότιμος εὐχά,
μήποτε λοιμὸς ἀνδρῶν
τάνδε πόλιν κενώσαι· 660
μηδ' ἐπιχωρίοις στάσις
πτώμασιν αἱματίσαι πέδον γᾶς.
ἥβας δ' ἄνθος ἄδρεπτον
ἔστω, μηδ' Ἀφροδίτας
εὐνάτωρ βροτολοιγὸς Ἄρης κέρσειεν ἄωτον. 665
καὶ γεραροῖσι πρεσβυτοδόκοι γεμόντων θυμέλαι φλεγόντων.
τὼς πόλις εὖ νέμοιτο 670
Ζῆνα μέγαν σεβόντων,
τὸν ξένιον δ' ὑπερτάτως,
ὃς πολιῷ νόμῳ αἶσαν ὀρθοῖ.
τίκτεσθαι δὲ φόρους γᾶς
ἄλλους εὐχόμεθ' ἀεὶ, 675
Ἄρτεμιν δ' ἑκάταν γυναικῶν λόχους ἐφορεύειν.
μηδέ τις ἀνδροκμὴς λοιγὸς ἐπελθέτω
τάνδε πόλιν δαΐζων, 680
ἄχορον ἀκίθαριν δακρυογόνον Ἄρη

656 — 666. = 667 — 677.
678 — 687. = 688 — 697.

βοάν τ' ἔνδημον ἐξοπλίζων.
νόσων δ' ἑσμὸς ἀπ' ἀστῶν
ἵξοι κρατὸς ἀτερπής· 685
εὐμενὴς δ' ὁ Λύκειος ἔστω πάσᾳ νεολαίᾳ.
καρποτελῆ δέ τοι Ζεὺς ἐπικραινέτω
φέρματι γᾶν πανώρῳ. 690
πρόνομα δὲ βοτὰ τῶς πολύγονα τελέθοι·
τὸ πᾶν τ' ἐκ δαιμόνων λάχοιεν.
εὔφαμον δ' ἐπὶ βωμοῖς
μοῦσαν θείατ' ἀοιδοί· 695
ἁγνῶν τ' ἐκ στομάτων φερέσθω φάμα φιλο-
φόρμιγξ.
φυλάσσοι τ' ἀτιμίας τιμὰς
τὸ δάμιον, τὸ πτόλιν κρατύνει,
προμαθεὺς εὐκοινόμητις ἀρχά· 700
ξένοισί τ' εὐξυμβόλους,
πρὶν ἐξοπλίζειν Ἄρη,
δίκας ἄτερ πημάτων διδοῖεν.
θεοὺς δ', οἳ γᾶν ἔχουσιν, ἀεὶ
τίοιεν ἐγχωρίους πατρῴαις 705
δαφνηφόροισι βουθύτοισι τιμαῖς.
τὸ γὰρ τεκόντων σέβας
τρίτον τόδ' ἐν θεσμίοις
Δίκας γέγραπται μεγιστοτίμου.

ΔΑ. εὐχὰς μὲν αἰνῶ τάσδε σώφρονας, φίλαι· 710
ὑμεῖς δὲ μὴ τρέσητ' ἀκούσασαι πατρὸς
ἀπροσδοκήτους τούσδε καὶ νέους λόγους.
ἱκεταδόκου γὰρ τῆσδ' ἀπὸ σκοπῆς ὁρῶ
τὸ πλοῖον. εὔσημον γὰρ οὔ με λανθάνει·
στολμοί τε λαίφους καὶ παραρρύσεις νεῶς, 715
καὶ πρῷρα πρόσθεν ὄμμασι βλέπουσ' ὁδὸν,

698 — 703. = 704 — 709.

οἶακος ἰθυντῆρος ὑστάτου νεὼς
ἄγαν καλῶς κλύουσα, τὼς ἂν οὐ φίλη.
πρέπουσι δ' ἄνδρες νάϊοι μελαγχίμοις
γυίοισι λευκῶν ἐκ πεπλωμάτων ἰδεῖν, 720
καὶ τἆλλα πλοῖα πᾶσά θ' ἡ 'πικουρία
εὔπρεπτος· αὐτὴ δ' ἡγεμὼν ὑπὸ χθόνα
στείλασα λαῖφος παγκρότως ἐρέσσεται.
ἀλλ' ἡσύχως χρὴ καὶ σεσωφρονισμένως
πρὸς πρᾶγμ' ὁρώσας τῶνδε μἀμελεῖν θεῶν. 725
ἐγὼ δ' ἀρωγοὺς ξυνδίκους θ' ἥξω λαβών.
ἴσως γὰρ ἂν κῆρυξ τις ἢ πρέσβις μόλοι,
ἄγειν θέλοντες ῥυσίων ἐφάπτορες.
ἀλλ' οὐδὲν ἔσται τῶνδε· μὴ τρέσητέ νιν.
ὅμως ἄμεινον, εἰ βραδύνοιμεν βοῇ, 730
ἀλκῆς λαθέσθαι τῆσδε μηδαμῶς ποτέ.
θάρσει· χρόνῳ τοι κυρίῳ τ' ἐν ἡμέρᾳ
θεοὺς ἀτίζων τις βροτῶν δώσει δίκην.

ΧΟ. πάτερ, φοβοῦμαι, νῆες ὡς ὠκύπτεροι
ἥκουσι· μῆκος δ' οὐδὲν ἐν μέσῳ χρόνου. 735
περίφοβόν μ' ἔχει τάρβος ἐτητύμως
πολυδρόμου φυγᾶς ὄφελος εἴ τί μοι.
παροίχομαι, πάτερ, δείματι.

ΔΑ. ἐπεὶ τελεία ψῆφος Ἀργείων, τέκνα,
θάρσει, μαχοῦνται περὶ σέθεν, σάφ' οἶδ' ἐγώ. 740

ΧΟ. ἐξῶλές ἐστι μάργον Αἰγύπτου γένος
μάχης τ' ἄπληστον· καὶ λέγω πρὸς εἰδότα.
δοριπαγεῖς δ' ἔχοντες κυανώπιδας
νῆας ἔπλευσαν ὧδ' ἐπιτυχεῖ κότῳ
πολεῖ μελαγχίμῳ σὺν στρατῷ. 745

ΔΑ. πολλοὺς δέ γ' εὑρήσουσιν ἐν μεσημβρίᾳ
θάλπει βραχίον' εὖ κατερρινημένους.

734 — 738. = 741 — 745.

ΧΟ. μόνην δὲ μὴ πρόλειπε· λίσσομαι, πάτερ.
γυνὴ μονωθεῖσ' οὐδέν· οὐκ ἔνεστ' Ἄρης.
οὐλόφρονες δὲ καὶ δολιομήτιδες δυσάγνοις φρε-
σὶν, 750
κόρακες ὥστε, βωμῶν ἀλέγοντες οὐδέν.
ΔΑ. καλῶς ἂν ἡμῖν ξυμφέροι ταῦτ', ὦ τέκνα,
εἰ σοί τε καὶ θεοῖσιν ἐχθαιροίατο.
ΧΟ. οὐ μὴ τριαίνας τάσδε καὶ θεῶν σέβη 755
δείσαντες ἡμῶν χεῖρ' ἀπόσχωνται, πάτερ.
φυσίφρονες δ' ἄγαν ἀνιέρῳ μένει μεμαγωμένοι
κυνοθρασεῖς, θεῶν οὐδὲν ἐπαΐοντες.
ΔΑ. ἀλλ' ἔστι φήμη τοὺς λύκους κρείσσους κυνῶν 760
εἶναι· βύβλου δὲ καρπὸς οὐ κρατεῖ στάχυν.
ΧΟ. ὡς καὶ ματαίων ἀνοσίων τε κνωδάλων
ἔχοντας ὀργὰς χρὴ φυλάσσεσθαι κράτος.
ΔΑ. οὔτοι ταχεῖα ναυτικοῦ στρατοῦ στολὴ,
οὐδ' ὅρμος, οὐδὲ πεισμάτων σωτηρία 765
ἐς γῆν ἐνεγκεῖν, οὐδ' ἐν ἀγκυρουχίαις
θαρσοῦσι ναῶν ποιμένες παραυτίκα,
ἄλλως τε καὶ μολόντες ἀλίμενον χθόνα
ἐς νύκτ' ἀποστείχοντος ἡλίου. φιλεῖ
ὠδῖνα τίκτειν νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ. 770
οὕτω γένοιτ' ἂν οὐδ' ἂν ἔκβασις στρατοῦ
καλὴ, πρὶν ὅρμῳ ναῦν θρασυνθῆναι. σὺ δὲ
φρόνει μὲν ὡς ταρβοῦσα μἀμελεῖν θεῶν,
πράξασ' ἀρωγήν· ἄγγελον δ' οὐ μέμψεται
πόλις γέρονθ', ἡβῶντα δ' εὐγλώσσῳ φρενί. 775
ΧΟ. ἰὼ γᾶ βοῦνι, πάνδικον σέβας,
τί πεισόμεσθα; ποῖ φύγωμεν Ἀπίας
χθονὸς, κελαινὸν εἴ τι κεῦθός ἐστί που;

748 — 752. = 755 — 759.
776 — 783. = 784 — 791.

γειτονέω

μέλας γενοίμαν καπνὸς νέφεσι γειτονῶν Διός· 780
τὸ πᾶν δ' ἄφαντος ἁμ πνοαῖς διψὰς ὡς κόνις ἄτερθε
πτερύγων ὀροίμαν.
ἄθικτον δ' οὐκέτ' ἂν πέλοι κέαρ,
κελαινόχρῳ δὲ πάλλεται κλυδωνίῳ. 785
πατρὸς σκοπαὶ δέ μ' εἷλον· οἶχομαι φόβῳ.
θέλοιμι δ' ἂν μορσίμου προπρὸ τυχεῖν ἐν ἀρτάναις,
πρὶν ἄνδρ' ἀπευκτὸν ὧδε χριμφθῆν χροΐ· πρόπαρ
θανούσας δ' Ἀΐδας ἀνάσσοι. 791
πόθεν δέ μοι γένοιτ' ἂν αἰθέρος θρόνος,
πρὸς ὃν κύφελλ' ὑδρηλὰ γίγνεται χιών,
ἢ λισσὰς αἰγίλιψ ἀπρόσδεικτος οἰόφρων κρεμὰς 795
γυπιὰς πέτρα, βαθὺ πτῶμα μαρτυροῦσά μοι, πρὶν
δαΐκτορος βίᾳ
κάρζας γάμου κυρῆσαι.
κυσὶν δ' ἔπειθ' ἕλωρα κἀπιχωρίοις 800
πετῆσι δεῖπνον οὐκ ἀναίνομαι πέλειν.
τῷ γὰρ θανεῖν ἐλευθεροῦμαι φιλοστόνων κακῶν·
ἐλθέτω μόρος, πρὸ κοίτας γαμηλίου τυχών, ἀλλύτας. τίν' ἂν πόρον 806
τέμνοιν γάμου λυτῆρα;
ἴυζε δ' ὀμφὰν οὐράνια
μέλη λιτανὰ θεοῖσι καὶ
τέλεα δέ μοι πῶς πελόμενά μοι 810
λύσιμα. μάχιμα δ' ἔπιδε, πάτερ,
βίαια μὴ φιλεῖς ὁρῶν
ὄμμασιν ἐνδίκοις.
σεβίζου δ' ἱκέτας σέθεν, 815

792 — 799. = 800 — 807.
808 — 816. = 817 — 824.

γαιάοχε παγκρατὲς Ζεῦ.
γένος γὰρ Αἰγύπτιον ὕβριν
δύσφορον ἀρσενογενὲς
μετά με δρόμοισι διόμενοι
φυγάδα μάταισι πολυθρόοις 820
βίαια δίζηνται λαβεῖν.
σὸν δ' ἐπίπαν ζυγὸν
ταλάντου. τί δ' ἄνευ σέθεν
θνατοῖσι τέλειόν ἐστιν;
ὁ, ὁ, ὁ, ἁ, ἁ, ἁ. 825
ὅδε μάρπτις νάϊος γάϊος.
τῶν πρὸ μάρπτι κάμνοις, ἰὸφ ὅμ
αὖθι κάκκας νο
δυῖαν βοὰν ἀμφαίνω.
ὁρῶ τάδε φροίμια πρόξενα πόνων 830
βιαίων ἐμῶν. ἰὲ ἰὲ,
βαῖνε φυγᾷ πρὸς ἀλκάν·
βλοσυρόφρονα χλιδᾷ
δύσφορα ναῖ κἀν γᾷ.
ἄναξ προτάσσου. 835

ΚΗΡΥΞ.

σοῦσθε σοῦσθ' ἐπὶ βᾶ-
ριν ὅπως ποδῶν.
ΧΟ. οὐκοῦν οὐκοῦν
τιλμοὶ τιλμοὶ καὶ στιγμοὶ,
πολυαίμων φόνιος 840
ἀποκοπὰ κρατός.
ΚΗ. σοῦσθε σοῦσθ' ὀλόμεναι ὀλόμεν' ἐπ' ἀμίδα.
ΧΟ. εἴθ' ἀνὰ πολύρυτον
ἁλμήεντα πόρον
δεσποσίῳ ξὺν ὕβρει, 845
γομφοδέτῳ τε δόρει διώλου.

αἷμον' ἵζω σ' ἐπ' ἀμίδα
ἡσυδουπία τάπιτα.
ΚΗ. κελεύω βίᾳ μεθέσθαι
ἴχαρ φρενί τ' ἄταν. 850
ΧΟ. ἰὼ ἰὸν
λεῖφ' ἕδρανα, κἰ' ἐς δόρυ,
ἀτίετ' ἀνὰ πόλιν εὐσεβῶν.
μήποτε πάλιν ἴδοιμ'
ἀλφεσίβοιον ὕδωρ, 855
ἔνθεν ἀεξόμενον
ζώφυτον αἷμα βροτοῖσι θάλλει.
ἄγειος ἐγὼ βαθυχαΐος
βαθρείας βαθρείας γέρον. 860
ΚΗ. σὺ δὲ ναῖ ναῖ
βάσει τάχα
θέλεος ἀθέλεος.
ΧΟ. βίᾳ βίᾳ τε πολλᾷ φροῦδα
βάτεαι βαθμὶ προκακοπαθῶν
ὀλόμεναι παλάμαις. 865
αἰαῖ αἰαῖ.
καὶ γὰρ δυσπαλάμως ὄλοιο
δι' ἁλίρρυτον ἅλσος,
κατὰ Σαρπηδόνιον
χῶμα πολυψάμαθον ἀλαθεὶς 870
εὐρείαις εἰν αὔραις.
ΚΗ. ἴυζε καὶ λάκαζε καὶ κάλει θεούς.
Αἰγυπτίαν γὰρ βᾶριν οὐχ ὑπερθορεῖ. 874
ἴυζε καὶ βόα πικρότερ' ἀχέων οἰζύος ὄνομ' ἔχων.
ΧΟ. οἰοῖ οἰοῖ,

866 — 875. = 876 — 884.

λύμασις ὑ πρὸ γᾶς ὑλάσκοι·
περιχαμπτὰ βρυάζεις
ὃς ἐρωτᾷς· ὁ μέγας
Νεῖλος ὑβρίζοντά σε ἀποτρέψει- 880
εν ἄϊστον ὕβριν.

ΚΗ. βαίνειν κελεύω βᾶριν εἰς ἀμφίστροφον
ὅσον τάχιστα· μηδέ τις σχολαζέτω.
ὁλκὴ γὰρ οὗτοι πλόκαμον οὐδάμ' ἅζεται.

ΧΟ. οἰοῖ, πάτερ βρέτεος ἄρος ἄτα μαλδαάγει 885
ἄραχνος ὡς βάδην.
ὄναρ ὄναρ μέλαν.
ὀτοτοτοῖ.
μᾶ Γᾶ μᾶ Γᾶ, βοᾶν 890
φοβερὸν ἀπότρεπε,
ὦ βᾶ Γᾶς παῖ Ζεῦ.

ΚΗ. οὗτοι φοβοῦμαι δαίμονας τοὺς ἐνθάδε·
οὐ γάρ μ' ἔθρεψαν, οὐδ' ἐγήρασαν τροφῇ.

ΧΟ. μαιμᾷ πέλας δίπους ὄφις, 895
ἔχιδνα δ' ὥς με τί ποτ'
ἐνδακοσάχ.
ὀτοτοτοῖ.
μᾶ Γᾶ μᾶ Γᾶ, βοᾶν
φοβερὸν ἀπότρεπε, 900
ὦ βᾶ Γᾶς παῖ Ζεῦ.

ΚΗ. εἰ μή τις ἐς ναῦν εἶσιν αἰνέσας τάδε,
λακὶς χιτῶνος ἔργον οὐ κατοικτιεῖ.

ΧΟ. ἰὼ πόλεως ἀγοὶ πρόμοι, δάμναμαι.

ΚΗ. πολλοὺς ἄνακτας, παῖδας Αἰγύπτου, τάχα 905
ὄψεσθε· θαρσεῖτ', οὐκ ἐρεῖτ' ἀναρχίαν.

885 — 894. = 895 — 903.

904 — 906. = 907 — 910.

ΧΟ. διωλόμεσθ' ἄελπτ', ἄναξ, πάσχομεν.
ΚΗ. ἕλξειν ἔοιχ' ὑμᾶς ἀποσπάσας κόμης,
ἐπεὶ οὐκ ἀκούετ' ὀξὺ τῶν ἐμῶν λόγων. 910
ΒΑ. οὗτος, τί ποιεῖς; ἐκ τίνος φρονήματος
ἀνδρῶν Πελασγῶν τήνδ' ἀτιμάζεις χθόνα;
ἀλλ' ἢ γυναικῶν ἐς πόλιν δοκεῖς μολεῖν;
κἄρβανος ὢν δ' Ἕλλησιν ἐγχλίεις ἄγαν·
καὶ πόλλ' ἁμαρτὼν οὐδὲν ὤρθωσας φρενί. 915
ΚΗ. τί δ' ἠμπλάκηται τῶνδ' ἐμοὶ δίκης ἄτερ;
ΒΑ. ξένος μὲν εἶναι πρῶτον οὐκ ἐπίστασαι.
ΚΗ. πῶς δ' οὐχί; τἄμ' ὀλωλόθ' εὑρίσκων ἄγω.
ΒΑ. ποίοισιν εἰπὼν προξένοις ἐγχωρίοις;
ΚΗ. Ἑρμῇ μεγίστῳ προξένῳ μαστηρίῳ. 920
ΒΑ. θεοῖσιν εἰπὼν τοὺς θεοὺς οὐδὲν σέβει.
ΚΗ. τοὺς ἀμφὶ Νεῖλον δαίμονας σεβίζομαι.
ΒΑ. οἱ δ' ἐνθάδ' οὐδὲν, ὡς ἐγὼ σέθεν κλύω.
ΚΗ. ἄγοιμ' ἄν, εἴ τις τάσδε μὴ 'ξαιρήσεται.
ΒΑ. κλάοις ἄν, εἰ ψαύσειας, οὐ μάλ' ἐς μακράν. 925
ΚΗ. ἤκουσα τοὔπος οὐδαμῶς φιλόξενον.
ΒΑ. οὐ γὰρ ξενοῦμαι τοὺς θεῶν συλήτορας.
ΚΗ. λέγοιμ' ἂν ἐλθὼν παισὶν Αἰγύπτου τάδε.
ΒΑ. ἀβουκόλητον τοῦτ' ἐμῷ φρονήματι.
ΚΗ. ἀλλ' ὡς ἂν εἰδὼς ἐννέπω σαφέστερον, 930
καὶ γὰρ πρέπει κήρυκ' ἀπαγγέλλειν τορῶς
ἕκαστα, πῶς φῶ πρὸς τίνος τ' ἀφαιρεθεὶς
ἥκειν γυναικῶν αὐτανέψιον στόλον;
οὗτοι δικάζει ταῦτα μαρτύρων ὕπο
Ἄρης· τὸ νεῖκος δ' οὐκ ἐν ἀργύρου λαβῇ 935
ἔλυσεν· ἀλλὰ πολλὰ γίγνεται πάρος
πεσήματ' ἀνδρῶν κἀπολακτισμοὶ βίου.
ΒΑ. τί σοι λέγειν χρὴ τοὔνομ'; ἐν χρόνῳ μαθὼν
εἴσει σύ τ' αὐτὸς χοἱ ξυνέμποροι σέθεν.

ταύτας δ' ἑκούσας μὲν κατ' εὔνοιαν φρενων 940
ἄγοις ἄν, εἴπερ εὐσεβὴς πίθοι λόγος.
τοιάδε δημόπρακτος ἐκ πόλεως μία
ψῆφος κέκρανται, μήποτ' ἐκδοῦναι βίᾳ
στόλον γυναικῶν· τῶνδ' ἐφήλωται τορῶς
γόμφος διαμπὰξ, ὡς μένειν ἀραρότως. 945
ταῦτ' οὐ πίναξίν ἐστιν ἐγγεγραμμένα
οὐδ' ἐν πτυχαῖς βίβλων κατεσφραγισμένα,
σαφῆ δ' ἀκούεις ἐξ ἐλευθεροστόμου
γλώσσης. κομίζου δ' ὡς τάχιστ' ἐξ ὀμμάτων.

ΚΗ. ἢ 'σται τάδ', ἢ δεῖ πόλεμον αἱρεῖσθαι νέον. 950
εἴη δὲ νίκη καὶ κράτη τοῖς ἄρσεσιν.

ΒΑ. ἀλλ' ἄρσενάς τοι τῆσδε γῆς οἰκήτορας
εὑρήσετ' οὐ πίνοντας ἐκ κριθῶν μέθυ.
ὑμεῖς δὲ πᾶσαι σὺν φίλαις ὀπάοσι
θράσος λαβοῦσαι στείχετ' εὐερκῆ πόλιν, 955
πύργων βαθείᾳ μηχανῇ κεκλημένην.
καὶ δώματ' ἐστὶ πολλὰ μὲν τὰ δήμια,
δεδωμάτωμαι δ' οὐδ' ἐγὼ σμικρᾷ χερί.
εὔθυμεῖν ἐστιν εὐτύκους ναίειν δόμους
πολλῶν μετ' ἄλλων· εἰ δέ τις μείζων χάρις, 960
πάρεστιν οἰκεῖν καὶ μονορρύθμους δόμους.
τούτων τὰ λῷστα καὶ τὰ θυμηδέστατα
πάρεστι, λωτίσασθε. προστάτης δ' ἐγὼ
ἀστοί τε πάντες, ὧνπερ ἥδε κραίνεται
ψῆφος. τί τῶνδε κυριωτέρους μένεις; 965

ΧΟ. ἀλλ' ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθοῖσι βρύοις,
δῖε Πελασγῶν.
πέμψον δὲ πρόφρων δεῦρ' ἡμέτερον
πατέρ' εὐθαρσῆ
Δαναὸν, πρόνοον καὶ βούλαρχον.
τοῦ γὰρ προτέρα μῆτις ὅπου χρὴ 970

δώματα ναίειν, καὶ τόπος εὔφρων.
πᾶς τις ἐπειπεῖν ψόγον ἀλλοθρόοις
εὔτυκος· εἴη δὲ τὰ λῷστα.
ξύν τ' εὐκλείᾳ καὶ ἀμηνίτῳ 975
βάξει λαῶν ἐν χώρῳ
τάσσεσθε, φίλαι δμωΐδες, οὕτως
ὡς ἐφ' ἑκάστῃ διεκλήρωσεν
Δαναὸς θεραποντίδα φερνήν.
ΔΑ. ὦ παῖδες, Ἀργείοισιν εὔχεσθαι χρεὼν, 980
θύειν τε λείβειν θ', ὡς θεοῖς Ὀλυμπίοις,
σπονδὰς, ἐπεὶ σωτῆρες οὐ διχορρόπως.
καί μου τὰ μὲν πραχθέντα πρὸς τοὺς ἐκτενεῖς
φίλους πικρῶς ἤκουσαν αὐτανεψίους·
ἐμοῦ δ' ὀπαδοὺς τούσδε καὶ δορυσσόους 985
ἔταξαν, ὡς ἔχοιμι τίμιον γέρας,
καὶ μήτ' ἀέλπτως δορικανεῖ μόρῳ θανὼν
λάθοιμι, χώρᾳ δ' ἄχθος ἀείζων πέλοι.
τοιῶνδε τυγχάνοντας εὐπρυμνῆ φρενὸς
χάριν σέβεσθε τιμιωτέραν ἐμοῦ. 990
καὶ ταῦτα μὲν γράψεσθε πρὸς γεγραμμένοις
πολλοῖσιν ἄλλοις σωφρονίσμασιν πατρὸς,
ἀγνῶθ' ὅμιλον ὡς ἐλέγχεσθαι χρόνῳ.
πᾶς δ' ἐν μετοίκῳ γλῶσσαν εὔτυκον φέρει
κακὴν, τό τ' εἰπεῖν εὐπετὲς μύσαγμά πως. 995
ὑμᾶς δ' ἐπαινῶ μὴ καταισχύνειν ἐμὲ,
ὥραν ἐχούσας τήνδ' ἐπίστρεπτον βροτοῖς.
τέρειν' ὀπώρα δ' εὐφύλακτος οὐδαμῶς,
[θῆρες δὲ κηραίνουσι καὶ βροτοὶ, τί μήν;
καὶ κνώδαλα πτερῶντα καὶ πεδοστιβῆ. 1000
καρπώματα στάζοντα κηρύσσει Κύπρις
κἄωρα κωλύουσαν ὡς μένειν ἐρῶ.]
καὶ παρθένων χλιδαῖσιν εὐμόρφοις ἔπι

πᾶς τις παρελθὼν ὄμματος θελκτήριον
τόξευμ' ἔπεμψεν, ἱμέρου νικώμενος. 1005
πρὸς ταῦτα μὴ πάθωμεν ὧν πολὺς πόνος,
πολὺς δὲ πόντος οὕνεκ' ἠρόθη δορὶ,
μηδ' αἶσχος ἡμῖν, ἡδονὴν δ' ἐχθροῖς ἐμοῖς
πράξωμεν. οἴκησις δὲ καὶ διπλῆ πάρα·
τὴν μὲν Πελασγὸς, τὴν δὲ καὶ πόλις διδοῖ, 1010
οἰκεῖν λατρῶν ἄτερθεν· εὐπετῆ τάδε.
μόνον φύλαξαι τάσδ' ἐπιστολὰς πατρὸς,
τὸ σωφρονεῖν τιμῶσα τοῦ βίου πλέον.

ΧΟ. τἄλλ' εὐτυχοῖμεν πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων·
ἐμῆς δ' ὀπώρας οὕνεκ' εὖ θάρσει, πάτερ. 1015
εἰ γάρ τι μὴ θεοῖς βεβούλευται νέον,
ἴχνος τὸ πρόσθεν οὐ διαστρέψω φρενός.
ἴτε μὰν ἀστυάνακτας μάκαρας θεοὺς γανάεντες
πολιούχους τε καὶ οἳ χεῦμ' Ἐρασίνου 1020
περιναίονται παλαιόν.
ὑποδέξασθε δ' ὀπαδοὶ
μέλος. αἶνος δὲ πόλιν τάνδε Πελασγῶν 1024
ἐχέτω, μηδ' ἔτι Νείλου προχοὰς σέβωμεν ὕμνοις·
ποταμοὺς δ' οἳ διὰ χώρας θελεμὸν πῶμα χέουσιν
πολύτεκνοι, λιπαροῖς χεύμασι γαίας
τόδε μειλίσσοντες οὖδας. 1030
ἐπίδοι δ' Ἄρτεμις ἁγνὰ
στόλον οἰκτιζομένα, μηδ' ὑπ' ἀνάγκας
γάμος ἔλθοι Κυθερείας· στυγερὸν πέλει τόδ' ἄθλον.
Κύπριδος δ' οὐκ ἀμελεῖ θεσμὸς ὅδ' εὔφρων.
θύναται γὰρ Διὸς ἄγχιστα σὺν Ἥρᾳ· 1036

1018 — 1025. = 1026 — 1034.
1035 — 1043. = 1044 — 1052.

τίεται δ' αἰολόμητις θεὸς ἔργοις ἐπὶ σεμνοῖς.
μετάκοινοι δὲ φίλᾳ ματρὶ πάρεισιν
Πόθος ᾧ τ' οὐδὲν ἄπαρνον τελέθει θέλκτορι Πειθοῖ. 1040
δέδοται δ' Ἁρμονίᾳ μοῖρ' Ἀφροδίτας
ψεδυραὶ τρίβοι τ' ἐρώτων.
φυγάδεσσιν δ' ἐπιπνοίας κακά τ' ἄλγη
πολέμους θ' αἱματόεντας προφοβοῦμαι. 1045
τί ποτ' εὔπλοιαν ἔπραξαν ταχυπόμποισι διωγμοῖς;
ὅ τί τοι μόρσιμόν ἐστιν, τὸ γένοιτ' ἄι.
Διὸς οὐ παρβατός ἐστιν μεγάλα φρὴν ἀπέραντος·
μετὰ πολλῶν δὲ γάμων ἅδε τελευτὰ 1050
προτεραῖν πέλοι γυναικῶν.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ.

ὁ μέγας Ζεὺς ἀπαλέξαι
γάμον Αἰγυπτογενῆ μοι.
ΗΜ. τὸ μὲν ἂν βέλτατον εἴη. 1055
ΗΜ. σὺ δὲ θέλγοις ἂν ἄθελκτον.
ΗΜ. σὺ δέ γ' οὐκ οἶσθα τὸ μέλλον.
ΗΜ. τί δὲ μέλλω φρένα Δίαν
καθορᾶν, ὄψιν ἄβυσσον;
ΗΜ. μέτριον νῦν ἔπος εὔχου. 1060
ΗΜ. τίνα καιρόν με διδάσκεις;
ΗΜ. τὰ θεῶν μηδὲν ἀγάζειν.
ΗΜ. Ζεὺς ἄναξ ἀποστεροίη γάμον δυσάνορα
δάϊον, ὅσπερ Ἰὼ 1065
πημονᾶς ἐλύσατ' εὖ χειρὶ παιωνίᾳ κατασχεθὼν,
εὐμενεῖ βίᾳ κτίσας.

1053 — 1057. = 1058 — 1062.
1063 — 1068 = 1069 — 1074.

ΗΜ. καὶ κράτος νέμοι γυναιξίν· τὸ βέλτερον κακοῦ
καὶ τὸ δίμοιρον αἰνῶ, 1071
καὶ δίκᾳ δίκας ἕπεσθαι, ξὺν εὐχαῖς ἐμαῖς λυτη-
ρίοις
μαχαναῖς θεοῦ πάρα.

V.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΦΥΛΑΞ.

ΧΟΡΟΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ ΚΗΡΥΞ.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀγαμέμνων εἰς Ἴλιον ἀπιὼν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ ὑπέσχετο, εἰ πορθήσοι τὸ Ἴλιον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας σημανεῖν διὰ τοῦ πυρσοῦ. ὅθεν σκοπὸν ἐκάθισεν ἐπὶ μισθῷ Κλυταιμνήστρα, ἵνα τηροίη τὸν πυρσόν. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν ἀπήγγειλεν, αὐτὴ δὲ τῶν πρεσβυτῶν ὄχλον μεταπέμπεται περὶ τοῦ πυρσοῦ ἐροῦσα, ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται· οἵτινες ἀκούσαντες παιανίζουσι. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ταλθύβιος παραγίνεται καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν διηγεῖται. Ἀγαμέμνων δ' ἐπὶ ἀπήνης ἔρχεται. εἵπετο δ' αὐτῷ ἑτέρα ἀπήνη, ἔνθα ἦν τὰ λάφυρα καὶ ἡ Κασάνδρα. αὐτὸς μὲν οὖν προεισέρχεται εἰς τὸν οἶκον σὺν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ, Κασάνδρα δὲ προμαντεύεται, πρὶν εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθεῖν, τὸν ἑαυτῆς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατον καὶ τὴν ἐξ Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ εἰσπηδᾷ ὡς θανουμένη, ῥίψασα τὰ στέμματα. τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ δράματος θαυμάζεται ὡς καὶ ἔκπληξιν ἔχον καὶ οἶκτον ἱκανόν. ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ σκηνῆς ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ, τὸν δὲ Κασάνδρας σιωπήσας θάνατον νεκρὰν αὐτὴν ὑπέδειξε, πεποίηκέ τε Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν ἑκάτερον διισχυριζόμενον περὶ τῆς ἀναιρέσεως ἑνὶ κεφαλαίῳ, τὴν μὲν τῇ ἀναιρέσει Ἰφιγενείας, τὸν δὲ ταῖς τοῦ πατρος Θυέστου ἐξ Ἀτρέως συμφοραῖς.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους ὀλυμπιάδι ὀγδοηκοστῇ ἕτει δευτέρῳ. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ. ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς.

Θεράπων Ἀγαμέμνονος ὁ προλογιζόμενος, οὐχὶ ὁ ὑπὸ Αἰγίσθου ταχθείς[a]).

---

a) Θεράπων — ταχθείς] Haec in codice Mediceo post inscriptonem fabulae *ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ* leguntur.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων,
φρουρᾶς ἐτείας μῆχος, ἣν κοιμώμενος
στέγαις Ἀτρειδῶν ἄγκαθεν, κυνὸς δίκην,
ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν,
καὶ τοὺς φέροντας χεῖμα καὶ θέρος βροτοῖς 5
λαμπροὺς δυνάστας, ἐμπρέποντας αἰθέρι.
[ἀστέρας, ὅταν φθίνωσιν, ἀντολάς τε τῶν].
καὶ νῦν φυλάσσω λαμπάδος τὸ σύμβολον,
αὐγὴν πυρὸς φέρουσαν ἐκ Τροίας φάτιν
ἁλώσιμόν τε βάξιν· ὧδε γὰρ κρατεῖ 10
γυναικὸς ἀνδρόβουλον ἐλπίζον κέαρ.
εὖτ' ἂν δὲ νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω
εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπουμένην,
λύζω· φόβος γὰρ ἀνθ' ὕπνου παραστατεῖ,
τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ· 15
ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ,
ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος,
κλάω τότ' οἴκου τοῦδε συμφορὰν στένων
οὐχ ὡς τὰ πρόσθ' ἄριστα διαπονουμένου.
νῦν δ' εὐτυχὴς γένοιτ' ἀπαλλαγὴ πόνων 20
εὐαγγέλου φανέντος ὀρφναίου πυρός.
ὦ χαῖρε λαμπτὴρ νυκτὸς, ἡμερήσιον
φάος πιφαύσκων καὶ χορῶν κατάστασιν

πολλῶν ἐν Ἄργει, τῆσδε συμφορᾶς χάριν.
ἰοῦ ἰοῦ. 25
Ἀγαμέμνονος γυναικὶ σημανῶ τορῶς
εὐνῆς ἐπαντείλασαν ὡς τάχος δόμοις
ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι
ἐπορθιάζειν, εἴπερ Ἰλίου πόλις
ἑάλωκεν, ὡς ὁ φρυκτὸς ἀγγέλων πρέπει· 30
αὐτός τ' ἔγωγε φροίμιον χορεύσομαι.
τὰ δεσποτῶν γὰρ εὖ πεσόντα θήσομαι
τρὶς ἓξ βαλούσης τῆσδέ μοι φρυκτωρίας.
γένοιτο δ' οὖν μολόντος εὐφιλῆ χέρα
ἄνακτος οἴκων τῇδε βαστάσαι χερί. 35
τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας
βέβηκεν· οἶκος δ' αὐτός, εἰ φθογγὴν λάβοι,
σαφέστατ' ἂν λέξειεν. ὡς ἑκὼν ἐγὼ
μαθοῦσιν αὐδῶ κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

ΧΟΡΟΣ.

δέκατον μὲν ἔτος τόδ' ἐπεὶ Πριάμου 40
μέγας ἀντίδικος,
Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων,
διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήπτρου
τιμῆς ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρείδαιν,
στόλον Ἀργείων χιλιοναύτην 45
τῆσδ' ἀπὸ χώρας
ἦραν, στρατιῶτιν ἀρωγὴν,
μέγαν ἐκ θυμοῦ κλάζοντες Ἄρη
τρόπον αἰγυπιῶν,
οἵτ' ἐκπατίοις ἄλγεσι παίδων 50
ὕπατοι λεχέων στροφοδινοῦνται
πτερύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσσόμενοι,
δεμνιοτήρη
πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες

ὕπατος δ' ἀΐων ἤ τις Ἀπόλλων 55
ἢ Πὰν ἢ Ζεὺς οἰωνόθροον
γόον ὀξυβόαν τῶνδε μετοίκων
ὑστερόποινον
πέμπει παραβᾶσιν Ἐρινύν.
οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων 60
ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει ξένιος
Ζεὺς πολυάνορος ἀμφὶ γυναικὸς
πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ
γόνατος κονίαισιν ἐρειδομένου
διακναιομένης τ' ἐν προτελείοις 65
κάμακος θήσων Δαναοῖσι
Τρωσί θ' ὁμοίως. ἔστι δ' ὅπη νῦν
ἔστι· τελεῖται δ' ἐς τὸ πεπρωμένον·
οὔθ' ὑποκάων οὔθ' ὑπολείβων
ἀπύρων ἱερῶν 70
ὀργὰς ἀτενεῖς παραθέλξει.
ἡμεῖς δ' ἀτίται σαρκὶ παλαιᾷ
τῆς τότ' ἀρωγῆς ὑπολειφθέντες
μίμνομεν ἰσχὺν
ἰσόπαιδα νέμοντες ἐπὶ σκήπτροις. 75
ὅ τε γὰρ νεαρὸς μυελὸς στέρνων
ἐντὸς ἀνάσσων
ἰσόπρεσβυς, Ἄρης δ' οὐκ ἔνι χώρᾳ,
τό θ' ὑπέργηρων φυλλάδος ἤδη
κατακαρφομένης τρίποδας μὲν ὁδοὺς 80
στείχει, παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων
ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει.
σὺ δὲ, Τυνδάρεω
θύγατερ, βασίλεια Κλυταιμνήστρα,
τί χρέος; τί νέον; τί δ' ἐπαισθομένη, 85
τίνος ἀγγελίας

πευθοῖ περίπεμπτα θυοσκεῖς;
πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων,
ὑπάτων, χθονίων,
τῶν τ' οὐρανίων τῶν τ' ἀγοραίων, 90
βωμοὶ δώροισι φλέγονται·
ἄλλη δ' ἄλλοθεν οὐρανομήκης
λαμπὰς ἀνίσχει,
φαρμασσομένη χρίματος ἁγνοῦ
μαλακαῖς ἀδόλοισι παρηγορίαις, 95
πελάνῳ μυχόθεν βασιλείῳ.
τούτων λέξαις ὅ τι καὶ δυνατὸν
καὶ θέμις αἰνεῖν,
παιών τε γενοῦ τῆσδε μερίμνης,
ἣ νῦν τοτὲ μὲν κακόφρων τελέθει, 100
τοτὲ δ' ἐκ θυσιῶν ἀγανὴ προφανεῖσ'
ἐλπὶς ἀμύνει φροντίδ' ἄπληστον
τῆς θυμοβόρου φρένα λύπης.
κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν
ἐντελέων· ἔτι γὰρ θεόθεν καταπνείει 105
πειθὼ μολπᾶν
ἀλκᾷ σύμφυτος αἰών·
ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος ἥβας
ξύμφρονε ταγώ, 110
πέμπει σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτωρ
θούριος ὄρνις Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν,
οἰωνῶν βασιλεὺς βασιλεῦσι νεῶν, ὁ κελαινὸς, ὅ
τ' ἐξόπιν ἀργᾶς, 115
φανέντες ἴκταρ μελάθρων χερὸς ἐκ δοριπάλτου
παμπρέπτοις ἐν ἕδραισι,
βοσκόμενοι λαγίναν ἐρικυμάδα φέρματι γένναν,
βλαβέντα λοισθίων δρόμων. 120

104 — 121. = 122 — 139.

αἴλινον αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
κεδνὸς δὲ στρατόμαντις ἰδὼν δύο λήμασιν ἴσους
Ἀτρεΐδας μαχίμους ἐδάη λαγοδαίτας
πομπᾶς ἀρχούς·
οὕτω δ' εἶπε τεράζων· 125
"χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος,
πάντα δὲ πύργων
κτήνη πρόσθε τὰ δημιοπληθῆ
Μοῖρα λαπάξει πρὸς τὸ βίαιον· 130
οἷον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφάσῃ προτυπὲν στόμιον μέγα Τροίας
στρατωθέν. οἴκῳ γὰρ ἐπίφθονος Ἄρτεμις ἁγνὰ
πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς 136
αὐτότοκον πρὸ λόχου μογερὰν πτάκα θυομένοισι·
στυγεῖ δὲ δεῖπνον ἀετῶν."
αἴλινον αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
ὅσσων παρ' εὐφρόνων καλα Διὸς κόρα 140
δρόσοισιν μαλερῶν τε λεόντων
πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
θηρῶν ὀβρικάλοισι
τερπνὰ ξύμβολα κράναι. 14.
ἰήιον δ' ἐπανακαλῶ Παιᾶν', ἰὴ,
μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενηΐδας αὔρας
τεύξῃ, σπευδομένα θυσίαν ἑτέραν ἄνομόν τιν',
ἄδαιτον,
νεικέων τέκτονα σύμφυτον αἰνῶν,
οὐ δεισήνορα. μίμνει γὰρ φοβερὰ παλίνορτος
οἰκονόμος δολία μνάμων μῆνις τεκνόποινος." 155
τοιάδε Κάλχας ξὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς ἀπέκλαγξε

μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις,
δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα φαίνων.
τοῖς δ' ὁμόφωνον
αἴλινον αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω. 159
Ζεὺς, ὅστις ποτ' ἐστὶν, εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον κεκλημένῳ,
τοῦτό νιν προσεννέπω.
οὐκ ἔχω προσεικάσαι πάντ' ἐπισταθμώμενος 164
πλὴν Διὸς, εἰ τὸ μάταν ἀπὸ φροντίδος ἄχθος
χρὴ βαλεῖν ἐτητύμως.
οὐδ' ὅστις πάροιθεν ἦν μέγας, παμμάχῳ θράσει βρύων,
οὐδὲ λέξεται πρὶν ὤν· 170
ὃς δ' ἔπειτ' ἔφυ, τριακτῆρος οἴχεται τυχών.
Ζῆνα δέ τις προφρόνως ἐπινίκια κλάζων
τεύξεται φρενῶν τὸ πᾶν· 175
τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδώσαντα, τὸν πάθει μάθος
θέντα κυρίως ἔχειν.
στάζει δ' ἔν θ' ὕπνῳ πρὸ καρδίας 179
μνησιπήμων πόνος· καὶ παρ' ἄκοντας ἦλθε σωφρονεῖν.
δαιμόνων δέ που χάρις
βιαίως σέλμα σεμνὸν ἡμένων.
καὶ τόθ' ἡγεμὼν ὁ πρέσβυς νεῶν Ἀχαιϊκῶν, 184
μάντιν οὔτινα ψέγων,
ἐμπαίοις τύχαισι συμπνέων,
εὖτ' ἀπλοίᾳ κεναγγεῖ βαρύνοντ' Ἀχαιϊκὸς λεὼς,
Χαλκίδος πέραν ἔχων 190
παλιρρόχθοις ἐν Αὐλίδος τόποις·

160 — 167. = 168 — 175.
176 — 183. = 184 — 191

πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι
κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι,
βροτῶν ἄλαι, νεῶν τε καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς,
παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι 196
τρίβῳ κατέξαινον ἄνθος Ἀργείων.
ἐπεὶ δὲ καὶ πικροῦ
χείματος ἄλλο μῆχαρ
βριθύτερον πρόμοισιν 200
μάντις ἔκλαγξεν προφέρων Ἄρτεμιν, ὥστε χθόνα βάκ-
τροις ἐπικρούσαντας Ἀτρείδας δάκρυ μὴ κατασχεῖν·
ἄναξ δ' ὁ πρέσβυς τότ' εἶπε φωνῶν 205
"βαρεῖα μὲν κὴρ τὸ μὴ πιθέσθαι,
βαρεῖα δ', εἰ τέκνον δαΐξω, δόμων ἄγαλμα,
μιαίνων παρθενοσφάγοισι
ῥείθροις πατρῴους χέρας πέλας βωμοῦ. 210
τί τῶνδ' ἄνευ κακῶν;
πῶς λιπόναυς γένωμαι
ξυμμαχίας ἁμαρτών;
παυσανέμου γὰρ θυσίας παρθενίου θ' αἵματος ὀρ- 215
γᾷ περιόργως ἐπιθυμεῖν θέμις. εὖ γὰρ εἴη."
ἐπεὶ δ' ἀνάγκας ἔδυ λέπαδνον
φρενὸς πνέων δυσσεβῆ τροπαίαν
ἄναγνον, ἀνίερον, τόθεν 220
τὸ παντότολμον φρονεῖν μετέγνω.
βροτοὺς θρασύνει γὰρ αἰσχρόμητις
τάλαινα παρακοπὰ
πρωτοπήμων. ἔτλα δ' οὖν

192 — 204. = 205 — 217.
218 — 227. = 228 — 237.

θυτὴρ γενέσθαι θυγατρὸς, γυναικοποίνων πολέμων ἀρωγὰν 226
καὶ προτέλεια ναῶν.
λιτὰς δὲ καὶ κληδόνας πατρῴους
παρ' οὐδὲν αἰῶνα παρθένειόν τ'
ἔθεντο φιλόμαχοι βραβῆς. 230
φράσεν δ' ἀόζοις πατὴρ μετ' εὐχὰν
δίκαν χιμαίρας ὕπερθε βωμοῦ
πέπλοισι περιπετῆ
παντὶ θυμῷ προνωπῆ.
λαβεῖν ἀέρδην, στόματός τε καλλιπρῴρου φυλακὰν κατασχεῖν 236
φθόγγον ἀραῖον οἴκοις,
βίᾳ χαλινῶν τ' ἀναύδῳ μένει.
κρόκου βαφὰς δ' ἐς πέδον χέουσα
ἔβαλλ' ἕκαστον θυτήρων ἀπ' ὄμματος βέλει φιλοίκτῳ, 240
πρέπουσά θ' ὡς ἐν γραφαῖς, προσεννέπειν
θέλουσ', ἐπεὶ πολλάκις
πατρὸς κατ' ἀνδρῶνας εὐτραπέξους
ἔμελψεν. ἁγνᾷ δ' ἀταύρωτος αὐδᾷ πατρὸς
φίλου τριτόσπονδον εὔποτμον 245
παιᾶνα φίλως ἐτίμα.
τὰ δ' ἔνθεν οὔτ' εἶδον οὔτ' ἐννέπω·
τέχναι δὲ Κάλχαντος οὐκ ἄκραντοι.
Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσιν μαθεῖν ἐπιρρέπει τὸ μέλλον. 250
⏑ ⏓ ⏑ – ⏓ ⏑ – προχαιρέτω·
ἴσον δὲ τῷ προστένειν.
τορὸν γὰρ ἥξει σύνορθρον αὐγαῖς.

238—246.=247—257.

πέλοιτο δ' οὖν τἀπὶ τούτοισιν εὔπραξις, ὡς
θέλει τόδ' ἄγχιστον Ἀπίας 256
γαίας μονόφρουρον ἕρκος.
ἥκω σεβίζων σόν, Κλυταιμνήστρα, κράτος·
δίκη γάρ ἐστι φωτὸς ἀρχηγοῦ τίειν
γυναῖκ' ἐρημωθέντος ἄρσενος θρόνου. 260
σὺ δ' εἴ τι κεδνὸν εἴτε μὴ πεπυσμένη
εὐαγγέλοισιν ἐλπίσιν θυηπολεῖς,
κλύοιμ' ἂν εὔφρων· οὐδὲ σιγώσῃ φθόνος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

εὐάγγελος μὲν, ὥσπερ ἡ παροιμία,
ἕως γένοιτο μητρὸς εὐφρόνης πάρα. 265
πεύσει δὲ χάρμα μεῖζον ἐλπίδος κλύειν·
Πριάμου γὰρ ᾑρήκασιν Ἀργεῖοι πόλιν.

ΧΟ. πῶς φῄς; πέφευγε τοῦπος ἐξ ἀπιστίας.
ΚΛ. Τροίαν Ἀχαιῶν οὖσαν· ἦ τορῶς λέγω;
ΧΟ. χαρά μ' ὑφέρπει δάκρυον ἐκκαλουμένη. 270
ΚΛ. εὖ γὰρ φρονοῦντος ὄμμα σοῦ κατηγορεῖ.
ΧΟ. ἦ γάρ τι πιστόν ἐστι τῶνδέ σοι τέκμαρ;
ΚΛ. ἔστιν· τί δ' οὐχί; μὴ δολώσαντος θεοῦ.
ΧΟ. πότερα δ' ὀνείρων φάσματ' εὐπιθῆ σέβεις;
ΚΛ. οὐ δόξαν ἂν λάβοιμι βριζούσης φρενός. 275
ΧΟ. ἀλλ' ἦ σ' ἐπίανέν τις ἄπτερος φάτις;
ΚΛ. παιδὸς νέας ὡς κάρτ' ἐμωμήσω φρένας.
ΧΟ. ποίου χρόνου δὲ καὶ πεπόρθηται πόλις;
ΚΛ. τῆς νῦν τεκούσης φῶς τόδ' εὐφρόνης λέγω
ΧΟ. καὶ τίς τόδ' ἐξίκοιτ' ἂν ἀγγέλλων τάχος; 280
ΚΛ. Ἥφαιστος Ἴδης λαμπρὸν ἐκπέμπων σέλας.
φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ' ἀγγάρου πυρὸς
ἔπεμπεν· Ἴδη μὲν πρὸς Ἑρμαῖον λέπας
Λήμνου· μέγαν δὲ παυὸν ἐκ νήσου τρίτον
Ἀθῷον αἶπος Ζηνὸς ἐξεδέξατο, 285

ὑπερτελής τε, πόντον ὥστε νωτίσαι,
ἰσχὺς πορευτοῦ λαμπάδος πρὸς ἡδονὴν
πεύκη τὸ χρυσοφεγγὲς, ὥς τις ἥλιος,
σέλας παραγγείλασα Μακίστου σκοπαῖς·
ὁ δ' οὔτι μέλλων οὐδ' ἀφρασμόνως ὕπνῳ 290
νικώμενος παρῆκεν ἀγγέλου μέρος·
ἑκὰς δὲ φρυκτοῦ φῶς ἐπ' Εὐρίπου ῥοὰς
Μεσσαπίου φύλαξι σημαίνει μολόν.
οἱ δ' ἀντέλαμψαν καὶ παρήγγειλαν πρόσω
γραίας ἐρείκης θωμὸν ἅψαντες πυρί. 295
σθένουσα λαμπὰς δ' οὐδέπω μαυρουμένη,
ὑπερθοροῦσα πεδίον Ἀσωποῦ, δίκην
φαιδρᾶς σελήνης, πρὸς Κιθαιρῶνος λέπας
ἤγειρεν ἄλλην ἐκδοχὴν πομποῦ πυρός.
φάος δὲ τηλέπομπον οὐκ ἠναίνετο 300
φρουρὰ προσαιθρίζουσα πόμπιμον φλόγα·
λίμνην δ' ὑπὲρ Γοργῶπιν ἔσκηψεν φάος·
ὄρος τ' ἐπ' Αἰγίπλαγκτον ἐξικνούμενον
ὤτρυνε θεσμὸν μὴ ῥαχίζεσθαι πυρός.
πέμπουσι δ' ἀνδαίοντες ἀφθόνῳ μένει 305
φλογὸς μέγαν πώγωνα, καὶ Σαρωνικοῦ
πορθμοῦ κάτοπτον πρῶν' ὑπερβάλλειν πρόσω
φλέγουσαν· εἶτ' ἔσκηψεν, ἧς τ' ἀφίκετο
Ἀραχναῖον αἶπος, ἀστυγείτονας σκοπάς·
κἄπειτ' Ἀτρειδῶν ἐς τόδε σκήπτει στέγος 310
φάος τόδ' οὐκ ἄπαπτον Ἰδαίου πυρός.
τοιοίδε τοί μοι λαμπαδηφόρων νόμοι,
ἄλλος παρ' ἄλλου διαδοχαῖς πληρούμενοι·
νικᾷ δ' ὁ πρῶτος καὶ τελευταῖος δραμών.
τέκμαρ τοιοῦτο σύμβολόν τε σοὶ λέγω 315
ἀνδρὸς παραγγείλαντος ἐκ Τροίας ἐμοί.

ΧΟ. θεοῖς μὲν αὖθις, ὦ γύναι, προσεύξομαι.

λόγους δ' ἀκοῦσαι τούσδε κἀποθαυμάσαι
διανεκῶς θέλοιμ' ἄν, οὓς λέγεις, πάλιν.
ΚΛ. Τροίαν Ἀχαιοὶ τῇδ' ἔχουσ' ἐν ἡμέρᾳ. 320
οἶμαι βοὴν ἄμικτον ἐν πόλει πρέπειν.
ὄξος τ' ἄλειφά τ' ἐγχέας ταὐτῷ κύτει
διχοστατοῦντ' ἄν, οὐ φίλω, προσεννέποις.
καὶ τῶν ἁλόντων καὶ κρατησάντων δίχα
φθογγὰς ἀκούειν ἔστι συμφορᾶς διπλῆς. 325
οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ σώμασιν πεπτωκότες
ἀνδρῶν κασιγνήτων τε καὶ φυταλμίων
παῖδες γερόντων οὐκέτ' ἐξ ἐλευθέρου
δέρης ἀποιμώζουσι φιλτάτων μόρον·
τοὺς δ' αὖτε νυκτίπλαγκτος ἐκ μάχης πόνος 330
νήστεις πρὸς ἀρίστοισιν ὧν ἔχει πόλις
τάσσει, πρὸς οὐδὲν ἐν μέρει τεκμήριον·
ἀλλ' ὡς ἕκαστος ἔσπασεν τύχης πάλον,
ἐν αἰχμαλώτοις Τρωϊκοῖς οἰκήμασιν
ναίουσιν ἤδη, τῶν ὑπαιθρίων πάγων 335
δρόσων τ' ἀπαλλαγέντες, ὡς δὲ δαίμονες
ἀφύλακτον εὐδήσουσι πᾶσαν εὐφρόνην.
εἰ δ' εὖ σέβουσι τοὺς πολισσούχους θεοὺς
τοὺς τῆς ἁλούσης γῆς θεῶν θ' ἱδρύματα,
οὔ τἂν ἑλόντες αὖθις ἀνθαλοῖεν ἄν. 340
ἔρως δὲ μή τις πρότερον ἐμπίπτοι στρατῷ
πορθεῖν ἃ μὴ χρή, κέρδεσιν νικωμένους.
δεῖ γὰρ πρὸς οἴκους νοστίμου σωτηρίας
κάμψαι διαύλου θάτερον κῶλον πάλιν·
θεοῖς δ' ἀναμπλάκητος εἰ μόλοι στρατὸς, 345
ἐγρηγορὸς τὸ πῆμα τῶν ὀλωλότων
γένοιτ' ἄν, εἰ πρόσπαια μὴ τύχοι κακά.
τοιαῦτά τοι γυναικὸς ἐξ ἐμοῦ κλύεις·
τὸ δ' εὖ κρατοίη, μὴ διχορρόπως ἰδεῖν.

πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τήνδ' ὄνησιν εἰλόμην. 350
ΧΟ. γύναι, κατ' ἄνδρα σώφρον' εὐφρόνως λέγεις.
ἐγὼ δ' ἀκούσας πιστά σου τεκμήρια
θεοὺς προσειπεῖν εὖ παρασκευάζομαι.
χάρις γὰρ οὐκ ἄτιμος εἴργασται πόνων.
ὦ Ζεῦ βασιλεῦ καὶ νὺξ φιλία 355
μεγάλων κόσμων κτεάτειρα,
ἥτ' ἐπὶ Τροίας πύργοις ἔβαλες
στεγανὸν δίκτυον, ὡς μήτε μέγαν
μήτ' οὖν νεαρῶν τιν' ὑπερτελέσαι
μέγα δουλείας 360
γάγγαμον ἄτης παναλώτου.
Δία τοι ξένιον μέγαν αἰδοῦμαι
τὸν τάδε πράξαντ' ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ
τείνοντα πάλαι τόξον, ὅπως ἂν
μήτε πρὸ καιροῦ μήθ' ὑπὲρ ἄστρων 365
βέλος ἠλίθιον σκήψειεν.
Διὸς πλαγὰν ἔχουσιν εἰπεῖν,
πάρεστι τοῦτό γ' ἐξιχνεῦσαι.
ἔπραξαν ὡς ἔκρανεν. οὐκ ἔφα τις
θεοὺς βροτῶν ἀξιοῦσθαι μέλειν 370
ὅσοις ἀθίκτων χάρις
πατοῖθ'· ὁ δ' οὐκ εὐσεβής.
πέφανται δ' ἐκγόνους
ἀτολμήτων Ἄρη 375
πνεόντων μεῖζον ἢ δικαίως,
φλεόντων δωμάτων ὑπέρφευ
ὑπὲρ τὸ βέλτιστον. ἔστω δ' ἀπήμαντον, ὥστ' ἀπαρκεῖν
εὖ προπίδων λαχόντα. 380
οὐ γὰρ ἔστιν ἔπαλξις

367 — 384. = 385 — 402.

πλούτου πρὸς κόρον ἀνδρὶ
λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμὸν εἰς ἀφάνειαν.
βιᾶται δ' ἁ τάλαινα πειθὼ, 385
προβουλόπαις ἄφερτος ἄτας.
ἄκος δὲ πᾶν μάταιον. οὐκ ἐκρύφθη,
πρέπει δὲ, φῶς αἰνολαμπὲς, σίνος·
κακοῦ δὲ χαλκοῦ τρόπον 390
τρίβῳ τε καὶ προσβολαῖς
μελαμπαγὴς πέλει
δικαιωθεὶς, ἐπεὶ
διώκει παῖς ποτανὸν ὄρνιν,
πόλει πρόστριμμ' ἄφερτον ἐνθείς. 395
λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν· τὸν δ' ἐπί-
στροφον τῶνδε
φῶτ' ἄδικον καθαιρεῖ.
οἷος καὶ Πάρις ἐλθὼν
ἐς δόμον τὸν Ἀτρειδᾶν 400
ἤσχυνε ξενίαν τράπεζαν κλοπαῖσι γυναικός.
λιποῦσα δ' ἀστοῖσιν ἀσπίστορας
κλόνους λογχίμους τε καὶ ναυβάτας ὁπλισμους,
ἄγουσά τ' ἀντίφερνον Ἰλίῳ φθορὰν 406
βέβακεν ῥίμφα διὰ πυλᾶν
ἄτλατα τλᾶσα· πολλὰ δ' ἔστενον
τότ' ἐννέποντες δόμων προφῆται·
ἰὼ ἰὼ δῶμα δῶμα καὶ πρόμοι, 410
ἰὼ λέχος καὶ στίβοι φιλάνορες.
πάρεστι σιγας ἀτίμως ἀλοιδόρως
ᾳστους αφημένων ἰδεῖν.
πόθῳ δ' ὑπερποντίας
φάσμα δόξει δόμων ἀνάσσειν. 415
εὐμόρφων δὲ κολοσσῶν

403 — 419. = 420 — 436.

ἔχθεται χάρις ἀνδρί·
ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις ἔρρει πᾶσ' Ἀφροδίτα.
ὀνειρόφαντοι δὲ πενθήμονες 420
πάρεισιν δόκαι φέρουσαι χάριν ματαίαν.
μάταν γὰρ, εὖτ' ἂν ἐσθλά τις δοκῶν ὁρᾷ,
παραλλάξασα διὰ χερῶν,
βέβακεν ὄψις οὐ μεθύστερον 425
πτεροῖς ὀπαδοῦσ' ὕπνου κελεύθοις.
τὰ μὲν κατ' οἴκους ἐφ' ἑστίας ἄχη
τάδ' ἐστὶ καὶ τῶνδ' ὑπερβατώτερα.
τὸ πᾶν δ' ἀφ' Ἑλλανίδος γᾶς συνορμένοις
πένθεια τλησικάρδιος 430
δόμων ἑκάστου πρέπει.
πολλὰ γοῦν θιγγάνει πρὸς ἦπαρ·
οὓς μὲν γάρ τις ἔπεμψεν
οἶδεν, ἀντὶ δὲ φωτῶν 434
τεύχη καὶ σποδὸς εἰς ἑκάστου δόμους ἀφικνεῖται.
ὁ χρυσαμοιβὸς δ' Ἄρης σωμάτων 437
καὶ ταλαντοῦχος ἐν μάχῃ δορὸς
πυρωθὲν ἐξ Ἰλίου 440
φίλοισι πέμπει βραχὺ
ψῆγμα δυσδάκρυτον ἀντήνορος σποδοῦ γεμίζων
λέβητας εὐθέτους.
στένουσι δ' εὖ λέγοντες ἄνδρα τὸν μὲν ὡς 445
μάχης ἴδρις, τὸν δ' ἐν φοναῖς καλῶς πεσόντ'
ἀλλοτρίας διαὶ γυναικός. τάδε σιγά τις βαῦ-
ζει. φθονερὸν δ' ὑπ' ἄλγος ἕρπει προδίκοις
Ἀτρείδαις. 451
οἱ δ' αὐτοῦ περὶ τεῖχος
θήκας Ἰλιάδος γᾶς
εὔμορφοι κατέχουσιν· ἐχθρὰ δ' ἔχοντας ἔκρυψεν.

437 — 455. = 456 — 474.

βαρεῖα δ' ἀστῶν φάτις ξὺν κότῳ· 456
δημοκράντου δ' ἀρᾶς τίνει χρέος.
μένει δ' ἀκοῦσαί τί μου
μέριμνα νυκτηρεφές. 460
τῶν πολυκτόνων γὰρ οὐκ ἄσκοποι θεοί. κελαι-
ναὶ δ' Ἐρινύες χρόνῳ
τυχηρὸν ὄντ' ἄνευ δίκας παλιντυχεῖ
τριβᾷ βίου τιθεῖσ' ἀμαυρόν, ἐν δ' ἀΐ- 465
στοις τελέθοντος οὔτις ἀλκά· τὸ δ' ὑπερκόπως
κλύειν
εὖ βαρύ· βάλλεται γὰρ ὄσσοις Διόθεν κεραυνός.
κρίνω δ' ἄφθονον ὄλβον. 471
μήτ' εἴην πτολιπόρθης
μήτ' οὖν αὐτὸς ἁλοὺς ὑπ' ἄλλων βίον κατίδοιμι.
πυρὸς δ' ὑπ' εὐαγγέλου 475
πόλιν διήκει θοὰ
βάξις· εἰ δ' ἐτήτυμος,
τίς οἶδεν, ἢ τοι θεῖόν ἐστι μὴ ψύθος.
τίς ὧδε παιδνὸς ἢ φρενῶν κεκομμένος,
φλογὸς παραγγέλμασιν 480
νέοις πυρωθέντα καρδίαν ἔπειτ'
ἀλλαγᾷ λόγου καμεῖν;
γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει
πρὸ τοῦ φανέντος χάριν ξυναινέσαι.
πιθανὸς ἄγαν ὁ θῆλυς ὅρος ἐπινέμεται 485
ταχύπορος· ἀλλὰ ταχύμορον
γυναικογήρυτον ὄλλυται κλέος.

ΚΛ. τάχ' εἰσόμεσθα λαμπάδων φαεσφόρων
φρυκτωριῶν τε καὶ πυρὸς παραλλαγὰς, 490
εἴτ' οὖν ἀληθεῖς εἴτ' ὀνειράτων δίκην
τερπνὸν τόδ' ἐλθὸν φῶς ἐφήλωσεν φρένας.
κήρυκ' ἀπ' ἀκτῆς τόνδ' ὁρῶ κατάσκιον

κλάδοις ἐλάας· μαρτυρεῖ δέ μοι κάσις
πηλοῦ ξύνουρος διψία κόνις τάδε, 495
ὡς οὔτ' ἄναυδος οὔτε σοι θαίων φλόγα
ὕλης ὀρείας σημανεῖ καπνῷ πυρὸς,
ἀλλ' ἢ τὸ χαίρειν μᾶλλον ἐκβάξει λέγων·
τὸν ἀντίον δὲ τοῖσδ' ἀποστέργω λόγον·
εὖ γὰρ πρὸς εὖ φανεῖσι προσθήκη πέλοι. 500

ΧΟ. ὅστις τάδ' ἄλλως τῇδ' ἐπεύχεται πόλει,
αὐτὸς φρενῶν καρποῖτο τὴν ἁμαρτίαν.

ΚΗΡΥΞ.

ἰὼ πατρῷον οὖδας Ἀργείας χθονὸς,
δεκάτου σε φέγγει τῷδ' ἀφικόμην ἔτους,
πολλῶν ῥαγεισῶν ἐλπίδων μιᾶς τυχών. 505
οὐ γάρ ποτ' ηὔχουν τῇδ' ἐν Ἀργείᾳ χθονὶ
θανὼν μεθέξειν φιλτάτου τάφου μέρος.
νῦν χαῖρε μὲν χθὼν, χαῖρε δ' ἡλίου φάος,
ὕπατός τε χώρας Ζεὺς, ὁ Πύθιός τ' ἄναξ,
τόξοις ἰάπτων μηκέτ' εἰς ἡμᾶς βέλη· 510
ἅλις παρὰ Σκάμανδρον ἦσθ' ἀνάρσιος·
νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἴσθι καὶ παιώνιος,
ἄναξ Ἄπολλον. τούς τ' ἀγωνίους θεοὺς
πάντας προσαυδῶ, τόν τ' ἐμὸν τιμάορον
Ἑρμῆν, φίλον κήρυκα, κηρύκων σέβας, 515
ἥρως τε τοὺς πέμψαντας, εὐμενεῖς πάλιν
στρατὸν δέχεσθαι τὸν λελειμμένον δορός.
ἰὼ μέλαθρα βασιλέων, φίλαι στέγαι,
σεμνοί τε θᾶκοι, δαίμονές τ' ἀντήλιοι,
εἴ που πάλαι, φαιδροῖσι καὶ νῦν ὄμμασι 520
δέξασθε κόσμῳ βασιλέα πολλῷ χρόνῳ.
ἥκει γὰρ ὑμῖν φῶς ἐν εὐφρόνῃ φέρων
καὶ τοῖσδ' ἅπασι κοινὸν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
ἀλλ' εὖ νιν ἀσπάσασθε, καὶ γὰρ οὖν πρέπει,

Τροίαν κατασκάψαντα τοῦ δικηφόρου 525
Διὸς μακέλλῃ, τῇ κατείργασται πέδον.
βωμοὶ δ' ἄϊστοι καὶ θεῶν ἱδρύματα,
καὶ σπέρμα πάσης ἐξαπόλλυται χθονός.
τοιόνδε Τροίᾳ περιβαλὼν ζευκτήριον
ἄναξ Ἀτρείδης πρέσβυς εὐδαίμων ἀνὴρ 530
ἥκει, τίεσθαι δ' ἀξιώτατος βροτῶν
τῶν νῦν· Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις
ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον.
ὀφλὼν γὰρ ἁρπαγῆς τε καὶ κλοπῆς δίκην
τοῦ ῥυσίου θ' ἥμαρτε καὶ πανώλεθρον 535
αὐτόχθονον πατρῷον ἔθρισεν δόμον.
διπλᾶ δ' ἔτισαν Πριαμίδαι θἀμάρτια.
ΧΟ. κῆρυξ Ἀχαιῶν χαῖρε τῶν ἀπὸ στρατοῦ.
ΚΗ. χαίρω τι· τεθνάναι δ' οὐκέτ' ἀντερῶ θεοῖς.
ΧΟ. ἔρως πατρῴας τῆσδε γῆς σ' ἐγύμνασεν. 540
ΚΗ. ὥστ' ἐνδακρύειν γ' ὄμμασιν χαρᾶς ὕπο.
ΧΟ. τερπνῆς ἄρ' ἧτε τῆσδ' ἐπήβολοι νόσου.
ΚΗ. πῶς δή; διδαχθεὶς τοῦδε δεσπόσω λόγου.
ΧΟ. τῶν ἀντερώντων ἱμέρῳ πεπληγμένοι.
ΚΗ. ποθεῖν ποθοῦντα τήνδε γῆν στρατὸν λέγεις. 545
ΧΟ. ὡς πόλλ' ἀμαυρᾶς ἐκ φρενός μ' ἀναστένειν.
ΚΗ. πόθεν τὸ δύσφρον τοῦτ' ἐπῆν στύγος στρατῷ;
ΧΟ. πάλαι τὸ σιγᾶν φάρμακον βλάβης ἔχω.
ΚΗ. καὶ πῶς; ἀπόντων κοιράνων ἔτρεις τινάς;
ΧΟ. ὡς νῦν τὸ σὸν δὴ καὶ θανεῖν πολλὴ χάρις. 550
ΚΗ. εὖ γὰρ πέπρακται. ταῦτα δ' ἐν πολλῷ χρόνῳ
τὰ μέν τις ἂν λέξειεν εὐπετῶς ἔχειν,
τὰ δ' αὖτε κἀπίμομφα. τίς δὲ πλὴν θεῶν
ἅπαντ' ἀπήμων τὸν δι' αἰῶνος χρόνον;
μόχθους γὰρ εἰ λέγοιμι καὶ δυσαυλίας, 555
σπαρνὰς παρήξεις καὶ κακοστρώτους, τί δ' οὐ

στένοντες, οὐ λαχόντες ἤματος μέρος;
τὰ δ' αὖτε χέρσῳ καὶ προσῆν πλέον στύγος·
εὐναὶ γὰρ ἦσαν δαΐων πρὸς τείχεσιν.
ἐξ οὐρανοῦ δὲ κἀπὸ γῆς λειμώνιαι 560
δρόσοι κατεψάκαζον, ἔμπεδον σίνος
ἐσθημάτων τιθέντες ἔνθηρον τρίχα.
χειμῶνα δ' εἰ λέγοι τις οἰωνοκτόνον,
οἷον παρεῖχ' ἄφερτον Ἰδαία χιών,
ἢ θάλπος, εὖτε πόντος ἐν μεσημβριναῖς 565
κοίταις ἀκύμων νηνέμοις εὕδοι πεσών·
τί ταῦτα πενθεῖν δεῖ; παροίχεται πόνος·
παροίχεται δὲ, τοῖσι μὲν τεθνηκόσιν
τὸ μήποτ' αὖθις μηδ' ἀναστῆναι μέλειν.
τί τοὺς ἀναλωθέντας ἐν ψήφῳ λέγειν, 570
τὸν ζῶντα δ' ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου;
καὶ πολλὰ χαίρειν συμφορὰς καταξιῶ.
ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖσιν Ἀργείων στρατοῦ
νικᾷ τὸ κέρδος, πῆμα δ' οὐκ ἀντιρρέπει.
ὡς κομπάσαι τῷδ' εἰκὸς ἡλίου φάει 575
ὑπὲρ θαλάσσης καὶ χθονὸς ποτωμένοις·
"Τροίαν ἑλόντες δήποτ' Ἀργείων στόλος
θεοῖς λάφυρα ταῦτα τοῖς καθ' Ἑλλάδα
δόμοις ἐπασσάλευσαν ἀρχαῖον γάνος."
τοιαῦτα χρὴ κλύοντας εὐλογεῖν πόλιν 580
καὶ τοὺς στρατηγοὺς· καὶ χάρις τιμήσεται
Διὸς τόδ' ἐκπράξασα. πάντ' ἔχεις λόγον.

ΧΟ. νικώμενος λόγοισιν οὐκ ἀναίνομαι.
ἀεὶ γὰρ ἡβᾷ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν.
δόμοις δὲ ταῦτα καὶ Κλυταιμνήστρᾳ μέλειν 585
εἰκὸς μάλιστα, σὺν δὲ πλουτίζειν ἐμέ.

ΚΛ. ἀνωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὕπο,
ὅτ' ἦλθ' ὁ πρῶτος νύχιος ἄγγελος πυρὸς,

φράζων ἅλωσιν Ἰλίου τ' ἀνάστασιν.
καί τίς μ' ἐνίπτων εἶπε, "φρυκτωρῶν δία 590
πεισθεῖσα Τροίαν νῦν πεπορθῆσθαι δοκεῖς;
ἦ κάρτα πρὸς γυναικὸς αἱρεσθαι κέαρ."
λόγοις τοιούτοις πλαγκτὸς οὖσ' ἐφαινόμην.
ὅμως δ' ἔθυον, καὶ γυναικείῳ νόμῳ
ὀλολυγμὸν ἄλλος ἄλλοθεν κατὰ πτόλιν 595
ἔλασκον εὐφημοῦντες ἐν θεῶν ἕδραις
θυηφάγον κοιμῶντες εὐώδη φλόγα.
καὶ νῦν τὰ μάσσω μὲν τί δεῖ σ' ἐμοὶ λέγειν;
ἄνακτος αὐτοῦ πάντα πεύσομαι λόγον.
ὅπως δ' ἄριστα τὸν ἐμὸν αἰδοῖον πόσιν 600
σπεύσω πάλιν μολόντα δέξασθαι. τί γὰρ
γυναικὶ τούτου φέγγος ἥδιον δρακεῖν,
ἀπὸ στρατείας ἀνδρὶ σώσαντος θεοῦ
πύλας ἀνοῖξαι; ταῦτ' ἀπάγγειλον πόσει·
ἥκειν ὅπως τάχιστ' ἐράσμιον πόλει· 605
γυναῖκα πιστὴν δ' ἐν δόμοις εὕροι μολὼν
οἵανπερ οὖν ἔλειπε, δωμάτων κύνα
ἐσθλὴν ἐκείνῳ, πολεμίαν τοῖς δύσφροσιν,
καὶ τἄλλ' ὁμοίαν πάντα, σημαντήριον
οὐδὲν διαφθείρασαν ἐν μήκει χρόνου. 610
οὐδ' οἶδα τέρψιν οὐδ' ἐπίψογον φάτιν
ἄλλου πρὸς ἀνδρὸς μᾶλλον ἢ χαλκοῦ βαφάς.

ΚΗ. τοιόσδ' ὁ κόμπος τῆς ἀληθείας γέμων
οὐκ αἰσχρὸς ὡς γυναικὶ γενναίᾳ λακεῖν.

ΧΟ. αὕτη μὲν οὕτως εἶπε μανθάνοντί σοι 615
τοροῖσιν ἑρμηνεῦσιν εὐπρεπῶς λόγον.
σὺ δ' εἰπὲ, κῆρυξ, Μενέλεων δὲ πεύθομαι,
εἰ νόστιμός τε καὶ σεσωσμένος πάλιν
ἥξει σὺν ὑμῖν, τῆσδε γῆς φίλον κράτος.

ΚΗ. οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῆ καλὰ 620

ἐς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον.
ΧΟ. πῶς δῆτ' ἂν εἰπὼν κεδνὰ τἀληθῆ τύχοις;
σχισθέντα δ' οὐκ εὔκρυπτα γίγνεται τάδε.
ΚΗ. ἀνὴρ ἄφαντος ἐξ Ἀχαιϊκοῦ στρατοῦ,
αὐτός τε καὶ τὸ πλοῖον. οὐ ψευδῆ λέγω. 625
ΧΟ. πότερον ἀναχθεὶς ἐμφανῶς ἐξ Ἰλίου,
ἢ χεῖμα, κοινὸν ἄχθος, ἥρπασε στρατοῦ;
ΚΗ. ἔκυρσας ὥστε τοξότης ἄκρος σκοποῦ·
μακρὸν δὲ πῆμα συντόμως ἐφημίσω.
ΧΟ. πότερα γὰρ αὐτοῦ ζῶντος ἢ τεθνηκότος 630
φάτις πρὸς ἄλλων ναυτίλων ἐκλῄξετο;
ΚΗ. οὐκ οἶδεν οὐδεὶς ὥστ' ἀπαγγεῖλαι τορῶς,
πλὴν τοῦ τρέφοντος Ἡλίου χθονὸς φύσιν.
ΧΟ. πῶς γὰρ λέγεις χειμῶνα ναυτικῷ στρατῷ
ἐλθεῖν τελευτῆσαί τε δαιμόνων κότῳ; 635
ΚΗ. εὔφημον ἦμαρ οὐ πρέπει κακαγγέλῳ·
γλώσσῃ μιαίνειν· χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν.
ὅταν δ' ἀπευκτὰ πήματ' ἄγγελος πόλει
στυγνῷ προσώπῳ πτωσίμου στρατοῦ φέρῃ,
πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν, 640
πολλοὺς δὲ πολλῶν ἐξαγισθέντας δόμων
ἄνδρας διπλῇ μάστιγι, τὴν Ἄρης φιλεῖ,
δίλογχον ἄτην, φοινίαν ξυνωρίδα·
τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένον
πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων. 645
σωτηρίων δὲ πραγμάτων εὐάγγελον
ἥκοντα πρὸς χαίρουσαν εὐεστοῖ πόλιν,
πῶς κεδνὰ τοῖς κακοῖσι συμμίξω, λέγων
χειμῶν' Ἀχαιῶν οὐκ ἀμήνιτον θεοῖς;
ξυνώμοσαν γάρ, ὄντες ἔχθιστοι τὸ πρίν, 650
πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην
φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν.

ἐν νυκτὶ δυσκύμαντα δ' ὠρώρει κακά.
ναῦς γὰρ πρὸς ἀλλήλαισι Θρῄκιαι πνοαὶ
ἤρεικον· αἱ δὲ κεροτυπούμεναι βίᾳ 655
χειμῶνι τυφῶ σὺν ζάλῃ τ' ὀμβρυκτύπῳ,
ᾤχοντ' ἄφαντοι, ποιμένος κακοῦ στρόβῳ.
ἐπεὶ δ' ἀνῆλθε λαμπρὸν ἡλίου φάος,
ὁρῶμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς
ἀνδρῶν Ἀχαιῶν ναυτικοῖς τ' ἐρειπίοις. 660
ἡμᾶς γε μὲν δὴ ναῦν τ' ἀκήρατον σκάφος
ἤτοι τις ἐξέκλεψεν ἢ 'ξῃτήσατο
θεός τις, οὐκ ἄνθρωπος, οἴακος θιγών.
τύχη δὲ σωτὴρ ναυστολοῦσ' ἐφέζετο,
ὡς μήτ' ἐν ὅρμῳ κύματος ζάλην ἔχειν 665
μήτ' ἐξοκεῖλαι πρὸς κραταίλεων χθόνα.
ἔπειτα δ' ᾄδην πόντιον πεφευγότες,
λευκὸν κατ' ἦμαρ, οὐ πεποιθότες τύχῃ,
ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος,
στρατοῦ καμόντος καὶ κακῶς σποδουμένου. 670
καὶ νῦν ἐκείνων εἴ τις ἐστὶν ἐμπνέων,
λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ὀλωλότας, τί μή;
ἡμεῖς τ' ἐκείνους ταῦτ' ἔχειν δοξάζομεν.
γένοιτο δ' ὡς ἄριστα. Μενέλεων γὰρ οὖν
πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προσδόκα μολεῖν. 675
εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ
χλωρόν τε καὶ βλέποντα, μηχαναῖς Διός,
οὔπω θέλοντος ἐξαναλῶσαι γένος,
ἐλπίς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἥξειν πάλιν.
τοσαῦτ' ἀκούσας ἴσθι τἀληθῆ κλύων. 680

ΧΟ. τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧδ' ἐς τὸ πᾶν ἐτητύμως —
μή τις ὅντιν' οὐχ ὁρῶμεν προνοίαισι τοῦ πεπρω-
μένου

681 — 698. = 699 — 716.

γλῶσσαν ἐν τύχᾳ νέμων; — 685
τὰν δορίγαμβρον ἀμφινεικῆ θ' Ἑλέναν; ἐπεὶ πρεπόντως
ἑλέναυς, ἕλανδρος, ἑλέπτολις,
ἐκ τῶν ἁβροπήνων 690
προκαλυμμάτων ἔπλευσε ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ,
πολύανδροί τε φεράσπιδες κυναγοὶ κατ' ἴχνος πλατᾶν ἄφαντον 695
κέλσαντες Σιμόεντος
ἀκτὰς ἐπ' ἀεξιφύλλους
δι' ἔριν αἱματόεσσαν.
Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρθώνυμον τελεσσίφρων 700
μῆνις ἤλασεν, τραπέζας ἀτίμωσιν ὑστέρῳ χρόνῳ
καὶ ξυνεστίου Διὸς
πρασσομένα τὸ νυμφότιμον μέλος ἐκφάτως τί-ὀντας, 706
ὑμέναιον, ὃς τότ' ἐπέρρεπεν
γαμβροῖσιν ἀείδειν.
μεταμανθάνουσα δ' ὕμνον Πριάμου πόλις γε-ραιὰ 710
πολύθρηνον μέγα που στένει κικλήσκουσα Πάριν τὸν αἰνόλεκτρον,
παμπρόσθη πολύθρηνον
αἰῶν' ἀμφὶ πολιτᾶν 715
μέλεον αἶμ' ἀνατλᾶσα.
ἔθρεψεν δὲ λέοντα
σίνιν δόμοις ἀγάλακτον
οὕτως ἀνὴρ φιλόμαστον,
ἐν βιότου προτελείοις 720
ἅμερον, εὐφιλόπαιδα
καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον.

717 — 726. = 727 — 736.

πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις
νεοτρόφου τέκνου δίκαν, 724
φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα σαίνων τε γαστρος ἀνάγκαις.
χρονισθεὶς δ' ἀπέδειξεν 727
ἔθος τὸ πρόσθε τοκήων.
χάριν τροφᾶς γὰρ ἀμείβων
μηλοφόνοισιν ἐν ἄταις 730
δαῖτ' ἀκέλευστος ἔτευξεν·
αἵματι δ' οἶκος ἐφύρθη,
ἄμαχον ἄλγος οἰκέταις
μέγα σίνος πολύκτονον. 734
ἐκ θεοῦ δ' ἱερεύς τις ἄτας δόμοις προσεθρέφθη.
πάραυτα δ' ἐλθεῖν ἐς Ἰλίου πόλιν 737
λέγοιμ' ἂν φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας, 740
ἀκασκαῖόν τ' ἄγαλμα πλούτου,
μαλθακὸν ὀμμάτων βέλος,
δηξίθυμον ἔρωτος ἄνθος.
παρακλίνασ' ἐπέκρανεν δὲ γάμου πικρὰς τελευτὰς, 745
δύσεδρος καὶ δυσόμιλος συμένα Πριαμίδαισιν,
πομπᾷ Διὸς ξενίου,
νυμφόκλαυτος Ἐρινύς.
παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς γέρων λόγος 750
τέτυκται, μέγαν τελεσθέντα φωτὸς ὄλβον
τεκνοῦσθαι μηδ' ἄπαιδα θνήσκειν,
ἐκ δ' ἀγαθᾶς τύχας γένει 755
βλαστάνειν ἀκόρεστον οἴζύν.
δίχα δ' ἄλλων μονόφρων εἰμί. τὸ δυσσεβὲς γὰρ ἔργον
μετὰ μὲν πλείονα τίκτει, σφετέρᾳ δ' εἰκότα γέννᾳ.

737 — 749. = 750 — 762.

οἴκων δ' ἄρ' εὐθυδίκων 761
καλλίπαις πότμος ἀεί.
φιλεῖ δὲ τίκτειν ὕβρις μὲν παλαιὰ νεά-
ζουσαν ἐν κακοῖς βροτῶν ὕβριν 765
τότ' ἢ τόθ', ὅταν τὸ κύριον μόλῃ
νεαρὰ φάους κότον,
δαίμονά τε τὰν ἄμαχον, ἀπόλεμον, ἀνίερον
θράσος μελαίνας μελάθροισιν Ἄτας, 770
εἰδομέναν τοκεῦσιν.
Δίκα δὲ λάμπει μὲν ἐν δυσκάπνοις δώμασιν,
τὸν δ' ἐναίσιμον τίει βίον. 775
τὰ χρυσόπαστα δ' ἔδεθλα σὺν πίνῳ χερῶν
παλιντρόποις
ὄμμασι λιποῦσ', ὅσια προσέβαλε δύναμιν οὐ
σέβουσα πλούτου παράσημον αἴνῳ· 780
πᾶν δ' ἐπὶ τέρμα νωμᾷ.
ἄγε δή, βασιλεῦ, Τροίας πτολίπορθ',
Ἀτρέως γένεθλον,
πῶς σε προσείπω; πῶς σε σεβίζω 785
μήθ' ὑπεράρας μήθ' ὑποκάμψας
καιρὸν χάριτος;
πολλοὶ δὲ βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι
προτίουσι δίκην παραβάντες.
τῷ δυσπραγοῦντι δ' ἐπιστενάχειν 790
πᾶς τις ἕτοιμος· δῆγμα δὲ λύπης
οὐδὲν ἐφ' ἧπαρ προσικνεῖται·
καὶ ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς
ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι.
ὅστις δ' ἀγαθὸς προβατογνώμων, 795
οὐκ ἔστι λαθεῖν ὄμματα φωτὸς,
τὰ δοκοῦντ' εὔφρονος ἐκ διανοίας

763 — 772. = 773 — 782.

ὑδαρεῖ σαίνειν φιλότητι.
σὺ δέ μοι τότε μὲν στέλλων στρατιὰν
Ἑλένης ἕνεκ', οὐ γάρ σ' ἐπικεύσω, 800
κάρτ' ἀπομούσως ἦσθα γεγραμμένος,
οὐδ' εὖ πραπίδων οἴακα νέμων
θράσος ἀκούσιον
ἀνδράσι θνήσκουσι κομίζων.
νῦν δ' οὐκ ἀπ' ἄκρας φρενὸς οὐδ' ἀφίλως 805
εὔφρων πόνος εὖ τελέσασι.
γνώσει δὲ χρόνῳ διαπευθόμενος
τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως
πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ θεοὺς ἐγχωρίους 810
δίκη προσειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους
νόστου δικαίων θ' ὧν ἐπραξάμην πόλιν
Πριάμου· δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλώσσης θεοὶ
κλύοντες ἀνδροθνῆτας Ἰλίου φθορὰς
εἰς αἱματηρὸν τεῦχος οὐ διχορρόπως 815
ψήφους ἔθεντο· τῷ δ' ἐναντίῳ κύτει
ἐλπὶς προσῄει χειρὸς οὐ πληρουμένῳ.
καπνῷ δ' ἁλοῦσα νῦν ἔτ' εὔσημος πόλις.
ἄτης θύελλαι ζῶσι· συνθνήσκουσα δὲ
σποδὸς προπέμπει πίονας πλούτου πνοάς. 820
τούτων θεοῖσι χρὴ πολύμνηστον χάριν
τίνειν, ἐπείπερ καὶ πάγας ὑπερκόπους
ἐφαρξάμεσθα καὶ γυναικὸς οὕνεκα
πόλιν διημάθυνεν Ἀργεῖον δάκος,
ἵππου νεοσσὸς, ἀσπιδηφόρος λεὼς, 825
πήδημ' ὀρούσας ἀμφὶ Πλειάδων δύσιν·
ὑπερθορὼν δὲ πύργον ὠμηστὴς λέων
ἄδην ἔλειξεν αἵματος τυραννικοῦ.

θεοῖς μὲν ἐξέτεινα φροίμιον τόδε·
τὰ δ' ἐς τὸ σὸν φρόνημα μέμνημαι κλύων 830
καὶ φημὶ ταὐτὰ καὶ συνήγορόν μ' ἔχεις.
παύροις γὰρ ἀνδρῶν ἐστι συγγενὲς τόδε,
φίλον τὸν εὐτυχοῦντ' ἄνευ φθόνου σέβειν.
δύσφρων γὰρ ἰὸς καρδίαν προσήμενος
ἄχθος διπλοίζει τῷ πεπαμένῳ νόσον, 835
τοῖς τ' αὐτὸς αὑτοῦ πήμασιν βαρύνεται
καὶ τὸν θυραῖον ὄλβον εἰσορῶν στένει.
εἰδὼς λέγοιμ' ἄν, εὖ γὰρ ἐξεπίσταμαι
ὁμιλίας κάτοπτρον, εἴδωλον σκιᾶς,
δοκοῦντας εἶναι κάρτα πρευμενεῖς ἐμοί. 840
μόνος δ' Ὀδυσσεὺς, ὅσπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει,
ζευχθεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος·
εἴτ' οὖν θανόντος εἴτε καὶ ζῶντος πέρι
λέγω. τὰ δ' ἄλλα πρὸς πόλιν τε καὶ θεοὺς
κοινοὺς ἀγῶνας θέντες ἐν πανηγύρει 845
βουλευσόμεσθα. καὶ τὸ μὲν καλῶς ἔχον
ὅπως χρονίζον εὖ μενεῖ βουλευτέον·
ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων παιωνίων,
ἤτοι κέαντες ἢ τεμόντες εὐφρόνως
πειρασόμεσθα πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου. 850
νῦν δ' ἐς μέλαθρα καὶ δόμους ἐφεστίους
ἐλθὼν θεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι,
οἵπερ πρόσω πέμψαντες ἤγαγον πάλιν.
νίκη δ' ἐπείπερ ἕσπετ', ἐμπέδως μένοι.

ΚΛ. ἄνδρες πολῖται, πρέσβος Ἀργείων τόδε, 855
οὐκ αἰσχυνοῦμαι τοὺς φιλάνορας τρόπους
λέξαι πρὸς ὑμᾶς· ἐν χρύνῳ δ' ἀποφθίνει
τὸ τάρβος ἀνθρώποισιν. οὐκ ἄλλων πάρα
μαθοῦσ', ἐμαυτῆς δύσφορον λέξω βίον
τοσόνδ' ὅσονπερ οὗτος ἦν ὑπ' Ἰλίῳ. 860

τὸ μὲν γυναῖκα πρῶτον ἄρσενος δίχα
ἧσθαι δόμοις ἔρημον ἔκπαγλον κακόν,
πολλὰς κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους·
καὶ τὸν μὲν ἥκειν, τὸν δ' ἐπεσφέρειν κακοῦ
κάκιον ἄλλο πῆμα, λάσκοντας δόμοις. 865
καὶ τραυμάτων μὲν εἰ τόσων ἐτύγχανεν
ἀνὴρ ὅδ', ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο
φάτις, τέτρωται δικτύου πλέον λέγειν.
εἰ δ' ἦν τεθνηκὼς, ὡς ἐπλήθυον λόγοι,
τρισώματός τἂν Γηρυὼν ὁ δεύτερος 870
πολλὴν ἄνωθεν, τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω,
χθονὸς τρίμοιρον χλαῖναν ἐξηύχει λαβὼν,
ἅπαξ ἑκάστῳ κατθανὼν μορφώματι.
τοιῶνδ' ἕκατι κληδόνων παλιγκότων
πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης 875
ἔλυσαν ἄλλοι πρὸς βίαν λελημμένης.
ἐκ τῶνδέ τοι παῖς ἐνθάδ' οὐ παραστατεῖ,
ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστευμάτων,
ὡς χρῆν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσῃς τόδε.
τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορύξενος 880
Στρόφιος ὁ Φωκεὺς, ἀμφίλεκτα πήματα
ἐμοὶ προφωνῶν, τόν θ' ὑπ' Ἰλίῳ σέθεν
κίνδυνον, εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
βουλὴν καταρρίψειεν, ὥστε σύγγονον
βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον. 885
τοιάδε μέντοι σκῆψις οὐ δόλον φέρει.
ἔμοιγε μὲν δὴ κλαυμάτων ἐπίσσυτοι
πηγαὶ κατεσβήκασιν, οὐδ' ἔνι σταγών.
ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασι βλάβας ἔχω
τὰς ἀμφί σοι κλάουσα λαμπτηρουχίας 890
ἀτημελήτους αἰέν. ἐν δ' ὀνείρασι
λεπταῖς ὑπαὶ κώνωπος ἐξηγειρόμην

ῥιπαῖσι θωῦσσοντος, ἀμφί σοι πάθη
ὁρῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου.
[νῦν ταῦτα πάντα τλᾶσ' ἀπενθήτῳ φρενὶ 895
λέγοιμ' ἂν ἄνδρα τόνδε τῶν σταθμῶν κύνα,
σωτῆρα ναὸς πρότονον, ὑψηλῆς στέγης
στῦλον ποδήρη, μονογενὲς τέκνον πατρὶ,
καὶ γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα,
κάλλιστον ἦμαρ εἰσιδεῖν ἐκ χείματος, 900
ὁδοιπόρῳ διψῶντι πηγαῖον ῥέος.
τερπνὸν δὲ τἀναγκαῖον ἐκφυγεῖν ἅπαν.]
τοιοῖσδέ τοί νιν ἀξιῶ προσφθέγμασιν.
φθόνος δ' ἀπέστω· πολλὰ γὰρ τὰ πρὶν κακὰ
ἠνειχόμεσθα. νῦν δέ μοι, φίλον κάρα, 905
ἔκβαιν' ἀπήνης τῆσδε, μὴ χαμαὶ τιθεὶς
τὸν σὸν πόδ', ὦναξ, Ἰλίου πορθήτορα.
δμωαὶ, τί μέλλεθ', αἷς ἐπέσταλται τέλος
πέδον κελεύθου στορνύναι πετάσμασιν;
εὐθὺς γενέσθω πορφυρόστρωτος πόρος 910
ἐς δῶμ' ἄελπτον ὡς ἂν ἡγῆται δίκη.
τὰ δ' ἄλλα φροντὶς οὐχ ὕπνῳ νικωμένη
θήσει δικαίως σὺν θεοῖς εἱμαρμένα.

ΑΓ. Λήδας γένεθλον, δωμάτων ἐμῶν φύλαξ,
ἀπουσίᾳ μὲν εἶπας εἰκότως ἐμῇ· 915
μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας· ἀλλ' ἐναισίμως
αἰνεῖν, παρ' ἄλλων χρὴ τόδ' ἔρχεσθαι γέρας
καὶ τἄλλα μὴ γυναικὸς ἐν τρόποις ἐμὲ
ἄβρυνε, μηδὲ βαρβάρου φωτὸς δίκην
χαμαιπετὲς βόαμα προσχάνῃς ἐμοὶ, 920
μηδ' εἵμασι στρώσασ' ἐπίφθονον πόρον
τίθει· θεούς τοι τοῖσδε τιμαλφεῖν χρεών·
ἐν ποικίλοις δὲ θνητὸν ὄντα κάλλεσιν
βαίνειν ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς ἄνευ φόβου

λέγω κατ' ἄνδρα, μὴ θεὸν, σέβειν ἐμέ. 925
χωρὶς ποδοψήστρων τε καὶ τῶν ποικίλων
κληδὼν ἀϋτεῖ· καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν
θεοῦ μέγιστον δῶρον. ὀλβίσαι δὲ χρὴ
βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ.
εἰ πάντα δ' ὡς πράσσοιμεν, εὐθαρσὴς ἐγώ. 930
ΚΛ. καὶ μὴν τόδ' εἰπὲ μὴ παρὰ γνώμην ἐμοί.
ΑΓ. γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ' ἐμέ.
ΚΛ. ηὔξω θεοῖς δείσας ἂν ὧδ' ἔρδειν τάδε;
ΑΓ. εἴπερ τις, εἰδὼς γ' εὖ τόδ' ἐξεῖπον τέλος.
ΚΛ. τί δ' ἂν δοκεῖ σοι Πρίαμος, εἰ τάδ' ἤνυσεν; 935
ΑΓ. ἐν ποικίλοις ἂν κάρτα μοι βῆναι δοκεῖ.
ΚΛ. μή νυν τὸν ἀνθρώπειον αἰδεσθῇς ψόγον.
ΑΓ. φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει.
ΚΛ. ὁ δ' ἀφθόνητός γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει.
ΑΓ. οὗτοι γυναικός ἐστιν ἱμείρειν μάχης. 940
ΚΛ. τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ τὸ νικᾶσθαι πρέπει.
ΑΓ. ἦ καὶ σὺ νίκην τήνδε δήριος τίεις;
ΚΛ. πιθοῦ· κράτος μέντοι πάρες γ' ἑκὼν ἐμοί.
ΑΓ. ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ', ὑπαί τις ἀρβύλας
λύοι τάχος, πρόδουλον ἔμβασιν ποδός. 945
καὶ τοῖσδέ μ' ἐμβαίνονθ' ἁλουργέσιν θεῶν
μή τις πρόσωθεν ὄμματος βάλοι φθόνος.
πολλὴ γὰρ αἰδὼς εἱματοφθορεῖν ποσὶν
φθείροντα πλοῦτον ἀργυρωνήτους θ' ὑφάς.
τούτων μὲν οὕτως· τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς 950
τήνδ' ἐσκόμιζε· τὸν κρατοῦντα μαλθακῶς
θεὸς πρόσωθεν εὐμενῶς προσδέρκεται.
ἑκὼν γὰρ οὐδεὶς δουλίῳ χρῆται ζυγῷ.
αὕτη δὲ πολλῶν χρημάτων ἐξαίρετον
ἄνθος, στρατοῦ δώρημ', ἐμοὶ ξυνέσπετο. 955
ἐπεὶ δ' ἀκούειν σοῦ κατέστραμμαι τάδε,

εἶμ' ἐς δόμων μέλαθρα πορφύρας πατῶν.
ΚΛ. ἔστιν θάλασσα, τίς δέ νιν κατασβέσει;
τρέφουσα πολλῆς πορφύρας ἰσάργυρον
κηκῖδα παγκαίνιστον, εἱμάτων βαφάς. 960
οἴκοις δ' ὑπάρχει τῶνδε σὺν θεοῖς, ἄναξ,
ἔχειν· πένεσθαι δ' οὐκ ἐπίσταται δόμος.
πολλῶν πατησμὸν δ' εἱμάτων ἂν ηὐξάμην,
δόμοισι προυνεχθέντος ἐν χρηστηρίοις,
ψυχῆς κόμιστρα τῆσδε μηχανωμένη. 965
ῥίζης γὰρ οὔσης φυλλὰς ἵκετ' ἐς δόμους,
σκιὰν ὑπερτείνασα σειρίου κυνός.
καὶ σοῦ μολόντος δωματῖτιν ἑστίαν,
θάλπος μὲν ἐν χειμῶνι σημαίνεις μολόν·
ὅταν δὲ τεύχῃ Ζεὺς ἀπ' ὄμφακος πικρᾶς 970
οἶνον, τότ' ἤδη ψῦχος ἐν δόμοις πέλει,
ἀνδρὸς τελείου δῶμ' ἐπιστρωφωμένου.
Ζεῦ Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει·
μέλοι δέ τοι σοὶ τῶνπερ ἂν μέλλῃς τελεῖν.
ΧΟ τίπτε μοι τόδ' ἐμπέδως 975
δεῖμα προστατήριον
καρδίας τερασκόπου ποτᾶται,
μαντιπολεῖ δ' ἀκέλευστος ἄμισθος ἀοιδὰ,
οὐδ' ἀποπτύσαν δίκαν 980
δυσκρίτων ὀνειράτων
θάρσος εὐπιθὲς ἵζει
φρενὸς φίλον θρόνον; χρόνος δ' ἐπεὶ
πρυμνησίων ξυνεμβολαῖς
ψαμμίας ἀκάτα παρήβησεν, εὖθ' ὑπ' Ἴλιον 985
ὦρτο ναυβάτας στρατός.
πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων
νόστον, αὐτόμαρτυς ὤν·

975 — 987. = 988 — 1000.

τον δ' ἄνευ λύρας ὅμως ὑμνῳδεῖ 990
θρῆνον Ἐρινύος αὐτοδίδακτος ἔσωθεν
θυμὸς, οὐ τὸ πᾶν ἔχων
ἐλπίδος φίλον θράσος.
σπλάγχνα δ' οὔτι ματάζει 995
πρὸς ἐνδίκοις φρεσὶν τελεσφόροις
δίναις κυκλούμενον κέαρ.
εὔχομαι δ' ἐξ ἐμᾶς ἐλπίδος ψύθη πεσεῖν
ἐς τὸ μὴ τελεσφόρον. 1000
μάλα γάρ τοι τᾶς πολλᾶς ὑγιείας
ἀκόρεστον τέρμα. νόσος γὰρ ⏑ –
γείτων ὁμότοιχος ἐρείδει,
καὶ πότμος εὐθυπορῶν 1005
ἀνδρὸς ἔπαισεν ⏑ –
ἄφαντον ἕρμα.
καὶ τὸ μὲν πρὸ χρημάτων
κτησίων ὄκνος βαλὼν
σφενδόνας ἀπ' εὐμέτρου, 1010
οὐκ ἔδυ πρόπας δόμος
πημονᾶς γέμων ἄγαν,
οὐδ' ἐπόντισε σκάφος.
πολλά τοι δόσις ἐκ Διὸς ἀμφιλαφής τε καὶ ἐξ
ἀλόκων ἐπετειᾶν 1016
νῆστιν ὤλεσεν νόσον.
τὸ δ' ἐπὶ γᾶν πεσὸν ἅπαξ θανάσιμον
προπάροιθ' ἀνδρὸς μέλαν αἷμα τίς ἂν 1020
πάλιν ἀγκαλέσαιτ' ἐπαείδων;
οὐδὲ τὸν ὀρθοδαῆ
τῶν φθιμένων ἀνάγειν
Ζεὺς αὖτ' ἔπαυσ' [ἐπ' εὐλαβείᾳ].
εἰ δὲ μὴ τεταγμένα 1025

1001 — 1017. = 1018 — 1034.

μοῖρα μοῖραν ἐκ θεῶν
εἶργε μὴ πλέον φέρειν,
προφθάσασα καρδία
γλῶσσαν ἂν τάδ' ἐξέχει.
νῦν δ' ὑπὸ σκότῳ βρέμει 1030
θυμαλγής τε καὶ οὐδὲν ἐπελπομένα ποτὲ καί-
ριον ἐκτολυπεύσειν
ζωπυρουμένας φρενός.

ΚΛ. εἴσω κομίζου καὶ σύ, Κασάνδραν λέγω, 1035
ἐπεί σ' ἔθηκε Ζεὺς ἀμηνίτως δόμοις
κοινωνὸν εἶναι χερνίβων, πολλῶν μετὰ
δούλων σταθεῖσαν κτησίου βωμοῦ πέλας·
ἔκβαιν' ἀπήνης τῆσδε, μηδ' ὑπερφρόνει.
καὶ παῖδα γάρ τοι φασὶν Ἀλκμήνης ποτὲ 1040
πραθέντα τλῆναι δουλίας μάζης τυχεῖν.
εἰ δ' οὖν ἀνάγκη τῆσδ' ἐπιρρέποι τύχης,
ἀρχαιοπλούτων δεσποτῶν πολλὴ χάρις.
οἳ δ' οὔποτ' ἐλπίσαντες ἤμησαν καλῶς,
ὠμοί τε δούλοις πάντα καὶ παρὰ στάθμην. 1045
ἔχεις παρ' ἡμῶν οἷάπερ νομίζεται.

ΧΟ. σοί τοι λέγουσα παύεται σαφῆ λόγον.
ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσίμων ἀγρευμάτων
πείθοι' ἄν, εἰ πείθοι· ἀπειθοίης δ' ἴσως.

ΚΛ. ἀλλ' εἴπερ ἐστὶ μὴ χελιδόνος δίκην 1050
ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη,
ἔσω φρενῶν λέγουσα πείθω νιν λόγῳ.

ΧΟ. ἕπου. τὰ λῷστα τῶν παρεστώτων λέγει.
πιθοῦ λιποῦσα τόνδ' ἁμαξήρη θρόνον.

ΚΛ. οὗτοι θυραίαν τῇδ' ἐμοὶ σχολὴ πάρα 1055
τρίβειν· τὰ μὲν γὰρ ἑστίας μεσομφάλου
ἕστηκεν ἤδη μῆλα πρὸς σφαγὰς πυρός,
ὡς οὔποτ' ἐλπίσασι τήνδ' ἕξειν χάριν.

σὺ δ' εἴ τι δράσεις τῶνδε, μὴ σχολὴν τίθει.
εἰ δ' ἀξυνήμων οὖσα μὴ δέχει λόγον, 1060
σὺ δ' ἀντὶ φωνῆς φράζε καρβάνῳ χερί.
ΧΟ. ἑρμηνέως ἔοικεν ἡ ξένη τοροῦ
δεῖσθαι· τρόπος δὲ θηρὸς ὡς νεαιρέτου.
ΚΛ. ἦ μαίνεταί γε καὶ κακῶν κλύει φρενῶν,
ἥτις λιποῦσα μὲν πόλιν νεαίρετον 1065
ἥκει, χαλινὸν δ' οὐκ ἐπίσταται φέρειν,
πρὶν αἱματηρὸν ἐξαφρίζεσθαι μένος.
οὐ μὴν πλέω ῥίψασ' ἀτιμασθήσομαι.
ΧΟ. ἐγὼ δ', ἐποικτείρω γὰρ, οὐ θυμώσομαι.
ἴθ', ὦ τάλαινα, τόνδ' ἐρημώσασ' ὄχον, 1070
εἴκουσ' ἀνάγκῃ τῇδε καίνισον ζυγόν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

ὀτοτοτοῖ τοτοῖ δᾶ.
Ἄπολλον Ἄπολλον.
ΧΟ. τί ταῦτ' ἀνωτότυξας ἀμφὶ Λοξίου;
οὐ γὰρ τοιοῦτος ὥστε θρηνητοῦ τυχεῖν. 1075
ΚΑ. ὀτοτοτοῖ τοτοῖ δᾶ.
Ἄπολλον Ἄπολλον.
ΧΟ. ἡ δ' αὖτε δυσφημοῦσα τὸν θεὸν καλεῖ
οὐδὲν προσήκοντ' ἐν γόοις παραστατεῖν.
ΚΑ. Ἄπολλον Ἄπολλον 1080
ἀγυιᾶτ' ἀπόλλων ἐμός.
ἀπώλεσας γὰρ οὐ μόλις τὸ δεύτερον.
ΧΟ. χρήσειν ἔοικεν ἀμφὶ τῶν αὑτῆς κακῶν.
μένει τὸ θεῖον δουλίᾳ περ ἐν φρενί.
ΚΑ. Ἄπολλον Ἄπολλον 1085
ἀγυιᾶτ' ἀπόλλων ἐμός.
ἆ ποῖ ποτ' ἤγαγές με; πρὸς ποίαν στέγην;

1072 — 1075. = 1076 — 1079.
1080 — 1084. = 1085 — 1089.

ΧΟ. πρὸς τὴν Ἀτρειδῶν· εἰ σὺ μὴ τόδ' ἐννοεῖς,
ἐγὼ λέγω σοι· καὶ τάδ' οὐκ ἐρεῖς ψύθη.
ΚΛ. μισόθεον μὲν οὖν, πολλὰ συνίστορα 1090
αὐτόφονα κακὰ κάκ', ἀρτάνας,
ἀνδροσφαγεῖον καὶ πεδορραντήριον.
ΧΟ. ἔοικεν εὔρις ἡ ξένη κυνὸς δίκην
εἶναι, ματεύει δ' ὧν ἀνευρήσει φόνον.
ΚΛ. μαρτυρίοισι γὰρ τοῖσδ' ἐπιπείθομαι· 1095
κλαόμενα τάδε βρέφη, σφαγὰς,
ὀπτάς τε σάρκας πρὸς πατρὸς βεβρωμένας.
ΧΟ. ἦ μὴν κλέος σοῦ μαντικὸν πεπυσμένοι
ἤσμεν, προφήτας δ' οὔτινας ματεύομεν.
ΚΛ. ἰὼ πόποι, τί ποτε μήδεται; 1100
τί τόδε νέον ἄχος μέγα
μέγ' ἐν δόμοισι τοῖσδε μήδεται κακὸν
ἄφερτον φίλοισιν, δυσίατον; ἀλκὰ δ'
ἑκὰς ἀποστατεῖ.
ΧΟ. τούτων ἄϊδρίς εἰμι τῶν μαντευμάτων. 1105
ἐκεῖνα δ' ἔγνων· πᾶσα γὰρ πόλις βοᾷ.
ΚΛ. ἰὼ τάλαινα, τόδε γὰρ τελεῖς,
τὸν ὁμοδέμνιον πόσιν
λουτροῖσι φαιδρύνασα; πῶς φράσω τέλος;
τάχος γὰρ τόδ' ἔσται· προτείνει δὲ χεὶρ ἐκ 1110
χερὸς ὀρέγματα.
ΧΟ. οὔπω ξυνῆκα· νῦν γὰρ ἐξ αἰνιγμάτων
ἐπαργέμοισι θεσφάτοις ἀμηχανῶ.
ΚΛ. ἐῆ, παπαῖ παπαῖ, τί τόδε φαίνεται;
ἦ δίκτυόν τι Ἅιδου; 1115
ἀλλ' ἄρκυς ἡ ξύνευνος, ἡ ξυναιτία

1090 — 1094. = 1095 — 1099.
1100 — 1106. = 1107 — 1113.
1114 — 1124. = 1125 — 1135.

φόνου. στάσις δ' ἀκόρετος γένει
κατολολυξάτω θύματος λευσίμου.
ΧΟ. ποίαν Ἐρινὺν τήνδε δώμασιν κέλει
ἐπορθιάζειν; οὔ με φαιδρύνει λόγος. 1120
ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε κροκοβαφὴς
σταγών, ἅτε καιρία πτώσιμος
ξυνανύτει βίου δύντος αὐγαῖς.
ταχεῖα δ' ἄτα πέλει.
ΚΛ. ἀᾶ, ἰδοὺ ἰδού· ἄπεχε τᾶς βοὸς 1125
τὸν ταῦρον· ἐν πέπλοισι
μελαγκέρῳ λαβοῦσα μηχανήματι
τύπτει· πίτνει δ' ἐν ἐνύδρῳ τεύχει.
δολοφόνου λέβητος τύχαν σοι λέγω.
ΧΟ. οὐ κομπάσαιμ' ἂν θεσφάτων γνώμων ἄκρος
εἶναι, κακῷ δέ τῳ προσεικάζω τάδε. 1131
ἀπὸ δὲ θεσφάτων τίς ἀγαθὰ φάτις
βροτοῖς τέλλεται; κακῶν γὰρ διαὶ
πολυεπεῖς τέχναι θεσπιῳδοὶ
φόβον φέρουσιν μαθεῖν. 1135
ΚΛ. ἰὼ ταλαίνας κακόποτμοι τύχαι·
τὸ γὰρ ἐμὸν θροεῖς πάθος ἐπεγχέας.
ποῖ δή με δεῦρο τὴν τάλαιναν ἤγαγεν;
οὐδέν ποτ' εἰ μὴ ξυνθανουμένην. τί γαρ;
ΧΟ. φρενομανής τις εἶ θεοφόρητος, ἀμφὶ δ' αὐτᾶς
θροεῖς 1141
νόμον ἄνομον, οἷά τις ξουθὰ
ἀκόρετος βοᾶς, φεῦ, ταλαίναις φρεσὶν
Ἴτυν Ἴτυν στένουσ' ἀμφιθαλῆ κακοῖς ἀηδὼν
βίον. 1145
ΚΛ. ἰὼ λιγείας μόρον ἀηδόνος·
περεβάλοντό οἱ πτεροφόρον δέμας

1136 — 1145. = 1146 — 1155.

θεοὶ γλυκύν τ' αἰῶνα κλαυμάτων ἄτερ·
ἐμοὶ δὲ μίμνει σχισμὸς ἀμφήκει δορί.
ΧΟ. πόθεν ἐπισσύτους θεοφόρους ἔχεις ματαίους δύας, 1151
τὰ δ' ἐπίφοβα δυσφάτῳ κλαγγᾷ
μελοτυπεῖς ὁμοῦ τ' ὀρθίοις ἐν νόμοις;
πόθεν ὅρους ἔχεις θεσπεσίας ὁδοῦ κακορρήμονας; 1155
ΚΑ. ἰὼ γάμοι γάμοι Πάριδος ὀλέθριοι φίλων.
ἰὼ Σκαμάνδρου πάτριον ποτόν.
τότε μὲν ἀμφὶ σὰς αἰόνας τάλαιν' ἠνυτόμαν τροφαῖς·
νῦν δ' ἀμφὶ Κωκυτόν τε κἀχερουσίους 1160
ὄχθους ἔοικα θεσπιῳδήσειν τάχα.
ΧΟ. τί τόδε τορὸν ἄγαν ἔπος ἐφημίσω;
νεογνὸς ἀνθρώπων μάθοι.
πέπληγμαι δ' ὑπὸ δήγματι φοινίῳ
δυσαλγεῖ τύχᾳ μινυρὰ θρεομένας, θαύματ' ἐμοὶ κλύειν. 1166
ΚΑ. ἰὼ πόνοι πόνοι πόλεος ὀλομένας τὸ πᾶν.
ἰὼ πρόπυργοι θυσίαι πατρὸς
πολυκανεῖς βοτῶν ποιονόμων· ἄκος δ' οὐδὲν ἐπήρκεσαν 1170
τὸ μὴ πόλιν μὲν ὥσπερ οὖν ἔχει παθεῖν.
ἐγὼ δὲ θερμόνους τάχ' ἐν πέδῳ βαλῶ.
ΧΟ. ἑπόμενα προτέροισι τάδ' ἐφημίσω.
καί τίς σε κακοφρονῶν τίθη-
σι δαίμων ὑπερβαρὴς ἐμπίτνων 1175
μελίζειν πάθη γοερὰ θανατοφόρα. τέρμα δ' ἀμηχανῶ.
ΚΑ. καὶ μὴν ὁ χρησμὸς οὐκέτ' ἐκ καλυμμάτων

1156—1166. = 1167—1177.

ἔσται δεδορκὼς νεογάμου νύμφης δίκην·
λαμπρὸς δ' ἔοικεν ἡλίου πρὸς ἀντολὰς 1180
πνέων ἐσάξειν, ὥστε κύματος δίκην
κλύζειν πρὸς αὐγὰς τοῦδε πήματος πολὺ
μεῖζον· φρενώσω δ' οὐκέτ' ἐξ αἰνιγμάτων.
καὶ μαρτυρεῖτε συνδρόμως ἴχνος κακῶν
ῥινηλατούσῃ τῶν πάλαι πεπραγμένων. 1185
τὴν γὰρ στέγην τήνδ' οὔποτ' ἐκλείπει χορὸς
σύμφθογγος οὐκ εὔφωνος· οὐ γὰρ εὖ λέγει.
καὶ μὴν πεπωκώς γ', ὡς θρασύνεσθαι πλέον,
βρότειον αἷμα κῶμος ἐν δόμοις μένει,
δύσπεμπτος ἔξω, συγγόνων Ἐρινύων. 1190
ὑμνοῦσι δ' ὕμνον δώμασιν προσήμεναι
πρώταρχον ἄτην· ἐν μέρει δ' ἀπέπτυσαν
εὐνὰς ἀδελφοῦ τῷ πατοῦντι δυσμενεῖς.
ἥμαρτον, ἢ θηρῶ τι τοξότης τις ὥς;
ἢ ψευδόμαντίς εἰμι θυροκόπος φλέδων; 1195
ἐκμαρτύρησον προυμόσας τὸ μὴ εἰδέναι
λόγῳ παλαιὰς τῶνδ' ἁμαρτίας δόμων.

ΧΟ. καὶ πῶς ἂν ὅρκου πῆγμα γενναίως παγὲν
παιώνιον γένοιτο; θαυμάζω δέ σε
πόντου πέραν τραφεῖσαν ἀλλόθρουν πόλιν 1200
κυρεῖν λέγουσαν, ὥσπερ εἰ παρεστάτεις.

ΚΛ. μάντις μ' Ἀπόλλων τῷδ' ἐπέστησεν τέλει.

ΧΟ. μῶν καὶ θεός περ ἱμέρῳ πεπληγμένος;

ΚΛ. προτοῦ μὲν αἰδὼς ἦν ἐμοὶ λέγειν τάδε.

ΧΟ. ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον. 1205

ΚΛ. ἀλλ' ἦν παλαιστὴς κάρτ' ἐμοὶ πνέων χάριν.

ΧΟ. ἦ καὶ τέκνων εἰς ἔργον ἠλθέτην νόμῳ;

ΚΛ. ξυναινέσασα Λοξίαν ἐψευσάμην.

ΧΟ. ἤδη τέχναισιν ἐνθέοις ἠρημένη;

ΚΛ. ἤδη πολίταις πάντ' ἐθέσπιζον πάθη. 1210

ΧΟ. πῶς δῆτ' ἄνατος ἦσθα Λοξίου κότῳ;
ΚΑ. ἔπειθον οὐδέν' οὐδὲν, ὡς τάδ' ἤμπλακον.
ΧΟ. ἡμῖν γε μὲν δὴ πιστὰ θεσπίζειν δοκεῖς.
ΚΑ. ἰοὺ ἰοὺ, ὦ ὦ κακά.
ὑπ' αὖ με δεινὸς ὀρθομαντείας πόνος 1215
στροβεῖ ταράσσων φροιμίοις ⏑ – ⏑ –.
ὁρᾶτε τούσδε τοὺς δόμοις ἐφημένους
νέους, ὀνείρων προσφερεῖς μορφώμασι;
παῖδες θανόντες ὡσπερεὶ πρὸς τῶν φίλων,
χεῖρας κρεῶν πλήθοντες οἰκείας βορᾶς, 1220
σὺν ἐντέροις τε σπλάγχν', ἐποίκτιστον γέμος,
πρέπουσ' ἔχοντες, ὧν πατὴρ ἐγεύσατο.
ἐκ τῶνδε ποινάς φημι βουλεύειν τινὰ
λέοντ' ἄναλκιν ἐν λέχει στρωφώμενον
οἰκουρὸν, οἴμοι, τῷ μολόντι δεσπότῃ 1225
ἐμῷ· φέρειν γὰρ χρὴ τὸ δούλιον ζυγόν·
νεῶν τ' ἔπαρχος Ἰλίου τ' ἀναστάτης
οὐκ οἶδεν οἷα γλῶσσα μισητῆς κυνὸς
λέξασα κἀκτείνασα φαιδρόνους, δίκην
ἅτης λαθραίου, τεύξεται κακῇ τύχῃ. 1230
τοιάδε τόλμα θῆλυς ἄρσενος φονεὺς
ἔστιν. τί νιν καλοῦσα δυσφιλὲς δάκος
τύχοιμ' ἄν; ἀμφίσβαιναν, ἢ Σκύλλαν τινὰ
οἰκοῦσαν ἐν πέτραισι, ναυτίλων βλάβην,
θύουσαν ἍΙιδου μητέρ' ἄσπονδόν τ' Ἄρη 1235
φίλοις πνέουσαν; ὡς δ' ἐπωλολύξατο
ἡ παντότολμος, ὥσπερ ἐν μάχης τροπῇ.
δοκεῖ δὲ χαίρειν νοστίμῳ σωτηρίᾳ.
καὶ τῶνδ' ὅμοιον εἴ τι μὴ πείθω· τί γάρ;
τὸ μέλλον ἥξει. καὶ σύ μ' ἐν τάχει παρὼν 1240
ἄγαν ἀληθόμαντιν οἰκτείρας ἐρεῖς.
ΧΟ. τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν

ξυνῆκα καὶ πέφρικα, καὶ φόβος μ' ἔχει
κλύοντ' ἀληθῶς οὐδὲν ἐξῃκασμένα.
τὰ δ' ἄλλ' ἀκούσας ἐκ δρόμου πεσὼν τρέχω. 1245
ΚΛ. Ἀγαμέμνονός σέ φημ' ἐπόψεσθαι μόρον.
ΧΟ. εὔφημον, ὦ τάλαινα, κοίμησον στόμα.
ΚΛ. ἀλλ' οὔτι παιὼν τῷδ' ἐπιστατεῖ λόγῳ.
ΧΟ. οὐκ, εἴπερ ἔσται γ' · ἀλλὰ μὴ γένοιτό πως.
ΚΛ. σὺ μὲν κατεύχει, τοῖς δ' ἀποκτείνειν μέλει. 1250
ΧΟ. τίνος πρὸς ἀνδρὸς τοῦτ' ἄγος πορσύνεται;
ΚΛ. ἦ κἀρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.
ΧΟ. τοῦ γὰρ τελοῦντος οὐ ξυνῆκα μηχανήν.
ΚΛ. καὶ μὴν ἄγαν γ' Ἕλλην' ἐπίσταμαι φάτιν.
ΧΟ. καὶ γὰρ τὰ πυθόκραντα· δυσμαθῆ δ' ὅμως. 1255
ΚΛ. παπαῖ, οἷον τὸ πῦρ ἐπέρχεται δέ μοι.
ὀτοτοῖ, Λύκειε Ἄπολλον, οἷ ἐγὼ ἐγώ.
αὕτη δίπους λέαινα συγκοιμωμένη
λύκῳ, λέοντος εὐγενοῦς ἀπουσίᾳ,
κτενεῖ με τὴν τάλαιναν· ὡς δὲ φάρμακον 1260
τεύχουσα κἀμοῦ μισθὸν ἐνθήσει ποτῷ,
κἀπεύχεται θήγουσα φωτὶ φάσγανον
ἐμῆς ἀγωγῆς ἀντιτίσεσθαι φόνον.
τί δῆτ' ἐμαυτῆς καταγέλωτ' ἔχω τάδε,
καὶ σκῆπτρα καὶ μαντεῖα περὶ δέρῃ στέφη; 1265
σὲ μὲν πρὸ μοίρας τῆς ἐμῆς διαφθερῶ.
ἰτ' ἐς φθόρον πεσόντ', ἐγὼ δ' ἅμ' ἕψομαι.
ἄλλην τιν' ἄτην ἀντ' ἐμοῦ πλουτίζετε.
ἰδοὺ δ' Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων ἐμὲ
χρηστηρίαν ἐσθῆτ', ἐποπτεύσας δέ με 1270
κἀν τοῖσδε κόσμοις καταγελωμένην μετὰ
φίλων, ὑπ' ἐχθρῶν, οὐ διχορρόπως, μάτην.
καλουμένη δὲ φοιτὰς ὡς ἀγύρτρια
πτωχὸς τάλαινα λιμοθνὴς ἠνεσχόμην.

καὶ νῦν ὁ μάντις μάντιν ἐκπράξας ἐμὲ 1275
ἀπήγαγ' ἐς τοιάσδε θανασίμους τύχας.
βωμοῦ πατρῴου δ' ἀντ' ἐπίξηνον μένει,
θερμῷ κοπεῖσαν φοινίῳ προσφάγματι.
οὐ μὴν ἄτιμοί γ' ἐκ θεῶν τεθνήξομεν.
ἥξει γὰρ ἡμῶν ἄλλος αὖ τιμάορος, 1280
μητροκτόνον φίτυμα, ποινάτωρ πατρός·
φυγὰς δ' ἀλήτης τῆσδε γῆς ἀπόξενος
κάτεισιν, ἄτας τάσδε θριγκώσων φίλοις·
ἄραρε γάρ τις ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας,
ἥξειν τιν' ὑπτίασμα κειμένου πατρός. 1285
τί δῆτ' ἐγὼ κάτοικος ὧδ' ἀναστένω;
ἐπεὶ τὸ πρῶτον εἶδον Ἴλιον πόλιν
πράξασαν ὡς ἔπραξεν, οἳ δ' εἶχον πόλιν,
οὕτως ἀπαλλάσσουσιν ἐν θεῶν κρίσει,
ἰοῦσα κἀγὼ τλήσομαι τὸ κατθανεῖν. 1290
Ἅιδου πύλας δὲ τάσδ' ἐγὼ προσεννέπω·
ἐπεύχομαι δὲ καιρίας πληγῆς τυχεῖν,
ὡς ἀσφάδαστος, αἱμάτων εὐθνησίμων
ἀπορρυέντων, ὄμμα συμβάλω τόδε.

ΧΟ. ὦ πολλὰ μὲν τάλαινα, πολλὰ δ' αὖ σοφὴ 1295
γύναι, μακρὰν ἔτεινας. εἰ δ' ἐτητύμως
μόρον τὸν αὑτῆς οἶσθα, πῶς θεηλάτου
βοὸς δίκην πρὸς βωμὸν εὐτόλμως πατεῖς;

ΚΛ. οὐκ ἔστ' ἄλυξις, οὔ, ξένοι, χρόνῳ πλέω.

ΧΟ. ὁ δ' ὕστατός γε τοῦ χρόνου πρεσβεύεται. 1300

ΚΛ. ἥκει τόδ' ἦμαρ· σμικρὰ κερδανῶ φυγῇ.

ΧΟ. ἀλλ' ἴσθι τλήμων οὖσ' ἀπ' εὐτόλμου φρενός.

ΚΛ. ἀλλ' εὐκλεῶς τοι κατθανεῖν χάρις βροτῷ.

ΧΟ. οὐδεὶς ἀκούει ταῦτα τῶν εὐδαιμόνων.

ΚΛ. ἰὼ πάτερ σοῦ σῶν τε γενναίων τέκνων. 1305

ΧΟ. τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίς σ' ἀποστρέφει φόβος;

ΚΛ. φεῦ φεῦ.
ΧΟ. τί τοῦτ' ἔφευξας; εἴ τι μὴ φρενῶν στύγος.
ΚΛ. φόνον δόμοι πνέουσιν αἱματοσταγῆ.
ΧΟ. καὶ πῶς; τόδ' ὄζει θυμάτων ἐφεστίων. 1310
ΚΛ. ὅμοιος ἀτμὸς ὥσπερ ἐκ τάφου πρέπει.
ΧΟ. οὐ Σύριον ἀγλάϊσμα δώμασιν λέγεις.
ΚΛ. ἀλλ' εἶμι κἀν δόμοισι κωκύσουσ' ἐμὴν
Ἀγαμέμνονός τε μοῖραν. ἀρκείτω βίος.
ἰὼ ξένοι. 1315
οὗτοι δυσοίζω θάμνον ὡς ὄρνις φόβῳ,
ἀλλ' ὡς θανούσῃ μαρτυρεῖτέ μοι τόδε,
ὅταν γυνὴ γυναικὸς ἀντ' ἐμοῦ θάνῃ,
ἀνήρ τε δυσδάμαρτος ἀντ' ἀνδρὸς πέσῃ.
ἐπιξενοῦμαι ταῦτα δ' ὡς θανουμένη. 1320
ΧΟ. ὦ τλῆμον, οἰκτείρω σε θεσφάτου μόρου.
ΚΛ. ἅπαξ ἔτ' εἰπεῖν ῥῆσιν ἢ θρῆνον θέλω
ἐμὸν τὸν αὐτῆς. ἡλίῳ δ' ἐπεύχομαι
πρὸς ὕστατον φῶς τοῖς ἐμοῖς τιμαόροις
ἐχθροῖς φονεῦσι τοῖς ἐμοῖς τίνειν ὁμοῦ, 1325
δούλης θανούσης, εὐμαροῦς χειρώματος.
ἰὼ βρότεια πράγματ' · εὐτυχοῦντα μὲν
σκιά τις ἂν τρέψειεν · εἰ δὲ δυστυχοῖ,
βολαῖς ὑγρώσσων σπόγγος ὤλεσεν γραφήν.
καὶ ταῦτ' ἐκείνων μᾶλλον οἰκτείρω πολύ. 1330
ΧΟ. τὸ μὲν εὖ πράσσειν ἀκόρεστον ἔφυ
πᾶσι βροτοῖσιν · δακτυλοδείκτων δ'
οὔτις ἀπειπὼν εἴργει μελάθρων,
μηκέτ' ἐσέλθῃς, τάδε φωνῶν.
καὶ τῷδε πόλιν μὲν ἕλεῖν ἔδοσαν 1335
μάκαρες Πριάμου ·
θεοτίμητος δ' οἴκαδ' ἱκάνει.
νῦν δ' εἰ προτέρων αἷμ' ἀποτίσει

καὶ τοῖσι θανοῦσι θανὼν ἄλλων
ποινὰς θανάτων ἐπικρανεῖ, 1340
τίς ποτ' ἂν εὔξαιτο βροτῶν ἀσινεῖ
δαίμονι φῦναι τάδ' ἀκούων;

ΑΓ. ὤμοι, πέπληγμαι καιρίαν πληγὴν ἔσω.

ΧΟΡΟΥ ὁ ά.

σῖγα· τίς πληγὴν ἀϋτεῖ καιρίως οὐτασμένος;

ΑΓ. ὤμοι μάλ' αὖθις, δευτέραν πεπληγμένος. 1345

β'. τοὔργον εἰργάσθαι δοκεῖ μοι βασιλέως οἰμώγματι.

γ'. ἀλλὰ κοινωσαίμεθ' ἂν πῶς ἀσφαλῆ βουλεύματα;

δ'. ἐγὼ μὲν ὑμῖν τὴν ἐμὴν γνώμην λέγω,
πρὸς δῶμα δεῦρ' ἀστοῖσι κηρύσσειν βοήν.

ε'. ἐμοὶ δ' ὅπως τάχιστά γ' ἐμπεσεῖν δοκεῖ 1350
καὶ πρᾶγμ' ἐλέγχειν σὺν νεορρύτῳ ξίφει.

ϛ'. κἀγὼ τοιούτου γνώματος κοινωνὸς ὢν
ψηφίζομαί τι δρᾶν· τὸ μὴ μέλλειν δ' ἀκμή.

ζ'. ὁρᾶν πάρεστι· φροιμιάζονται γὰρ ὡς
τυραννίδος σημεῖα πράσσοντες πόλει. 1355

η'. χρονίζομεν γάρ. οἱ δὲ τῆς μελλοῦς κλέος
πέδοι πατοῦντες οὐ καθεύδουσιν χερί.

θ'. οὐκ οἶδα βουλῆς ἥστινος τυχὼν λέγω.
τοῦ δρῶντός ἐστι καὶ τὸ βουλεῦσαι πέρι.

ι'. κἀγὼ τοιοῦτός εἰμ', ἐπεὶ δυσμηχανῶ 1360
λόγοισι τὸν θανόντ' ἀνιστάναι πάλιν.

ια'. ἦ καὶ βίον τείνοντες ὧδ' ὑπείξομεν
δόμων καταισχυντῆρσι τοῖσδ' ἡγουμένοις;

ιβ'. ἀλλ' οὐκ ἀνεκτὸν, ἀλλὰ κατθανεῖν κρατεῖ·
πεπαιτέρα γὰρ μοῖρα τῆς τυραννίδος. 1365

ιγ'. ἦ γὰρ τεκμηρίοισιν ἐξ οἰμωγμάτων
μαντευσόμεσθα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος;

ιδ'. σάφ' εἰδότας χρὴ τῶνδε θυμοῦσθαι πέρι·

τὸ γὰρ τοπάζειν τοῦ σάφ' εἰδέναι δίχα.
ιε'. ταύτην ἐπαινεῖν πάντοθεν πληθύνομαι, 1370
τρανῶς Ἀτρείδην εἰδέναι κυροῦνθ' ὅπως.
ΚΛ. πολλῶν πάροιθεν καιρίως εἰρημένων
τἀναντί' εἰπεῖν οὐκ ἐπαισχυνθήσομαι.
πῶς γάρ τις ἐχθροῖς ἐχθρὰ πορσύνων, φίλοις
δοκοῦσιν εἶναι, πημονῆς ἀρκύστατ' ἂν 1375
φάρξειεν, ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος;
ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρόντιστος πάλαι
νείκης παλαιᾶς ἦλθε, σὺν χρόνῳ γε μήν·
ἕστηκα δ' ἔνθ' ἔπαισ' ἐπ' ἐξειργασμένοις.
οὕτω δ' ἔπραξα, καὶ τάδ' οὐκ ἀρνήσομαι· 1380
ὡς μήτε φεύγειν μήτ' ἀμύνεσθαι μόρον,
ἄπειρον ἀμφίβληστρον, ὥσπερ ἰχθύων,
περιστιχίζω, πλοῦτον εἵματος κακόν.
παίω δέ νιν δίς· κἀν δυοῖν οἰμωγμάτοιν
μεθῆκεν αὑτοῦ κῶλα· καὶ πεπτωκότι 1385
τρίτην ἐπευδίδωμι, τοῦ κατὰ χθονὸς
Ἅιδου νεκρῶν σωτῆρος εὐκταίαν χάριν.
οὕτω τὸν αὑτοῦ θυμὸν ὁρμαίνει πεσὼν
κἀκφυσιῶν ὀξεῖαν αἵματος σφαγὴν
βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου, 1390
χαίρουσαν οὐδὲν ἧσσον ἢ διοσδότῳ
γάνει σπορητὸς κάλυκος ἐν λοχεύμασιν.
ὡς ὧδ' ἐχόντων, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
χαίροιτ' ἄν, εἰ χαίροιτ', ἐγὼ δ' ἐπεύχομαι.
εἰ δ' ἦν πρεπόντων ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ,
τῷδ' ἂν δικαίως ἦν, ὑπερδίκως μὲν οὖν. 1396
τοσῶνδε κρατῆρ' ἐν δόμοις κακῶν ὅδε
πλήσας ἀραίων αὐτὸς ἐκπίνει μολών.
ΧΟ θαυμάζομέν σου γλῶσσαν, ὡς θρασύστομος,
ἥτις τοιονδ' ἐπ' ἀνδρὶ κομπάζεις λόγον. 1400

ΚΛ. πειρᾶσθέ μου γυναικὸς ὡς ἀφράσμονος·
ἐγὼ δ' ἀτρέστῳ καρδίᾳ πρὸς εἰδότας
λέγω· σὺ δ' αἰνεῖν εἴτε με ψέγειν θέλεις
ὅμοιον. οὗτός ἐστιν Ἀγαμέμνων, ἐμὸς
πόσις, νεκρὸς δὲ, τῆσδε δεξιᾶς χερὸς 1405
ἔργον, δικαίας τέκτονος. τάδ' ὧδ' ἔχει.
ΧΟ. τί κακὸν, ὦ γύναι, χθονοτρεφὲς ἐδανὸν
ἢ ποτὸν πασαμένα ὀυτᾶς ἐξ ἁλὸς ὅρμενον
τόδ' ἐπέθου θύος, δαμοθρόους τ' ἀρὰς
ἀπέδικες ἀπέτεμες; ἀπόπολις δ' ἔσει 1410
μῖσος ὄβριμον ἀστοῖς.
ΚΛ. νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοὶ
καὶ μῖσος ἀστῶν δημόθρους τ' ἔχειν ἀρὰς,
οὐδὲν τόδ' ἀνδρὶ τῷδ' ἐναντίον φέρων·
ὃς οὐ προτιμῶν, ὡσπερεὶ βοτοῦ μόρον, 1415
μήλων φλεόντων εὐπόκοις νομεύμασιν,
ἔθυσεν αὑτοῦ παῖδα, φιλτάτην ἐμοὶ
ὠδῖν', ἐπῳδὸν Θρῃκίων ἀημάτων.
οὐ τοῦτον ἐκ γῆς τῆσδε χρῆν σ' ἀνδρηλατεῖν,
μιασμάτων ἄποιν'; ἐπήκοος δ' ἐμῶν 1420
ἔργων δικαστὴς τραχὺς εἶ. λέγω δέ σοι
τοιαῦτ' ἀπειλεῖν, ὡς παρεσκευασμένης
ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ
ἄρχειν· ἐὰν δὲ τοὔμπαλιν κραίνῃ θεὸς,
γνώσει διδαχθεὶς ὀψὲ γοῦν τὸ σωφρονεῖν, 1425
ΧΟ. μεγαλόμητις εἶ, περίφρονα δ' ἔλακες·
ὥσπερ οὖν φονολιβεῖ τύχᾳ φρὴν ἐπιμαίνεται·
λίπος ἐπ' ὀμμάτων αἵματος ἐμπρέπειν
ἄτιτον. ἔτι σὲ χρὴ στερομέναν φίλων
τύμμα τύμματι τῖσαι. 1430
ΚΛ. καὶ τήνδ' ἀκούεις ὁρκίων ἐμῶν θέμιν·

1407 — 1411. = 1426 — 1430.

μὰ τὴν τέλειον τῆς ἐμῆς παιδὸς Δίκην,
Ἄτην Ἐρινύν θ', αἷσι τόνδ' ἔσφαξ' ἐγώ,
οὔ μοι φόβου μέλαθρον ἐλπὶς ἐμπατεῖ,
ἕως ἂν αἴθῃ πῦρ ἐφ' ἑστίας ἐμῆς 1435
Αἴγισθος, ὡς τὸ πρόσθεν εὖ φρονῶν ἐμοί.
οὗτος γὰρ ἡμῖν ἀσπὶς οὐ σμικρὰ θράσους.
κεῖται γυναικὸς τῆσδε λυμαντήριος,
Χρυσηΐδων μείλιγμα τῶν ὑπ' Ἰλίῳ·
ἥ τ' αἰχμάλωτος ἥδε καὶ τερασκόπος 1440
ἡ κοινόλεκτρος τοῦδε θεσφατηλόγος
πιστὴ ξύνευνος, ναυτίλων δὲ σελμάτων
ἰσοτριβής. ἄτιμα δ' οὐκ ἐπραξάτην.
ὁ μὲν γὰρ οὕτως, ἡ δέ τοι κύκνου δίκην
τὸν ὕστατον μέλψασα θανάσιμον γόον 1445
κεῖται φιλήτωρ τοῦδ', ἐμοὶ δ' ἐπήγαγεν
εὐνῆς παροψώνημα τῆς ἐμῆς χλιδῆς.

ΧΟ. φεῦ, τίς ἂν ἐν τάχει, μὴ περιώδυνος, μηδὲ δεμνιοτήρης,
μόλοι τὸν ἀεὶ φέρουσ' ἐν ἡμῖν 1450
Μοῖρ' ἀτέλευτον ὕπνον, δαμέντος
φύλακος εὐμενεστάτου
πολλὰ τλάντος γυναικὸς διαί;
πρὸς γυναικὸς δ' ἀπέφθισεν βίον.
ἰὼ ἰὼ παράνους Ἑλένα 1455
μία τὰς πολλὰς, τὰς πάνυ πολλὰς
ψυχὰς ὀλέσασ' ὑπὸ Τροίᾳ.
νῦν δὲ τελείαν * *
* * * *
* * * *
* * * *

1448 — 1454. = 1468 — 1474.
1455 — 1461. = 1537 — 1550.

* * * *
ἦ πολύμναστον ἐπηνθίσω αἶμ' ἄνιπτον,
ἥτις ἦν τότ' ἐν δόμοις 1460
ἔρις ἐρίδματος ἀνδρὸς οἰζύς.
ΚΛ. μηδὲν θανάτου μοῖραν ἐπεύχου
τοῖσδε βαρυνθείς·
μηδ' εἰς Ἑλένην κότον ἐκτρέψῃς,
ὡς ἀνδρολέτειρ', ὡς μία πολλῶν 1465
ἀνδρῶν ψυχὰς Δαναῶν ὀλέσασ'
ἀξύστατον ἄλγος ἔπραξε.
ΧΟ. δαῖμον, ὃς ἐμπίτνεις δώμασι καὶ διφυίοισι Ταν-
ταλίδαισιν,
κράτος τ' ἰσόψυχον ἐκ γυναικῶν 1470
καρδιόδηκτον ἐμοὶ κρατύνεις.
ἐπὶ δὲ σώματος δίκαν
κόρακος ἐχθροῦ σταθεῖσ' ἐκνόμως
ὕμνον ὑμνεῖν * * ἐπεύχεται.
ΚΛ. νῦν δ' ὤρθωσας στόματος γνώμην, 1475
τὸν τριπάχυντον
δαίμονα γέννης τῆσδε κικλήσκων.
ἐκ τοῦ γὰρ ἔρως αἱματολοιχὸς
νείρῃ τρέφεται, πρὶν καταλῆξαι
τὸ παλαιὸν ἄχος, νέος ἰχώρ. 1480
ΧΟ. ἦ μέγαν οἴκοις τοῖσδε
δαίμονα καὶ βαρύμηνιν αἰνεῖς,
φεῦ φεῦ, κακὸν αἶνον ἀτηρᾶς τύχας ἀκορέστου·
ἰὴ ἰὴ διαὶ Διὸς παναιτίου πανεργέτα. 1485
τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται;
τί τῶνδ' οὐ θεόκραντόν ἐστιν;
ἰὼ ἰὼ βασιλεῦ βασιλεῦ,

1462 — 1467. = 1475 — 1480.
1481 — 1504. = 1505 — 1529.

πῶς σε δακρύσω; 1490
φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω;
κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων.
ὤμοι μοι κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον
δολίῳ μόρῳ δαμεὶς 1495
ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ.

ΚΛ. αὐχεῖς εἶναι τόδε τοὔργον ἐμόν·
μηδ' ἐπιλεχθῇς
Ἀγαμεμνονίαν εἶναί μ' ἄλοχον.
φανταζόμενος δὲ γυναικὶ νεκροῦ 1500
τοῦδ' ὁ παλαιὸς δριμὺς ἀλάστωρ
Ἀτρέως χαλεποῦ θοινατῆρος
τόνδ' ἀπέτισεν,
τέλεον νεαροῖς ἐπιθύσας.

ΧΟ. ὡς μὲν ἀναίτιος εἶ 1505
τοῦδε φόνου τίς ὁ μαρτυρήσων;
πῶς πῶς; πατρόθεν δὲ συλλήπτωρ γένοιτ' ἂν
ἀλάστωρ.
βιάζεται δ' ὁμοσπόροις ἐπιρροαῖσιν αἱμάτων 1510
μέλας Ἄρης· ὅποι δὲ καὶ προβαίνων
πάχνα κουροβόρῳ παρέξει.
ἰὼ ἰὼ βασιλεῦ βασιλεῦ,
πῶς σε δακρύσω;
φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω; 1515
κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων.
ὤμοι μοι κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον
δολίῳ μόρῳ δαμεὶς
ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ. 1520

ΚΛ. [οὔτ' ἀνελεύθερον οἶμαι θάνατον
τῷδε γενέσθαι.]

οὐδὲ γὰρ οὗτος δολίαν ἄτην
οἴκοισιν ἔθηκ᾽;
ἀλλ᾽ ἐμὸν ἐκ τοῦδ᾽ ἔρνος ἀερθὲν, 1525
τὴν πολυκλαύτην Ἰφιγενείαν,
ἄξια δράσας ἄξια πάσχων
μηδὲν ἐν ἍΙιδου μεγαλαυχείτω,
ξιφοδηλήτῳ
θανάτῳ τίσας ἅπερ ἔρξεν.

ΧΟ. ἀμηχανῶ φροντίδος στερηθεὶς 1530
εὐπάλαμον μέριμναν
ὅπα τράπωμαι, πίτνοντος οἴκου.
δέδοικα δ᾽ ὄμβρου κτύπον δομοσφαλῆ
τὸν αἱματηρόν· ψακὰς δὲ λήγει.
δίκην δ᾽ ἐπ᾽ ἄλλο πρᾶγμα θηγάνει βλάβης 1535
πρὸς ἄλλαις θηγάναισι Μοῖρα.
ἰὼ γᾶ γᾶ, εἴθ᾽ ἔμ᾽ ἐδέξω,
πρὶν τόνδ᾽ ἐπιδεῖν ἀργυροτοίχου
δροίτας κατέχοντα χαμεύνην. 1540
τίς ὁ θάψων νιν; τίς ὁ θρηνήσων;
ἦ σὺ τόδ᾽ ἔρξαι τλήσει, κτείνασ᾽
ἄνδρα τὸν αὑτῆς, ἀποκωκῦσαι
ψυχὴν, ἄχαριν χάριν ἀντ᾽ ἔργων 1545
μεγάλων ἀδίκως ἐπικρᾶναι;
τίς δ᾽ ἐπιτύμβιος αἶνος ἐπ᾽ ἀνδρὶ θείῳ
σὺν δάκρυσιν ἰάπτων
ἀλαθείᾳ φρενῶν πονήσει; 1550

ΚΛ. οὐ σὲ προσήκει τὸ μέλημα λέγειν
τοῦτο· πρὸς ἡμῶν
κάππεσε, κάτθανε, καὶ καταθάψομεν
οὐχ ὑπὸ κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων,

1530 — 1536. = 1560 — 1566.
1551 — 1559. = 1567 — 1576.

* * * * *
* * * *

ἀλλ' Ἰφιγένειά νιν ἀσπασίως 1555
θυγάτηρ, ὡς χρὴ,
πατέρ' ἀντιάσασα πρὸς ὠκύπορον
πόρθμευμ' ἀχέων
περὶ χεῖρε βαλοῦσα φιλήσει.

ΧΟ. ὄνειδος ἥκει τόδ' ἀντ' ὀνείδους. 1560
δύσμαχα δ' ἔστι κρῖναι.
φέρει φέροντ', ἐκτίνει δ' ὁ καίνων.
μίμνει δὲ μίμνοντος ἐν θρόνῳ Διὸς
παθεῖν τὸν ἔρξαντα. θέσμιον γάρ·
τίς ἂν γονὰν ἀραῖον ἐκβάλοι δόμων; 1565
κεκόλληται γένος πρὸς ἄτᾳ.

ΚΛ. ἐς τόνδ' ἐνέβης ξὺν ἀληθείᾳ
χρησμόν. ἐγὼ δ' οὖν
ἐθέλω δαίμονι τῷ Πλεισθενιδῶν
ὅρκους θεμένη τάδε μὲν στέργειν, 1570
δύστληταά περ ὄνθ', ὃ δὲ λοιπὸν, ἰόντ'
ἐκ τῶνδε δόμων ἄλλην γενεὰν
τρίβειν θανάτοις αὐθένταισι·
κτεάνων τε μέρος
βαιὸν ἐχούσῃ πᾶν ἀπόχρη μοι
μανίας μελάθρων 1575
ἀλληλοφόνους ἀφελούσῃ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ὦ φέγγος εὖφρον ἡμέρας δικηφόρου.
φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτῶν τιμαόρους
θεοὺς ἄνωθεν γῆς ἐποπτεύειν ἄγῃ,
ἰδὼν ὑφαντοῖς ἐν πέπλοις Ἐρινύων 1580
τὸν ἄνδρα τόνδε κείμενον φίλως ἐμοὶ,
χερὸς πατρῴας ἐκτίνοντα μηχανάς

Ἀτρεὺς γὰρ ἄρχων τῆσδε γῆς, τούτου πατὴρ,
πατέρα Θυέστην τὸν ἐμὸν, ὡς τορῶς φράσαι,
αὐτοῦ δ' ἀδελφὸν, ἀμφίλεκτος ὢν κράτει, 1585
ἠνδρηλάτησεν ἐκ πόλεώς τε καὶ δόμων.
καὶ προστρόπαιος ἑστίας μολὼν πάλιν
τλήμων Θυέστης μοῖραν ηὕρετ' ἀσφαλῆ,
τὸ μὴ θανὼν πατρῷον αἱμάξαι πέδον.
αὐτοῦ ξένια δὲ τοῦδε δύσθεος πατὴρ 1590
Ἀτρεὺς, προθύμως μᾶλλον ἢ φίλως, πατρὶ
τῷμῷ, κρεουργὸν ἦμαρ εὐθύμως ἄγειν
δοκῶν, παρέσχε δαῖτα παιδείων κρεῶν.
τὰ μὲν ποδήρη καὶ χερῶν ἄκρους κτένας
ἔθρυπτ' ἄνωθεν ἀνδρακὰς καθήμενος 1595
ἄσημ'· ὁ δ' αὐτῶν αὐτίκ' ἀγνοίᾳ λαβὼν
ἔσθει βορὰν ἄσωτον, ὥς ὁρᾷς, γένει.
κἄπειτ' ἐπιγνοὺς ἔργον οὐ καταίσιον
ᾤμωξεν, ἀμπίπτει δ' ἀπὸ σφαγῆς ἐμῶν,
μόρον δ' ἄφερτον Πελοπίδαις ἐπεύχεται, 1600
λάκτισμα δείπνου ξυνδίκως τιθεὶς ἀρᾷ,
οὕτως ὀλέσθαι πᾶν τὸ Πλεισθένους γένος.
ἐκ τῶνδέ σοι πεσόντα τόνδ' ἰδεῖν πάρα.
κἀγὼ δίκαιος τοῦδε τοῦ φόνου ῥαφεύς.
τρίτον γὰρ ὄντα μ' ἐπὶ δέκ' ἀθλίῳ πατρὶ 1605
συνεξελαύνει τυτθὸν ὄντ' ἐν σπαργάνοις·
τραφέντα δ' αὖθις ἡ δίκη κατήγαγεν.
καὶ τοῦδε τἀνδρὸς ἡψάμην θυραῖος ὤν,
πᾶσαν συνάψας μηχανὴν δυσβουλίας.
οὕτω καλὸν δὴ καὶ τὸ κατθανεῖν ἐμοὶ, 1610
ἰδόντα τοῦτον τῆς δίκης ἐν ἕρκεσιν.

ΧΟ. Αἴγισθ', ὑβρίζειν ἐν κακοῖσιν οὐ σέβω.
σὺ δ' ἄνδρα τόνδε φῂς ἑκὼν κατακτανεῖν,
μόνος δ' ἔποικτον τόνδε βουλεῦσαι φόνον·

οὔ φημ' ἀλύξειν ἐν δίκῃ τὸ σὸν κάρα 1615
δημορριφεῖς, σάφ' ἴσθι, λευσίμους ἀράς.
ΑΙ. σὺ ταῦτα φωνεῖς νερτέρᾳ προσήμενος
κώπῃ, κρατούντων τῶν ἐπὶ ζυγῷ δορός;
γνώσει γέρων ὢν ὡς διδάσκεσθαι βαρὺ
τῷ τηλικούτῳ, σωφρονεῖν εἰρημένον. 1620
δεσμὸς δὲ καὶ τὸ γῆρας αἵ τε νήστιδες
δύαι διδάσκειν ἐξοχάταται φρενῶν
ἰατρομάντεις. οὐχ ὁρᾷς ὁρῶν τάδε;
πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ παίσας μογῇς.
ΧΟ. γύναι, σὺ τοὺς ἥκοντας ἐκ μάχης νέον 1625
οἰκουρὸς εὐνὴν ἀνδρὸς αἰσχύνουσ' ἅμα
ἀνδρὶ στρατηγῷ τόνδ' ἐβούλευσας μόρον;
ΑΙ. καὶ ταῦτα τἆπη κλαυμάτων ἀρχηγενῆ.
Ὀρφεῖ δὲ γλῶσσαν τὴν ἐναντίαν ἔχεις.
ὁ μὲν γὰρ ἦγε πάντ' ἀπὸ φθογγῆς χαρᾷ, 1630
σὺ δ' ἐξορίνας νηπίοις ὑλάγμασιν
ἄξει· κρατηθεὶς δ' ἡμερώτερος φανεῖ.
ΧΟ. ὡς δὴ σύ μοι τύραννος Ἀργείων ἔσει,
ὃς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλευσας μόρον,
δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως; 1635
ΑΙ. τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν σαφῶς·
ἐγὼ δ' ὕποπτος ἐχθρὸς ἦ παλαιγενής.
ἐκ τῶν δὲ τοῦδε χρημάτων πειράσομαι
ἄρχειν πολιτῶν· τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
ζεύξω βαρείαις οὔτι μοι σειραφόρον 1640
κριθῶντα πῶλον· ἀλλ' ὁ δυσφιλὴς σκότῳ
λιμὸς ξύνοικος μαλθακόν σφ' ἐπόψεται.
ΧΟ. τί δὴ τὸν ἄνδρα τόνδ' ἀπὸ ψυχῆς κακῆς
οὐκ αὐτὸς ἠνάριζες, ἀλλά νιν γυνὴ
χώρας μίασμα καὶ θεῶν ἐγχωρίων 1645
ἔκτεινε; Ὀρέστης ἆρά που βλέπει φάος,

ὅπως κατελθὼν δεῦρο πρευμενεῖ τύχῃ
ἀμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς;
ΑΙ. ἀλλ' ἐπεὶ δοκεῖς τάδ' ἔρδειν καὶ λέγειν, γνώσει τάχα.
ΧΟ. * * * * * * *
ΑΙ. εἶα δή, φίλοι λοχῖται, τοὔργον οὐχ ἑκὰς τόδε. 1650
ΧΟ. εἶα δή, ξίφος πρόκωπον πᾶς τις εὐτρεπιζέτω.
ΑΙ. ἀλλὰ μὴν κἀγὼ πρόκωπος οὐκ ἀναίνομαι θανεῖν.
ΧΟ. δεχομένοις λέγεις θανεῖν σε· τὴν τύχην δ' αἱρούμεθα.
ΚΛ. μηδαμῶς, ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἄλλα δράσωμεν κακά. 1654
ἀλλὰ καὶ τάδ' ἐξαμῆσαι πολλὰ δύστηνον θέρος·
πημονῆς δ' ἅλις γ' ὑπάρχει· μηδὲν αἱματώμεθα.
στεῖχε καὶ σὺ χοὶ γέροντες πρὸς δόμους πεπρωμένους,
πρὶν παθεῖν ἔρξαντες καιρὸν χρῆν τάδ' ὡς ἐπράξαμεν.
εἰ δέ τοι μόχθων γένοιτο τῶνδ' ἅλις γ' ἐχοίμεθ' ἄν,
δαίμονος χολῇ βαρείᾳ δυστυχῶς πεπληγμένοι. 1660
ὧδ' ἔχει λόγος γυναικὸς, εἴ τις ἀξιοῖ μαθεῖν.
ΑΙ. ἀλλὰ τούσδ' ἐμοὶ ματαίαν γλῶσσαν ὧδ' ἀπανθίσαι
κἀκβαλεῖν ἔπη τοιαῦτα δαίμονος πειρωμένους,
σώφρονος γνώμης δ' ἁμαρτεῖν τὸν κρατοῦντα
* * *
ΧΟ. οὐκ ἂν Ἀργείων τόδ' εἴη, φῶτα προσσαίνειν κακόν. 1665
ΑΙ. ἀλλ' ἐγώ σ' ἐν ὑστέραισιν ἡμέραις μέτειμ' ἔτι.
ΧΟ. οὐκ, ἐὰν δαίμων Ὀρέστην δεῦρ' ἀπευθύνῃ μολεῖν.
ΑΙ. οἶδ' ἐγὼ φεύγοντας ἄνδρας ἐλπίδας σιτουμένους.

ΧΟ. πρᾶσσε, πιαίνου, μιαίνων τὴν δίκην, ἐπεὶ παρα.
ΑΙ. ἴσθι μοι δώσων ἄποινα τῆσδε μωρίας χάριν. 1670
ΧΟ. κόμπασον θαρσῶν, ἀλέκτωρ ὥστε θηλείας πέλας.
ΚΛ. μὴ προτιμήσῃς ματαίων τῶνδ' ὑλαγμάτων· ἐγὼ καὶ σὺ θήσομεν κρατοῦντε τῶνδε δωμάτων καλῶς.

VI.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ΧΟΡΟΣ.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΤΡΟΦΟΣ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ΘΕΡΑΠΩΝ.

ΧΟΗΦΟΡΟΙ.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

Ἑρμῆ χθόνιε πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη,
σωτὴρ γενοῦ μοι ξύμμαχός τ' αἰτουμένῳ·
ἥκω γὰρ ἐς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι.
τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
κλύειν, ἀκοῦσαι. * * 5
* * * * * *
* * πλόκαμον Ἰνάχῳ θρεπτήριον,
τὸν δεύτερον δὲ τόνδε πενθητήριον
* * * * * *
οὐ γὰρ παρὼν ᾤμωξα σόν, πάτερ, μόρον
οὐδ' ἐξέτεινα χεῖρ' ἐπ' ἐκφορᾷ νεκροῦ.
* * * * * *
ἔα.
τί χρῆμα λεύσσω; τίς ποθ' ἥδ' ὁμήγυρις 10
στείχει γυναικῶν φάρεσιν μελαγχίμοις
πρέπουσα; ποίᾳ ξυμφορᾷ προσεικάσω;
πότερα δόμοισι πῆμα προσκυρεῖ νέον;
ἢ πατρὶ τῷμῷ τάσδ' ἐπεικάσας τύχω
χοὰς φερούσας νερτέροις μειλίγματα; 15
οὐδέν ποτ' ἄλλο· καὶ γὰρ Ἠλέκτραν δοκῶ
στείχειν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν πένθει λυγρῷ
πρέπουσαν. ὦ Ζεῦ, δός με τίσασθαι μόρον

πατρὸς, γενοῦ δὲ σύμμαχος θέλων ἐμοί.
Πυλάδη, σταθῶμεν ἐκποδὼν, ὡς ἂν σαφῶς 20
μάθω γυναικῶν ἥτις ἥδε προστροπή.

ΧΟΡΟΣ.

ἰαλτὸς ἐκ δόμων ἔβαν
χοᾶν προπομπὸς ὀξύχειρι σὺν κόπῳ.
πρέπει παρηΐς φοινίοις ἀμυγμοῖς
ὄνυχος ἅλοκι νεοτόμῳ, 25
δι' αἰῶνος δ' ἰυγμοῖσι βόσκεται κέαρ.
λινοφθόροι δ' ὑφασμάτων
λακίδες ἔφλαδον ὑπ' ἄλγεσιν,
πρόστερνοι στολμοὶ
πέπλων ἀγελάστοις 30
ξυμφοραῖς πεπληγμένων.
τορὸς γὰρ ὀρθόθριξ φόβος,
δόμων ὀνειρόμαντις, ἐξ ὕπνου κότον
πνέων, ἀωρόνυκτον ἀμβόαμα
μυχόθεν ἔλακε περὶ φόβῳ, 35
γυναικείοισιν ἐν δώμασιν βαρὺς πίτνων.
κριταί τε τῶνδ' ὀνειράτων
θεόθεν ἔλακον ὑπέγγυοι
μέμφεσθαι τοὺς γᾶς
νέρθεν περιθύμως 40
τοῖς κτανοῦσί τ' ἐγκοτεῖν.
τοιάνδε χάριν ἀχάριτον ἀπότροπον κακῶν,
ἰὼ γαῖα μαῖα, μωμένα μ' ἰάλλει 45
δύσθεος γυνά. φοβοῦμαι δ' ἔπος τόδ' ἐκβαλεῖν.
τί γὰρ λύτρον πεσόντος αἵματος πέδοι;
ἰὼ πάνοιξυς ἑστία,
ἰὼ κατασκαφαὶ δόμων. 50

22 — 31. = 32 — 41.
42 — 53. = 54 — 65.

ἀνήλιοι βροτοστυγεῖς
δνόφοι καλύπτουσι δόμους
δεσποτῶν θανάτοισι.
σέβας δ' ἄμαχον ἀδάμματον ἀπόλεμον τὸ πρὶν
δι' ὤτων φρενός τε δαμίας περαῖνον 56
νῦν ἀφίσταται. φοβεῖται δέ τις. τὸ δ' εὐτυχεῖν
τόδ' ἐν βροτοῖς θεός τε καὶ θεοῦ πλέον. 60
ῥοπὴ δ' ἐπισκοπεῖ δίκας
ταχεῖα τοὺς μὲν ἐν φάει,
τὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ σκότου
μένει χρονίζοντας ἄχη,
τοὺς δ' ἄκρατος ἔχει νύξ. 65
δι' αἷματ' ἐκποθένθ'/ ὑπὸ χθονὸς τροφοῦ
τίτας φόνος πέπηγεν οὐ διαρρύδαν.
διαλγὴς ἄτα διαφέρει τὸν αἴτιον
παναρκέτας νόσουβρύειν.
θιγόντι δ' οὔτι νυμφικῶν ἑδωλίων 71
ἄκος, πόροι τε πάντες ἐκ μιᾶς ὁδοῦ
βαίνοντες τὸν χερομυσῆ
φόνον καθαίροντες ἰοῦσαν ἄταν.
ἐμοὶ δ', ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν 75
θεοὶ προσήνεγκαν· ἐκ γὰρ οἴκων
πατρῴων δούλιον ἐσᾶγον αἶσαν,
δίκαια καὶ μὴ δίκαια,
πρέποντ' ἀρχὰς βίου,
βίᾳ φερομένων αἰνέσαι, πικρὸν φρενῶν 80
στύγος κρατούσῃ. δακρύω δ' ὑφ' εἱμάτων
ματαίοισι δεσποτᾶν
τύχαις, κρυφαίοις πένθεσιν παχυνομένη.

ΗΛΕΚΤΡΑ.

δμωαὶ γυναῖκες, δωμάτων εὐθήμονες,
ἐπεὶ πάρεστε τῆσδε προστροπῆς ἐμοὶ 85

66—70.=71—74.

πομποὶ, γένεσθε τῶνδε σύμβουλοι πέρι·
τύμβῳ χέουσα τάσδε μηδείους χοὰς
πῶς εὔφρον' εἴπω, πῶς κατεύξωμαι πατρί;
πότερα λέγουσα παρὰ φίλης φίλῳ φέρειν
γυναικὸς ἀνδρὶ, τῆς ἐμῆς μητρὸς πάρα; 90
τῶνδ' οὐ πάρεστι θάρσος, οὐδ' ἔχω τί φῶ,
χέουσα τόνδε πέλανον ἐν τύμβῳ πατρός.
ἢ τοῦτο φάσκω τοῦπος, ὡς νόμος βροτοῖς
ἔστ' ἀντιδοῦναι τοῖσι πέμπουσιν τάδε
στέφη, δόσιν γε τῶν κακῶν ἐπαξίαν; 95
ἢ σιγ' ἀτίμως, ὥσπερ οὖν ἀπώλετο
πατὴρ, τάδ' ἐκχέασα, γάποτον χύσιν,
στείχω, καθάρμαθ' ὥς τις ἐκπέμψας πάλιν
δικοῦσα τεῦχος ἀστρόφοισιν ὄμμασιν;
τῆσδ' ἐστὲ βουλῆς, ὦ φίλαι, μεταίτιαι. 100
κοινὸν γὰρ ἔχθος ἐν δόμοις νομίζομεν.
μὴ κεύθετ' ἔνδον καρδίας φόβῳ τινός.
τὸ μόρσιμον γὰρ τόν τ' ἐλεύθερον μένει
καὶ τὸν πρὸς ἄλλης δεσποτούμενον χερός.
λέγοις ἂν, εἴ τι τῶνδ' ἔχεις ὑπέρτερον. 105

ΧΟ. αἰδουμένη σοὶ βωμὸν ὡς τύμβον πατρὸς
λέξω, κελεύεις γὰρ, τὸν ἐκ φρενὸς λόγον.

ΗΛ. λέγοις ἂν, ὥσπερ ἡδέσω τάφον πατρός.

ΧΟ. φθέγγου χέουσα σεμνὰ τοῖσιν εὔφροσιν.

ΗΛ. τίνας δὲ τούτους τῶν φίλων προσεννέπω; 110

ΧΟ. πρῶτον μὲν αὐτὴν κἄστις Αἴγισθον στυγεῖ.

ΗΛ. ἐμοί τε καὶ σοί τἆρ' ἐπεύξωμαι τάδε;

ΧΟ. αὐτὴ σὺ ταῦτα μανθάνουσ' ἤδη φράσαι.

ΗΛ. τίν' οὖν ἔτ' ἄλλον τῆδε προστιθῶ στάσει;

ΧΟ. μέμνησ' Ὀρέστου, κεἰ θυραῖός ἐσθ' ὅμως. 115

ΗΛ. εὖ τοῦτο κἀφρένωσας οὐχ ἥκιστά με.

ΧΟ. τοῖς αἰτίοις νῦν τοῦ φόνου μεμνημένη

ΗΛ. τί φῶ; δίδασκ' ἄπειρον ἐξηγουμένη.
ΧΟ. ἐλθεῖν τιν' αὐτοῖς δαίμον' ἢ βροτῶν τινα
ΗΛ. πότερα δικαστὴν ἢ δικηφόρον λέγεις; 120
ΧΟ. ἁπλῶς τι φράζουσ', ὅστις ἀνταποκτενεῖ.
ΗΛ. καὶ ταῦτά μοὐστὶν εὐσεβῆ θεῶν πάρα;
ΧΟ. πῶς δ' οὐ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμείβεσθαι κακοῖς;
ΗΛ. κῆρυξ μέγιστε τῶν ἄνω τε καὶ κάτω,
ἄρηξον, Ἑρμῆ χθόνιε, κηρύξας ἐμοὶ,
τοὺς γῆς ἔνερθε δαίμονας κλύειν ἐμὰς 125
εὐχὰς, πατρῴων δωμάτων ἐπισκόπους,
καὶ γαῖαν αὐτὴν, ἣ τὰ πάντα τίκτεται,
θρέψασά τ' αὖθις τῶνδε κῦμα λαμβάνει·
κἀγὼ χέουσα τάσδε χέρνιβας βροτοῖς·
λέγω καλοῦσα, "πάτερ, ἐποίκτειρόν τ' ἐμὲ 130
φίλον τ' Ὀρέστην πῶς ἀνάξομεν δόμοις.
πεπραμένοι γὰρ νῦν γέ πως ἀλώμεθα
πρὸς τῆς τεκούσης, ἄνδρα δ' ἀντηλλάξατο
Αἴγισθον, ὅσπερ σοῦ φόνου μεταίτιος.
κἀγὼ μὲν ἀντίδουλος· ἐκ δὲ χρημάτων 135
φεύγων Ὀρέστης ἐστὶν, οἱ δ' ὑπερκόπως
ἐν τοῖσι σοῖς πόνοισι χλίουσιν μέγα.
ἐλθεῖν δ' Ὀρέστην δεῦρο σὺν τύχῃ τινὶ
κατεύχομαί σοι, καὶ σὺ κλῦθί μου, πάτερ·
αὐτῇ τέ μοι δὸς σωφρονεστέραν πολὺ 140
μητρὸς γενέσθαι χεῖρά τ' εὐσεβεστέραν.
ἡμῖν μὲν εὐχὰς τάσδε, τοῖς δ' ἐναντίοις
λέγω φανῆναί σου, πάτερ, τιμάορον,
καὶ τοὺς κτανόντας ἀντικατθανεῖν δίκην.
[ταῦτ' ἐν μέσῳ τίθημι τῆς κακῆς ἀρᾶς, 145
κείνοις λέγουσα τήνδε τὴν κακὴν ἀράν·]
ἡμῖν δὲ πομπὸς ἴσθι τῶν ἐσθλῶν ἄνω,
σὺν θεοῖσι καὶ γῇ καὶ δίκῃ νικηφόρῳ."
τοιαῖσδ' ἐπ' εὐχαῖς τάσδ' ἐπισπένδω χοάς.

τοιαῖσδ' ἐπ' εὐχαῖς τάσδ' ἐπισπένδω χοάς.
ὑμᾶς δὲ κωκυτοῖς ἐπανθίζειν νόμος, 150
παιᾶνα τοῦ θανόντος ἐξαυδωμένας.
ΧΟ. ἴετε δάκρυ καναχὲς ὀλόμενον
ὀλομένῳ δεσπότα,
πρὸς ἔρυμα τόδε κακῶν κεδνῶν τ'
ἀπότροπον ἄγος ἀπεύχετον 155
κεχυμένων χοᾶν. κλύε δέ μοι, κλύε,
σέβας ὦ δέσποτ', ἐξ ἀμαυρᾶς φρενός.
ὀτοτοτοτοτοτοτοῖ,
ἰώ, τίς δορυσθενὴς ἀνὴρ, ἀναλυτὴρ δόμων,
Σκυθικά τ' ἐν χεροῖν παλίντον' 160
ἐν ἔργῳ βέλη 'πιπάλλων Ἄρης
σχέδιά τ' αὐτόκωπα νωμῶν ξίφη;
ΗΛ. ἔχει μὲν ἤδη γαπότους χοὰς πατήρ·
νέου δὲ μύθου τοῦδε κοινωνήσατε.
ΧΟ. λέγοις ἄν· ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ.
ΗΛ. ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τάφῳ.
ΧΟ. τίνος ποτ' ἀνδρὸς, ἢ βαθυζώνου κόρης;
ΗΛ. εὐξύμβολον τόδ' ἐστὶ παντὶ δοξάσαι. 170
ΧΟ. πῶς οὖν παλαιὰ παρὰ νεωτέρας μάθω;
ΗΛ. οὐκ ἔστιν ὅστις πλὴν ἑνὸς κείραιτό νιν.
ΧΟ. ἐχθροὶ γὰρ οἷς προσῆκε πενθῆσαι τριχί.
ΗΛ. καὶ μὴν ὅδ' ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος.
ΧΟ. ποίαις ἐθείραις; τοῦτο γὰρ θέλω μαθεῖν. 175
ΗΛ. αὐτοῖσιν ἡμῖν κάρτα προσφερὴς ἰδεῖν.
ΧΟ. μῶν οὖν Ὀρέστου κρύβδα δῶρον ᾗ τόδε;
ΗΛ. μάλιστ' ἐκείνου βοστρύχοις προσείδεται.
ΧΟ. καὶ πῶς ἐκεῖνος δεῦρ' ἐτόλμησεν μολεῖν;
ΗΛ. ἔπεμψε χαίτην κουρίμην χάριν πατρί. 180
ΧΟ. οὐχ ἧσσον εὐδάκρυτά μοι λέγεις τάδε,

εἰ τῆσδε χώρας μήποτε ψαύσει ποδί.
ΗΛ. κἀμοὶ προσέστη καρδίας κλυδώνιον
χολῆς, ἐπαίσθην δ' ὡς διανταίῳ βέλει·
ἐξ ὀμμάτων δὲ δίψιοι πίπτουσί μοι 185
σταγόνες ἄφαρκτοι δυσχίμου πλημμυρίδος,
πλόκαμον ἰδούσῃ τόνδε· πῶς γὰρ ἐλπίσω
ἀστῶν τιν' ἄλλον τῆσδε δεσπόζειν φόβης;
ἀλλ' οὐδὲ μήν νιν ἡ κτανοῦσ' ἐκείρατο,
ἐμή γε μήτηρ, οὐδαμῶς δ' ἐπώνυμον 190
φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη.
ἐγὼ δ' ὅπως μὲν ἄντικρυς τάδ' αἰνέσω,
εἶναι τόδ' ἀγλάϊσμά μοι τοῦ φιλτάτου
βροτῶν Ὀρέστου· σαίνομαι δ' ὑπ' ἐλπίδος.
φεῦ.
εἶθ' εἶχε φωνὴν ἔμφρον' ἀγγέλου δίκην, 195
ὅπως δίφροντις οὖσα μὴ 'κινυσσόμην,
ἀλλ' ἦ σάφ' ἦν μοι τόνδ' ἀποπτύσαι πλόκον,
εἴπερ γ' ἀπ' ἐχθροῦ κρατὸς ἦν τετμημένος,
ἢ ξυγγενὴς ὢν εἶχε συμπενθεῖν ἐμοὶ
ἄγαλμα τύμβου τοῦδε καὶ τιμὴν πατρός. 200
ἀλλ' εἰδότας μὲν τοὺς θεοὺς καλούμεθα,
οἵοισιν ἐν χειμῶσι ναυτίλων δίκην
στροβούμεθ'· εἰ δὲ χρὴ τυχεῖν σωτηρίας,
σμικροῦ γένοιτ' ἂν σπέρματος μέγας πυθμήν.
καὶ μὴν στίβοι γε, δεύτερον τεκμήριον, 205
ποδῶν ὅμοιοι τοῖς τ' ἐμοῖσιν ἐμφερεῖς.
καὶ γὰρ δύ' ἐστὸν τώδε περιγραφὰ ποδοῖν,
αὐτοῦ τ' ἐκείνου καὶ συνεμπόρου τινός.
πτέρναι τενόντων θ' ὑπογραφαὶ μετρούμεναι
ἐς ταυτὸ συμβαίνουσι τοῖς ἐμοῖς στίβοις. 210
πάρεστι δ' ὠδὶς καὶ φρενῶν καταφθορά.
ΟΡ. εὔχου τὰ λοιπὰ, τοῖς θεοῖς τελεσφόρους

1. ἄφρακτου L & S. 2. [illegible]

εὐχὰς ἐπαγγέλλουσα, τυγχάνειν καλῶς.
ΗΛ. ἐπεὶ τί νῦν ἥκατι δαιμόνων κυρῶ;
ΟΡ. εἰς ὄψιν ἥκεις ὧνπερ ἐξηύχου πάλαι. 215
ΗΛ. καὶ τίνα σύνοισθά μοι καλουμένη βροτῶν;
ΟΡ. σύνοιδ' Ὀρέστην πολλά σ' ἐκπαγλουμένην.
ΗΛ. καὶ πρὸς τί δῆτα τυγχάνω κατευγμάτων;
ΟΡ. ὅδ' εἰμί· μὴ μάτευ' ἐμοῦ μᾶλλον φίλον.
ΗΛ. ἀλλ' ἦ δόλον τιν', ὦ ξέν', ἀμφί μοι πλέκεις; 220
ΟΡ. αὐτὸς καθ' αὑτοῦ τἄρα μηχανορραφῶ.
ΗΛ. ἀλλ' ἐν κακοῖσι τοῖς ἐμοῖς γελᾶν θέλεις.
ΟΡ. κἀν τοῖς ἐμοῖσιν, εἴπερ ἐν τοῖς σοῖς ἐγώ.
ΗΛ. ὡς ὄντ' Ὀρέστην ἄρα σ' ἐγὼ προσεννέπω;
ΟΡ. αὐτὸν μὲν οὖν ὁρῶσα δυσμαθεῖς ἐμέ. 225
κουρὰν δ' ἰδοῦσα τήνδε κηδείου τριχὸς
ἰχνοσκοποῦσά τ' ἐν στίβοισι τοῖς ἐμοῖς
ἀνεπτερώθης κἀδόκεις ὁρᾶν ἐμέ.
σκέψαι τομῇ προσθεῖσα βόστρυχον τριχὸς
σαυτῆς ἀδελφοῦ σύμμετρον τώμῷ κάρᾳ. 230
ἰδοῦ δ' ὕφασμα τοῦτο, σῆς ἔργον χερὸς,
σπάθης τε πληγὰς ἠδὲ θήρειον γραφήν.
ἔνδον γενοῦ, χαρᾷ δὲ μὴ 'κπλαγῇς φρένας·
τοὺς φιλτάτους γὰρ οἶδα νῷν ὄντας πικρούς.
ΗΛ. ὦ φίλτατον μέλημα δώμασιν πατρὸς, 235
δακρυτὸς ἐλπὶς σπέρματος σωτηρίου,
ἀλκῇ πεποιθὼς δῶμ' ἀνακτήσει πατρός.
ὦ τερπνὸν ὄμμα τέσσαρας μοίρας ἔχον
ἐμοί· προσαυδᾶν δ' ἔστ' ἀναγκαίως ἔχον
πατέρα τε καὶ τὸ μητρὸς ἐς σέ μοι ῥέπει 240
στέργηθρον· ἡ δὲ παυδίκως ἐχθαίρεται·
καὶ τῆς τυθείσης νηλεῶς ὁμοσπόρου·
πιστὸς δ' ἀδελφὸς ἦσθ', ἐμοὶ σέβας φέρων·
μόνον Κράτος τε καὶ Δίκη σὺν τῷ τρίτῳ

πάντων μεγίστῳ Ζηνὶ συγγένοιτό μοι. 245
ΟΡ. Ζεῦ Ζεῦ, θεωρὸς τῶνδε πραγμάτων γενοῦ·
ἰδοῦ δὲ γένναν εὔνιν ἀετοῦ πατρὸς,
θανόντος ἐν πλεκταῖσι καὶ σπειράμασι
δεινῆς ἐχίδνης. τοὺς δ' ἀπωρφανισμένους
νῆστις πιέζει λιμός· οὐ γὰρ ἐντελὴς 250
θήραν πατρῴαν προσφέρειν σκηνήμασιν.
οὕτω δὲ κἀμὲ τήνδε τ', Ἠλέκτραν λέγω,
ἰδεῖν πάρεστί σοι, πατροστερῆ γόνον,
ἄμφω φυγὴν ἔχοντε τὴν αὐτὴν δόμων.
καὶ τοῦ θυτῆρος καί σε τιμῶντος μέγα 255
πατρὸς νεοσσοὺς τούσδ' ἀποφθείρας πόθεν
ἕξεις ὁμοίας χειρὸς εὔθοινον γέρας;
οὔτ' ἀετοῦ γένεθλ' ἀποφθείρας, πάλιν
πέμπειν ἔχοις ἂν σήματ' εὐπιθῆ βροτοῖς·
οὔτ' ἀρχικός σοι πᾶς ὅδ' αὐανθεὶς πυθμὴν 260
βωμοῖς ἀρήξει βουθύτοις ἐν ἤμασι.
κόμιζ', ἀπὸ σμικροῦ δ' ἂν ἄρειας μέγαν
δόμον, δοκοῦντα κάρτα νῦν πεπτωκέναι.
ΧΟ. ὦ παῖδες, ὦ σωτῆρες ἑστίας πατρὸς,
σιγᾶθ', ὅπως μὴ πεύσεταί τις, ὦ τέκνα, 265
γλώσσης χάριν δὲ πάντ' ἀπαγγείλῃ τάδε
πρὸς τοὺς κρατοῦντας· οὓς ἴδοιμ' ἐγώ ποτε
θανόντας ἐν κηκῖδι πισσήρει φλογός.
ΟΡ. οὗτοι προδώσει Λοξίου μεγασθενὴς
χρησμὸς κελεύων τόνδε κίνδυνον περᾶν, 270
κἀξορθιάζων πολλὰ καὶ δυσχειμέρους
ἄτας ὑφ' ἧπαρ θερμὸν ἐξαυδώμενος,
εἰ μὴ μέτειμι τοῦ πατρὸς τοὺς αἰτίους·
[τρόπον τὸν αὐτὸν ἀνταποκτεῖναι λέγων,
ἀποχρημάτοισι ζημίαις ταυρούμενον· 275
αὐτὸν δ' ἔφασκε τῇ φίλῃ ψυχῇ τάδε

τίσειν μ' ἔχοντα πολλὰ δυστερπῆ κακά.
τὰ μὲν γὰρ ἐκ γῆς δυσφρόνων μειλίγματα
βροτοῖς πιφαύσκων εἶπε, τὰς δὲ νῷν νόσους,
σαρκῶν ἐπαμβατῆρας ἀγρίαις γνάθοις 280
λειχῆνας ἐξέσθοντας ἀρχαίαν φύσιν·
λευκὰς δὲ κόρσας τῇδ' ἐπαντέλλειν νόσῳ·
ἄλλας τ' ἐφώνει προσβολὰς Ἐρινύων
ἐκ τῶν πατρῴων αἱμάτων τελουμένας,
ὁρῶντα λαμπρὸν ἐν σκότῳ νωμῶντ' ὀφρύν 285
τὸ γὰρ σκοτεινὸν τῶν ἐνερτέρων βέλος
ἐκ προστροπαίων ἐν γένει πεπτωκότων,
καὶ λύσσα καὶ μάταιος ἐκ νυκτῶν φόβος
κινεῖ, ταράσσει, καὶ διώκεσθαι πόλεως
χαλκηλάτῳ πλάστιγγι λυμανθὲν δέμας. 290
καὶ τοῖς τοιούτοις οὔτε κρατῆρος μέρος
εἶναι μετασχεῖν, οὐ φιλοσπόνδου λιβὸς,
βωμῶν τ' ἀπείργειν οὐχ ὁρωμένην πατρὸς
μῆνιν· δέχεσθαι δ' οὔτε συλλύειν τινά.
πάντων δ' ἄτιμον κἄφιλον θνήσκειν χρόνῳ 295
κακῶς ταριχευθέντα παμφθάρτῳ μόρῳ.]
τοιοῖσδε χρησμοῖς ἆρα χρὴ πεποιθέναι;
κεἰ μὴ πέποιθα, τοὔργον ἔστ' ἐργαστέον.
πολλοὶ γὰρ εἰς ἓν συμπίτνουσιν ἵμεροι,
θεοῦ τ' ἐφετμαὶ καὶ πατρὸς πένθος μέγα, 300
καὶ πρὸς πιέζει χρημάτων ἀχηνία,
τὸ μὴ πολίτας εὐκλεεστάτους βροτῶν,
Τροίας ἀναστατῆρας εὐδόξῳ φρενὶ,
δυοῖν γυναικοῖν ὧδ' ὑπηκόους πέλειν.
θήλεια γὰρ φρήν· εἰ δὲ μὴ, τάχ' εἴσεται. 305

ΧΟ. ἀλλ' ὦ μεγάλαι Μοῖραι, Διόθεν
τῇδε τελευτᾶν,
ᾗ τὸ δίκαιον μεταβαίνει.

ἀντὶ μὲν ἐχθρᾶς γλώσσης ἐχθρὰ
γλῶσσα τελείσθω· τοὐφειλόμενον 310
πράσσουσα Δίκη μέγ' ἀϋτεῖ·
ἀντὶ δὲ πληγῆς φονίας φονίαν
πληγὴν τινέτω. δράσαντι παθεῖν,
τριγέρων μῦθος τάδε φωνεῖ. 314

ΟΡ. ὦ πάτερ αἰνόπατερ, τί σοι φάμενος ἢ τί ῥέξας
τύχοιμ' ἂν καθ' ἓν οὐρίσας, ἔνθα σ' ἔχουσιν εὐναί;
σκότῳ φάος ἀντίμοιρον·
χάριτες δ' ὁμοίως 320
κέκληνται γόος εὐκλεὴς προσθοδόμοις Ἀτρείδαις.

ΧΟ. τέκνον, φρόνημα τοῦ θανόντος οὐ δαμάζει
πυρὸς μαλερὰ γνάθος, 325
φαίνει δ' ὕστερον ὀργάς·
ὀτοτύζεται δ' ὁ θνήσκων, ἀναφαίνεται δ' ὁ βλάπτων.
πατέρων τε καὶ τεκόντων γόος ἔνδικος ματεύει
τὸ πᾶν ἀμφιλαφὴς ταραχθείς. 331

ΗΛ. κλῦθί νυν, ὦ πάτερ, ἐν μέρει πολυδάκρυτα πένθη.
δίπαις τοί σ' ἐπιτύμβιος θρῆνος ἀναστενάζει. 335
τάφος δ' ἱκέτας δέδεκται
φυγάδας θ' ὁμοίως.
τί τῶνδ' εὖ, τί δ' ἄτερ κακῶν; οὐκ ἀτρίακτος ἄτα;

ΧΟ. ἀλλ' ἔτ' ἂν ἐκ τῶνδε θεὸς χρῄζων 340
θείη κελάδους εὐφθογγοτέρους·
ἀντὶ δὲ θρήνων ἐπιτυμβιδίων
παιὰν μελάθροις ἐν βασιλείοις
νεοκρᾶτα φίλον κομίσειεν.

315 — 322. = 332 — 339.
323 — 331. = 354 — 362.

ΟΡ. εἰ γὰρ ὑπ' Ἰλίῳ 345
πρός τινος Λυκίων, πάτερ,
δορίδματος κατηναρίσθης,
λιπὼν ἂν εὔκλειαν ἐν δόμοισι
τέκνων τ' ἐν κελεύθοις ἐπιστρεπτὸν αἰῶ 350
κτίσας πολύχωστον ἂν εἶχες
τάφον διαποντίου γᾶς
δώμασιν εὐφόρητον.
ΧΟ. φίλος φίλοισι τοῖς ἐκεῖ καλῶς θανοῦσι 355
κατὰ χθονὸς ἐμπρέπων
σεμνότιμος ἀνάκτωρ,
πρόπολός τε τῶν μεγίστων χθονίων ἐκεῖ τυ-
ράννων·
βασιλεὺς γὰρ ἦν, ὅφρ' ἕζη, μόριμον λάχος πε-
ραίνων 361
χεροῖν πεισιβρότῳ τε βάκτρῳ.
ΗΛ. μηδ' ὑπὸ Τρωΐας
τείχεσι φθίμενος, πάτερ,
μετ' ἄλλων δουρικμῆτι λαῷ 365
παρὰ Σκαμάνδρου πόρον τεθάφθαι,
πάρος δ' οἱ κτανόντες νιν οὕτως δαμῆναι
θανατηφόρον αἶσαν
πρόσω τινὰ πυνθάνεσθαι 370
τῶνδε πόνων ἄπειρον.
ΧΟ. ταῦτα μέν, ὦ παῖ, κρείσσονα χρυσοῦ,
μεγάλης δὲ τύχης καὶ ὑπερβορέου
μείζονα φωνεῖς· δύνασαι γάρ.
ἀλλὰ διπλῆς γὰρ τῆσδε μαράγνης 375
δοῦπος ἵκνεῖται· τῶν μὲν ἀρωγοὶ
κατὰ γῆς ἤδη, τῶν δὲ κρατούντων
χέρες οὐχ ὅσιαι στυγερῶν τούτων,

345 — 353. = 363 — 371.

παισὶ δὲ μᾶλλον γεγένηται.
ΗΛ. τοῦτο διαμπερὲς οὓς 380
ἵκεθ' ἅπερ τι βέλος.
Ζεῦ Ζεῦ, κάτωθεν ἀμπέμπων
ὑστερόποινον ἄταν
βροτῶν τλάμονι καὶ πανούργῳ
χειρὶ, τοκεῦσι δ' ὅμως τελεῖται.
ΧΟ. ἐφυμνῆσαι γένοιτό μοι πυκάεντ' ὀλολυγμὸν ἀν-
δρὸς 386
θεινομένου, γυναικός τ'
ὀλλυμένας, τί γὰρ κεύθω φρενὸς θεῖον ἔμπας
ποτᾶται, πάροιθεν δὲ πρῴρας 390
δριμὺς ἄηται καρδίας
θυμὸς ἔγκοτον στύγος.
ΟΡ. καὶ πότ' ἂν ἀμφιθαλὴς
Ζεὺς ἐπὶ χεῖρα βάλοι, 395
φεῦ φεῦ, κάρανα δαΐξας;
πιστα γένοιτο χώρᾳ.
δίκαν δ' ἐξ ἀδίκων ἀπαιτῶ.
κλῦτε δὲ Γᾶ χθονίων τε τιμαί.
ΧΟ. ἀλλὰ νόμος μὲν φονίας σταγόνας 400
χυμένας ἐς πέδον ἄλλο προσαιτεῖν
αἷμα. βοᾷ γὰρ λοιγὸς Ἐρινὺν
παρὰ τῶν πρότερον φθιμένων ἄτην
ἑτέραν ἐπάγουσαν ἐπ' ἄτῃ.
ΗΛ. ποῖ ποῖ δὴ νερτέρων τυραννίδες; 405
ἴδετε πολυκρατεῖς ἀραὶ φθιμένων,
ἴδεσθ' Ἀτρειδᾶν τὰ λοιπ' ἀμηχάνως
ἔχοντα καὶ δωμάτων

380 — 384. = 394 — 399.
385 — 393. = 410 — 417.
405 — 409. = 418 — 422.

ἄτιμα. πᾶ τίς τράποιτ' ἂν, ὦ Ζεῦ; 409
ΧΟ. πέπαλται δ' αὖτέ μοι φίλον κέαρ τόνδε κλύουσαν οἶκτον.
καὶ τότε μὲν δύσελπις,
σπλάγχνα δέ μοι κελαινοῦται πρὸς ἔπος κλυούσᾳ.
ὅταν δ' αὖτ' ἐπαλκὲς 415
θραρέαπέστασεν ἄχος
πρὸς τὸ φανεῖσθαί μοι καλῶς
ΟΡ. τί δ' ἂν φάντες τύχοιμεν; ἢ τα περ
πάθομεν ἄχεα πρός γε τῶν τεκομένων;
πάρεστι σαίνειν, τὰ δ' οὔτι θέλγεται. 420
λύκος γὰρ ὥστ' ὠμόφρων
ἄσαντος ἐκ ματρός ἐστι θυμός.
ΧΟ. ἔκοψα κομμὸν Ἄριον ἔν τε Κισσίας
νόμοις ἰηλεμιστρίας,
ἀπρικτόπληκτα πολυπλάνητα δ' ἦν ἰδεῖν 425
ἐπασσυτεροτριβῆ τὰ χερὸς ὀρέγματα
ἄνωθεν ἀνέκαθεν, κτύπῳ δ' ἐπιρροθεῖ
κροτητὸν ἀμὸν καὶ πανάθλιον κάρα.
ΗΛ. ἰὼ ἰὼ δαΐα
πάντολμε μᾶτερ, δαΐαις ἐν ἐκφοραῖς 430
ἄνευ πολιτᾶν ἄνακτ',
ἄνευ δὲ πενθημάτων
ἔτλας ἀνοίμωκτον ἄνδρα θάψαι.
ΟΡ. τὸ πᾶν ἀτίμως ἔλεξας, οἴμοι.
πατρὸς δ' ἀτίμωσιν ἄρα τίσει 435
ἕκατι μὲν δαιμόνων,
ἕκατι δ' ἀμᾶν χερῶν.
ἔπειτ' ἐγὼ νοσφίσας ὀλοίμαν.
ΧΟ. ἐμασχαλίσθη δ', ἔθ' ὡς τόδ' εἰδῇς,

423 — 433. = 444 — 455.
434 — 438. = 439 — 443.

[illegible] ἄχος
[illegible] ἀνάκλιτον [illegible] vind, facile

ἔπρασσε δ' ᾧπέρ νιν ὧδε θάπτει, 440
μόρον κτίσαι μωμένα
ἄφερτον αἰῶνι σῷ.
κλύεις πατρῷους δύας ἀτίμους.
ΗΛ. λέγεις πατρῷον μόρον· ἐγὼ δ' ἀπεστάτουν 444
ἄτιμος, οὐδὲν ἀξία.
μυχοῦ δ' ἄφερκτος πολυσίνου κυνὸς δίκαν
ἑτοιμότερα γέλωτος ἀνέφερον λίβη,
χέουσα πολύδακρυν γόον κεκρυμμένον.
τοιαῦτ' ἀκούων ἐν φρεσὶν γράφου ⏑ –. 450
ΧΟ. δι' ὤτων δὲ συν-
τέτραινε μῦθον ἡσύχῳ φρενῶν βάσει.
τὰ μὲν γὰρ οὕτως ἔχει,
τὰ δ' αὐτὸς ὀργᾷ μαθεῖν.
πρέπει δ' ἀκάμπτῳ μένει καθήκειν. 455
ΟΡ. σέ τοι λέγω, ξυγγενοῦ, πάτερ, φίλοις.
ΗΛ. ἐγὼ δ' ἐπιφθέγγομαι κεκλαυμένα.
ΧΟ. στάσις δὲ πάγκοινος ἅδ' ἐπιροθεῖ,
ἄκουσον ἐς φάος μολὼν,
ξὺν δὲ γενοῦ πρὸς ἐχθρούς. 460
ΟΡ. Ἄρης Ἄρει ξυμβαλεῖ, Δίκᾳ Δίκα.
ΗΛ. ἰὼ θεοί, κραίνετ' ἐνδίκως ⏑ –.
ΧΟ. τρόμος μ' ὑφέρπει κλύουσαν εὐγμάτων.
τὸ μόρσιμον μένει πάλαι,
εὐχομένοις δ' ἂν ἔλθοι. 465
ὦ πόνος ἐγγενὴς
καὶ παράμουσος ἄτας
αἱματόεσσα πλαγά.
ἰὼ δύστον' ἄφερτα κήδη·

456 — 460. = 461 — 465.
466 — 470. = 471 — 475.

ἰὼ δυσκατάπαυστον ἄλγος. 470
δώμασιν ἔμμοτον
τῶνδ' ἄκος, οὐδ' ἀπ' ἄλλων
ἔκτοθεν, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν
δι' ὠμὰν ἔριν αἱματηράν.
θεῶν τῶν κατὰ γᾶς ὅδ' ὕμνος. 475
ἀλλὰ κλύοντες, μάκαρες χθόνιοι,
τῆσδε κατευχῆς πέμπετ' ἀρωγὴν
παισὶν προφρόνως ἐπὶ νίκῃ.

ΟΡ. πάτερ, τρόποισιν οὐ τυραννικοῖς θανὼν,
αἰτουμένῳ μοι δὸς κράτος τῶν σῶν δόμων. 480

ΗΛ. κἀγώ, πάτερ, τοιάνδε σου χρείαν ἔχω,
φυγεῖν μέγαν προσθεῖσαν Αἰγίσθῳ μόθον.

ΟΡ. οὕτω γὰρ ἄν σοι δαῖτες ἔννομοι βροτῶν
κτιζοίατ· εἰ δὲ μὴ, παρ' εὐδείπνοις ἕσει
ἄτιμος ἐμπύροισι κνισωτοῖς χθονός. 485

ΗΛ. κἀγὼ χοάς σοι τῆς ἐμῆς παγκληρίας
οἴσω πατρῴων ἐκ δόμων γαμηλίους·
πάντων δὲ πρῶτον τόνδε πρεσβεύσω τάφον.

ΟΡ. ὦ γαῖ', ἄνες μοι πατέρ' ἐποπτεῦσαι μάχην.

ΗΛ. ὦ Περσέφασσα, δὸς δ' ἐπ' εὔμορφον κράτος. 490

ΟΡ. μέμνησο λουτρῶν οἷς ἐνοσφίσθης, πάτερ.

ΗΛ. μέμνησο δ' ἀμφίβληστρον ᾧ σ' ἐκαίνυσαν,

ΟΡ. πέδαις ἀχαλκεύτοις ὅθ' ἡρέθης, πάτερ,

ΗΛ. αἰσχρῶς τε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν.

ΟΡ. ἆρ' ἐξεγείρει τοῖσδ' ὀνείδεσιν, πάτερ; 495

ΗΛ. ἆρ' ὀρθὸν αἱρεῖς φίλτατον τὸ σὸν κάρα;

ΟΡ. ἤτοι δίκην ἴαλλε σύμμαχον φίλοις,
ἢ τὰς ὁμοίας ἀντίδος λαβὰς λαβεῖν,
εἴπερ κρατηθεὶς γ' ἀντινικῆσαι θέλεις.

ΗΛ. καὶ τῆσδ' ἄκουσον λοισθίου βοῆς, πάτερ, 500
ἰδὼν νεοσσοὺς τούσδ' ἐφημένους τάφῳ·

οἴκτειρε θῆλυν ἄρσενός θ' ὁμοῦ γόον.
ΟΡ. καὶ μὴ 'ξαλείψῃς σπέρμα Πελοπιδῶν τόδε.
οὕτω γὰρ οὐ τέθνηκας οὐδέ περ θανών·
παῖδες γὰρ ἀνδρὶ κληδόνες σωτήριοι 505
θανόντι· φελλοὶ δ' ὡς ἄγουσι δίκτυον,
τὸν ἐκ βυθοῦ κλωστῆρα σώζοντες λίνου.
ΗΛ. ἄκου', ὑπὲρ σοῦ τοιάδ' ἔστ' ὀδύρματα.
αὐτὸς δὲ σώζει τόνδε τιμήσας λόγον.
ΧΟ. καὶ μὴν ἀμεμφῆ τόνδ' ἐτεινάτην λόγον, 510
τίμημα τύμβου τῆς ἀνοιμώκτου τύχης.
τὰ δ' ἄλλ', ἐπειδὴ δρᾶν κατώρθωσαι φρενὶ,
ἕρδοις ἂν ἤδη δαίμονος πειρώμενος.
ΟΡ. ἔσται· πυθέσθαι δ' οὐδέν ἐστ' ἔξω δρόμου,
πόθεν χοὰς ἔπεμψεν, ἐκ τίνος λόγου 515
μεθύστερον τιμῶσ' ἀνήκεστον πάθος;
θανόντι δ' οὐ φρονοῦντι δειλαία χάρις
ἐπέμπετ'· οὐκ ἔχοιμ' ἂν εἰκάσαι τάδε
τὰ δῶρα, μείω δ' ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας.
τὰ πάντα γάρ τις ἐκχέας ἀνθ' αἵματος 520
ἑνὸς, μάτην ὁ μόχθος· ὧδ' ἔχει λόγος.
θέλοντι δ', εἴπερ οἶσθ', ἐμοὶ φράσον τάδε.
ΧΟ. οἶδ', ὦ τέκνον, παρῆ γάρ· ἔκ τ' ὀνειράτων
καὶ νυκτιπλάγκτων θειμάτων πεπαλμένη
χοὰς ἔπεμψε τάσδε δύσθεος γυνή. 525
ΟΡ. ἦ καὶ πέπυσθε τοὔνεκ', ὥστ' ὀρθῶς φράσαι;
ΧΟ. τεκεῖν δράκοντ' ἔδοξεν, ὡς αὐτὴ λέγει.
ΟΡ. καὶ ποῖ τελευτᾷ καὶ κατανοῦται λόγος;
ΧΟ. ἐν σπαργάνοισι παιδὸς ὁρμίσαι δίκην.
ΟΡ τίνος βορᾶς χρῄζοντα, νεογενὲς δάκος; 530
ΧΟ. αὐτὴ προσέσχε μαστὸν ἐν τωὐνείρατι.
ΟΡ. καὶ πῶς ἄτρωτον οὖθαρ ἦν ὑπὸ στύγους;
ΧΟ ὥστ' ἐν γάλακτι θρόμβον αἵματος σπάσαι.

ΟΡ. οὗτοι μάταιον ἂν τόδ' ὄψανον πέλοι.
ΧΟ. ἡ δ' ἐξ ὕπνου κέκλαγγεν ἐπτοημένη. 535
πολλοὶ δ' ἀνῆθον, ἐκτυφλωθέντες σκότῳ,
λαμπτῆρες ἐν δόμοισι δεσποίνης χάριν·
πέμπει τ' ἔπειτα τάσδε κηδείους χοὰς,
ἄκος τομαῖον ἐλπίσασα πημάτων.
ΟΡ. ἀλλ' εὔχομαι γῇ τῇδε καὶ πατρὸς τάφῳ 540
τοὔνειρον εἶναι τοῦτ' ἐμοὶ τελεσφόρον.
κρίνω δέ τοί νιν ὥστε συγκόλλως ἔχειν.
εἰ γὰρ τὸν αὐτὸν χῶρον ἐκλιπὼν ἐμοὶ
οὕφις ἐπ' ἀμὰ σπάργαν' ἠπλειξετο,
καὶ μαστὸν ἀμφέχασκ' ἐμὸν θρεπτήριον, 545
θρόμβῳ τ' ἔμιξεν αἵματος φίλον γάλα,
ἡ δ' ἀμφὶ τάρβει τῷδ' ἐπῴμωξεν πάθει,
δεῖ τοί νιν, ὡς ἔθρεψεν ἔκπαγλον τέρας,
θανεῖν βιαίως· ἐκδρακοντωθεὶς δ' ἐγὼ
κτενῶ νιν, ὡς τοὔνειρον ἐννέπει τόδε. 550
τερασκόπον δὲ τῶνδέ σ' αἱροῦμαι πέρι.
ΧΟ. γένοιτο δ' οὕτως. τἆλλα δ' ἐξηγοῦ φίλοις.
ΟΡ. ἁπλοῦς ὁ μῦθος· τήνδε μὲν στείχειν ἔσω,
τοὺς δ' ἕν τι ποιεῖν, τοὺς δὲ μή τι δρᾶν λέγω.
αἰνῶ δὲ κρύπτειν τάσδε συνθήκας ἐμὰς, 555
ὡς ἂν δόλῳ κτείναντες ἄνδρα τίμιον
δόλῳ τε καὶ ληφθῶσιν ἐν ταὐτῷ βρόχῳ
θανόντες, ᾗ καὶ Λοξίας ἐφήμισεν,
ἄναξ Ἀπόλλων, μάντις ἀψευδὴς τὸ πρίν.
ξένῳ γὰρ εἰκὼς, παντελῆ σαγὴν ἔχων, 560
ἥξω σὺν ἀνδρὶ τῷδ' ἐφ' ἑρκείους πύλας
Πυλάδῃ, ξένος τε καὶ δορύξενος δόμων.
ἄμφω δὲ φωνὴν ἥσομεν Παρνησίδα,
γλώσσης ἀϋτὴν Φωκίδος μιμουμένω.
καὶ δὴ θυρωρῶν οὔτις ἂν φαιδρᾷ φρενὶ 565

δέξαιτ', ἐπειδὴ δαιμονᾷ δόμος κακοῖς.
μενοῦμεν οὕτως ὥστ' ἐπεικάζειν τινὰ
δόμους παραστείχοντα καὶ τάδ' ἐννέπειν
"τί δὴ πύλαισι τὸν ἱκέτην ἀπείργετε,
Αἴγισθος εἴπερ οἶδεν ἔκδημός[2] περ ὤν;" 570
εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἑρκείων πυλῶν
κἀκεῖνον ἐν θρόνοισιν εὑρήσω πατρὸς,
ἢ καὶ μολὼν ἔπειτά μοι κατὰ στόμα
ἀρεῖ, σάφ' ἴσθι, καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς βαλεῖ,
πρὶν αὐτὸν εἰπεῖν "ποδαπὸς ὁ ξένος;" νεκρὸν
θήσω, ποδώκει περιβαλὼν χαλκεύματι. 576
φόνου δ' Ἐρινὺς οὐχ ὑπεσπανισμένη
ἄκρατον αἷμα πίεται τρίτην πόσιν.
νῦν οὖν σὺ μὲν φύλασσε τὰν οἴκῳ καλῶς,
ὅπως ἂν ἀρτίκολλα συμβαίνῃ τάδε· 580
ὑμῖν δ' ἐπαινῶ γλῶσσαν εὔφημον φέρειν,
σιγᾶν θ' ὅπου δεῖ καὶ λέγειν τὰ καίρια.
τὰ δ' ἄλλα τούτῳ δεῦρ' ἐποπτεῦσαι λέγω,
ξιφηφόρους ἀγῶνας ὀρθώσαντί μοι.

ΧΟ. πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη, 585
πόντιαί τ' ἀγκάλαι κνωδάλων
ἀνταίων
βροτοῖσι· πλάθουσι καὶ πεδαίχμιοι
λαμπάδες πεδάοροι, 590
πτανά τε καὶ πεδοβάμονα κἀνεμοέντων
αἰγίδων φράσαι κότον.
ἀλλ' ὑπέρτολμον ἀνδρὸς φρόνημα τίς λέγοι 595
καὶ γυναικῶν φρεσὶν τλαμόνων
παντόλμους
ἔρωτας ἄταισι συννόμους βροτῶν;
συζύγους δ' ὁμαυλίας

585 — 593. — 594 — 602.

2. [illegible]

θηλυκρατὴς ἀπέρωτος ἔρως παρανικᾷ 600
κνωδάλων τε καὶ βροτῶν.
ἴστω δ' ὅστις οὐχ ὑπόπτερος
φροντίσιν δαεὶς,
τὰν ἁ παιδολυμὰς τάλαινα Θεστιὰς μήσατο 605
πυρδαῆ τινα πρόνοιαν, καταίθουσα παιδὸς δα-
φοινὸν
δαλὸν ἥλικ', ἐπεὶ μολὼν ματρόθεν κελάδησε, 610
ξύμμετρόν τε διαὶ βίου μοιρόκραντον ἐς ἅμαρ.
ἄλλαν δή τιν' ἐν λόγοις στυγεῖν 613
φοινίαν Σκύλλαν,
ἅτ' ἐχθρῶν ὑπαὶ φῶτ' ἀπώλεσεν φίλον Κρητι-
κοῖς 616
χρυσεοδμήτοισιν ὅρμοις πιθήσασα δώροισι Μί-
νω, 618
Νῖσον ἀθανάτας τριχὸς νοσφίσασ' ἀπροβούλως
πνέονθ' ἁ κυνόφρων ὕπνῳ. κιγχάνει δέ νιν
Ἑρμῆς.
ἐπεὶ δ' ἐπεμνασάμαν ἀμειλίχων
πόνων, ἀκαίρως δὲ δυσφιλὲς γαμήλευμ' ἀπεύ-
χετον δόμοις 625
γυναικοβούλους τε μήτιδας φρενῶν
ἐπ' ἀνδρὶ τευχεσφόρῳ,
ἐπ' ἀνδρὶ δᾳοις ἐπικότῳ σέβας,
τίων δ' ἀθέρμαντον ἑστίαν δόμων
γυναικείαν ἄτολμον αἰχμάν. 630
κακῶν δὲ πρεσβεύεται τὸ Λήμνιον
λόγῳ· γοᾶται δὲ δὴ ποθει κατάπτυστον· ἤκασεν
δέ τις
τὸ δεινὸν ἂν Λημνίοισι πήμασι.

603 — 612. = 613 — 622.
623 — 630. = 631 — 638.

1. [illegible] 2. ἠρὸς placed under πρὸ ἔν, but seems to be fr. a form πεθέω *. Hermann relied on. [illegible] Gram. Mat. 436, [illegible]

θεοστυγήτῳ δ' ἄχει 635
βροτῶν ἀτιμωθὲν οἴχεται γένος.
σέβει γὰρ οὔτις τὸ δυσφιλὲς θεοῖς.
τί τῶνδ' οὐκ ἐνδίκως ἀγείρω;
τὸ δ' ἄγχι πνευμόνων ξίφος
διανταίαν ὀξυπευκὲς οὐτᾷ 640
διαὶ Δίκας. τὸ μὴ θέμις γὰρ οὐ
λὰξ πέδον πατούμενον,
τὸ πᾶν Διὸς σέβας παρεκβάντες οὐ θεμιστῶς.
Δίκας δ' ἐρείδεται πυθμήν. 646
προχαλκεύει δ' Αἶσα φασγανουργός·
τέκνον δ' ἐπεσφέρει διμασε
αἱμάτων παλαιτέρων 650
τίνει μύσος χρόνῳ κλυτὰ βυσσόφρων Ἐρινύς.

ΟΡ. παῖ παῖ, θύρας ἄκουσον ἑρκείας κτύπον.
τίς ἔνδον, ὦ παῖ, παῖ, μάλ' αὖθις, ἐν δόμοις;
τρίτον τόδ' ἐκπέραμα δωμάτων καλῶ, 655
εἴπερ φιλόξεν' ἐστὶν, Αἰγίσθου βίαν.

ΟΙΚΕΤΗΣ.

εἶεν, ἀκούω· ποδαπὸς ὁ ξένος; πόθεν;

ΟΡ. ἄγγελλε τοῖσι κυρίοισι δωμάτων,
πρὸς οὕσπερ ἥκω καὶ φέρω καινοὺς λόγους.
τάχυνε δ', ὡς καὶ νυκτὸς ἅρμ' ἐπείγεται 660
σκοτεινὸν, ὥρα δ' ἐμπόρους καθιέναι
ἄγκυραν ἐν δόμοισι πανδόκοις ξένων.
ἐξελθέτω τις δωμάτων τελεσφόρος
γυνὴ τόπαρχος, ἄνδρα δ' εὐπρεπέστερον·
αἰδῶς γὰρ ἐν λεχθεῖσιν οὐκ ἐπαργέμους 665
λόγους τίθησιν· εἶπε θαρσήσας ἀνὴρ
πρὸς ἄνδρα κἀσήμηνεν ἐμφανὲς τέκμαρ.

639 — 645. = 646 — 652.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

ξένοι, λέγοιτ' ἂν εἴ τι δεῖ· πάρεστι γὰρ
ὁποῖάπερ δόμοισι τοῖσδ' ἐπεικότα,
καὶ θερμὰ λουτρὰ καὶ πόνων θελκτήρια, 670
στρωμνὴ δικαίων τ' ὀμμάτων παρουσία.
εἰ δ' ἄλλο πρᾶξαι δεῖ τι βουλιώτερον,
ἀνδρῶν τόδ' ἐστὶν ἔργον, οἷς κοινώσομεν.

ΟΡ. ξένος μέν εἰμι Δαυλιεὺς ἐκ Φωκέων·
στείχοντα δ' αὐτόφορτον οἰκείᾳ σαγῇ 675
εἰς Ἄργος, ὥσπερ δεῦρ' ἀπεζύγην πόδα,
ἀγνὼς πρὸς ἀγνῶτ' εἶπε συμβαλὼν ἀνὴρ,
ἐξιστορήσας καὶ σαφηνίσας ὁδὸν,
Στρόφιος ὁ Φωκεύς· πεύθομαι γὰρ ἐν λόγῳ·
ἐπείπερ ἄλλως, ὦ ξέν', εἰς Ἄργος κίεις, 680
πρὸς τοὺς τεκόντας πανδίκως μεμνημένος
τεθνεῶτ' Ὀρέστην εἰπὲ, μηδαμῶς λάθῃ.
εἴτ' οὖν κομίζειν δόξα νικήσει φίλων,
εἴτ' οὖν μέτοικον, ἐς τὸ πᾶν ἀεὶ ξένον,
θάπτειν, ἐφετμὰς τάσδε πόρθμευσον πάλιν. 685
νῦν γὰρ λέβητος χαλκέου πλευρώματα
σποδὸν κέκευθεν ἀνδρὸς εὖ κεκλαυμένου.
τοσαῦτ' ἀκούσας εἶπον. εἰ δὲ τυγχάνω
τοῖς κυρίοισι καὶ προσήκουσιν λέγων
οὐκ οἶδα, τὸν τεκόντα δ' εἰκὸς εἰδέναι. 690

ΚΛ. οἶ 'γὼ, κατ' ἄκρας εἶπας ὡς πορθούμεθα.
ὦ δυσπάλαιστε τῶνδε δωμάτων ἀρὰ,
ὡς πόλλ' ἐπωπᾶς κἀκποδὼν εὖ κείμενα,
τόξοις πρόσωθεν εὐσκόποις χειρουμένη,
φίλων ἀποψιλοῖς με τὴν παναθλίαν. 695
καὶ νῦν Ὀρέστης, ἦν γὰρ εὐβόλως ἔχων,
ἔξω κομίζων ὀλεθρίου πηλοῦ πόδα,
νῦν δ' ἥπερ ἐν δόμοισι βακχείας καλῆς

1. Sch. expl. "when I had my feet unyoked."

ἰατρὸς ἐλπὶς ἦν, παροῦσαν ἐγγράφει.
ΟΡ. ἐγὼ μὲν οὖν ξένοισιν ὧδ' εὐδαίμοσι 700
κεδνῶν ἕκατι πραγμάτων ἂν ἤθελον
γνωστὸς γενέσθαι καὶ ξενωθῆναι· τί γὰρ
ξένου ξένοισίν ἐστιν εὐμενέστερον;
πρὸς δυσσεβείας δ' ἦν ἐμοὶ τόδ' ἐν φρεσὶ,
τοιόνδε πρᾶγμα μὴ καρανῶσαι φίλοις, 705
καταινέσαντα καὶ κατεξενωμένον.
ΚΛ. οὔτοι κυρήσεις μεῖον ἀξίας σέθεν,
οὐδ' ἧσσον ἂν γένοιο δώμασιν φίλος.
ἄλλος δ' ὁμοίως ἦλθεν ἂν τάδ' ἀγγελῶν.
ἀλλ' ἔσθ' ὁ καιρὸς ἡμερεύοντας ξένους 710
μακρᾶς κελεύθου τυγχάνειν τὰ πρόσφορα.
ἄγ' αὐτὸν εἰς ἀνδρῶνας εὐξένους δόμων,
ὀπισθόπους δὲ τούσδε καὶ ξυνεμπόρους·
κἀκεῖ κυρούντων δώμασιν τὰ πρόσφορα.
αἰνῶ δὲ πράσσειν ὡς ἐπ' εὐθύνῳ τάδε. 715
ἡμεῖς δὲ ταῦτα τοῖς κρατοῦσι δωμάτων
κοινώσομέν τε κοὐ σπανίζοντες φίλων
βουλευσόμεσθα τῆσδε συμφορᾶς πέρι.
ΧΟ. εἶεν, φίλιαι δμωΐδες οἴκων,
πότε δὴ στομάτων 720
δείξομεν ἰσχὺν ἐπ' Ὀρέστῃ;
ὦ πότνια χθὼν καὶ πότνι' ἀκτὴ
χώματος, ἣ νῦν ἐπὶ ναυάρχῳ
σώματι κεῖσαι τῷ βασιλείῳ,
νῦν ἐπάκουσον, νῦν ἐπάρηξον· 725
νῦν γὰρ ἀκμάζει Πειθὼ δολίαν
ξυγκαταβῆναι, νύχιόν θ' Ἑρμῆν
τοῖσδ' ἐφοδεῦσαι
ξιφοδηλήτοισιν ἀγῶσιν.
ἔοικεν ἀνὴρ ὁ ξένος τεύχειν κακόν· 730

τροφὸν δ' Ὀρέστου τήνδ' ὁρῶ κεκλαυμένην.
ποῖ δὴ πατεῖς, Κίλισσα, δωμάτων πύλας;
λύπη δ' ἄμισθός ἐστί σοι ξυνέμπορος.

ΤΡΟΦΟΣ.

Αἴγισθον ἡ κρατοῦσα τοῖς ξένοις καλεῖν
ὅπως τάχιστ' ἄνωγεν, ὡς σαφέστερον 735
ἀνὴρ ἀπ' ἀνδρὸς τὴν νεάγγελτον φάτιν
ἐλθὼν πύθηται τήνδε. πρὸς μὲν οἰκέτας
θέτο σκυθρωπὸν ἐντὸς ὀμμάτων γέλων,
κεύθουσ' ἐπ' ἔργοις διαπεπραγμένοις καλῶς
κείνῃ, δόμοις δὲ τοῖσδε παγκάκως ἔχειν 740
φήμης ὑφ' ἧς ἤγγειλαν οἱ ξένοι τορῶς.
ἢ δὴ κλύων ἐκεῖνος εὐφρανεῖ νόον,
εὖτ' ἂν πύθηται μῦθον. ὦ τάλαιν' ἐγώ·
ὥς μοι τὰ μὲν παλαιὰ συγκεκραμένα
ἄλγη δύσοιστα τοῖσδ' ἐν Ἀτρέως δόμοις 745
τυχόντ' ἐμὴν ἤλγυνεν ἐν στέρνοις φρένα.
ἀλλ' οὔτι πω τοιόνδε πῆμ' ἀνεσχόμην.
τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημόνως ἤντλουν κακά·
φίλον δ' Ὀρέστην, τῆς ἐμῆς ψυχῆς τριβὴν,
ὃν ἐξέθρεψα μητρόθεν δεδεγμένη, 750
καὶ νυκτιπλάγκτων ὀρθίων κελευμάτων
καὶ πολλὰ καὶ μοχθήρ' ἀνωφέλητ' ἐμοὶ
τλάσῃ· τὸ μὴ φρονοῦν γὰρ ὥσπερεὶ βοτὸν
τρέφειν ἀνάγκη, πῶς γὰρ οὔ; τρόπῳ φρενός·
οὐ γάρ τι φωνεῖ παῖς ἔτ' ὢν ἐν σπαργάνοις, 755
εἰ λιμὸς, ἢ δίψη τις, ἢ λιψουρία
ἔχει· νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων.
τούτων πρόμαντις οὖσα, πολλὰ δ', οἶομαι,
ψευσθεῖσα παιδὸς σπαργάνων φαιδρύντρια,
κναφεὺς τροφεύς τε ταυτὸν εἰχέτην τέλος. 760
ἐγὼ διπλᾶς δὲ τάσδε χειρωναξίας

ἔχουσ' Ὀρέστην ἐξεδεξάμην πατρί.
τεθνηκότος δὲ νῦν τάλαινα πεύθομαι.
στείχω δ' ἐπ' ἄνδρα τῶνδε λυμαντήριον
οἴκων, θέλων δὲ τόνδε πεύσεται λόγον. 765
ΧΟ. πῶς οὖν κελεύει νιν μολεῖν ἐσταλμένον;
ΤΡ. ὅπως; λέγ' αὖθις, ὡς μάθω σαφέστερον.
ΧΟ. εἰ ξὺν λοχίταις εἴτε καὶ μονοστιβῆ.
ΤΡ. ἄγειν κελεύει δορυφόρους ὀπάονας.
ΧΟ. μή νυν σὺ ταῦτ' ἄγγελλε δεσπότου στύγει· 770
ἀλλ' αὐτὸν ἐλθεῖν, ὡς ἀδειμάντως κλύῃ,
ἄνωχθ' ὅσον τάχιστα γηθούσῃ φρενί.
ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.
ΤΡ. ἀλλ' ἦ φρονεῖς εὖ τοῖσι νῦν ἠγγελμένοις;
ΧΟ. ἀλλ' εἰ τροπαίαν Ζεὺς κακῶν θήσει ποτέ. 775
ΤΡ. καὶ πῶς; Ὀρέστης ἐλπὶς οἴχεται δόμων.
ΧΟ. οὔπω· κακός γε μάντις ἂν γνοίη τάδε.
ΤΡ. τί φῄς; ἔχεις τι τῶν λελεγμένων δίχα;
ΧΟ. ἄγγελλ' ἰοῦσα, πρᾶσσε τἀπεσταλμένα.
μέλει θεοῖσιν ὧνπερ ἂν μέλῃ πέρι. 780
ΤΡ. ἀλλ' εἶμι καὶ σοῖς ταῦτα πείσομαι λόγοις.
γένοιτο δ' ὡς ἄριστα σὺν θεῶν δόσει.
ΧΟ. νῦν παραιτουμένᾳ μοι, πάτερ Ζεῦ θεῶν Ὀλυμπίων,
δὸς τύχας, τυχεῖν δέ μου κυρίως 785
τὰ σώφροσιν εὖ μαιομένοις ἰδεῖν.
διὰ δίκας πᾶν ἔπος
ἔλακον, ὦ Ζεῦ, σύ νιν φυλάσσοις.
πρὸ δὲ δὴ 'χθρῶν τὸν ἔσωθεν μελάθρων, Ζεῦ,
θὲς, ἐπεί νιν μέγαν ἄρας,

783 — 788. = 794 — 799.
789 — 793. = 827 — 830.

δίδυμα καὶ τριπλᾶ
παλίμποινα θέλων ἀμείψει.
ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον εὔνιν ζυγέντ' ἐν
ἅρματι 795
πημάτων, ἐν δρόμῳ προστιθεὶς
μέτρον. τίς ἂν σωζόμενον ῥυθμὸν
τοῦτ' ἰδεῖν δάπεδον
ἀνομένων βημάτων ὄρεγμα;
οἵ τ' ἔσωθε δωμάτων 800
πλουτογαθῆ μυχὸν νομίζετε,
κλύετε, σύμφρονες θεοί.
ἄγετε, τῶν πάλαι πεπραχμένων
λύσασθ' αἷμα προσφάτοις δίκαις.
γέρων φόνος μηκέτ' ἐν δόμοις τέκοι. 805
τὸ δὲ καλῶς κτίμενον ᾧ μέγα ναίων
στόμιον, εὖ δὸς ἀναδῦν δάμον ἀνδρὸς,
καί νιν ἐλευθερίως
λαμπρῶς ἰδεῖν φιλίοις 810
ὄμμασι δνοφερᾶς καλύπτρας.
ξυλλάβοι δ' ἐνδίκως
παῖς ὁ Μαίας ἐπιφορώτατος
πρᾶξιν οὐρίαν θέλων,
πολλὰ δ' ἄλλα φανεῖ χρηΐζων 815
κρυπτάν. ἄσκοπον δ' ἔπος λέγων
νύκτα πρό τ' ὀμμάτων σκότον φέρει,
καθ' ἡμέραν δ' οὐδὲν ἐμφανέστερος.
καὶ τότ' ἤδη πλοῦτον
δωμάτων λυτήριον, 820
θῆλυν οὐριοστάταν
ὁμοῦ κρεκτὸν γοητῶν νόμον μεθήσομεν.

800 — 805. = 812 — 818.
819 — 826. = 831 — 837.

πόλει τὰ δ' εὖ·
ἐμὸν ἐμὸν κέρδος ἀέξεται τόδε· 825
ἄτα δ' ἀποστατεῖ φίλων.
σὺ δὲ θαρσῶν, ὅταν ἥκῃ μέρος ἔργων,
ἐπαΰσας πατρὸς ἔργῳ, θροούσᾳ
πρὸς σὲ, τέκνον, πατρὸς αὐδὰν,
καὶ περαίνων ἐπίμομφον ἄταν, 830
Περσέως τ' ἐν φρεσὶν
καρδίαν σχεθὼν,
τοῖς θ' ὑπὸ χθονὸς φίλοισι,
τοῖς τ' ἄνωθεν προπράσσων
χάριτος ὀργᾶς λυπρᾶς, ἔνδοθεν 835
φοινίαν ἄταν τιθεὶς,
τὸν αἴτιον δ' ἐξαπολλὺς μόρου.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

ἥκω μὲν οὐκ ἄκλητος, ἀλλ' ὑπάγγελος·
νέαν φάτιν δὲ πεύθομαι λέγειν τινὰς
ξένους μολόντας οὐδαμῶς ἐφίμερον, 840
μόρον γ' Ὀρέστου. καὶ τόδ' ἀμφέρειν δόμοις
γένοιτ' ἂν ἄχθος αἱματοσταγὲς φόνῳ
τῷ πρόσθεν ἑλκαίνοντι καὶ δεδηγμένῳ.
πῶς ταῦτ' ἀληθῆ καὶ βλέποντα δοξάσω;
ἢ πρὸς γυναικῶν δειματούμενοι λόγοι 845
πεδάρσιοι θρώσκουσι, θνήσκοντες μάτην;
τί τῶνδ' ἂν εἴποις ὥστε δηλῶσαι φρενί;

ΧΟ. ἠκούσαμεν μὲν, πυνθάνου δὲ τῶν ξένων
εἴσω παρελθών. οὐδὲν ἀγγέλων σθένος
ὡς αὐτὸν αὐτῶν ἄνδρα πεύθεσθαι πέρι. 850

ΑΙ. ἰδεῖν ἐλέγξαι τ' αὖ θέλω τὸν ἄγγελον,
εἴτ' αὐτὸς ἦν θνήσκοντος ἐγγύθεν παρὼν,
εἴτ' ἐξ ἀμαυρᾶς κληδόνος λέγει μαθών.
οὗτοι φρεν' ἂν κλέψειεν ὠμματωμένην.

ΧΟ. Ζεῦ Ζεῦ, τί λέγω, πόθεν ἄρξωμαι 855
τάδ' ἐπευχομένη κἀπιθεάζουσ',
ὑπὸ δ' εὐνοίας
πῶς ἴσον εἰποῦσ' ἀνύσωμαι;
νῦν γὰρ μέλλουσι μιανθεῖσαι
πειραὶ κοπάνων ἀνδροδαΐκτων 860
ἢ πάνυ θήσειν Ἀγαμεμνονίων
οἴκων ὄλεθρον διὰ παντὸς,
ἢ πῦρ καὶ φῶς ἐπ' ἐλευθερίᾳ
δαίων ἀρχάς τε πολισσονόμους
πατέρων θ' ἕξει μέγαν ὄλβον. 865
τοιάνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος
δισσοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης
ἅψειν. εἴη δ' ἐπὶ νίκῃ.
ΑΙ. ἔη, ὀτοτοτοῖ.
ΧΟ. ἔα ἔα μάλα· 870
πῶς ἔχει; πῶς κέκρανται δόμοις;
ἀποσταθῶμεν πράγματος τελουμένου,
ὅπως δοκῶμεν τῶνδ' ἀναίτιαι κακῶν
εἶναι· μάχης γὰρ δὴ κεκύρωται τέλος.
ΟΙ. οἴμοι, πανοίμοι δεσπότου τελουμένου, 875
οἴμοι μάλ' αὖθις ἐν τρίτοις προσφθέγμασιν.
Αἴγισθος οὐκέτ' ἔστιν. ἀλλ' ἀνοίξατε
ὅπως τάχιστα, καὶ γυναικείους πύλας
μοχλοῖς χαλᾶτε· καὶ μάλ' ἡβῶντος δὲ δεῖ,
οὐχ ὥστ' ἀρῆξαι διαπεπραγμένῳ· τί γάρ; 880
ἰοὺ ἰού.
κωφοῖς ἀϋτῶ καὶ καθεύδουσιν μάτην
ἄκραντα βάζω. ποῖ Κλυταιμνήστρα; τί δρᾷ;
ἔοικε νῦν αὐτῆς ἐπὶ ξυροῦ πέλας
αὐχὴν πεσεῖσθαι πρὸς δίκης πεπληγμένος.
ΚΛ. τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίνα βοὴν ἵστης δόμοις; 885

ΟΙ. τὸν ζῶντα καίνειν τοὺς τεθνηκότας λέγω.
ΚΛ. οἶ 'γώ. ξυνῆκα τοὔπος ἐξ αἰνιγμάτων.
δόλοις ὀλούμεθ', ὥσπερ οὖν ἐκτείναμεν.
δοίη τις ἀνδροκμῆτα πέλεκυν ὡς τάχος·
εἰδῶμεν εἰ νικῶμεν, ἢ νικώμεθα. 890
ἐνταῦθα γὰρ δὴ τοῦδ' ἀφικόμην κακοῦ.
ΟΡ. σὲ καὶ ματεύω· τῷδε δ' ἀρκούντως ἔχει.
ΚΛ. οἶ 'γώ. τέθνηκας, φίλτατ' Αἰγίσθου βία.
ΟΡ. φιλεῖς τὸν ἄνδρα; τοιγὰρ ἐν ταὐτῷ τάφῳ
κείσει. θανόντα δ' οὔτι μὴ προδῷς ποτέ. 895
ΚΛ. ἐπίσχες, ὦ παῖ, τόνδε δ' αἰδεσαι, τέκνον,
μαστόν, πρὸς ᾧ σὺ πολλὰ δὴ βρίζων ἅμα
οὔλοισιν ἐξήμελξας εὐτραφὲς γάλα.
ΟΡ. Πυλάδη, τί δράσω; μητέρ' αἰδεσθῶ κτανεῖν;

ΠΥΛΑΔΗΣ.

ποῦ δὴ τὰ λοιπὰ Λοξίου μαντεύματα 900
τὰ πυθόχρηστα, πιστὰ δ' εὐορκώματα;
ἅπαντας ἐχθροὺς τῶν θεῶν ἡγοῦ πλέον.
ΟΡ. κρίνω σὲ νικᾶν, καὶ παραινεῖς μοι καλῶς.
ἔπου, πρὸς αὐτὸν τόνδε σὲ σφάξαι θέλω.
καὶ ζῶντα γάρ νιν κρείσσον' ἡγήσω πατρός· 905
τούτῳ θανοῦσα συγκάθευδ', ἐπεὶ φιλεῖς
τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν δ' ἐχρῆν φιλεῖν στυγεῖς.
ΚΛ. ἐγώ σ' ἔθρεψα, σὺν δὲ γηράναι θέλω.
ΟΡ. πατροκτονοῦσα γὰρ ξυνοικήσεις ἐμοί;
ΚΛ. ἡ Μοῖρα τούτων, ὦ τέκνον, παραιτία. 910
ΟΡ. καὶ τόνδε τοίνυν Μοῖρ' ἐπόρσυνεν μόρον.
ΚΛ. οὐδὲν σεβίζει γενεθλίους ἀρὰς, τέκνον;
ΟΡ. τεκοῦσα γάρ μ' ἔρριψας ἐς τὸ δυστυχές.
ΚΛ. οὔτοι σ' ἀπέρριψ' ἐς δόμους δορυξένους.
ΟΡ. διχῶς ἐπράθην ὧν ἐλευθέρου πατρός. 915
ΚΛ. ποῦ δῆθ' ὁ τῖμος, ὅντιν' ἀντεδεξάμην;

ΟΡ. αἰσχύνομαί σοι τοῦτ' ὀνειδίσαι σαφῶς.
ΚΛ. μᾶλλ' εἴφ' ὁμοίως καὶ πατρὸς τοῦ σοῦ μάτας.
ΟΡ. μὴ 'λεγχε τὸν πονοῦντ' ἔσω καθημένη.
ΚΛ. ἄλγος γυναιξὶν ἀνδρὸς εἴργεσθαι, τέκνον. 920
ΟΡ. τρέφει δέ γ' ἀνδρὸς μόχθος ἡμένας ἔσω.
ΚΛ. κτενεῖν ἔοικας, ὦ τέκνον, τὴν μητέρα.
ΟΡ. σύ τοι σεαυτὴν, οὐκ ἐγὼ, κατακτενεῖς.
ΚΛ. ὅρα, φύλαξαι μητρὸς ἐγκότους κύνας.
ΟΡ. τὰς τοῦ πατρὸς δὲ πῶς φύγω, παρεὶς τάδε; 925
ΚΛ. ἔοικα θρηνεῖν ζῶσα πρὸς τύμβον μάτην.
ΟΡ. πατρὸς γὰρ αἶσα τόνδ' ἐπουρίζει μόρον.
ΚΛ. οἳ 'γὼ τεκοῦσα τόνδ' ὄφιν ἐθρεψάμην.
ΟΡ. ἦ κάρτα μάντις οὐξ ὀνειράτων φόβος.
ΚΛ. ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ ⏑́ ⏑ –
ΟΡ. ἔκανες ὃν οὐ χρῆν, καὶ τὸ μὴ χρεὼν πάθε. 930
ΧΟ. στένω μὲν οὖν καὶ τῶνδε συμφορὰν διπλῆν.
ἐπεὶ δὲ πολλῶν αἱμάτων ἐπήκρισε
τλήμων Ὀρέστης, τοῦθ' ὅμως αἱρούμεθα,
ὀφθαλμὸν οἴκων μὴ πανώλεθρον πεσεῖν. 934
ἔμολε μὲν δίκα Πριαμίδαις χρόνῳ, βαρύδικος ποινά·
ἔμολε δ' ἐς δόμον τὸν Ἀγαμέμνονος
διπλοῦς λέων, διπλοῦς Ἄρης.
ἔλακε δ' ἐς τὸ πᾶν ὁ πυθοχρήστας φυγὰς 940
θεόθεν εὖ φραδαῖσιν ὡρμημένος.
ἐπολολύξατ' ὦ δεσποσύνων δόμων
ἀναφυγὰς κακῶν καὶ κτεάνων τριβᾶς
ὑπαὶ δυοῖν μιαστόροιν,
δυσοίμου τύχας. 945

935 — 941. = 946 — 952.
942 — 945. = 962 — 964.

ἔμολε δ' ᾧ μέλει κρυπταδίου μάχας δολιόφρων
ποινά·
ἔθιγε δ' ἐν μάχᾳ χερὸς ἐτητύμως
Διὸς κόρα·(Δίκαν δέ νιν
προσαγορεύομεν βροτοὶ τυχόντες καλῶς) 950
ὀλέθριον πνέουσ' ἐν ἐχθροῖς κότον·
τάπερ ὁ Λοξίας ὁ Παρνάσιος,
μέγαν ἔχων μυχὸν χθονὸς ἐπ' ὄχθει
ἄξεν ἀδόλως δολίαν 955
βλαπτομέναν χρονισθεῖσαν ἐποίχεται.
κρατεῖταί πως τὸ θεῖον παρὰ τὸ μὴ ὑπουργεῖν
κακοῖς.
ἄξιον δ' οὐρανοῦχον ἀρχὰν σέβειν· 960
πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.
μέγα τ' ἀφῃρέθην ψάλιον οἰκετῶν.
ἄναγε μὰν δόμοι· πολὺν ἄγαν χρόνον
χαμαιπετεῖς ἔκεισθ' ἀεί.
⏑ – – ⏑ –.
τάχα δὲ παντελὴς χρόνος ἀμείψεται 965
πρόθυρα δωμάτων, ὅταν ἀφ' ἑστίας
μύσος πᾶν ἐλάσῃ
καθαρμοῖσιν ἀτᾶν ἐλατηρίοις.
τύχα δ' εὐπροσώπῳ κοίτᾳ τὸ πᾶν
ἰδεῖν ἀκοῦσαι θρεομένοις 970
μέτοικοι δόμων πεσοῦνται πάλιν.
πάρα τὸ φῶς ἰδεῖν.

ΟΡ. ἴδεσθε χώρας τὴν διπλῆν τυραννίδα
πατροκτόνους τε δωμάτων πορθήτορας.
σεμνοὶ μὲν ἦσαν ἐν θρόνοις τόθ' ἥμενοι, 975
φίλοι δὲ καὶ νῦν, ὡς ἐπεικάσαι πάθη
πάρεστιν, ὅρκος τ' ἐμμένει πιστώμασι.

955 — 961. = 962 — 972.

ξυνώμοσαν μὲν θάνατον ἀθλίῳ πατρὶ
καὶ ξυνθανεῖσθαι· καὶ τάδ' εὐόρκως ἔχει.
ἴδεσθε δ' αὖτε, τῶνδ' ἐπήκοοι κακῶν, 980
τὸ μηχάνημα, δεσμὸν ἀθλίῳ πατρὶ,
πέδας τε χειροῖν καὶ ποδοῖν ξυνωρίδα.
ἐκτείναι' αὐτὸ καὶ κύκλῳ παρασταδὸν
στέγαστρον ἀνδρὸς δείξαθ', ὡς ἴδῃ πατὴρ,
οὐχ οὑμὸς, ἀλλ' ὁ πάντ' ἐποπτεύων τάδε 985
Ἥλιος, ἄναγνα μητρὸς ἔργα τῆς ἐμῆς.
[ὡς ἂν παρῇ μοι μάρτυς ἐν δίκῃ ποτὲ,
ὡς τόνδ' ἐγὼ μετῆλθον ἐνδίκως μόρον
τὸν μητρός· Αἰγίσθου γὰρ οὐ λέγω μόρον·
ἔχει γὰρ αἰσχυντῆρος, ὡς νόμος, δίκην· 990
ἥτις δ' ἐπ' ἀνδρὶ τοῦτ' ἐμήσατο στύγος,
ἐξ οὗ τέκνων ἤνεγχ' ὑπὸ ζώνην βάρος,
φίλον τέως, νῦν δ' ἐχθρὸν, ὡς φαίνει, κακὸν,
τί σοι δοκεῖ; μύραινά γ' εἴτ' ἔχιδν' ἔφυ
σήπειν θιγοῦσ' ἂν ἄλλον οὐ δεδηγμένον 995
τόλμης ἕκατι κἀκδίκου φρονήματος.
τί νιν προσείπω καὶ τύχω μάλ' εὐστομῶν;
ἄγρευμα θηρὸς, ἢ νεκροῦ ποδένδυτον
δροίτης κατασκήνωμα; δίκτυον μὲν οὖν.
ἄρκυν δ' ἂν εἴποις καὶ ποδιστῆρας πέπλους. 1000
τοιοῦτον ἂν κτήσαιτο φηλήτης ἀνὴρ,
ξένων ἀπαιόλημα κἀργυροστερῆ
βίον νομίζων, τῷδέ τ' ἂν δολώματι
πολλοὺς ἀναιρῶν πολλὰ θερμαίνοι φρενί.
τοιάδ' ἐμοὶ ξύνοικος ἐν δόμοισι μὴ 1005
γένοιτ' · ὀλοίμην πρόσθεν ἐκ θεῶν ἄπαις.]

ΧΟ. αἰαῖ αἰαῖ μελέων ἔργων·
στυγερῷ θανάτῳ διεπράχθης.

1007 — 1009. = 1018 — 1020.

ἐὴ,
μίμνοντι δὲ καὶ πάθος ἀνθεῖ.
ΟΡ. ἔδρασεν ἢ οὐκ ἔδρασε; μαρτυρεῖ δέ μοι 1010
φᾶρος τόδ', ὡς ἔβαψεν Αἰγίσθου ξίφος.
φόνου δὲ κηκὶς ξὺν χρόνῳ ξυμβάλλεται,
πολλὰς βαφὰς φθείρουσα τοῦ ποικίλματος.
νῦν αὐτὸν αἰνῶ, νῦν ἀποιμώξω παρὼν,
πατροκτόνον θ' ὕφασμα προσφωνῶν τόδε 1015
ἀλγῶ μὲν ἔργα καὶ πάθος γένος τε πᾶν,
ἄζηλα νίκης τῆσδ' ἔχων μιάσματα.
ΧΟ. οὕτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον
διὰ πάντ' ἄτιμος ἀμείψεται.
ἐὴ,
μόχθος δ' ὁ μὲν αὐτίχ', ὁ δ' ἥξει. 1020
ΟΡ. ἀλλ', ὡς ἂν εἰδῆτ', οὐ γὰρ οἶδ' ὅπῃ τελεῖ,
ὥσπερ ξὺν ἵπποις ἡνιοστροφῶ δρόμου
ἐξωτέρω. φέρουσι γὰρ νικώμενον
φρένες δύσαρκτοι· πρὸς δὲ καρδίᾳ φόβος
ἄδειν ἕτοιμος ἡδ' ὑπορχεῖσθαι κότῳ. 1025
ἕως δ' ἔτ' ἔμφρων εἰμὶ, κηρύσσω φίλοις,
κτανεῖν τέ φημι μητέρ' οὐκ ἄνευ δίκης,
πατροκτόνον μίασμα καὶ θεῶν στύγος.
καὶ φίλτρα τόλμης τῆσδε πλειστηρίξομαι
τὸν πυθόμαντιν Λοξίαν, χρήσαντ' ἐμοὶ 1030
πράξαντι μὲν ταῦτ' ἐκτὸς αἰτίας κακῆς
εἶναι, παρέντα δ'-οὐκ ἐρῶ τὴν ζημίαν;
τόξῳ γὰρ οὔτις πημάτων προσίξεται.
καὶ νῦν ὁρᾶτέ μ', ὡς παρεσκευασμένος
ξὺν τῷδε θαλλῷ καὶ στέφει προσίξομαι 1035
μεσόμφαλόν θ' ἵδρυμα, Λοξίου πέδον,
πυρός τε φέγγος ἄφθιτον κεκλημένον,
φεύγων τόδ' αἷμα κοινόν· οὐδ' ἐφ' ἑστίαν
ἄλλην τραπέσθαι Λοξίας ἐφίετο.
τὰ δ' ἐν χρόνῳ μοι πάντας Ἀργείους λέγω 1040
καὶ μαρτυρεῖν μοι μενελε ὡς ἐπορσύνθη κακά.
ἐγὼ δ' ἀλήτης τῆσδε γῆς ἀπόξενος,
ζῶν καὶ τεθνηκὼς τάσδε κληδόνας λιπών.

ΧΟ. ἀλλ' εὖ γ' ἔπραξας, μηδ' ἐπιζευχθῆς στόμα
φήμῃ πονηρᾷ μηδ' ἐπιγλωσσῶ κακά· 1045
ἠλευθέρωσας πᾶσαν Ἀργείων πόλιν,
δυοῖν δρακόντοιν εὐπετῶς τεμὼν κάρα.
ΟΡ. ἀᾶ.
ὀμωαὶ γυναῖκες αἵδε Γοργόνων δίκην
φαιοχίτωνες καὶ πεπλεκτανημέναι
πυκνοῖς δράκουσιν· οὐκέτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ. 1050
ΧΟ. τίνες σὲ δόξαι, φίλτατ' ἀνθρώπων, πάλιν
στροβοῦσιν; ἴσχε, μὴ φόβου νικῶ πολύ.
ΟΡ. οὐκ εἰσὶ δόξαι τῶνδε πημάτων ἐμοί·
σαφῶς γὰρ αἵδε μητρὸς ἔγκοτοι κύνες.
ΧΟ. ποταίνιον γὰρ αἷμά σοι χεροῖν ἔτι· 1055
ἐκ τῶνδέ τοι ταραγμὸς ἐς φρένας πίτνει.
ΟΡ. ἄναξ Ἄπολλον, αἵδε πληθύουσι δή,
κἀξ ὀμμάτων στάζουσιν αἷμα δυσφιλές.
ΧΟ. σώσει καθαρμός· λοξίας δὲ προσθιγὼν
ἐλεύθερόν σε τῶνδε πημάτων κτίσει. 1060
ΟΡ. ὑμεῖς μὲν οὐχ ὁρᾶτε τάσδ', ἐγὼ δ' ὁρῶ·
ἐλαύνομαι δὲ κοὐκέτ' ἂν μείναιμ' ἐγώ.
ΧΟ. ἀλλ' εὐτυχοίης, καί σ' ἐποπτεύων πρόφρων
θεὸς φυλάσσοι καιρίοισι συμφοραῖς.
ὅδε τοι μελάθροις τοῖς βασιλείοις 1065
τρίτος αὖ χειμὼν
πνεύσας γονίας ἐτελέσθη.
παιδόβοροι μὲν πρῶτον ὑπῆρξαν
μόχθοι τάλανές τε Θυέστου·
δεύτερον ἀνδρὸς βασίλεια πάθη· 1070
λουτροδάϊκτος δ' ὤλετ' Ἀχαιῶν
πολέμαρχος ἀνήρ·
νῦν δ' αὖ τρίτος ἦλθέ ποθεν σωτὴρ,
ἢ μόρον εἴπω;
ποῖ δῆτα κρανεῖ, ποῖ καταλήξει 1075
μετακοιμισθὲν μένος ἄτης;

VII.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΥΘΙΑΣ ΠΡΟΦΗΤΙΣ.
ΑΠΟΛΛΩΝ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑΣ ΕΙΔΩΛΟΝ.
ΧΟΡΟΣ ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ.
ΑΘΗΝΑ.
ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὀρέστης ἐν Δελφοῖς περιεχόμενος ὑπὸ τῶν Ἐρινύων βουλῇ Ἀπόλλωνος παρεγένετο εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς· ἧς βουλῇ νικήσας κατῆλθεν εἰς Ἄργος. τὰς δὲ Ἐρινύας πραΰνασα προσηγόρευσεν Εὐμενίδας. παρ' οὐδετέρῳ κεῖται ἡ μυθοποιία.

ΕΥΜΕΝΙΔΕΣ.

ΠΥΘΙΑΣ.

Πρῶτον μὲν εὐχῇ τῇδε πρεσβεύω θεῶν
τὴν πρωτόμαντιν Γαῖαν· ἐκ δὲ τῆς Θέμιν,
ἣ δὴ τὸ μητρὸς δευτέρα τόδ' ἕζετο
μαντεῖον, ὡς λόγος τις· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ
λάχει, θελούσης, οὐδὲ πρὸς βίαν τινὸς, 5
Τιτανὶς ἄλλη παῖς Χθονὸς καθέζετο,
Φοίβῃ· δίδωσι δ' ἣ γενέθλιον δόσιν
Φοίβῳ. τὸ Φοίβης δ' ὄνομ' ἔχει παρώνυμον.
λιπὼν δὲ λίμνην Δηλίαν τε χοιράδα,
κέλσας ἐπ' ἀκτὰς ναυπόρους τὰς Παλλάδος, 10
ἐς τήνδε γαῖαν ἦλθε Παρνησοῦ θ' ἕδρας.
πέμπουσι δ' αὐτὸν καὶ σεβίζουσιν μέγα
κελευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου, χθόνα
ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.
μολόντα δ' αὐτὸν κάρτα τιμαλφεῖ λεὼς, 15
Δελφός τε χώρας τῆσδε πρυμνήτης ἄναξ.
τέχνης δέ νιν Ζεὺς ἔνθεον κτίσας φρένα
ἵζει τέταρτον τόνδε μάντιν ἐν θρόνοις·
Διὸς προφήτης δ' ἐστὶ Λοξίας πατρός.
τούτους ἐν εὐχαῖς φροιμιάζομαι θεούς. 20
Παλλὰς προναία δ' ἐν λόγοις πρεσβεύεται.
σέβω δὲ νύμφας, ἔνθα Κωρυκὶς πέτρα
κοίλη, φίλορνις, δαιμόνων ἀναστροφή·
Βρόμιος ἔχει τὸν χῶρον, οὐδ' ἀμνημονῶ,

ἐξ οὗτε Βάκχαις ἐστρατήγησεν θεός, 25
λαγὼ δίκην Πενθεῖ καταρράψας μόρον·
Πλειστοῦ τε πηγὰς καὶ Ποσειδῶνος κράτος
καλοῦσα καὶ τέλειον ὕψιστον Δία,
ἔπειτα μάντις ἐς θρόνους καθιζάνω.
καὶ νῦν τυχεῖν με τῶν πρὶν εἰσόδων μακρῷ 30
ἄριστα δοῖεν· κεἰ παρ' Ἑλλήνων τινὲς,
ἴτων πάλῳ λαχόντες, ὡς νομίζεται.
μαντεύομαι γὰρ ὡς ἂν ἡγῆται θεός.
ἦ δεινὰ λέξαι, δεινὰ δ' ὀφθαλμοῖς δρακεῖν,
πάλιν μ' ἔπεμψεν ἐκ δόμων τῶν Λοξίου, 35
ὡς μήτε σωκεῖν μήτε μ' ἀκταίνειν βάσιν·
τρέχω δὲ χερσὶν, οὐ ποδωκείᾳ σκελῶν·
δείσασα γὰρ γραῦς οὐδὲν, ἀντίπαις μὲν οὖν.
ἐγὼ μὲν ἕρπω πρὸς πολυστεφῆ μυχόν·
ὁρῶ δ' ἐπ' ὀμφαλῷ μὲν ἄνδρα θεομυσῆ 40
ἕδραν ἔχοντα προστρόπαιον, αἵματι
στάζοντα χεῖρας καὶ νεοσπαδὲς ξίφος
ἔχοντ' ἐλάας θ' ὑψιγέννητον κλάδον,
λήνει μεγίστῳ σωφρόνως ἐστεμμένον,
ἀργῆτι μαλλῷ· τῇδε γὰρ τρανῶς ἐρῶ. 45
πρόσθεν δὲ τἀνδρὸς τοῦδε θαυμαστὸς λόχος
εὕδει γυναικῶν ἐν θρόνοισιν ἥμενος.
οὗτοι γυναῖκας, ἀλλὰ Γοργόνας λέγω,
οὐδ' αὖτε Γοργείοισιν εἰκάσω τύποις.
εἶδόν ποτ' ἤδη Φινέως γεγραμμένας 50
* * * * * *
δεῖπνον φερούσας· ἄπτεροί γε μὴν ἰδεῖν
αὗται, μέλαιναι δ' ἐς τὸ πᾶν βδελύκτροποι·
ῥέγκουσι δ' οὐ πλατοῖσι φυσιάμασιν·
ἐκ δ' ὀμμάτων λείβουσι δυσφιλῆ λίβα·
καὶ κόσμος οὔτε πρὸς θεῶν ἀγάλματα 55

φέρειν δίκαιος οὔτ' ἐς ἀνθρώπων στέγας.
τὸ φῦλον οὐκ ὄπωπα τῆσδ' ὁμιλίας,
οὐδ' ἥτις αἷα τοῦτ' ἐπεύχεται γένος
τρέφουσ' ἀνατὶ μὴ μεταστένειν πόνον.
τἀντεῦθεν ἤδη τῶνδε δεσπότῃ δόμων 60
αὐτῷ μελέσθω Λοξίᾳ μεγασθενεῖ.
ἰατρόμαντις δ' ἐστὶ καὶ τερασκόπος
καὶ τοῖσιν ἄλλοις δωμάτων καθάρσιος.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

οὗτοι προδώσω· διὰ τέλους δέ σοι φύλαξ
ἐγγὺς παρεστὼς καὶ πρόσω δ' ἀποστατῶν 65
ἐχθροῖσι τοῖς σοῖς οὐ γενήσομαι πέπων.
καὶ νῦν ἁλούσας τάσδε τὰς μάργους ὁρᾷς·
ὕπνῳ πεσοῦσαι δ' αἱ κατάπτυστοι κόραι,
Νυκτὸς παλαιαὶ παῖδες, αἷς οὐ μίγνυται
θεῶν τις οὐδ' ἄνθρωπος οὐδὲ θήρ ποτε· 70
κακῶν δ' ἕκατι κἀγένοντ', ἐπεὶ κακὸν
σκότον νέμονται Τάρταρόν θ' ὑπὸ χθονὸς,
μισήματ' ἀνδρῶν καὶ θεῶν Ὀλυμπίων.
ὅμως δὲ φεῦγε μηδὲ μαλθακὸς γένῃ.
ἑλῶσι γάρ σε καὶ δι' ἠπείρου μακρᾶς 75
[βεβῶτ' ἀν' ἀεὶ τὴν πλανοστιβῆ χθόνα]
ὑπέρ τε πόντου καὶ περιρρύτας πόλεις.
καὶ μὴ πρόκαμνε τόνδε βουκολούμενος
πόνον· μολὼν δὲ Παλλάδος ποτὶ πτόλιν
ἵζου παλαιὸν ἄγκαθεν λαβὼν βρέτας. 80
κἀκεῖ δικαστὰς τῶνδε καὶ θελκτηρίους
μύθους ἔχοντες μηχανὰς εὑρήσομεν,
ὥστ' ἐς τὸ πᾶν σε τῶνδ' ἀπαλλάξαι πόνων.
καὶ γὰρ κτανεῖν σ' ἔπεισα μητρῷον δέμας.

ΟΡΕΣΤΗΣ.

ἄναξ Ἄπολλον, οἶσθα μὲν τὸ μὰ δικεῖν· 85

ἐπεὶ δ' ἐπίστᾳ, καὶ τὸ μᾶμελεῖν μάθε.
σθένος δὲ ποιεῖν εὖ φερέγγυον τὸ σόν.
ΑΠ. μέμνησο, μὴ φόβος σὲ νικάτω φρένας.
σὺ δ', αὐτάδελφον αἷμα καὶ κοινοῦ πατρὸς,
Ἑρμῆ, φύλασσε· κάρτα δ' ὢν ἐπώνυμος 90
πομπαῖος ἴσθι, τόνδε ποιμαίνων ἐμὸν
ἱκέτην. σέβει τοι Ζεὺς τόδ' ἐκ νόμων σέβας,
ὁρμώμενον βροτοῖσιν εὐπόμπῳ τύχῃ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

εὔδοιτ' ἂν, ὠὴ, καὶ καθευδουσῶν τί δεῖ;
ἐγὼ δ' ὑφ' ὑμῶν ὧδ' ἀπητιμασμένη 95
ἄλλοισιν ἐν νεκροῖσιν, ὧν μὲν ἔκτανον
ὄνειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἐκλείπεται,
αἰσχρῶς δ' ἁλῶμαι· προυννέπω δ' ὑμῖν ὅτι
ἔχω μεγίστην αἰτίαν κείνων ὕπο·
παθοῦσα δ' οὕτω δεινὰ πρὸς τῶν φιλτάτων, 100
οὐδεὶς ὑπέρ μου δαιμόνων μηνίεται,
κατασφαγείσης πρὸς χερῶν μητροκτόνων.
ὅρα δὲ πληγὰς τάσδε καρδίας ὅθεν.
εὔδουσα γὰρ φρὴν ὄμμασιν λαμπρύνεται,
ἐν ἡμέρᾳ δὲ μοῖρ' ἀπρόσκοπος βροτῶν. 105
ἦ πολλὰ μὲν δὴ τῶν ἐμῶν ἐλείξατε,
χοάς τ' ἀοίνους, νηφάλια μειλίγματα,
καὶ νυκτίσεμνα δεῖπν' ἐπ' ἐσχάρᾳ πυρὸς
ἔθυον, ὥραν οὐδενὸς κοινὴν θεῶν.
καὶ πάντα ταῦτα λὰξ ὁρῶ πατούμενα. 110
ὁ δ' ἐξαλύξας οἴχεται νεβροῦ δίκην,
καὶ ταῦτα κούφως ἐκ μέσων ἀρκυστάτων
ὤρουσεν ὑμῖν ἐγκατιλλώψας μέγα.
ἀκούσαθ' ὡς ἔλεξα τῆς ἐμῆς περὶ
ψυχῆς, φρονήσατ', ὦ κατὰ χθονὸς θεαί. 115
ὄναρ γὰρ ὑμᾶς νῦν Κλυταιμνήστρα καλῶ.

ΧΟΡΟΣ.

(μυγμος.)
ΚΛ. μύζοιτ' ἂν, ἀνὴρ δ' οἴχεται φεύγων πρόσω·
φίλοις γάρ εἰσιν, οὐκ ἐμοὶ, προσίκτορες.
ΧΟ. (μυγμός.) 120
ΚΛ. ἄγαν ὑπνώσσεις κοὐ κατοικτίζει πάθος·
φονεὺς δ' Ὀρέστης τῆσδε μητρὸς οἴχεται.
ΧΟ. (ὠγμός.)
ΚΛ. ὤζεις, ὑπνώσσεις· οὐκ ἀναστήσει τάχος;
τί σοι πέπρακται πρᾶγμα πλὴν τεύχειν κακά; 125
ΧΟ. (ὠγμός.)
ΚΛ. ὕπνος πόνος τε κύριοι συνωμόται
δεινῆς δρακαίνης ἐξεκήραναν μένος.
ΧΟ. (μυγμὸς διπλοῦς ὀξύς.)
λαβὲ λαβὲ λαβὲ λαβὲ, φράζου. 130
ΚΛ. ὄναρ διώκεις θῆρα, κλαγγάνεις δ' ἅπερ
κύων μέριμναν οὔποτ' ἐκλιπὼν πόνου.
τί δρᾷς; ἀνίστω, μή σε νικάτω πόνος,
μηδ' ἀγνοήσῃς πῆμα μαλθαχθεῖσ' ὕπνῳ.
ἄλγησον ἧπαρ ἐνδίκοις ὀνείδεσι· 135
τοῖς σώφροσιν γὰρ ἀντίκεντρα γίγνεται.
σὺ δ' αἱματηρὸν πνεῦμ' ἐπουρίσασα τῷ
ἕπου, μάραινε δευτέροις διώγμασιν,
ἀτμῷ κατισχναίνουσα, νηδύος πυρί.
ΧΟ. ἔγειρ', ἔγειρε καὶ σὺ τήνδ', ἐγὼ δὲ σέ. 140
εὕδεις; ἀνίστω, κἀπολακτίσασ' ὕπνον,
ἰδωμεθ' εἴ τι τοῦδε φροιμίου ματᾷ.
ἰοὺ ἰοὺ πόπαξ.' ἐπάθομεν, φίλαι,
ἦ πολλὰ δὴ παθοῦσα καὶ μάτην ἐγὼ,
ἐπάθομεν πάθος δυσαχὲς, ὦ πόποι, ἄφερτον
κακόν. 146

143 — 148. = 149 — 154.

ἐξ ἀρκύων πέπτωκεν οἴχεταί θ' ὁ θήρ.
ὕπνῳ κρατηθεῖσ' ἄγραν ὤλεσα.
ἰὼ παῖ Διός, ἐπίκλοπος πέλει,
νέος δὲ γραίας δαίμονας καθιππάσω, 150
τὸν ἱκέταν σέβων, ἄθεον ἄνδρα καὶ τοκεῦσιν πικρὸν,
τὸν μητραλοίαν δ' ἐξέκλεψας ὢν θεός.
τί τῶνδ' ἐρεῖ τις δικαίως ἔχειν;
ἐμοὶ δ' ὄνειδος ἐξ ὀνειράτων μολὸν 155
ἔτυψεν δίκαν διφρηλάτου
μεσολαβεῖ κέντρῳ
ὑπὸ φρένας, ὑπὸ λοβόν.
πάρεστι μαστίκτορος [δαΐου] δαμίου 160
βαρὺ τὸ περίβαρυ κρύος ἔχειν.
τοιαῦτα δρῶσιν οἱ νεώτεροι θεοὶ
κρατοῦντες τὸ πᾶν δίκας πλέον
φονολιβῆ θρόμβον
περὶ πόδα, περὶ κάρα. 165
πάρεστι γᾶς ὀμφαλὸν προσδρακεῖν [αἱμάτων]
βλοσυρὸν ἀρόμενον ἄγος ἔχειν.
ἐφεστίῳ δὲ μάντις ὢν μιάσματι
μυχὸν ἔχρανας αὐτόσσυτος, αὐτόκλητος, 170
παρὰ νόμον θεῶν βρότεα μὲν τίων,
παλαιγενεῖς δὲ Μοίρας φθίσας.
κἀμοί τε λυπρὸς καὶ τὸν οὐκ ἐκλύσεται,
ὑπό τε γᾶν φυγὼν οὔ ποτ' ἐλευθεροῦται. 175
ποτιτρόπαιος ὢν δ' ἕτερον ἐν κάρᾳ
μιάστορ' ἐκείνου πάσεται.

ΑΠ. ἔξω, κελεύω, τῶνδε δωμάτων τάχος

155 — 161. = 162 — 168.
169 — 173. = 174 — 178.

χωρεῖτ', ἀπαλλάσσεσθε μαντικῶν μυχῶν, 180
μὴ καὶ λαβοῦσα πτηνὸν ἀργηστὴν ὄφιν,
χρυσηλάτου θώμιγγος ἐξορμώμενον,
ἀνῆς ὑπ' ἄλγους μέλαν' ἀπ' ἀνθρώπων ἀφρὸν,
ἐμοῦσα θρόμβους οὓς ἀφείλκυσας φόνου.
οὗτοι δόμοισι τοῖσδε χρίμπτεσθαι πρέπει· 185
ἀλλ' οὗ καρανιστῆρες ὀφθαλμωρύχοι
δίκαι σφαγαί τε σπέρματός τ' ἀποφθοραὶ
παίδων, κακοῦ τε χλοῦνις ἠδ' ἀκρωνία,
λευσμός τε καὶ μύζουσιν οἰκτισμὸν πολὺν
ὑπὸ ῥάχιν παγέντες. ἆρ' ἀκούετε 190
οἵας ἑορτῆς ἔστ' ἀπόπτυστοι θεοῖς
στέργηθρ' ἔχουσαι; πᾶς δ' ὑφηγεῖται τρόπος
μορφῆς. λέοντος ἄντρον αἱματορρόφου
οἰκεῖν τοιαύτας εἰκὸς, οὐ χρηστηρίοις
ἐν τοῖσδε πλησίοισι τρίβεσθαι μύσος. 195
χωρεῖτ' ἄνευ βοτῆρος αἰπολούμεναι.
ποίμνης τοιαύτης δ' οὔτις εὐφιλὴς θεῶν.

ΧΟ. ἄναξ Ἄπολλον, ἀντάκουσον ἐν μέρει.
αὐτὸς σὺ τούτων οὐ μεταίτιος πέλει,
ἀλλ' εἷς τὸ πᾶν ἔπραξας ὧν παναίτιος. 200

ΑΠ. πῶς δή; τοσοῦτο μῆκος ἔκτεινον λόγου.

ΧΟ. ἔχρησας ὥστε τὸν ξένον μητροκτονεῖν.

ΑΠ. ἔχρησα ποινὰς τοῦ πατρὸς πέμψαι. τί μήν;

ΧΟ. κἄπειθ' ὑπέστης αἵματος δέκτωρ νέου.

ΑΠ. καὶ προστραπέσθαι τούσδ' ἐπέστελλον δόμους.

ΧΟ. καὶ τὰς προπομποὺς δῆτα τάσδε λοιδορεῖς; 206

ΑΠ. οὐ γὰρ δόμοισι τοῖσδε πρόσφορον μολεῖν.

ΧΟ. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν τοῦτο προστεταγμένον.

ΑΠ. τίς ἥδε τιμή; κόμπασον γέρας καλόν.

ΧΟ. τοὺς μητραλοίας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν. 210

ΑΠ. τί γὰρ γυναικὸς ἥτις ἄνδρα νοσφίσῃ;

ΧΟ. οὐκ ἂν γένοιθ' ὅμαιμος αὐθέντης φόνος.
ΑΠ. ἦ κάρτ' ἄτιμα, καὶ παρ' οὐδὲν ἠρκέσω
Ἥρας τελείας καὶ Διὸς πιστώματα.
Κύπρις δ' ἄτιμος τῷδ' ἀπέρριπται λόγῳ, 215
ὅθεν βροτοῖσι γίγνεται τὰ φίλτατα.
εὐνὴ γὰρ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ μόρσιμος
ὅρκου 'στὶ μείζων τῇ δίκῃ φρουρουμένη.
εἰ τοῖσιν οὖν κτείνουσιν ἀλλήλους χαλᾷς
τὸ μὴ τίνεσθαι μηδ' ἐποπτεύειν κότῳ, 220
οὔ φημ' Ὀρέστην σ' ἐνδίκως ἀνδρηλατεῖν.
τὰ μὲν γὰρ οἶδα κάρτα σ' ἐνθυμουμένην,
τὰ δ' ἐμφανῶς πράσσουσαν ἡσυχαιτέραν.
δίκας δὲ Παλλὰς τῶνδ' ἐποπτεύσει θεά.
ΧΟ. τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον οὔ τι μὴ λίπω ποτέ. 225
ΑΠ. σὺ δ' οὖν δίωκε καὶ πόνον πλέον τίθου.
ΧΟ. τιμᾶς σὺ μὴ σύντεμνε τὰς ἐμὰς λόγῳ.
ΑΠ. οὐδ' ἂν δεχοίμην ὥστ' ἔχειν τιμὰς σέθεν.
ΧΟ. μέγας γὰρ ἔμπας παρὰ Διὸς θρόνοις λέγει·
ἐγὼ δ', ἄγει γὰρ αἷμα μητρῷον, δίκας 230
μέτειμι τόνδε φῶτα κἀκκυνηγετῶ.
ΑΠ. ἐγὼ δ' ἀρήξω τὸν ἱκέτην τε ῥύσομαι·
δεινὴ γὰρ ἐν βροτοῖσι κἀν θεοῖς πέλει
τοῦ προστροπαίου μῆνις, ἣν προδῶ σφ' ἑκών.
ΟΡ. ἄνασσ' Ἀθάνα, Λοξίου κελεύμασιν 235
ἥκω, δέχου δὲ πρευμενῶς ἀλάστορα,
οὐ προστρόπαιον οὐδ' ἀφοίβαντον χέρα,
ἀλλ' ἀμβλὺν ἤδη προστετριμμένον τε πρὸς
ἄλλοισιν οἴκοις καὶ πορεύμασιν βροτῶν.
ὅμοια χέρσον καὶ θάλασσαν ἐκπερῶν, 240
σώζων ἐφετμὰς Λοξίου χρηστηρίους,
πρόσειμι δῶμα καὶ βρέτας τὸ σὸν, θεὰ,
αὐτοῦ φυλάσσων ἀμμενῶ τέλος δίκης.

ΧΟ εἶεν· τόδ' ἐστὶ τἀνδρὸς ἐκφανὲς τέκμαρ.
ἕπου δὲ μηνυτῆρος ἀφθέγκτου φραδαῖς. 245
τετραυματισμένον γὰρ ὡς κύων νεβρὸν
πρὸς αἷμα καὶ σταλαγμὸν ἐκματεύομεν.
πολλοῖς δὲ μόχθοις ἀνδροκμῆσι φυσιᾷ
σπλάγχνον· χθονὸς γὰρ πᾶς πεποίμανται τόπος,
ὑπέρ τε πόντον ἀπτέροις ποτήμασιν 250
ἦλθον διώκουσ', οὐδὲν ὑστέρα νεώς.
καὶ νῦν ὅδ' ἐνθάδ' ἐστί που καταπτακών.
ὀσμὴ βροτείων αἱμάτων με προσγελᾷ.
ὅρα ὅρα μάλ' αὖ λεῦσσέ τε πάντα, μὴ 255
λάθῃ φύγδα βὰς ματροφόνος ἀτίτας.
ὁ δ' αὐτέ γ' ἀλκὰν ἔχων
περὶ βρέτει πλεχθεὶς θεᾶς ἀμβρότου
ὑπόδικος θέλει γενέσθαι χερῶν. 260
τὸ δ' οὐ πάρεστιν· αἷμα μητρῷον χαμαὶ,
δυσαγκόμιστον, παπαῖ,
τὸ διερὸν πέδοι χύμενον οἴχεται.
ἀλλ' ἀντιδοῦναι δεῖ σ' ἀπὸ ζῶντος φοφεῖν
ἐρυθρὸν ἐκ μελέων πέλανον· ἀπὸ δὲ σοῦ 265
φεροίμαν βοσκὰν πώματος δυσπότου·
καὶ ζῶντά σ' ἰσχνάνασ' ἀπάξομαι κάτω,
ἀντίποινν' ὡς τίνῃς ματροφόνου δύας.
ὄψει δὲ κεῖ τις ἄλλος ἥλιτεν βροτῶν 269
ἢ θεὸν ἢ ξένον τιν' ἀσεβῶν ἢ τοκέας φίλους,
ἔχουθ' ἕκαστον τῆς δίκης ἐπάξια.
μέγας γὰρ Ἅιδης ἐστὶν εὔθυνος βροτῶν
ἔνερθε χθονὸς, δελτογράφῳ δὲ πάντ' ἐπωπᾷ
φρενί. 275

ΟΡ ἐγὼ διδαχθεὶς ἐν κακοῖς ἐπίσταμαι
πολλοὺς καθαρμοὺς, καὶ λέγειν ὅπου δίκη
σιγᾶν θ' ὁμοίως· ἐν δὲ τῷδε πράγματι

φωνεῖν ἐτάχθην πρὸς σοφοῦ διδασκάλου·
βρίζει γὰρ αἷμα καὶ μαραίνεται χερὸς, 280
μητροκτόνον μίασμα δ' ἔκπλυτον πέλει.
ποταίνιον γὰρ ὂν πρὸς ἑστίᾳ θεοῦ
Φοίβου καθαρμοῖς ἠλάθη χοιροκτόνοις.
πολὺς δέ μοι γένοιτ' ἂν ἐξ ἀρχῆς λόγος,
ὅσοις προσῆλθον ἀβλαβεῖ ξυνουσίᾳ. 285
[χρόνος καθαιρεῖ πάντα γηράσκων ὁμοῦ.]
καὶ νῦν ἀφ' ἁγνοῦ στόματος εὐφήμως καλῶ
χώρας ἄνασσαν τῆσδ' Ἀθηναίαν ἐμοὶ
μολεῖν ἀρωγόν· κτήσεται δ' ἄνευ δορὸς
αὐτόν τε καὶ γῆν καὶ τὸν Ἀργεῖον λεὼν 290
πιστὸν δικαίως ἐς τὸ πᾶν τε σύμμαχον.
ἀλλ' εἴτε χώρας ἐν τόποις Λιβυστικῆς,
Τρίτωνος ἀμφὶ χεῦμα γενεθλίου πόρου,
τίθησιν ὀρθὸν ἢ κατηρεφῆ πόδα,
φίλοις ἀρήγουσ', εἴτε Φλεγραίαν πλάκα 295
θρασὺς ταγοῦχος ὡς ἀνὴρ ἐπισκοπεῖ,
ἔλθοι, κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν ὢν θεὸς,
ὅπως γένοιτο τῶνδ' ἐμοὶ λυτήριος.

ΧΟ. οὔτοι σ' Ἀπόλλων οὐδ' Ἀθηναίας σθένος
ῥύσαιτ' ἂν ὥστε μὴ οὐ παρημελημένον 300
ἔρρειν, τὸ χαίρειν μὴ μαθόνθ' ὅπου φρενῶν,
ἀναίματον βόσκημα, δαιμόνων σκιάν.
οὐδ' ἀντιφωνεῖς, ἀλλ' ἀποπτύεις λόγους
ἐμοὶ τραφείς τε καὶ καθιερωμένος;
καὶ ζῶν με δαίσεις οὐδὲ πρὸς βωμῷ σφαγείς· 305
ὕμνον δ' ἀκούσει τόνδε δέσμιον σέθεν.
ἄγε δὴ καὶ χορὸν ἄψωμεν, ἐπεὶ
μοῦσαν στυγερὰν
αποφαίνεσθαι δεδόκηκεν,
λέξαι τε λάχη τὰ κατ' ἀνθρώπους 310

ὡς ἐπινωμᾷ στάσις ἁμά.
εὐθυδίκαιοι δ' ἡδόμεθ' εἶναι·
τὸν μὲν καθαρὰς χεῖρας προνέμοντ'
οὔτις ἐφέρπει μῆνις ἀφ' ἡμῶν,
ἀσινὴς δ' αἰῶνα διοιχνεῖ· 315
ὅστις δ' ἀλιτὼν ὥσπερ ὅδ' ἀνὴρ
χεῖρας φονίας ἐπικρύπτει,
μάρτυρες ὀρθαὶ τοῖσι θανοῦσιν
παραγιγνόμεναι πράκτορες αἵματος
αὐτῷ τελέως ἐφάνημεν. 320
μᾶτερ ἅ μ' ἔτικτες, ὦ μᾶτερ
Νὺξ, ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν
ποινὰν, κλῦθ'. ὁ Λατοῦς γὰρ ἰνίς μ' ἄτιμον τίθησι 324
τόνδ' ἀφαιρούμενος πτῶκα, ματρῷον ἅγνισμα κύριον φόνου.
ἐπὶ δὲ τῷ τεθυμένῳ τόδε μέλος
παρακοπὰ, παραφορὰ φρενοδαλὴς, 330
ὕμνος ἐξ Ἐρινύων,
δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὐονὰ βροτοῖς.
τοῦτο γὰρ λάχος διανταία
Μοῖρ' ἐπέκλωσεν ἐμπέδως ἔχειν, 335
θνατῶν τοῖσιν αὐτουργίαι ξυμπέσωσιν μάταιοι,
τοῖς ὁμαρτεῖν, ὅφρ' ἂν γᾶν ὑπέλθῃ· θανὼν δ' οὐκ ἄγαν ἐλεύθερος. 340
ἐπὶ δὲ τῷ τεθυμένῳ τόδε μέλος
παρακοπὰ, παραφορὰ φρενοδαλὴς,
ὕμνος ἐξ Ἐρινύων,
δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὐονὰ βροτοῖς. 345
γιγνομέναισι λάχη τάδ' ἐφ' ἁμὶν ἐκράνθη, 347

321 — 333. = 334 — 346.
347 — 359. = 360 — 372.

ἀθανάτων δ' ἀπέχειν χέρας, οὐδέ τις ἐστὶ 350
συνδαίτωρ μετάκοινος.
παλλεύκων δὲ πέπλων ἄμοιρος μούνα ἐτύχθην.
δωμάτων γὰρ εἱλόμαν 354
ἀνατροπάς· ὅταν Ἄρης τιθασὸς ὢν φίλον ἕλῃ,
ἐπιτόνως διόμεναι κρατερὸν ὄντα περ ὅμως
μαυροῦμεν νεόαιμον. 359
σπευδομένα δ' ἀφελεῖν τινὰ τάσδε μερίμνας,
θεῶν δ' ἀτέλειαν ἐμαῖσι λιταῖς ἐπικραίνειν,
μηδ' εἰς ἄγκρισιν ἔλθεῖν —
Ζεὺς γὰρ αἱματόφυρτον πᾶν ἔθνος τόδε λέσχας 366
ἃς ἀπηξιώσατο —
μάλα γὰρ οὖν ἁλομένα ἀνέκαθεν βαρυπεσῆ 369
καταφέρω ποδὸς ἀκμὰν — σφαλερὰ γὰρ τανυδρόμοις
κῶλα — δύσφορον ἅταν.
θόξαι τ' ἀνδρῶν καὶ μάλ' ὑπ' αἰθέρι σεμναὶ 373
τακόμεναι κατὰ γᾶν μινύθουσιν ἄτιμοι
ἁμετέραις ἐφόδοις μελανείμοσιν, ὀρχησμοῖς τ' ἐπιφθόνοις ποδός. 376
πίπτων δ' οὐκ οἶδεν τόδ' ὑπ' ἄφρονι λύμᾳ.
τοῖον ἐπὶ κνέφας ἀνδρὶ μύσος πεπόταται,
καὶ δυοφεράν τιν' ἀχλὺν κατὰ δώματος αὐδᾶται πολύστονος φάτις. 380
μένει γάρ· εὐμήχανοι δὲ καὶ τέλειοι, κακῶν τε μνήμονες, σεμναὶ
καὶ δυσπαρήγοροι βροτοῖς,
ἄτιμ' ἀτίετα διόμεναι 385
λάχη θεῶν διχοστατοῦντ'

373 — 376. = 377 — 380.
381 — 388. = 389 — 396

ἀναλίῳ λάπᾳ, δυσοδοπαίπαλα
δερκομένοισι καὶ δυσομμάτοις ὁμῶς.
τίς οὖν τάδ' οὐχ ἅξεταί τε καὶ δέδοικεν βροτῶν,
ἐμοῦ κλύων θεσμὸν 391
τὸν μοιρόκραντον ἐκ θεῶν
δοθέντα τέλεον; ἔπι δέ μοι
⏑ – γέρας παλαιὸν, οὐδ'
ἀτιμίας κυρῶ, καίπερ ὑπὸ χθόνα 395
τάξιν ἔχουσα καὶ δυσάλιον κνέφας.

ΑΘΗΝΑ.

πρόσωθεν ἐξήκουσα κληδόνος βοὴν
ἀπὸ Σκαμάνδρου γῆν καταφθατουμένη,
ἣν δῆτ' Ἀχαιῶν ἄκτορές τε καὶ πρόμοι,
τῶν αἰχμαλώτων χρημάτων λάχος μέγα, 400
ἔνειμαν αὐτόπρεμνον ἐς τὸ πᾶν ἐμοὶ,
ἐξαίρετον δώρημα Θησέως τόκοις·
ἔνθεν διώκουσ' ἦλθον ἄτρυτον πόδα,
πτερῶν ἄτερ ῥοιβδοῦσα κόλπον αἰγίδος,
κώλοις ἀκμαίοις τόνδ' ἐπιζεύξασ' ὄχον. 405
καινὴν δ' ὁρῶσα τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς
ταρβῶ μὲν οὐδὲν, θαῦμα δ' ὄμμασιν πάρα.
τίνες ποτ' ἐστέ; πᾶσι δ' ἐς κοινὸν λέγω·
βρέτας τε τοὐμὸν τῷδ' ἐφημένῳ ξένῳ,
ὑμᾶς θ' ὁμοίας οὐδενὶ σπαρτῶν γένει, 410
οὔτ' ἐν θεαῖσι πρὸς θεῶν ὁρωμένας
οὔτ' οὖν βροτείοις ἐμφερεῖς μορφώμασι.
λέγειν δ' ἄμομφον ὄντα τοὺς πέλας κακῶς
πρόσω δικαίων ἠδ' ἀποστατεῖ θέμις.

ΧΟ. πεύσει τὰ πάντα συντόμως, Διὸς κόρη. 415
ἡμεῖς γάρ ἐσμεν Νυκτὸς αἰανῆς τέκνα.
Ἀραὶ δ' ἐν οἴκοις γῆς ὑπαὶ κεκλήμεθα.

ΑΘ. γένος μὲν οἶδα κληδόνας τ' ἐπωνύμους.

ΧΟ. τιμάς γε μὲν δὴ τὰς ἐμὰς πεύσει τάχα.
ΑΘ. μάθοιμ' ἄν, εἰ λέγοι τις ἐμφανῆ λόγον. 420
ΧΟ. βροτοκτονοῦντας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν.
ΑΘ. καὶ τῷ κτανόντι ποῦ τὸ τέρμα τῆς φυγῆς;
ΧΟ. ὅπου τὸ χαίρειν μηδαμοῦ νομίζεται.
ΑΘ. ἦ καὶ τοιαύτας τῷδ' ἐπιρροιζεῖς φυγάς;
ΧΟ. φονεὺς γὰρ εἶναι μητρὸς ἠξιώσατο. 425
ΑΘ. ἄλλαις ἀνάγκαις, ἤ τινος τρέων κότον;
ΧΟ. ποῦ γὰρ τοσοῦτο κέντρον ὡς μητροκτονεῖν;
ΑΘ. δυοῖν παρόντοιν ἥμισυς λόγος πάρα.
ΧΟ. ἀλλ' ὅρκον οὐ δέξαιτ' ἄν, εἰ δοῦναι θέλοιν.
ΑΘ. κλύειν δίκαιος μᾶλλον ἢ πρᾶξαι θέλεις. 430
ΧΟ. πῶς δή, δίδαξον· τῶν σοφῶν γὰρ οὐ πένει.
ΑΘ. ὅρκοις τὰ μὴ δίκαια μὴ νικᾶν λέγω.
ΧΟ. ἀλλ' ἐξέλεγχε, κρῖνε δ' εὐθεῖαν δίκην.
ΑΘ. ἦ κἀπ' ἐμοὶ τρέποιτ' ἂν αἰτίας τέλος;
ΧΟ. πῶς δ' οὔ; σέβουσαί γ' ἀξίαν ἐπαξίων. 435
ΑΘ. τί πρὸς τάδ' εἰπεῖν, ὦ ξέν', ἐν μέρει θέλεις;
λέξας δὲ χώραν καὶ γένος καὶ ξυμφορὰς
τὰς σάς, ἔπειτα τόνδ' ἀμυναθοῦ ψόγον·
εἴπερ πεποιθὼς τῇ δίκῃ βρέτας τόδε
ἥσαι φυλάσσων ἑστίας ἐμῆς πέλας 440
σεμνὸς προσίκτωρ ἐν τρόποις Ἰξίονος·
τούτοις ἀμείβου πᾶσιν εὐμαθές τί μοι.
ΟΡ. ἄνασσ' Ἀθάνα, πρῶτον ἐκ τῶν ὑστάτων
τῶν σῶν ἐπῶν μέλημ' ἀφαιρήσω μέγα.
οὐκ εἰμὶ προστρόπαιος, οὐδ' ἔχων μύσος 445
πρὸς χειρὶ τῇμῇ τὸ σὸν ἐφεζόμην βρέτας.
τεκμήριον δὲ τῶνδέ σοι λέξω μέγα·
ἄφθογγον εἶναι τὸν παλαμναῖον νόμος,
ἕς τ' ἂν πρὸς ἀνδρὸς αἵματος καθαρσίου
σφαγαὶ καθαιμάξωσι νεοθήλου βοτοῦ. 450

πάλαι πρὸς ἄλλοις ταῦτ' ἀφιερώμεθα
οἴκοισι καὶ βοτοῖσι καὶ ῥυτοῖς πόροις.
ταύτην μὲν οὕτω φροντίδ' ἐκποδὼν λέγω.
γένος δὲ τοὐμὸν ὡς ἔχει πεύσει τάχα.
Ἀργεῖός εἰμι, πατέρα δ' ἱστορεῖς καλῶς, 455
Ἀγαμέμνονα, ἀνδρῶν ναυβατῶν ἁρμόστορα·
ξὺν ᾧ σὺ Τροίαν ἄπολιν Ἰλίου πόλιν
ἔθηκας. ἔφθιθ' οὗτος οὐ καλῶς, μολὼν
εἰς οἶκον· ἀλλά νιν κελαινόφρων ἐμὴ
μήτηρ κατέκτα, ποικίλοις ἀγρεύμασι 460
κρύψασ', ἃ λουτρῶν ἐξεμαρτύρει φόνον.
κἀγὼ κατελθὼν, τὸν πρὸ τοῦ φεύγων χρόνον,
ἔκτεινα τὴν τεκοῦσαν, οὐκ ἀρνήσομαι,
ἀντικτόνοις ποιναῖσι φιλτάτου πατρός.
καὶ τῶνδε κοινῇ Λοξίας ἐπαίτιος, 465
ἄλγη προφωνῶν ἀντίκεντρα καρδίᾳ,
εἰ μή τι τῶνδ' ἔρξαιμι τοὺς ἐπαιτίους.
σύ τ' εἰ δικαίως εἴτε μὴ κρῖνον δίκην·
πράξας γὰρ ἐν σοὶ πανταχῇ τάδ' αἰνέσω.
ΑΘ. τὸ πρᾶγμα μεῖζον ἤ τις οἴεται τόδε 470
βροτὸς δικάζειν· οὐδὲ μὴν ἐμοὶ θέμις
φόνου διαιρεῖν ὀξυμηνίτους δίκας.
ἄλλως τε καὶ σὺ μὲν κατηρτυκὼς ὅμως
ἱκέτης προσῆλθες καθαρὸς ἀβλαβὴς δόμοις·
ὅμως δ' ἄμομφον ὄντα σ' αἱροῦμαι πόλει. 475
αὗται δ' ἔχουσι μοῖραν οὐκ εὐπέμπελον,
καὶ μὴ τυχοῦσαι πράγματος νικηφόρου,
χώρᾳ μεταῦθις ἰὸς ἐκ φρονημάτων
πέδοι πεσὼν ἄφερτος αἰανὴς νόσος.
τοιαῦτα μὲν τάδ' ἐστίν· ἀμφότερα, μενεῖν 480
πέμπειν τε τάσδε, πῆμ' ἀμηχάνως τ' ἔχει.
ἐπεὶ δὲ πρᾶγμα δεῦρ' ἐπέσκηψεν τόδε,

φόνων δικαστὰς ὁρκίους αἱρουμένη
θεσμὸν τὸν εἰς ἅπαντ' ἐγὼ θήσω χρόνον.
ὑμεῖς δὲ μαρτύριά τε καὶ τεκμήρια 485
καλεῖσθ' ἀρωγὰ τῆς δίκης ὁρκώματα.
κρίνασα δ' ἀστῶν τῶν ἐμῶν τὰ βέλτατα
τάξω διαιρεῖν τοῦτο πρᾶγμ' ἐτητύμως,
ὅρκον περῶντας μηδὲν ἔκδικον φρεσίν.

ΧΟ. νῦν καταστροφαὶ νέων 490
θεσμίων, εἰ κρατήσει δίκα τε καὶ βλάβα
τοῦδε ματροκτόνου.
πάντας ἤδη τόδ' ἔργον εὐχερείᾳ συναρμόσει
βροτούς. 495
πολλὰ δ' ἔτυμα παιδότρωτα
πάθεα προσμένει τοκεῦσιν μεταῦθις ἐν χρόνῳ.
οὐδὲ γὰρ βροτοσκόπων 499
μαινάδων τῶνδ' ἐφέρψει κότος τις ἐργμάτων·
πάντ' ἐφήσω μόρον.
πεύσεται δ' ἄλλος ἄλλοθεν προφωνῶν τὰ τῶν
πέλας κακὰ
λῆξιν ὑπόδοσίν τε μόχθων, 505
ἄκεά τ' οὐ βέβαια τλάμων μάταν παρηγορεῖ.
μηδέ τις κικλησκέτω
ξυμφορᾷ τετυμμένος,
τοῦτ' ἔπος θροούμενος, 510
ὦ δίκα, ὦ θρόνοι τ' Ἐρινύων.
ταῦτά τις τάχ' ἂν πατὴρ
ἢ τεκοῦσα νεοπαθὴς
οἶκτον οἰκτίσαιτ', ἐπειδὴ πίτνει δόμος δίκας. 515
ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὖ
καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον

490—498. = 499—507.
508—516. = 517—525.

δεῖ μένειν καθήμενον.
ξυμφέρει σωφρονεῖν ὑπὸ στένει. 520
τίς δὲ μηδὲν ἐν φάει
καρδίαν ἀνατρέφων
ἢ πόλις βροτός θ' ὁμοίως ἔτ' ἂν σέβοι δίκαν;
μήτ' ἀνάρχετον βίον 526
μήτε δεσποτούμενον
αἰνέσῃς. παντὶ μέσῳ τὸ κράτος θεὸς ὤπασεν,
ἄλλ' ἄλλα δ' ἐφορεύει. 530
ξύμμετρον δ' ἔπος λέγω,
δυσσεβίας μὲν ὕβρις τέκος ὡς ἐτύμως·
ἐκ δ' ὑγιείας 535
φρενῶν ὁ πᾶσιν φίλος
καὶ πολύευκτος ὄλβος.
ἐς τὸ πᾶν δέ σοι λέγω,
βωμὸν αἰδεσαι δίκας· 539
μηδέ νιν κέρδος ἰδὼν ἀθέῳ ποδὶ λὰξ ἀτίσῃς·
ποινὰ γὰρ ἐπέσται.
κύριον μένει τέλος.
πρὸς τάδε τις τοκέων σέβας εὖ προτίων 545
καὶ ξενοτίμους
ἐπιστροφὰς δωμάτων
αἰδόμενός τις ἔστω. 549
ἑκὼν δ' ἀνάγκας ἄτερ δίκαιος ὢν οὐκ ἄνολβος
ἔσται,
πανώλεθρος δ' οὔποτ' ἂν γένοιτο.
τὸν ἀντίτολμον δέ φαμι παρβάταν
τὰ πολλὰ παντόφυρτ' ἄγοντ' ἄνευ δίκας
βιαίως ξὺν χρόνῳ καθήσειν 555
λαῖφος, ὅταν λάβῃ πόνος θραυομένας κεραίας.

526 — 537. = 538 — 549.
550 — 557. = 558 — 565.

καλεῖ δ' ἀκούοντας οὐδὲν ἐν μέσᾳ δυσπαλεῖ τε δίνᾳ·
γελᾷ δὲ δαίμων ἐπ' ἀνδρὶ θερμῷ, 560
τὸν οὔποτ' αὐχοῦντ' ἰδὼν ἀμαχάνοις
δύαις λαπαδνὸν οὐδ' ὑπερθέοντ' ἄκραν·
δι' αἰῶνος δὲ τὸν πρὶν ὄλβον
ἕρματι προσβαλὼν δίκας ὤλετ' ἄκλαυτος, ἀ-
στος. 565

ΑΘ. κήρυσσε, κῆρυξ, καὶ στρατὸν κατειργαθοῦ,
⏑ – ⏑ εἶτ' οὖν διάτορος Τυρσηνικὴ
σάλπιγξ βροτείου πνεύματος πληρουμένη
ὑπέρτονον γήρυμα φαινέτω στρατῷ.
πληρουμένου γὰρ τοῦδε βουλευτηρίου 570
σιγᾶν ἀρήγει καὶ μαθεῖν θεσμοὺς ἐμοὺς
πόλιν τε πᾶσαν ἐς τὸν αἰανῆ χρόνον
καὶ τόνδ', ὅπως ἂν εὖ καταγνωσθῇ δίκη.

ΧΟ. ἄναξ Ἄπολλον, ὧν ἔχεις αὐτὸς κράτει.
τί τοῦδε σοὶ μέτεστι πράγματος λέγε. 575

ΑΠ. καὶ μαρτυρήσων ἦλθον· ἔστι γὰρ νόμῳ
ἱκέτης ὅδ' ἀνὴρ καὶ δόμων ἐφέστιος
ἐμῶν, φόνου δὲ τοῦδ' ἐγὼ καθάρσιος,
καὶ ξυνδικήσων αὐτός· αἰτίαν δ' ἔχω
τῆς τοῦδε μητρὸς τοῦ φόνου. σὺ δ' εἴσαγε 580
ὅπως τ' ἐπίστᾳ τήνδε κύρωσον δίκην.

ΑΘ. ὑμῶν ὁ μῦθος, εἰσάγω δὲ τὴν δίκην.
ὁ γὰρ διώκων πρότερος ἐξ ἀρχῆς λέγων
γένοιτ' ἂν ὀρθῶς πράγματος διδάσκαλος.

ΧΟ. πολλαὶ μέν ἐσμεν, λέξομεν δὲ συντόμως. 585
ἔπος δ' ἀμείβου πρὸς ἔπος ἐν μέρει τιθείς.
τὴν μητέρ' εἰπὲ πρῶτον εἰ κατέκτονας.

ΟΡ. ἔκτεινα· τούτου δ' οὔτις ἄρνησις πέλει.

ΧΟ. ἓν μὲν τόδ' ἤδη τῶν τριῶν παλαισμάτων.

ΟΡ. οὐ κειμένῳ πω τόνδε κομπάζεις λόγον. 590
ΧΟ. εἰπεῖν γε μέντοι δεῖ σ' ὅπως κατέκτανες.
ΟΡ. λέξω· ξιφουλκῷ χειρὶ πρὸς θέρην τεμών.
ΧΟ. πρὸς τοῦ δ' ἐπείσθης καὶ τίνος βουλεύμασι;
ΟΡ. τοῖς τοῦδε θεσφάτοισι· μαρτυρεῖ δέ μοι.
ΧΟ. ὁ μάντις ἐξηγεῖτό σοι μητροκτονεῖν; 595
ΟΡ. καὶ δεῦρό γ' ἀεὶ τὴν τύχην οὐ μέμφομαι.
ΧΟ. ἀλλ' εἴ σε μάρψει ψῆφος, ἄλλ' ἐρεῖς τάχα.
ΟΡ. πέποιθ', ἀρωγὰς δ' ἐκ τάφου πέμπει πατήρ.
ΧΟ. νεκροῖσί νυν πέπεισθι μητέρα κτανών.
ΟΡ. δυοῖν γὰρ εἶχε προσβολὰς μιασμάτοιν. 600
ΧΟ. πῶς δή; δίδαξον τοὺς δικάζοντας τάδε.
ΟΡ. ἀνδροκτονοῦσα πατέρ' ἐμὸν κατέκτανε.
ΧΟ. τοιγὰρ σὺ μὲν ζῇς, ἡ δ' ἐλευθέρα φόνῳ.
ΟΡ. τί δ' οὐκ ἐκείνην ζῶσαν ἤλαυνες φυγῇ;
ΧΟ. οὐκ ἦν ὅμαιμος φωτὸς ὃν κατέκτανεν. 605
ΟΡ. ἐγὼ δὲ μητρὸς τῆς ἐμῆς ἐν αἵματι;
ΧΟ. πῶς γάρ σ' ἔθρεψεν ἐντός, ὦ μιαιφόνε,
ζώνης; ἀπεύχει μητρὸς αἷμα φίλτατον;
ΟΡ. ἤδη σὺ μαρτύρησον. ἐξηγοῦ δέ μοι,
Ἄπολλον, εἴ σφε σὺν δίκῃ κατέκτανον. 610
δρᾶσαι γὰρ ὥσπερ ἐστὶν οὐκ ἀρνούμεθα·
ἀλλ' εἰ δικαίως εἴτε μὴ τῇ σῇ φρενὶ
δοκεῖ τόδ' αἷμα κρῖνον, ὡς τούτοις φράσω.
ΑΠ. λέξω πρὸς ὑμᾶς τόνδ' Ἀθηναίας μέγαν
θεσμὸν δικαίως, μάντις ὢν δ' οὐ ψεύσομαι. 615
οὐπώποτ' εἶπον μαντικοῖσιν ἐν θρόνοις,
οὐκ ἀνδρὸς, οὐ γυναικὸς, οὐ πόλεως πέρι,
ὃ μὴ κελεύσαι Ζεὺς Ὀλυμπίων πατήρ.
τὸ μὲν δίκαιον τοῦθ' ὅσον σθένει μαθεῖν,
βουλῇ πιφαύσκω δ' ὕμμ' ἐπισπέσθαι πατρός. 620
ὅρκος γὰρ οὔτι Ζηνὸς ἰσχύει πλέον

ΧΟ. Ζεὺς, ὡς λέγεις σὺ, τόνδε χρησμὸν ὥπασε,
φράζειν Ὀρέστῃ τῷδε, τὸν πατρὸς φόνον
πράξαντα μητρὸς μηδαμοῦ τιμὰς νέμειν;
ΑΠ. οὐ γάρ τι ταυτὸν ἄνδρα γενναῖον θανεῖν 625
διοσδότοις σκήπτροισι τιμαλφούμενον,
καὶ ταῦτα πρὸς γυναικὸς, οὔ τι θουρίοις
τόξοις ἑκηβόλοισιν, ὥστ' Ἀμαζόνος,
ἀλλ', ὡς ἀκούσει, Παλλὰς οἵ τ' ἐφήμενοι
ψήφῳ διαιρεῖν τοῦδε πράγματος πέρι. 630
ἀπὸ στρατείας γάρ νιν ἠμποληκότα
τὰ πλεῖστ' ἀμείνον' εὔφροσιν δεδεγμένη
* * * * * *
δροίτῃ περῶντι λουτρὰ κἀπὶ τέρματι
φᾶρος περεσκήνωσεν, ἐν δ' ἀτέρμονι
κόπτει πεδήσασ' ἄνδρα δαιδάλῳ πέπλῳ. 635
ἀνδρὸς μὲν ὑμῖν οὗτος εἴρηται μόρος
τοῦ παντοσέμνου, τοῦ στρατηλάτου νεῶν.
ταύτην τοιαύτην εἶπον, ὡς θηχθῇ λεὼς,
ὅσπερ τέτακται τήνδε κυρῶσαι δίκην.
ΧΟ. πατρὸς προτιμᾷ Ζεὺς μόρον τῷ σῷ λόγῳ· 640
αὐτὸς δ' ἔδησε πατέρα πρεσβύτην Κρόνον.
πῶς ταῦτα τούτοις οὐκ ἐναντίως λέγεις;
ὑμᾶς δ' ἀκούειν ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΑΠ. ὦ παντομισῆ κνώδαλα, στύγη θεῶν,
πέδας μὲν ἂν λύσειας, ἔστι τοῦδ' ἄκος 645
καὶ κάρτα πολλὴ μηχανὴ λυτήριος·
ἀνδρὸς δ' ἐπειδὰν αἷμ' ἀνασπάσῃ κόνις
ἅπαξ θανόντος, οὔτις ἔστ' ἀνάστασις.
τούτων ἐπῳδὰς οὐκ ἐποίησεν πατὴρ
οὑμὸς, τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω 650
στρέφων τίθησιν οὐδὲν ἀσθμαίνων μένει.
ΧΟ. πῶς γὰρ τὸ φεύγειν τοῦδ' ὑπερδικεῖς ὅρα·

τὸ μητρὸς αἷμ' ὅμαιμον ἐκχέας πέδοι,
ἔπειτ' ἐν Ἄργει δώματ' οἰκήσει πατρός;
ποίοισι βωμοῖς χρώμενος τοῖς δημίοις; 655
ποία δὲ χέρνιψ φρατέρων προσδέξεται;
ΑΠ. καὶ τοῦτο λέξω, καὶ μάθ' ὡς ὀρθῶς ἐρῶ.
οὐκ ἔστι μήτηρ ἡ κεκλημένου τέκνου
τοκεὺς, τροφὸς δὲ κύματος νεοσπόρου.
τίκτει δ' ὁ θρώσκων, ἡ δ' ἅπερ ξένῳ ξένη 660
ἔσωσεν ἔρνος, οἷσι μὴ βλάψῃ θεός.
τεκμήριον δὲ τοῦδέ σοι δείξω λόγου.
πατὴρ μὲν ἂν γένοιτ' ἄνευ μητρός· πέλας
μάρτυς πάρεστι παῖς Ὀλυμπίου Διὸς,
* * * * * *
οὐδ' ἐν σκότοισι νηδύος τεθραμμένη, 665
ἀλλ' οἷον ἔρνος οὔτις ἂν τέκοι θεός.
[ἐγὼ δὲ, Παλλὰς, τἄλλα θ' ὡς ἐπίσταμαι,
τὸ σὸν πόλισμα καὶ στρατὸν τεύξω μέγαν,
καὶ τόνδ' ἔπεμψα σῶν δόμων ἐφέστιον,
ὅπως γένοιτο πιστὸς ἐς τὸ πᾶν χρόνου 670
καὶ τόνδ' ἐπικτήσαιο σύμμαχον, θεὰ,
καὶ τοὺς ἔπειτα, καὶ τάδ' αἰανῶς μένοι
στέργειν τὰ πιστὰ τῶνδε τοὺς ἐπισπόρους.]
ΑΘ. ἤδη κελεύω τούσδ' ἀπὸ γνώμης φέρειν
ψῆφον δικαίαν, ὡς ἅλις λελεγμένων. 675
ΧΟ. ἡμῖν μὲν ἤδη πᾶν τετόξευται βέλος.
μένω δ' ἀκοῦσαι πῶς ἀγὼν κριθήσεται.
ΑΘ. τί γάρ; πρὸς ὑμῶν πῶς τιθεῖσ' ἄμομφος ὦ;
ΧΟ. ἠκούσαθ' ὧν ἠκούσατ', ἐν δὲ καρδίᾳ
ψῆφον φέροντες ὅρκον αἰδεῖσθε, ξένοι. 680
ΑΘ. κλύοιτ' ἂν ἤδη θεσμὸν, Ἀττικὸς λεὼς,
πρώτας δίκας κρίνοντες αἵματος χυτοῦ.
κερδῶν ἄθικτον τοῦτο βουλευτήριον,

αἰδοῖον, ὀξύθυμον, εὐδόντων ὕπερ
ἐγρηγορὸς φρούρημα γῆς καθίσταμαι. 685
[ἔσται δὲ καὶ τὸ λοιπὸν Αἰγέως στρατῷ
ἀεὶ δικαστῶν τοῦτο βουλευτήριον.
πάγον δ' Ἄρειον τόνδ', Ἀμαζόνων ἕδραν
σκηνάς θ', ὅτ' ἦλθον Θησέως κατὰ φθόνον
στρατηλατοῦσαι, καὶ πόλιν νεόπτολιν 690
τήνδ' ὑψίπυργον ἀντεπύργωσαν τότε·
Ἄρει δ' ἔθυον, ἔνθεν ἔστ' ἐπώνυμος
πέτρα, πάγος τ' Ἄρειος· ἐν δὲ τῷ σέβας
ἀστῶν φόβος τε συγγενὴς τὸ μἀδικεῖν
σχήσει τό τ' ἦμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην ὁμῶς, 695
αὐτῶν πολιτῶν μὴ πικραινόντων νόμους
κακαῖς ἐπιρροαῖσι· βορβόρῳ θ' ὕδωρ
λαμπρὸν μιαίνων οὔποθ' εὑρήσεις ποτόν.
τὸ μήτ' ἄναρχον μήτε δεσποτούμενον
ἀστοῖς περιστέλλουσι βουλεύω σέβειν, 700
καὶ μὴ τὸ δεινὸν πᾶν πόλεως ἔξω βαλεῖν.
τίς γὰρ δεδοικὼς μηδὲν ἔνδικος βροτῶν;]
τοιόνδε τοι ταρβοῦντες ἐνδίκως σέβας
ἔρυμά τε χώρας καὶ πόλεως σωτήριον
ἔχοιτ' ἂν οἷον οὔτις ἀνθρώπων ἔχει, 705
οὔτ' ἐν Σκύθαισιν οὔτε Πέλοπος ἐν τόποις.
ταύτην μὲν ἐξέτεινὀ ἐμοῖς παραίνεσιν
ἀστοῖσιν ἐς τὸ λοιπόν· ὀρθοῦσθαι δὲ χρὴ
καὶ ψῆφον αἴρειν καὶ διαγνῶναι δίκην
αἰδουμένους τὸν ὅρκον. εἴρηται λόγος. 710

ΧΟ. καὶ μὴν βαρεῖαν τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς
ξύμβουλός εἰμι μηδαμῶς ἀτιμάσαι.

ΑΠ. κἄγωγε χρησμοὺς τοὺς ἐμούς τε καὶ Διὸς
ταρβεῖν κελεύω μηδ' ἀκαρπώτους κτίσαι.

ΧΟ. ἀλλ' αἱματηρὰ πράγματ' οὐ λαχὼν σέβεις, 715

μαντεῖα δ' οὐκέθ' ἁγνὰ μαντεύσει νέμων.
ΑΠ. ἦ καὶ πατήρ τι σφάλλεται βουλευμάτων
πρωτοκτόνοισι προστροπαῖς Ἰξίονος;
ΧΟ. λέγεις· ἐγὼ δὲ μὴ τυχοῦσα τῆς δίκης
βαρεῖα χώρᾳ τῇδ' ὁμιλήσω πάλιν. 720
ΑΠ. ἀλλ' ἔν τε τοῖς νέοισι καὶ παλαιτέροις
θεοῖς ἄτιμος εἶ σύ· νικήσω δ' ἐγώ.
ΧΟ. τοιαῦτ' ἔδρασας καὶ Φέρητος ἐν δόμοις·
Μοίρας ἔπεισας ἀφθίτους θεῖναι βροτούς.
ΑΠ. οὔκουν δίκαιον τὸν σέβοντ' εὐεργετεῖν, 725
ἄλλως τε πάντως χὥτε δεόμενος τύχοι;
ΧΟ. σύ τοι παλαιὰν διανομὴν καταφθίσας
οἴνῳ παρηπάτησας ἀρχαίας θεάς.
ΑΠ. σύ τοι τάχ' οὐκ ἔχουσα τῆς δίκης τέλος
ἐμεῖ τὸν ἰὸν οὐδὲν ἐχθροῖσιν βαρύν. 730
ΧΟ. ἐπεὶ καθιππάζει με πρεσβῦτιν νέος,
δίκης γενέσθαι τῆσδ' ἐπήκοος μένω,
ὡς ἀμφίβουλος οὖσα θυμοῦσθαι πόλει.
ΑΘ. ἐμὸν τόδ' ἔργον, λοισθίαν κρῖναι δίκην·
ψῆφον δ' Ὀρέστῃ τήνδ' ἐγὼ προσθήσομαι. 735
μήτηρ γὰρ οὔτις ἐστὶν ἥ μ' ἐγείνατο,
τὸ δ' ἄρσεν αἰνῶ πάντα, πλὴν γάμου τυχεῖν,
ἅπαντι θυμῷ, κάρτα δ' εἰμὶ τοῦ πατρός.
οὕτω γυναικὸς οὐ προτιμήσω μόρον
ἄνδρα κτανούσης δωμάτων ἐπίσκοπον. 740
νικᾷ δ' Ὀρέστης, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ.
ἐκβάλλεθ' ὡς τάχιστα τευχέων πάλους
ὅσοις δικαστῶν τοῦτ' ἐπέσταλται τέλος.
ΟΡ. ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, πῶς ἀγὼν κριθήσεται;
ΧΟ. ὦ Νὺξ μέλαινα μῆτερ, ἆρ' ὁρᾷς τάδε; 745
ΟΡ. νῦν ἀγχόνης μοι τέρματ', ἢ φάος βλέπειν.
ΧΟ. ἡμῖν γὰρ ἔρρειν, ἢ πρόσω τιμὰς νέμειν.

ΑΠ. πεμπάζετ' ὀρθῶς ἐκβολὰς ψήφων, ξένοι,
τὸ μἀδικεῖν σέβοντες ἐν διαιρέσει.
γνώμης δ' ἀπούσης πῆμα γίγνεται μέγα, 750
βαλοῦσά τ' οἶκον ψῆφος ὤρθωσεν μία.
ΑΘ. ἀνὴρ ὅδ' ἐκπέφευγεν αἵματος δίκην·
ἴσον γάρ ἐστι τἀρίθμημα τῶν πάλων.
ΟΡ. ὦ Παλλὰς, ὦ σώσασα τοὺς ἐμοὺς δόμους,
γαίας πατρῴας ἐστερημένον σύ τοι 755
κατῴκισάς με· καί τις Ἑλλήνων ἐρεῖ,
"Ἀργεῖος ἀνὴρ αὖθις ἔν τε χρήμασιν
οἰκεῖ πατρῴοις, Παλλάδος καὶ Λοξίου
ἕκατι καὶ τοῦ πάντα κραίνοντος τρίτου
σωτῆρος, ὃς πατρῷον αἰδεσθεὶς μόρον 760
σώζει με μητρὸς τάσδε συνδίκους ὁρῶν."
ἐγὼ δὲ χώρᾳ τῇδε καὶ τῷ σῷ στρατῷ
τὸ λοιπὸν εἰς ἅπαντα πλειστήρη χρόνον
ὁρκωμοτήσας νῦν ἄπειμι πρὸς δόμους,
μήτοι τιν' ἄνδρα δεῦρο πρυμνήτην χθονὸς 765
ἐλθόντ' ἐποίσειν εὖ κεκασμένον δόρυ.
[αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ὄντες ἐν τάφοις τότε
τοῖς τἀμὰ παρβαίνουσι νῦν ὁρκώματα
ἀμηχάνοισι πράξομεν δυσπραξίαις
ὁδοὺς ἀθύμους καὶ παρόρνιθας πόρους 770
τιθέντες, ὡς αὐτοῖσι μεταμέλῃ πόνος·
ὀρθουμένων δὲ καὶ πόλιν τὴν Παλλάδος
τιμῶσιν ἀεὶ τήνδε συμμάχῳ δορὶ
αὐτοῖσιν ἡμεῖς ἐσμεν εὐμενέστεροι.]
καὶ χαῖρε, καὶ σὺ καὶ πολισσοῦχος λεὼς 775
πάλαισμ' ἄφυκτον τοῖς ἐναντίοις ἔχοις
σωτήριόν τε καὶ δορὸς νικηφόρον.
ΧΟ. ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους
καθιππάσασθε κἀκ χερῶν εἵλεσθέ μου.

ἐγὼ δ' ἄτιμος ἁ τάλαινα βαρύκοτος 780
ἐν γᾷ τᾷδε, φεῦ,
ἰὸν ἰὸν ἀντιπενθῆ
μεθεῖσα καρδίας σταλαγμὸν χθονὶ
ἄφορον· ἐκ δὲ τοῦ
λειχὴν ἄφυλλος, ἄτεκνος, 785
ἰὼ δίκα, πέδον ἐπισύμενος
βροτοφθόρους κηλῖδας ἐν χώρᾳ βαλεῖ.
στενάζω; τί ῥέξω; γελῶμαι πολίταις.
δύσοισθ' ἄπαθον. 790
ἰὼ μεγάλα τοι κόραι δυστυχεῖς
Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.

ΑΘ. ἐμοὶ πίθεσθε μὴ βαρυστόνως φέρειν.
οὐ γὰρ νενίκησθ', ἀλλ' ἰσόψηφος δίκη 795
ἐξῆλθ' ἀληθῶς, οὐκ ἀτιμίᾳ σέθεν.
ἀλλ' ἐκ Διὸς γὰρ λαμπρὰ μαρτύρια παρῆν,
αὐτός θ' ὁ χρήσας αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρῶν,
ὡς ταῦτ' Ὀρέστην δρῶντα μὴ βλάβας ἔχειν.
ὑμεῖς δὲ τῇ γῇ τῇδε μὴ βαρὺν κότον 800
σκήψησθε, μὴ θυμοῦσθε, μηδ' ἀκαρπίαν
τεύξητ', ἀφεῖσαι δαιμόνων σταλάγματα,
βρωτῆρας αἰχμὰς σπερμάτων ἀνημέρους.
ἐγὼ γὰρ ὑμῖν πανδίκως ὑπίσχομαι
ἕδρας τε καὶ κευθμῶνας ἐνδίκου χθονὸς 805
λιπαροθρόνοισιν ἡμένας ἐπ' ἐσχάραις
ἕξειν ὑπ' ἀστῶν τῶνδε τιμαλφουμένας.

ΧΟ. ἰὼ θεοὶ νεώτεροι, παλαιοὺς νόμους
καθιππάσασθε κἀκ χερῶν εἵλεσθέ μου.
ἐγὼ δ' ἄτιμος ἁ τάλαινα βαρύκοτος 810
ἐν γᾷ τᾷδε, φεῦ,
ἰὸν ἰὸν ἀντιπενθῆ
μεθεῖσα καρδίας σταλαγμὸν χθονὶ

ἄφορον· ἐκ δὲ τοῦ
λειχὴν ἄφυλλος, ἄτεκνος,
ἰὼ δίκα, πέδον ἐπισύμενος
βροτοφθόρους κηλῖδας ἐν χώρᾳ βαλεῖ.
στενάζω; τί ῥέξω; γελῶμαι πολίταις.
δύσοισθ' ἄπαθον.
ἰὼ μεγάλα τοι κόραι δυστυχεῖς
Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.
ΑΘ. οὐκ ἔστ' ἄτιμοι, μηδ' ὑπερθύμως ἄγαν
θεαὶ βροτῶν στήσητε δύσκηλον χθόνα.
κἀγὼ πέποιθα Ζηνὶ, καὶ τί δεῖ λέγειν;
καὶ κλῆδας οἶδα δώματος μόνη θεῶν,
ἐν ᾧ κεραυνός ἐστιν ἐσφραγισμένος·
ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ δεῖ· σὺ δ' εὐπιθὴς ἐμοὶ
γλώσσης ματαίας μὴ 'κβάλῃς ἐπὶ χθόνα
καρπὸν φέροντα πάντα μὴ πράσσειν καλῶς.
κοίμα κελαινοῦ κύματος πικρὸν μένος
ὡς σεμνότιμος καὶ ξυνοικήτωρ ἐμοί·
πολλῆς δὲ χώρας τῆσδ' ἔτ' ἀκροθίνια
θύη πρὸ παίδων καὶ γαμηλίου τέλους
ἔχουσ' ἐς ἀεὶ τόνδ' ἐπαινέσεις λόγον.
ΧΟ. ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ,
ἐμὲ παλαιόφρονα κατά τε γᾶς οἰκεῖν
ἀτίετον, φεῦ, μύσος.
πνέω τοι μένος ἅπαντά τε κότον.
οἰοῖ δᾶ, φεῦ.
τίς μ' ὑποδύεται πλευρὰς αὖ δύα;
θυμὸν ἄϊε, μᾶτερ
Νύξ· ἀπὸ γάρ με τιμᾶν δᾶναιᾶν θεῶν
δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι.
ΑΘ. ὀργὰς ξυνοίσω σοι· γεραιτέρα γὰρ εἶ.
καὶ τῷ μὲν εἶ σὺ κάρτ' ἐμοῦ σοφωτέρα,

φρονεῖν δὲ κἀμοὶ Ζεὺς ἔδωκεν οὐ κακῶς. 850
ὑμεῖς δ' ἐς ἀλλόφυλον ἐλθοῦσαι χθόνα
γῆς τῆσδ' ἐρασθήσεσθε· προυννέπω τάδε.
οὐπιρρέων γὰρ τιμιώτερος χρόνος
ἔσται πολίταις τοῖσδε. καὶ σὺ τιμίαν
ἕδραν ἔχουσα πρὸς δόμοις Ἐρεχθέως 855
* * * * * *
τεύξει παρ' ἀνδρῶν καὶ γυναικείων στόλων,
ὅσην παρ' ἄλλων οὔποτ' ἂν σχέθοις βροτῶν.
σὺ δ' ἐν τόποισι τοῖς ἐμοῖσι μὴ βάλῃς
μήθ' αἱματηρὰς θηγάνας, σπλάγχνων βλάβας
νέων, ἀοίνοις ἐμμανεῖς θυμώμασι, 860
μήτ' ἐξελοῦσ' ὡς καρδίαν ἀλεκτόρων
ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀστοῖσιν ἱδρύσῃς Ἄρη
ἐμφύλιόν τε καὶ πρὸς ἀλλήλους θρασύν.
θυραῖος ἔστω πόλεμος, οὐ μόλις παρὼν,
ἐν ᾧ τις ἔσται δεινὸς εὐκλείας ἔρως· 865
ἐνοικίου δ' ὄρνιθος οὐ λέγω μάχην.
τοιαῦθ' ἑλέσθαι σοι πάρεστιν ἐξ ἐμοῦ,
εὖ δρῶσαν, εὖ πάσχουσαν, εὖ τιμωμένην
χώρας μετασχεῖν τῆσδε θεοφιλεστάτης.
ΧΟ. ἐμὲ παθεῖν τάδε, φεῦ, 870
ἐμὲ παλαιόφρονα κατά τε γᾶς οἰκεῖν,
ἀτίετον, φεῦ, μύσος.
πνέω τοι μένος ἅπαντά τε κότον.
οἰοῖ δᾶ, φεῦ.
τίς μ' ὑποδύεται πλευρὰς αὖ δύα; 875
θυμὸν ἄϊε, μᾶτερ
Νύξ· ἀπὸ γάρ με τιμᾶν δαναιᾶν θεῶν
δυσπάλαμοι παρ' οὐδὲν ἦραν δόλοι. 880
ΑΘ. οὗτοι καμοῦμαί σοι λέγουσα τἀγαθὰ,
ὡς μήποτ' εἴπῃς πρὸς νεωτέρας ἐμοῦ

θεὸς παλαιὰ καὶ πολισσούχων βροτῶν
ἄτιμος ἔρρειν τοῦδ' ἀπόξενος πέδου.
ἀλλ' εἰ μὲν ἁγνόν ἐστί σοι Πειθοῦς σέβας, 885
γλώσσης ἐμῆς μείλιγμα καὶ θελκτήριον,
σὺ δ' οὖν μένοις ἄν· εἰ δὲ μὴ θέλεις μένειν,
οὔτἂν δικαίως τῇδ' ἐπιρρέποις πόλει
μῆνίν τιν' ἢ κότον τιν' ἢ βλάβην στρατῷ.
ἔξεστι γάρ σοι τῆσδε γαμόρῳ χθονὸς 890
εἶναι δικαίως ἐς τὸ πᾶν τιμωμένῃ.
ΧΟ. ἄνασσ' Ἀθάνα, τίνα με φῆς ἔχειν ἕδραν;
ΑΘ. πάσης ἀπήμον' οἰζύος· δέχου δὲ σύ.
ΧΟ. καὶ δὴ δέδεγμαι· τίς δέ μοι τιμὴ μένει;
ΑΘ. ὡς μή τιν' οἶκον εὐθενεῖν ἄνευ σέθεν. 895
ΧΟ. σὺ τοῦτο πράξεις, ὥστε με σθένειν τόσον;
ΑΘ. τῷ γὰρ σέβοντι συμφορὰς ὀρθώσομεν.
ΧΟ. καί μοι πρόπαντος ἐγγύην θήσει χρόνου;
ΑΘ. ἔξεστι γάρ μοι μὴ λέγειν ἃ μὴ τελῶ.
ΧΟ. θέλξειν μ' ἔοικας καὶ μεθίσταμαι κότου. 900
ΑΘ. τοιγὰρ κατὰ χθόν' οὔσ' ἐπικτήσει φίλους.
ΧΟ. τί οὖν μ' ἄνωγας τῇδ' ἐφυμνῆσαι χθονί;
ΑΘ. ὁποῖα νίκης μὴ κακῆς ἐπίσκοπα,
καὶ ταῦτα γῆθεν ἔκ τε ποντίας δρόσου
ἐξ οὐρανοῦ τε κἀνέμων ἀήματα 905
εὐηλίως πνέοντ' ἐπιστείχειν χθόνα·
καρπόν τε γαίας καὶ βοτῶν ἐπίρρυτον
ἀστοῖσιν εὐθενοῦντα μὴ κάμνειν χρόνῳ,
καὶ τῶν βροτείων σπερμάτων σωτηρίαν.
τῶν δυσσεβούντων δ' ἐκφορωτέρα πέλοις. 910
στέργω γάρ, ἀνδρὸς φιτυποίμενος δίκην,
τὸ τῶν δικαίων τῶνδ' ἀπένθητον γένος.
τοιαῦτα σοῦστι. τῶν ἀρειφάτων δ' ἐγὼ
πρεπτῶν ἀγώνων οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ

τήνδ' ἀστύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν 915
ΧΟ. δέξομαι Παλλάδος ξυνοικίαν,
οὐδ' ἀτιμάσω πόλιν,
τὰν καὶ Ζεὺς ὁ παγκρατὴς Ἄρης τε φρούριον
θεῶν νέμει,
ῥυσίβωμον Ἑλλάνων ἄγαλμα δαιμόνων· 920
ἃτ' ἐγὼ κατεύχομαι
θεσπίσασα πρευμενῶς
ἐπισσύτους βίου τύχας ὀνησίμους
γαίας ἐξαμβρόξαι 925
φαιδρὸν ἁλίου σέλας.
ΑΘ. τάδ' ἐγὼ προφρόνως τοῖσδε πολίταις
πράσσω, μεγάλας καὶ δυσαρέστους
δαίμονας αὐτοῦ κατανασσαμένη.
πάντα γὰρ αὗται τὰ κατ' ἀνθρώπους 930
ἔλαχον διέπειν.
ὁ δὲ μὴ κύρσας βαρεῶν τούτων
οὐκ οἶδεν ὅθεν πληγαὶ βιότου.
τὰ γὰρ ἐκ προτέρων ἀπλακήματά νιν
πρὸς τάσδ' ἀπάγει, σιγῶν δ' ὄλεθρος 935
καὶ μέγα φωνοῦντ'
ἐχθραῖς ὀργαῖς ἀμαθύνει.
ΧΟ. δενδροπήμων δὲ μὴ πνέοι βλάβα,
τὰν ἐμὰν χάριν λέγω· 939
φλογμός τ' ὀμματοστερὴς φυτῶν, τὸ μὴ περᾶν
ὅρον τόπων,
μηδ' ἄκαρπος αἰανὴς ἐφερπέτω νόσος,
μηλά τ' εὐθενοῦντα γᾶ
ξὺν διπλοῖσιν ἐμβρύοις 945
τρέφοι χρόνῳ τεταγμένῳ· γόνος ⏑ –
πλουτόχθων ἑρμαίαν

916 — 926. = 938 — 948

δαιμόνων δόσιν τίοι.
ΑΘ. ἦ τάδ' ἀκούετε, πόλεως φρούριον,
οἷ' ἐπικραίνει; μέγα γὰρ δύναται 950
πότνι' Ἐρινὺς παρά τ' ἀθανάτοις
τοῖς θ' ὑπὸ γαῖαν, περί τ' ἀνθρώπων
φανερῶς τελέως διαπράσσουσιν
τοῖς μὲν ἀοιδὰς, τοῖς δ' αὖ δακρύων
βίον ἀμβλωπὸν παρέχουσαι. 955
ΧΟ. ἀνδροκμῆτας δ' ἀώρους ἀπεννέπω τύχας,
νεανίδων τ' ἐπηράτων
ἀνδροτυχεῖς βιότους δότε, κύρι' ἔχοντες, 960
θεαί τ' ὦ Μοῖραι ματροκασιγνῆται,
δαίμονες ὀρθονόμοι,
παντὶ δόμῳ μετάκοινοι,
παντὶ χρόνῳ δ' ἐπιβριθεῖς 965
ἐνδίκοις ὁμιλίαις,
παντᾶ τιμιώταται θεῶν.
ΑΘ. τάδε τοι χώρᾳ τῇμῇ προφρόνως
ἐπικραινομένων
γάνυμαι· στέργω δ' ὄμματα Πειθοῦς, 970
ὅτι μοι γλῶσσαν καὶ στόμ' ἐπωπᾷ
πρὸς τάσδ' ἀγρίως ἀπανηναμένας·
ἀλλ' ἐκράτησε Ζεὺς ἀγοραῖος,
νικᾷ δ' ἀγαθῶν
ἔρις ἡμετέρα διὰ παντός. 975
ΧΟ. τὰν δ' ἄπληστον κακῶν μήποτ' ἐν πόλει στάσιν
τᾷδ' ἐπεύχομαι βρέμειν.
μηδὲ πιοῦσα κόνις μέλαν αἷμα πολιτᾶν 980
δι' ὀργὰν ποινᾶς ἀντιφόνους ἄτας
ἁρπαλίσαι πόλεως.
χάρματα δ' ἀντιδιδοῖεν

956 — 967. = 976 — 987.

κοινοφιλεῖ διανοίᾳ, 985
καὶ στυγεῖν μιᾷ φρενί.
πολλῶν γὰρ τόδ' ἐν βροτοῖς ἄκος.
ΑΘ. ἆρα φρονοῦσα γλώσσης ἀγαθῆς
ὁδὸν εὑρίσκεις;
ἐκ τῶν φοβερῶν τῶνδε προσώπων 990
μέγα κέρδος ὁρῶ τοῖσδε πολίταις.
τάσδε γὰρ εὔφρονας εὔφρονες ἀεὶ
μέγα τιμῶντες καὶ γῆν καὶ πόλιν
ὀρθοδίκαιοι
πρέψετε πάντες διάγοντες. 995
ΧΟ. χαίρετε χαίρετ' ἐν αἰσιμίαισι πλούτου.
χαίρετ' ἀστικὸς λεὼς, ἵκταρ ἥμενοι Διὸς, 997
παρθένου φίλας φίλοι σωφρονοῦντες ἐν χρόνῳ.
Παλλάδος δ' ὑπὸ πτεροῖς ὄντας ἅζεται πατήρ.
ΑΘ. χαίρετε χὑμεῖς· προτέραν δ' ἐμὲ χρὴ
στείχειν θαλάμους ἀποδείξουσαν
πρὸς φῶς ἱερὸν τῶνδε προπομπῶν. 1005
ἴτε καὶ σφαγίων τῶνδ' ὑπὸ σεμνῶν
κατὰ γῆς σύμεναι τὸ μὲν ἀτηρὸν
χώρας κατέχειν, τὸ δὲ κερδαλέον
πέμπειν πόλεως ἐπὶ νίκῃ.
ὑμεῖς δ' ἡγεῖσθε, πολισσοῦχοι 1010
παῖδες Κραναοῦ, ταῖσδε μετοίκοις.
εἴη δ' ἀγαθῶν
ἀγαθὴ διάνοια πολίταις.
ΧΟ. χαίρετε, χαίρετε δ' αὖθις, ἔπος διπλοίζω, 1014
πάντες οἱ κατὰ πτόλιν, δαίμονές τε καὶ βροτοὶ,
Παλλάδος πόλιν νέμοντες· μετοικίαν δ' ἐμὴν
εὖ σέβοντες οὔτι μέμψεσθε συμφορὰς βίου. 1020
ΑΘ. αἰνῶ τε μύθους τῶνδε τῶν κατευγμάτων

996 — 1002. = 1014 — 1020.

πέμψω τε φέγγει λαμπάδων σελασφόρων
ἐς τοὺς ἔνερθε καὶ κάτω χθονὸς τόπους
ξὺν προσπόλοισιν, αἵτε φρουροῦσιν βρέτας
τοὐμὸν δικαίως. ὅμμα γὰρ πάσης χθονὸς 1025
Θησῆδος ἐξίκοιτ' ἂν εὐκλεὴς λόχος
παίδων, γυναικῶν, καὶ στόλος πρεσβυτίδων.
* * * * * *
φοινικοβάπτοις ἐνδυτοῖς ἐσθήμασι
τιμᾶτε, καὶ τὸ φέγγος ὁρμάσθω πυρὸς,
ὅπως ἂν εὔφρων ἡδ' ὁμιλία χθονὸς 1030
τὸ λοιπὸν εὐάνδροισι συμφοραῖς πρέπῃ.

ΠΡΟΠΟΜΠΟΙ.

βᾶτε δόμῳ, μεγάλαι φιλότιμοι
Νυκτὸς παῖδες ἄπαιδες, ὑπ' εὔφρονι πομπᾷ —
εὐφαμεῖτε δὲ, χωρῖται — 1035
γᾶς ὑπὸ κεύθεσιν ὠγυγίοισι,
τιμαῖς καὶ θυσίαις περίσεπτα τύχα τε.
εὐφαμεῖτε δὲ πανδαμί.
ἵλαοι δὲ καὶ εὐθύφρονες γᾷ 1040
δεῦρ' ἴτε, σεμναὶ, πυριδάπτῳ
λαμπάδι τερπόμεναι καθ' ὁδόν.
ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς.
σπονδαὶ δ' ἐς τὸ πᾶν ἔνδαιδες οἴκων.
Παλλάδος ἀστοῖς· Ζεὺς ὁ πανόπτας 1045
οὕτω Μοῖρά τε συγκατέβα.
ὀλολύξατε νῦν ἐπὶ μολπαῖς.

1032 — 1035. = 1036 — 1039.
1040 — 1043. = 1044 — 1047.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

THIS B[illegible] DUE [illegible] THE LAST

YB 5535

4123